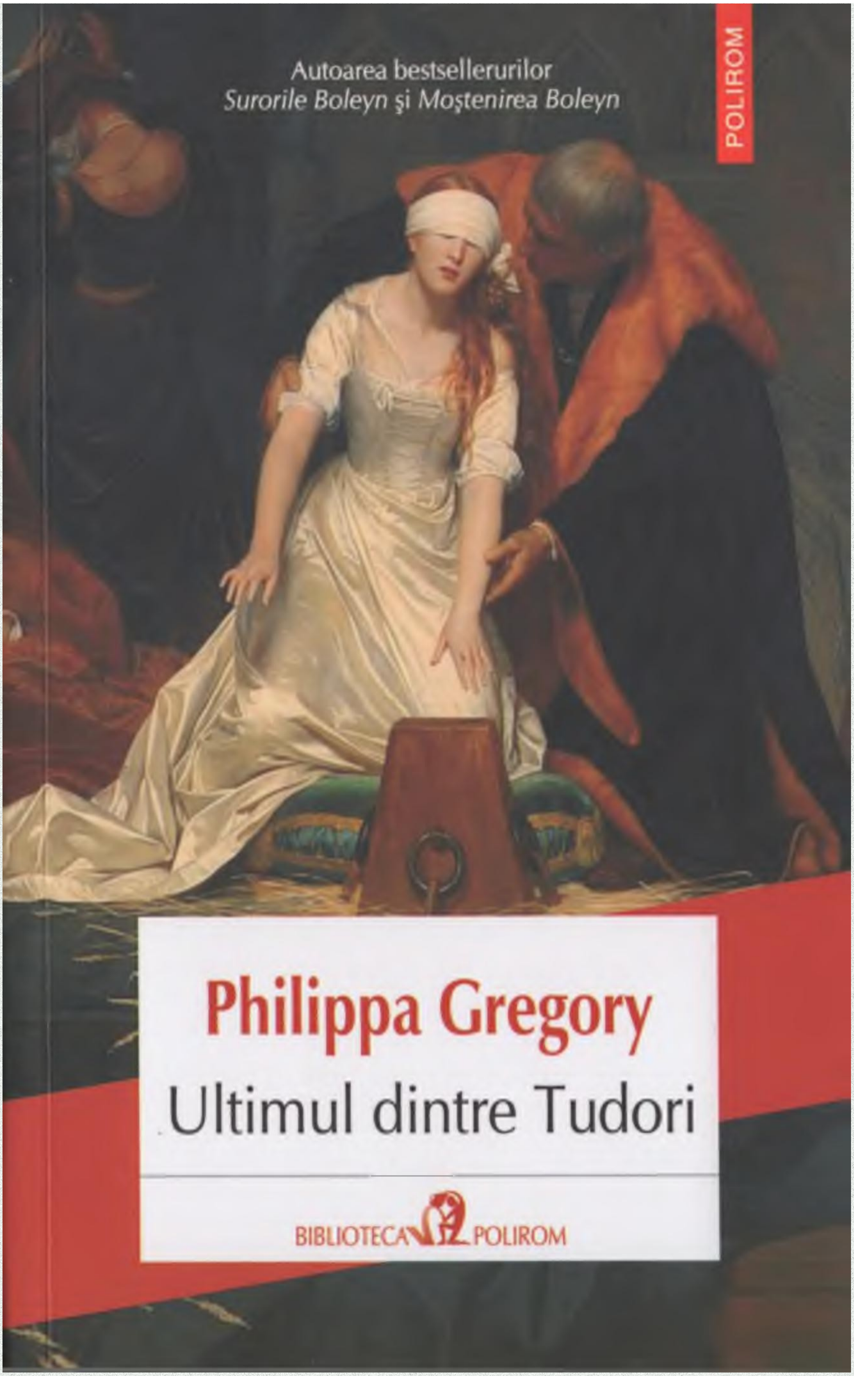

Autoarea bestsellerurilor
Surorile Boleyn şi *Moştenirea Boleyn*
POLIROM
Philippa Gregory
Ultimul dintre Tudori
BIBLIOTECA POLIROM

Philippa Gregory

The Plantagenet & Tudor Novels #13

Ultimul dintre Tudori

Traducere din limba engleză de
IOANA GEORGESCU

Colecția Biblioteca Polirom

Editura Polirom
IAȘI, 2018

Coordonator colecție: Bogdan-Alexandru Stănescu
Coperta seriei: Radu Răileanu
Pe copertă: Paul Delaroche (1797–1856), *Execuția lui Lady Jane Grey*, 1853

ISBN print: 978–973–46–7521–0

———————————————————

Philippa Gregory
The Last Tudor
Touchstone, a division of Simon & Schuster, Inc. 2017

———————————————————

Versiune electronică:
[V1.0]

———————————————————
Corectură [V1.0]: martie 2022
———————————————————

CUPRINS

Cartea a III-a MARY

Despre autoare

PHILIPPA GREGORY, una dintre cele mai renumite scriitoare britanice contemporane de ficțiune istorică, s-a născut în Kenya, în 1954. A studiat la Universitatea din Sussex, unde a obținut o diplomă de licență în Istorie. Ulterior, a devenit doctor în Filologie la Universitatea din Edinburgh, cu o lucrare despre literatura secolului al VIII-lea. A lucrat o vreme ca jurnalist și producător la BBC, însă pasiunea pentru istorie și literatură a îndemnat-o să se dedice scrisului.

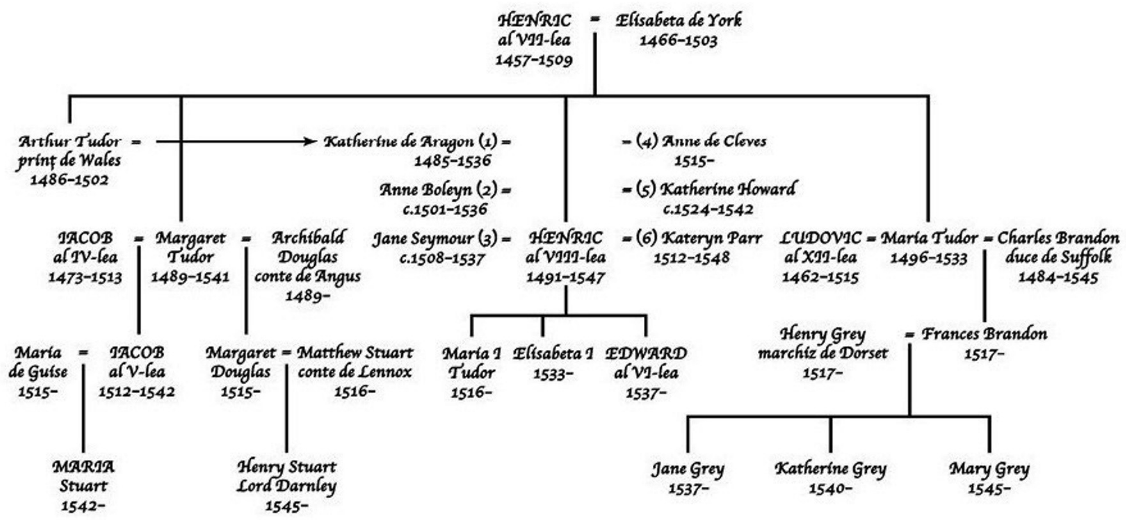
Autoare extrem de prolifică, Philippa Gregory a publicat până în prezent peste douăzeci de romane, dintre care amintim: *The Other Boleyn Girl* (2001; *Surorile Boleyn*, Polirom, 2008, 2013), distins un an mai târziu cu premiul Parker Romantic Novel of the Year și ecranizat de câteva ori, *The Constant Princess* (2005; *Prințesa statornică*, Polirom, 2015), *The Boleyn Inheritance* (2006; *Moștenirea Boleyn*, Polirom, 2009, 2014), *The White Queen* (2009; *Regina albă*, Polirom, 2010, 2014, 2016), *The Lady of the Rivers* (2011; *Doamna apelor*, Polirom, 2012, 2015), *The Kingmaker's Daughter* (2012; *Fiica eminenței cenușii*, Polirom, 2013, 2018), *Changeling* (2012; *Copilul zânelor*, Polirom, 2013), *The White Princess* (2013; *Prințesa albă*, Polirom, 2015), *The King's Curse* (2014; *Blestemul regelui*, Polirom, 2015), *Taming of the Queen* (2015; *Îmblânzirea reginei*, Polirom, 2016) și *Three Sisters, Three Queens* (2016; *Trei surori, trei regine*, Polirom, 2017).

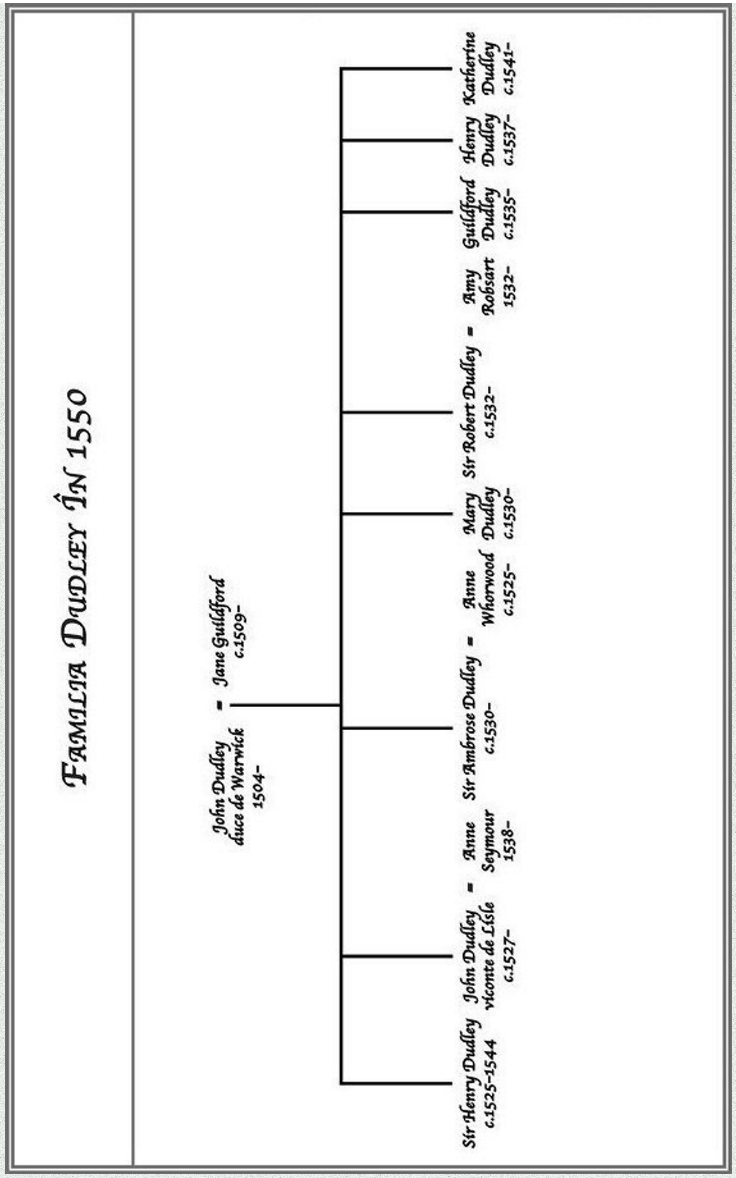
Cărțile sale au fost traduse în numeroase limbi și s-au bucurat de succes în întreaga lume.

Pentru sora mea

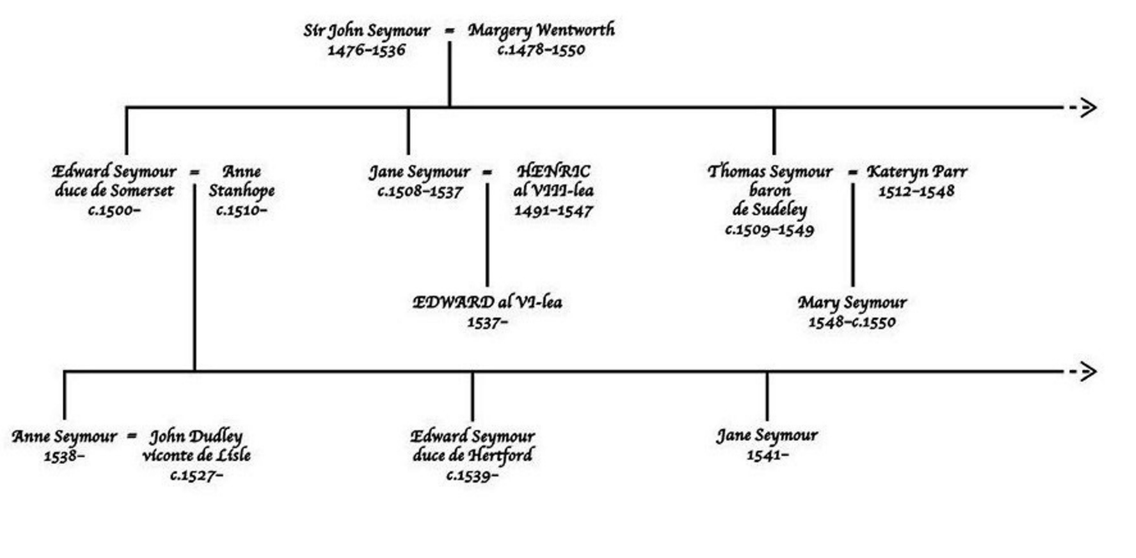
Scheme case regale

Casele Tudor şi Stuart în 1550

Familia Dudley în 1550
John Dudley duce de Warwick 1504–
Jane Guildford c.1509–
Sir Henry Dudley c.1525–1544
John Dudley viconte de Lisle c.1527–
Anne Seymour 1538–
Sir Ambrose Dudley c.1530–
Anne Whorwood c.1525–
Mary Dudley c.1530–
Sir Robert Dudley c.1532–
Amy Robsart 1532–
Guildford Dudley c.1535–
Henry Dudley c.1537–
Katherine Dudley c.1541–

Familia Seymour în 1550

Cartea I
JANE

[01] Casa Bradgate, Groby, Leicestershire, primăvara anului 1550

Îl iubesc pe tata fiindcă știu că nu va muri niciodată. La fel cum nu voi muri nici eu. Suntem aleșii lui Dumnezeu și urmăm calea Lui, de la care nu ne abatem niciodată. Nu avem nevoie să ne câștigăm locul în rai cumpărându-l pe Dumnezeu prin fapte bune și liturghii. Noi nu trebuie să mâncăm pâine pretinzând că e trupul cuiva, și nici să bem vin pretinzând că e sânge. Noi știm că lucrurile acestea sunt doar niște nebunii pentru ignoranți și o capcană pentru papistașii neghiobi. Cunoașterea – asta e mândria și gloria noastră. Înțelegem, așa cum o fac tot mai mulți în zilele noastre: am fost mântuiți o dată pentru totdeauna. Nu ne temem, fiindcă noi nu vom muri niciodată.

E adevărat, tata e un om lumesc: păcătos de lumesc. Aș vrea să-mi dea voie să mă lupt cu sufletul lui, dar el râde și spune:

— Fugi de-aici, Jane, du-te și scrie-le prietenilor noștri, reformații elvețieni. Le-am rămas dator cu o scrisoare – poți să le-o scrii tu în locul meu.

Nu face bine că se ferește să vorbească despre cele sfinte, dar nu-i vorba decât de păcatul nepăsării – știu că el crede cu trup și suflet în adevărata religie. Mai mult, trebuie să-mi amintesc că este tatăl meu și le datorez supunere tatălui și mamei mele – orice-aș crede eu în taină despre ei. Dumnezeu, care le vede pe toate, îi va judeca. Iar Dumnezeu L-a văzut pe tata și deja L-a iertat; tata e salvat prin credință.

Mă tem că mama nu va fi cruțată de focurile iadului, iar sora mea, Katherine, care e cu trei ani mai mică decât mine, un copil de nouă ani, aproape sigur o să moară și n-o să se mai înalțe vreodată. E nespus de prostuță. Dacă aș fi vreo netoată superstițioasă, aș fi sigură că e posedată; nu mai e nicio speranță pentru ea. Sora mea cea mică, Mary, s-a născut din păcatul originar și n-are cum să scape de asta. E tare micuță. E la fel de drăguță ca o versiune în miniatură a surorii noastre, Katherine, cât o păpușă de mică. Mama mea ar fi trimis-o de-acasă, încă de când era un prunc, să fie crescută departe de noi și să ne scutească de rușine, dar tata a arătat prea multă milă față de un ultim născut atât de pipernicit, așa că stă cu noi. Nu e slabă de minte – își face lecțiile bine, e o fetiță isteață –, dar n-are nicio înclinație către grația divină; nu e dintre aleși, cum suntem tata și cu mine. Una ca ea – a cărei creștere a fost zădărnicită de Satana – ar trebui să-și dorească mântuirea cu atât mai înflăcărat. Bănuiesc că un copil de cinci ani e încă prea mic să renunțe la cele lumești – dar eu studiam latina la patru ani, iar Domnul nostru avea vârsta pe care o am eu acum când a mers la Templu și le-a predicat înțelepților. Dacă nu pornești pe calea Domnului încă din leagăn, când ai s-o faci?

Studiez încă din copilărie. Cel mai probabil, sunt cea mai învățată tânără din toată țara, crescută în religia reformată, preferata marii erudite și regine Kateryn Parr. Probabil că sunt cel mai bun învățăcel din Europa și, cu siguranță, cea mai educată dintre fete. N-o consider pe verișoara mea, prințesa Elisabeta, un adevărat discipol, fiindcă mulți sunt chemați, dar puțini aleși. Biata Elisabeta nu dă niciun semn că ar fi aleasă, iar studiile ei sunt tare lumești. Vrea să fie văzută

drept isteață, vrea să-și mulțumească profesorii și să se dea în spectacol. Până și eu trebuie să am grijă să nu cad în păcatul mândriei, chiar dacă mama, lipsită de bună-cuviință, zice că aș face mai bine să am grijă să nu devin complet ridicolă. Dar când îi explic că e căzută în păcat, mă ia de urechi și mă amenință cu bătaia. Aș încasa bucuroasă o bătaie de dragul credinței mele, așa cum a făcut și Sfânta Anne Askew, dar cred că pe Dumnezeu îl mulțumesc mai mult dacă îmi cer iertare, fac o reverență și mă așez la masă pentru cină. Mai ales că avem plăcintă cu pere și cremă de zahăr ars, care e preferata mea.

Nu e deloc ușor să strălucești la Bradgate. E o casă lumească și suntem mulți în ea. E o clădire măreață, din cărămidă, la fel de roșie ca Hampton Court, cu o intrare la fel de largă precum acel palat, așezat în uriașa pădure Charnwood. Avem toate drepturile la măreție regală. Mama e fiica prințesei Maria, care a fost regina Franței, sora favorită a regelui Henric al VIII-lea, așa că mama e succesoare la Tronul Angliei după copiii regelui mort, verișoarele mele, prințesele, Maria și Elisabeta, care sunt moștenitoarele fratelui lor mai mic, regele Edward. Lucrul acesta ne face cea mai importantă familie din Anglia, iar noi nu uităm niciodată asta. Avem o mulțime de servitori, mai bine de trei sute, pentru noi cinci; avem un grajd plin cu cai frumoși și o grădină care înconjoară casa, și ferme, și sate, râuri și lacuri chiar în inima Angliei. Avem propriul urs de hăituit, care stă în cușcă, la grajduri, propriul țarc pentru urs și propriul ring pentru lupte de cocoși. Casa noastră e una dintre cele mai mari din Midlands; avem un salon uriaș cu o galerie pentru muzicieni la un capăt și o estradă regală la celălalt. Cele mai frumoase ținuturi din Anglia sunt ale noastre. Am fost crescută cu știința că tot pământul acesta e al meu, la fel cum și noi suntem ai Angliei.

Desigur, între mama mea și Tron se află cei trei copii ai familiei regale: Edward, regele, care are numai doisprezece ani, ca mine, și, prin urmare, cârmuiește prin intermediul unui Lord Președinte, apoi surorile lui mai mari, prințesa Maria și prințesa Elisabeta. Uneori, lumea nu le ia în calcul drept

moștenitoare pe cele două prințese, de vreme ce au fost amândouă numite bastarde și renegate de propriul tată. Nici n-ar fi incluse în familia regală, dacă n-ar fi fost la mijloc mila creștinească a profesoarei mele, Kateryn Parr, care le-a adus la curte și i-a făcut să le recunoască. Mai rău de-atât, prințesa Maria (Dumnezeu să-i ierte păcatele) e o papistașă declarată și o eretică și, chiar dacă trebuie s-o iubesc fiindcă mi-e verișoară, mi-e groază să mă aflu în casa ei, unde se respectă orele de Liturghie ca și cum ar trăi într-o mănăstire și nu într-un regat reformat, fiindcă întreaga Anglie e protestantă acum, sub cârmuirea regelui Edward.

Nu vorbesc despre prințesa Elisabeta. N-o fac niciodată. Am văzut-o mai mult decât mi-aș fi dorit pe când locuiam amândouă cu regina Kateryn și tânărul său soț, Thomas Seymour. Tot ce voi spune e că Elisabetei ar trebui să-i fie rușine și că va trebui să dea socoteală în fața Domnului pentru ce a făcut. Am văzut totul. Am fost acolo când ea îl urmărea, îl măgulea și se hârjonea cu soțul mamei ei vitrege. L-a dus pe sir Thomas Seymour – un om măreț – la imprudență, apoi la moarte. S-a făcut vinovată de desfrâu și adulter – măcar în inima ei, dacă nu și-n patul lui. E la fel de vinovată de moartea lui cum ar fi fost dacă l-ar fi învinovățit de conspirație și trădare și l-ar fi condus chiar ea la eșafod. A vrut ca el să se vadă pe sine drept ibovnicul și soțul ei, și pe ei doi drept moștenitorii tronului. Poate că n-a spus atât de multe: nici nu trebuie să spună multe. Am văzut cum se purta cu el și știu ce l-a adus în stare să facă.

Dar – nu – eu nu judec. Nu voi judeca. Nu judec niciodată. Lucrul acesta îl face Dumnezeu. Eu trebuie să-mi păstrez modestia în cuget, să-mi țin privirea plecată și să fiu miloasă, ca de la păcătos la păcătos. Și sunt sigură că nici Dumnezeu n-o va considera altfel, când o să ardă în focurile iadului, căindu-se prea târziu pentru desfrâu, necredință și ambiție. Lui Dumnezeu și mie ne va fi milă de ea și o vom lăsa cu pedeapsa ei veșnică.

În orice caz, de vreme ce prințesele Maria și Elisabeta au fost declarate nelegitime și sunt, în mod clar, amândouă

nepotrivite pentru tron, aceste surori vitrege ale regelui Edward au mult mai puține drepturi la tron decât fiica surorii preferate a regelui Henry, regina Maria, cu alte cuvinte – mama mea.

Și de aceea, tocmai de aceea, e atât de important ca ea să studieze credința reformată și să lase deoparte podoabele strălucitoare. Ar trebui să se ferească de banchete și de băutură, ar trebui să danseze doar cu doamnele cele mai caste din suita ei și să nu mai călărească prin tot ținutul pe calul acela uriaș al ei, cât e ziua de lungă, la vânătoare de orice e sezonul, de parcă ar fi o fiară înfometată a câmpului. Pădurile întinse din jurul casei noastre răsună de la cornurile ei de vânătoare, iar pajiștile sunt măturate în căutarea vânatului. Câinii mor în țarcul ursului, iar vițicile sunt măcelărite în fața bucătăriei. Mi-e așa de teamă că e desfrânată (cei din familia Tudor sunt teribil de desfrânați), știu sigur că e mândră (toți Tudorii sunt tirani înnăscuți) și toată lumea poate să vadă că e risipitoare și-i plac cele lumești.

Ar trebui s-o dojenesc, dar când îi spun profesorului meu că-mi adun curajul să-i zic mamei că se face vinovată cel puțin de mândrie, mânie, lăcomie, desfrâu și avariție, el îmi răspunde agitat:

— Lady Jane, serios, mai bine nu.

Iar eu știu că se teme de ea, la fel ca toată lumea – până și tatăl meu se teme. Asta nu face decât să arate că se face vinovată de o ambiție deloc femeiască, pe lângă toate celelalte.

Și eu aș fi la fel de temătoare ca toți ceilalți oameni șovăielnici, doar că eu sunt întărită de credința mea. Chiar sunt. Lucrul acesta nu-i ușor dacă urmezi religia reformată. Curajul e simplu pentru papistași – fiecare netrebnic are o duzină de obiecte care să-l instruiască și să-l încurajeze: icoanele din biserică, vitraliile, călugărițele, preotul, corul, tămâia, gustul amețitor al vinului, de care se conving singuri că are gustul sărat al sângelui. Dar toate astea nu-s decât vanitate și deșertăciune. Eu știu că sunt întărită de credință

fiindcă îngenunchez într-o capelă albă și răcoroasă în liniște, apoi aud glasul Domnului vorbindu-mi doar mie, blând ca un tată iubitor. Citesc Biblia singură, nu mi-o citește altcineva, și prin urmare aud cuvântul Domnului. Mă rog pentru înțelepciune și atunci când vorbesc știu că o fac în spiritul Bibliei. Sunt sluga Lui și mesagerul Lui – și de aceea mama greșește atât de mult când strigă la mine: „Pentru Dumnezeu, mută-ți fața aia lungă de-aici și pleacă la vânătoare înainte să te gonesc chiar eu din bibliotecă!”

Tare greșit. Mă rog ca Dumnezeu s-o ierte, așa cum fac și eu. Dar știu că El nu va uita cum m-a jignit pe mine, sluga Lui; și nici eu nu voi uita. Iau un cal din grajd, dar nu merg la vânătoare, în schimb, călăresc cu sora mea Katherine, cu un rândaș după noi. Putem merge călare întreaga zi, în orice direcție, fără să ieșim de pe pământurile noastre. Mergem în galop mărunt peste pajiști și trecem pe la marginea câmpurilor unde crește ovăzul, verde și des; trecem prin vaduri și lăsăm caii să bea apa limpede. Suntem copiii familiei regale a Angliei, cei mai fericiți în mijlocul naturii englezești, binecuvântați cu moștenirea noastră.

* * *

Astăzi, din nu știu care motiv, mama e numai zâmbet, iar mie mi s-a spus să-mi pun rochia cea nouă care a sosit de la Londra săptămâna trecută, un veșmânt de catifea roșu-aprins, cu o glugă neagră, amplă, cu mâneci, fiindcă avem oaspeți de seamă la cină. Îl întreb pe lordul șambelan cine vine, iar el îmi zice că e fostul Lord protector, Edward Seymour, Ducele de Somerset. A fost întemnițat în Turn pentru trădare, iar acum a fost eliberat, gata să se întoarcă în Micul Consiliu. În așa timpuri primejdioase trăim.

— Și-l aduce și pe fiul său, spune șambelanul și îndrăznește să-mi facă cu ochiul, ca și cum aș fi vreo fetișcană ușuratică, îndeajuns de prostuță să fie încântată de așa vești.

— Vai, ce interesant! spune nesocotita mea soră Katherine.

Oftez răbdătoare și le spun că voi citi în dormitorul meu până când va veni timpul să mă îmbrac pentru cină. Dacă

închid ușa dintre dormitor și camera noastră, poate Katherine pricepe aluzia și se ține la distanță.

Nu s-a întâmplat.

După nicio clipă, se aude un ciocănit la ușa din lemn sculptat și-și ițește capul blond în camera mea, spunând:

— A, studiezi?

De parcă aș face vreodată altceva.

— Sigur, asta aveam de gând când am închis ușa.

E surdă la ironie.

— De ce crezi că vine încoace ducele de Somerset? întreabă ea, intrând în cameră cu pași mărunți, fără să primit vreo invitație.

Mary se ține după ea, de parcă odăile mele ar fi anticamera regală, unde poate trece oricine de gărzi, cu condiția să fie cât de cât bine îmbrăcat.

— Ai adus maimuța aceea dezgustătoare aici? mă opun eu, când o văd cocoțată pe umărul ei.

Pare contrariată:

— Sigur că am adus-o. Domnul Năsuc vine cu mine peste tot. Mai puțin atunci când merg la bietul urs. Îi e frică de bietul urs.

— Ei bine, n-are voie să intre aici și să-mi strice hârtiile.

— N-o să le strice. O să stea în brațe la mine. E un Domn Năsuc foarte ascultător.

— Dă-l afară!

— Nu.

— Dă-l afară, îți poruncesc!

— Nu poți să mă obligi.

— Sunt sora mai mare, iar astea sunt odăile mele…

— Eu sunt cea mai frumoasă și te vizitez din politețe…

Ne încruntăm una la cealaltă. Îmi arată lanțul de argint legat la gâtul lui negru și sfrijit.

— Jane, te rog. O să-l țin bine, îmi promite ea.

— Ți-l țin eu, se oferă Mary, așa că acum amândouă se ceartă care să țină maimuța ce, oricum, n-are ce căuta în odăile mele.

— O, plecați! spun iritată. Amândouă!

Dar Katherine se întoarce și o ridică pe Mary pe un scaun, unde copila rămâne așezată, mică cât o păpușă, zâmbindu-mi cu tot farmecul din lume.

— Stai dreaptă, îi amintește Katherine, iar Mary își trage umerii și se îndreaptă.

— Nu! Plecați!

— O să plec imediat ce te întreb ceva.

Katherine e fericită pentru că lucrurile merg după placul ei, ca de obicei. E ridicol de frumușică și are cam tot atâta minte cât Domnul Năsuc.

— Prea bine, îi spun sever, întreabă-mă, apoi pleacă.

Ea trage aer în piept.

— De ce crezi că vine încoace ducele de Somerset?

— N-am idee.

— Pentru că eu știu. Așa că tu de ce nu știi? Credeam că ești foarte, foarte deșteaptă.

— Nu vreau să știu, îi răspund simplu.

— Pot să-ți zic eu. Tot ce știi tu sunt lucrurile de prin cărți.

— Lucrurile din cărți, repet eu cuvintele copilului ignorant. Chiar așa. Eu știu într-adevăr „lucrurile din cărți”, dar dacă aș vrea să aflu treburi lumești, l-aș întreba pe tata, care mi-ar spune adevărul. N-aș umbla peste tot ca să trag cu urechea pe la părinți și pe la bârfele servitorilor.

Ea sare pe patul meu mare, din lemn, ca și cum și-ar fi propus să rămână până la cină, apoi se sprijină de pernă de parcă ar vrea să doarmă aici. Maimuța se culcușește alături de ea și-și trece degetele sfrijite prin blana mătăsoasă.

— Are purici?

— A, da, zice ea cu indiferență. Dar n-are păduchi.

— Atunci ia-l din patul meu!

Drept răspuns, ea îl ia în brațe.

— Nu te agita, fiindcă e cu adevărat palpitant. Vin încoace pentru logodna ta! anunță ea. Iată! Credeam că o să te facă să sari în sus.

Sar în sus așa de puțin, că-mi pot ține degetul nemișcat pe carte ca să știu unde am rămas.

— Și unde-ai auzit una ca asta?

— Toată lumea știe, spune ea, ceea ce înseamnă că e bârfa servitorilor, așa cum prevăzusem. O, ești așa de norocoasă! Sunt de părere că Ned Seymour e cel mai frumos tânăr din lume.

— Da, dar ție-ți place orice bărbat care poartă pantaloni strâmți.

— Are niște ochi atât de blânzi.

— Sigur că are ochi, dar n-au puterea simțirii, doar a văzului.

— Și un zâmbet încântător.

— Îmi închipui că zâmbește la fel ca toată lumea, dar nu m-am obosit să mă uit.

— Și călărește minunat și are veșminte frumoase, și este fiul celui mai puternic om din Anglia. Nu există familie mai măreață ca Seymourii. Nici mai bogată. Sunt mai avuți ca noi. Sunt și mai aproape de tron decât noi.

Mă gândesc, fără s-o rostesc, că măreția familiei nu l-a ajutat cu nimic pe Thomas Seymour, care a fost decapitat cu doar un an în urmă, din cauza Elisabetei și nici măcar fratele lui mai mare n-a reușit să-l salveze. Apoi fratele, însuși Lordul Protector, a căzut în dizgrație și acum se trudește să-și recapete locul la putere.

— Frumosul fiu al Lordului Protector, suspină ea.

Ca de obicei, e o aiurită.

— Nu mai e Lord Protector; funcția lui a fost abolită, o corectez. Consiliul e condus de Lordul Președinte, John Dudley. Dacă vrei o alianță cu cei ce vin la putere, atunci cu familia Dudley trebuie s-o faci.

— Ei bine, rămâne unchiul regelui, iar Ned încă e conte de Hertford.

— Edward Seymour, o corectez.

— Edward sau Ned! Cui îi pasă?

— Și chiar zice toată lumea că o să fiu logodită cu el? întreb.

— Da, zice ea simplu. Și când o să te măriți, va trebui să pleci iar. O să-mi fie dor de tine. Chiar dacă mare parte din timp nu faci decât să te plângi că sunt neghioabă, e mai

plăcut când ești aici. Mi-a fost dor de tine când ai stat cu regina Kateryn. Să fiu sinceră, chiar m-am bucurat când a murit – deși mi-a părut tare rău pentru ea, desigur – pentru că speram că o să te întorci acasă de tot.

— Nu pleca, Jane, începe Mary dintr-odată să se vaiete, fără să înțeleagă mare lucru din ce se discută.

Chiar dacă știu că Biblia spune că discipolul trebuie să-și lase casa sau frații, sau surorile, sau tatăl, sau mama de dragul credinței, sunt destul de mișcată de lucrul ăsta.

— Dacă sunt chemată într-un loc măreț din lumea largă, va trebui să merg, îi spun. Vărul nostru, regele Edward, are o curte evlavioasă, iar eu voi fi fericită să trăiesc acolo și, dacă Dumnezeu mă cheamă într-un loc măreț din lume, atunci voi fi un model pentru cei ce au considerație pentru mine. Și, când îți va veni rândul, am să-ți arăt cum să te porți dacă vrei să faci exact cum îți spun eu. De fapt, și mie o să-mi fie dor de tine și de micuța Mary, dacă va trebui să plec.

— O să-ți fie dor de Domnul Năsuc? întreabă Katherine plină de entuziasm, târându-se jos din pat și întinzându-l către mine până când fețișoara-i tristă e aproape de a mea.

Îi împing mâinile cu blândețe.

— Nu.

— Ei bine, când mi-o veni și mie rândul să mă mărit, sper să fie la fel de frumos ca Ned Seymour, spune ea. Și nu m-ar deranja nici să fiu contesă de Hertford.

Îmi dau seama că acesta va fi noul meu nume și titlu și că, atunci cânt tatăl lui Ned va muri, Ned va deveni duce de Somerset, iar eu voi fi ducesă.

— Se va face voia Domnului, spun eu, gândindu-mă la frunzele de căpșun de pe coroana de ducesă și la moliciunea grea a gulerului din blană de hermină. Atât pentru tine, cât și pentru mine.

— Amin, spune ea visătoare, ca și cum s-ar gândi încă la zâmbetul lui Ned Seymour. O, amin.

— Tare mă îndoiesc că Domnul te va face ducesă, îi atrag atenția.

Mă privește cu ochii ei albaștri larg deschiși, cu chipul palid,

ca al meu, acum îmbujorat:

— O, roagă-te să fie așa, îmi răspunde cu încredere. Tu poți să-mi faci rost de un duce dacă te rogi pentru mine, Jane. Ești așa de evlavioasă, că sigur îl poți convinge pe Dumnezeu să-mi dea un duce. Cere-i unul frumos.

* * *

Trebuie să-i dau dreptate lui Katherine și să recunosc că Ned Seymour e la fel de fermecător ca toți Seymourii. Îmi amintește de unchiul lui, Thomas, care a fost omul cel mai bun la suflet pe care l-am cunoscut vreodată, soțul tutorelui meu, regina Kateryn, înainte ca Elisabeta să le destrame fericirea. Ned are părul șaten și ochii căprui deschis. N-am observat până acum că ochii lui sunt blânzi, dar sora mea are dreptate, are o căldură plăcută și un zâmbet irezistibil. Sper că nu ascunde gânduri păcătoase în spatele strălucirii lui atotștiutoare. A fost crescut la curte, ca tovarăș al vărului meu, regele, așa că ne cunoaștem; am călărit împreună și am învățat să dansăm împreună, și chiar am studiat împreună. Gândește, la fel ca mine – la fel ca noi toți –, că toți tinerii isteți sunt protestanți. L-aș numi chiar prieten, atât de mult cât poate fi numit prieten cineva din țarcul de urși care este o curte regală. Este și un mare susținător al credinței reformate, așa că avem și lucrul acesta în comun și, în spatele veseliei sale, se ascunde o minte serioasă, adâncă. Vărul meu, regele Edward, e studios și serios ca mine, așa că ne place să citim împreună. Dar Ned Seymour ne face pe amândoi să râdem. Nu e niciodată necuviincios – vărul meu, regele, nu acceptă măscărici pe lângă el –, dar e plin de duh și fermecător; are farmecul acela puternic al Seymourilor, care-l ajută să-și facă prieteni oriunde s-ar afla. E un băiat care te face să zâmbești când îl vezi, așa băiat e.

Mă așez alături de doamnele de companie ale mamei la cină, iar el se așază cu cavalerii tatălui său. Părinții noștri stau la masa cea mare de pe podium și cercetează încăperea, privindu-ne de sus. Când văd cum se înclină bărbia prea mândră a mamei, îmi amintesc că cei din urmă vor fi cei

dintâi, iar cei dintâi ultimii, pentru că mulți sunt chemați, dar puțini aleși. Ea, mai ales, sunt sigură că n-ar putea fi vreodată aleasă; și, când voi deveni ducesă, o să am rang mai înalt decât al ei, iar ei n-o să-i mai fie îngăduit să mă suduie vreodată.

Când se strâng mesele, muzicienii cântă, iar mie mi se cere să dansez cu doamnele mamei și cu sora mea Katherine. Desigur, Katherine își flutură fusta de colo-colo și o ridică prea sus, ca să se poată lăuda cu pantofii ei frumoși și cu picioarele ei iuți. Zâmbește necontenit către masa mare, unde Ned stă în picioare, în spatele scaunului tatălui său. Îmi pare rău că trebuie să spun că, la un moment dat, ne-a făcut cu ochiul. Cred că amândurora, nu doar lui Katherine. Mă bucur că ne privește dansând – dar am o părere mai proastă despre el fiindcă a făcut cu ochiul.

Apoi urmează dansurile generale, iar mama îmi cere să dansez cu el. Toată lumea observă cât de bine ne stă împreună, chiar dacă el e cu un cap mai înalt decât mine. Eu sunt foarte mică și palidă; niciuna dintre noi, fetele Grey, nu e robustă la trup; dar eu mă bucur că sunt gingașă, și nu îndesată ca prințesa Elisabeta.

— Dansezi minunat, îmi zice Ned când ne apropiem și așteptăm altă pereche să-și termine dansul. Știi de ce suntem aici eu și tatăl meu?

Pașii de dans ne despart, ceea ce-mi dă timp să mă gândesc la un răspuns demn.

— Nu, tu știi? e tot ce reușesc să spun.

Mă ia de mâini în timp ce înaintăm de-a lungul șirului de dansatori. Ne oprim și facem un arc cu mâinile, iar el îmi zâmbește în timp ce ceilalți își pleacă grațios capetele și-și croiesc drum pe sub brațele noastre.

— Vor să ne căsătorim, îmi zice vesel. E hotărât. O să fim soț și soție.

Trebuie să stăm față în față în timp ce altă pereche de dansatori trece printre noi, așa că poate foarte bine să-mi vadă reacția la cele spuse de el. Simt cum mi se încing obrajii și încerc să nu zâmbesc ca o neroadă.

— Tata ar trebui să-mi spună lucrurile astea, nu tu, îi spun cu răceală.

— O să te bucuri când o va face?

Îmi cobor privirea ca să nu poată vedea ce gândesc. Nu vreau ca ochii mei căprui să strălucească la fel ca ai lui.

— Îi datorez Domnului să-mi ascult tatăl, spun.

— O să te bucuri să-l asculți și să te căsătorești cu mine?

— Destul de mult.

* * *

E limpede, părinții mei consideră că sunt ultima cu care ar trebui să vorbească, fiindcă nu sunt chemată în odăile mamei până a doua zi, când Edward și tatăl său se pregătesc de plecare, iar caii lor chiar așteaptă în fața ușii de la intrare, deschise, iar parfumul primăverii se strecoară în casă alături de cântecul fericit al păsărilor care-și fac curte.

Aud cum servitorii scot coburii de la șa în holul de jos în timp ce îngenunchez în fața părinților mei, iar mama îi face semn din cap servitorului să închidă ușa.

— O să te căsătorești cu Edward Seymour, îmi spune mama scurt. Ești promisă, dar nu logodită în scris. Întâi trebuie să vedem dacă tatăl lui reușește să-și recâștige locul în Consiliu și să i se alăture lui John Dudley. Dudley e omul cel mai important acum. Trebuie să fim siguri că Seymour o să i se alăture și o să se ridice din nou.

— Doar dacă nu se ivește vreo șansă din partea cealaltă... spune tata, privind-o pe mama cu înțeles.

— Nu, sigur se va însura cu o prințesă străină, spune mama.

Îmi dau seama imediat că vorbesc despre regele Edward, care a declarat public că se va căsători cu o prințesă străină cu dotă demnă de o regină. Nici eu nu m-am gândit vreodată la altceva, deși mulți spun că aș fi o regină minunată și o lumină și un far călăuzitor al noii religii, putând să grăbesc reforma religioasă într-o țară care, chiar și acum, e dureros de șovăielnică. Mă asigur că-mi țin capul plecat și nu scot o vorbă.

— Dar se potrivesc așa de bine, stăruie tata. Amândoi așa de studioși și de pioși. Iar Jane a noastră ar fi o urmașă atât de bună a lui Kateryn Parr. Așa am crescut-o; regina Kateryn a instruit-o pentru asta.

Simt cum ochii mamei mă cercetează atent, dar nu-mi ridic privirea.

— Ar transforma Curtea într-o mănăstire! spune ea râzând.

— O lumină pentru întreaga lume, răspunde tata cu seriozitate.

— Mă îndoiesc că se va întâmpla vreodată. Oricum, lady Jane, te poți considera logodită cu Edward Seymour până îți vom spune noi altceva.

Tata mă prinde de cot și mă ajută să mă ridic.

— O să fii ducesă sau ceva mai bun de-atât, îmi promite. Nu vrei să știi ce-ar fi mai bun de-atât? Ce zici de tronul Angliei?

Clatin din cap.

— Pe mine mă interesează un tron ceresc, îi spun, prefăcându-mă că nu aud hohotul vulgar al mamei.

[02] Palatul Suffolk, Londra, primăvara anului 1553

E chiar mai bine că nu mă amăgesc prea tare cu gândul că frumosul Ned Seymour îmi va fi soț. Întoarcerea tatălui său la putere e de scurtă durată și se sfârșește prin moartea lui. A fost prins conspirând împotriva lui John Dudley, apoi întemnițat, acuzat și executat pentru trădare. Capul familiei a murit, iar familia e din nou ruinată. Soția lui, cunoscută pentru mândria ei, care a avut odată fala criminală de-a o da deoparte pe tutoarea mea, regina văduvă Kateryn, ca să intre ea prima la un banchet, este acum văduvă și prizonieră în Turn. Ned nu mai vine deloc la Curte. Am avut noroc să scap de căsătoria cu un om care – oricât de blânzi i-ar fi ochii – a căzut acum în dizgrație, fiind fiul unui trădător.

E la fel de bine că nu am lăsat nici ambițiile tatălui meu să-și facă loc în rugăciunile mele, cu toate că știu bine că toți preoții reformați, toți credincioșii protestanți și toți sfinții în viață din Anglia vor să mă căsătoresc cu regele și să conduc regatul pelerinilor către casa noastră cerească. Nu că ar spune-o vărul meu, regele Edward – el ține morțiș să se căsătorească cu cineva de viță regală din străinătate; dar, cu siguranță, nu va tolera o prințesă papistașă. Dintre toate fetele protestante, eu sunt cea mai potrivită, devotată religiei noastre, a amândurora, prietenă din copilărie și fiică a unei prințese de sânge.

Deloc întâmplător, tata a cerut să mi se predea retorica – o îndeletnicire regală –, iar eu am ales să studiez araba și ebraica, pe lângă latină și greacă. Dacă voi fi vreodată chemată să urc pe tron, voi fi pregătită. Am trăit cu regina Kateryn Parr: știu că o femeie poate fi și învățată, și regină. De fapt, sunt chiar mai bine pregătită decât a fost ea. Dar nu voi cădea în păcatul de-a râvni tronul.

Surorile vitrege ale regelui nu-mi urmează exemplul nici în ce privește studiile, nici în devotamentul față de religie. Aș vrea s-o facă. Fac tot ce le stă în putere să-și păstreze poziția la Curte și în ochii lumii, dar nu într-ai Domnului. Niciuna dintre verișoarele de spiță regală nu urmează calea luminată, la fel ca mine. Prințesa Maria e o papistașă neclintită și numai Dumnezeu știe în ce crede Elisabeta. Cealaltă moștenitoare directă, Maria a Scoției, este papistașă, crescută în lux și păcat la curtea Franței, iar Margaret Douglas, fiica strămătușii mele, Margaret, care s-a căsătorit cu un scoțian și stă ascunsă prin Yorkshire, pare să fie tot papistașă.

Dar prințesa Maria e moștenitoarea cea mai apropiată de tron, așa că trebuie să-i arătăm respect în toate cele, orice părere am avea noi despre credința ei. Însăși mama și soția lui John Dudley se află în alaiul ei când intră cu fast în Londra, ca și cum ar vrea să le amintească tuturor că ea e moștenitoarea regelui și că sunt cei mai buni prieteni.

Doar eu, din toată familia mea, refuz să port veșminte prețioase și să merg în alaiul Mariei. N-o să mă împăunez cu o

robă plină de broderii grele. Dar ea îmi trimite rochii, ca și cum ar vrea să-mi cumpere iubirea de verișoară, iar eu îi spun doamnei sale de onoare, Anne Wharton, că nu pot răbda să aud că o înfumurată ca prințesa Elisabeta e lăudată pentru că se îmbracă mai modest decât mine. Nu voi purta decât cele mai sobre veșminte. Nu va fi decât un teolog regal în Anglia, o singură moștenitoare a reginei reformate Kateryn Parr, o singură fecioară care va conduce biserica reformată, iar aceea voi fi eu. Nu voi fi văzută purtând veșminte mai stridente decât Elisabeta și nu mă voi alătura păcătosului alai papistaș.

Așa a luat sfârșit iubirea între verișoare. Oricum, nu cred că prințesa Maria a ținut cine știe ce la mine vreodată, de vreme ce odată am insultat uriașul ostensoriu de cristal în care se ține azima pentru slujbă în altarul capelei ei, întrebând-o pe doamna ei de companie de ce a făcut o plecăciune în fața lui. Am vrut să mă lupt cu sufletul ei – s-o atrag într-o discuție despre cele sfinte în care să-mi explice că ea, ca o papistașă ce e, crede că pâinea e chiar trupul lui Isus Cristos. Apoi i-aș fi demonstrat că nu e altceva decât pâine – că Isus dorise ca discipolii săi să înțeleagă că El le oferea pâine la Cina cea de Taină, pâine adevărată, și că-i invita să se roage pentru El în același timp. Nu spunea că e trupul Lui. Nu trebuia interpretat cuvânt cu cuvânt. Nu-i așa că orice neghiob înțelege asta?

Credeam că ar fi o discuție cât se poate de interesantă, una care ar fi condus-o la înțelegerea adevărată. Dar, din nefericire, cu toate că eu știam foarte bine ce am de spus, ea nu mi-a răspuns cum mă așteptam. Nu a vorbit deloc, cum crezusem că are să facă, a spus doar că se pleacă în fața Lui, cel care ne-a creat pe toți – un răspuns cât se poate de lipsit de sens.

— Cum? am întrebat eu, puțin supărată. Cum se poate ca El să ne fi făcut pe noi toți, iar creatorul să-l fi făcut pe El?

N-a ieșit deloc bine, iar Dumnezeu trebuie să mă ierte că nu mi-am construit argumentarea, repetându-mi ideea de trei ori, ca la lecțiile de retorică. Am făcut-o mult mai bine când am exersat în camera mea decât în capela de la Beaulieu, iar

asta nu s-a putut întâmpla decât pentru că diavolul îi apără pe ai lui, iar Anne Wharton se află sub copita lui păroasă.

M-am întors în camera mea să repet discursul în fața oglinzii. Mi-am văzut chipul palid, părul de culoarea bronzului, trăsăturile firave și pistruii mărunței de pe nas, care mă tem că-mi strică frumusețea delicată. Pielea mea palidă e aidoma celui mai fin porțelan, cu excepția lor, care-mi pudrează fața în timpul verii englezești, ca niște semințe de salcie. Am fost nespus de convingătoare când am pledat pentru ambele părți ale argumentării de una singură: am strălucit ca un înger când m-am luptat cu sufletul Annei Wharton cea imaginară. Dar Anne Wharton cea adevărată a fost imposibil de convins.

Găsesc că oamenii sunt tare greu de convertit; sunt atât de neghiobi. E greu să-i ridici pe păcătoși la grația divină. Am repetat câteva replici de una singură și au sunat la fel de puternic ca ale unui predicator; dar, în timp ce-mi exersam argumentarea, Anne Wharton s-a dus la prințesa Maria și i-a zis ce-i spusesem, așa că prințesa m-a considerat un vrăjmaș îndârjit al credinței ei, ceea ce e păcat, fiindcă înainte fusese mereu blândă cu mine și mă iubise. Acum mă disprețuiește pentru credința mea, pe care o consideră greșită. Credința mea trainică – văzută ca fiind greșită! Va trebui să iert și asta.

Știu că ea n-a iertat asta și nici n-a uitat-o, așa că nu mă simt bine s-o urmez pe mama în alaiul prințesei Maria, dar cel puțin prințesa Elisabeta e într-o situație și mai neplăcută. Nu mai poate nici să vină la Curte după ce-a căzut în dizgrație în urma celor întâmplate cu Thomas Seymour. Dacă aș fi în locul ei, m-aș simți copleșită de rușine. Toată lumea știe că a fost aproape să-i fie ibovnică și, după moartea soției lui, a recunoscut că avea de gând să se căsătorească cu Elisabeta și să fure tronul. Dumnezeu să apere Anglia de o femeie așa de necumpătată ca Elisabeta! Dumnezeu să apere Anglia de o regină papistașă ca Maria! Dumnezeu să apere Anglia dacă Edward moare fără un urmaș de parte bărbătească, iar țara trebuie să aleagă între papistașă, desfrânată, prințesa franceză sau mama!

Prințesa Maria nu rămâne multă vreme. Curtea fratelui ei

nu e una veselă. Vărul meu, regele Edward, are o tuse căreia nu-i dă de cap. Aud cum hârâie când stau alături de el și-i citesc din Platon – un filosof pe care-l iubim amândoi –, dar el obosește repede și trebuie să se odihnească. Observ zâmbetul ascuns al tatălui meu când își dă seama că i-am citit în greacă regelui Angliei, dar toți ceilalți nu fac decât să fie îngrijorați că el pare atât de bolnav.

Edward reușește să participe la deschiderea sesiunii din Parlament, dar apoi cade la pat. Sfătuitorii și avocații intră și ies din dormitorul lui, iar zvonurile spun că-și plănuiește succesiunea și-și scrie testamentul. Mi-e greu să cred una ca asta. Nu are decât cincisprezece ani – suntem de-o seamă – nu-mi vine să cred că-și face testamentul. E prea tânăr să se pregătească să moară. Cu siguranță va veni vara și își va reveni, iar vremea călduroasă îl va ajuta să-i treacă tusea și să se însănătoșească din nou, nu-i așa? Cred că, dacă ar veni la Bradgate și ar sta în grădină și s-ar plimba pe malul râului și ar merge cu barca pe lacurile noastre întinse și frumoase, cu siguranță s-ar însănătoși. Testamentul lui poate fi pus deoparte împreună cu cele mai importante acte ale Consiliului și dat uitării. Se va căsători și va avea un fiu și toate calculele legate de cine va sprijini pe care moștenitor vor fi uitate. Se va căsători cu o minunată prințesă din Europa cu o avere uriașă, iar eu îi voi fi prietenă și doamnă de onoare la Curte, probabil ducesă. Poate mă voi căsători cu Ned Seymour, în ciuda dizgrației în care a căzut tatăl lui. Poate-și va recăpăta titlul; încă mai pot deveni o ducesă învățată și renumită și o lumină în calea celor nevrednici.

[03] Palatul Greenwich,
primăvara anului 1553

Întreaga curte călătorește la Greenwich, palatul preferat al tuturor, în aval de gălăgia și duhorile Londrei, cu cheiurile sale aurite spălate de maree de două ori pe zi, strălucind ca un

țărm divin. Ar fi o adevărată oglindă a raiului, doar că lipsesc cu desăvârșire cei cuvioși. Eu și tatăl meu mergem cu barja regală împreună cu regele, dar Edward stă întins pe perne, înfășurat în blănuri, ca și cum ar tremura de frig, iar când armele răsună din Turn, iar vasele ancorate trag cu tunurile, el tresare de la zgomot și-și întoarce chipul palid.

— O să se facă bine, nu-i așa? îl întreb în șoaptă pe tata. Pare tare bolnav, dar o să se facă bine la vară?

El clatină din cap, întunecat la față.

— Și-a scris testamentul, spune.

Aud cum glasul îi tremură de emoție.

— Și-a ales moștenitorul.

— Tronul nu-i revine rudei celei mai în vârstă?

— Sigur. Ar trebui să fie prințesa Maria. Dar cum să fie ea regină când i-a jurat credință Episcopului de la Roma? Cum să fie regină când, negreșit, se va mărita cu un papistaș străin pe care-l va pune mai presus de noi? Nu, regele a făcut ce se cuvenea; a ascultat vrerea Domnului și a înlăturat-o de la succesiune – așa cum a făcut și tatăl lui.

— Poate regele să-și numească moștenitorul? întreb eu. Îi îngăduie rânduiala să facă asta?

— Dacă tronul e proprietatea lui, sigur că poate să-și numească moștenitorul, spune tata.

Vorbește în șoaptă ca să nu ne audă băiatul care tremură, învelit în blănuri, dar e o asprime în glasul său care dă de-nțeles că nu poate fi contrazis. Discuțiile acestea au fost repetate cu mare precauții peste tot la Curte. „Tronul e proprietatea lui: așa cum avem toți proprietăți. Omul trebuie să fie liber să renunțe la proprietăți, oricine își poate alege moștenitorul; Henric al VIII-lea și-a ales moștenitorii. Și – mai ales – un tânăr ca Edward, crescut după religia reformată, fără vreo idee papistașă în minte, n-are să lase tronul pe mâna vreunui servitor la Romei. Nu va tolera așa ceva, iar John Dudley se va asigura că n-o face.”

— Atunci, cine? întreb, gândindu-mă că, probabil, cunosc deja răspunsul la această întrebare.

— Regele – împreună cu sfetnicii săi – preferă pe cel aflat

imediat în linia moștenitorilor, de religie reformată, care are șanse să dea un fiu care să urmeze la tron.

— Trebuie să fie un băiat din familia Tudor?

Tata încuviințează din cap. Parcă e un blestem căzut asupra acestei familii. Tudorii trebuie să aibă fii care să moștenească tronul, un lucru foarte greu de găsit. De la cele șase soții, regele Henric n-a avut decât un fiu: pe Edward. Sora lui mai mare, Margaret, a avut doar un fiu, pe James, care a avut o fiică: regina Maria a Scoției, care trăiește în Franța și e logodită cu moștenitorul tronului. Fiica lui Margaret a fost făcută cu un lord scoțian și e atât papistașă, cât și, probabil, nelegitimă – verișoara Margaret Douglas –, așa că fiul ei, Henry Stuart, nu contează aproape deloc. Sora preferată a regelui Henric, regina Maria, a fost bunica mea, iar regele a numit-o pe ea moștenitor; iar fiica ei, mama mea, e încă în viață. Mama nu ne are decât pe noi, trei fiice, și cu siguranță nu va mai avea alți copii. Pentru prințesa Elisabeta nu s-a făcut niciun plan de logodnă – cine să ia un bastard regal de ai cărui părinți nu e nimeni sigur și are și o dotă așa de mică? Prințesa Maria le-a fost făgăduită, apoi refuzată aproape tuturor regilor din Europa. Nu numai că nu se află niciun băiat Tudor printre noi, dar cu siguranță nici nu e vreunul pe drum.

— Dar niciuna dintre noi nu e grea, spun, cu gândul la noi, verișoarele regelui. Dacă vor ca tronul să-i rămână unui băiat Tudor, n-are cui. Niciuna dintre noi, cele cinci moștenitoare, nu e măcar logodită. Niciuna nu e căsătorită.

— Și de aceea o să fii tu, spune el scurt.

— Căsătorită?

— Numaidecât.

— Eu?

— Voi toate.

— Prințesele Maria și Elisabeta?

— Nu ele. Tu și Katherine și Mary.

[04] Palatul Greenwich, primăvara anului 1553

Katherine nu e de niciun ajutor în a ne apăra în fața planului acestuia atât de grăbit. Mama îi cere să vină de îndată la curte, iar Katherine e încântată de camere și de servitori, de mâncare și de rochiile ei. Îl îmbracă pe Domnul Năsuc într-o mic veșmânt verde de-al familiei Tudor și, din banii ei de panglici, își cumpără un pisoi complet alb. Îl numește, Panglică, desigur, și-l ia peste tot cu ea în buzunarul pelerinei. Nu regretă decât că a fost nevoită să se despartă de caii de la Bradgate și de urs. Sperase să dreseze ursul cu blândețe, ca să-l transforme în urs dansator în loc de ucigaș. Nu e îngrozită, așa cum ar trebui să fie o fată neprihănită, de perspectiva unei căsătorii atât de grabnice; e de-a dreptul încântată.

— O să mă mărit? O, Domnul fie lăudat! Mulțumesc Domnului! În sfârșit! Pe cine? Pe cine?

— *Cu* cine, îi spun cu răceală.

— Ei, cui îi pasă? Cine interesează? Cu cine mă mărit? Spune-mi!

— Cu Henry Lord Herbert, îi răspund scurt. Fiul contelui de Pembroke.

Se îmbujorează ca un trandafir roșu.

— O, e așa de frumos! spune cu răsuflarea tăiată. Și e tânăr, de vârsta noastră, nu e vreun sac de oase.

Are pe deget o mică pasăre, pe care o ridică în dreptul feței și-i sărută ciocul.

— O să mă mărit! îi spune. Și nu cu oricine, ci cu un lord tânăr și frumos!

Pasărea ciripește de parcă ar înțelege-o, iar ea și-o pune pe umăr, unde-și răsfiră coada ca să se echilibreze și-și înclină capul să mă privească, cu ochi la fel de strălucitori ca ai surorii mele.

— Da, spun eu simplu. E cât se poate de plăcut.

— Și e evlavios, spune ea ca să mă înveselească. E nepotul

lui Kateryn Parr. Cu siguranță îți place de el.

— Chiar îmi place.

— Cât de fericite o să fim!

Face o piruetă pe loc, ca și cum picioarele ei ar vrea să danseze de bucurie. Mica pasăre dă din aripi și se agață de ea.

— Și voi fi contesă!

— Da, spun eu rece. Iar tatăl lui va fi forțat să facă o alianță strânsă cu al nostru și cu John Dudley, ducele de Northumberland.

Ea nu se gândește la lucrurile astea, la cei trei oameni, cei mai puternici din țară, cei trei conducători ai religiei reformate, care se unesc și-și căsătoresc copiii între ei ca să se asigure că nu vor fi trădați. Se încred unii într-alții atât de puțin, sunt atât de lipsiți de credință, chiar dacă împărtășesc aceeași religie, încât fac troc cu copiii lor ca să-și întărească alianța, aidoma lui Avraam care a urcat muntele cu lemne și un cuțit, luându-l cu el pe Isaac ca să-l ardă în numele Domnului.

— O, dar tu cu cine urmează să te măriți? se oprește ea din șirul de gânduri despre sine. Pe cine au găsit pentru tine? Au rămas la Edward Seymour?

Își pierde răsuflarea.

— O! Nu regele! Spune-mi! Spune-mi că n-o să te căsătorești cu regele și să fii regina Jane?

Clatin din cap, în timp ce arunc o privire spre ușă.

— Taci. Toate astea se întâmplă doar fiindcă regele e atât de bolnav. Cea mai mare speranță a lor este să-i poată arăta că una dintre noi are un fiu, ca să-l facă pe acel băiat moștenitorul lui.

Vor să ne măritàm amândouă îndată, să rămânem grele și să-i aducem băiatul drept moștenitor.

— Aș putea să fiu mama regelui Angliei? scâncește ea. Eu? Nu tu? Dacă o să am un băiat înaintea ta?

— Se prea poate.

Își împreunează mâinile și râde încântată.

— Deci cu cine o să te măriți?

— Guildford Dudley, îi răspund scurt.

Sora mea se oprește brusc.

— Până la urmă n-o să fie cu Ned Seymour? S-au răzgândit? Ți-l dau pe tânărul Dudley?

— Da.

— Cel înalt și blond?

— Da, desigur.

— Băiatul mamei?

— Da, pe Guildford.

— Ei bine, e un pas înapoi, țipă ea. N-o să-ți placă. Al doilea după mezinul unui duce cu titlu nou? N-o să-ți primești frunzele de căpșun de ducesă de la el!

Mă mănâncă palma s-o plesnesc peste chipul neghiob.

— Nu încape vorbă de plăcut sau neplăcut, spun neclintită. E dorința tatei de-a se alia cu Lordul Președinte al consiliului. E dorința tatei să ne căsătorim și să ne culcăm împreună ca să-i putem arăta regelui urmașii care vor fi crescuți după religia reformată. Chiar și micuța Mary va fi logodită – cu Arthur Grey, fiul baronului de Wilton.

Ea scoate un țipăt.

— Baronul cu cicatricea pe față? Cel urât?

— Da.

— Dar Mary n-are decât opt ani! Iar Arthur trebuie să aibă vreo douăzeci!

— Are șaptesprezece, îi spun aspru. Dar, oricum, Mary e încă mult prea tânără să se căsătorească și e și prea mică. Dacă nu mai crește, cum o să aducă pe lume copii? Are șira spinării strâmbă; nu cred că poate să dea naștere la un copil. E cu totul și cu totul greșit. Ea e prea mică și tu ești prea tânără, iar eu i-am fost făgăduită în fața Domnului lui Ned Seymour. Părinții noștri și-au dat cuvântul. Nu văd cum ar putea să se înfăptuiască vreuna dintre nunțile astea. Nu cred că asta vrea Domnul. Trebuie să fii de partea mea și să te arăți împotriva lor.

— Eu, nu, spune ea repede. Eu n-o voi înfrunta pe mama. Dacă pot să-l iau cu mine pe Domnul Năsuc, o să stau alături de tine când o înfrunți; dar de una singură nu pot să-i țin

piept.

— Ca să nu te mărite cu un străin! Să nu te mărite cât ești încă o copilă! exclam eu.

— O, pot foarte bine să mă mărit cu Herbert, mă asigură ea. Nu sunt prea tânără. Asta poate să se întâmple. N-am nimic împotrivă. Voi, celelalte, puteți să refuzați dacă vreți, dar eu vreau să mă mărit.

— Niciuna dintre noi nu se poate căsători cu nimeni, hotărăsc eu. Rămânem tăcute, iar Katherine se îmbufnează.

— O, Jane, nu strica totul! Te rog, n-o face!

Îmi prinde mâinile într-ale ei, iar mica pasăre ciripește încurajator.

— O să mă rog pentru asta. Trebuie să-l ascult pe Dumnezeu.

— Și dacă Dumnezeu e de acord cu tine? se plânge ea. Când vrea El ceva frumos pentru noi?

— Atunci va trebui să-i spun tatei că am îndoieli.

* * *

Nu mă primește singur: doar lucrul acesta și știu că nu mă va asculta. Se teme de elocvența mea. „Of, pentru Dumnezeu, n-o lăsa să continue la nesfârșit”, zice mama mereu.

Intru în sala de primiri precum Daniel în cușca leilor. Edward, regele, nu e la curte. E în spatele ușilor închise ale camerei sale sau se prea poate să se fi retras în camera din spatele acesteia – camera de studiu și dormitor. Curtea își vede de treburi, ca și cum n-ar fi nimic în neregulă. Marchizul de Northampton, William Parr, și soția sa Elisabeta mă salută printr-o înclinare a capului și un zâmbet anume, ca și cum ar ști totul despre tot ce se întâmplă – ceea ce, probabil, e adevărat. Schițez o mică reverență și mă simt și mai stingheră.

Mama și tata joacă cărți cu sir William Cavendish și soția acestuia Elisabeta, buna prietenă a mamei, mătușa Bess. Masa se află în bovindou, așa că au parte de ceva intimitate în încăperea aglomerată. Părinții mei își ridică privirile când

mă apropii prin mulțime. Observ că lumea se dă la o parte să-mi facă loc. Probabil veștile despre logodna mea cu fiul Lordului Președinte deja s-au răspândit, iar importanța mea a crescut odată cu ele. Toată lumea se poartă respectuos cu familia Dudley. Or fi ei o familie nouă, dar, în mod clar, sunt iscusiți în a pune mâna pe putere și a o păstra.

— Doi, spune mama, lăsând jos o carte de joc și făcând un gest neatent de binecuvântare asupra mea cu mâna liberă, în timp ce eu îi fac reverența.

Mătușa Bess îmi zâmbește călduros. Sunt preferata ei și înțelege că o tânără trebuie să-și croiască drum în lume singură, călăuzindu-se după propria lumină.

— Am regină, spune tata, arătându-și cărțile.

— Probabil că, până la urmă, regina e importantă, râde mama.

Se întoarce către mine, spre bucuria mea.

— Ce e, Jane? Vrei să joci o mână? Îți pui colierul drept miză?

— N-o necăji, intervine tata repede, când tocmai deschideam gura ca să mă lepăd de păcatul jocurilor de noroc. Ce e, copilă, ce dorești?

— Aș vrea să vă vorbesc. Privesc spre mama. Singuri.

— Poți vorbi aici, hotărăște ea. Vino mai aproape.

Plini de tact, sir William și soția sa se ridică și se trag deoparte, doamna ținând încă în mână cărțile ca să fie pregătită să se întoarcă neîntârziat la jocul păcătos. Tata le face semn muzicienilor să cânte, iar o jumătate de duzină de doamne se aliniază în formație de dans. Bărbații fac de îndată o plecăciune și li se alătură și, de la agitația provocată de dans, nimeni nu mă aude când spun:

— Tată, mamă, cred că nu pot să mă logodesc cu Guildford Dudley. M-am rugat pentru asta, sunt sigură.

— De ce nu? întreabă mama.

E așa de prinsă de jocul ei de cărți, că aruncă o privire la cele pe care le are în mână și strecoară câteva coroane de-a lungul mesei, până în grămăjoara din mijloc, dându-mi doar pe jumătate atenție.

Lady Bess clatină din cap, ca și cum ar fi de părere că mama ar trebui să mă asculte pe mine.

— Sunt făgăduită, spun cu tărie.

Tata își ridică puțin privirea spre chipul meu palid.

— Nu, nu ești.

— Eu cred că sunt, spun. Toți am spus că ar trebui să mă căsătoresc cu Ned Seymour. Am făcut o făgăduială, ne-am dat cuvântul.

— Nimic în scris, stăruie mama, iar tatălui meu îi spune: Plusez cu încă o coroană. Ți-am zis că așa o să facă.

— Vorba te leagă la fel de mult ca scrisul, îi spun tatălui meu, al cărui cuvânt, de creștin reformat, ar trebui să aibă valoarea unui jurământ. Am făcut o înțelegere. Ned a vorbit cu mine, așa cum i-a spus tatăl său să facă: eu am consimțit.

— Ai făgăduit? întreabă mama, dintr-odată interesată. I-ai dat cuvântul tău? I-ai spus „Da”?

— Am zis că o să fiu „destul de mulțumită”.

Ea izbucnește în râs, iar tata se ridică de la masă, îmi ia mâna, mi-o pune pe brațul lui și mă conduce departe de mama și de dansatori.

— Ascultă-mă acum, îmi spune cu blândețe. S-a vorbit de logodnă și noi am fost de acord că e posibil să se ducă până la capăt. Dar toată lumea știa că depinde de întoarcerea lui Seymour la putere. Niciuna dintre fetele mele nu se va mărita altfel decât în avantajul familiei. Iar acum totul s-a schimbat. Seymour a murit, soția lui e încă în închisoare pentru trădare, iar fiul lui și-a pierdut moștenirea. Nu are nicio valoare o legătură cu ei. O fată isteață ca tine poate să priceapă de una singură că John Dudley e cel care conduce aici. Regele nu mai are multe zile. E trist, dar trebuie să recunoaștem că așa stau lucrurile. O să-i lase tronul oricărei verișoare de religie reformată care are un fiu să-l înlocuiască. Una dintre voi va avea un fiu, iar ea va fi regentă până la majoratul băiatului, apoi băiatul va urca pe tron. Înțelegi?

— Dar Elisabeta? întreb, chiar dacă nu-mi pică bine s-o pun pe ea înainte. E de religie reformată și ruda cea mai apropiată.

— Nu ea. Nu există niciun plan de-a o mărita pe ea și, cu siguranță, nu i se va îngădui să-și aleagă singură un soț, nu după cele întâmplate cu Thomas Seymour. Cred că ne-a arătat tuturor că e departe de-a fi o fecioară înțeleaptă.

Tata își permite să chicotească ușor.

— Noi vrem un băiat Tudor; o fată nu ne e de niciun folos. Regele – fie binecuvântat – speră să trăiască destul cât să-și vadă moștenitorul creștinat într-o biserică reformată. Nu ne așteptam la asta, nu ne-am pregătit pentru asta, dar el nu se simte bine și vrea să pună lucrurile la punct imediat. Tu poți să-l ajuți s-o facă. Ar fi un lucru cuvios să-i eliberezi conștiința vinovată. Căsătorește-te cu Guildford Dudley, fă-i un copil, iar regele va ști că are doi oameni tineri, crescuți în sânul bisericii reformate, cu doi tați înțelepți care să-i sfătuiască și un fiu în leagăn care să-i urmeze la tron. Înțelegi?

— E așa de bolnav? spun, nevenindu-mi a crede.

— În orice caz, vrea să știe cine o să-i urmeze, dacă moare înainte să se însoare și să aibă un fiu.

— Copilul ar fi moștenitorul lui?

— Dacă nu are el un fiu.

Mi se pare o posibilitate îndepărtată.

— Dar mi-am dat cuvântul, spun. Tu ți l-ai dat pe-al tău. Lui Ned Seymour.

— Uită de asta, mă sfătuiește el scurt. Edward Seymour e mort, iar fiul lui, Ned, are un tutore care va face cu el ce consideră de cuviință. Să nu mai aud de asta. Trebuie să fii o fiică supusă, Jane, sau vei fi forțată să te supui.

Mama, sătulă de așteptare, vine lângă el.

Îmi adun curajul.

— Vă rog să mă iertați, le spun amândurora. Dar m-am rugat pentru asta și cred că nu mă pot căsători cu nimeni fără să fiu eliberată de făgăduiala dată fostului conte de Hertford. Eu v-am dat cuvântul vouă, iar voi vi l-ați dat familiei Seymour. Nu s-au făcut jurăminte, dar Dumnezeu le vede și le aude pe toate. Nu pot să mă prefac, pur și simplu, că n-am spus nimic.

Aproape în lacrimi din cauza propriei nesupuneri, îmi mut

privirea de la iubitul meu tată, care șovăie, la mama mea cu chipul împietrit.

— Nu poți să ne refuzi, spune mama direct, fiindcă suntem părinții tăi și te vom forța.

[05] Casa Durham, Londra, mai 1553

Are dreptate, desigur. Și, ca și cum s-ar dori subliniată importanța familiei Dudley, urmează să stau în palatul lor măreț de la Londra, Casa Durham, iar nunta mea tot acolo se va ține. Va fi o nuntă comună, vor fi trei mirese: eu, sora mea Katherine și fata familiei Dudley, Katherine, care să mărită cu Henric Hastings, fiul de optsprezece ani al contelui de Huntingdon. Surorii mele mai mici, Mary, i se va anunța public logodna, dar nunta și adusul de copii pe lume vor mai aștepta până crește. Toți par mulțumiți de rânduiala asta, deși sigur văd și ei, ca mine, că e vorba de marii nobili ai Angliei care semnează alianțe cu sângele copiilor lor. Mă întreb dacă sunt singura care se roagă la Dumnezeu să-mi spună de ce acești trei bărbați au așa mare nevoie să fie siguri unii de alții. Oare la ce primejdii cred că se expun dacă nu se leagă unii de alții prin căsătorii? De ce trebuie să ne căsătorim noi, toți șase, imediat și în cadrul aceleiași ceremonii? Sora mea Katherine e de părere că e avantajată fiindcă e, fără îndoială, cea mai drăguță dintre noi, cele trei mirese. Doar asta o preocupă.

În fiecare zi sosesc veșminte din garderoba regală, ni se împrumută bijuterii din tezaurul regal și ni se dăruiesc pietre prețioase. Vărul meu, regele, e prea bolnav să ia parte la nuntă, dar ne trimite stofe: un brocart negru-argintiu, fin, cu trandafiri în relief, o stofă de purpură cu alb, stofă de aur și argint, o bordură cu treisprezece diamante pentru capa mea, șaptesprezece perle mari, o cingătoare din aur. Terenul de turniruri e vopsit și ornat cu flamuri: se va ține și un turnir. Oricine din Londra care e cel puțin cavaler va participa la

marele banchet, pe care bucătarii îl pregătesc cu mai multe zile înainte. Vor fi zeci de feluri de mâncare, din fântâna din curtea principală va curge vin, sute de oameni se vor așeza la masă în veșmintele lor de gală și vor mânca nenumărate mâncăruri, iar mii de oameni îi vor privi. Eu voi fi în centrul atenției, moștenitoarea Tudor, îmbrăcată la fel de fastuos ca o prințesă, căsătorindu-mă cu fiul familiei Dudley.

— Ăsta e raiul, spune Katherine, ținând o eșarfă din mătase violet lipită de fața îmbujorată.

— Nu, nu e, îi zic. Și e o erezie să spui asta.

— E la fel de frumos ca de Paști, spune Mary, mestecând prăjitura pe care și-a îndesat-o în gură.

— N-are nicio legătură cu tine, spun eu. Tu vei fi logodită, dar nu te vei căsători. N-ai nicio scuză să fii lacomă și stai dreaptă!

Ascultătoare, își îndreaptă spatele în timp ce Katherine face piruete, învăluită în stofa delicată, argintie, în timp ce așteptăm croitoresele. Servitorul de la garderoba regală a trimis mai multe baloturi de catifea și mătase, iar Katherine deja și-a acoperit capul cu o bucată de dantelă neprețuită, ca și cum și-ar fi făcut un văl.

— N-ai de ce să fii vanitoasă, îi spun cu amărăciune.

— Deja sunt pe jumătate îndrăgostită de el, susură Katherine. A venit să-mi dăruiască un lănțișor de aur ieri și mi-a strâns mâna când a plecat. Ce crezi că a vrut cu asta?

— Și mama m-a strâns de mână, îi spun, arătându-i vânătăile de la încheietură. Și ea îmi spune că e din dragoste.

— E dragoste de mamă, spune Katherine.

Mary privește semnele cu seriozitate. Mama noastră, doicile noastre, guvernantele noastre și tatăl nostru ne-au bătut pe noi toate la un moment dat. Numai tutorele meu, John Aylmer, a avut autoritate asupra mea fără să ridice bățul. Îi spun că de-asta îmi place să învăț.

— E cel mai bun lucru care ni se putea întâmpla, repetă Mary ca un papagal ceea ce i s-a spus. Ne ajută să ne știm locul în rândul pentru tron.

— Nu e deloc cel mai bun lucru pentru tine, îi spun. Tu n-ai

cum să dai naștere regelui Angliei.

Se îmbujorează puțin.

— Sunt o fată ca toate celelalte, spune ea. Inima mea e la fel de mare ca a ta și nu mă îndoiesc că voi crește în înălțime.

Curajul de neclintit al lui Mary mă face de fiecare dată să mă topesc. Întind brațele către ea și ne îmbrățișăm.

— Oricum, nu putem să nu le dăm ascultare, spun pe deasupra capului ei blond.

— Nu-l iubești deloc? Nici măcar puțin? suflă Katherine.

— O să-l iubesc când vom fi căsătoriți, spun cu răceală. Va trebui să-l iubesc atunci, pentru că voi fi promis în fața Domnului s-o fac.

* * *

Surorile mele sunt dezamăgite de slujba de nuntă: au sperat să fie în latină, presărată cu jurăminte ceremonioase și de neînțeles, cu muzică asurzitoare și trompete, înecată în însemne regale și în apă sfințită și sufocată de tămâie. În schimb, au avut parte de cinstea și simplitatea religiei mele, iar eu mă bucur nespus că familia Dudley e una cuvioasă, care a trecut la religia reformată de îndată ce regele le-a dat oamenilor Biblia și predicatorii au început a răspândi cuvântul. Puritatea nunții noastre e un reproș viu la adresa prințesei Maria cea papistașă, care, din dorința de a provoca, nu ia parte nici la ceremonie, nici la cele două zile de sărbătoare plină de fast care urmează. Nici verișoara noastră Margaret Douglas nu a fost invitată. E în Scoția, în vizită la acel nimeni căruia-i spune tată. De vreme ce însuși John Dudley i-a acordat un permis ca să părăsească regatul, îmi imaginez că a vrut s-o înlăture din cale.

Nu port veșminte simple, cum ar trebui să poarte un protestant, în ciuda dorințelor mele, exprimate clar. Port straie purpurii, regale, și o pelerină din brocart auriu, brodată cu diamante și perle. Mi-au lăsat părul castaniu să cadă liber peste umeri și-mi atârnă mai jos de mijloc. E ultima oară când îl port despletit, ca o fecioară. Sunt, de departe, cea mai măreață mireasă, iar Katherine, cu părul ei auriu și rochia din

stofă argintie e, de departe, cea mai frumoasă. Dar nu-i port pică pentru bucuria pe care i-o aduce rochia și pentru frumusețe. Dacă ar avea câtuși de puțină minte, și-ar da seama că nu e vorba decât de un spectacol pentru ochii lumii.

Se dansează și se țin turniruri; două grupuri cu măști, unul de bărbați, celălalt de femei; sunt actori și muzicieni. Familia Dudley și-a invitat toate neamurile să participe și a deschis larg porțile casei lor impunătoare pentru ca toți locuitorii Londrei să poată să ne vadă măreția. Festivitatea durează la nesfârșit și e umbrită doar de un dezastru legat de mâncare. Un fel a fost stricat și i-a făcut pe mulți oaspeți să verse și să-și golească măruntaiele. Mulți dintre cei care au mâncat și au băut prea mult în prima zi trebuie să-și ceară iertare că nu mai iau parte la petrecere în cea de-a doua. Lady Dudley, viitoarea mea soacră, e împietrită de rușine că a fost nevoită să-și petreacă o jumătate de zi văitându-se în dormitorul ei, cu mațele ghiorăinde. Eu nu cred că a fost vreun semn, fiindcă Dumnezeu vorbește prin cuvântul Său sfânt – și nu prin stele, sudori sau furtuni. Dar cred cu putere că e un reproș la adresa mamei și tatălui meu faptul că nunta mea le-a întors oaspeților stomacul pe dos – la fel de mult pe cât mi-l întoarce mie.

Suntem o adunătură complet nepotrivită. Logodnicul lui Mary, sora mea cea pipernicită, Arthur Grey de Wilton, e mult mai înalt decât ea. E deja un flăcău în toată puterea cuvântului și se crede tovarășul și prietenul tatălui său. E mult prea mare ca să-i fie tovarăș de joacă lui Mary; ea e mult prea tânără să-i fie soție. Desigur, e mult prea micuță să se căsătorească și să facă copii și cred că niciodată nu va putea să se culce cu un bărbat și să poarte în pântece un copil, cu spinarea ei răsucită din naștere. Cu siguranță Arthur Grey o disprețuiește în secret. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că vor trăi separat timp de câțiva ani și că ea va rămâne acasă, cu mama. Îmi închipui că vor dizolva căsătoria înainte ca ea să trebuiască să meargă la soțul ei.

Viitoarea mea cumnată, Katherine Dudley, e o ușuratică. I-au dat-o lui Henry Hastings, un cărturar bine instruit și

curtean. Își privește mireasa scundă țopăind de colo-colo cu un zâmbet răbdător, care va pieri curând. Soțul surorii mele Katherine, Henry Lord Herbert, tânărul fiu al contelui de Pembroke, nu schimbă măcar un cuvânt cu nimeni timp de două zile, cât durează festivitatea. E alb ca un mort și se simte atât de rău, că abia se ține pe picioare. Se spune că l-au târât de pe patul de moarte, chiar dacă a jurat că nu e în stare să meargă până la altar. Nu are decât cincisprezece ani. Sper să n-o transforme pe sora mea în văduvă înainte să-i fie soție. Cu siguranță, căsătoria lor nu poate fi consumată atâta vreme cât ea e așa de tânără, și el așa de bolnav, așa că ea e scutită de chinul la care sunt supusă eu. Toate aceste trei căsătorii care nu pot fi consumate mă fac să mă simt și mai stingherită. Sunt singura fată care trebuie să fie atât mireasă, cât și soție, cu numele și fapta.

— Nu pricep ce-i cu fața asta bosumflată, spune Katherine, sora mea cea necugetată. Știai că, dacă te căsătorești, va trebui să mergi până la capăt. Ar fi la fel și pentru mine dacă el n-ar fi așa de bolnav.

— Și pentru mine, spune Mary.

— N-ar fi la fel pentru tine, îi spun lui Mary.

— Nu înțeleg de ce, spune ea cu încăpățânare.

Sunt prea istovită să mă cert cu ea.

— Iar tu ești prea tânără, îi spun lui Katherine.

— Nu, nu sunt, spune ea. Și, oricum, tu chiar că nu ești.

Mă trage ușor de colțul vălului care-mi acoperă părul, semn că acum sunt femeie măritată.

— Haide, ești prima care va merge în camera nupțială, norocoaso!

Mă simt forțată pe nedrept când mama și viitoarea mea soacră, împreună cu toate doamnele lor de companie apar la ușă, apoi mă însoțesc în dormitorul nupțial, privesc cum doamnele mele mă dezbracă, apoi pleacă de îndată și mă lasă cu viitorul meu soț.

Nu vreau să spun că e un om neplăcut, câtuși de puțin. E un tânăr frumos, blond și cu chip delicat și luminos și ochi albaștri sclipitori. E mult mai înalt decât mine. Creștetul meu

nu-i ajunge nici până la umeri și trebuie să-mi întind gâtul ca să-l pot privi, dar, cu toată înălțimea lui, are pasul ușor – e un dansator bun, se spune, – și călărește, vânează, participă la turniruri, exact așa cum se cade. A fost crescut într-o casă cucernică și e un învățat. Dacă n-am fi căsătoriți, n-aș putea găsi nimic de spus împotriva lui – decât că dă fuga la maică-sa pentru orice nimic. Ca un prunc uriaș, se uită la mama lui înainte să deschidă gura, să se așeze sau să se ridice.

Nu l-am ales eu, n-aș fi putut să-l aleg eu și mă tem că, în ochii lui Dumnezeu, nu sunt liberă să mă căsătoresc cu el. Dar, de vreme ce suntem căsătoriți, nu pot spune nimic împotriva lui. O soție pioasă e ascultătoare. Mi-a fost dat cu forța, așa cum Adam i-a fost dat Evei. Va trebui să mă supun lui, orice părere aș avea despre judecata lui.

Noaptea nunții e așa cum mă așteptam de stânjenitoare și dureroasă. Nici măcar nu cred că ar fi fost mai bine dacă m-aș fi măritat cu Edward Seymour, chiar dacă el se poate să fi fost mai sigur pe el ca Guildford și probabil că nu m-ar fi făcut să mă simt atât de neghioabă fiindcă nu știam ce trebuie făcut. Neajunsul e că nicio carte de-a mea nu-mi spune nimic despre iubire, decât despre durerea păcatului. Niciuna nu-mi spune că partea cea mai rea e nefericirea pe care o simți când un om complet străin se chinuiește să-ți facă ceva – fără ca vreunul dintre noi să știe exact ce trebuie făcut și, când lucrurile nu merg cum trebuie, te învinuiește tot pe tine. Eu nici nu mi-am dat seama că e ceva în neregulă, decât că la început a durut, apoi a fost respingător. El nu e mânat de dorință sau afecțiune, la fel cum nici eu nu sunt. Aștept să adoarmă, apoi mă ridic din pat să mă rog pentru puterea de-a îndura toate lucrurile astea, așa cum trebuie să îndur totul în valea asta a durerii, în locul pe care El mi l-a ales.

În cele din urmă, oaspeții își iau rămas-bun, Katherine pleacă spre noul ei cămin, la castelul Baynard, ca să-și așeze soțul cel bolnav înapoi în pat și să-l îngrijească aidoma unei mame, de vreme ce mama lui a murit. Tata și mama merg acasă, la palatul Suffolk, cu micuța Mary; dar eu rămân într-o casă străină, cu servitorii care deretică după petrecerea de

două zile, cu soacra mea încuiată în camera ei și cu soțul meu cel morocănos, acum că ea nu-i aici să-i zică ce să spună sau să facă.

* * *

Dimineața mi se îngăduie să merg acasă, la familia mea, dar numai la palatul Suffolk. Mor de dorul câmpurilor de la Bradgate pe timp de vară, dar trebuie să rămân în Londra.

— Mama spune că poți merge acasă dacă vrei, îmi spune tânărul meu soț cu răceală. Dar spune că trebuie să cinez cu tine poimâine și să rămân peste noapte la tine acasă.

— Toate cărțile mele sunt acolo, spun, încercând să-mi caut o scuză. Trebuie să merg acasă să studiez.

— Mama spune că ai voie.

Nu-l întreb dacă se așteaptă să mă întorc curând. Cred că e mai bine să nu știu. Probabil că voi reuși să-mi prelungesc vizita la casa noastră din Londra până la vară și apoi, dacă regele se simte mai bine, John Dudley și fiii săi ar putea să-și vadă de treburi fără soțiile lor, iar eu aș putea să merg la Bradgate. Gândul că aș putea ajunge acolo, să călăresc prin pădure și să văd cum e strânsă recolta, să mă plimb sub luna plină și să merg cu barca pe lac sunt singurele lucruri care mă liniștesc în primele zile de căsnicie. Și cărțile mele, desigur. Pot oricând să deschid o carte și să mă ascund în lumea ei interioară, tainică.

Ideea că mi-aș dori să merg la Bradgate, că aș căuta-o pe mama, drept refugiu dintr-o casă chiar mai puțin primitoare decât a ei, mă face să înțeleg pentru prima dată cuvintele pe care Dumnezeu i le-a adresat Evei: *Voi mări foarte mult suferința și însărcinarea ta; cu durere vei naște copii; și dorințele tale se vor ține după bărbatul tău, iar el va stăpâni peste tine*. Într-adevăr, e trist să fii femeie; iar Eva ne arată că a fi soție e chiar mai rău.

Lady Dudley și mama s-au pus de acord că pot sta cu părinții mei la palatul Suffolk, atâta vreme cât merg în vizită la familia Dudley mereu și iau cina cu ei des. Așa îmi petrec primele săptămâni de căsnicie. Dar lady Dudley rupe această

înțelegere când intră în odaie înainte de cină, în timp ce eu stau alături de Guildford într-o tăcere stingheră, și spune:

— Acum trebuie să trimiți după veșminte și toate lucrurile tale, Jane. Trebuie să rămâi peste noapte și după aceea. O să locuiești aici de-acum.

Mă ridic și fac o reverență.

— Credeam că trebuie să merg acasă, spun. Mama mă așteaptă acasă în seara asta.

Ea clatină din cap.

— Lucrurile s-au schimbat. Soțul meu mi-a scris că trebuie să fii aici. Trebuie să stai aici, cu noi. Trebuie să fim pregătiți.

Guildford, care sărise în picioare de cum apăruse mama lui, îngenunchează dinaintea ei, iar ea își așază mâna pe creștetul lui cârlionțat, în semn de binecuvântare.

— Trebuie să fim pregătiți? Se simte mai rău? întreabă el cu nerăbdare.

Îmi mut privirea de la femeie la fiul îngenuncheat.

— Cine se simte mai rău?

Ea ridică glasul, supărată de ignoranța mea.

— Plecați, le spune doamnelor de companie, care intraseră odată cu ea. Ia loc, Jane. Guildford, fiul meu iubit, tu vino lângă mine.

El rămâne în picioare în spatele ei, la fel ca Domnul Năsuc când se agață de Katherine, privindu-mă în față când mama lui îmi spune:

— Regele, fie binecuvântat, se simte mai rău. Cred că știai că e bolnav, nu?

— Sigur că știam. Petrecem destul timp împreună.

— Acum se simte mai rău. Doctorii săi spun că n-o să mai prindă sfârșitul verii.

— Sfârșitul verii?

E incredibil de curând. Credeam că o să trăiască destul cât să apuce să se căsătorească și să aibă un copil. Nu știam că se spune că o să-l pierdem în mai puțin de un an.

— Dumnezeu să-l apere, șoptesc uluită. Nu știam. Dar cum se poate una ca asta? Credeam că doar...

— Nu contează, mă întrerupe ea. Ce contează cel mai mult

e testamentul lui.

De fapt, ce contează cel mai mult e sufletul lui etern. Dar nu-i pot spune ei asta acum.

— Și l-a schimbat, spune ea, pe un ton triumfător. L-a schimbat, iar toți cei din Consiliu au jurat să sprijine aceste schimbări.

Își ridică privirea către Guildford, iar el privește în jos, la ea, zâmbind.

— A avut tatăl tău grijă de asta, spune ea. E pregătit pentru tot.

Apoi, către mine:

— Regele le-a îndepărtat pe cele două surori vitrege de la succesiune, spune ea cu asprime, prefăcându-se că nu bagă de seamă că mi s-a tăiat răsuflarea de uimire.

Mă ridic de pe scaun, ca și cum aș avea nevoie să stau în picioare ca să-mi adun curajul să mă cert cu ea.

— Nu se poate, spun rar.

Știu că prințesa Maria e următoarea la succesiune: orice părere aș avea eu despre religia ei, nu i se poate refuza acest drept. Moștenitorii nu pot fi numiți la întâmplare. Tronul nu poate fi dat, pur și simplu. Vărul meu, regele, știe lucrul acesta, toată țara știe lucrul acesta. Orice-ar spune tata, nu se poate ca regele să-și aleagă moștenitorul. Nu există niciun băiat Tudor. N-are cum să prefere o verișoară înaintea alteia.

— Așa o să fie, spune lady Dudley. Iar ea o s-o afle după ce el va muri.

Dintr-odată, mi-e teamă că e vorba de trădare. Cu siguranță, e un act de trădare să vorbești despre moartea regelui; cu siguranță, e un act de trădare să vorbești așa despre prințese, nu-i așa?

— Cred că ar fi mai bine să merg acasă, spun.

— O să rămâi aici, izbucnește ea scurt. Nu e momentul să fugi la mama ta.

Plină de dispreț, îl privesc pe fiul ei, care, în mod clar, nu are niciodată nevoie să fugă la mama lui, pentru că e tot timpul sub aripa ei.

— Trebuie să fii aici pentru ca soțul meu să te poată duce

în Turn, îmi explică ea.

Mi se taie răsuflarea. Ultimul om pe care soțul ei l-a dus în Turn a sfârșit cu capul tăiat: Edward Seymour.

— Nu, neghioabo! spune ea, enervată. Va trebui să mergi la Turn când o să moară regele. Trebuie să fii văzută la Turn. Soțul meu va avea grijă să nu ți se întâmple nimic.

Totul e pur și simplu prea greu de crezut și prea ridicol ca să-i pot da crezare. Știu că tatăl meu și mama mea nu-i vor permite niciodată lui John Dudley să mă ducă în Turn.

— Mă duc acasă, spun cu hotărâre, îndreptându-mă către ușă. Nu vreau să am de-a face cu așa ceva. Barja mea așteaptă la chei, iar doamnele mă așteaptă în galerie. Nimeni nu mă poate împiedica să merg acasă la mama să-i duc vestea că familia Dudley a înnebunit, că sunt de părere că au puterea să schimbe succesiunea și că vor să mă ducă în Turn.

— Oprește-o, îi comandă lui Guildford mama lui.

El face un pas înainte și mă apucă de încheietura mâinii. Mă reped la el.

— Lasă-mă-n pace! mă răstesc eu, iar el tresare și se dă înapoi de parcă pisoiul lui Katherine l-ar fi atacat pe neașteptate și l-ar fi zgâriat pe față.

Nu mai pierd nicio clipă. Țâșnesc din încăpere și o iau la sănătoasa. Străbat în fugă palatul, pășesc cu zgomot peste pasarelă.

— Dezlegați parâma, spun cu răsuflarea tăiată, apoi râd pentru că sunt liberă.

[06] Palatul Suffolk, Londra, iunie 1553

Bag de seama că mama e furioasă încă dinainte să intru în încăpere și să apuc să-i spun că lady Dudley nu se poartă bine cu mine. Pășește apăsat de-a lungul camerei private, iar tata stă la masă, privind-o în tăcere, cu degetele încleștate și un aer prudent. Se răsucește când intru, apoi îmi observă

chipul alb ca varul.
— Deci ți-au spus.
— Lady Dudley mi-a spus, șoptesc. Dar nu înțeleg. Am venit de îndată, tată.
— Spune-i! îi ordonă mama. Spune-i ce a făcut John Dudley, iar voi toți ați fost de acord!
— Regele, la fel ca noi toți, a înțeles că nu va apuca să trăiască și să aibă copii, spune tata grav. Doctorii lui sunt de părere că nu va trăi nici măcar până se naște fiul tău.
— Și, cum prințesele Maria și Elisabeta au fost înlăturate, urmez eu la succesiune, spune mama cu glas tare.
— Doctorii zic că e vorba de săptămâni, nici măcar de câteva luni.
— Doamne-Dumnezeule! Așa de curând? șoptesc eu.
— Ar trebui să moștenesc tronul peste câteva săptămâni, nici măcar luni! cârâie mama.
— Dar regele a ținut la un moștenitor băiat, cât se poate de repede, continuă tata, fără să ia în seamă cârtelile mamei. Așa că a vrut să treacă peste mama ta – pentru binele țării – la următoarea generație, la tine și surorile tale – și la generația următoare: la fiul tău, Jane.
— Dar ai spus…
— Așa că te-a numit pe tine regină, iar fiul tău va fi rege după tine. Nu poate numi un fiu încă nenăscut, așa că te numește pe tine.
— Și întregul Consiliu, inclusiv tatăl tău, au semnat pentru așa ceva! strigă mama. Excluzându-mă pe mine! Dându-mă la o parte! Și se așteaptă să fiu de acord! Se duc toți la rege și-mi iau dreptul printr-o simplă semnătură!
— Nu văd ce altceva am fi putut face, spune tata, răbdător. Te-am susținut cu putere, dar a fost în totalitate ideea regelui să ne aducă un nou rege după o generație.
— Îl urcă pe tron pe nepotul lui John Dudley! izbucnește mama, furioasă. De-asta i-a convins pe cei din Consiliu să fie de acord cu ce vrea regele! John Dudley a pus asta la cale de la bun început: ca Jane să fie încoronată în locul meu, cu Guildford Dudley alături, iar tribul acela de frați Dudley să

devină duci! În timp ce eu – fiica reginei Franței, nepoata regelui Angliei – sunt trecută cu vederea. Și-mi zici că trebuie să fiu de acord!

Tata o privește în tăcere.

— Nimeni nu spune că n-ai sânge regal, zice el. De fapt, chiar lucrul ăsta l-a condus pe rege la Jane. Dreptul tău îl moștenește ea, iar tu devii mama reginei, a doua femeie ca importanță la Curte, după ea.

— Va trebui să mă rog pentru asta, îi spun. N-are cum să fie drept. Regele are surori.

— Regele s-a rugat, am făcut-o cu toții, spune el. Dumnezeu i-a spus că e singurul fel în care poate urca un băiat din familia Tudor pe tron.

— Și eu va trebui să-l aduc pe lume? întreb, cu gândul la bâlbâielile dureroase ale lui Guildford. Trebuie să zămislesc un moștenitor Tudor și să nasc un fiu Tudor când alte cinci soții n-au reușit?

— Dacă este voia Domnului, îmi amintește tata. Și vei conduce Biserica Angliei. Gândește-te, Jane. Gândește-te la asta.

* * *

Merg să mă rog. Sora mea cea mică, Mary, mă găsește în capelă, îngenuncheată, privind fără expresie la peretele alb din spatele mesei goale din altar. De jur-împrejur, ca niște stafii, se văd contururile umbrite ale picturilor cu sfinți ce răzbat prin zugrăveala de pe pereți, frescele care erau viu colorate și înălțătoare când a fost construită capela, iar oamenii aveau nevoie de astfel de jucării fiindcă nu aveau Biblia și nu li se îngăduia să se roage direct la Dumnezeu. Trebuie să fac tot ce-mi stă în putință să-mi ajut țara să nu revină la vremurile acelea, de sclavie în fața unui papă aflat departe, cu o regină papistașă care predică minciuni unui popor de ignoranți.

— Ducesa de Northumberland, soacra ta, a trimis după tine, șoptește Mary.

Stă în picioare lângă mine și, cum sunt în genunchi, e la fel

de înaltă ca mine.

— A trimis-o pe una dintre doamnele ei de companie să-i spună mamei că trebuie să te întorci acasă la ei de îndată. A spus că ai fost nesupusă și că ar fi sfârșitul nostru, al tuturor, dacă nu ești acolo când au nevoie de tine.

Ridic privirea, dar, plină de încăpățânare, nu mă mișc.

— Nu mă duc.

— Mama a zis că n-o să vrei, a zis că poți să stai aici, iar lady Dudley a spus că, în cazul ăsta, o să-l țină pe Guildford acasă la ea, iar ție o să ți se ducă vestea de soție nesupusă și înstrăinată.

O privesc lipsită de expresie pe surioara mea.

— Trebuie să-mi ascult soțul. Am jurat să-i fiu soție, spun nefericită.

Ochii lui Mary par imenși pe chipul palid.

— Așa a zis și mama.

— Stăruie să mă întorc?

— Trebuie să te duci, aprobă Mary din cap. Mama zice că asta dorește.

Mă ridic. Mă simt la fel de istovită ca vărul meu, regele, care se luptă pentru viața lui în timp ce toată lumea se ceartă pe moștenirea lui.

— Atunci mă duc, spun. Dumnezeu știe ce mai urmează.

* * *

Mi se strânge stomacul în timp ce barja mă duce înapoi, acasă la familia Dudley. Îl văd pe soțul meu cel înalt cum mă așteaptă pe chei și, când barja se apropie ușor de stânci, face o mică plecăciune. Când e adusă pasarela, iar vâslașii ancorează bine barca cu frânghiile, îmi întinde mâna să mă ajute să cobor pe chei. Mă uit în sus la ferestrele oarbe, care par să privească grădinile și râul ca și cum m-ar căuta și nu ar fi mulțumite.

— Da, tata m-a trimis să te întâmpin, spune el. Ne privește de la fereastră. Vrea să te vadă în odăile lui chiar acum.

— Nu mă simt prea bine, spun. Mi-e rău.

— N-o să scapi de el cu asta, îmi spune el, lipsit de

înțelegere. A venit acasă de la Westminster în clipa în care a aflat că ai plecat la palatul Suffolk, în ciuda a ceea ce voia el, în ciuda a ceea ce ți-a cerut mama, în ciuda ordinelor mele.

— Chiar mă simt rău, îi spun. Trebuie să merg în camera mea. Nu pot să văd pe nimeni. Cere-i tatălui tău să mă ierte, spune-i că trebuie să mă întind.

— O să-i spun mamei, zice el, dar probabil că ea o să vină în camera ta și o să te oblige.

Ezită, ca un copil nefericit care-l previne pe altul.

— Nu poți să încui ușa, să știi. Nu are cheie. Dacă te întinzi în pat, o să vină să te târască de-acolo.

— Nu poate să mă bată, fac o glumă sinistră.

— Ba chiar poate.

Îmi întoarce spatele și mă lasă acolo, în grădină, doar cu doamnele de companie, până când una dintre ele vine la mine, mă ia de braț și mă ajută să ajung în camera mea.

După câteva clipe, așa cum spusese fiul ei, lady Dudley deschide ușa, intră fără să ciocănească și se apropie de mine amenințătoare, cu chipul înflăcărat.

— Ți-e rău dimineața, înainte de rugăciune? întreabă.

— Da, îi spun.

Încerc să mă ridic în capul oaselor, dar, spre surprinderea mea, mă împinge înapoi pe pernă.

— Nu, stai întinsă, odihnește-te. Ai și amețeli?

— Da.

— Te dor sânii?

Mi se pare că e prea apropiată pentru o femeie care i se adresează nurorii față de care nu arătase niciun interes înainte, așa că roșesc și nu-i răspund.

— Când trebuie să ai sorocul?

Nu știu niciodată – uneori întârzie, alteori lipsește cu desăvârșire.

— Cred că săptămâna asta, sau poate că săptămâna trecută.

Chipul ei îmbufnat se schimonosește straniu și îmi dau seama că e mișcată. Mă ia de mână.

— Trebuie să te odihnești, spune dintr-odată blândă.

Odihnește-te, draga mea.

Se aude gălăgie din curtea spre care dă fereastra camerei mele când călăreții Dudley intră și strigă după servitori și gărzi. Gălăgia îmi face capul să bubuie, așa că îmi întorc privirea de la fereastra luminoasă.

— Poți să mergi la conacul de la Chelsea să te odihnești, se oferă ea. Îți place acolo, așa e?

Am locuit acolo cu regina Kateryn când a rămas văduvă și scria la cartea ei. E locul meu preferat din toată lumea.

— Îmi place mult, spun. Dar credeam că soțul dumneavoastră a spus că trebuie să fiu aici?

— O, nu, nu, nu. Poți să mergi acolo cât timp așteptăm vești, spune ea, Guildford poate să te viziteze, iar soțul meu poate să-ți trimită veștile. Te pot însoți doamnele tale.

Zâmbește în timp ce-mi mângâie mâna rece. N-a fost niciodată atât de blândă cu mine.

— Acolo ai parte de liniște și poți să mănânci bine. Eu am avut treisprezece copii, mi se confesează. Știu tot ce-i de știut despre asta.

Femeia asta nebună crede că sunt grea? Că-i port în pântec nepotul? Oricum, indiferent ce crede, n-am de gând să mă cert cu ea, nu dacă mă trimite la Chelsea fără Guildford.

— O să trimit vorbă să-ți pregătească odăile la conacul vechi, spune ea. Poți să mergi cu barja noastră imediat ce sunt gata să te primească. Uite cum am grijă de tine! Dar acum odihnește-te.

Închid ochii și, când îi deschid, nu mai e lângă mine.

[07] Conacul Vechi, Chelsea, iulie 1553

Mi-e greu să cred că prietena, profesoara, aproape mama mea, regina Kateryn, nu e cu mine aici, la Chelsea. De fiecare dată când îmi ridic ochii din carte mă aștept s-o văd, la masa ei, citind și luând notițe.

Aceasta a fost casa ei, iar eu am fost pupila ei preferată, o fetiță pe care o creștea să fie întocmai ca ea, la fel de iubită ca o fiică. Ne plimbam împreună prin grădini, ne jucam în livadă, stăteam pe malul râului și în fiecare zi, negreșit, studiam în camerele frumoase care dau spre grădină și spre râu. Dacă-i era dor de mulțimi și de viața animată de la curtea regală, nu lăsa să se vadă niciun semn. Dimpotrivă, trăia așa cum își dorise mereu: o doamnă învățată, departe de lumea păcătoasă, fericită cu bărbatul pe care-l iubea, în sfârșit liberă să se dedice studiului și rugăciunii. Chiar din biblioteca aceasta și-a trimis cartea la tipar. Aici i-a invitat pe toți marii învățați ai timpului să predice. Acum mă simt de parcă tocmai ar fi intrat în grădină sau ar fi trecut prin galerie, de parcă aș putea s-o văd în orice clipă, iar asta mă liniștește. Viața pe care a clădit-o pentru ea aici e cea pe care mi-o doresc și eu: această pace savantă.

În această perioadă liniștită, aleg să citesc tot ce pot găsi despre pitici, fiindcă sunt de părere că sora mea, Mary, nu are doar oase mici și e slabă sau crește încet – tata s-a folosit de toate scuzele să o țină acasă. Mă tem că n-o să mai crească deloc; și mă întreb de ce s-ar întâmpla una ca asta. Nu aflu mai nimic de la filosofii greci, dar în Egiptul vechi existau zei pitici și o mulțime de nobili curteni pitici. Îi scriu lui Mary să-i spun despre lucrurile acestea, dar nu aduc vorba despre comportamentul piticilor la curțile romane. Nu sunt cunoștințe potrivite pentru o tânără care mai e și fiica moștenitoarei tronului. Ca să spun adevărul, mă și mir că am găsit așa ceva în biblioteca lui Kateryn Parr.

Locuiesc aici singură, doar cu doamnele mele de companie. La două zile, Guildford vine călare să mă viziteze, îmi spune toate noutățile de care are știință – ceea ce nu înseamnă niciodată mare lucru –, apoi se întoarce la Curte, unde toți îl veghează egoist pe vărul meu, regele, aflat pe moarte. Uneori Guildford cinează cu noi, dar de cele mai multe ori ia cina acasă, cu părinții lui și doarme acolo. Doamnele mă întreabă dacă mi-e dor de el – un soț atât de frumos și căsătoriți de atât de puțin timp –, iar eu le zâmbesc vag și le spun că „nu

în mod deosebit”. Nu spun niciodată că e o mare ușurare să fiu scutită de prezența lui greoaie în patul meu, de felul cum asudă sub păturile mele groase, turtind partea lui de pat. El trebuie să vină la mine, iar eu trebuie să-l rabd; trebuie să ne culcăm împreună, obligați de rânduiala Bisericii și de ordinele părinților noștri; dar de ce ar face o femeie asta din plăcere, de ce ar căuta-o, nu-mi pot închipui.

Dar îmi amintesc că regina Kateryn era cea mai fericită în diminețile în care Thomas Seymour ieșea desculț din odăile ei. Știu că mama se bucură de timpul petrecut împreună cu tata, iar lady Dudley îi este, în mod vădit, ridicol de devotată socrului meu. Probabil o să ajungă să-mi placă și mie asta când o să cresc mai înaltă și mai puternică. Probabil, fiind vorba de o plăcere a cărnii, trebuie să ai mai multă carne ca să simți plăcerea. Dacă nu m-ar durea atât de tare burta și n-aș avea fierbințeli, poate că ar fi mai bine. Dar nu-mi pot închipui cum ar fi să fiu așa de grasă și de zdravănă, încât să-mi doresc împunsăturile stângace ale lui Guildford sau să chicotesc când mă plesnește peste fund.

Aceasta e singura privință în care cărțile mele s-au dovedit dezamăgitoare. Există niște documente grecești despre cum se zămislesc pruncii, dar nu e vorba de altceva în afară de fazele lunii. Sunt niște imagini îngrozitoare cu un prunc care e scos din burta tăiată a mamei moarte și o grămadă de scrieri teologice despre cum Domnul nostru a fost conceput de Duhul Sfânt și o fecioară –, și mai sunt câțiva scriitori rezervați care se întreabă cum a fost cu putință așa ceva. Dar nimeni nu pare să fi scris ceva despre o femeie adevărată. E ca și cum eu și cele de același sex cu mine existăm doar ca simbol. Cărțile acestea nu spun nimic despre amestecul straniu de durere și rușine pe care eu și Guildford le suferim în tăcere, cu stângăcie. Nu spun nimic despre cum se concepe un prunc din împreunarea asta dureroasă. Nu cred că știe cineva prea bine și, desigur, nu pot să întreb.

Guildford vorbește cu mine dimineața, îmi spune că boala regelui a fost anunțată în Parlament, iar bisericile fac rugăciuni pentru vindecarea lui. Prințesele Maria și Elisabeta

au fost invitate la Curte și amândouă așteaptă vești la casele lor de la țară.

— Vor veni? întreb.

— Nu știu, spune el. Tata știe.

— Ce-o să se întâmple? îl întreb.

— Nu știu. Tata știe.

— Nu poți să-l întrebi?

Se încruntă straniu.

— Nu. Tu îl întrebi pe tatăl tău ce planuri are?

Clatin din cap.

— Vorbește cu John și Ambrose sau cu Robert, îi numește Guildford pe frații lui mai mari. Ei vorbesc unii cu alții, știu ce se întâmplă. Dar ei sunt mult mai mari decât mine; ei au petrecut timp la Curte și au luptat în bătălii. Ei îl pot sfătui, îi ascultă. Eu sunt doar... se oprește el.

— Ce ești?

— Momeala cu care te-au prins pe tine, spune el cu glas aspru, ca și cum ne-ar insulta pe amândoi. O muscă grasă pentru un păstrăv prost.

Șovăi, făcându-mă că nu-mi dau seama că e lipsit de politețe și că se simte rănit.

— Dar cum o să știm ce avem de făcut?

— O să ne spună cineva, zice. Când au nevoie de noi, o să trimită după noi. După musca moartă cu tot cu păstrăv.

E prima dată când îl văd drept un tânăr de nici douăzeci de ani care trebuie să se supună familiei lui, la fel cum eu trebuie să mă supun alor mei. E prima dată când văd că e neliniștit cu privire la ce s-a plănuit pentru noi. E prima dată când mă gândesc: suntem în aceeași situație, împreună. Viitorul nostru e împreună, vom crește împreună, trebuie să înfruntăm orice ne așteaptă împreună, îi zâmbesc timid.

— Trebuie doar să așteptăm?

Surprinzător, îmi atinge degetele cu ale lui, ca și cum s-ar simți și el închis într-o cușcă, ca ursul de la Bradgate, așteptând să vină câinii.

— Trebuie să așteptăm, încuviințează el.

* * *

Cea care sosește într-o după-amiază e Mary Sidney, sora lui Guildford, îmbrăcată cu o pelerină cu glugă, aidoma unei eroine din poemele pe care le iubește atât de mult, cu ochii de un albastru întunecat strălucind de emoție și tremurând din tot trupul ei firav.

— Trebuie să vii! spune în șoaptă, chiar dacă suntem singure în odaia mea, cu excepția doamnelor mele, așezate la fereastră, bucurându-se de ultimele raze la apus, ce cad pe cărțile lor deschise.

— Te-a trimis tatăl tău după mine?

— Da! spune ea emoționată. Trebuie să vii de îndată.

— Nu mă simt bine, îi spun. Mi-e rău tot timpul, parcă aș fi otrăvită.

— Sigur că nu ești otrăvită. Trebuie să vii acum.

Șovăi.

— Lucrurile mele, cărțile mele...

— Vino, e doar o vizită. N-ai nevoie de nimic. Hai, acum.

— Așa? Fără nimic?

— Da! Da!

Doamnele îmi aduc pelerina și boneta. Nu am timp să-mi schimb rochia. Iau o blană să mă înfășor în ea pe barjă, fiindcă pe râu bate un vânt rece când se lasă întunericul.

— Hai! spune Mary Sidney. Grăbește-te!

Barja familiei Dudley ne așteaptă, dar fanioanele ducale și flamura sunt strânse și legate. Ne urcăm fără să spunem nimic, iar ei dezleagă parâmele și încep să vâslească, repede și lin. Imediat, am impresia că au făcut o greșeală și au luat-o în partea cealaltă – în amonte, în partea opusă orașului, spre vest. Nu înțeleg. Dacă bietul meu văr se simte mai rău, ar trebui să mergem la palatul Greenwich, în aval. Dar fluxul ne împinge, iar barja țâșnește înainte de fiecare dată când vâslele lovesc apa, așa că eu și Mary, așezate una lângă cealaltă pe bancheta de sub tendă, ne legănăm înainte și înapoi la fiecare mișcare. Îmi duc mâna la burtă, unde simt ca o gheară de teamă sau greață sau amândouă.

— Unde mergem? întreb.

— La Syon House, spune ea.

Mi se taie răsuflarea. La Syon House a fost ținută Catherine Howard înainte să fie dusă în Turn și decapitată.

— Acum e casa tatălui meu, spune Mary nerăbdătoare, ca și cum și-ar da seama că mi-e teamă. Vrea doar să ne întâlnim acolo.

— De ce?

Clatină din cap.

— Nu știu.

Se reazemă, își ascunde mâinile sub pelerină și se uită peste capetele vâslașilor care trudesc din greu, peste râul din ce în ce mai întunecat, în timp ce malurile împădurite și câmpiile ni se perindă dinaintea ochilor. Trecem prin lunci unde bâtlanii dau din aripi și se înalță încet din câmpurile inundate, ascunzându-se sus, în copaci; trecem pe lângă izlazuri, unde vitele care plescăie cu picioarele în noroi ne privesc cu reproș, de parcă noi le-am fi tulburat apa de băut, și nu ele, cu copitele lor grele. Trecem prin păduri dese, unde copacii se pleacă să-și admire imaginea oglindită, iar eu nu văd decât crengi care-și întâlnesc reflexia, frunze verzi și iarbă și mai verde. Ultimele raze strălucitoare ale soarelui devin cenușii, Mary îmi potrivește blana pe umeri, și o lună mică, în descreștere, răsare, aruncând o lumină palidă, gălbuie peste apele de sticlă, aidoma unei năluci care ne ademenește să înaintăm către propria noastră ruină.

— Chiar nu știi de ce au trimis după mine? o întreb pe Mary abia șoptit, ca și cum cerul tot mai negru nu trebuie să audă.

Clatină din cap ca și cum nici ea n-ar îndrăzni să spargă tăcerea, iar o bufniță țipă, apoi o văd, albă ca o stafie, cu aripile mari desfăcute, zburând dintr-un copac în altul și îi auzim din nou strigătul de jale.

Trec ceasuri până când spune:

— Uite! iar eu văd luminile. E Syon House.

[08] Syon House, Isleworth, iulie 1553

Barja e ancorată cu grijă pe chei, e priponită, pasarela e întinsă și ni se fac plecăciuni când debarcăm. Servitori cu torțe luminează aleea lungă ce duce la palat. Socrul meu a refăcut vechea abație, transformând-o într-o locuință, dar a lăsat în picioare ziduri întregi, iar motivele decorative din piatră de la ferestre par sumbre și palide în lumina lunii, așa că aproape pot să aud șoaptele psalmodiei și cântările călugărițelor croindu-și drum de jur-împrejurul scheletului casei lor.

Trecem pe lângă acele pietre ca și cum n-ar însemna nimic: dinții unei tigve de pe un câmp de luptă de demult. Ne prefacem că nu vedem statuile căzute, o săgeată aurie în iarbă, o piatră sculptată în formă de creangă de iederă, capacul unui sarcofag. Mary Sidney nu privește nici în stânga, nici în dreapta, la fel cum fac și eu, pe când ne croim drum prin ruinele vechii credințe, urcăm câteva trepte, trecem de ușile masive și înaintăm până ajungem într-o galerie lungă, pe care panourile de lemn închis la culoare de pe pereți o fac să pară lugubră, probabil vechea odaie a stareței, din vremea când stătea aici cu doamnele ei pioase. Acum are ecou și e goală, în vatra imensă din piatră sunt tăciuni stinși, iar singura lumină vine de un candelabru ornat cu lumânări care licăresc lângă un scaun masiv. Pe pereții de lemn sunt panouri vopsite în alb, în locurile de unde au fost înlăturate picturile cu scene sfinte, așa cum și trebuia, căci *Blestemat să fie omul care își va face chip cioplit sau chip turnat, căci este o urâciune înaintea Domnului;* dar asta face o încăpere sumbră să arate jalnic.

Mă uit la Mary și spun:

— Unde sunt toți? De ce am venit aici?

— Nu știu, spune ea; dar acum sunt sigură că minte.

Se duce la ușă și o deschide ca să asculte. Din bucătăria aflată în depărtare se aude vacarm de vase și de voci, dar

încăperile care dau în sala uriașă sunt tăcute. Mary închide ușa și mă privește, ca și cum s-ar întreba ce să facă cu mine. Îmi înfășor pelerina mai strâns în jurul trupului slab și o privesc și eu.

— O să-ți iasă ochii din orbite, spune ea fără sens. Nu mai fi așa de fricoasă. Trebuie să ai curaj.

— Nu mi-e frică, mint eu.

— Arăți ca o căprioară încolțită.

Credința ar trebui să-mi fie de ajutor acum la fel de mult pe cât îmi e când sunt în siguranță, în patul meu de la Bradgate. Știu că Dumnezeu e cu mine. *Doamne, Dumnezeul meu, strigat-am către Tine și m-ai vindecat*, șoptesc.

— O, pentru Dumnezeu, spune Mary nerăbdătoare. Doar ai venit la cină la socrul tău!

Trage un scăunel lângă căminul uriaș. După o clipă de șovăială, îi urmez exemplul și acum stăm ca două bârfitoare bătrâne, așezate de o parte și de cealaltă, iar ea pune pe foc ceva vreascuri și un butuc mititel. Nu dă niciun pic de căldură, doar o lumină licăritoare care alungă umbrele întunecate prin colțuri.

— Are legătură cu regele? șoptesc.

— Da, spune ea.

— M-a numit pe mine regină?

Își strânge buzele, ca și cum ar vrea să nu lase cuvintele să iasă.

— O să fie... curând?

Încuviințează din cap, de parcă ar fi prea groaznic s-o spună, apoi rămânem așezate în tăcere, pe urmă ușa se deschide și intră un servitor îmbrăcat în livreaua familiei Dudley.

— Înălțimea Sa vă așteaptă în sala cea mare, spune el.

Eu și Mary îl urmăm în jos pe scări, el deschide ușile duble, iar noi intrăm în încăperea puternic luminată. Imediat, lumina lumânărilor și focul mă năucesc; camera e plină ochi cu nobilii de vază din regat și de șirul nesfârșit al celor care trăiesc pe spinarea lor. O paradă a bogăției se revarsă din pălăriile lor gătite cu pietre prețioase și din lanțurile groase, din aur, care

împodobesc o duzină de piepturi late, grase ca ale porumbeilor gușați. Recunosc cam jumătate de duzină dintre cei prezenți. Soțul cel bolnav al surorii mele Katherine lipsește, dar tatăl lui, William Herbert, e aici; cumnatul lui, William Parr, marchiz de Northampton, stă lângă el. Francisc Hastings și Henry Fitzalan stau la taifas, dar încheie discuția de îndată ce ne văd. Intrăm în încăpere dintr-odată, iar socrul meu, John Dudley, face un semn din cap către Mary, ca și cum i-ar mulțumi pentru serviciul făcut, apoi, unul după altul, toți își scot pălăriile și stau în picioare, tăcuți. Privesc de jur-împrejur, așteptându-mă pe jumătate ca regele să fi intrat în urma mea, sau poate prințesa Maria. Dar apoi John Dudley însuși, ducele de Northumberland, cel mai însemnat membru al Consiliului, își scoate pălăria incrustată cu perle și-mi face o plecăciune adâncă.

— Regele a murit, îmi spune. Dumnezeu să-i izbăvească sufletul nemuritor. Te-a numit moștenitoarea lui. Ești regină, Dumnezeu să te binecuvânteze și să te apere, Maiestate.

Îl privesc fără expresie și mă gândesc, prostește, că totul e doar un vis: călătoria cu barja pe înserat, casa cuprinsă de liniște de la capătul călătoriei, vatra rece și acum toți nobilii aceștia care mă privesc ca și cum ar trebui să știu ce am de făcut când ei îmi prind cu ace în piept un titlu trădător.

— Ce? e tot ce pot să spun. Ce?

— Ești regină, repetă John Dudley, privind la întreaga încăpere. Dumnezeu să ne apere regina!

— Dumnezeu să ne apere regina! strigă toți în gura mare, dintr-odată îmbujorați, ca și cum, dacă strigă toți deodată, ar putea să facă un lucru să fie adevărat.

— Ce? spun din nou.

Cred că mă voi trezi imediat și toate lucrurile astea vor părea ridicole. Voi fi în patul meu, la Chelsea. Poate că am să-i povestesc lui Guildford visul meu teribil și vom râde amândoi.

— Aduceți-o pe soția mea, îi spune John Dudley în șoaptă ușierului, iar noi așteptăm într-o tăcere stânjenitoare.

Nimeni nu-mi întâlnește privirea, dat toți se uită la mine.

Mă tot gândesc: ce vor să fac? Spun o mică rugăciune: „Doamne, spune-mi ce să fac, dă-mi un semn”. Apoi soacra mea, lady Dudley, intră, împreună cu mama. Lucrul acesta ar trebui să mă liniștească, dar văzându-le pe aceste două femei rivale unite de o hotărâre bruscă mă sperii și mai tare. Intră și Elisabeta Parr și se oprește lângă soțul ei, marchizul de Northampton, iar fața ei e ageră și aspră.

Mama îmi strânge cu răceală mâinile înghețate.

— Jane, vărul meu, regele, a murit, spune tare, ca și cum i-ar anunța pe toți din încăpere că prin vene îi curge sânge regal.

— Edward, mort?

— Da. Și te-a numit pe tine drept noua regină. Trecând peste dreptul meu, nu se poate abține de la adăuga.

— Bietul Edward! O, Edward! spun. A murit împăcat? Din cauza bolii lui? A avut preot lângă el?

— Nu contează, spune soacra mea, care nu e dispusă să-și piardă vremea cu sufletul vărului meu. Te-a numit pe tine regină.

Îi privesc chipul plin de hotărâre.

— Nu se poate, spun simplu.

— Ba da, repetă mama. În cele din urmă, a numit familia noastră. Tu moștenești tronul prin mine.

— Dar prințesa Maria?

— A fost declarată bastardă de însuși tatăl ei în testament și, pe lângă asta, nu vom accepta niciodată o papistașă drept regină, o întrerupe lady Dudley. Niciodată.

— Prințesa Elisabeta? șoptesc eu.

De data asta, niciuna nu se obosește să-mi răspundă. Nici nu mai amintesc de Maria, regina Scoției, deși pretențiile ei sunt la fel de îndreptățite ca ale noastre.

— Nu pot să fac asta, îi șoptesc lui lady Dudley în timp ce privesc pieziș la încăperea ticsită de lume. Chiar nu pot.

— Trebuie.

Unul câte unul, membrii Consiliului cad în genunchi până când toți îmi ajung până la umeri, iar eu mă simt asediată de pitici plini de hotărâre, deloc mai înalți decât sora mea cea

mică.

— Nu faceți asta! spun îngrozită. Domnii mei, vă rog, n-o faceți.

Simt cum îmi curg lacrimi pe obraji pentru bietul meu văr, care a murit atât de tânăr, și pentru mine, singură în încăperea asta îngrozitoare, cu oamenii aceștia înspăimântători care stau în genunchi și femeile acestea care nu vor să mă ajute.

— Opriți-vă, nu pot să fac asta!

Ca și cum n-aș fi spus nimic, ca și cum ar fi surzit la un refuz, ei se apropie și mai mult, îngenuncheați. E ca într-un vis urât. Se ridică; vin unul după altul să facă plecăciuni și să-mi sărute mâna. Mi-aș trage mâinile, dar mama mă ține cu un braț întins peste spinarea mea și strângându-mă de sub braț. Lady Dudley îmi ține mâna întinsă, astfel încât toți nobilii aceștia străini să-și poată apăsa buzele pline pe pumnul meu strâns. Hohotele de plâns mă îneacă, iar lacrimile-mi șiroiesc pe față, dar nimeni nu pare să observe asta.

— Nu pot, mă vait. Prințesa Maria trebuie să moștenească tronul. Nu eu.

Mă răsucesc în strânsoarea lor. Cred că mă vor târî la eșafod. Am sfidat-o o dată pe verișoara Maria, când i-am insultat credința. Nu îndrăznesc s-o fac din nou. Nu vreau s-o fac.

Ușile marii săli se deschid, iar tata intră împreună cu Guildford.

— Tată! strig, ca și cum el ar fi salvatorul meu. Spune-le că nu pot fi regină!

El vine lângă mine, iar eu mă simt teribil de ușurată, ca un copil eliberat. Cred că el mă va salva de la nefericirea aceasta și le va spune tuturor că nu se poate așa ceva. Dar și el îmi face o plecăciune adâncă, cum n-a mai făcut-o vreodată, apoi îmi spune cu glasul cel mai aspru:

— Jane, ai fost numită regină de iubitul nostru rege defunct. Era dreptul lui să te numească; e datoria ta să primești moștenirea pe care ți-a lăsat-o. E datoria ta în fața lui Dumnezeu.

Scot un mic țipăt.

— Nu! Nu! Nu, tată! Nu!

Mama mă strânge mai tare de umeri și mă scutură ușor.

— Taci, se răstește în șoaptă. Pentru asta te-ai născut. Ar trebui să fii bucuroasă.

— Cum aș putea? mă îneacă plânsul. Nu pot! Nu pot!

Înnebunită, privesc chipurile severe, căutând pe cineva care ar putea să mă înțeleagă și să fie de partea mea. Guildford se apropie de mine și mă ia de mână.

— Fii curajoasă, îmi spune. E o mare ocazie pentru noi. E minunat. Sunt atât de mândru de tine.

Îl privesc fără expresie, ca și cum ar fi vorbit rusește. Ce vrea să spună? Ce zice? Își flutură zâmbetul de copil frumos, apoi îmi dă drumul și se apropie de mama lui. Nimănui nu-i pasă că refuz, nimeni nu vrea să audă că nu-mi doresc tronul. Mă vor încorona cu sau fără voia mea. Sunt ca un iepure prins în capcană, cu un picior în laț. Pot să mă răsucesc și să mă întorc, pot să țip, dar nimic nu mă va salva.

[09] Turnul Londrei, iulie 1553

Port o rochie nouă, din catifea verde, brodată cu fir de aur. Cu siguranță că mi-au făcut-o în secret, așteptând ziua asta. Când îmi strâng șireturile corsetului în jurul taliei, mă gândesc că e la fel de strâmtă ca un laț în jurul gâtului. Atunci îmi dau seama că nu e vorba câtuși de puțin de o moștenire neașteptată venită din partea unui văr pe moarte, o hotărâre luată pe moment; croitoresei i s-a spus cât măsoară talia mea cu luni în urmă. Cu siguranță, socrul meu, John Dudley, cel din fruntea Consiliului, a comandat această garderobă, această încoronare, iar tatăl meu a fost de acord și toți membrii Consiliului au jurat să se supună, apoi bietul meu văr, istovit, a zis că-i ideea lui și le-a ordonat să se întoarcă împotriva surorii lui vitrege, Maria, moștenitoarea de drept.

Mama a fost de acord să se treacă peste ea, în favoarea mea. Probabil că s-a luptat cu mândria ei săptămâni în șir. Toți au avut la îndemână luni întregi să-și liniștească conștiința – dacă au așa ceva. Dar eu trebuie să-mi duc toate temerile în fața lui Dumnezeu și să mă lupt cu datoria mea față de El în doar câteva zile, iar acum trebuie să mă îmbrac cu noua mea rochie de catifea brodată cu fir de aur, să urc pe barja regală, să mă așez pe tron sub baldachinul aurit și să fiu dusă, cu fanioanele regale fluturând, până la Turn, la pregătirile pentru încoronare.

Am mers cu barja regală doar când am însoțit-o pe verișoara mea, dar acum stau pe tronul din mijloc și simt vântul rece care bate dinspre râu pe locul acesta expus. Când ajungem la chei, văd sute de oameni pe malul râului și în Turn, privindu-mă fix, iar mie mi-e rușine să cobor de pe barjă și să pășesc către Lion Gate în veșmintele acestea care nu sunt ale mele. Sunt surprinsă de cât mă bucur să-l am pe Guildford alături să-mi țină companie în singurătatea mea înfricoșătoare. Mă ia de mână să pornim împreună, apoi face un pas în spate ca să mă lase să trec înaintea lui, ca la dansul de la nunta noastră. Mă bucur că am baldachinul deasupra capului, ca și cum m-ar apăra de privirea lui Dumnezeu în timp ce mă îndrept către trădare. Mama, care merge în urma mea, îmi ține trena, trăgând de ea la stânga și la dreapta cum face un plugar când își strunește calul nărăvaș, trăgând de hățuri ca să-l oblige să are pământul tare.

Când ajungem la adăpostul Turnului, văd alte puhoaie de oameni venite să mă întâmpine. Înghesuită în grupul de doamne e și sora mea, Katherine. Privirea ei uluită o întâlnește pe a mea.

— O, Jane, spune ea.

— Să-i spui Maiestate de-acum, izbucnește mama, scuturând de trena mea ca și cum ar arunca hățurile.

Katherine își pleacă creștetul blond în semn de supunere, dar privește în sus către mine, cu ochii albaștri plini de uimire, în timp ce trec pe lângă ea. Își potrivește ritmul pașilor după ai mei, iar soțul ei cel palid se ține după ea. Mergem în

camerele regale, iar eu roșesc de rușine când dăm buzna în odăile lui Edward, în capela regală, în dormitorul regal. Nu înțeleg cum se poate să mă aflu aici; cu siguranță nu voi dormi aici – cum aș putea dormi în patul regelui! Toate lucrurile lui au fost strânse în grabă, iar podeaua a fost măturată și așternută cu ierburi parfumate proaspete, ca și cum ar fi murit de luni întregi și nu doar de patru zile. Dar, chiar și așa, mă simt de parcă ar putea oricând să intre și m-aș face de rușine să fiu descoperită stând pe scaunul lui.

Dar acestea nu mai sunt odăile lui Edward, camerele lui private; trebuie să fie ale mele și, cum stăm aici, stângaci într-un loc străin, ușile se deschid, iar servitorii de la garderoba regală dau buzna înăuntru, îngrămădindu-se cu uriașe cufere pline cu rochii și giuvaiere din garderobă și tezaur. Toate rochiile frumoase purtate de Kateryn Parr sunt aici. Mi-o amintesc îmbrăcată cu ele. Pelerinele care i-au aparținut lui Anne de Cleves, perlele Seymour, capele franțuzești cu glugă ale lui Anne Boleyn, obiectele din aur ale primei regine, care a murit înainte ca eu să mă nasc. Singurele rochii care îmi vin sunt cele mititele și drăgălașe care au fost ale lui Catherine Howard, decapitată pentru trădare când avea doar câțiva ani mai mult decât mine, forțată să se căsătorească, la fel ca mine, numită regină înainte să învețe ce înseamnă să fii o femeie în toată firea.

— Ce pantofi frumoși, spune Guildford, arătându-mi broderia și diamantele de pe ei.

— N-o să port pantofii unei fete moarte, spun cutremurându-mă.

— Atunci scoate diamantele și dă-mi-le mie, râde Guildford.

Cotrobăie prin cufere ca un cățel care caută jucării. Mama lui zâmbește cu indulgență când își așază pe cap o pălărie cu diamante și-și pune o pelerină de catifea pe umeri.

Katherine mă privește, cu ochii albaștri larg deschiși.

— Te simți bine? mă întreabă.

— Lasă-le, îi spun lui Guildford, enervată. N-o să port blănuri și bijuterii vechi.

— De ce? întreabă el. Sunt ale casei regale. De ce să nu

arăți cât se poate de bine? Cine are dreptul la asta mai mult decât noi?

Mă întorc spre Katherine.

— Cred că da, spun nesigură. Tu?

— Se spune că sunt moștenitoarea ta, spune ea cu glas slab. Se spune că sunt următoarea regină, după tine.

Nu-mi pot opri un hohot scurt de râs.

— O să urci pe tron dacă mor? întreb.

Are un chip ca de păpușă, neclintit și frumos, lipsit de expresie.

— Sper că nu, spune ea încet. Pentru binele amândurora.

Își duce mâna la buzunarul pelerinei.

— Îl ai pe Ribbon, pisoiul, acolo? întreb.

Clatină din cap.

— Nu-mi este îngăduit.

William Paulet, bătrânul marchiz de Winchester, se apropie cu o cutie din piele decorată cu aur la colțuri și încuiată cu o închizătoare din aur. Îl privesc de parcă mi-ar aduce o viperă.

— Mă gândeam că ar trebui să încerci coroana, spune el dezvelindu-și gingiile lipsite de dinți într-un rânjet. Încearc-o!

— Nu vreau! strig, dintr-odată dezgustată.

E coroana lui Edward; nu încape îndoială în mintea mea că prințesa Maria ar trebui să fie cea care s-o poarte după el.

— Nu vreau!

— O port eu, spune Guildford dintr-odată. Dă-mi-o mie. O încerc eu.

— Ție o să-ți facem alta, de mărimea potrivită, spune marchizul, zâmbindu-i soțului meu. Asta e prea mică pentru tine. E cea purtată de Anne Boleyn când a fost încoronată.

Cum ar putea lucrul ăsta să nu fie blestemat? Ultima regină care l-a purtat a murit la trei zile după ce i-a fost pus pe cap. Îl iau pe Guildford de braț și-l trag deoparte de lângă cutia deschisă și coroana incrustată cu pietre prețioase.

— Tu nu poți fi încoronat rege, îi spun în șoaptă. Numai dacă Parlamentul o cere și eu îți dau dreptul acesta. Tu nu ai fost numit moștenitor al lui Edward. Eu am fost. Dacă e să fiu regină, tu vei fi soțul meu, nu rege.

— Guildford e prinț-consort, mă întrerupe mama lui, venind în spatele nostru. Va fi încoronat rege alături de tine.

— Nu.

Cred cu tărie că asta e mai ceva decât uzurparea mea. Eu, cel puțin, sunt din familia Tudor. Eu, cel puțin, am dreptul să moștenesc tronul. Linia noastră, cel puțin, a fost numită prin testamentul regelui Henric. Dar Guildford e doar nepotul unui perceptor executat pentru trădare. Nu poate să urce pe tron: e o idee ridicolă. Ar fi o insultă la adresa sângelui regal.

— Vărul meu, regele, m-a numit pe mine, prin intermediul mamei. Dacă îl încoronați pe Guildford, devine clar că nu ținem cont de linia regală și suntem mânați doar de ambiție păcătoasă. Vărul meu a fost uns rege de Dumnezeu. Eu îl moștenesc. Sunt o Tudor și regină. Guildford nu e decât un Dudley.

— O să vezi că Dudley e cea mai măreață familie din țară! O să afli că soțul meu are puterea de-a face un rege! mă asaltează mama lui, aprigă. Te-am făcut regină pe tine, iar pe Guildford al nostru îl vom face rege.

— Nu-i așa. Eu i-am lăsat moștenirea lui Jane! strigă mama, apropiindu-se în grabă de mine. Jane va urca pe tron. Nu fiul tău.

— Uite ce-ai făcut, îmi șoptește Guildford furios. Ești așa de neghioabă! Sunt soțul tău! De ce să nu fiu încoronat? Sunt stăpânul tău, ai jurat să mi te supui, cum aș putea să fiu mai puțin decât rege când tu ești regină? Și acum, uite! Ai supărat-o pe mama.

— N-am ce să fac! M-am rugat pentru asta, Guildford. Dumnezeu m-a chemat în locul ăsta măreț. Eu nu-mi doresc asta, dar îmi dau seama că El m-a chemat ca să-mi pună credința la încercare. Dar El nu te-a chemat pe tine. Nu te-a chemat pe tine. Nu tu ești moștenitorul: eu sunt.

Alb ca varul de furie, nu-și găsește cuvintele să-mi răspundă.

— Femeie nesupusă! îmi aruncă în față. Nu e îngăduit! Până și asta e trădare! Fără să mai punem la socoteală toate celelalte!

— Nu rosti cuvântul acela, îi șuieră mama printre dinți, în timp ce el face stânga împrejur și părăsește încăperea.

Îi aruncă o privire furioasă și pornește după el. Eu rămân locului, tremurând de enervare și neputință, cu cutia deschisă în care se află coroana lui Anne Boleyn pe masă, în fața mea și a surorii mele, care a rămas cu ochii larg deschiși, privindu-mă fix.

Marchizul de Winchester, de la care a pornit toată tărășenia asta, după ce i-a promis prostește lui Guildford o coroană, se întoarce către unchiul meu Henry Fitzalan, conte de Arundel, și William Herbert, socrul lui Katherine, ridicând din sprâncene ca și cum s-ar întreba cum o să fie condusă țara de către o familie aflată în război.

— Credeam că s-a căzut de acord asupra acestor lucruri, spune șovăitor.

— Așa și e, răspunde iute socrul lui Katherine.

El, unul, nu vrea să aibă greutăți; e și complotul lui. Fiul lui, aflat alături, încuviințează din cap ca și cum ar ști despre ce e vorba.

— Eu n-am fost de acord, spun.

Dintr-odată, simt cum mâna Domnului se coboară asupra mea, dintr-odată știu ce vreau. Nu sunt o neghioabă și știu bine ce trebuie făcut aici. Nu mă mai sufocă teama; văd calea pe care trebuie s-o urmez.

— Voi accepta tronul, de vreme ce e voia Domnului să fac întocmai, de vreme ce-l pot împlini voia. Dar Guildford nu are un asemenea destin. Eu moștenesc tronul de la regele Edward, Dumnezeul să-l aibă în pază, iar Guildford, soțul meu, mă va sprijini.

Mai degrabă simt decât văd că sora mea Katherine s-a apropiat de mine, ca și cum ar spune că ea e moștenitoarea mea, că noi suntem fiicele cărora le curge sânge regal prin vine, care au fost numite la moștenire. Nu suntem nici bufoni, nici pioni. Soțul meu nu va fi încoronat rege; soțul ei nu va fi încoronat rege.

— Dar trebuie să aibă și el un titlu, spune socrul lui Katherine cu prudență. Un titlu regal. Până la urmă...

Nu termină ce a început să spună, dar știm cu toții ce vrea să zică – până la urmă, ducele de Northumberland nu s-ar obosi să facă toate lucrurile astea doar ca s-o așeze pe fiica lui Henry Grey pe tron. Cui îi pasă de mine, până la urmă? Ce-ar avea de câștigat familia Dudley de pe urma ascensiunii mele? Guildford trebuie să obțină un titlu după toată strădania asta, măcar atât; familia lui va dori să-și ia partea. *Să nu legi gura boului care treieră*, iar cei din familia Dudley sunt niște boi lacomi.

— O să-l fac duce, mă ofer. E titlu regal. Va fi duce de Clarence.

Ultimul duce de Clarence a murit înecat într-un butoi cu vin dulce din pricina ambiției sale îngâmfate. Nu-mi pasă dacă vor face această comparație.

* * *

Dorm împreună cu Katherine în patul regal, iar una dintre doamnele de companie doarme pe un pat mic așezat pe podea, alături, așternuturile mătăsoase mi-au fost încălzite cu un încălzitor din aur, iar salteaua a fost împunsă ca să se asigure că nu se ascunde acolo niciun ucigaș. Guildford nu vine la mine, iar dimineața burta mă doare și mai tare și, când mă trezesc, bag de seamă că mi-a venit sorocul și sângerez.

Katherine sare din pat și dă deoparte plapuma.

— Ce respingător! spune. De ce să faci una ca asta? Nu știai că trebuie să-ți vină sorocul?

— Nu, îi spun. Nu vine mereu la timp. De unde era să știu că o să-mi vină acum?

— Nu puteai să-ți alegi un loc sau un moment mai prost.

— De parcă eu am ales!

Cu siguranță, așa ceva nu s-a mai întâmplat în odăile regelui: n-a mai fost niciodată o regină în camerele acestea, în patul acesta. Toate reginele locuiesc în apartamentele reginei. Eu și Katherine trebuie să strângem albiturile pătate ca să fie duse la spălătorie, iar servitorul care se ocupă de ele pare scârbit. Îmi e teribil de rușine. Trebuie să trimitem după

jupe curate și un lighean cu apă de spălat, iar ei aduc carafe cu apă fierbinte și prosoape parfumate. Simt că m-am făcut așa de rău de rușine, încât, atunci când ajung, în sfârșit, la capelă, îmi acopăr fața cu palmele și mă rog la Dumnezeu să sângerez până la moarte ca să scap de îndatorirea asta îngrozitoare.

De îndată ce ajung în sala de primiri și mă așez pe tron, primesc un răvaș de la soacra mea. Una dintre doamnele ei de companie intră și face o reverență adâncă – o reverență regală – se ridică și îmi spune că Înălțimea Ei, ducesa de Northumberland, nu va veni la curte în această dimineață și că ea și fiul său, Lord Guildford, se retrag la locuința lor de la Syon.

— Pentru că nu vreau să-l fac rege? întreb fără menajamente.

Femeia închide ochii când aude cât sunt de fățișă.

— Lord Guildford spune că nu e de ajuns să fie duce și, dacă nu e rege, atunci nu poate nici să fie soțul reginei.

— Mă părăsește? întreb, nevenindu-mi a crede.

Roșește auzind o asemenea mustrare. Face din nou o reverență și rămâne plecată, cu privirea în pământ.

Din nou mă simt cuprinsă de hotărâre și furie, ceea ce, îmi dau seama acum, este doar Dumnezeu care-și înfăptuiește lucrarea prin mine. El îmi dă putere. El îmi limpezește mintea. Mă întorc către unchiul meu, Henry Fitzalan, contele de Arundel, care stă lângă mine.

— Vă rog, mergeți la soțul meu și spuneți-i că regina lui îi poruncește să rămână la curte, spun scrâșnind din dinți. Și spuneți-i Înălțimii Sale, mama dumnealui, că mă aștept să rămână și dumneaei aici. Niciunul dintre ei nu poate pleca fără permisiunea mea. Ei știu lucrul acesta.

Face o plecăciune dinaintea mea și iese din încăpere. Îi privesc pe ceilalți nobili; unii dintre ei își ascund zâmbetul. Știu că mă voi face de rușine când o să încep să sângerez și o să-mi pătez rochia dacă nu plec imediat spre garderobă. Mă uit la Katherine cerându-i ajutorul, iar ea mă privește fără expresie. Habar nu are ce să facă.

— Nu mă simt bine, spun. Merg în odăile mele.

Îngenunchează toți, iar eu trec pe lângă ei, urmată de doamnele mele. Abia mă mai țin pe picioare din cauza durerii de burtă și merg împleticit, ca o neghioabă, încercând să nu las sângele să se scurgă; dar mă forțez să ajung în odăile regale și nu plâng de durere și de furie până când ușile nu se închid în urma mea, lăsându-mă singură.

Niciodată n-am sângerat atât de tare, niciodată nu m-am simțit atât de rău.

— Cineva mă otrăvește, îi șoptesc slujnicei mele când vine să-mi ia cârpele îmbibate de sânge și apa de culoarea ruginii. Ceva nu e deloc în regulă.

Mă privește cu gura căscată. Nu știe ce să facă. Peste noapte, se trezește că o slujește pe regina Angliei, iar acum îi spun că cineva încearcă să mă omoare. Nimeni nu știe ce să facă.

[10] Turnul Londrei, iulie 1553

Lucrurile se înrăutățesc, în loc să se simplifice. Cumnatul meu cel păcătos de frumos, Robert Dudley, n-a reușit s-o captureze pe prințesa Maria – sau lady Maria, cum trebuie s-o numim acum. Merge călare pe caii lui frumoși prin tot ținutul Norfolk, asigurându-se că nimeni n-o ajută; dar nu a luat-o prizonieră.

Jumătate dintre nobilii de la Curte îmi spun că, mai mult ca sigur, va fugi în Spania, iar acest lucru trebuie împiedicat cu orice preț, fiindcă va veni după noi cu o oștire de papistași să ne distrugă și să ruineze Anglia. Cealaltă jumătate e de părere că trebuie să fie lăsată să plece, astfel încât să rămână în exil pentru totdeauna și să nu mai aibă cine să conducă o răscoală împotriva mea. Dar, în loc de vreunul dintre cele două lucruri, ea face ce e cel mai rău pentru noi, singurul lucru pe care nimeni n-ar fi crezut cu putință să-l facă o

femeie: își arborează flamura la palatul ei de la Kenninghall și scrie o scrisoare pentru Consiliul meu, în care afirmă că ea e regina adevărată și că-i va ierta pentru trădare dacă-i îngăduie să vină la Londra și să urce pe tron de îndată.

Acesta e lucrul care dăunează cel mai mult reformei celei drepte. Știu că Dumnezeu nu vrea ca ea să urce pe tron și că toate promisiunile pe care le-a făcut, cum că va accepta toate credințele și nu va impune cu forța ereziile ei asupra bunilor creștini din Anglia, care de-abia au văzut lumina, sunt doar lucrătura diavolului menită să distrugă toate lucrurile în care a crezut Kateryn Parr, pe care le-a înfăptuit Edward și pe care eu am jurat să le duc mai departe. Prințesa Maria nu are voie să întoarcă din nou țara către Roma și să ne distrugă șansa de a face un regat de sfinți. Dumnezeu îmi cere să mă ridic împotriva ei și stărui că ar trebui strânsă o oștire care să meargă s-o ia prizonieră. Dacă e nevoie să fie închisă în Turn pentru trădare, atunci așa să fie. A avut nenumărate ocazii să înțeleagă cuvântul Domnului; a studiat cu Kateryn Parr, ca și mine, dar a stăruit în greșeală. Dacă o prindem, și Consiliul insistă că trebuie să moară pentru că a trădat Tronul, pentru că m-a trădat pe mine, atunci așa să fie. Îmi voi găsi curajul s-o trimit, împreună cu toți ereticii ei, la eșafod. Nu voi fi veriga slabă din armata Domnului. Am fost chemată, am fost aleasă, voi suferi chinurile ca un oștean al lui Isus Cristos, nu voi fi chemată fără să-mi îndeplinesc datoria.

Îmi petrec ore în șir în genunchi, în odăile mele, cu sora mea Katherine, alături de care stă Mary, rugându-mă pentru îndrumare. Katherine nu se înțelege tocmai bine cu sfinții. Văd că ațipește și o împung cu cotul în coaste, iar ea tresare și spune:

— Amin.

Nu are importanță. Eu trebuie să fiu neclintită și devotată. Katherine e tovarășa și sora mea. Ea poate să doarmă, așa cum Sfântul Petru a dormit în timp ce Isus avea spiritul chinuit, chiar și așa îmi voi urma drumul, pas cu pas, către tronul sfânt.

Drept răspuns la reclamarea tronului din partea prințesei

Maria, Consiliul mă proclamă pe mine regină, iar toți nobilii din țară sunt trimiși în ținuturile pe care le reprezintă să se asigure că toată lumea știe că regele a murit, iar eu am fost aleasă moștenitoare. Peste tot în Londra sunt lipite anunțuri oficiale; predicatorii anunță și ei vestea din amvon.

— Se opune cineva? îl întreb pe tata, neliniștită.

— Nu, nu, nu se-aude nimic, mă liniștește el. Nimeni nu vrea să ne vină spaniolii pe cap, nimeni nu vrea să se întoarcă sub cârmuirea Papei.

— Sunt sigură că prințesa Maria trebuie să aibă ceva susținători în țară, răspund agitată.

— Lady Maria, mă corectează el. Se poate, dar nimeni nu a sărit în apărarea ei, orice-ar crede ei în sinea lor. Desigur, țara e plină de papistași, dar nu se declară de partea ei. John Dudley cârmuiește de atâta vreme, e pregătit pentru așa ceva. Atâta timp cât spaniolii nu încearcă să se amestece.

— Trebuie să strângem oștire.

Habar nu am cum se strânge o oștire.

— Asta și facem, spune el. Eu o să fiu în fruntea ei.

— Nu, spun eu dintr-odată. Serios, tată, nu pot face asta fără tine. Nu mă lăsa cu familia Dudley, nu cu Guildford și părinții lui îngrozitori. Nu mă lăsa aici doar cu mama și fetele, fără cineva care să-mi țină partea în Consiliu. Mama n-o contrazice pe lady Dudley, iar Katherine e ca și cum n-ar fi, Mary e așa de mică. Trebuie să am pe cineva alături.

Șovăie.

— Știu că mama ta ar prefera să nu lupt împotriva verișoarei ei, prințesa Maria. Și nu sunt un bun soldat...

— Trebuie să meargă John Dudley! exclam. A fost ideea lui. Planul lui. Și, pe lângă asta, el a înăbușit răscoala lui Kett în urmă cu doar patru ani. El ar trebui să meargă.

— Nu te supăra, spune tata, privind îngrijorat chipul meu îmbujorat și auzind că ridic vocea.

Se uită spre doamnele mele și-i face semn din cap mamei, ca și cum ar chema-o să mă liniștească.

— Nu sunt supărată, îi răspund repede.

Trebuie să-i liniștesc pe toți, mereu.

— Doar că am nevoie ca familia să-mi fie alături. Guildford îi are pe ai lui: frații lui sunt în slujba lui, mama lui e aici, tatăl lui a făcut toate lucrurile astea pentru el. De ce să fie curtea plină de cei din familia Dudley, și tu să trebuiască să pleci, când eu le am aici doar pe Katherine, pe Mary și pe mama?

— O să rămân, nu te nelinişti. Dumnezeu e cu noi, iar tu vei fi regină. Oștirea lui John Dudley o va captura pe prințesă, chiar dacă ajunge la castelul Framlingham și-și arborează flamura regală acolo.

— Lady, îi amintesc. Lady Maria. Și nu e flamura ei. E a mea.

* * *

John Dudley ține o cină fastuoasă de rămas-bun înainte să plece de la Londra, un amestec straniu de lăudăroșenie păcătoasă și teamă păcătoasă. Discursul lui nu are nimic eroic. Am citit destulă istorie, cât să știu că un oștean care pleacă la luptă să-și apere credința și regina ar trebui să vorbească precum un războinic. În loc să declare dreptatea cauzei lui și siguranța izbândei, le atrage atenția tuturor asupra faptului că el își riscă viața și renumele, le transmite o neliniște adevărată în loc de o încredere amăgitoare.

Eu și Guildford stăm unul lângă celălalt, cu întreaga sală sub priviri, iar însemnele regale se află deasupra scaunului meu, și nu al lui, tot al meu fiind așezat mai sus decât al său, în timp ce tatăl său amenință Consiliul că îi va trăda dacă ei îl vor trăda pe el. Nu e deloc discursul pe care-l ține Cezar înainte să pornească în fruntea armatei, în uralele tuturor, iar eu îi spun asta lui Guildford.

— Nici aceștia nu sunt tribunii romani cei credincioși, îmi răspunde el usturător. Nici măcar unul dintre ei nu e de încredere. Oricare dintre ei ar schimba tabăra dacă ar simți că e de partea care va pierde.

Mă pregătesc să-i explic de ce greșește când, dintr-odată, tatăl său se întoarce spre noi și începe să vorbească despre mine. Le spune că ei m-au ademenit pe tron, că am fost pusă aici cu forța, nu pentru că am cerut eu asta. Eu și Guildford ne

uităm unul la altul și clipim ca doi pui de bufniță în cuib. Cum rămâne cu destinul meu de la Dumnezeu? Dar cu dreptul vărului meu de a-mi lăsa tronul mie? Cum rămâne cu dreptul la tron al mamei mele, păstrat cu sfințenie în testamentul bunului rege Henric, transmis mie? Tatăl lui Guildford face ca urcarea mea pe tron să sune ca un complot și nu ca lucrarea Domnului; și dacă e un complot, atunci e trădare.

* * *

John Dudley pornește marșul spre nord-est, către Suffolk, iar noi, cei rămași la Londra, ne apucăm de treburile cârmuirii, dar părem mai degrabă la bal mascat decât la conducerea țării până când vom primi vestea că lady Maria a fost prinsă. Guildford nu-și dispută titlul sau numele, dar cinează singur în fiecare zi, cu mare pompă, așezat pe un tron demn de un rege, sub un baldachin din stofă aurită, fiindu-i aduse cincizeci de feluri de mâncare care să le fie împărțite numeroșilor curteni pe care i-a luat cu el ca să dea impresia de măreție. Uneori mă bate gândul nebunesc că nu face decât să mă uzurpe pe mine, uzurpatoarea, că e vorba de un complot în interiorul unui complot, de un păcat peste un alt păcat. El și alaiul lui de ticăloși beau prea mult și sunt puși pe scandal. Aud cum țipă și cântă în timp ce eu iau cina, împreună cu doamnele de companie, în apartamentul meu. De parcă lucrul acesta n-ar fi destul de rău, căci lăcomia e un pericol ascuns în calea mântuirii, Guildford primește vești de la tatăl și frații săi încă dinainte ca acestea să ajungă la mine.

Fratele lui, lord Robert, strânge oștire împotriva lui lady Maria în Norfolk; tatăl lui, John Dudley, mărșăluiește împotriva ei din Londra până la Framlingham. Desigur, cei care vin să afle noutățile merg la curtea lui Guildford; a mea e formată din femei, așa că suntem date deoparte cu ușurință. Nu vreau să spun că mesajele nu ajung la mine; ajung, toată lumea știe că trebuie să dea seamă reginei. Dar, în primul rând, se opresc să le spună bărbaților. Desigur, curtea unei regine nu are cum să nu fie un loc al doamnelor, dar cum pot eu să fiu regină cârmuitoare dacă nu sunt chiar în inima Consiliului,

format din bărbați?

Aceasta e o dificultate pe care n-o prevăzusem. Credeam că, odată ce mă forțez să accept coroana regelui Angliei, voi avea și puterea regelui Angliei. Acum înțeleg că a urca la putere ca femeie e cu totul altceva. Bărbații mi-au jurat credință în genunchi; dar nu-i arată loialitatea masculină unei femei și – ca să spun adevărul – și eu sunt foarte scundă și slăbuță și, chiar cu sprijinul lui Dumnezeu, nu sunt impunătoare.

Iar acești bărbați sunt lipsiți de credință. Chiar în seara în care John Dudley pleacă, aud că William Paulet, marchizul de Winchester, care i-a oferit în modul acela prostesc coroana lui Guildford, a plecat la casa lui din Londra fără să aibă permisiunea, iar socrul lui Katherine, William Herbert, încearcă să plece, de asemenea. Nu voi accepta lipsa aceasta de loialitate față de voia lui Dumnezeu, așa că trimit imediat după marchiz și-i spun să se întoarcă la treaba lui.

Convoc Consiliul Mic și le spun că o să încui porțile Turnului în fiecare seară și că vreau ca toți lorzii care fac parte din Consiliu să fie înăuntru. Vreau ca toate doamnele să mă slujească, inclusiv surorile mele, mama și soacra mea, soțul meu, de asemenea. Ei m-au urcat pe tron în Turn, așa că lângă tron și în interiorul Turnului trebuie să stea alături de mine. Numai dacă suntem uniți, împreună cu sfinții din ceruri, vom reuși să triumfăm, în timp ce John Dudley își conduce oștirea spre lady Maria, ca diavolul care-și cere partea.

William Herbert se furișează înapoi în camera mea de audiențe înainte de miezul nopții. Stau până târziu, cu mama și cu lady Dudley, soacra mea. Până și Guildford e cu noi, treaz de data asta. Fiul lui Herbert, încă palid și bolnăvicios, îl urmează pe tatăl său în cameră, iar sora mea, Katherine, e la o jumătate de pas în spatele tânărului ei soț.

— Trebuie să rămâi aici, milord, îi spun cu glas tăios. Avem nevoie de domnia voastră aici, în caz că primim vești. Se poate să fie nevoie să convocăm Consiliul la orice ceas.

Face o plecăciune, dar nu spune nimic. N-are niciun fel de apărare.

— Și mă aștept ca și sora mea să-mi fie alături, spun. Nu aveți voie s-o duceți undeva fără îngăduința mea.

Nu mă pot abține și trag cu ochiul la mama să văd dacă e de acord cu mine. Încuviințează din cap; până și lady Dudley schițează un gest discret cum că e de acord. Toată lumea știe că trebuie să fim unite.

— Nimănui nu-i este îngăduit să plece, spune Guildford, ca și cum n-aș fi spus-o și eu răspicat. Așa dorește tatăl meu.

* * *

Trebuie să acționăm împreună, nu putem să părem dezbinați. Suntem oștenii lui Dumnezeu – trebuie să mergem în cadență –, așa că se întrunește Consiliul și cădem cu toții de acord că îi vor scrie lordului Richard Rich, care a depus jurământ pentru mine și acum s-a făcut nevăzut, și-i vor reaminti că trebuie să-mi rămână credincios. Ținuturile din Norfolk șovăie, estul devine nesigur. Le e teamă că marinarii de pe vasele din port vor trece de partea Mariei. Țin ședința, trimit scrisoarea, dar mai târziu, în cursul dimineții, Katherine vine în odaia mea și mă trage de mânecă în timp ce scriu, făcându-mă să pătez hârtia.

— Uite ce mi-ai făcut! Ce vrei? o întreb.

— Plecăm, îmi șoptește încet. Trebuie să plec chiar acum. Așa spune socrul meu.

Îmi arată maimuța ei, pe care o ținea pe braț, cu cotul îndoit.

— Trebuie să-l bag pe Domnul Năsuc în cușcă. Trebuie să vină și el cu noi.

— Nu poți să pleci. Ți-am spus, le-am spus tuturor. Erai acolo, ai auzit. Trebuie să rămâneți cu toții.

— Știu că le-ai spus, zice ea. De-asta am venit acum la tine.

O privesc. Pentru prima oară de când suntem pe lume, mă uit la ea și n-o văd pe sora mai mică, nițel sâcâitoare, parte din peisajul familiar de la Bradgate, ca un trandafir roz-pal din grădină, pe lângă care trec zi de zi, ci ca pe o fată cât se poate de adevărată, adevărată ca mine, o tânără, care suferă la fel ca mine. Mă uit la chipul ei palid, la ochii ei întunecați și

emoționați și la suferința care i se citește pe față, dar nu simt niciun pic de milă, doar iritare.

— Ce-i cu tine? De ce ești așa plouată?

— Toată lumea vine cu noi, răspunde ea, cu durere în glas. Mulți dintre ei, oricum. Cei din consiliul tău – Micul Consiliu – vin toți cu noi la castelul Baynard. Au stabilit cu socrul meu, William Herbert, să se întâlnească acolo. Te părăsesc pe tine și i se alătură lui. Îmi pare rău, Jane, n-am cum să-i împiedic…

I se stinge glasul, în timp ce ridică ușor din umeri. Desigur, nu-i poate împiedica pe nobilii locului să facă ce cred de cuviință.

— Le-am zis că ar fi mai bine să nu… începe ea, cu un fir de voce.

— Dar le-am poruncit să rămână aici! Ce-au de gând să facă la tine acasă?

— Mă tem că o s-o proclame regină pe lady Maria.

O privesc înspăimântată.

— Ce?

Îmi întoarce privirea.

— Trebuie să merg și eu, spune ea.

Desigur, trebuie să asculte de soțul ei și de tatăl lui atotputernic.

— Nu te las.

— Putem să întrebăm pe cineva?

E atât de caraghioasă.

— Pe cine? Ce să întrebăm?

— Ce să facem? Putem să trimitem un mesaj să-l întrebăm pe Roger Ascham?

— Cărturarul? Ce crezi că ar putea să facă el acum, când Consiliul meu fuge cu socrul tău și proclamă regină o papistașă?

— Nu știu, scâncește ea.

Sigur că nu știe, ea nu știe niciodată nimic.

— Tata trebuie să le spună, șoptește ea. Consiliului Mic. Tata trebuie să le spună să nu meargă la castelul Baynard și să nu se întoarcă împotriva ta. Eu nu pot.

— Păi, spune-i să le spună! Cheamă-l aici, acum!

— Nu vrea să vină. Am întrebat deja. Nici mama nu vrea.

Rămânem tăcute pentru o clipă, mai surori decât am fost vreodată, unite de aceeași teamă, când îmi dau seama că nu se întâmplă mereu ce trebuie să se întâmple, că sfinții nu sunt mereu de neoprit în marșul lor către ceruri, că cei cuvioși nu sunt neapărat triumfători, că noi două nu avem mai multă autoritate decât Mary cea mică. Maimuța, Domnul Năsuc, îi trage batista din buzunar și i-o îndeasă în mână.

— Cu mine cum rămâne? întreb.

Observ pentru prima dată că are lacrimi în ochi.

— Nu cred că poți să vii și tu, nu? spune ea. Să vii la castelul Baynard cu toată lumea? înghite în sec. Să-i ceri iertare lui lady Maria? Să spui că ai greșit? Să vii cu mine?

— Nu fi netoată! îi spun aspru.

— Dacă am spune amândouă că a fost o greșeală? Dacă te-aș susține și aș spune că n-a fost asta voia ta? Că te-au forțat?

Văd că strânge mai tare de jacheta maimuței, ca și cum ar putea folosi și ea drept martor.

— Imposibil!

Clatină din cap.

— Nici nu credeam că ai putea, spune ea, întinzându-mi batista ei umedă și părăsind camera fără să mai scoată o vorbă.

Privesc în jur. Acum bag de seamă că o parte dintre doamnele mele nu sunt prezente și-mi dau seama că lipsesc încă de la rugăciunile de dimineață. Alaiul meu se subțiază; oamenii mă părăsesc.

— Niciuna dintre voi să nu plece de aici, mă răstesc, iar capetele se ridică, de parcă toate ar avea de gând să fugă din Turn de îndată ce ies din încăpere.

Asta e infidelitate, e credință falsă. Sunt de părere că femeile au o înclinație deosebită către dezonoare. Le urăsc pentru asta, dar nu pot să fac nimic contra lor acum. Nu-mi închipui cum pot să se suporte, cum pot să se roage. Dumnezeu le va pedepsi infidelitatea față de mine, fiica Lui. Morile Domnului macină încet; dar macină nespus de fin, așa

cum o să vadă pe pielea lor aceste doamne necredincioase și soții lor.

* * *

Mergem la cină, ca de obicei. Guildford se așază lângă mine pe un scaun mai jos decât al meu, iar însemnele regale sunt deasupra mea. Privesc de jur-împrejurul sălii – nu se aude zumzetul vorbelor, nimeni nu pare să aibă poftă de mâncare. Aproape că pot să ridic din umeri. Toți și-au dorit asta – de ce și-ar regreta faptele? Cu siguranță știu că lumea asta e o vale a plângerii și noi toți suntem niște păcătoși netrebnici?

Ușa masivă din capătul sălii se deschide și intră tatăl meu, mergând greu, ca și cum l-ar durea genunchii. Ridic privirea, dar nu îmi zâmbește. Se apropie de mine; sporovăiala se stinge și încăperea se cufundă în tăcere când ajunge.

Stă în fața mea, mișcând din buze, dar încă nu spune nicio vorbă. Nu l-am mai văzut așa până acum, mă trec fiori de groază că are să se întâmple ceva îngrozitor.

— Tată? întreb.

Apoi, dintr-odată, se întinde și apucă fanionul regal de un colț și trage de el atât de tare, că stâlpii care-l țin deasupra scaunului meu cad ca niște bușteni tăiați, cu zgomot, iar tenda se sfâșie.

— Tată! țip eu, iar el strigă la mine.

— Locul ăsta nu e al tău. Trebuie să te supui destinului, spune, dintr-odată.

— Ce?

— Trebuie să lași deoparte straiele regale și să te mulțumești cu o viață privată.

— Ce? întreb din nou, dar de data asta doar trag de timp.

Bănuiesc că am pierdut, iar el a ales să se poarte așa – mai mult ca într-o mascaradă decât ca un tată iubitor cu fiica sa – ca să se spună apoi că el, cu mâna lui, a dat jos flamura regală. Sau poate că doar a rămas fără cuvinte; eu nu rămân; eu nu rămân niciodată.

— Sunt mai dispusă să le las deoparte decât să le port,

spun. Am păcătuit amarnic din supunere față de tine și de mama mea.

Pare uluit. Ca și cum cuvintele astea ar fi fost spuse de pânza fluturândă a tendei sau de Guildford, acest cap sec care a rămas cu gura căscată lângă mine.

— Trebuie să renunți la coroană, spune tata din nou, ca și cum m-aș lupta s-o păstrez, și iese din sală înainte să apuc să-i răspund.

Nu face nicio plecăciune.

Mă ridic de pe tron și mă îndepărtez de baldachinul sfâșiat. Merg în odăile mele, iar doamnele de companie mă urmează. Văd că una dintre ele se oprește să vorbească cu servitorul tatălui meu.

— Ne vom ruga, spun de îndată ce se închide ușa.

— Iertare, vă rog, spune femeia din spate. Dar tatăl dumneavoastră a trimis vorbă că putem să plecăm acum. Pot să-mi strâng lucrurile și să merg acasă?

* * *

În liniștea care s-a așternut în odăile pustii, aud ovațiile mulțimii de la porțile Turnului. Cârmuitorii orașului au dat ordin să se umple fântânile cu vin roșu, așa că toți neghiobii și pungașii se îmbată și strigă: „Dumnezeu s-o apere pe regină!” Plec să-l caut pe tata. El sigur știe ce trebuie să fac. Poate că o să mă ducă acasă, la Bradgate.

La început, nu dau de el. Nu e în sala tronului, nici în încăperile regale din spatele ei. Nici în sala de primiri, nici în apartamentele private. Nu e nici în apartamentul lui Guildford unde, în sfârșit, e liniște. Până și Guildford e abătut, l-am găsit jucând cărți cu doar o mână de prieteni apropiați. Când mă văd se ridică, iar eu îl întreb pe Guildford dacă l-a văzut pe tata și el îmi zice că nu.

Nu-mi pierd vremea să-l întreb de ce e așa de palid și încordat, de ce prietenii lui așa de gălăgioși sunt neobișnuit de tăcuți. Vreau să-l găsesc pe tata. Nu e în Turnul Alb, așa că ies în fugă și străbat gazonul până la capela Sfântului Petru, poate că se roagă la altarul mic și liniștit; dar nu e nici acolo.

Drumul pe jos până la grajduri îmi ia mult timp și, chiar când dau să intru, clopotele de la Sfântul Pavel încep să bată, iar și iar, cu un sunet aspru, nu ora, nu e bătaia care anunță ora, doar un dangăt repetat la nesfârșit, apoi i se alătură celelalte clopote într-o cacofonie, de parcă toate clopotele din Londra ar bate în același timp. Dincolo de zidurile Turnului, aud cum mulțimea țipă și ovaționează. Corbii își iau zborul din copacii din grădinile Turnului într-un nor zgomotos prevestitor de rele, iar eu îmi acopăr urechile ca să nu mai aud vacarmul pe care-l fac clopotele care nu se mai opresc și pentru că mă tem dintr-odată de păsările croncănitoare. Mă aud cum spun, supărată:

— Chiar nu înțeleg ce însemnă tot vacarmul ăsta.

Dar înțeleg.

Intru fuga în curtea grajdurilor ca o fetiță sărmană, cu mâinile pe cap, cu fustele pline de noroi și îl găsesc pe tata pe scaunul pentru încălecat, urcând în șa. Mă apropii de cal și-i iau frâiele în mână.

— Ce se întâmplă, tată? țip eu, ca să acopăr dangătul clopotelor.

Ușa grajdului se deschide brusc și ies în fugă vreo jumătate de duzină de băieți, lăsând-o deschisă.

— Ce Doamne iartă-mă se întâmplă?

— Am pierdut, spune el, aplecându-se din șa ca să-mi pună mâna pe creștet, ca și cum mi-ar da binecuvântarea de adio. Biată copilă. Am riscat mult; și am pierdut.

Totuși nu-l înțeleg. Cred că nu mai înțeleg nimic. Asta e: că nu aud ce zice. Clopotele bat atât de tare, corbii fac atâta gălăgie, probabil că n-am auzit bine ce-a spus.

— Ce-am pierdut? Știam că suntem în retragere. Știam că ea apără Framlingham. A fost o bătălie? L-au înfrânt pe John Dudley?

— Nicio bătălie. Ea a câștigat fără ca vreo sabie să iasă din teacă. Londra a proclamat-o pe Maria regină, spune el. În ciuda a tot ceea ce am făcut pentru tine. De-asta bat clopotele.

Las frâiele din mână și fac câțiva pași nesiguri în spate,

îndepărtându-mă de calul imens, iar tata consideră imediat că acesta e semnalul că poate să plece. Fără altă vorbă, dă pinteni calului și-l îndreaptă spre poarta deschisă a grajdurilor. O iau la fugă în urma lui.

— Dar ce faci? strig după el. Tată! Unde te duci?

— Mă duc s-o proclam pe Maria regină, apoi merg să-i cer să mă ierte.

Alerg pe lângă calul lui până la porți, dar nu pot să țin pasul. Rămân în urmă. Poarta se deschide brusc și văd, afară, oamenii care dansează în stradă și se îmbrățișează, aruncă monede în sus, oamenii ieșiți la ferestre să le strige veștile celor aflați în stradă și, în tot acest timp, zgomotul asurzitor al clopotelor de la sute de biserici acoperă întreaga Londră în același timp.

— Tată, oprește-te! Așteaptă-mă! Eu ce-am de făcut?

— O să te salvez, promite el, apoi îi dă pinteni calului, trece prin poarta deschisă și intră în mulțime înainte ca cineva să-și dea seama că e tatăl copilei care a fost regină timp de mai puțin de două săptămâni.

* * *

Rămân locului, prostită, privind în urma lui. O să mă salveze: asta trebuie să-mi fie alinarea. A pornit călare ca să mă salveze. Am suferit o înfrângere teribilă, dar tatăl meu a plecat să îndrepte lucrurile. Trebuie să aștept aici, iar el se va întoarce să-mi spună ce trebuie să fac acum. Orice-am fi făcut aici – și acum mi se pare ca un vis din care te trezești și aproape că-ți vine să râzi, apoi te duci în fața lui Dumnezeu cu coșmarul tău și te rogi, căci a fost atât de straniu și nebunesc – orice-am fi făcut aici s-a terminat. Sau, cel puțin, cred că s-a terminat. Doar dacă nu e vorba despre o înfrângere de moment și vom fi repuși în drepturi.

Tata mă va salva, așa cum a promis. John Dudley trebuie să aibă un plan. Mai bine m-aș întoarce în odăile mele și m-aș asigura că nu mai pleacă cineva. Nu vrem să părem neorânduiți. Nu vrem să fim aidoma celor din Laodiceea, un popor condamnat pentru indiferență, nici cald, nici rece; nu

vrem să-l facem de rușine pe Domnul nostru în ochii dușmanilor Lui. Trebuie să dau impresia că sunt la fel de sigură de tatăl meu de aici, pe cât sunt de Tatăl meu ceresc.

* * *

Încep să cred că e ca și cum m-ar fi făcut regină pentru o zi ca pe un Rege al nebunilor, un bufon cu coroană de hârtie, în timp ce eu chiar am crezut că sunt adevărata regină, iar sceptrul meu amăgitor e greu și datoriile mele importante. Încep să cred că am făcut giumbușlucurile lor. Mă tem că lumea a râs de mine.

O să mor de rușine dacă e așa, pot să îndur orice, dar nu să fiu de batjocură, așa că trebuie să rămân în odăile mele și să le ordon doamnelor de companie să rămână alături de mine, iar alaiului lui Guildford să rămână cu el. Baldachinul regal a fost dat jos chiar de către tatăl meu și nu-i spun nimănui să-l pună la loc. Tronul este luat de la locului lui fără o vorbă, sigiliul regal a dispărut pe undeva, cheile Turnului nu mai sunt în cui, iar odăile mele sunt pustii.

Și acum îmi dau seama că m-am mișcat prea încet când a fost vorba să-mi țin doamnele lângă mine. E ca la sfârșitul verii, la Bradgate, când, acum observ, rândunelele dau ocol turnurilor din ce în ce mai repede și, imediat, îmi dau seama că au dispărut fără să știu în ce zi au plecat. Aidoma rândunelelor, doamnele mele au dispărut din apartamente. Nu știam că vor pleca; nu le-am văzut plecând. Nici mama nu mai e aici, s-a făcut nevăzută ca un lăstun negru. A plecat fără să-mi spună și a luat-o pe Mary cu ea. Sunt mai supărată pe ea decât pe Katherine fiindcă, cel puțin, trestia aceea frântă a venit să mă anunțe că e nevoită să plece. Singurele femei rămase în Turn sunt câteva soții de condiție modestă, servitoarele, soția intendentului Turnului, care aici locuiește, și soacra mea, lady Dudley. Abandonată aici, arată jalnic, ca o balenă eșuată pe plaja rece, ajunsă din greșeală la țărm. Stă pe taburetul ei, cu mâinile goale, fără o Biblie de citit, fără vreo cămașă de cusut, o femeie care nu servește la nimic, cu toate planurile făcute fărâme în jurul ei.

— Aveți vești de la soțul domniei voastre? cer să știu.

— S-a predat, spunea ea cu un glas sugrumat și înghețat de durere. La Cambridge. Li s-a predat celor care, cu doar o zi înainte, erau mândri să-i spună Înălțimea Voastră.

Încuviințez repede din cap, ca și cum aș înțelege, ca și cum aș auzi-o, dar sunt departe de a pricepe ceva. Nimic din ce am citit vreodată nu m-a pregătit pentru o asemenea înfrângere. Nici nu cred că a existat vreodată o asemenea înfrângere, nu în istoria pe care am studiat-o eu. O înfrângere deplină fără o bătălie? Niciun fel de apărare? O oștire uriașă adunată și pornită în marș care, mai apoi, s-a retras și s-a întors în liniște? Sună mai mult a basm decât a istorie.

— Ei bine, eu voi pleca acasă, mă hotărăsc.

Tonul meu pare de neclintit, dar, în secret, sper ca ea să-mi ceară să merg la casa ei din Londra sau să-mi ordone să rămân aici până se va întoarce tatăl meu să mă salveze.

Ea clatină din cap.

— N-ai cum. Au încuiat porțile Turnului, spune. Crezi că aș sta aici, cu tine, dacă aș putea să plec? Ai fost regină; acum ești prizonieră. Ai zăvorât porțile ca să-ți ții oamenii aici; acum sunt zăvorâte ca să te țină pe tine aici. N-o să-ți revezi casa. Să dea Dumnezeu să mi-o revăd eu pe a mea.

— Asta hotărăsc eu! izbucnesc; apoi mă întorc și ies, îndreptându-mă spre odăile lui Guildford.

E aproape gol. Mă opresc la ușă, îngrețoșată de mirosul de friptură rânced. Câțiva bărbați stau adunați lângă șemineul din colțul îndepărtat al încăperii. Câțiva servitori adună pocale și ceva farfurii murdare. Guildford e singur, așezat pe tronul lui, cu stâlpii care susțin baldachinul lui de om înfumurat înclinați de o parte și de alta, ca niște bețivi. Pare un bufon care se joacă de-a regele, dar fără alai.

— Toată lumea a plecat, îi spun când se ridică și face o plecăciune.

— Plecăm și noi? întreabă el. A zis mama că putem să plecăm și noi acasă acum?

— A zis că au zăvorât porțile ca să nu putem ieși și că l-au capturat pe tatăl tău.

Pare înspăimântat.

— Ar fi trebuit să-l avertizez, spune el. Ar fi trebuit să merg cu el. O, dacă aș fi plecat cu el, să-i fiu alături, ca un fiu!

— Ești beat, îi spun cu răutate. Și nu știi nimic.

Aprobă din cap, ca și cum ar fi auzit ceva interesant.

— Ai dreptate în ambele privințe. Chiar sunt beat. Și nu știu nimic, chicotește el. Poți să fii sigură că jumătate dintre cei din Londra vor fi beți diseară și niciunul dintre ei n-o să știe nimic. N-o să știe nimic mai ales de noi: Familia Dudley.

* * *

Guildford continuă să se îmbete zile în șir, în noile lui camere din turnul Beauchamp, unde e închis fără alai, fără prietenii lui, cu numai doi servitori care să-l târască jos din pat dimineața și să-l urce înapoi seara. Nu i se permite să iasă, așa că bănuiesc că e ținut prizonier până când lady Maria o să ne grațieze. Mama lui veghează în tăcere în odăile mele. E o companie tare neplăcută.

Eu studiez cărțile mele. În mod bizar, nu am nimic de făcut. Nu am voie să părăsesc Turnul, porțile sunt încuiate, dar, în interiorul zidurilor, pot să merg unde poftesc – să merg pe gazon până la capelă, în sala documentelor, în grădini, la grajduri. Îmi place să mă plimb seara pe meterezele dintre turnurile de pe partea cu râul. Aerul mai răcoros îmi liniștește burta dureroasă, încă sângerez, încă mă simt rău. Ceva mă otrăvește. Nu cred că o să mă fac bine până când tata nu mă duce înapoi la Bradgate. Am început să visez că sunt în dormitorul meu de acasă, care dă spre lac, însă, când mă trezesc și aud zgomotele orașului și văd lumina albicioasă de pe cerul dimineții, îmi dau seama că sunt încă foarte departe de casă.

Aud un zgomot dinspre poarta turnului Byward și arunc o privire pe deasupra zidului să văd cine intră. Sunt prizonieri, sunt înconjurați de gărzi și sunt vreo jumătate de duzină de bărbați. Aud strigătele batjocoritoare ale mulțimii de afară, înăbușite atunci când poarta e trântită cu zgomot și zăvorâtă. Nu pot vedea decât chipul primului prizonier. Doamne, e

socrul meu, John Dudley, care pășește mândru, cu capul sus și cu pălăria în mână, iar acum îi recunosc pe fiii lui în grupul de oameni căzuți în dizgrație. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că s-a milostivit și tata nu se află printre ei. Cei din familia Dudley au fost arestați, iar tata e liber. O să se întâlnească cu verișoara noastră, prințesa Maria și o să-i explice ce s-a întâmplat, cerându-i să mă elibereze. Îi mulțumesc lui Dumnezeu că vina pentru toate astea o să cadă asupra celor din familia Dudley. A fost planul lor și toată lumea o știe. Au dat dovadă de o ambiție nemăsurată timp de ani la rând, acum vor fi dați jos, așa cum li se cuvine.

Grupul e împărțit. Socrul meu merge în turnul St. Thomas de peste zăgaz, iar fiii lui sunt duși în turnul Beauchamp, ca să împartă odăile cu fratele lor, Guildford. Mă uit cum coboară treptele, plecându-și capul să intre pe ușa joasă și nu simt nimic – nici milă, nici teamă pentru ei. Are loc o mică încăierare atunci când John Dudley încearcă să coboare treptele ca să meargă împreună cu fiii lui. Văd că cel mai mic dintre ei, Henry, plânge. Bănuiesc că Guildford se va bucura să-și reîntâlnească frații, dar o să-și dea seama că beția și faptul că nu știe nimic n-o să-l salveze acum, că tatăl lui a fost arestat.

Cred că ar fi bine să mă întorc în camerele mele, însă, ajunsă acolo, îmi dau seama că lucrurile și cărțile mele au fost mutate, iar acum trebuie să locuiesc în casa domnului Nathaniel Partridge, temnicerul Turnului. E o casă frumoasă, cu fațada orientată spre interior, către grădini și Turnul Alb. Odăile mele sunt destul de mari și comode. Încă am trei doamne de companie și un servitor. Nu e nicio diferență pentru mine, îi spun doamnei Partridge, soția temnicerului.

— Fastul nu e important pentru mine. Atâta vreme cât am cărțile mele și pot să studiez și să mă rog, n-am nevoie de altceva.

Ea face o mică reverență, nu una adâncă, așa cum a făcut când au intrat prizonierii din familia Dudley. Lucrul acesta mă supără destul de tare, apoi îmi amintesc că e vorba tot despre pompă, așa că nu-i dau atenție.

— Lăsați-mă, spun încet. Am de scris.

Cred că voi așterne în scris întâmplările prin care am trecut zilele astea și-i voi trimite paginile verișoarei mele, prințesa Maria. Cred că trebuie să-i explic că tot ce s-a întâmplat nu e din vina mea și, dacă dorințele exprimate pe patul de moarte de către vărul meu, regele, vor fi trecute cu vederea, eu mă mulțumesc să redevin un simplu supus, iar ea să redevină moștenitoarea coroanei; chiar așa, să fie încoronată. Dumnezeu știe că noi, cei din dinastia Tudor, am fost martori la nenumărate schimbări. Însăși mama ei a fost înlăturată și învinuită pentru o căsătorie falsă, iar titlul i-a fost luat. Ea însăși a fost prințesă, apoi lady Maria, de două ori în viață. Prințesa Maria, dintre toți oamenii, va înțelege că titlul meu poate fi luat la fel de repede precum mi s-a dat cu forța și că am conștiința curată.

* * *

A doua zi, aud agitație sub fereastra dormitorului. Îmi lipesc chipul de geam și văd că e vorba de tânărul Henry Lord Hastings, soțul cel fragil al lui Katherine, care pare să părăsească turnul Beauchamp, unde sunt ținuți prizonieri fiii familiei Dudley. Râde în timp ce-i strânge mâna altui bărbat care, în mod clar, a venit cu împuternicirea prin care este eliberat. Intendentul Turnului, sir John Gage, stă deoparte, cu pălăria în mână. E limpede că tânărul Henry este din nou un om important, și nu acuzat de trădare precum cumnații lui. Desigur, prințesa Maria le va arăta compasiune prietenilor ei, iar Henry e înrudit cu guvernanta ei, Margaret Pole, care a murit chiar în locul în care ei, cu atâta ușurință, schimbă amabilități. Henry trebuie să fie foarte mulțumit că a scăpat din Turn, loc ce nu i-a purtat deloc noroc familiei sale. Privindu-l cum pleacă, ieșind cu pas vioi pe poarta principală, văd că intră un alt bărbat.

Trec unul pe lângă celălalt fără să dea vreun semn că s-ar cunoaște, așa că mă gândesc că e vreun străin, dar, mai apoi, îmi dau seama că e normal ca Henry Hastings să dea impresia că nu cunoaște pe nimeni dintre cei care intră. La fel

ca soțul meu, care a spus că e beat și nu știe nimic, nimeni nu vrea să știe nimic și să recunoască pe cineva zilele astea. Toți cei care s-au asociat cu familia Dudley vor dori să arate că nu știu nimic și nu recunosc pe nimeni. Henry Hastings vrea să fie un străin pentru oricine intră în Turn: însuși tatăl lui rămâne aici, neluat în seamă de nimeni. Nu e sigur să cunoști pe nimeni. Așa se și întâmplă – Henry trece pe lângă noul sosit fără să mai arunce vreo privire, doar făcând un mic gest de retragere, o întoarcere a capului, astfel încât privirile să nu li se întâlnească.

Zâmbind în fața acestei mascarade dureroase, îl privesc cum pleacă, apoi îmi îndrept atenția asupra nou-venitului. La început nu-l recunosc. Ține capul plecat, pășește încet, arată la fel ca toți cei ce intră aici acum: ca și cum le-ar fi fost scos tot aerul din piept, reduși la înălțimea unui pitic, cum erau toți când au îngenuncheat dinaintea mea.

Cine e, deci, acest nou-venit, care-și târșâie pașii spre temniță? Care dintre sfetnicii mei autoproclamați este forțat să-și privească în față greșelile? Nu pot să-i văd decât creștetul și ceafa, dar sunt sigură că îl cunosc – e ceva în umerii lui plecați, ceva în pasul lui lent. Scot un strigăt. Dintr-odată, lovesc cu pumnii în sticla groasă a ferestrei, mă dor palmele când le lovesc de panourile plumbuite. Urlu, dar el nu mă poate auzi. Omul ăsta frânt e singurul în care pot să mă încred:

— Tată! Tată! Tatăl meu!

* * *

Cer permisiunea ca tatăl meu să fie găzduit în apartamentul meu. E o prostie din partea mea: nu e un oaspete la palatul regal; eu nu mai sunt regină, ca să pot împărți camerele. Mă aflu în arest în casa cuiva, iar el e prizonier, în celulă. Îmi dau seama că totul s-a schimbat: totul. Nu numai că nu poate locui cu mine, nici măcar nu mi se dă voie să-l văd. Cer să o văd pe mama.

— Nici măcar nu e la Londra, îmi spune temnicerul Turnului, domnul Partridge, încurcat. Îmi pare rău să vă spun, înăl… se

încurcă el când vine vorba de titlul meu. Oricum, a plecat.

— Unde e? întreb. E acasă?

— Nu e acasă la dumneavoastră, spune el, încet, alegându-și cu grijă cuvintele. S-a dus la regină să ceară îndurare.

Mă simt așa de ușurată, că-mi vine să plâng. Sigur că da! O să vorbească cu verișoara ei să ceară îndurare pentru tata. Slavă Domnului!

— O să trimită după mine și după tata. O să mergem acasă, la Bradgate.

— Chiar așa, sper că da.

— Unde este regina?

Șovăie să-mi răspundă, ca și cum ar fi de părere că e mai bine să nu știu.

— Vine, spune el. E în drum spre Londra, călătorește fără grabă. Se apropie încet.

— Vreau s-o văd și eu, spun plină de curaj.

Până la urmă, e verișoara mea. Odată am fost mica ei favorită. Știa că nu am aceeași religie ca ea, dar tot îmi dăruia rochii frumoase. Acum îmi doresc să fi fost mai blândă când m-am ridicat împotriva gândirii ei greșite. Cu toate astea, încă suntem rude. Ar trebui să vorbesc cu ea. Ar fi mai bine să-i explic direct. M-am apucat să scriu o justificare, dar poate ar trebui să-mi cer iertare față în față.

El privește în podea, la vârfurile cizmelor; nu ridică ochii.

— O să le spun că ați cerut o audiență la Maiestatea Sa, regina, zice. Dar mi s-a spus că nu veți fi eliberată.

— Până când o să trimită regina după mine, spun eu.

— Până atunci.

Însă el nu pare la fel de încrezător ca mine; iar eu doar m-am prefăcut că sunt așa.

[11] Turnul Londrei, august 1553

Continui să urmăresc de la fereastră, ca un copil

abandonat, dar nu-l revăd pe tata, deși văd mai mulți oameni din Consiliul meu cu o viață atât de scurtă intrând în Turn, prizonieri. Apoi, pe măsură ce zilele trec, îi văd ieșind unul câte unul. Sunt eliberați toți. Sigur că regina e milostivă. De ce n-ar fi? A înăbușit această răscoală nepotrivită și a câștigat, în uralele mulțimii, ceea ce, ca o eretică ce este, n-ar fi meritat vreodată. Ar trebui să le mulțumească dușmanilor ei, nu să-i pedepsească, fiindcă au unit întreaga țară pentru ea. Îi face pe toți să plătească amenzi uriașe – toți, până la ultimul, îi vor plăti o mică avere.

Mă gândesc, încurcată, că nu prea are cum să fie altfel decât milostivă – dacă i-ar executa pe toți cei din Consiliul ei care au îngenuncheat dinaintea mea, n-ar mai avea un Consiliu. Toți nobilii Angliei au fost de acord ca eu să fiu regină; nu are cum să facă altceva decât să-i elibereze. În loc să-i decapiteze, o să strângă bani, așa cum făceau și tatăl, și bunicul ei: o să-i amendeze și o să-i facă să jure că o vor servi, punând taxe uriașe pe moșiile lor.

— Tatăl domniei voastre a fost eliberat, observă doamna de companie după rugăciunea de dimineață.

— Ce? De unde știi?

— A plecat în timpul nopții, mi-a spus slujnica familiei Partridge.

— A evadat? mă bâlbâi eu, fără să înțeleg ce se întâmplă.

— Nu. A fost eliberat. Dar a preferat să plece în liniște, înainte să se deschidă porțile în zorii zilei. Fătuca a crezut că o să vă bucurați să aflați că e în siguranță. Și ea e reformată, ca domnia voastră. A fost mândră să-i poată duce chiar ea berea din berărie și plăcinta de la ospătărie. A considerat că e o onoare să servească un om care și-a pus viața în primejdie pentru credința reformată.

Încuviințez din cap ca o păpușă care își mișcă țeasta atunci când e atinsă. Încuviințez iar și iar. Merg în colțul de odaie unde îmi fac rugăciunile și citesc din Biblie. Cad în genunchi și-i mulțumesc lui Dumnezeu pentru că tata e în siguranță, pentru mila de care dă dovadă regina și pentru puterea de convingere a acelei femei grozave care e mama mea.

Probabil că a promis câte în lună și în stele ca să primească grațierea soțului ei din partea reginei. Ar trebui să fiu cât se poate de bucuroasă că e convingătoare și că lucrul acesta i-a fost de folos tatălui meu. Tata se află în siguranță. Acesta e lucrul cel mai important. Ar trebui să fiu foarte bucuroasă. Nu îmi permit să mă întreb de ce nu a venit să mă vadă înainte să plece, nici de ce nu am fost și eu eliberată odată cu el. Știu că părinții mei, care întotdeauna mi-au cerut să-i ascult, vor cere să fiu adusă lângă ei de îndată ce vor dori asta. Știu că vom fi din nou împreună. Știu că vom merge acasă, la Bradgate. Nimeni nu ne va lua asta, nimeni nu mă va împiedica să mă întorc în micul meu dormitor, în grădinile frumoase, pe câmpuri, în pădure, în biblioteca cu sute de cărți. Numai Dumnezeu cel milos știe cât de mult mă voi bucura să mă întorc acolo.

* * *

Vara devine din ce în ce mai fierbinte. Odaia mea e rece și umedă pe timpul nopții, iar pe la ora două după-amiaza devine sufocantă. Mi se îngăduie să mă plimb prin grădina împrejmuită din fața casei familiei Partridge sau, uneori, mă plimb împreună cu doamna Partridge pe zidurile dinspre râu. La apus bate o briză proaspătă dinspre mare. Când simt aerul răcoros și sărat, mă simt dintr-odată mai bine, ca și cum ar putea să mă ridice în zbor, aidoma pescărușilor care țipă. Simt că aș putea să-mi întind aripile și să zbor alături de ei. Orașul pare liniștit. Sunt surprinsă. Aș fi crezut că credincioșii nu vor putea îndura o regină papistașă, aș fi crezut că se vor răscula împotriva ei; dar amestecul dintre prințesa Maria, puterea ascunsă a Spaniei și puterea îngrozitoare a Anticristului pare să fi făcut ceea ce sfetnicii mei au spus că nu e cu putință – au pus o regină papistașă pe tronul reformat al Angliei, fără ca cineva să se împotrivească.

Îmi petrec după-amiezile studiind, iar serile scriind. Nu mă stingherește casa mică, grădina din fața ei și poarta turnului alb cu verde care domină priveliștea. Pot să trăiesc în lumea mea, ca un călugăr în chilia lui. Lucrez la o nouă traducere a

Psalmilor și la scrisoarea care-mi dovedește nevinovăția în fața reginei. Cred că trebuie să-i explic că, dacă i-a eliberat pe toți, mai puțin pe sfetnicii mei cei mai importanți – John Dudley și fiii săi – poate să mă elibereze și pe mine. A iertat-o pe mama, a cărei descendență a fost motivul urcării mele pe tron, care este printre moștenitorii aflați chiar mai aproape de coroană decât mine; a eliberat-o pe lady Dudley, soacra mea, care a insistat ca eu să urc pe tron. Poate să mă elibereze și pe mine. Nu are nicio noimă să n-o facă.

— Soacra ta a fost la regina Maria, îmi șoptește sora mea Katherine, într-una din rarele ei vizite, când îmi aduce așternuturi curate și leacuri, căci încă mă doare burta și sângerez puțin.

Domnul Năsuc, maimuța, stă în echilibru pe umărul ei și-și acoperă fața mică și întunecată cu mâinile.

— Lady Dudley, ducesa, a fost la regina Maria; dar regina nici măcar n-a vrut s-o primească.

— Nu!

Mă amuz ca o codoașă într-un port de-al pescarilor când aude o bârfă savuroasă. Mă trece un fior de mândrie rușinoasă de familie.

— Nu! Serios?! Știa că regina a primit-o pe mama?

— Da, dar, desigur, mama face parte din familia regală și e printre preferatele verișoarei ei, regina. Cei din familia Dudley au sânge regal?

Zâmbește.

— Nu, sigur că nu. Dar el e duce.

Katherine clatină din cap.

— Nu pentru multă vreme. Cred că-i vor lua averea și titlul.

— Dar de ce? Dacă regina i-a iertat pe atât de mulți dintre ceilalți?

— A făcut un lucru teribil, stăruie Katherine. Știi ce vreau să zic…

Se întrerupe și mă privește, cu ochii larg deschiși, ca și cum eu, mai citită și mult mai educată decât ea, ar trebui să știu care sunt cuvintele pe care nu le rostește. Își duce degetul la umăr, unde stă Domnul Năsuc, iar acesta îl ia și-l ține ca și

cum l-ar alina.

O privesc cu chipul împietrit, apoi văd cum ochii i se umplu de lacrimi.

— Jane! Trebuie să știi!

— Jur că nu știu ce vrei să zici și, nici dacă faci ochii mari la mine, tot n-o să pricep nimic.

— Pentru că a fost un trădător, șoptește ea. A încercat să pună o regină falsă pe tron. E un păcat împotriva coroanei, a țării, a lui Dumnezeu. Toată lumea spune că trebuie să moară. Pentru că a fost un trădător. Nu doar a trimis documente și a scris scrisori, cum a făcut tatăl nostru. Nu e vorba de cuvinte; e vorba de fapte. A ridicat o oștire adevărată împotriva reginei, iar fiii lui au proclamat o regină falsă prin forța armelor. Vor fi executați cu toții. Trebuie să fie.

În ciuda cuvintelor ei, o privesc lipsită de expresie.

— Să moară? Băieții Dudley?

Nu cred că e cu putință ca acești cinci tineri frumoși să moară. Nu e cu putință ca tatăl lor – un om atât de prevăzător și de viclean – să nu reușească să evite eșafodul. Băieții sunt prea importanți, tatăl lor e prea dibaci. Niciunul dintre ei nu poate să moară.

— Și tu, Jane, spune ea încet, ca și cum i-ar dictat ceva surorii noastre celei mici, Mary. Știi asta, nu-i așa? De vreme ce ai fost regina falsă pe care au încoronat-o. Familia Dudley trebuie să moară pentru că a încoronat o regină falsă, iar tu erai aceea. Așa că se spune că trebuie să mori și tu.

Îmi privesc sora frumoasă, singura care a îndrăznit să spună cu voce tare o așa minciună.

— O, nu, nu mă pot ucide, spun eu, nevenindu-mi să cred că a putut să rostească aceste cuvinte.

— Știu!

E întru totul de acord cu mine. Domnul Năsuc aprobă cu gravitate din cap.

— Chiar cred că nu pot. Așa e, nu pot? Dar faptul e, Jane, că ei spun că o vor face.

* * *

Katherine e o netoată, lucru pe care l-am știut dintotdeauna. Nici măcar nu mă cert cu ea; ce rost ar avea să-i citez din oameni cu autoritate și să-i dau să citească lucruri pe care, oricum, nu le poate înțelege? La fel de bine aș putea să vorbesc cu maimuța sau cu pisoiul ei. Știu că n-am făcut altceva decât să ascult de tatăl meu și de mama mea, apoi să ascult de soțul meu și de mama și tatăl lui. Aceasta nu e trădare. Nu e nicio fărădelege. E o datorie față de Dumnezeu: *Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, pentru ca să ți se lungească zilele în țara pe care ți-o dă Domnul, Dumnezeul tău*.

Regina Maria – care a studiat, ca și mine, cu regina Kateryn Parr, noi patru, împreună, Kateryn, Maria, Elisabeta și cu mine, aplecate deasupra cărților – știe asta la fel de bine ca mine. O să „mi se lungească zilele” în țară pentru că i-am cinstit pe mama și pe tata. Ar fi cu adevărat greșit să fiu executată pentru că am ascultat de părinții mei. Asta ar însemna să tăgăduiască adevărul Bibliei și nimic nu poate face una ca asta.

Îmi închei explicația scrisă pentru regină și, când sunt pe deplin mulțumită de ea din punct de vedere al retoricii, al gramaticii și al curățeniei paginilor, i-o trimit. Mă aștept s-o citească, să-mi înțeleagă raționamentele și să mă elibereze. Îi explic cât se poate de clar că nu aveam nici cea mai mică idee de ce Mary Sidney m-a dus la Syon House și că, probabil, nici ea nu știa. Nu mi-am dorit coroana și nici acum nu mi-o doresc. Odată ce m-au convins de faptul că acest lucru e îngăduit și cinstit, am făcut tot ce mi-a stat în putință. Nu văd ce altceva mi s-ar putea cere. A trebuit să-mi ascult părinții și să urmez logica argumentelor. Se întâmplă că am crezut că așa trebuie să stea lucrurile – dar nu pot fi învinovățită că am fost de părere că lucrarea Domnului e cel mai bine să fie înfăptuită de o regină care studiază cuvântul Lui și se supune legilor Lui și nu îi e supusă Romei. Nu-i explic lucrurile acestea reginei pentru că știu că n-ar fi de acord, iar spusele adevărate nu sunt întotdeauna și plăcute, chiar dacă

argumentele nu pot fi contrazise.

Scriu pe îndelete, explicându-i noii regine că am fost sfătuită – de fapt, mi s-a poruncit – să urc pe tron de către cei aflați mai presus de mine fiindcă sunt mai în vârstă și mai înțelepți. „Greșeala de care sunt acuzată nu a fost în totalitate a mea”, spun, cât pot de diplomat, în condițiile în care întreaga ei curte și toți sfetnicii ei au fost și ai mei. Nu stau pe gânduri când vine vorba să-i învinuiesc pe John Dudley sau pe soția și fiul lor; chiar subliniez că mă simt rău încă de când am fost forțată să locuiesc la ei, probabil otrăvită.

În timp ce aștept răspunsul ei, îmi continui studiile și traducerile. Trimit după mai multe cărți. Trebuie să consult autorii de referință când fac munca aceasta și mă supără teribil că acum nu mai am la dispoziție unele dintre aceste cărți fiindcă Papa a decretat că sunt cărți interzise și nimeni nu mi le poate aduce. Interzise! Se interzic cărți despre Biblie, scrise de cărturari înțelepți întru-ale cuvântului Domnului. Așa-și croiește drum Anticristul în mințile bărbaților și ale femeilor. Așa e sprijinită tirania politică de către religie. Nu mă surprinde deloc când nu pot să obțin studiile de care am nevoie, așa că trebuie să citez din memorie și să-mi fac notițe pe margine ca să verific atunci când voi fi eliberată și voi ajunge în biblioteca mea de la Bradgate, unde pot să citesc tot ce vreau.

Încerc să nu mă las distrasă de gălăgia cumplită care vine dinspre oraș, urale și trompete și clopote de biserică. Îmi ascut pana și dau pagina cărții de gramatică greacă pe care o studiez. Acum aud cum strigă ucenicii, iar femeile scot țipete ascuțite de bucurie. Nu urc pe ziduri să privesc în jos; pot să-mi imaginez de ce se agită. Nu prea vreau s-o văd pe verișoara mea intrând triumfătoare în Londra prin poarta Turnului și eliberându-și favoriții din închisoare. Sper doar că o să mă cheme în curând.

* * *

Înțeleg că primii vinovați trebuie să fie judecați și executați

înainte ca regina să mă grațieze pe mine. Dar speram să fiu scutită de a-i vedea pe falșii preoți și pe Anticristul acela bătrân, Stephen Gardiner, dușmanul reformei, care a persecutat-o pe regina Kateryn Parr, cum intră în capela Turnului ca să țină liturghia pentru toți dezertorii trădători. Îmi iau pernuța ca să îngenunchez pe ea și mă așez cu spatele la fereastră, cu fruntea sprijinită de peretele rece din piatră, ca să mă rog pentru sufletul meu nemuritor, în timp ce bătrânul ticălos ține predica și ridică azima și, în general, face tot felul de acte magice și păgâne, chiar în capela unde, cu atât de puțin timp în urmă, m-am rugat direct la Dumnezeu, fără să am nevoie de cineva care să se fâțâie de colo-colo îmbrăcat în sutană în fața altarului ascuns, legănând tămâia și împroșcând cu apă.

Nu toată lumea gândește ca mine. Socrul meu, John Dudley, se leapădă de credința lui, se mărturisește și se înjosește în fața pâinii brutarilor și a vinului cârciumarilor, prefăcându-se că sunt trup și sânge, în speranța că-i va face pe plac reginei și va câștiga câțiva ani jalnici în plus, totul în schimbul gloriei cerurilor. Pâine de la brutar, vin din pivniță – bietul eretic jură că sunt adevăratul trup și adevăratul sânge al Domnului. Aceasta nu e credință, așa cum înțelegem noi credința. E superstiție și magie. Și-a pierdut sufletul nemuritor prin încercarea asta jalnică de a-și cumpăra viața.

Îl duc afară, împreună cu sir John Gates, care l-a slujit, și cu sir Thomas Palmer, care n-a făcut mai multe decât alți o sută, îi duc pe toți trei pe dealul Turnului și-i decapitează ca pe niște nelegiuiți de rând.

Sunt cât se poate de îngrozită. Nu pot să țin doliu după John Dudley, n-am niciun motiv să-l jelesc. În ultimul ceas de viață, socrul meu a trecut de partea papistașilor, așa că a murit într-un mod îngrozitor, trădând credința adevărată, cea reformată, a vărului meu, regele, și a mea, o trădare mult mai cumplită decât cea pe care a mărturisit-o. La sfârșit, a găsit de cuviință să schimbe câteva zile din viață în păcat pe siguranța vieții eterne și a făcut și atunci o alegere greșită, la fel cum a procedat și cu mine.

— Sunt tânără, îi spun surorii mele, Katherine, care vine să mă viziteze fără să fi fost invitată, dar nu mi-aș abandona credința din iubire pentru viață! Dar viața lui era dulce, ținea să și-o păstreze, ai zice…

— Nu, n-aș zice că…

— Deci se poate să fi crezut că merită să-și sacrifice sufletul, ai zice…

— Ca să-ți spun adevărul, n-aș zice…

— Că nu i-a păsat de preț. Într-adevăr, a gândit bine; căci ar fi trăit înlănțuit să fi rămas cu viață…

I se taie răsuflarea tot încercând să mă întrerupă.

— N-aș spune nimic din toate astea! protestează. Dar înțeleg de ce un soț și un tată al unor fii atât de frumoși n-ar vrea să-i părăsească, de ce ar face orice jurământ numai să-și păstreze viața.

— Dumnezeu spune că și El se va lepăda în împărăția cerurilor de oricine se leapădă de el aici, pe pământ, îi spun fără ezitare.

— Dar, când regina te va grația, va trebui să te rogi împreună cu ea, îmi amintește Katherine. Eu deja fac asta. Stau în spatele ei și fac tot ce face și ea. Sincer, Jane, nu e nicio diferență pentru mine. Te ridici, te așezi, faci plecăciuni și te închini. Ce însemnătate are? Nu te vei opune Liturghiei, așa e? O să faci tot ce ți se cere, o să te pleci când vor ridica azima…

— Lături. Azima, așa cum îi zici tu acum, nu e altceva decât niște lături, spun fără șovăială, iar ea își acoperă fața cu palmele și se uită la mine serioasă, printre degete.

— Jane… șoptește.

— Ce vrei?

— Vorbele astea te vor duce direct la eșafod.

— N-o să mă lepăd niciodată de Dumnezeul meu, spun pe un ton plin de importanță.

— Jane… spune ea din nou.

— Ce vrei?

— Nu vreau să te pierd.

Mă distrage o mișcare a umflăturii din buzunarul pelerinei

ei.

— Ce-ai acolo?

— Pe Ribbon, pisoiul. L-am adus cu mine. Mă gândeam că poate-l vrei, să-ți țină companie.

Scoate din buzunar pisoiul alb cu ochi albaștri. El deschide gura roz, cască și lasă să se vadă o limbuță rozalie. Are dinți mici și ascuțiți, iar lăbuțele îi atârnă moale, somnoros.

— Nu vreau un pisoi, îi spun.

Pare caraghios de dezamăgită.

— N-ar fi o companie plăcută pentru tine? Și sunt sigură că nu e nici vreun eretic.

— Nu fi neghioabă.

[12] Turnul Londrei, noiembrie 1553

Această regină așa-zis milostivă dă ordin ca noi, prizonierii care am respins ereziile lor și îl urmăm pe Domnul nostru cel înviat, să fim puși să mărșăluim dinaintea oamenilor, la fel ca El. Știu că ea e cea care se face de rușine cu mascarada aceasta, nu eu. Nu mi-e teamă să fiu judecată pentru trădare, mă bucur pentru asta. Știu că am dovezi pe care să le aduc, pot fi un Daniel adus la judecată. Sunt pregătită. Urmează să fiu judecată împreună cu cei câțiva prizonieri care au mai rămas la Guildhall, în Londra, ceea ce este cea mai mare jignire în fața lumii care putea să-i treacă prin minte. Ea nu-și dă seama că, pentru mine, e un lucru sfânt. Sunt onorată să fac marșul de la Turn la Guildhall pentru judecată. Nu mă simt mai ofensată decât se simțea Isus când își ducea crucea. Crede că mă va arunca în ghearele mulțimii; dar acesta va fi martiriul meu. Fac asta bucuroasă.

Peste tot, pe străzile care duc de la Turn la Guildhall, sunt gărzi; procesiunea noastră de prizonieri e condusă de călău, urmat de arhiepiscopul Thomas Cranmer, preotul cuvios care ne-a dat cartea de rugăciuni în engleză și care a tradus

Psalmii împreună cu draga mea regină Kateryn. A stat în Turn încă de când s-a opus atunci când regina a pus din nou în rânduială liturghia catolică. A fost tutorele meu pe lângă regina Kateryn, îl cunosc bine; cred cu tărie că, dacă el îl urmează pe călău, atunci Domnul merge înaintea lor. Sunt mândră să merg în urma unui om atât de bun. L-aș urma până la porțile raiului.

Dar, din nefericire, nu-i calc pe urme fiindcă, imediat după el, merge soțul meu, Guildford, palid și vădit înspăimântat și abia apoi sunt eu, însoțită de două doamne de companie. În urma noastră, vin încă doi membri ai familiei Dudley: Ambrose și Henry. Ei, cel puțin, par demni, chiar sfidători.

Port o rochie neagră, o glugă neagră cu o bordură ca tăciunele și o capă neagră îmblănită. În mână am o carte de rugăciuni deschisă, din care citesc în timp ce merg, deși scrisul mărunt îmi joacă în fața ochilor și, ca să spun adevărul, nu văd mai nimic. Nu are importanță; cunosc pe dinafară rugăciunile. Ideea e că o am cu mine, că par s-o citesc, oricine se uită la mine vede că mă încred în cuvântul Domnului, așa cum l-a rostit fiul Lui, cum e scris în testamentul Lui, cum a fost tradus de regina Kateryn și de mine. Nu mă încred în bombănelile unui preot sau în slujba nesfârșită în latină cu care mă întâmpină la Guildhall. Sunt izbăvită de credința mea în cuvântul Lui, nu făcându-mi cruci, cufundându-mi mâinile în apă, și nu de robele scumpe și nici de tămâierile de dinainte ca judecătorii să intre, să se închine și să șoptească „Amin” și să facă tot ce le stă în putere să arate că e vorba despre papistași contra reformați, minciuni contra adevăr, erezie contra Dumnezeu, oi contra capre, ei contra mea.

* * *

Judecata nu e altceva decât o lungă înșiruire de absurdități din partea unor oameni care știu cât se poate de bine ce s-a întâmplat, dar nu mai au curajul s-o spună acum celor care știu la fel de bine, dar al căror viitor depinde de tăgăduirea acestui adevăr. Toată lumea minte. Nu sunt invitată să

vorbesc, doar să mă mărturisesc. Nu mi se dă nicio șansă să arăt cât de puternic e cuvântul lui Dumnezeu.

Judecătorii, care sunt la fel de vinovați ca acuzații, îi condamnă pe toți bărbații la moarte, urmând să fie târâți până la locul execuției, apoi spânzurați, dați jos, tăiați pe burtă să li se scoată măruntaiele și apoi să li se taie brațele și picioarele. Pedeapsa aceasta se numește spânzurare, târâre și ciopârțire și e aidoma unei crucificări. O să aibă loc pe dealul Turnului, căruia ar trebui să-i schimbe numele în Golgota. Ascult verdictul și nici măcar nu tremur pentru că, pur și simplu, nu-mi vine să cred. Bunul prieten al reginei Kateryn eviscerat pentru erezie? Chiar Thomas Cranmer a fost cel care l-a miruit pe regele Henric atunci când era pe patul de moarte. A scris *Cartea de rugăciuni obștești*. Cum să fie un eretic? Cum poate fiica prietenului său să-l eviscereze?

În ce mă privește, mă aflu într-o situație chiar mai rea și la fel de contradictorie. Mă condamnă la moarte fie prin decapitare, ca pe trădători, fie prin ardere pe rug, ca pe eretici, la Tower Green. Le ascult minciunile și amenințările cu moartea în diferite feluri, dar chipul mi-e neclintit. Anne Askew, o femeie de rând, a fost arsă de vie pe rug, la Smithfield, pentru credința noastră. Oare ei cred că Mântuitorul nostru, cel care a sprijinit-o pe ea, o să mă abandoneze pe mine? Cred că eu n-am curajul martiriului, așa cum l-a avut ea? Eu îl am – dar ei?

Eu am credință. Cred că vor anunța ce au hotărât, apoi vor amâna iar și iar și, când toată lumea va fi tăcut și va fi uitat cu totul de noi, ne vor elibera pe toți și ne vor lăsa să mergem acasă: pe Thomas Cranmer, pe băieții Dudley, pe mine. Condamnarea la moarte e doar o amenințare menită să-i sperie pe ceilalți, să-i determine să tacă și să se arate supuși. Nu înseamnă pieirea mea. Voi aștepta, voi studia, nu-mi va fi frică. Timpul va trece, iar eu voi fi lăsată să plec acasă, la Bradgate, și mă voi așeza la masa mea, în fața ferestrei deschise și voi auzi păsările cântând în copaci, voi simți mirosul fânului adus de vântul văratec și mă voi juca de-a v-ați ascunselea cu Katherine și Mary, în pădure.

* * *

— Nu mi-e frică, îi explic lui Katherine.

— Atunci ești nebună!

Îi cuprind mâinile, pe care și le-a încleștat de rochie și de coșul așezat pe genunchi, plin cu fructe și pe care-l leagănă încolo și încoace de parcă ar fi un prunc, nepotul pe care eu nu i-l voi da niciodată.

— Nu mi-e frică fiindcă știu că viața asta nu e decât o vale a plângerii prin care trecem, îi spun impresionată. *Ferice de cei ce-și pun tăria în Tine, în a căror inimă locuiește încrederea. Când străbat aceștia Valea Plângerii, o prefac într-un loc plin de izvoare și ploaia timpurie o acoperă cu binecuvântări*.

— Ce? întreabă ea, înnebunită. Despre ce vorbești acum?

O trag alături de mine, pe locul de la fereastră.

— Sunt pregătită, îi spun. Nu voi da greș.

— Cere-i iertare reginei! spune ea dintr-odată, fără nicio legătură. Toți ceilalți au făcut-o. Nu trebuie să renunți la religia ta, trebuie doar să spui că îți pare rău pentru că te-ai răzvrătit. Ți-a citit scrisoarea. Știe că nu e vina ta. Scrie-i din nou și spune-i că știi că ai greșit, că vei anula căsătoria, vrei merge la Liturghie și apoi o să poți trăi liniștită la Bradgate și eu voi locui tot acolo, cu tine, și putem să fim fericite.

— *Să nu-ți pară ciudat*
Necazul meu de-acum
Căci soarta de se schimbă
Vei lua același drum.

Sora mea scoate un mic strigăt.

— Ce tot spui? Ce tot zici acum?

— E o poezie scrisă de mine.

Își frânge mâinile, îndurerată. Încerc s-o cuprind cu brațele, dar ea sare în picioare și pornește spre ușă.

— Cred că ești nebună! strigă. Nebună că nu încerci să-ți salvezi viața.

— Gândurile mele se îndreaptă spre Ceruri, îi spun neclintită.

— Ba nu, spune ea, cu o ascuțime demnă de o soră. Crezi că o să te ierte fără să-ți ceri iertare. Crezi că o să reușești ce n-a reușit John Dudley. Crezi că o să-ți declari credința în gura mare și toată lumea o să te admire pentru asta, așa cum fac Roger Ascham, tutorele tău, și omul acela ridicol din Elveția.

Mă ia pe nepregătite. Sunt furioasă din pricina jignirii pe care i-o aduce dascălului meu spiritual, Henry Bullinger.

— Ești doar invidioasă, îi spun eu răstit. Rostești numele unor oameni măreți, dar nu le-ai înțeles niciodată învățăturile.

— Pe ce să fiu invidioasă? ridică ea tonul. Pe asta?

Cuprinde printr-un gest odăile cu tavan jos, care comunică între ele, priveliștea grădinilor împrejmuite și zidurile Turnului din spatele lor.

— Ești întemnițată, condamnată la moarte, iar soțul tău e prizonier, condamnat și el la moarte. N-aș putea fi invidioasă pe nimic din toate astea! Eu vreau să trăiesc. Vreau să fiu căsătorită și să am copii. Vreau să port rochii frumoase și să dansez! Vreau viață. Și știu că și tu vrei. Nimeni nu poate să-și dorească să moară în numele credinței la șaisprezece ani. În Anglia! Când pe tron se află chiar verișoara ta? Te va ierta! L-a iertat pe tata. Cere-i să te ierte și vino acasă, la Bradgate, să fim fericiți cu toții! Gândește-te la odaia ta de acolo, la cărțile tale. Gândește-te la cărarea de lângă râu, unde ne plimbăm călare!

Mă întorc cu spatele la ea, ca și cum ar încerca să mă ispitească. E mai ușor s-o consider o ispită lumească, un chip de nălucă, în loc de sora mea cea blondă cu gusturi simple și speranțe neroade.

— Nu, îi spun. *Căci cine va voi să-și scape viața o va pierde; iar oricine își va pierde viața din pricina Mea și din pricina Evangheliei o va mântui*.

O aud cum scâncește când se întoarce spre ușă și începe să bată în ea ca să i se deschidă. Ea nu a fost învățată să argumenteze, cum m-au învățat pe mine, încă de când eram foarte mică; ea a primit educație, nu și carte. E foarte puțin probabil ca surioara mea cea naivă să reușească vreodată să mă convingă de ceva. Dar lacrimile ei mă mișcă. Aș alina-o

dacă aș putea, dar am fost chemată. Nu mă întorc spre ea, dar îi amintesc:

— *Căci am venit să despart pe fiu de tatăl său, pe noră de soacra sa*.

— Mamă, spune ea cu glasul înăbușit de mânecă. Își șterge lacrimile care-i șiroiesc pe obraji.

Sunt atât de surprinsă, că o cuprind de umeri și-i întorc chipul rotund spre mine.

— Ce zici?

— Mamă, spune ea din nou. Trebuia să fie pe fiu de tată și pe fiică de mamă, nu de soacră. Ai citat greșit pentru că o urăști pe lady Dudley. Și asta te arată așa cum ești, Jane. Nu e acesta cuvântul Domnului. Ești doar tu, în încercarea de-a te răzbuna pe familia Dudley. Speri că regina te va ierta fără să-ți schimbi credința, apoi John Dudley, care a murit după ce a renunțat la credință, o să pară un laș și un eretic, iar tu vei părea mai curajoasă decât el.

Mă aprind de furie când aud cât de simplu gândește.

— Sunt o martiră în fața prostiei tale! Nu înțelegi nimic. Mă mir că știi Scriptura, dar o folosești greșit, ca să-mi clatini mie credința. Pleacă acum; și nu te mai întoarce.

Mă privește, iar ochii albaștri îi sunt cuprinși de flăcările mâniei familiei Tudor.

— Nu meriți iubirea pe care ți-o port, spune ea, urmându-și logica cea șchioapă. Dar ți-o voi oferi oricum, chiar atunci când o meriți mai puțin. Pentru că văd că ești tulburată, chiar dacă ești prea deșteaptă să-ți dai seama.

[13] Turnul Londrei, februarie 1554

Nădăjduisem că regina mă va elibera de Crăciun, dar cele douăsprezece nopți vin și trec și, în timp ce restul țării e obligată să sărbătorească nașterea Domnului nostru cu o liturghie în latină, eu îl proslăvesc pe Dumnezeu așa cum ar

trebui s-o facă orice bun creștin, prin rugăciuni și reflecție, fără obiceiul păgân de-a aduce verdeață în casă, fără mascarade și idolatrie, fără mâncare și băutură din abundență. Chiar nu cred să fi petrecut Crăciunul mai bine de-atât vreodată – întreaga zi mi-am dedicat-o rugăciunii și reflecției asupra nașterii Mântuitorului meu, citind din Biblie. N-am primit daruri și nici vreun festin și așa mi-am dorit din totdeauna să petrec Crăciunul, dar nu mi s-a îngăduit niciodată o astfel de puritate și singurătate. Mă bucur atât de mult că sunt singură și postesc.

— Dar e de o tristețe cumplită! se vaită Katherine.

Vine de la casa noastră din Londra, cu daruri de la mama și de la tata și cu o glugă nouă din garderoba ei.

— Jane, nu puteai să iei o crenguță de vâsc? Nici măcar un buștean tradițional de Crăciun nu ai în cămin?

Dă drumul unui mic măcăleandru domesticit pe care l-a adus cu ea, iar acesta zboară până pe pragul de sus din piatră al ușii și începe să ciripească, ca și cum s-ar plânge că lipsesc verdeața și muzica.

Nici măcar nu-i răspund; o fixez cu privirea până văd că începe să-i tremure buza și spune cu glas abia auzit:

— Sigur te simți singură, așa e?

— Nu, îi spun, chiar dacă adevărul e că mă simt.

— Trebuie să-ți fie dor de noi, surorile tale, chiar dacă nu ți-e dor de mama.

— Sunt ocupată cu studiul.

Dar acesta nu ține loc de conversație, chiar dacă e vorba doar de sporovăială unor fete prostuțe.

— Ei bine, mie mi-e dor de tine, spune ea cu îndrăzneală și vine în brațele mele, își lipește fața udă de lacrimi de gâtul meu și hohotește tare în urechea mea.

N-o dau la o parte, o strâng mai tare. Nu-i spun „Și mie mi-e dor de tine”, căci n-ar avea niciun rost să plângem amândouă. Și, în plus, eu îmi trăiesc viața ca un discipol al Mântuitorului. N-ar trebui să-mi fie dor de nimic. Am Biblia, de altceva nu am nevoie. Dar o țin strâns în brațe, cum aș ține un cățeluș: mă liniștește, chiar dacă n-are niciun rost.

— Am un secret să-ți spun, spune ea cu obrazul ud lipit de urechea mea.

— Spune.

Nu suntem singure, dar doamna de companie s-a așezat la o distanță, lângă geam, ca să aibă suficientă lumină pentru lucrul de mână. Katherine poate să-mi șoptească la ureche, iar ea va crede că plângem amândouă.

— Tata strânge oștire.

Sunetele pe care le scoate n-au niciun înțeles pentru mine. Abia pot să aud ce spune. Am grijă să-mi țin fața ascunsă.

— Să mă salveze?

Par să plâng pe umărul cel rotund al lui Katherine, dar trebuie să mă stăpânesc ca să nu încep să țopăi și să țip de bucurie. Am știut mereu că tata nu mă va lăsa aici. Am știut mereu că, dacă mama nu va reuși s-o convingă pe regina Maria să mă elibereze, atunci tata mă va lua de-aici cu forța. Mereu am știut că nu mă vor lăsa, niciunul dintre ei, aici. Sunt fiica lor cea mai mare și moștenitoarea reginei Angliei. Nu sunt un om fără însemnătate, care ar putea fi uitat cu ușurință.

— Nu e foarte primejdios? întreb.

— A, nu cred, îmi răspunde sora mea în șoaptă. Nimeni n-o mai vrea pe regina Maria. Mai ales acum, că urmează să se mărite cu prințul Spaniei.

Gândurile mi-o iau razna. Nu știam nimic din toate astea.

— Se mărită?

— Cu Filip al Spaniei.

— O să fie o răscoală împotriva lor? Mă vor pune pe mine pe tron în locul ei!

— Cred că da, spune Katherine nedeslușit. Cred că ăsta e planul.

— Nu e o răscoală în favoarea Elisabetei, nu? întreb, bănuitoare dintr-odată.

— O, nu, spune ea. Elisabeta s-a făcut papistașă. I-a cerut reginei să-i trimită crucifixe și potire pentru capela ei și și-a îmbrăcat capelanul în cotă și pluvială.

Nici măcar o prostuță cum e Katherine n-ar putea să

înțeleagă greșit astfel de semne.

— Ești sigură, oricum, că tata vine după mine?

Încuviințează din cap. Cel puțin lucrul acesta l-a înțeles.

— Sunt sigură.

Ne despărțim, iar ochii îi strălucesc și obrajii îi sunt îmbujorați.

— Ia-ți pasărea când pleci, îi atrag atenția, știi că nu-mi plac.

* * *

Când îți aștepți salvarea, știind că tatăl din ceruri și cel de pe pământ nu au uitat de fiica lor credincioasă, te simți ca și cum ai porni într-o adevărată aventură. Îmi luminează zilele și-mi face rugăciunile pline de pasiune și speranță, nu de implorare, în așteptarea grațierii. Am știut, am știut mereu că locuitorii Angliei, după ce-au avut libertatea de-a citi, de-a gândi și de-a se ruga direct la Mântuitorul lor, nu se vor întoarce la sclavia cugetului și a sufletului care este biserica papistașă. Am știut mereu că se vor răscula împotriva Anticristului de îndată ce vor înțelege că le-a fost trădată credința. Era doar o chestiune de timp, de credință. Eu trebuie să aștept și să am răbdare, așa cum El are răbdare.

Și, mai mult decât atât: aș fi putut s-o prevină pe regina Maria că orice soț și-ar lua va dori coroana pentru el – pentru că mie chiar asta mi s-a întâmplat. Asta a făcut Guildford de îndată ce m-au proclamat regină. Verișoara noastră în vârstă de unsprezece ani, Maria, regina Scoției, o să vadă și ea că logodnicul ei o să fie tot un uzurpator, de îndată ce are vârsta potrivită. Dumnezeu i-a așezat pe soți mai presus decât pe soțiile lor. Vor avea pretenții la locul lor, chiar dacă soția e regină și ar trebui să fie mai presus de ei. Regina Maria e destul de în vârstă, cât să-mi poată fi mamă, dar știu că aș putea să-i spun: așa fac bărbații. Se căsătoresc cu o femeie care le e superioară și pe loc îi râvnesc locul și imediat o uzurpă. De aceea n-au existat niciodată regine cârmuitoare în țara asta, numai regente, atunci când regele e plecat. De aceea nu există nicio ducesă în Consiliul Mic. Dacă un bărbat

câștigă o distincție, e a lui; dacă o câștigă o femeie, atunci e a soțului ei. De aceea regina l-a executat pe John Dudley, dar m-a cruțat pe mine. A citit ce i-am scris; a înțeles că eu am moștenit tronul, dar el l-a pretins pentru fiul lui. Și-a dat seama imediat că eu am dreptate, iar Guildford e pizmaș. Aș fi putut să-i atrag atenția că orice soț și-ar lua o să-i fure puterea și că englezii nu vor accepta niciodată un rege spaniol. Nu au trecut nici opt luni de când e regină și deja s-a dus singură la pieire. Îmi pare rău pentru ea, dar nu regret că tata strânge oștire împotriva ei.

Așa trebuie să fie; așa trebuie să moară toți ereticii.

* * *

Aștept ceasul eliberării, dar nu sosește. O aștept pe Katherine să vină să-mi spună ce se întâmplă, dar nici ea nu mă vizitează. Dintr-odată nu mi se mai îngăduie să mă plimb în grădină sau pe acoperișurile clădirilor Turnului, dar nimeni nu-mi spune de ce. Zilele sunt întunecoase din cauza ceții de pe râu și a norilor joși. Nici nu vreau să mă plimb prin grădină, îi spun doamnei Partridge. Nu crește nimic în anotimpul aceasta, copacii nu au frunze, până și pajiștea e doar un petic de noroi. Nu e nevoie să-mi interzică nimeni lucrul acesta. Sunt prizoniera vremii de iarnă, nu a dorinței reginei. Doamna Partridge își strânge buzele și nu spune nimic.

De undeva din oraș se aud bărbați strigând și sunet de arme. Nu încape îndoială că e tata, care vine după mine în fruntea oștirii. Cărțile mele sunt aranjate pe masă, documentele legate, sunt pregătită să plec.

— Ce se petrece? o întreb pe doamna Partridge în șoaptă.

Ea se închină, de parcă ar fi gestul firesc prin care îndepărtezi nenorocul.

— Dumnezeu să vă ierte, spun de îndată ce-i văd gestul teribil. Ce tot dați din mâini? Cum credeți că vă e de ajutor asta? De ce nu bateți din palme ca să-l speriați pe diavol, dacă tot v-ați apucat?

Mă privește drept în ochi.

— Mă rog pentru domnia voastră, e tot ce spune drept

răspuns, apoi iese din camerele mele.

— Ce se petrece? țip.

Dar ea închide ușa în urma ei.

[14] Turnul Londrei, joi, 8 februarie, 1554

Am un vizitator, John Feckenham, a cărui idolatrie e arătată de roba lungă din lână crem, legată în talie cu o curea din piele și de gluga albă pe care și-o dă la o parte de pe chipul pătrățos și roșu. Un călugăr benedictin în vizită la mine, bietul netrebnic.

Își trage răsuflarea după ce a urcat treptele care duc la odăile mele.

— Abrupte, reușește să spună cu răsuflarea tăiată, apoi își pleacă într-o reverență capul. Lady Dudley, am venit să vă vorbesc, dacă mă primiți.

Are un accent puternic, parcă de măcelar sau de lăptar, nu seamănă deloc cu accentul rafinat al tutorilor mei, educați la Cambridge. Mă face să zâmbesc, parcă ar predica văcarul.

— Nu am nevoie să mă călăuzească un orb în întuneric, îi spun încet.

— Am vești importante pentru dumneavoastră.

Într-adevăr, pare apăsat de ce are să-mi spună. Mă gândesc la tata, aflat în drum spre mine acum, în fruntea oștirii, și simt cum spaima își înfige gheara în burta mea dureroasă. Sper că nu s-a petrecut nimic rău. Dar, cu siguranță, dacă s-a întâmplat ceva rău n-ar trimite un preot eretic să-mi spună, nu? Un preot eretic și gras, cu fața rotundă și cu un accent grosolan. Asta e doar o insultă la adresa mea.

— Cine ți-a cerut să-mi dai veștile astea? întreb. Cine te-a împovărat pe tine, un om și-așa gras, cu niște vești care atârnă atât de greu?

Oftează iar, ca și cum ar fi și trist, pe lângă răsuflarea lui

sacadată.

— N-am venit aici să despicăm firul în patru, spune el. Consiliul mi-a ordonat să vă aduc veștile și însăși regina mi-a cerut să vă eliberez de superstiția în care ați crescut.

— Să mă eliberezi din superstiția în care am crescut? repet cu glas rece.

— Da.

— Și cât timp ai la îndemână? mă forțez să râd.

— Nu mult, spune el foarte încet. Au hotărât condamnarea domniei voastre la moarte. Îmi pare atât de rău. Veți fi decapitată mâine. Chiar nu avem mult timp, lady Dudley.

Mă simt ucisă de chiar vorbele lui. Nu pot să respir; burta mea, chinuită neîncetat de diaree, se liniștește brusc. Îndrăznesc să spun chiar că inima nu-mi mai bate.

— Ce? Ce-ai spus?

— Îmi pare tare rău, copilă, spune el cu blândețe.

Îi privesc chipul lătăreț și roșu.

— Ce?

— Tu și soțul tău, Guildford Dudley, veți fi executați. Mâine.

Văd că are lacrimi în ochi. Lacrimile, stângăcia, roșeața chipului, răsuflarea înăbușită mă conving mai mult decât cuvintele.

— Când ai spus? Când?

— Mâine, șoptește. Pot să-ți vorbesc despre sufletul tău nemuritor?

— O, e prea târziu pentru asta, spun.

Nu mai pot să gândesc limpede; aud un zgomot și-mi dau seama că sunt bătăile iuți și puternice ale inimii mele.

— O, nu e destul timp să ne ocupăm de atâtea lucruri. Nu credeam… Nu credeam…

Adevărul e că nu credeam ca verișoara mea, regina, să se transforme într-o pasăre de pradă; dar văd că religia ei prefăcută a dus-o la nebunie, așa cum li se întâmplă multora.

— Aș putea să le cer să-mi dea mai mult timp să mă lupt cu sufletul tău, spune el cu speranță în glas. Dacă le-aș spune că am vorbit. Dacă i-aș încredința că ai putea să te pocăiești.

— Da, spun. Bine.

Chiar și o singură zi ar putea fi îndeajuns pentru ca tata să ajungă să mă elibereze. Trebuie să rămân în viață ca el să mă poată salva. Cu fiecare zi, el e mai aproape, știu asta. Nu mă va părăsi; nici eu nu trebuie să-l părăsesc. Chiar acum ar putea să ducă o bătălie la sud de râu. Trebuie să fiu aici când trece podul.

[15] Turnul Londrei, vineri, 9 februarie, 1554

John Feckenham vine în zori, așa cum a promis, aducând cu el cutia lui cu fleacuri, pâine și vin și pocal și stolă, lumânări și tămâie și toate mobilele și jucăriile pe care le poate scoate la iveală ca să-i deruteze pe cei creduli, ca un șarlatan care-i distrează pe copii la bâlci. Mă uit la cutia lui de lemn și la chipul lui cinstit.

— N-o să-mi schimb religia ca să-mi salvez viața, îi spun. Mă gândesc la sufletul meu.

— La fel și eu, spune el blând. Iar regina ne-a dat trei zile să vorbim despre cele sfinte.

— Întotdeauna mi-a plăcut să studiez și să discut.

— Atunci, vorbește cu mine, spune el. Explică-mi ce înțelegi din aceste cuvinte sfinte: *luați, mâncați; acesta este trupul meu, care se frânge pentru voi. Aceasta să o faceți întru pomenirea Mea*.

Aproape că izbucnesc în râs.

— Nu crezi că am discutat despre asta mai toată viața mea?

— Știu, spune el neclintit. Știu că ai fost crescută în greșeală, biata mea soră.

— Nu sunt sora ta, îl corectez. Eu nu am decât două surori. Dacă aș avea un frate, n-aș fi acum aici.

Aud zgomotul făcut de o gardă la Lion Gate și zarva provocată de mai mulți oameni care intră în Turn. Aud comanda de oprire și cum se împart temnițele. Știu că par

speriată.

— Aș vrea să văd...

Nu se mișcă de la locul lui, iar asta nu mă face să bănuiesc că știe cine este adus în arest în Turn. Mă reped la fereastră și mă uit dincolo de grădină. Îl recunosc pe tatăl meu, pe bietul meu tată și o mulțime pestriță, fără arme, fără stindarde, fără cai, vădit înfrânți.

Mă întorc spre Feckenham.

— L-au întemnițat din nou pe tata? îl întreb. Ai venit aici cu sfaturi, dar nu mi-ai spus asta, singurul lucru pe care nu-l știam, pe care trebuie să-l știu!

— A trădat din nou, spune el fără menajamente. El și sir Thomas Wyatt au încercat să intre în Londra în fruntea oștirii lor.

— Ca să mă salveze! spun dintr-odată înfuriată. Cine l-ar putea învinovăți că a încercat să mă salveze, când eu sunt condamnată la moarte și el m-a iubit dintotdeauna? Am fost fiica lui favorită, credincioasă ca el, învățată ca el. Cum ar putea un astfel de om să-și lase fiica să moară fără să ridice un deget ca s-o salveze? Nimeni n-ar putea să-i ceară una ca asta.

Rămânem în tăcere pentru o clipă. Stau cu fața la el, roșie în obraji și cu lacrimi în ochi, iar el pare nemulțumit, ca un măcelar care a fost păcălit la piață la prețul cârnaților. Își pleacă capul și roșește pe dată.

— N-a strâns oștirea pentru tine, spune el blând, iar glasul îi sună precum clopotele de înmormântare. Nu pentru tine, draga mea. S-a ridicat ca să o pună pe prințesa Elisabeta pe tron. Dar, fiindcă el a strâns oștire pentru ea, te vor executa pe tine. Îmi pare rău, copila mea.

— A strâns oaste pentru Elisabeta?

Nu-mi vine să cred. I-am spus tatei ce fel de om e Elisabeta. De ce s-ar răscula pentru ea, atât de schimbătoare când vine vorba de credință și atât de ușuratică atunci când e oaspete în casa cuiva?

— Da.

— Dar de ce să mă ucidă pe mine, când tata s-a răsculat

pentru Elisabeta? șoptesc.

Apoi adaug, ca o învățată ce sunt:

— Nu are sens. Nu are nicio logică.

Zâmbetul lui strâmb îmi spune că e de acord cu mine.

— Sfetnicii spanioli ai reginei vor să arate că nimeni nu scapă cu viață dacă se ridică împotriva lor, spune el, apoi se corectează: împotriva Maiestății Sale.

Nici că-mi pasă. Nu-mi pasă decât de tata.

— Nu venea după mine? N-a avut niciodată de gând să mă salveze? A făcut toate astea pentru Elisabeta, nu pentru mine?

Feckenham știe că acesta e cel mai groaznic lucru.

— Ai fi fost eliberată, sunt convins de asta.

Observă cum mi se lasă colțurile gurii și îmi apar lacrimi de furie în ochi.

— Nu putem ști ce plan au avut conspiratorii până când nu vor mărturisi. Vrei să ne rugăm la Tatăl tău din ceruri, care te iubește? O să-L ai întotdeauna pe El.

— Da, spun cu glas frânt și îngenunchem împreună și spunem Tatăl Nostru în engleză, rugăciunea pe care Isus însuși ne-a spus-o, în care ni se spune că Dumnezeu e „Tatăl nostru".

Am un Tată în ceruri, chiar dacă pe pământ nu am unul. Fratele Feckenham se roagă în latină, eu spun cuvintele în engleză. Nu mă îndoiesc că sunt auzită. Nu mă îndoiesc nici că el e auzit.

[16] Turnul Londrei,
sâmbătă, 10 februarie, 1554

Îl acuză pe tata și-l vor judeca pentru rolul pe care l-a jucat în complot. A fost o conspirație mare, trădătoare, care aproape a reușit. Voiau s-o pună pe Elisabeta pe tron și să o căsătorească cu Edward Courtenay, vărul nostru din familia Plantagenet, unul din familia noastră și de religia noastră.

Elisabeta pretinde că nu știa nimic din toate acestea, desigur. Pentru o fată atât de bine educată ca ea, reușește să fie teribil de ignorantă, când acest lucru îi convine. Dar această conspirație înseamnă că verișoara noastră, regina Maria, trebuie să le considere pe toate femeile o amenințare. Pe Elisabeta, pe mine, pe Katherine, chiar și pe micuța Mary, pe Margaret Douglas și pe Maria a Scoției din Franța – oricare dintre noi ar putea fi proclamată regină a Angliei în defavoarea ei. Toate avem pretenții la fel de întemeiate; toate suntem bănuite.

Sunt atât de îndurerată, încât e o ușurare pentru mine să aud bătăi în ușă și să-l văd pe John Feckenham că intră, cu chipul lui mare și roșu, schimonosit într-o încercare de zâmbet, cu sprâncenele lui blonde ridicate, ca și cum s-ar teme că nu e bine-venit.

— Poți să intri, spun glacial.

Trag aer în piept și încep să rostesc cuvintele pregătite dinainte:

— De vreme ce mi s-au acordat aceste zile de viață ca să discut cu tine, deși atât de puțin deplâng situația mea disperată, încât o socotesc mai degrabă o declarație deschisă a îngăduinței pe care mi-o arată Dumnezeu, mai mare decât mi-a arătat vreodată până acum.

— Te-ai pregătit, spune el, recunoscând de îndată cuvintele introductive ale unei dezbateri.

Își pune cărțile pe masă și se așază, ca și cum ar ști că lupta cu sufletul meu o să fie o treabă grea pentru un eretic rătăcit ca el.

[17] Turnul Londrei, duminică, 11 februarie, 1554

Mama și Katherine primesc îngăduința să-l viziteze pe tata; iar Katherine îi lasă pe mama și pe tata singuri – așa cum vor mereu să fie ei – și vine în camera mea.

Nu știe ce să-mi spună, iar eu nu am nimic să-i spun ei. Stăm tăcute, stinghere. Ea plânge puțin, înăbușindu-și hohotele cu mâneca rochiei. Câtă vreme stă așa de aproape, privindu-mă cu ochii înlăcrimați, nu pot să studiez, să scriu sau să mă rog. Nu pot nici măcar să-mi aud propriile gânduri. Sunt prinsă doar într-un vârtej format din regretele, teama și durerea ei. E ca și cum ai fi bătut în putinei, ca untul; simt cum mă înăcresc. Nu vreau să-mi petrec ultima zi din viață astfel. Vreau să aștern pe hârtie discuția mea cu John Feckenham, să arăt triumful meu asupra gândirii lui greșite. Vreau să-mi pregătesc discursul din fața eșafodului. Vreau să gândesc; nu vreau să simt.

Auzim zarva carelor care aduc lemnul pentru construcția eșafodului și pe cei care strigă după unelte și conduc carele pe pajiște. La fiecare huruit al lemnelor descărcate pe piatra de pavaj, la fiecare scrâșnet al fierăstraielor și bătaie de ciocan Katherine tresare, albă la față ca laptele, cu ochii de culoarea cernelii.

— Voi muri pentru credința mea, îi spun dintr-odată.

— Vei muri pentru că tata s-a alăturat unei răscoale împotriva reginei încoronate, izbucnește ea. Nici măcar n-a făcut-o pentru tine!

— Se prea poate să se spună asta, îi răspund neclintită. Dar regina le-a întors spatele celor care cred în calea cea dreaptă către Dumnezeu, și-a încălcat promisiunea că oamenii vor putea să se roage la cine le dictează conștiința și aruncă țara sub călcâiul episcopului de la Roma și a nobililor spanioli. Așa că ea s-a întors împotriva mea din pricina credinței mele, și de aceea voi muri.

Katherine își acoperă urechile cu mâinile.

— Nu vreau să ascult vorbe de trădare.

— Tu nu asculți niciodată nimic.

— Tata ne-a făcut să pierdem tot, spune ea. Suntem ruinați cu toții.

— Bunuri lumești, spun eu. N-au nicio însemnătate pentru mine.

— Bradgate! Bradgate are însemnătate pentru tine! Atunci

de ce vorbești astfel? Căminul nostru!

— Ar trebui să-ți îndrepți gândurile către casa Tatălui nostru din ceruri.

— Jane, mă imploră ea, spune-mi o vorbă blândă, un cuvânt demn de o soră, înainte să-ți spun adio!

— Nu pot, răspund simplu. Trebuie să mă gândesc la drumul meu și la calea mea fericită.

— O să-l vezi pe Guildford înainte să moară? A cerut să te vadă. Soțul tău? O să mai fiți împreună, pentru ultima oară? Vrea să-și ia adio.

Nerăbdătoare, scutur din cap când văd în ce stare cumplită e.

— Nu pot! Nu pot! Nu vreau să văd pe nimeni în afară de fratele Feckenham.

— Un călugăr benedictin! țipă ea. De ce să-l primești pe el și nu pe Guildford?

— Pentru că Fratele Feckenham știe că eu sunt o martiră, izbucnesc. Dintre voi toți, doar el și regina înțeleg că mor pentru credința mea. De aceea nu vreau să-l văd decât pe el. De aceea el mă va însoți la eșafod.

— Dacă ai vrea să recunoști că nu credința este neajunsul, că lucrurile astea n-au nicio legătură cu credința ta – că e vorba doar de rebeliunea tatei în favoarea Elisabetei – n-ar trebui să mori deloc!

— De-asta nu vreau să vorbesc cu tine sau cu Guildford, spun cuprinsă deodată de o furie deloc pioasă. N-o să ascult pe nimeni care vrea să privesc toată situația asta drept o harababură pornită de un neghiob, care a dus la moartea fiicei lui, o unealtă în jocul lor. Da! Tata ar fi trebuit să mă salveze; dar, în loc s-o facă, a ridicat oștirea pentru o altă unealtă, iar neizbânda lui m-a condamnat pe mine la moarte!

Sunt copleșită de furie și tristețe. Am ridicat vocea, țip la ea, gâfâi. Simt că trebuie să mă forțez să mă calmez din nou, să mă liniștesc. De aceea nu pot să discut despre chestiuni lumești cu oameni de lume. De aceea nu pot îndura s-o văd pe ea sau pe oricare dintre ei. De aceea trebuie să gândesc, nu să simt.

Mă privește cu gura deschisă și ochii căscați.

— Ne-a dus la ruină, șoptește ea.

— N-am de gând să mor cu gândul la asta, îi arunc. Sunt un martir al credinței mele, nu un accident prostesc. Eu nu voi muri niciodată și nici credința mea nu va muri. Ne vom întâlni în ceruri.

* * *

Îi scriu tatei. Am știut întotdeauna că el nu va muri niciodată, iar acum pornesc într-o călătorie și nu mă îndoiesc că-l voi vedea la capătul ei.

Dumnezeu să vă aline, Alteță... și, chiar dacă pe Dumnezeu l-a mulțumit să vă răpească doi dintre copii, pe soțul meu și pe mine, să nu credeți, vă implor, Alteță, că i-ați pierdut, ci să aveți credința că, părăsind viața aceasta muritoare, au câștigat-o pe cea fără de moarte. Iar eu, așa cum v-am onorat, Alteță, în viața aceasta, mă voi ruga pentru domnia voastră în ce va să vină.

[18] Turnul Londrei, luni, 12 februarie, 1554

Două dintre doamnele mele, Ellen și Elisabeta Tylney, stau alături de mine la fereastră, așteptând vestea că soțul meu, cu care sunt căsătorită de opt luni și jumătate, a murit. Mă trag de lângă fereastră, ținându-mă de brațe, de umeri, ca și cum aș fi un copil, ca și cum n-aș vedea adevărul. Guvernatorul Turnului, John Brydges, stă la ușă, cu chipul încruntat, încercând să nu simtă nimic.

— Pot să mă uit, le îndepărtez. Nu mi-e teamă de moarte.

Vreau să știe că, până și în valea umbrei morții, eu sunt neînfricată. Vreau să dea atenție lucrului acesta.

Dumnezeu mă ajută, dar tot sunt pe deplin îngrozită când carul trece zgomotos pe la fereastra mea, dinspre eșafodul de

la Tower Hill. Știam că a fost decapitat, dar nu mă gândisem că trupul lui va fi mai scurt cu un cap decât mi-l aminteam eu. Capul i-a fost aruncat într-un coș, alături de trupul însângerat. E o priveliște jalnică, e ca la abatorul măcelarului, unde vitele nu mai sunt niște animale frumoase, ci doar bucăți tăiate și jupuite. Iată-l pe singurul bărbat cu care am împărțit patul și care a fost pentru mine o amenințare, o forță atât de mare. Iată-l, tăiat în bucăți, ca o carte interzisă, cu capitole întregi smulse. Trupul lui nu mai are cap, arată atât de straniu. I-au aruncat chipul frumos într-un coș și i-au zvârlit cadavrul pe niște paie pline de sânge. Pentru o astfel de oroare nu mă pregătisem. Întotdeauna m-am gândit la moarte ca la un țărm însorit, niciodată nu mi-am închipuit un animal măcelărit, un trup cunoscut – țeapăn, niște bucăți dintr-un băiat într-un car murdar.

— Guildford, șoptesc ca și cum aș încerca să-mi atrag atenția că e el și nu vreun truc de-al unor actori.

Călăul, îmbrăcat în negru, cu o glugă neagră și ascuțită care-i face capul lipsit de chip să pară grotesc de lung, merge cu pas apăsat în urma carului. Acesta se îndreaptă către capelă, iar călăul merge să aștepte lângă eșafodul abia ridicat pe pajiște, cu mâinile sprijinite pe topor și cu capul plecat. Tresar când îmi dau seama că nu se află aici ca să participe la procesiunea pentru Guildford, ci din cu totul alt motiv. A venit să mă decapiteze pe mine. Deși credeam că sunt pregătită, simt că-mi stă inima-n piept. Mi-a sunat ceasul. Oricât ar fi de nedrept – cu adevărat, oricât de lipsit de logică și contradictoriu ar fi –, și eu, la rândul meu, voi fi micșorată, redusă, decapitată.

Mă opresc să scriu în cartea de rugăciuni pentru John Brydges. Scriu pe îndelete, mă pierd în aceste ultime clipe. Sunt eu însămi. Cuvintele nu mor niciodată. Mă gândesc: *La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul*. Cred că înțeleg asta: trupul meu va muri, dar cuvintele mele vor trăi în continuare. Rămășițele însângerate ale lui Guildford m-au zdruncinat –, dar încă mă agăț de cuvintele care nu mor niciodată. Dascălul și mentorul

meu, Kateryn Parr, a înțeles asta. A înfruntat moartea fără teamă. La fel voi face și eu.

„Întrucât ați dorit ca o femeie atât de simplă să scrie într-o carte atât de măreață, bunule Guvernator”, încep să scriu.

Îmi place atât de mult cuvântul „întrucât”. Cred că e încărcat de demnitate. Scriu un paragraf, încă unul, apoi mă semnez, iar Fratele Feckenham mă privește și spune blând:

— Nu mai poți scrie. E timpul.

Sunt pregătită. Trebuie să fiu pregătită. Nu mai e nimic de scris. Am scris o relatare a discuției mele cu Fratele Feckenham, i-am scris reginei, tatălui meu, lui Katherine. Acum, în sfârșit, scriu o scrisoare de adio și treaba mea s-a încheiat. Sunt îmbrăcată cu rochia mea cea neagră, și în mâini am cartea de rugăciuni, deschisă.

— Sunt pregătită, spun, dar simt cum îmi vine să dau înapoi în chip jalnic și să zic: „Așteptați! Așteptați o clipă! Mai am ceva de făcut! încă un moment, încă o secundă, încă o bătaie de inimă...”

John Feckenham merge înainte, iar eu țin cartea de rugăciuni – cartea mea de rugăciuni, în engleză – dinaintea ochilor, încercând să citesc din ea în timp ce coborâm treptele înguste, trecem prin grădina micuță, ieșim pe poarta ei și ne îndreptăm încet către eșafodul de pe pajiște. Desigur, nu prea pot să văd cuvintele în timp ce coborâm, nici când mergem pe poteca din grădină: nimeni n-ar putea. Dar, încă o dată, toată lumea vede că merg la eșafod cu o carte de rugăciuni dinainte. Kateryn Parr, regina, a scris aceste cuvinte, le-a tradus din latină. Iată-mă, mă îndrept spre eșafod cu dovada virtuții mele în mână. Aceasta este lucrarea noastră. Sunt pregătită să mor pentru ea. Voi muri cu ea în mână.

Doamnele din spatele meu hohotesc și tot hohotesc, un bocet gâtuit. Sper că toată lumea vede că eu nu plâng ca ele. Sper că toată lumea vede că mă rog în timp ce merg, cu cartea în față, cu întreaga mea ființă pe de-a întregul cuprinsă de evlavie, ca să arăt că sunt convinsă de înviere. Urcăm cu toții pe treptele eșafodului și ne strângem pe platformă. Foarte puțină lume a venit să-mi privească martiriul. Sunt

surprinsă de cât sunt de puțini. Le vorbesc.

Îmi era teamă să nu-mi tremure glasul, dar nu tremur. Mă rog pentru iertare și le spun tuturor, cât se poate de clar, că voi fi iertată de Dumnezeu – nu cu ajutorul rugăciunilor unui preot, nu prin liturghii plătite într-o capelă. Îi rog pe oameni să se roage pentru mine cât mai sunt în viață, vreau să înțeleagă că nu am nevoie de rugăciuni după ce mor, fiindcă voi merge direct în rai. „Niciun purgatoriu”, vreau să adaug, dar toți știu bine ce vreau să spun.

Citesc *Miserere* în engleză, căci Dumnezeu înțelege engleza și nu e decât o superstiție să crezi că trebuie să I te adresezi în latină. John Feckenham mă urmează, rostind cuvintele în latină, iar eu mă gândesc cât de frumoasă e această limbă și cât de dulce sună astăzi, potrivindu-se și împletindu-se cu cuvintele în engleză în aerul umed și în ceața fină, cu pescărușii care țipă peste râu. Îmi aduc aminte că nu am decât șaisprezece ani și nu voi mai vedea râul niciodată. Nu-mi vine să cred că nu voi revedea dealurile de la Bradgate sau potecile pe care mă plimbam împreună cu Katherine, pe sub copaci, sau bătrânul meu ponei pe pajiște sau ursul cel bătrân din țarc. Rugăciunea durează straniu de mult timp, un timp fără timp, iar eu sunt surprinsă când se termină și trebuie să le dau lucrurile mele: mănușile și batista, cartea de rugăciuni. Doamnele trebuie să mă pregătească pentru asta, ultima mea apariție regală. Îmi scot gluga, gluga mea neagră cu bordura de culoarea tăciunelui, și gulerul. Dintr-odată timpul o ia la fugă când încă mai erau lucruri pe care voiam să le spun, pe care voiam să le văd înainte să sosească clipa aceasta. Sunt convinsă că ar trebui să existe niște ultime cuvinte, amintiri care să-mi revină în minte. Acum se întâmplă totul prea repede.

Îngenunchez. Aud glasul calm al Fratelui Feckenham. Mă leagă la ochi înainte să fi apucat să le arunc o ultimă privire pescărușilor. Am vrut să mă uit la nori, am vrut să mă asigur că arunc o ultimă privire spre cer. Dintr-odată simt spaima, sunt cuprinsă de o orbire albă, legată la ochi ziua în amiaza mare.

— Ce să fac? Unde este? țip cuprinsă de panică, apoi cineva îmi duce mâinile către blocul solid de lemn, iar asprimea lui solidă și țeapănă îmi spune că destinul meu este inexorabil.

Aceasta este, într-adevăr, lumea materială; este cel mai material lucru pe care-l voi atinge vreodată. Strâng blocul de lemn cu mâinile, îi simt textura. Trebuie să-mi pun capul pe el. Îmi dau seama că pânza cu care mi s-au acoperit ochii e udă de lacrimi, moale și fierbinte pe pleoapele mele închise. Probabil că plâng și tot plâng. Dar, cel puțin, nimeni nu poate să vadă asta și, orice s-ar întâmpla de-acum, știu că aceasta nu este moartea, căci eu nu voi muri niciodată.

Cartea a II-a
KATHERINE

[19] Castelul Baynard, Londra, primăvara anului 1554

Ți-am trimis, draga mea soră Katherine, o carte care, chiar dacă pe dinafară nu e ornamentată cu aur, înăuntru cuprinde bogății mai mari decât pietrele prețioase. Este, draga mea soră, cartea legilor lui Dumnezeu: este Testamentul Lui și ultima Lui dorință, pe care ne-a lăsat-o moștenire nouă, nefericiților, și care te va conduce pe calea bucuriei veșnice, și dacă o vei citi având cugetul drept și o vei urma cu cinste, ea te va duce la o viață fără de moarte.

Te va învăța să trăiești și te va învăța să mori... vei fi mult mai câștigată decât ai fi fost de pe urma pământurilor demne de plâns ale tatălui tău... asemenea bogății nu ți le va lua nici cel lacom, nici hoțul nu ți le va fura, nici timpul nu le va nimici și, oricât te-ar mișca moartea mea, bucură-te, cum fac și eu, și gândește-te că voi fi izbăvită de depravarea de pe lumea aceasta și voi ajunge într-alta, unde așa ceva nu există, căci sunt convinsă că pierzând viața pământească voi găsi fericirea fără de moarte.

Adio, buna mea soră, să te încrezi doar în Dumnezeu, singurul care te va ajuta,

Sora ta iubitoare,
Jane Dudley

Citesc, crezându-mi ochilor din ce în ce mai puțin, această predică – singurul rămas-bun de la sora mea mai mare pe care-l voi primi vreodată. Îl citesc din nou, dar de data asta mă înfurii. Chiar nu am idee ce crede că aș putea să fac cu scrisoarea asta jalnică. Nu știu cu ce își închipuie că mă ajută. Trebuie să spun că, dacă ar urma să mor eu, nu i-aș scrie o asemenea scrisoare micuței Mary. Cum să scrii una ca asta! Cum ar alina-o? O citesc și o recitesc, deși mă dor ochii așa de tare de la plâns, că nu pot să-i văd scrisul îngrijit, caligrafic. Nu are nicio tăietură, nicio pată. N-a plâns peste rânduri când le-a scris, așa cum plâng eu citindu-le. N-a scrijelit cuvintele cu disperare, din dorința de a-și lua adio de la mine, sora ei mai tânără, care o admiră și o iubește atât de mult. N-a fost nerăbdătoare să-mi spună că mă iubește, că se gândește la mine, că i se frânge inima că n-o să apucăm să creștem împreună. Acum nu vom mai fi niciodată printre doamnele de la Curte, să facem haz de admiratori; n-o să mai fim niște bătrâne înțelepte care le citesc copiilor noștri. S-a gândit pe îndelete la aceste paragrafe elegante și le-a scris cum i-au venit în minte, după știința ei rafinată, fără șovăială. Și totul este despre Dumnezeu. Dumnezeu! Ca de obicei.

Sigur, imediat ce am citit-o și răscitit-o, știu exact ce o să fac cu ea. N-am s-o strâng în pumn și s-o arunc în foc, cuprinsă de un val de durere, așa cum mi-a venit să fac la început. Voi face ce a vrut ea să fac. Nici n-a fost nevoie să-mi spună; știa că o să-mi dau seama. N-a fost nevoie să-și strice dispoziția pioasă cu îndrumări practice. Știu ce vrea, fără ca ea s-o spună. Trebuie să trimit această scrisoare, această scrisoare rece, nedemnă de o soră, către așa-zișii ei prieteni importanți din Elveția, iar ei o vor tipări și o vor publica și le-o vor trimite tuturor. Și toți o vor citi și vor spune ce scrisoare minunată, plină de evlavie este și că fata a fost o adevărată sfântă, ce sfaturi înțelepte i-a dat surorii mai mici, cât de neîndoielnic e faptul că credința ei a trimis-o în rai. Cât de

norocoși suntem cu toții că am fost binecuvântați cu prezența ei.

Apoi toată lumea o va admira pe Jane și va cita din blestemata asta de scrisoare la nesfârșit. O vor tipări în Anglia și-n Teritoriile Germane și-n Elveția, ca parte a învățăturii minunate a lui Jane Grey, dovadă că a fost o tânără extraordinară, a cărei amintire va dăinui, a cărei viață va fi o predică pentru tineri. Și dacă cineva se gândește vreun pic la mine, vor crede că sunt o fetiță naivă și frivolă, fiind destinatarul ultimei scrisori a unui martir. Dacă Maria Magdalena ar fi sosit la mormântul gol în dimineața de Paști și nu l-ar fi recunoscut pe grădinar, care era Isus înviat, aceea aș fi eu: actorul secundar din scena cea mai importantă, care își joacă rolul cât se poate de prost. Dacă Maria Magdalena s-ar fi împiedicat de o piatră și ar fi început să țopăie de colo-colo, ținându-se de degetul de la picior – aceea aș fi eu. Toată lumea și-o va aminti pe Jane cea sfântă. Nimeni n-o să se gândească vreun pic la mine – sora cea neghioabă care a primit ultima scrisoare scrisă de ea. Nimeni nu se va gândi că mi-am dorit și am meritat o ultimă scrisoare, o scrisoare adevărată, o scrisoare personală. Și nimeni nu se va mai gândi la sora noastră, Mary, care nu are parte nici măcar de o predică jalnică.

Dacă Jane n-ar fi moartă, aș fi cu adevărat furioasă pe ea pentru asta. „Învață să mori!” Cum să-i scrii așa ceva surorii care te-a iubit mereu! Dacă ar fi în viață, aș merge chiar acum în Turn, i-aș da jos gluga ei neagră și aș trage-o de păr pentru că i-a scris o scrisoare atât de lipsită de suflet surorii ei mai mici, pentru că mi-a scris – mie! – că ar trebui să mă bucur că am pierdut tot avutul, că ar trebui să mă bucur că ne-am pierdut căminul, că ar trebui să mă bucur că am Biblia, și nu giuvaiere. De parcă aș prefera vreodată să am o Biblie veche în loc de casa mea frumoasă. O Biblie în loc de Bradgate! De parcă ar prefera cineva așa ceva! De parcă n-aș adora giuvaierele și lucrurile frumoase și nu le-aș prețui mai mult decât orice altceva pe lume! De parcă ea n-ar ști asta, de parcă n-ar fi râs de vanitatea mea prostească de o sută de

ori!

Apoi îmi amintesc, înghit în sec și simt un fior ca de gheață în măruntaie, că gluga deja i-a fost scoasă de pe cap și capul îi e despărțit de trup și, dacă aș trage-o de coada împletită, capul ei s-ar legăna în mâna mea ca o minge legată cu sfoară și mă trezesc țipând și îmi acopăr cu mâinile gura care caută aerul până când îmi înăbuș hohotele care aproape mă fac să vărs.

Dorm în patul meu din casa tăcută, doar pentru că sunt sfârșită. Soțul meu, Henry, nu vine lângă mine în pat. Cred că nici n-o să vină vreodată. Cred că nici nu îi este îngăduit să mă vadă. Nu am fost niciodată lăsați singuri de când regina Maria s-a întors triumfătoare la Londra. Îmi închipui că familia Herbert face eforturi disperate să anuleze căsătoria și să-l scape de dezavantajul teribil de-a avea o soție a cărei soră a fost decapitată pentru trădare. Probabil scriu confesiuni și jură că nici nu ne cunoșteau pe noi, cei din familia Grey. A fost o căsătorie atât de avantajoasă cu doar nouă luni în urmă; atunci eram o partidă bună, acum sunt o rușine. Stau în odăile mele și când merg la masă mă așez cu doamnele de companie și țin capul plecat, în speranța că nimeni nu-mi va vorbi, fiindcă nu mai știu nici măcar cum mă cheamă: încă sunt Katherine Herbert? Sau sunt din nou Katherine Grey? Nu știu cine ar trebui să fiu, nu știu ce ar trebui să spun. Cred că e mai sigur să nu spun nimic.

M-aș ruga pentru tata, însă nu știu ce rugăciuni sunt permise. Știu că nu ne mai este îngăduit să ne rugăm în engleză și că e cu totul oprit să facem orice nu are legătură cu vechea Liturghie, înțeleg latina destul de bine – nu sunt chiar complet ignorantă – doar că mi se pare straniu să mă rog într-o limbă pe care cei mai mulți oameni n-o înțeleg. Preotul se întoarce cu spatele la credincioși și ține slujba ca și cum ar fi un secret, între el și Dumnezeu, iar lucrul acesta e atât de straniu pentru mine, crescută cu masa pentru comuniune pe treptele altarului și cu toată lumea care le urca pentru pâine și vin. Ceilalți bolborosesc răspunsurile, nesiguri pe cuvintele neobișnuite. Nimeni nu știe ce e sfânt, nimeni nu

știe ce e drept și nimeni nu știe cine sunt – nici măcar eu.

Îl duc pe tata la judecată și îl găsesc din nou vinovat. Cred că, de vreme ce l-a grațiat o dată, regina îl va grația din nou, nu-i așa? De vreme ce e vorba de aceeași faptă? De ce n-ar face-o? Dacă trădarea n-a fost ceva prea grav prima dată, e așa de grav dacă se întâmplă din nou? Nu pot să mă întâlnesc cu mama s-o întreb dacă speră să-și salveze soțul așa cum a făcut data trecută, pentru că nu merg nicăieri. Nu plec de la castelul Baynard. Nu știu dacă am voie să ies. Cred că nu.

Nimeni n-o să mă întrebe dacă aș vrea să merg într-o vizită; nimeni nu mă duce nicăieri cu barja și nici nu mă invită să merg undeva cu ei. Nimeni nu mă întreabă vreodată dacă vreau să ies la plimbare călare. Nimeni, în afară de servitori, nu vorbește cu mine. Nici măcar nu știu dacă gărzile de la porțile exterioare mi-ar deschide dacă m-aș duce la ei. După câte știu, sunt prizonieră în casa soțului meu. După câte știu eu, sunt în arest într-o casă, acuzată de trădare la rândul meu. Nimeni nu-mi spune nimic.

De fapt, nimeni nu merge nicăieri. Nimeni nu iese, cu excepția socrului meu, care-și aruncă pe el cel mai bun veșmânt și merge la Curte să-i judece public pe acei mulți oameni care erau aliații lui cu doar câteva săptămâni în urmă. Acum sunt acuzați de trădare și spânzurați unul după altul la fiecare răspântie din oraș. Chiar și Elisabeta, sora vitregă, moștenitoarea, și, după câte știu, cel mai bine ascuns conspirator, e bănuită de trădare și nu pot să spun că-mi pasă prea mult dacă o decapitează și pe ea. Dacă au putut s-o decapiteze pe Jane, care nici măcar nu și-a dorit să urce pe tron, nu văd de ce-ar sta pe gânduri când vine vorba de Elisabeta, care și l-a dorit întotdeauna atât de mult și e o fată tare primejdioasă, înfumurată și bârfitoare.

Nu pot s-o văd nici măcar pe surioara mea, Mary, care e împreună cu mama la casa noastră din Londra, palatul Suffolk. Nu văd pe nimeni în afară de socrul meu și pe așa-zisul meu soț, la cină și în capelă, unde ne rugăm de patru ori pe zi, șoptind la nesfârșit cuvinte stranii, în amurgul luminat de lumânări. Nu vorbesc cu mine, dar socrul meu mă privește

ca și cum ar fi surprins că mă aflu încă aici și nu reușește să-și amintească de ce.

Nu-i dau motive să se plângă, sunt la fel de pioasă ca o călugăriță închisă în mănăstire – o călugăriță închisă împotriva voinței ei. Nu e vina mea! Am fost născută și crescută în religia reformată și am învățat latina studiind, nu ca să bombăn pe lângă un preot. Știu gramatică, dar n-am învățat niciodată rugăciunile pe de rost. Așa că psalmii și binecuvântările n-au niciun înțeles pentru mine, de parcă ar fi în ebraică. Țin capul plecat, și scot sunete care par evlavioase. Mă ridic și mă plec și mă închin când ceilalți fac asta. Dacă n-aș fi așa de îndurerată, m-aș plictisi de moarte. Când mi se spune în șoaptă, chiar înainte de matutin, că tata a fost decapitat împreună cu ceilalți trădători, mă simt mai mult istovită decât îndurerată și nu știu ce rugăciuni ar trebui spuse pentru el. Cred că, de vreme ce regina Maria se află pe tron, el trebuie să fi ajuns în Purgatoriu, și noi ar trebui să plătim slujbe pentru sufletul lui, dar nu știu unde am putea plăti slujbe câtă vreme abațiile sunt încă închise și nu știu dacă ar fi de vreun folos, fiindcă Jane a spus că oricum nu există Purgatoriu.

Simt doar că toate lucrurile acestea sunt foarte, foarte istovitoare și nu mă interesează decât când voi putea să ies și dacă o să mai fiu vreodată fericită. Cred că asta înseamnă că sunt, așa cum a zis și Jane, total lipsită de Darul Duhului Sfânt și pentru o clipă mă gândesc că ar trebui să-i spun că are dreptate, iar eu sunt o mireană netoată, dar inexplicabil de tristă; apoi îmi amintesc că nu-i voi mai spune niciodată nimic și îmi amintesc că acesta e motivul pentru care sunt tristă.

* * *

E de necrezut, dar mama – cel mai greu de imaginat înger de pe fața pământului – înfăptuiește un adevărat miracol. A mers neîncetat la Curte, implorând-o pe regină ca noi, victimele nevinovate ale ambiției tatei, mica lui familie din care au supraviețuit doar trei persoane, să fim iertate de trădarea lui. Mama urmărește bunăvoința reginei ca pe o

căprioară durdulie și, în cele din urmă, o prinde la strâmtoare și-i taie gâtul îmblănit. Din moment ce Jane s-a dus și nu mai poate fi fără voie în centrul vreunei răscoale, din moment ce tata e mort și îngropat, regina ne înapoiază una dintre casele noastre, Beaumanor, cea de lângă parcul Bradgate, împreună cu frumosul parc Loughborough, înțesat de vânatul nostru, așa că ni se îngăduie să trăim din nou în bunăstare.

— Dar ursul? o întreb pe mama când îmi povestește despre această minunată grațiere.

— Care urs?

— Ursul de la Bradgate. Îl dresam. O să-l aducem la Beaumanor?

— Pentru Dumnezeu, am fost la un pas de moarte și ție de urs îți arde? L-am pierdut împreună cu Bradgate, cu câinii de vânătoare și caii. Vor merge toate la cineva aflat în grațiile reginei. Viața mea e distrusă, sunt o văduvă îndurerată, iar tu îmi vorbești despre urs?

Jane i-ar fi ținut piept și ar fi stăruit ca ursul să fie adus cu noi, la Beaumanor. Eu nu pot. Nu am cuvinte și nu pot să-i spun că eu sunt de părere că ursul, la fel ca Domnul Năsuc, ca orice ființă vie, merită să fie văzut și băgat în seamă, să fie iubit. Aș vrea să-i spun că și eu am inima frântă; dar nu-mi găsesc cuvintele, iar pe ea oricum n-o interesează.

— Mergi la familia Herbert, izbucnește ea. Adu-ți lucrurile de la ei.

[20] Beaumanor, Leicestershire, primăvara anului 1554

Simt că am ajuns acasă, în siguranță, ne-am ferit capetele, iar coasa a trecut pe deasupra lor. Mary și mama și eu, Domnul Năsuc și Ribbon, pisoiul, caii și câinii de vânătoare (dar nu și ursul) suntem acasă, dar nu acasă, aproape de parc, destul de aproape cât să putem vedea hornurile înalte ale fostei noastre case, – ne e dor de vechea noastră casă –,

dar, oricum, suntem în viață și trăim împreună, certându-ne mai tot timpul, ceea ce înseamnă că putem vorbi, că putem auzi, că suntem în siguranță.

Și suntem norocoase – mult mai norocoase decât ceilalți. Tata nu vine niciodată acasă, pe sora mea n-am s-o mai văd vreodată. O înmormântează, așa, tăiată în bucăți, în capelă, iar Elisabeta, verișoara noastră, intră în Turn drept prizonier, bănuită de trădare în cadrul răscoalei conduse de Thomas Wyatt și tatăl meu. Numai regina poate spune dacă Elisabeta va mai ieși de acolo sau dacă și mai mult sânge Tudor va uda pajiștea, iar ea nu vrea să spună. E limpede că n-o să merg niciodată acolo dacă pot. Niciodată. Niciodată.

Mă bucur că mă aflu la o distanță sigură de Londra, dar aș fi vrut să ne putem întoarce în casa de la Bradgate. Mi-a dor de camera lui Jane și de biblioteca ei plină de cărți, iar Domnului Năsuc îi e dor de odaia mea și de pătuțul lui de la fereastră. Mi-e dor de bietul urs. E o ușurare să mă aflu departe de tăcerea care-ți dădea fiori din casa familiei Herbert și aflu că s-a anulat căsătoria mea și poate fi uitată, ca și cum nu s-ar fi întâmplat vreodată. Locuim împreună, eu, Mary și mama, supraviețuitorii măreți dintr-o familie de cinci, iar Adrian Stokes, grăjdarul nostru, vine cu noi la Beaumanor, taie carnea la cină, e binevoitor cu mama și bun cu mine și cu Mary.

Cel puțin pot să stau sub copacul unde stăteam cu Jane și citeam și să ascult privighetoarea cântând pe crengile cele mai de sus, la apus, iar mama poate să meargă în galop prin împrejurimi și să vâneze, ca și cum nimic din toate lucrurile acestea nu s-ar fi întâmplat, ca și cum n-ar fi pierdut un soț și o fiică, ca și cum eu n-aș fi avut niciodată o soră mai mare.

Cam atât cu pierderea „pământurilor demne de plâns ale tatălui” – mă gândesc la scrisoarea lui Jane și la cum o s-o necăjesc că le-am primit înapoi pe cele mai multe, demne de plâns sau nu. O s-o întreb ce contează mai mult acum – o carte veche sau o sută de acri de pământ? –, apoi îmi amintesc, așa cum îmi amintesc cu o tresărire în fiecare zi, că nu pot să-i spun că s-a înșelat, că pământurile valorează mai

mult decât o Biblie veche. Că nu-i voi mai spune nimic, niciodată.

Mary n-a crescut mai deloc în lunile pe care le-am petrecut la Londra. Încă e tare mititică, o fetiță frumoasă. A învățat să stea dreaptă, în ciuda spinării răsucite, așa că, cel puțin, are amândoi umerii la aceeași înălțime și merge și dansează cu o grație miniaturală. Cred că se poate să se fi oprit, pur și simplu, din creștere, din cauza nefericirii, și nu va fi niciodată mai bătrână, așa cum nici Jane nu va îmbătrâni. E de parcă cele două surori ale mele ar fi înghețat în timp, una mireasă, cealaltă copil. Dar nu-i spun nimic lui Mary despre asta, fiindcă nu are decât nouă ani, și nu-i spun nimic nici mamei, care întotdeauna a înecat toți puii mai piperniciți pe care i-au fătat câinii ei de vânătoare.

[21] Beaumanor, Leicestershire, vara anului 1554

Până pe la mijlocul verii, mama a obținut chiar mai mult: a făcut în așa fel încât eu și Mary să fim chemate la curte, și noi, toate trei, avem să fim nelipsite din compania reginei care i-a executat pe sora și pe tatăl meu. Ne întoarcem la curte ca niște verișoare bine-venite și niciuna dintre noi, nici măcar micuța Mary, nu trădează nici pentru o clipă vreo îndoială pe care am avea-o despre toate aceste lucruri. Eu îmi alung cu totul din minte neajunsul. Dacă m-aș gândi la asta, aș înnebuni. Mama își demonstrează în fiecare zi fidelitatea și legătura de rudenie cu iubita ei vară, regina, toată ziua spune „prea iubita mea verișoară” ca să fie sigură că nimeni nu uită că suntem înrudite; de viță regală, dar fără pretenții la tron.

Nimeni nu le uită nici pe celelalte verișoare: Elisabeta, bastarda, aflată acum în arest în propria casă, la Woodstock; Maria Stuart, străina din Franța, promisă prințului moștenitor de acolo; și Margaret Douglas, căsătorită cu un conte și aflată în grațiile reginei mai mult decât oricare dintre noi, din pricina

credinței ei papistașe pe care și-o strigă în gura mare.

E la fel de distractiv ca la un bal mascat să privești cu câtă agitație ne pregătim noi, verișoarele, să intrăm la cină. Elisabeta ar trebui să fie aici, chiar în spatele surorii ei vitrege. Ea este moștenitoarea pe care regele Henric o numește în testamentul său, iar regina Maria nu poate să schimbe lucrul acesta. A fost sfătuită s-o dezmoștenească pe Elisabeta, dar i s-a spus că Parlamentul nu va accepta așa ceva. De ce-ar accepta Parlamentul să o ucidă pe Jane, dar nu și s-o dezmoștenească pe Elisabeta, numai ei, în întâlnirile lor îngrozitoare, pot să spună. Dar, oricum, Elisabeta e încă închisă și probabil nu se va întoarce la curte niciodată.

Așa că regina se așază, singură înaintea tuturor doamnelor, o siluetă mică și îndesată îmbrăcată somptuos, cu un chip blând, pătrățos, boțit de îngrijorare. Și stați așa! Uitați-o pe mama, plină de giuvaiere, întotdeauna îmbrăcată într-o rochie verde din brocart (care strigă „Tudor” cât s-o audă și cei mai surzi loialiști). Ea îi urmează Elisabetei la moștenirea tronului – și, de vreme ce Elisabeta nu e aici, trebuie să se țină cât mai aproape după regină. Dar stați așa! – și nimeni nu îndrăznește să pornească până când aceste prime locuri nu sunt bine stabilite – ultima care intră, într-un galop dizgrațios, e lady Margaret Douglas, cunoscută înainte drept bastarda reginei Margaret a Scoției și a soțului ei bigam. Dar numai înainte, pentru că acum e legitimă – regina Maria a decretat asta, la fel și Papa. Realitatea nu contează; contează doar ce spune toată lumea. Și, dacă e legitimă și fiica Margaretei, regina Scoției (sora mai mare a lui Henric al VIII-lea), atunci i-o ia înainte mamei, care e și ea legitimă și fiică a reginei Franței, Maria (sora mai mică). Dar, în testamentul său, el numește linia noastră, la fel cum e scris și în testamentul regelui Edward... așa că cine știe cine ar trebui să fie următorul moștenitor? Cine știe cine ar trebui să fie prima care merge în spatele reginei? Nu eu, cu siguranță. Niciuna dintre cele ce așteaptă să intre la cină.

Totul se transformă într-o luptă tăcută. Lady Margaret cea legitimă se bagă înaintea mea, lipsită de orice urmă de

politețe, iar eu fac un pas înapoi cu falsă stimă și maniere prefăcute. Ea e favorita reginei Maria, credincioasă Romei, zgomotos de loială verișoarei ei, acum că e regină. E o femeie masivă, cu un păr des, încărunțit, strâns sub o glugă demodată. Și-a petrecut viața fiind când în grațiile regelui, când nu, când în Turn, când afară, și e obișnuită să-și facă loc cu coatele. Pe lângă ea, eu par o fiică splendidă, poate chiar nepoată. Sunt blondă, delicată, am treisprezece ani, nepoata adevărată și legitimă a renumit de frumoasei regine Tudor a Franței. Mă dau înapoi cu un oftat răbdător, arătând de o mie de ori mai princiar decât ea, care își croiește drum în față mârâind printre dinți.

Ea și mama merg cot lângă cot, aproape pumn lângă pumn. E la fel de distractiv ca o luptă pe pajiștea din sat, în fiecare seară. Regina Maria îndreaptă o privire în spate și aruncă un zâmbet sau o vorbă uneia sau alteia dintre ele, iar ordinea se restabilește. Putem să intrăm la cină.

Mary, cea mai mică domnișoară de onoare din lume, se mișcă pe lângă mine de parcă am fi partenere de dans. Ne stă atât de bine împreună, încât nimeni nu observă cât este de mică pe lângă toți ceilalți. Râd de ea, o mângâie și-i spun mamei că trebuie să-i dea să mănânce vânat și friptură ca să crească. Nimeni nu se gândește că s-ar putea să fie ceva în neregulă cu ea, iar mama nu spune nimic. După ce și-a pierdut fiica cea mai prețioasă, n-are de gând să le subestimeze pe cele două care i-au rămas. O văd pe Mary că se uită uneori la pitica de la curte, Thomasina, ca un pisoi nervos care provoacă o pisică de talie mică. Thomasina, care e femeie în toată firea, dar abia are peste un metru înălțime, e nespus de mândră și nici n-o bagă în seamă pe Mary.

Când îi întâlnesc prima dată pe cei din familia Herbert, tatăl și fiul, parcă am fi străini. Căsătoria mea e anulată ca și cum n-ar fi avut loc și niciunul dintre ei nu-mi adresează vreun cuvânt.

Contele de Pembroke face o reverență cu aerul că nu prea-și amintește cine sunt; fiul său, Henry, își înclină capul cu un ușor regret. Nu-i iau în seamă.

Nu-mi pasă de ei, nu-mi pasă de nimic de la curte. Am devenit din nou o tânără din familia regală. Am fost repusă în drepturi. Mi se pare greu de crezut că am avut o soră Jane, fiindcă nimeni nu aduce vorba despre ea. N-am avut tată, n-am avut nicio soră pe nume Jane. Micuța Maria și cu mine suntem domnișoarele de onoare credincioase ale reginei Maria, iar mama o însoțește peste tot, fiind verișoara ei favorită și doamnă de onoare principală la curte. Am propriile mele odăi în apartamentele reginei, iar Mary doarme împreună cu celelalte fete, în odaia lor. Suntem recunoscute drept verișoarele reginei și ne facem prieteni și cunoștințe noi.

O cunosc pe Janey Seymour, care este sora lui Ned Seymour, băiatul frumos care a ajuns să fie logodit cu Jane cu atât de mult timp în urmă. O îndrăgesc pe Janey pe loc. E o fată isteață, citită, ca Jane; scrie chiar poeme rimate și, cu toate acestea, e jucăușă și amuzantă. Imediat mi se pare o prietenă ideală; e frumoasă ca mine și învățată ca Jane. Spera să-i fie cumnată lui Jane, e singurul om de la curte care vorbește despre ea. Am pierdut ceva amândouă, așa că acum putem fi prietene.

Suntem de acord în orice privință, așa că dezaprobăm în tăcere faptul că regina acceptă cererea în căsătorie din partea unui bărbat mai tânăr cu unsprezece ani și de o mie de ori mai arătos, încântătorul prinț Filip al Spaniei, care sosește în Anglia cu un alai de prieteni bruni și minunați și ne înnebunește pe noi, fetele, de dorință și de nevoia de a fi admirate.

Toți sunt bogați, nespus, necrezut de bogați! O fată nu poate fi învinovățită că a învățat pe ascuns câteva cuvinte în spaniolă și că se roagă ca unul dintre acei nobili, aproape oricare dintre ei, să o remarce. Pelerinele lor închise la culoare sunt brodate cu fir de aur sau argint – aur adevărat, argint adevărat. Poartă colane de aur și lanțuri de aur pe umeri, aruncate în jurul gâtului ca și cum ar fi eșarfe. Pălăriile le sunt incrustate cu perle, poartă rubine de parcă ar fi doar granate și toți până la unul câte un crucifix uriaș și păcătos,

purtat pe sub lenjerie sau prins cu mândrie la gât, la vedere. Nu pot să nu zâmbesc când mă gândesc cum s-ar fi cutremurat Jane văzând atât bogăția vădită, cât și erezia într-un singur gest atât de frivol. Mi se face din nou dor de ea când îmi amintesc ochii ei căprui larg deschiși, chipul ei indignat, felul cum își strângea buzele când nu era de acord cu ceva.

Fetele din apartamentele reginei Maria vorbesc șoptit despre cum li s-ar părea să se căsătorească cu unul dintre nobilii spanioli și să plece în Spania pentru totdeauna, iar eu mă gândesc că – da, mi-ar plăcea. Dumnezeu știe că mi-ar plăcea. Nu mi-aș mai bate capul cu erezii și virtute; vreau să dansez și să port pe degete o mică avere. Vreau pe cineva care să mă iubească, vreau să mă simt vie, vreau să mă simt nebunesc de vie în fiecare clipă a fiecărei zile, fiindcă am văzut cât de ușor și de repede poate o fată să-și piardă viața. „Învață să mori!” – am învățat; și nu vreau decât să trăiesc. Janey Seymour spune că inima mea bate la fel de repede ca a ei, că suntem amândouă niște fete care trebuie să-și trăiască viața din plin. Suntem tinere și trebuie să avem tot ce ne dorim deodată. Spune că asta înseamnă să fii tânăr și frumos – nu ca regina, care are aproape patruzeci de ani și e înceată ca o iapă bătrână și grasă care a fost lăsată prea mult la păşunat.

Regina se căsătorește cu prințul Filip al Spaniei la Winchester și nu arată deloc bine. E palidă de emoții, iar fața ei mică și pătrățoasă se încrețește și se încruntă ca a tatălui ei atunci când e neliniștită. Stă la fel cum stătea el în portretele lui urâte, cu picioarele depărtate pe sub rochia groasă, certăreață ca o găină. O, Doamne! Ce bătrână plină de hotărâre! Știu că nu e vina ei – nu sunt așa de netoată, cât să cred că o femeie poate fi învinovățită că nu e tânără și frumoasă –, deși, e limpede, le prefer pe cele tinere și frumoase, chiar eu fiind una dintre ele. Dar, cel puțin, arată cât poate ea de bine în ziua nunții, se înveșmântează așa cum se cuvine, poartă o rochie aurie de nuntă, cu mânecile brodate cu diamante –, apoi începem așteptarea încordată ca

să vedem dacă poate să-i ofere un fiu.

[22] Palatul Regal Hampton, vara anului 1555

În timp ce rabdă cu greu o sarcină obositoare pe vremea călduroasă de vară, regina Maria se milostivește și o iartă pe dificila ei soră vitregă și se lasă convinsă de soțul ei, prințul Filip, să o elibereze pe Elisabeta de la palatul Woodstock. Ruda noastră sosește la curte înveșmântată foarte simplu, cu o glugă mică acoperindu-i părul roșcat, în straie protestante, alb cu negru, cât de încântătoare și de plină de entuziasm poate fi o fată bătrână care urmează să devină mătușă.

Prezența ei nu face decât să mai adauge un om în rândul celor care se înghesuie să stea chiar în spatele reginei, oriunde s-ar duce aceasta. Dar, desigur, chiar dacă Elisabeta poate să lupte pentru întâietate, nu poate să-și închipuie că are vreo șansă ca regina s-o numească moștenitoare. Doar prezența ei e de ajuns să le amintească tuturor de schisma religioasă, fiindcă toți știu că Elisabeta e moștenitoarea protestantă, așa cum a fost și sora mea.

Când întreaga curte se mută la Oatlands, mama merge acasă la Beaumanor și, fără să ne prevină în vreun fel pe mine și pe Mary, renunță la veșmintele de doliu și se căsătorește cu grăjdarul ei, Adrian Stokes, care ne-a servit și a îngrijit de cai și de câinii de vânătoare de când mă știu. Mary spune că mama nu-și permitea să-l plătească și n-a putut răbda gândul că el nu va mai avea grijă de caii ei, dar eu cred că se bucură să scape de numele Grey, care e tipărit de cei de religie reformată pe toate fițuicile oprite de lege și e renumit în toată creștinătatea. Cu Adrian Stokes poate să-și îngroape numele acoperit de trădare împreună cu soțul ei trădător și fiica reformată și să pretindă, cum face toată lumea, că ei n-au existat vreodată.

Îi merg toate bine. Devine doamna Stokes (cu toate că știu

că va cere întotdeauna să i se spună lady Frances și să i se facă o reverență adâncă), dar eu sunt încă lady Katherine Grey. Mary e încă lady Mary și nu avem nicio șansă să ne schimbăm numele decât dacă se căsătorește și cu noi cineva. E bine știut că noi, împreună cu Elisabeta, Maria a Scoției și Margaret Douglas suntem ultimele din neamul Tudor, având toate un drept la tronul reginei și toate stăm la curte așteptând cu sufletul la gură să vedem ce va aduce această sarcină apărută atât de repede. Una dintre noi e cu siguranță moștenitoarea, dacă nu va naște un prunc sănătos – un lucru pe care mama ei nu l-a făcut decât o dată.

[23] Palatul Oatlands, Surrey,
vara anului 1555

Numai Dumnezeu știe, eu n-am idee, de ce nouă, Tudorilor, nu ne merge niciodată nimic bine. Regina Maria nu se alege cu fiul mult dorit. Se retrage la momentul cuvenit, cu o burtă zdravănă, iar noi, doamnele de onoare, ne purtăm fermecător când stăm cu ea și coasem mici veșminte pentru prunc, iar când ieșim întoarcem capetele și spunem că nu putem discuta chestiuni femeiești cu frumoșii curteni spanioli. Eu fac mult caz de faptul că, fecioară fiind (și nu soție abandonată, ci o fată a cărei căsătorie a fost anulată după doar câteva săptămâni), nu pot să-mi spun părerea cu privire la starea reginei de azi, astfel de lucruri sunt un adevărat mister pentru o fecioară ca mine. O ținem în felul acesta – ceea ce e chiar încântător – din luna a șaptea, până într-a noua, la soroc și apoi (cu ceva mai puțină convingere), a zecea. De-acum, e un adevărat mister pentru noi toate – domnișoare și moașe deopotrivă. Ne ascundem neliniștea crescândă cât putem de bine și spunem că a greșit calculele și va naște cât de curând, dar până și mie mi se pare ceva din cale afară de straniu.

Cât durează așteptarea, Elisabeta e cât se poate de

lingușitoare, fermecătoare cu toate doamnele, grijulie și curtenitoare cu domnii, cu răsuflarea tăiată de îngrijorare pentru sora ei vitregă, atât de iubită și seducătoare, ca o călugăriță anatemizată, chiar cu soțul surorii sale, Filip al Spaniei, care, nu încape îndoială, o privește ca pe o garanție a siguranței lui în cazul în care bătrâna sa soție moare la naștere.

O întreb pe mama ce se întâmplă cu regina și de ce nu o apucă durerile și nu aduce pe lume un prunc, ca orice femeie, dar ea mă repede și îmi spune că, dintre toate fetele neghioabe de pe lume, eu ar trebui să fiu ultima care întreabă unde e moștenitorul tronului, de vreme ce cu fiecare zi care trece fără o naștere, ea e primul moștenitor îndreptățit, așa că poziția mea e din ce în ce mai bună. Eu șoptesc:

— Dar Elisabeta?

Iar mama spune cu asprime:

— Cea declarată bastardă de propriul tată? Și mă lovește peste degete cu biciul de călărie.

Înțeleg că nu voi primi sfaturi folositoare și demne de o mamă de la ea, așa că n-o mai întreb nimic.

Mai trece o lună, iar burta reginei pur și simplu se dezumflă, ca și cum n-ar fi fost altceva decât o oaie bătrână și lacomă care s-a balonat pentru că a scăpat în trifoi, iar noi nu zicem nimic când iese din izolare și se alătură iar curții, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat vreodată.

Pentru ea e un adevărat chin, desigur, pentru că-l iubește nebunește pe regele Filip, iar el e cât de politicos și răbdător poate fi un bărbat cu o soție mai bătrână care s-a crezut grea și i-a făcut pe amândoi de râs; însă, în fapt, e stânjenitor pentru noi toți: toți curtenii englezi care au făcut atâta caz de pântecul roditor al reginei, toate domnișoarele de onoare, care ne-am preumblat de colo-colo cu importanță. Cel mai rău se poartă Elisabeta, plină de compătimire, dar intrând la cină în spatele reginei, imediat după ea, de parcă atențiile lui Filip ar dovedi că ea e moștenitoarea, iar toată lumea uită de dreptul mamei și de mine.

În aceste împrejurări – de batjocură și de neprevăzut,

specifice prostiei tuturor oamenilor – descopăr că am avut ghinionul să moștenesc ambiția mamei. De fapt, m-aș fi așteptat s-o disprețuiesc, văzând unde ne-a adus până acum. Însă nu mă pot abține, mă supără oricine e de părere că nu sunt eu moștenitoarea și încep să iau parte la lupta pentru întâietate care se desfășoară seară de seară.

Nu mă gândesc neapărat că aș vrea să fiu regină – n-aș vrea să-i iau locul reginei Maria, totuși vreau să fiu moștenitoarea ei. Chiar nu văd cine altul ar fi mai potrivit să poarte coroana. Nu pot fi fericită când mă gândesc că Elisabeta ar putea fi regină; nu pot să mi-o închipui în locul lui Jane; nimeni n-ar putea. E așa de nedemnă! În toate privințele, de la groaznicul ei păr galben – nu e auriu deloc, ca al meu –, până la pielea ei, pământie ca a unui spaniol, nu e potrivită să fie regina Angliei. M-aș fi dat înapoi bucuroasă de dragul unui prinț care să fie moștenitorul Spaniei și al Angliei, născut din căsătoria a doi monarhi. Dar nu mă voi da înapoi pentru bastarda unchiului meu – mai ales că nimeni nu știe dacă e măcar atât. Mama ei a comis adulter cu cinci bărbați! Elisabeta ar putea foarte bine să fie fiica muzicantului regelui – cine știe?

Însă în vremurile acestea anoste și pline de regrete și stânjeneală, fără un prinț de Wales în leagăn și cu puține șanse la o nouă sarcină, nu sunt singura care se gândește la drepturile mele. Par să fi devenit foarte interesantă pentru doi oameni – doi bărbați, de fapt. Unul dintre ei e fostul meu soț, Henry Lord Herbert, care întoarce mereu capul spre mine și-mi zâmbește pe furiș când noi, domnișoarele, trecem pe lângă el. Nu pot să spun că-i întorc zâmbetul, îi arunc o privire cam ca aceea pe care o avea Jane când citea ceva ce i se părea puțin probabil: un fel de sprânceană ridicată cu scepticism, îl privesc de sus. Cred că e încântător și-i dau surorii mele Mary câte o palmă când îmi atrage atenția că rânjesc la Henry Herbert ca și cum mi-aș dori să fim căsătoriți încă.

Îi spun că nu se cade din partea ei, al cărei cap abia îmi ajunge la partea de sus a corsetului, să comenteze felul în

care arăt.

— Nu ești mai înaltă decât pitica reginei, îi spun tăios. Nu-mi zice mie că rânjesc.

— Nu sunt pitică, spune ea cu hotărâre. M-am născut mică, dar am sânge regal. Sunt diferită de Thomasina. Toată lumea spune asta.

Nu pot să-i pun la încercare demnitatea ei de om scund.

— A, și cine sunt toți oamenii ăștia care spun asta?

— Eu spun, zice ea cu o demnitate colosală. Și eu sunt cea care contează.

N-a fost niciodată prea tulburată de faptul că e mărunțică și nici nu mai crește. Jane i-a spus odată că piticii, în nu știu ce țară de păgâni, erau venerați ca niște zei, iar lucrul acesta a umplut-o de mândrie. Are o părere foarte bună despre sine pentru cineva atât de mic de înălțime. Mi se pare straniu că am avut o soră care disprețuia toate lucrurile lumești și una prea mică să și le dorească, iar eu, născută între ele, înaltă și frumoasă, să fiu cea mai dornică de plăceri lumești din întreaga Curte.

— Cred că vrei să te măriți din nou cu el, spune Mary cu înțelepciune. Aș fi crezut că felul în care s-au purtat cu tine te-a făcut să nu mai vrei să auzi de familia Herbert.

Îi spun că nu, nicidecum! Nicidecum! N-am fost niciodată căsătoriți, nicidecum! La fel cum ea n-a fost niciodată logodită. Căsătoria e anulată și uitată și n-am idee de ce Henry îmi zâmbește atât de fermecător. Ar fi trebuit să mă păstreze drept soție dacă îi sunt atât de dragă, dacă ar fi avut destul minte cât să se ridice împotriva poruncilor familiei lui și să-și urmeze inima. Dar a făcut greșeala să mă lase să plec, și acum, când mă vede în centrul atenției la curte, mă bucur să mă gândesc că regretă.

Dar celălalt domn care e interesat de mine – chiar un nobil – este și mai surprinzător: ambasadorul Spaniol, contele de Feria.

Nu sunt o neghioabă. Nu cred că s-a îndrăgostit de frumusețea mea blondă, chiar dacă e destul de binevoitor să-mi spună că sunt ca o statuie de alabastru, cu pielea așa de

albă și părul la fel de blond ca al unui înger. Îmi spune că în Spania lumea ar cădea în genunchi în fața frumuseții mele, că semăn cu un înger pictat pe un vitraliu, că frumusețea mea luminează. Îmi fac plăcere aceste lucruri, desigur, dar știu cât se poate de bine că nu înfățișarea mea – chiar dacă sunt cea mai frumoasă de la Curte – îl interesează. Sigur e vorba despre sângele meu regal, de faptul că mă aflu aproape de tron. Și dacă ambasadorul spaniol e interesat de mine, înseamnă că moștenitorul Spaniei – însuși prințul consort al Angliei – e și el interesat de mine? Că-și ascunde atracția față de mine sub flirtul ușuratic cu Elisabeta? Oare sunt, de fapt, pregătită pentru tron de către papistași, așa cum Jane a fost împinsă într-acolo de către reformați? Oare spaniolii speră ca, după moartea reginei, să mă proclame pe mine moștenitor, iar Filip să mă ia de soție și să cârmuiască prin intermediul meu?

Nu-l întreb fățiș lucrul acesta pe ambasadorul spaniol; sunt prea isteață să fac așa ceva. Sigur că înțeleg cum urmează să fie jucate aceste jocuri de putere. Și nici el nu spune nimic direct, zice doar că regele Filip mă admiră și mă întreabă dacă îmi place, oare, Spania? Dacă sunt o reformată hotărâtă, ca biata mea soră, sau înclin către Biserica adevărată?

Îmi plec privirea cu modestie și zâmbesc fixând vârfurile picioarelor, spunând că nimeni nu poate să nu-l admire pe regele Filip. Nu spun nimic ce-ar putea suna a erezie sau măcar a împotrivire, dar îmi jur că nu voi fi marioneta nimănui. Nimeni nu-mi va mai da ordine vreodată. Dacă cineva se gândește să mă urce cu forța pe tron, așa cum au urcat-o pe sora mea, vor descoperi că sunt o regină de drept; vor descoperi că, dacă îmi pun coroana pe cap, o voi păstra și-mi voi păstra și capul. Nimeni nu mă va ispiti cu o uzurpare lipsită de viitor. Nimeni nu mă va ispiti să stărui că moștenirea mi se cuvine. Îmi voi servi propriile interese cu prudență și înțelepciune. Nu voi risca nimic de dragul credinței. Dacă Dumnezeu mă vrea pe tronul Angliei, atunci chiar El va trebui să facă efortul acesta.

Dar ascult cu băgare de seamă când ambasadorul spaniol

trece de la măguliri la complot. Dacă spaniolii o conving pe regina Maria să mă numească pe mine moștenitor și apoi să mă sprijine, sunt convinsă că voi reuși.

— Și, în ciuda sorții surorii tale, ai o înclinație naturală către religia veche? Mă întreabă contele de Feria, cu glas dulce ca marmelada pe care mi-o pune pe farfurie.

Privesc în sus, printre gene, cum mă invită să mă lepăd de sora mea moartă și de toate lucrurile în care a crezut ea.

— Sigur că urmez religia reginei, spun cu ușurință. A trebuit să învăț totul de la început, chiar și Liturghia în latină, de vreme ce eu am crescut într-o casă de reformați care se rugau în engleză. Dar m-am bucurat să studiez și să aflu adevărul, ezit eu. Nu sunt o eretică.

Sigur că nu sunt. Verișoara mea, regina, care a urcat pe tron cu atâta bunăvoință, asigurându-ne pe toți că oricine va putea să-L găsească pe Dumnezeu în felul său, a executat-o pe sora mea pentru credința ei, și acum aduce sfânta Inchiziție să-i tortureze pe toți ceilalți și să-i ardă pe cei de aceeași credință ca Jane. Nu și pe mine! Nu voi fi trimisă la închisoare pentru niște vorbe. Nu voi fi decapitată pentru că n-am vrut să mă închin dinaintea azimei sau pentru că am uitat să-mi înmoi degetele în vasul cu apă sfințită sau orice alt lucru care e o chestiune de viață și de moarte azi, dar ieri nici măcar nu exista. Acum altarul e ascuns de catapeteasmă, astfel că tot ce face preotul e un adevărat mister. Acum sunt statui în fiecare firidă și câte o lumânare dinaintea fiecăreia. Acum sunt zile ale sfinților, când nimeni nu muncește, și zile de post când trebuie să mâncăm doar pește și nimic altceva. Sunt tot felul de rânduieli pe care a trebuit să le învăț ca să nu par o reformată și sora unei martire reformate primejdioase. Mă plec și fac genuflexiuni și adulmec tămâia laolaltă cu cei mai credincioși. Nimeni nu mă va numi eretică fiindcă mă întorc cu spatele la altar și nu fac plecăciunile atunci când trebuie.

Sunt foarte hotărâtă în această privință. Voi face tot ce mi se va cere. Voi câștiga o avere de la această regină evlavioasă, apoi ea îmi va alege un bărbat frumos drept soț și

vom avea fii minunați. Apoi voi fi moștenitoare papistașă a tronului cu un mic credincios în leagăn și nici nu mă îndoiesc că mă va numi pe mine drept următoarea regină. Acesta este destinul meu. Voi ajuta la împlinirea lui, dar nu-mi voi asuma niciun risc. Așa că-i zâmbesc ambasadorului soțului ei, care doar că nu mă întreabă dacă vreau să fiu regină, și mă asigur că știe bine că nu e nimeni în toată Anglia mai potrivit pentru asta decât mine.

Exceptând-o pe Margaret Douglas, desigur, care e de părere că ea ar trebui să fie regină, exceptând-o pe mica Maria, regina Scoției din palatele ei din Franța, care e de părere că ea și oștirile ei franceze ar trebui să aibă pretenții la tron. Exceptând-o pe Elisabeta, moștenitoarea cu cele mai mici șanse a surorii ei vitrege, care nu corespunde după rânduieli, după religie, după fire și după obârșie.

Elisabeta cea Nefericită vine la curte și oftează pe la colțuri de parcă i s-ar frânge inima de mila clericilor din temnițe și a martirilor arși pe rug la Smithfield. Elisabeta se îmbracă în veșminte foarte simple, mincinoasa, ca și cum nu i-ar plăcea veșmintele frumoase și giuvaierele. E un păun vopsit în negru. Elisabeta vine la Liturghie și-și ține mâna într-o parte, ca și cum ar durea-o prea mult să se plece în fața azimei și uneori reușește să leșine și să fie scoasă pe brațe, astfel încât mulțimea de afară să vadă că moare pentru credința ei reformată și să creadă că regina e crudă cu sora ei vitregă. Elisabeta cea dichisită își revine cu repeziciune admirabilă și poate fi văzută mai târziu plimbându-se prin grădină cu prințul Filip, care nu-i scapă din ochi privirea plecată, în timp ce se apleacă înspre ea să audă ce spune în șoaptă.

Cred că Elisabeta joacă un joc pe termen lung și își închipuie că regina, care se simte mai rău pe zi ce trece și e din ce în ce mai tăcută, o să moară, iar prințul Filip se va căsători cu ea și o va face soția lui și regina Angliei în locul Mariei. Cum ambasadorul spaniol mă curtează pe mine, Maiestatea Sa, prințul, o curtează pe Elisabeta și pot să bag de seamă că rezervele ei fecioreşti sunt la fel de sincere ca ale mele, de vreme ce amândouă am pus ochii pe tron.

Mă întâlnesc cu ea în fiecare zi în suita reginei și ne facem una alteia plecăciuni prevăzătoare și politicoase, ne sărutăm ca între verișoare și pot să jur că amândurora ne trece prin minte: ha, tu ai șanse mai mici la tron decât mine! Ce ți se făgăduiește ție? Și pot să jur că amândurora ne trece prin minte: și, dacă o să ajung vreodată regină, ai să vezi tu!

[24] Palatul Whitehall, Londra, iarna anului 1558

Și de aceea sunt cu totul uluită când, având toate motivele să mă numească pe mine, având și sprijinul tăinuit al spaniolilor, după ce i-am arătat de câte ori am putut credința mea papistașă, de îndată ce boala și tristețea reginei Maria se dovedesc fatale, o numește pe Elisabeta – Elisabeta! – o numește în ultima clipă, de pe patul de moarte, iar jumătate de țară e înnebunită după prințesa protestantă, care intră acum călare în Londra și urcă pe tron ca și cum ar fi moștenitorul de drept, prin ale cărui vene curge sânge regesc, și nu o bastardă norocoasă. După tot ce am făcut ca să dovedesc că sunt o bună papistașă, regina Maria mă abandonează, își abandonează credința proclamată în gura mare, pentru care au murit atâția oameni. Nici măcar nu aduce vorba de papistașa cea adevărată și moștenitoare de drept, cealaltă verișoară a ei, Maria, regina Scoției, care acum e căsătorită cu Francisc al Franței și are nerușinarea să se proclame regină a Angliei, de parcă familia mea n-ar fi fost numită înaintea ei. Regina Maria nici măcar nu amintește de Margaret Douglas, deși i-a promis s-o facă moștenitoarea ei. Joacă necinstit cu noi toate și o numește pe Elisabeta. Elisabeta, inamica ei!

— De ce nu te-a numit regina Maria pe tine? o întreb pe mama, forțându-mă să-i vorbesc deschis, fără ocolișuri, în sfârșit, din pricina resentimentelor. De ce nu m-a numit pe mine?

Chipul mamei se întunecă de furie neputincioasă. Acum va trebui să o servească pe regina Elisabeta, să-i fie verișoară iubitoare și doamnă de companie și nu se așteaptă ca o fată destul de tânără să-i poată fi fiică, având și toate motivele să n-o placă, să fie o stăpână prea generoasă. Mama, care s-a căsătorit cu grăjdarul ca s-o asigure pe regina Maria că nu are niciun plan să se mărite cu vreun bărbat cu pretenții la tron, fără vreun fiu cu sânge regal care ar urma să se nască, se regăsește acum fără un nume important și fără vreun moștenitor, fiindcă Adrian Stokes e un om de rând și toți pruncii pe care i-a avut cu el au murit. S-a făcut singură neimportantă ca s-o mulțumească pe regina Maria, dar descoperă că n-a făcut decât să se dea la o parte în favoarea reginei Elisabeta.

— Vrei să scoți șobolanul ăla nenorocit de-aici? țipă ea.

Am o cățelușă mops drăguță, pe nume Jo, care se ține după mine peste tot. Mă aplec și o scot din cameră în liniște. Ea începe să scheaune și să zgârie la ușă, apoi se așază tristă pe podeaua din lemn de afară să mă aștepte.

— Regina Maria a ținut întotdeauna la neamul ei, spune mama printre dinți. În ciuda a tot. A urcat pe tron pentru că așa a vrut tatăl ei și nu a dorit să schimbe lucrurile. El a recunoscut-o pe Elisabeta drept fiică, iar în testament a numit-o moștenitoare după sora ei, regina Maria. Familia mea a fost numită după Elisabeta, doar dacă ea nu va avea moștenitori, așa că asta a vrut regina.

Trage aer în piept și bag de seamă că duce o luptă să-și păstreze cumpătul, o luptă așa de crâncenă, că mi-e teamă să nu facă vreo criză.

— Așa cere tradiția. Așa scrie în testamentul regelui Henric, Dumnezeu să-l binecuvânteze.

— Și cu mine cum rămâne? întreb.

Cred că am spus asta toată viața mea.

— Și cu mine cum rămâne?

— Tu trebuie să aștepți, spune mama, de parcă n-aș avea optsprezece ani și n-aș fi nerăbdătoare să-mi trăiesc viața, să mănânc la petreceri, să dansez la toate sărbătorile, să port

rochiile frumoase din garderobă, să flirtez cu toți tinerii protestanți frumoși care au apărut pe neașteptate la această nouă curte atrăgătoare, care renunță degrabă la latină și citesc Biblia în engleză și nu trebuie să se roage decât de două ori pe zi.

— Nu pot să aștept, mă plâng. Am așteptat zi de zi de când tata a numit-o regină pe Jane. Nu fac decât să aștept să mi se întâmple ceva și să sper că de data asta e un lucru bun. Janey Seymour spune…

— Să nu mai aud de Janey Seymour, mă întrerupe mama dintr-odată. Iar stai la ei luna asta? Nu s-au săturat de compania ta?

— Nu, nu s-au săturat. Și, da, stau la Hanworth, dacă nu-mi ceri tu să fiu alături de tine la curte, spun eu provocând-o să-mi interzică să mă mai văd cu cea mai bună prietenă a mea. Oricum n-o să avem parte de prea multe favoruri din partea Elisabetei, așa că nu trebuie să ajungem acolo devreme ca să avem parte de mărinimia ei. Nu văd de ce-ar trebui să fiu acolo când toți prietenii Elisabetei se arată de prin cotloanele unde au stat ascunși. Nu văd de ce-ar trebui să stau toată ziua și să privesc cum Elisabeta cere alte și alte rochii din garderoba care ar fi trebuit să fie a mea.

— Nu-i vorba despre rochii, rochiile nu au nicio însemnătate, spune mama, greșind din nou.

[25] Palatul Hanworth, Middlesex, primăvara anului 1559

În loc s-o privesc pe Elisabeta fălindu-se cu avuțiile și cu tronul care odată au fost ale surorii mele și ar fi trebuit să-mi revină, merg să stau cu Janey și mama ei, lady Anne Seymour, în casa lor frumoasă de la țară. Îi iau cu mine pe Domnul Năsuc, maimuța, pe Ribbon, pisoiul, și pe Jo, cățelușa cea nouă, iar toată lumea îi adoră la Hanworth și nu-mi spune nimeni să-i închid în cușcă. Sunt sigură că nimeni nu-mi duce

dorul la curte, poate doar Henry Herbert, ale cărui priviri stăruitoare îmi spun că acum crede că a făcut o mare greșeală când le-a permis să-l despartă de verișoara reginei. Celălalt fost admirator, ambasadorul spaniol, e foarte supus, așteptând să vadă cum stăpânul lui, regele, – aflat acum în siguranță, în țara lui, – reușește să se înțeleagă cu noua regină și dacă ea îl va accepta drept soț, așa cum a promis.

Mă îndoiesc că ea măcar bagă de seamă că nu sunt acolo. Sigur că e palpitant că toți spaniolii cei serioși au dispărut și posaca regină Maria a murit, iar toată lumea e tânără, protestantă și pusă pe flirturi. Elisabeta, aflată chiar în centrul atenției, cu capul sus acum, că e dintr-odată în siguranță și importantă, merge peste tot cu Robert Dudley, cumnatul surorii mele, Jane, de parcă ar fi ibovnici și ar fi primit dintr-odată cheile propriului lor palat. Se țin chiar de mână; trebuie că sunt amețiți de ușurați ce sunt. E o schimbare miraculoasă, din temnițele de la Turn în apartamentele regale, peste noapte. Amândoi trebuie să se fi gândit că o să-și pună capetele pe blocul de lemn de pe eșafod, iar acum își pun obrazul pe cele mai fine așternuturi, brodate cu însemnele regale. Mama ei a fost decapitată, la fel și tatăl lui. Amândoi și-au scrijelit numele pe pereții unei temnițe din Turn și au numărat zilele până la presupusa lor judecată. Trebuie să se simtă ca în Rai după ce-au ieșit prin gangul acela întunecos și s-au trezit în drum spre curtea regală. Sora mea, desigur, a pornit pe drumul celălalt – dinspre apartamentele regale spre eșafod – și chiar tatăl lui Robert se face vinovat de întemnițarea ei. Complotul în favoarea Elisabetei a fost picătura care a umplut paharul și motivul pentru care Jane a fost executată. Nu uit asta când îi văd triumfând: triumful cerșetorului. Mă întreb cum de nu le e rușine.

Dar nimeni nu se gândește la asta în afară de mine, iar eu încerc să nu mă gândesc deloc. Curtea Elisabetei e plină de oameni care se întorc în grabă din Elveția sau de la germani sau de pe unde s-au mai ascuns de Inchiziție. Caii pesemne cad din picioare pe tot drumul dinspre Zürich. Măreața noastră prietenă, lady Bess Cavendish, văduvă, căsătorită cu

alt bărbat avut și protestantă convinsă, apare la curte și e din nou foarte bună prietenă cu noi și o înfocată susținătoare a Elisabetei. Ducesa de Suffolk, tânăra și frumoasa noastră bunică vitregă, Catherine Brandon, se întoarce din exil cu soțul ei, om de rând, și cu doi copii adorabili. Toată lumea vrea poziții și feude și favoruri, toți sunt dintr-odată cei mai buni prieteni ai celei mai singuratice fete din Anglia. Guvernanta Elisabetei, Kat Ashley, e din nou alături de ea după un scurt răstimp petrecut la închisoarea Fleet pentru trădare. Elisabeta nu mai e sora vitregă disprețuită: e prințesa protestantă care a reinstaurat credința reformată în Anglia; este eroina tuturor reformatorilor, ca și cum sora mea, Jane, n-ar fi existat, ca și cum eu – născută în religia reformată, cu sânge regal – n-aș exista.

Nu îmi folosește la nimic că am fost sora unei regine, o regină pentru doar nouă zile, dar proclamată de toți cei care acum dau năvală la curtea protestantă. Elisabeta nu are simțul familiei: era îngrozită de tatăl ei, neliniștită în preajma fratelui vitreg, regele Edward, care a iubit-o atât de mult pe Jane și vrăjmașul declarat al surorii sale vitrege, regina Maria. În timp ce eu am fost crescută de o mamă care amintea zi de zi de rudenia noastră cu familia regală, Elisabeta a crescut singură, după ce mama ei a murit, iar tatăl ei s-a căsătorit cu alte femei. Așa că nu mă surprinde că mă salută fără nicio plăcere, iar eu îmi permit să înalț bărbia, să ridic din sprâncene și să-i vorbesc aproape ca unui egal. Faptul că o depășesc în grație și frumusețe în aceste momente când își proclamă triumful cu atâta zgomot e singura mea răzbunare. E ridicol de înfumurată, de-a dreptul disperată să fie văzută ca fiind cea mai frumoasă fată de la curte, din Anglia, din toată lumea, dar, iată-mă pe mine: zveltă, pe când ea e umflată, cu ochi strălucitori, pe când ea e obosită, voioasă, pe când ea are în fiecare zi noi obligații și află tot mai multe lucruri de care trebuie să se teamă, o supraviețuitoare cum e și ea, dar cu pielea albă și părul blond, pe când ea – ca să spunem adevărul – e oacheșă și are părul mai mult roșcat. Pot s-o fac să se înfurie doar dacă străbat încăperea dintr-o parte

în cealaltă, ceea ce și fac.

E cu atât mai bine pentru mine că ea e cu siguranță prea ocupată să-și facă griji sprijinindu-i pe protestanți în Scoția, impunând religia englezilor, luptând să obțină titlul de Suprem Conducător al Bisericii Anglicane – de parcă o femeie ar putea fi așa ceva! –, ca să aibă ceva de obiectat la micile mele acte de sfidare. E cu atât mai bine pentru mine că pot să fug la Hanworth, fiindcă mama mă ceartă și mă face neghioabă pentru că supun la chinuri o tânără îngrijorată, proaspăt urcată pe tron, dar eu îl consider a fi tronul lui Jane și al meu, iar pe Elisabeta o consider fiica ambițioasă și hrăpăreață a unui muzicant și a unei femei desfrânate.

Promite că-și va numi moștenitorul, dar n-o face. Ar trebui să mă numească pe mine, dar îmi evită numele. Până când nu va avea un comportament demn de o regină, până nu se căsătorește, nu face copii și nu numește un moștenitor, nu va avea niciun pic de respect din partea mea și, cu siguranță, nici ea nu-mi arată așa ceva.

— Ai atâta dreptate, spune Janey Seymour apăsat.

Întoarce capul ca să-și acopere gura cu mâneca în timp ce tușește și i se zguduie tot trupul din cauza puterii accesului. Dar zâmbește când se întoarce din nou către mine, cu ochii strălucitori de febră.

— Ai dreptate, toată lumea știe că nu ea e moștenitoarea de drept, toată lumea știe că e nelegitimă, dar nu ai pe nimeni de partea ta. Toți protestanții cred că nu e nimeni mai bun decât Elisabeta și nici măcar papistașii nu îndrăznesc să aducă vorba de Maria, regina Scoției, care e pe jumătate franțuzoaică.

Domnul Năsuc stă în poala mea, iar eu îi gâdil burtica dolofană. Ține ochii închiși de plăcere. Din când în când cască, sau poate chicotește.

— Dacă aș fi căsătorită...

Mă gândesc la familia Dudley care a făcut planuri, a pregătit oaste și a luptat pentru Jane. Oare unde aș fi acum dacă aș avea o familie cu trecere care să conspire pentru mine, dacă tata ar fi încă în viață? Dacă aș avea un soț, iar

tatăl lui ar vedea ce-am putea să fim?

— O, da, dar familia Herbert nu va risca să facă ceva împotriva Elisabetei.

— Nu mă gândesc niciodată la Henry Herbert, mint eu, iar Janey îmi surprinde privirea și izbucnește în hohote de râs care se transformă într-un nou acces de tuse.

— Sigur că nu. Dar încă ești moștenitoarea tronului, și tatăl lui nu uită asta! E întotdeauna atât de politicos cu tine acum!

— Nu-mi pasă! scutur din cap și-l așez pe Domnul Năsuc în fund ca să ne privească cu ochii lui serioși.

— Dar trebuie să te căsătorești, spune Janey când își recapătă suflul. Elisabeta n-o să-ți găsească un soț bun. Vrea ca toată lumea s-o curteze doar pe ea. Ne-ar face pe toate călugărițe, dacă ar putea. Mama ta n-are niciun plan pentru tine, văzând că regina Maria nu te-a numit moștenitoare după Elisabeta și că Elisabeta nu-ți promite asta?

— Speră ca Elisabeta să înceapă să ne favorizeze pe noi, spun eu. Aș găsi un soț mai bun dacă Elisabeta ne-ar recunoaște pe noi, familia ei. Dar e limpede că nu se gândește decât la ea. Eu am fost dată uitării. Nu mai am nici măcar locul meu în apartamentele private. Nu sunt în cercul restrâns. Ai crede că sunt o adevărată străină, care așteaptă afară, în sala de primiri, ca un solicitant de rând, când locul meu e înăuntru, ca o rudă. Regina Maria nu s-ar fi purtat niciodată așa cu noi.

Janey încuviințează din cap.

— E doar gelozie, spune ea, în timp ce ușa odăii se deschide și frumosul ei frate, Ned, vâră capul înăuntru și, văzând că suntem singure, intră.

— Ce pânze mai țeseți, păianjeni mititei? întreabă el, așezându-se pe un taburet de lângă cămin, între scaunele noastre.

Simt cum mă îndrept puțin de spate pe scaunul meu și-mi ridic fața către lumină, înclinând-o în unghiul cel mai favorabil. Îl ador pe Edward Seymour încă de când era logodit cu sora mea, Jane, și ei i-am spus atunci că e cel mai frumos bărbat din lume, cu ochii cei mai blânzi; dar ea nici n-a vrut să

audă. Acum îl văd aproape în fiecare zi, iar el mă necăjește cu familiaritatea unui vechi prieten, și eu încă mă gândesc că e cel mai frumos tânăr din lume.

— Vorbim despre căsătorie, spune Janey, provocându-mă să o contrazic.

— Nu despre căsătoria noastră, mă grăbesc să spun. Pe mine nu mă interesează căsătoria.

— Vai, câtă cruzime! spune Ned făcându-mi cu ochiul. O să fie o sumedenie de inimi frânte la curte dacă trăiești și mori fecioară.

Eu chicotesc, mă îmbujorez și nu găsesc cuvinte să-i răspund.

— Sigur că trebuie să se căsătorească, spune Janey. Și încă cu cineva de familie bună. Dar cu cine? Tu ce părere ai, Ned?

— Cu un prinț spaniol? întreabă el. Nu cumva ambasadorul spaniol e un mare admirator de-al tău? Un nobil francez? Cu siguranță, o fată cum e lady Katherine Grey, așa de aproape de moștenirea tronului, așa de frumoasă, poate să-și caute soț în cercurile cele mai înalte, nu?

— Serios! spun eu, încercând să par modestă, dar încântată la culme de conversația aceasta inadecvată. Trebuie să hotărască prietenii și familia mea.

— O, nu un spaniol! Nu vrea să plece în Spania, spune Janey fără să se sinchisească. Nu pot s-o las să plece. Trebuie să găsească un englez frumos, desigur.

— Nu cunosc nici măcar unul, afirmă Ned. Niciunul îndeajuns de frumos. N-aș ști de unde să încep. Toți prietenii mei sunt plicticoși ca niște vite, iar eu...

Se oprește și mă privește în ochi.

— Mă ai cumva în vedere și pe mine? Am niște legături nemaipomenite.

Simt cum roșesc.

— Eu... eu...

— Ce întrebare! spune Janey, dregându-și glasul. O ceri în căsătorie, Ned? Ai grijă, sunt martor!

— În lipsa cuiva demn de asta...

Privirea lui stăruie pe obrajii mei arzători, pe gura mea.

Cred c-ar putea să se aplece să mă sărute, așa e de aproape, iar privirea lui e atât de tainică.

— Glumești, reușesc să șoptesc.

— Doar dacă-ți plac glumele, răspunde el.

— Sigur că-i plac! spune Janey. Care fată nu se bucură de o glumă despre iubire?

— Să-ți compun un poem? mă întreabă el.

E un poet minunat; dacă ar scrie o poezie despre mine, aș deveni renumită doar pentru asta. Chiar cred că o să leșin după cât de tare simt că-mi arde fața și-mi bubuie inima în urechi. Nu-mi pot lua privirea de la ochii lui calzi și veseli, iar el privește stăruitor spre gura mea, ca și cum ar vrea să se aplece, mai aproape și mai aproape, să mă sărute.

— Ai fost la vânătoare? întreb la întâmplare. Ce face calul?

Ce face calul? Am mai fost stânjenită până acum; dar acum îmi vine, pur și simplu, să mor. Parcă nu pot să spun decât prostii, parcă buzele mele ar vrea să mă dea în vileag în fața lui, să-l asigure că nu pot să mă gândesc la nimic când e așa de aproape. Janey mă privește uimită, iar Ned râde scurt, de parcă înțelege că m-a cuprins un vârtej de nerozie. Se ridică alene.

— Calul mi-a fost de mare ajutor, spune el, zâmbindu-mi de sus. Știi tu, merge la trap de colo-colo, în galop când e nevoie. E un cal foarte bun. Oprește când îi ceri, un lucru foarte plăcut.

— Știu.

Înghit în sec, iar Janey ne privește cu interes dintr-odată.

— O să mă întorc să vă iau pe amândouă la cină, se oferă Ned.

Așa cum stă în picioare, e minunat de frumos, înalt, cu păr șaten și ochi căprui; pare zvelt și puternic în pantalonii de călărie și cizmele înalte. Își trage jacheta în jurul taliei subțiri, ne face o plecăciune mie și surorii lui și iese din cameră.

— O, Doamne! îl iubești! țipă Janey, ceea ce o face să tușească iar.

Domnul Năsuc îmi sare din brațe și se duce la ușă de parcă ar vrea să plece după Ned.

— Vicleană mică! Eu mă tot gândeam la Herbert, și tu îl iubești pe fratele meu și ai ținut lucrul ăsta secret tot timpul! „Ce face calul?” O, Doamne! „Ce face calul?”

Aproape că-mi dau lacrimile de râs și rușine.

— O, mai taci! O vorbă să nu mai aud.

— Ce-a fost în capul tău?

— Nimic, mărturisesc. Doar îl priveam. N-am putut să mă gândesc la nimic cât timp s-a uitat la mine.

Își duce mâna la inimă.

— Ei bine, spune ea chinuindu-se să tragă aer, cred că avem răspunsul la întrebarea noastră. O să te căsătorești cu Ned, iar eu voi fi cumnata ta. Noi, familia Seymour, suntem egalii oricărei familii din Anglia, chiar tatăl tău l-a ales pe Ned pentru sora ta, Jane. Acum poți să te căsătorești cu el și vom fi atât de fericiți! Iar eu voi fi mătușa micului moștenitor al tronului. Nimeni nu poate să-ți tăgăduiască importanța când ai un fiu Tudor-Seymour în leagăn! Mă aștept ca Elisabeta să-i fie nașă și să-l numească moștenitor până când va avea ea un fiu.

— Elisabeta ar înnebuni dacă ne-am căsători, spun cu încântare.

— De-a binelea. Dar atunci va trebui să te ia în apartamentele ei, drept una dintre doamnele de vază. Vei fi de două ori verișoara ei, fie că-i place sau nu. Va trebui să-l numească pe fiul tău moștenitor; toată lumea ar stărui să facă asta. Gândește-te doar! Nepotul meu, moștenitorul tronului Angliei!

— Contesa Hertford, spun eu, probând titlul, ca și cum aș încerca un val de stofă, lipindu-mi-l de față să văd cum arată culoarea pe lângă pielea mea albă.

— Ți se potrivește, spune Janey.

* * *

La început, nu e mai mult decât o glumă. Eu și Janey pesemne că ne-am propus una alteia o jumătate de duzină de pețitori în anii de când suntem prietene, însă în timp ce Ned merge la călărie cu noi, se plimbă prin grădină, ne duce la

cină și pariază la jocurile noastre de cărți de seara, continuă să aibă un glas tainic și să flirteze cu mine, iar eu roșesc și chicotesc și, încet-încet, încep să-mi găsesc cuvintele. Puțin câte puțin, cu mare grijă, gluma e lăsată deoparte și începe să mă curteze cu adevărat, iar eu știu că, pentru prima și ultima oară în viață, sunt cu adevărat îndrăgostită. Toată lumea vede asta. Nu numai Janey bagă de seamă că suntem o pereche frumoasă, potriviți și la înălțime, la aspect și la educație. Toți cei din casă conspiră să ne lase singuri sau să ne conducă unul către celălalt.

— Domnul e în curtea grajdurilor, îmi spune unul dintre servitori când vin dinspre ușa de la intrare ca să plec la călărie.

— Lady Katherine își plimbă mopsul în grădină, îi spun lui Ned când se întoarce călare după ce a făcut cine știe ce comision pentru mama lui.

— Doamnele sunt în bibliotecă… domnișoarele brodează în camera lor… domnul se roagă, domnul se întoarce acasă la prânz…

Toată lumea îl conduce pe Ned la mine, și pe mine la el, până ajungem să ne petrecem ziua întreagă împreună, zi de zi și, ori de câte ori îl văd, mă cuprind fiorii de parcă e prima dată când se întâmplă, iar ori de câte ori pleacă, îmi doresc să nu se îndepărteze niciodată.

— Îl iubești cu adevărat? îmi șoptește Janey nerăbdătoare când ar trebui să ne culcăm, împreună, în patul ei mare din lemn, cu draperiile trase, cu mopsul meu, cu pisoiul și cu Domnul Năsuc lângă noi.

— Nu pot să-ți spun, îi răspund cu prudență.

— Atunci îl iubești, spune ea cu mulțumire. Fiindcă oricine poate să spună „nu”.

— N-ar trebui să spun, mă corectez eu.

— Deci îl iubești.

* * *

Sigur că mama lui Ned și Janey, lady Anne Seymour, vede aceste lucruri la fel de bine ca toți ceilalți, așa că într-o

dimineață își cheamă cei doi copii în capela sa. Eu nu sunt invitată. Sunt convinsă că le va interzice amândurora să mă mai vadă. Vom fi despărțiți, știu asta. Voi fi trimisă acasă. Voi fi făcută de rușine. Va spune că sora lui Jane Grey nu poate fi văzută flirtând cu fostul logodnic al lui Jane Grey. E o femeie înspăimântătoare, care are o părere foarte bună despre sine. Se prea poate să se fi căsătorit cu cineva inferior ei a doua oară, dar primul ei soț a fost cel mai important om din Anglia după rege, iar ea a făcut mare caz de rangul ei de soție a Lordului Protector. Îi va spune fiului și moștenitorului ei că deja i-a planificat căsătoria cu cineva important și că nu-i îngăduie să mă curteze pe mine.

— Așa a făcut, adeverește Janey, care a venit într-un suflet de la capelă până în odaia pe care o împărțim.

Gâfâie și-și duce o mână la inimă.

— Am venit cât am putut de repede. Știam că mori de nerăbdare să auzi ce-a spus.

Îl înșfac pe Ribbon, pisoiul, de pe scaunul ei ca să se poată așeza, dar trebuie să aștept să-și recapete răsuflarea în timp ce culoarea îi apare și-i dispare din obraji. De îndată ce poate vorbi, spune:

— I-a spus lui Ned că nu trebuie să te aleagă pe tine, că nu e o pereche potrivită pentru tine și nici tu pentru el.

— O, Doamne! spun eu prăbușindu-mă pe pat și luându-i mâinile într-ale mele. Știam eu! Mă urăște! El ce-a zis? O să mă lase?

— A fost minunat! strigă Janey. Atât de calm. Părea atât de chibzuit. Deloc îngrijorat. N-aș fi crezut să-l văd vreodată înfruntând-o astfel pe mama. A spus că tinerii pot să-și țină companie unii altora și nu vede niciun motiv pentru care te-ar evita, aici sau la curte. Mama i-a spus că nu trebuie să stea doar cu tine, așa cum face, iar el i-a răspuns că e limpede că regina nu are nimic de obiectat cu privire la prietenia voastră, de vreme ce n-a avut nimic de spus despre asta, știind că sunteți aici, împreună.

— A spus el asta?

Încrederea lui în sine m-a lăsat fără cuvinte.

— A spus. Cu mult calm chiar.

— Și ce-a răspuns mama ta? întreb cu șovăială.

— A părut surprinsă și a spus că n-are nimic împotriva ta și nici împotriva prieteniei noastre, dar nu se îndoiește că regina are planuri pentru voi amândoi și că acestea nu au în vedere căsătoria ta cu el. A spus că regina nu va dori să aducă o verișoară ca tine și mai aproape de moștenirea tronului, făcându-te un Seymour.

— O, Elisabetei nu-i pasă! spun eu. N-are niciun plan pentru mine. E chiar mulțumită că nu are planuri pentru mine. Nici nu se gândește la mine.

— Ei bine, asta a zis și Ned! spune Janey triumfătoare. Și a mai zis că, de vreme ce amândoi sunteți liberi, nu vede niciun motiv pentru care n-ați petrece timpul împreună, apoi a făcut o reverență și a plecat, pur și simplu.

— Pur și simplu? repet eu.

— Știi cum face el o reverență apoi pleacă.

Se mișcă precum un dansator, cu pas ușor și umeri drepți, ca un om demn de luat în seamă. Știu bine cum face o reverență, apoi pleacă.

[26] Palatul Greenwich, vara anului 1559

Când vizita mea se apropie de sfârșit, îmi așez animalele de companie – pe Domnul Năsuc, maimuța, pe Ribbon, pisoiul, și pe Jo, cățelușa – în coșurile lor de călătorie și mă întorc la curte s-o servesc pe regină și să locuiesc cu mama și Mary în apartamentele mai mici pe care le-am ocupat în timpul domniei reginei Maria, decorate cu mobile nu din cele mai bune, alese de servitorul care se ocupă de apartamentele regale, de vreme ce nu ne mai numărăm printre favorite. Mama îl ține pe Domnul Năsuc într-o cușcă și se plânge dacă Ribbon își ascute ghearele de tapiseriile decolorate. Eu nu aduc vorba despre Ned, iar el nu vine la curte, așa cum a

promis. N-am nicio îndoială că mama lui îl ține cu forța la Hanworth. Dacă aș fi recunoscută de Elisabeta așa cum se cuvine – drept verișoara și moștenitoarea ei –, mama lui n-ar prididi să ne încurajeze iubirea. Dar cum stau lucrurile acum, se teme de ce poate aduce viitorul, cu verișoara mea pe tron. Elisabeta nu ține la familie și face tot ce poate să-i asigure pe papistași că n-are nevoie de un moștenitor protestant.

Mama nu se simte bine, și uneori nu se arată deloc la curte. Mary merge cu ea la Richmond. Nu mai sunt lupte pentru întâietate în alaiul Elisabetei; mama și-a pierdut orice interes pentru luptă.

Singurul care îmi acordă atenție e ambasadorul spaniol, contele de Feria, care e la fel de încântător, plin de admirație și cald, așa că nu mă pot abține și mă confesez lui. Îi spun că sunt de părere că nu voi putea fi niciodată fericită în Anglia, atâta vreme cât Elisabeta e regină, iar el îmi spune – atât de ademenitor! – că ar trebui să merg în Spania cu el și contesa, unde mă va prezenta tuturor familiilor nobililor frumoși care s-au întors acasă împreună cu Filip. Îmi spune că există un nou tratat între Anglia și Franța, iar tânăra regină Maria a Scoției a fost amăgită de familia ei franceză ca să facă pace. Nu i se va mai îngădui niciodată să revendice tronul Angliei. A fost înlăturată. Eu sunt singura moștenitoare a Angliei.

Râd – căci nu văd cum aș putea pleca în Spania. Dar îi făgăduiesc că voi ține mereu cont de sfatul său, că e singurul meu prieten și că nu mă voi căsători cu nimeni înainte de a discuta alegerea cu el. Dar nu sunt atât de nechibzuită să-i spun că deja am ales.

[27] Palatul Nonsuch, Surrey, vara anului 1559

Absența lui Ned de la curte se prelungește, iar acum aud că nu se simte bine și trebuie să stea acasă cu mama lui ca să aibă grijă de el. Toți din familie sunt bolnăvicioși. Cred că

Janey nu s-a simțit niciodată bine de când o cunosc, dar asta n-a împiedicat-o vreodată să vină la curte. Aș fi crezut că nimic n-ar fi mai bine pentru ei decât să călătorească împreună cu tot alaiul – să meargă călare, la aer curat, zi de zi. Sunt sigură că asta le-ar face bine. Mă tem că mama lui Ned încearcă să-l țină departe de mine, ceea ce e cât se poate de nedrept față de mine, fiindcă n-am făcut nimic să-i nemulțumească pe vreunul dintre ei. E doar vina Elisabetei, care se poartă atât de rău cu mine, încât îi face pe toți să mă evite.

Mă persecută într-o mulțime de feluri mărunte. Primesc odăi mai sărăcăcioase decât merit; am un loc de frunte în alai, dar, când suntem singuri, nu-mi acordă favoruri. Nu sunt invitată să-mi aleg rochii frumoase din garderoba regală – nu-mi dă niciodată nimic. Doamnele de companie primesc o alocație mică și-și strâng averea din daruri și favoruri; însă eu nu primesc niciodată nimic de la Elisabeta și nimeni n-o să mă plătească să-i obțin vreo întrevedere, fiindcă e bine știut că ea nu vorbește deloc cu mine.

Am parte de o mică mulțumire când alaiul pornește în procesiune, iar Elisabeta trebuie să comande rochii pentru toate doamnele la garderoba regală, și eu, desigur, le port mai grațios decât oricine. Marele ei admirator, comisul Robert Dudley, poate să încerce să dea uitării faptul că odată am fost cumnata lui, dar încă vede că stau bine în șa pe un cal de vânătoare. Poate că Elisabeta nu-mi acordă favoruri, însă nu poate ascunde faptul că sunt cea mai frumoasă fată de la curte, rafinată atunci când dansez, uluitoare când călăresc. Bunica mea vitregă, renumită pentru frumusețea ei în tinerețe, când era soția bunicului, Charles Brandon, mă sărută pe frunte și-mi spune că sunt de departe cea mai drăguță fată de la curte, așa cum fusese și ea la vârsta mea. Călătorim timp de câteva săptămâni, apoi mergem la palatul Nonsuch, un loc de basm, așezat pe pământurile din apropierea râului. Proprietarul palatului e văduvul Henry Fitzalan, ducele de Arundel, care-și amintește datoria lui față de familia primei sale soții, mătușa mea, așa că mă favorizează în toate

distracțiile pe care le-a pregătit pentru curte. Când Ned Seymour și Janey se alătură, într-un final, curții, mă găsesc dansând în piesele cu măști și conducând alaiul de vânătoare pe calul meu cel nou, chiar în mijlocul distracțiilor de vară.

Ritmul vieții de la curte îl aduce pe Ned lângă mine la capelă și la micul dejun, la vânătoare și la cină, când dansăm și când jucăm cărți. În fiecare zi, curtea plănuiește și duce la îndeplinire alt eveniment. Unchiul meu, Arundel, a organizat piese de teatru și spectacole cu măști, dansuri și picnicuri, curse și turniruri. Robert Dudley e peste tot, vine cu mici adăugiri, ba o ceremonie frumoasă, ba ceva în plus de sărbătorit. E în centrul atenției și nimeni nu-și poate întoarce privirile de la el. E un om care a revenit la bogăția și favorurile de odinioară, și acum se poate vedea la el poleiala unei prosperități. Elisabeta, regina, e în mod vădit și rușinos înnebunită după el. Nu se poate abține să-i caute compania tot timpul; chipul i se luminează când îl vede. O atrage ca un magnet, chiar și când e în celălalt capăt al încăperii. Îi văd cum se caută unul pe celălalt și nu mai au ochi pentru altcineva. Cred că doar eu înțeleg lucrul acesta cu adevărat. Știu ce simte ea, pentru că și eu simt asta.

În sala de consilii a palatului, nobilii de vază, mai ales cei în vârstă, întrunesc Consiliul Mic în ședințe, în timp ce restul curții se distrează. Apar mereu neajunsuri care trebuie limpezite fără întârziere și vin zi de zi mesaje din partea Parlamentului, care o îndeamnă să se căsătorească cu vărul lui Filip al Spaniei sau cu prințul francez: cu cineva – oricine! – care să-i aducă un aliat puternic și șansa la un fiu și moștenitor. Dar Elisabeta călărește ziua întreagă alături de Robert Dudley și dansează cu el noaptea întreagă, iar orice femeie de la curte le-ar putea spune celor din Consiliu că ea nici măcar nu-i aude. Ca să le vină în ajutor, e de acord că trebuie să se căsătorească, un prinț consort străin ce poate garanta siguranța regatului și că viitorul regatului trebuie asigurat de un moștenitor, dar ochii ei negri îl urmăresc pe Robert Dudley prin toată încăperea, în timp ce trece de la o fată frumoasă la alta, dar întotdeauna sfârșește alături de ea.

Toată lumea are ochii ațintiți asupra felului cum cei doi se curtează și, în atmosfera amețitoare a unei curți a cărei regină este în chip vădit îndrăgostită nebunește de un bărbat însurat, toată lumea e liberă să flirteze și chiar să fugă pe furiș să se sărute. Bărbații și sfetnicii mai în vârstă, care sunt atât de ursuzi și serioși, femeile mai în vârstă, care țin atât de mult la modestie și tot bat apa-n piuă despre cum era pe vremea lor, pur și simplu nu sunt luați în seamă atunci când regina Angliei pleacă la călărie alături de bărbatul despre care se șoptește din ce în ce mai des că e ibovnicul ei, umăr la umăr, cu mâinile ascunse și împreunate atunci când se întorc acasă.

Cu siguranță, nimeni nu are ochii ațintiți asupra mea sau a lui Ned. Ne întâlnim în camera lui Janey atunci când ea e prea slăbită să se dea jos din pat. Eu sunt acolo ca să am grijă de ea; el e un frate devotat care își vizitează sora. În timp ce ea stă sprijinită de perne și ne zâmbește cu un aer adormit, noi stăm la fereastră, ținându-ne de mână și vorbind în șoaptă. Ne întâlnim la orice colț și la orice ușă din palat să schimbăm câteva cuvinte și să-mi sărute în grabă mâna, gâtul sau mâneca rochiei. Când trece pe lângă mine în galerie, îmi prinde degetele în mâna lui; când cântă un cântec de dragoste și se acompaniază la lăută, mai întâi privește spre mine, ca și cum ar zice: „Versurile acestea sunt pentru tine”. Seara jucăm cărți cu Janey și mătușa Bess, care acum este lady St. Loe, și dansăm împreună când sunt dansuri pe perechi. Toată lumea știe că Ned Seymour o alege întotdeauna drept parteneră pe lady Katherine. Altcineva nici măcar nu mă invită la dans și nici o altă fată nu are ochi pentru Ned. Chiar și doamnele mai în vârstă de la curte – mama lui, mama mea și prietenele lor cu ochi ageri – trebuie să observe ce pereche frumoasă suntem, amândoi înalți și blonzi, amândoi cu legături în familia regală.

Ce nu vede nimeni este că, odată terminat dansul, mergem în colțul sălii uriașe, iar el mă cuprinde pe după mijloc și mă întoarce către el, de parcă încă am dansa și trebuie să mă țină strâns.

— Katherine, iubita mea, îmi șoptește. Sunt nebun după tine.

Atingerea lui mă amețește. Cred că o să leșin, dar el mă susține.

Îl las să-mi pună mâna sub bărbie; îl las să-mi ridice fața spre el ca să mă sărute. Buzele lui sunt calde și pofticioase, iar el miroase delicios a veșminte curate și apă de portocale. Își îngroapă fața între umărul și gâtul meu și simt cum mă mușcă ușor de lobul urechii. Îl strâng în brațe ca să-i pot simți tot trupul, brațele lui puternice, pieptul lat și coapsele suple și puternice lipite de mine.

— Trebuie să ne căsătorim, spune el. Nu mai e de joacă.

Nu pot să-l aprob fiindcă gura lui e lipită de a mea. Îmi dă drumul o clipă, iar eu îmi pun mâna pe ceafa lui și-l trag înspre mine ca să mă sărute în continuare.

— Te căsătorești cu mine? întreabă el când își lipește din nou buzele de ale mele.

[28] Palatul Regal Hampton, vara anului 1559

Alvaro de la Quadra, noul ambasador spaniol, vine cu pas întins pe aleea din grădină, îmbrăcat în roba lui până-n pământ, să-mi aducă veștile, ca și cum am fi prieteni și am complota.

— Mulțumesc lui Dumnezeu că v-am găsit! Regele Franței a murit! spune el.

— Milord, spun încet.

Nu mă încred în el așa de mult cât mă încredeam în contele de Feria. El pare să creadă că avem o înțelegere, ca și cum m-ar fi moștenit de la fostul ambasador, parcă am avea o alianță mai degrabă decât că m-ar plăcea.

— Dumnezeu să-l binecuvânteze, spun eu. Dar nu era doar rănit în turnir?

Pășesc pe poteca cu pietriș, îndreptându-mă către aleea cu

tise, cu Janey sprijinită de brațul meu. Ned ne va întâmpina acolo, făcând întâlnirea să pară întâmplătoare.

— Nu! Nu! Mort! Mort! Spune ambasadorul de la Quadra, fără să-i dea vreo atenție lui Janey și luându-mi mâinile într-ale lui. Degeaba l-au vegheat la căpătâi. Au făcut tot ce le-a stat în putere, dar nimic nu l-a putut salva. S-a dus, Dumnezeu să-l apere și să-l păzească. Fiul său, micul Francisc, e rege, iar verișoara domniei voastre, Maria, va fi regină. Apoi, mai încet: Gândiți-vă ce înseamnă asta pentru domnia voastră!

Mă gândesc. Nu știam că regele francez fusese rănit atât de grav. Bărbații se rănesc mereu la turnir, dar ce fel de cavaler își ucide regele? Trebuie că e mare agitație la curtea franceză, iar regele va fi urmat de fiul său, Francisc al II-lea. Lucrul acesta o face pe vara mea, Maria Stuart, de două ori regină. Era deja regina Scoției, acum va fi regina Franței. Însemnătatea ei s-a dublat, s-a triplat, a explodat. Acum e regina unei țări uriașe, care e hotărâtă să se extindă și mai mult. Acum însuși regele francez va susține pretenția soției lui la tronul Angliei, având sprijinul oștirii franceze. Fiecare papistaș din țara aceasta o va prefera pe regina Maria cea catolică reginei protestante Elisabeta. Mulți alții vor spune că ea a fost dintotdeauna moștenitoarea de drept. E nepoata lui Margaret, regina Scoției, sora lui Henric al VIII-lea, iar primul ei soț a fost regele Scoției. Spre deosebire de Elisabeta, nu încape îndoială că e moștenitoare, cu sânge regal de la ambii părinți și, mai mult decât orice, ea va avea marea putere a Franței în spate.

— Regina Franței și a Scoției, spun eu, pe gânduri. Iat-o, nu e dintr-o familie mai bună decât mine și nici nu a fost numită în testamentul lui Henric al VIII-lea, ca mine; dar e regină peste două țări înainte să fi împlinit douăzeci și unu de ani.

— Prin urmare, totul se schimbă, din nou, îmi spune ambasadorul încet, luându-mă de braț și îndepărtându-mă de Janey, care pornește înapoi spre palat, făcându-mi cu mâna și lăsându-mă cu prietenul meu cel important.

— Nu văd de ce, zic. Și ar trebui să mă întorc cu Janey

Seymour.

— Fiindcă rudele din familia Guise ale noii regine a Franței vor fi nerăbdătoare ca ea să urce pe tronul Scoției și să înlăture religia reformată. Pentru că o vor încuraja să pretindă tronul Angliei. Nu-i va interesa pacea cu Anglia, ca pe fostul rege francez; ei vor să conducă Scoția și să năvălească în Anglia din sud și din nord.

Asta e prea de tot pentru mine și mă tem de vocea lui șoptită, care țese argumentele fir cu fir, ca pe o capcană.

— Dar, Excelență, aceste lucruri nu au nicio legătură cu mine. Nu văd de ce-ați venit degrabă să mi le spuneți mie.

Zâmbește, ca și cum asta ar fi vestea care m-ar face fericită.

— O să vă trimit vorbă, șoptește el. Și vom veni după domnia voastră. O întreagă suită va veni după domnia voastră.

— Ce? întreb, luată prin surprindere. Ce suită?

Îmi zâmbește de parcă am avea o înțelegere veche și-mi spune că va sosi și clipa mea.

— Vă vom elibera, spune el, de povara vieții de aici.

Îi mulțumesc lui Dumnezeu că Ned apare degrabă de pe o potecă lăturalnică și apoi aproape că sare înapoi când îl zărește pe ambasador. Spun tare:

— Iată-l pe fratele prietenei mele, Janey Seymour, care a venit să mă ducă la ea. Excelența voastră trebuie să mă ierte, spun și mă reped către Ned, care mă ia de mână fără să se ascundă.

Așteaptă doar cât ambasadorul face o reverență și pleacă, apoi mă ia în brațe și mă sărută.

— Ned, ce e-n mintea lor? întreb eu supărată. Spune că o să mă elibereze de povara vieții mele. O să mă ucidă?

— Plănuiesc să te răpească și să te căsătorească cu un moștenitor spaniol, spune Ned cu încordare. Când am văzut, am crezut că încearcă să te convingă să pleci cu el. Eu am auzit de la cineva care tocmai s-a întors de la Madrid. Se vorbește despre asta în toată Europa. Vor din nou un aliat spaniol pe tronul Angliei. Pe cineva în care pot avea

încredere. Regele francez a murit, iar ei n-o vor accepta pe noua regină franceză drept moștenitoarea Angliei. Nu-i vor permite Franței să-și lărgească granițele mai mult de atât. Te vor susține pe tine, împotriva reginei Maria a Scoției, drept moștenitoare a Angliei și o vor forța pe Elisabeta să te numească pe tine.

— Nu pot să fac nimic pentru asta, mă vait eu speriată. Elisabeta trebuie să mă aleagă pentru că așa vrea ea, nu pot s-o forțez. Și nu pot fi vrăjmașul Franței! Nu mă pot numi astfel. Nu pot fi moștenitoarea Angliei, susținută de spanioli, împotriva verișoarei mele, regina Franței. De ce nu pricep că nu pot să fac nimic?

El clatină din cap, posomorât.

— Nu. E mai rău de-atât. Ei nu cred că o vor putea convinge pe Elisabeta să te numească pe tine moștenitoare și nu cred nici că ea va putea ține piept unei invazii franceze din partea Mariei. Nu vor accepta o regină franceză pe tronul Angliei. Planul este să te ia pe tine și să te declare moștenitoare de drept, apoi să invadeze țara și să te urce pe tron.

Scot un mic strigăt.

— Ned! Nu mă pot forța să fac una ca asta!

— Dacă ar vorbi mama ta cu Elisabeta! Dacă Elisabeta te-ar declara moștenitoare; dacă ne-am putea căsători, eu aș avea grijă să fii în siguranță.

— Nu mă voi căsători cu un spaniol, bolborosesc eu. Nu vreau! Nu vreau! Nu mă voi căsători decât cu tine.

Mă agăț de el și pe dată uit de toate, când simt cum mă cuprinde cu brațele, îmi sărută chipul, îi simt buzele calde pe gât.

— O, Ned, șoptesc. Nu putem să mai așteptăm. Asta schimbă totul. Nu-i lăsa pe spanioli să mă ia. O să-ți fiu soție. Nu mă vor forța să urc pe tron, ca pe Jane. Nu voi muri ca ea, fără să fi fost iubită vreodată.

— Niciodată, spune el. Sunt toți o apă și-un pământ, regina și ambasadorul, mama ta și mama mea. Nu se gândesc decât la tron. La noi nu se gândesc deloc. Noi ne-am născut unul pentru celălalt, trebuie să fim împreună.

Mă topesc, lipită de el; nu-mi pasă de urmări. Vreau să trăiesc, vreau să fiu iubită, vreau să fiu soția lui. Ned scoate un mic geamăt și mă trage către un umbrar, să mă așez. Mă aplec și mă lipesc de el, el se luptă cu pantalonii, iar eu îmi ridic fustele precum o târfă în Southwark. Nu-mi pasă. Nu vreau să gândesc. Nu vreau să mor tânără și fără iubire. Nu vreau să mai stau nicio clipă fără el. Mă trage înspre el și mi se taie respirația din pricina durerii neașteptate, atât de dulci, apoi mi se taie din nou răsuflarea din pricina valului de plăcere, apoi oftez, cu fața îngropată în umărul lui, copleșită de emoții, și sunt oarbă și surdă la orice altceva în afară de răsuflarea noastră grăbită și șoptită, apoi de un oftat lung și adânc și de tăcere.

Nu putem fi împreună decât o clipă. De îndată ce îmi dau seama unde mă aflu, ce fac, trebuie să mă dezlipesc de el, să-i fur o sărutare și să mă grăbesc înapoi către odaia mea. Îmi schimb rochia cât pot de repede, zorindu-le pe slujnice cu șireturile de la mâneci, cu legăturile de la corset, căci le ia prea mult timp, răstindu-mă la servitoarea care îmi agață gluga de părul auriu deranjat, apoi ajung în apartamentele Elisabetei pe jumătate alergând și mă alătur în coada alaiului, sperând să nu fi băgat nimeni de seamă că am întârziat.

Privirea ei întunecată mătură întreaga încăpere, ca un șoim călător în căutare de pradă, se oprește pe chipul meu îmbujorat, se întoarce la mine.

— A, lady Katherine, spune ea, deși nu mi-a mai adresat vreo vorbă de luni întregi.

Eu fac o mică reverență, înghițindu-mi teama. Sunt iubită de un bărbat măreț, sunt o Tudor. Suntem logodiți. E mai mult decât poate spune ea despre sine, de asta pot fi sigură.

— Văd că nu te-ai obosit să vii la timp, observă ea. Nu te-am văzut nici la capelă.

Toate doamnele de companie se dau înapoi din fața furiei regale, formând o alee de rochii între mine și regină, și toată lumea mă privește. Văd chipul obosit al lui sir William Cecil, supărat și nerăbdător din pricina momentului neprevăzut. E cel mai de vază sfetnic al Elisabetei și răbdarea lui e pusă la

grea încercare că ea se ceartă cu doamnele de companie când are atât de multe treburi de-ale regatului de rezolvat. Îl văd pe Robert Dudley, care mă privește ca și cum nu ne-am cunoaște. O văd pe mătușa mea, Bess St. Loe. Mă privește fix, de parcă ar vrea să mă port mai bine, apoi văd și chipul mititel al lui Mary, pe jumătate ascunsă printre doamnele de companie, cu un zâmbet strâmb din cauza stingherelii mele.

Știu cât de necredincioși sunt toți. Sora mea a fost regină, și eu întârzii cinci minute în camera de primiri a reginei pentru că m-am întâlnit cu un bărbat care mă iubește, un om bun, care mă va apăra de vrăjmașii regatului, iar ei se poartă de parcă aș fi o școlăriță neascultătoare și bastarda asta uzurpatoare poate să mă certe.

Fac din nou o reverență, mușcându-mi limba.

— Îmi cer iertare, Maiestate, spun cât pot de dulce.

— Te-ai întâlnit cu ambasadorul spaniol pe ascuns? întreabă ea.

William Cecil ridică din sprâncene la auzul unei asemenea indiscreții. De la Quadra, ambasadorul spaniol, din capătul încăperii, face o plecăciune binevoitoare, ca și cum ar spune că nu – chiar nu.

— Chiar nu, spun eu fără șovăială.

— Cu ambasadorul francez? sugerează ea. Pentru că aud peste tot că ești nemulțumită la curte și, trebuie s-o spun, nu știu cum te-aș putea mulțumi. Nu știu nici, spune ea, bucurându-se de gluma plină de dispreț, de ce *ar trebui* să te mulțumesc, de vreme ce chiar sora ta mi-a luat tronul.

Faptul că aduce vorba de Jane mă face să mă pierd cu firea. Simt un val de furie, la fel de fierbinte și plin de pasiune ca plăcerea simțită mai devreme. Nu-i voi îngădui aceste uzurpatoare cu păr roșu s-o insulte pe sora mea.

— Nu e nevoie să vă străduiți să mă mulțumiți, îi arunc eu. Și n-am întârziat decât puțin.

Ar fi putut să lase lucrurile așa cum erau; are treburi mai importante decât obrăznicia mea pentru care să-și facă griji. Dar sprâncenele ei smulse se arcuiesc strașnic, în semn de surprindere pricinuită de răspunsul meu.

— De data asta chiar ai dreptate: n-am nicio obligație să fiu bună cu tine, spune ea cu răutate. Cu siguranță, nu ești o doamnă de companie bună pentru mine. Cum mă servești tu? Întârzii și nu te porți cum se cuvine, mama ta e bolnavă și e mereu absentă, iar sora ta e cât o jumătate de om. Niciuna dintre voi trei nu e bună de doamnă de onoare. Sau ar trebui să zic două și jumătate?

Nu-mi pot stăpâni mânia când aud cum glumește pe seama surorii mele mici.

— Nu e nevoie să faceți nimic pentru mine. Nimic nu s-ar putea compara cu ceea ce faceți pentru familia Dudley! Cu siguranță, pentru el vă dați peste cap, rostesc tare și rar, uitându-mă fix la chipul ei palid, la obrajii sulemeniți, la ochii deschiși larg de groază.

Bess St. Loe scoate un mic țipăt și îl văd pe Robert Dudley cum se încruntă. Mary și-a acoperit gura cu mâinile, iar ochii îi sunt larg deschiși deasupra lor. Elisabeta nu spune nimic, dar mâna cu care ține evantaiul îi tremură pe când încearcă din răsputeri să se stăpânească. Nu se uită la Robert Dudley, nu ia în seamă această jignire la adresa amândurora; dar îi aruncă o privire lui William Cecil, care-și pleacă capul ca și cum ar vrea să-i șoptească ceva la ureche. Nu e nevoie să spună nimic: ea știe că, dacă-mi răspunde cu furie, ar putea la fel de bine să inscripționeze vorbele mele pe ușa catedralei St. Paul: toată lumea va auzi ce am spus. Cecil bolborosește ceva grăbit, spunându-i să nu mă ia în seamă, să treacă peste izbucnirea mea și s-o considere o glumă.

Își dezlipește buzele sulemenite și râde tare, ca o cioară care croncăne.

— Ești tare glumeață, lady Katherine, spune ea, apoi se ridică de pe tron, străbate întreaga sală de primiri și vorbește cu altcineva, cineva lipsit de însemnătate, de parcă ar vrea să fugă de mine și de disprețul meu îndreptățit.

Îl simt pe Ned lângă mine încă dinainte să mă întorc și să-l văd. Ochii îi strălucesc de mândrie.

— *Vivat!* spune el. *Vivat regina!*

* * *

Am fost aruncată în dizgrație pentru că am insultat-o pe Elisabeta. Niciuna dintre doamnele de companie nu îndrăznește să fie văzută în prezența mea, iar ambasadorul spaniol îmi face o reverență în public, însă în privat mă evită. Cred că nimeni nu-mi acordă nicio atenție în afară de Ned, de iubitul meu Ned. Dar, dacă el mă iubește, nu-mi pasă că restul lumii mă neglijează.

Elisabeta e în cea mai proastă dispoziție cu putință, chinuită de gândul că vara noastră, Maria, regina Scoției, care moștenește măreţul tron al Franței și e susținută de rudele ei puternice să pretindă din nou tronul Angliei. Nimeni nu îndrăznește să-i vorbească, numai Robert Dudley poate să-i ia gândul de la temerile ei.

— Să ai grijă, spune surioara mea, Mary, cu afectarea înțeleaptă a unei femei cu cel puțin jumătate de metru mai înaltă decât e ea. Nu-ți poți permite s-o jignești pe regină. O singură femeie de la curte poate să-i vorbească fără ocolișuri. O singură femeie de la curte poate s-o certe.

Izbucnesc în râs.

— Te referi la perdaful pe care i l-a tras Kat Ashley?

Zâmbetul deja pregătit al lui Mary radiază.

— Doamne, cât îmi doresc să fi putut vedea și tu scena aceea, spune ea. A fost la fel de caraghios ca la mascaradă. Cu doamna Ashley în genunchi, implorând-o pe regină să nu-l mai favorizeze pe Robert Dudley atât de vădit, jurând că o să-și strice reputația, amintindu-i că e căsătorit și că n-ar trebui să stea tot timpul cu el, iar Elisabeta spunând că, dacă ea îl iubește pe sir Robert, nu vede cine ar putea s-o oprească.

— Dar voi ce-ați spus? o întreb eu. Voi, doamnele.

Scena a avut loc în dormitorul Elisabetei, în timp ce se îmbrăca. Kat Ashley, fosta ei guvernantă, e singura femeie îndeajuns de curajoasă să-i spună Elisabetei că întreaga țară e de părere că se poartă ca o adevărată târfă și că Robert Dudley e un soț adulter mânat de ambiție. Sora mea a fost destul de norocoasă să asiste la această scenă. Ținea șireturile cu capete de aur ale reginei, așteptând să-i lege

pantofii, când Kat a căzut în genunchi s-o implore să nu se mai poarte ca o târfă.

— Noi n-am spus nimic, pentru că nu suntem niște neghioabe pline de curaj precum Kat Ashley, spune Mary cu hotărâre. Eu nu sunt nesăbuită și nu am o fire ca a ta. Crezi că am să-i spun reginei Angliei să nu mai alerge după bărbatul pe care-l iubește? Crezi că am s-o înfrunt cum ai făcut tu?

— El nu e liber să iubească, spun eu strâmbând din nas. Și nici ea nu e. Asta e diferența dintre ei și Ned și cu mine. Ea e o regină care trebuie să se mărite pentru țară, iar el e un bărbat deja căsătorit – pe de altă parte, eu și Ned suntem amândoi tineri și liberi și de viță nobilă.

— Nu vorbești despre căsătorie cu Ned? întreabă Mary.

Îngenunchez în fața ei, așa că chipurile noastre sunt la aceeași înălțime.

— O, Mary, ba da, șoptesc. Vorbesc. Promit că vorbesc.

[29] Palatul Regal Hampton, octombrie 1559

Ned e mult mai înalt decât mine, călare pe calul său frumos, îmbrăcat în catifea albastru închis, cu jacheta brodată cu un fir de un albastru mai închis și bereta de catifea cu o bordură de panglică bleumarin. Stau lângă capul calului său, cu Domnul Năsuc în echilibru pe umăr și privesc în sus la el.

— Ce face calul? spun și izbucnim amândoi în râs amintindu-ne de stângăcia mea față de el, cu doar câteva luni înainte, transformată acum într-o bucurie plină de încredere.

Pleacă la Charterhouse, în Sheen, ca să-i ceară mamei îngăduința să ne căsătorim.

— Nu uita să-i amintești că Elisabeta nu poate să aibă ceva de obiectat, îi spun. Nu uita să-i spui că sunt destul de mare să știu ce vreau.

— O să-i spun, mă liniștește el. Mama ta nu are niciun

motiv să refuze. Este ceea ce ea și tatăl tău au dorit pentru sora ta. Dacă am fost destul de bun pentru Jane, trebuie să fiu destul de bun și pentru tine. Familiile noastre, ale amândurora, s-au ridicat până la vârf și au fost date jos, și acum tu nu ai vreo dotă însemnată și nici nu suntem în grațiile reginei. Dar, oricum, pentru mine nu contează.

— Eu n-ar trebui să fiu dată jos, spun enervată. N-am fost dată jos în ochii altora. Ambasadorul spaniol a spus că Elisabeta nu are alt moștenitor în afară de mine. Și, oricum, deja am început să mă ridic din nou. E așa de furioasă pe Margaret Douglas pentru că l-a trimis pe fiul ei, Henry, în Franța, la ceremonia de încoronare, încât e dispusă să mă ierte că am fost necuviincioasă cu ea.

Ned îmi zâmbește și starea mi se schimbă.

— N-are importanță pe cine place Elisabeta și pe cine nu. Avem sânge regal, așa că trebuie să-și dea încuviințarea. Tu ești verișoara ei și ești o Tudor, eu sunt un Seymour. Nu poate să refuze nunta noastră.

O să-i ia o oră să ajungă la Sheen. Cercetez cu atenție șaua, chingile, scara, ca o soție.

— Ai grijă pe drum! îi spun, chiar dacă știu că îl însoțesc și câțiva servitori.

El nu e nicicum în primejdie. Sunt multe amenințări la adresa vieții Elisabetei, dar noi, ceilalți din familia regală, suntem iubiți. Toată lumea își amintește că regina Jane, care a murit într-un chip atât de tragic dându-i naștere regelui Edward, a fost o bună fiică a Angliei, din neamul Seymour. Și familia mea, neamul Grey, este iubită datorită reginei noastre, Jane. Oamenii de rând vorbesc despre ea ca despre o sfântă. Doar Elisabeta ține să pretindă că nu a fost niciodată încoronată. Doar Elisabeta ține să pretindă că ea e ultima din dinastia Tudor.

— Mă întorc peste două zile, spune el. Și îmi vei fi soție în mai puțin de o lună.

Îi fac cu mâna în semn de rămas-bun și nu îmi pasă cine mă vede stând acolo și uitându-mă în urma lui. Nu mă îndoiesc de el, nu mă îndoiesc de faptul că mama îi va da

permisiunea într-o clipită. Întotdeauna l-a plăcut, iar Seymourii sunt o familie de vază. Mama lui a fost de acord cu căsătoria noastră fără tragere de inimă, cu condiția ca mama mea să ceară permisiunea Elisabetei. N-ar trebui să ni se ivească nicio piedică în cale.

[30] Charterhouse, Sheen, octombrie 1559

Mama nu se simte bine – splina îi dă de furcă (trebuie să spun că nici nu e de mirare așa ceva, la o femeie cu o fire atât de răutăcioasă).

Însă imediat ce a auzit dorința lui Ned, ne cheamă pe mine și pe Mary de îndată alături de ea și de soțul ei, domnul Stokes, și de Ned, la Sheen. Spune că trebuie să-i zic chiar eu dacă îl vreau pe Ned drept soț. Mă întâmpină în sala de primiri, ca o fiică de regină ce este. Mary merge în urma mea, ca o doamnă de companie în miniatură.

Totul e la fel de oficial ca o logodnă. Îi spun mamei:

— Sunt foarte dornică să-l iubesc pe Lordul Hertford.

Ea se ridică de pe scaun, vine la mine, zâmbește, îmi pune mâna într-a lui și spune că s-ar bucura să mă vadă așezată la casa mea și căsătorită cu un om de familie bună.

Adrian Stokes, care stă politicos în spatele ei, nu e de familie nobilă, dar e un om bun și cu judecată, așa că ne dă și el câteva sfaturi. Cădem toți de acord că Elisabeta, regina, va trebui abordată cu mare grijă. Toată vara a fost amorezată de Robert Dudley și nu a avut vreme de nimeni altcineva, însă, dacă eu o să cer permisiunea să mă căsătoresc cu vărul fostului rege, ea va deveni atentă la mine și mă va supraveghea mai îndeaproape. Ține morțiș la prestigiu, ca orice bastard, și la titlu, ca orice uzurpator. Niciodată, dar niciodată nu va trebui să arătăm că știm că suntem mai bine educați și mai îndreptățiți să ocupăm tronul decât ea. Trebuie să sperăm că va trece cu vederea faptul că eu, moștenitoarea

dinastiei Tudor, vreau să mă căsătoresc cu Ned, un Seymour, din familia regală.

Toată lumea e de părere că mama trebuie să-i scrie reginei Elisabeta să-i ceară permisiunea, apoi să meargă la curte și s-o convingă chiar ea. Toți cinci, împreună, compunem o scrisoare măgulitoare. Scriem:

Contele de Hertford o prețuiește mult pe fiica mea, lady Katherine, iar eu îi cer cu umilință Maiestății Sale, regina, să fie bună și milostivă cu ea și o rog pe Maiestatea Sa să consimtă la căsătoria ei cu sus-numitul conte.

Spun – „Și dacă zice că nu?”. E îndeajuns de dușmănoasă să spună că nu. Iar Ned mă ia de mână și-mi promite:

— Dacă spune că nu, ne vom căsători în secret, iar ea poate să-i spună vântului că nu.

Prin urmare, scrisoarea e așternută pe hârtie, cu Mary pe post de scrib, iar mama urmează s-o copieze cu caligrafia ei cea mai elegantă, însă, înainte să facă asta, se duce în pat, spunând că nu poate merge la curte cât timp e așa de balonată și se simte așa de rău, cu siguranță nu poate răbda să se arate în fața Elisabetei când nu arată cât de poate de bine, va trebui ca noi să așteptăm să se simtă mai bine.

— Și ce-o să se întâmple acum? îl întreb pe Ned.

— Mă voi întoarce la curte și-i voi pregăti pentru scrisoare, îmi promite el. Am prieteni; familia noastră e influentă. Sunt oameni cărora le pot cere să-i vorbească reginei în numele nostru. Avem permisiunea mamei mele și a mamei tale. Nu avem nevoie de mai mult.

[31] Castelul Windsor, toamna anului 1559

Eu și Ned revenim separat la curte, astfel încât nimeni să nu-și dea seama că am conspirat, apoi șovăim. Pare imposibil

ca Elisabeta să poată fi întreruptă din conversațiile ei șoptite cu Robert Dudley ca să bage de seamă treburile noastre. Înaintea noastră e un întreg șir de oameni: ambasadori străini cu cereri în căsătorie, William Cecil cu nenumărate petiții care trebuie semnate, în încercarea de-a o convinge să-i sprijine pe nobilii scoțieni protestanți care se înarmează împotriva reginei regente franceze. Acum Elisabeta va fi numită Conducător Suprem al Bisericii, chiar dacă e femeie. Mă gândesc ce-ar fi făcut sora mea, Jane, dacă ar fi avut o asemenea șansă de a salva sufletul țării, iar gândul acesta e amar. În orice caz, regina nu are timp pentru mine și Ned, iar noi nu reușim să găsim ocazia potrivită s-o întrerupem.

Peste tot la curte se bârfește în șoaptă, cu neliniște. Elisabeta e atât de agitată din pricina francezilor și a scoțienilor, că nu-l scapă pe Robert Dudley din priviri; cu toate acestea, încă îi dă speranțe lui sir William Pickering, unul dintre pretendenții ei și vorbește zi de zi despre arhiducele Ferdinand de parcă ar avea de gând să se căsătorească cu el. Pare că toată lumea, de la mierlele din livezile pline de mere până la regina aflată în apartamentele ei, și-a găsit perechea. Eu și Ned suntem doar una dintre multele perechi care se sărută prin ganguri umbrite.

Nobilii protestanți scoțieni ridică armele împotriva reginei regente, Maria de Guise, și o înfrâng. Îi cer sprijin Elisabetei care, desigur, nu îndrăznește să facă nimic. Dacă Jane ar fi regina Angliei, ar fi trimis o oștire adevărată. Însă, cu toate că William Cecil încearcă până la epuizare s-o convingă pe regină, atât în Consiliu, cât și în apartamentele ei, Elisabeta nu are curajul să trimită mai mult de o flotă secretă în ajutorul nobililor scoțieni.

În timp ce toată lumea se contrazice dacă e de ajuns atât sau dacă regina ar trebui să trimită oștire, eu și Ned ne strecurăm și ne continuăm povestea de dragoste pe furiș, bine ascunși de regină și de sfetnicii ei, știuți doar de sora lui, Janey, și de Mary, surioara mea. Cele două conspiră în favoarea noastră: Janey mă invită în apartamentul ei când Ned e acolo; Mary veghează când ne întâlnim pe cheiuri, la

râu sau în pădurea tomnatică de la Hampton Court. Călărim împreună, în spatele reginei și a iubitului ei, prin vârtejurile de frunze de culoarea aurului și bronzului. Mergem în urma lor, la distanță sigură unul de celălalt, cu Jo, mopsul, care merge la pas în spatele nostru, în timp ce ei se plimbă, șușotind, braț la braț. Elisabeta s-a agățat de Robert Dudley în timpul acestei noi situații de criză. În mod vădit, nu are curajul să-și facă datoria față de cei de aceeași credință. În mod vădit, doar Robert Dudley poate s-o facă să capete încredere în ea, cât să poată să-i țină piept lui William Cecil și sfaturilor acestuia. Mie nu-mi pasă, pur și simplu. Sunt îndrăgostită, tot ce-mi doresc este să se alinieze stelele pe cerul nopților de toamnă, astfel încât regina să fie binedispusă, și mama să se simtă îndeajuns de bine cât să vină la curte și să ceară îngăduința ca eu să mă căsătoresc.

Probabil doar William Cecil, vechiul sfetnic al reginei, bagă de seamă că ne curtăm în secret și, după părerea mea, e de acord. E un om tăcut, căruia nu-i scapă nimic. Din când în când, îmi zâmbește discret sau schimbăm câteva cuvinte politicoase când trecem unul pe lângă celălalt prin galerie sau atunci când caii noștri se nimeresc unul lângă celălalt, în timp ce întreaga curte merge la călărie. E neclintit în credința lui în religia reformată și știe că și eu am fost crescută în aceeași credință ca Jane și n-aș alege niciodată alta. Soția lui, erudita protestantă Mildred, a îndrăgit-o pe Jane și cred că el o caută pe Jane în persoana mea. Credința lui puternică îl inspiră să-i forțeze pe membrii Micului Consiliu și pe regină să-i sprijine pe nobilii protestanți scoțieni și să elibereze și acel regat de sub cârmuirea Papei. Știu că mă favorizează pe mine drept moștenitoare protestantă a tronului și că mă sprijină în fața sfetnicilor reginei, dacă nu chiar și în fața ei. El n-ar accepta-o niciodată pe verișoara mea, Margaret Douglas, care e pe jumătate papistașă și, oricum, a căzut în dizgrație și cu atât mai puțin pe Maria, regina Franței, când familia mamei sale, neamul Guise, îi persecută pe cei de credința noastră cu toată cruzimea.

[32] Palatul Whitehall, Londra, noiembrie 1559

Janey e alături de mine când sosește solul trimis de tatăl meu vitreg, Adrian Stokes, să-mi spună că mama e tare bolnavă și nu are mai mult de câteva zile de trăit, iar eu și Mary trebuie să venim degrabă și tot Janey e cea care-mi ia mâinile într-ale ei când îmi șterg câteva lacrimi fără tragere de inimă, gândindu-mă că acum va trebui să port doliu și să mă îmbrac în negru și să merg la Charterhouse cea mohorâtă, să stau acolo când toți ceilalți se gătesc cu podoabele de Crăciun.

— Va trebui să-i spui surorii tale, zice Janey.

Mary doarme în odaia fetelor, așa că mă duc s-o caut. Se trezesc cât pot de târziu și le aud cum se hârjonesc chiar și prin ușa groasă de lemn. Guvernanta lor ar trebui să le țină mai din scurt: fetele ar trebui să învețe cum să se poarte la curte, nu să țopăie ca niște copile și să se lovească unele pe altele cu așternuturile de pat, cum trebuie că fac acum, judecând după țipetele ascuțite și hohotele care se aud.

Bat la ușa cu panduri și intru. Mary sare pe pat, stropindu-le pe fetele din apropiere cu apă din carafa ei pentru spălat, pe care o ține strâns în mână. Una dintre fete amenință să arunce un lighean de apă rece în care s-a spălat și se aleargă unele pe altele prin paturi și pe jos, trăgând de draperiile paturilor și cerând îndurare. Par să se distreze de minune. Dacă n-aș fi așa de mare, de matură, aproape logodită, mai că m-aș alătura lor. Dar, oricum, am venit aici cu vești proaste.

— Mary! strig ca să acopăr zarva și-i fac semn să se apropie de ușă.

Ea sare din pat și vine lângă mine, rumenă în obraji și cu sclipiri în ochii întunecați. E așa de mică, nu cu mult mai înaltă decât un copil, nu-mi vine să cred că are paisprezece ani. Ar fi trebuit să fie logodită de multă vreme. În curând nu va mai avea o mamă care să facă aranjamentele de cuviință.

Dar, în orice caz, nu știu cine s-ar căsători cu ea. E de viță regală, însă la curtea Elisabetei acesta e un neajuns.

Îmi pun mâna pe umărul ei slăbuț și mă aplec să-i vorbesc la ureche.

— Hai afară, Mary, am vești proaste pentru tine.

Își aruncă o pelerină peste cămașa de noapte și mă urmează în galeria din fața dormitorului pentru fete. Hohotele de râs se înăbușă când Janey închide ușa și rămâne la mică distanță de noi.

Îmi dau seama că nu știu ce trebuie să spun. În fața mea e o fată care și-a pierdut toată familia înainte să devină femeie: sora și tatăl ei au fost răpuși de călău, iar acum mama ei e pe moarte.

— Mary, îmi pare tare rău. Am venit să-ți spun că mama e pe moarte. Mi-a scris Adrian Stokes. Trebuie să mergem de îndată la Sheen.

Ea nu răspunde. Mă aplec și mai mult să mă uit la chipul ei mic și frumos.

— Mary, doar știai că e bolnavă.

— Da, sigur că știam. Sunt scundă, nu proastă.

— O să fiu o soră bună, îi spun cu stângăcie. N-am mai rămas decât noi două acum.

— Și eu o să fiu o soră bună, promite ea cu măreție, de parcă puțina ei putere mi-ar fi de vreun folos vreodată. Nu trebuie să ne despărțim niciodată.

E atât de dulce, că mă aplec și o sărut.

— Eu mă voi căsători curând, îi spun. Și, când o să am casa mea, o să stai cu mine, Mary.

Ea zâmbește când aude asta.

— Până când mă căsătoresc și eu, desigur, spune ea, draga mea surioară nostimă.

[33] Charterhouse, Sheen, iarna 1559–1560

În sfârșit, Elisabeta recunoaște familia mea așa cum se cuvine. O preamărește pe mama după moarte cum n-ar fi făcut-o niciodată cât a fost în viață. Îi oferă o înmormântare fastuoasă, regală, la Westminster Abbey, cu zeci de bocitoare și toată curtea îmbrăcată în negru, cu scuturi inscripționate cu numele și titlurile mamei. Eu și Mary, îmbrăcate în catifea neagră, suntem cele mai însemnate rude îndoliate. Lângă sicriul așezat cu pompă, crainicul regal anunță cu glas puternic că Dumnezeu e mulțumit s-o cheme la el pe „nobila și minunata prințesă lady Frances, răposata ducesă de Suffolk”. Dacă n-ar fi fost deja moartă, mama ar fi murit cu siguranță de bucurie să se audă proclamată public drept aparținând familiei regale, chiar de către crainicul Elisabetei.

John Jewel, care e prieten cu toți mentorii spirituali ai surorii mele, Jane, ține slujba de înmormântare în stil reformat, iar eu mă gândesc că Jane ar fi fost mulțumită să vadă că mama a fost îngropată după credința pentru care a murit ea. E straniu și dureros să mă gândesc la Jane, o regină, cu capul retezat aruncat într-un coș, zvârlită în cripta trădătorilor din capela Turnului, în timp ce mama e dusă pe ultimul drum cu mare fast, înecată în onoruri, cu dricul acoperit de flamuri cu blazoane.

Doamnele de la curte, îmbrăcate în negru, purtând mănuși de piele neagră plătite de regină, merg în urma sicriului mamei, acoperit cu pânză neagră și aurie, pentru a-i arăta importanța.

Bess St. Loe mă ia de mână.

— Am iubit-o mult pe mama ta, îmi spune ea. O să-mi fie dor de ea. A fost o adevărată doamnă. Poți să mă consideri prietenă, Katherine. Nu voi putea s-o înlocuiesc vreodată, dar te voi iubi în locul ei.

Pentru o clipă, văzând-o așa de emoționată, mai că mi-a venit să plâng pierderea mamei; însă, dacă ești din familia Tudor, nu prea poți să spui că ai părinți. Mama îți e stăpână, copilul îți e moștenitor și ți-e teamă să nu te abandoneze vreunul dintre ei. N-am nevoie de mătușa Bess să-mi spună că mama a fost o doamnă strașnică și nimeni n-ar putea

spune că a fost o mamă bună; dar e o alinare să vezi că întreaga curte îi recunoaște, în sfârșit, sângele regal și, prin urmare, și pe al nostru.

Dar asta nu e tot.

Elisabeta alege momentul acesta ca să ne înapoieze titlul de prințese regale. Murind, mama și-a împlinit cea mai mare ambiție: să fim recunoscute de Elisabeta, numite verișoare ale ei, cu sânge regal, intitulate „prințese” și, prin urmare, primele din șirul de moștenitori posibili. Mama, Dumnezeu s-o ierte, ar fi considerat moartea drept un preț destul de mic, ar fi fost de părere că merită sacrificiul. Jane a murit cerând drepturile mamei noastre; acum, acestea ne sunt date nouă, surorile ei, la moartea mamei.

Eu și Mary ne purtăm doliul cu mare demnitate, cu capetele drepte, ca și cum deja am avea pe ele coroana. Arunc o privire în spate să mă asigur că e de acord cu noile onoruri și îi zâmbesc. Își ține capul sus, umerii drepți, pare o regină în miniatură. După ceremonie, ne retragem la Charterhouse, la Sheen, iar eu ard de nerăbdare să mă întorc la curte să văd dacă Elisabeta mă tratează, în sfârșit, cu respectul cuvenit unei verișoare, dacă îmi oferă locul meritat în odăile ei și întâietate printre doamnele de onoare. Ar trebui s-o urmez la doar un pas în spate pentru tot restul vieții ei și, după moartea ei, ar trebui să urc pe tron. Acum, în sfârșit, o să pot să-i vorbesc ca unei verișoare despre căsătoria mea.

— O să mă căsătoresc de îndată ce se termină perioada de doliu, îi spun plină de entuziasm tatălui meu vitreg, domnul Stokes. Ar trebui să cerem permisiunea acum, cât curtea e încă în doliu, iar Elisabeta se găsește într-o dispoziție atât de generoasă.

El pare epuizat. E cu adevărat îndurerat de pierderea soției. Spre deosebire de noi, ultimii doi copii ai ei încă în viață, el chiar a iubit-o.

— Îmi pare rău, spune el rece. Am vorbit cu Lord Hertford după înmormântare. El va trebui să vorbească cu regina acum, că mama ta a murit.

— O, foarte bine. Ce-a spus Ned? întreb încrezătoare.

O am în poală pe Jo, mopsul, încolăcită împreună cu Ribbon, pisicuța, pe care o trag ușor de urechile mătăsoase.

— Vrea să aștepte până mă întorc la curte, după perioada de doliu? Sau are de gând să vorbească cu ea acum, cât suntem încă plecate?

Adrian Stokes clatină din cap, privindu-mă drept în față.

— Îmi pare rău, spune el cu stângăcie. Îmi pare tare rău, Katherine. Știu că și mamei tale i-ar fi părut rău. Dar nu cred că va face asta. De fapt, chiar mi-a spus acest lucru. Fără mama ta, care să-ți susțină cazul în fața reginei, mama lui s-a răzgândit și nu mai vrea să vă căsătoriți. Lady Seymour nu vrea să vorbească cu regina fără s-o aibă pe mama ta drept sprijin și nici el nu vrea asta. Mai pe scurt: niciunul dintre ei nu are curajul.

Nu-mi vine să cred că spune așa ceva.

— Dar tocmai m-a numit prințesă! strig eu. Mă recunoaște drept membru al familiei regale! N-am fost niciodată în grațiile ei cum sunt acum.

— Tocmai de-asta, răspunde el. Acum că te-a numit prințesă, va fi și mai hotărâtă să-ți aranjeze căsătoria și nu te va lăsa să iei drept soț pe cineva cu pretenții justificate la tron.

— Cu Hertford! ridic eu tonul la tatăl meu vitreg. Ar trebui să-mi aranjeze căsătoria cu Hertford! Și tu trebuie să stărui asupra acestui lucru pentru mine!

El clatină din cap.

— Știi că eu n-am nicio putere, lady Katherine. Sunt un om de rând, fără avere însemnată. Dar știu că regina nu îți va da drept soț un om care poate să revendice tronul. Și nu te va lăsa să te căsătorești atâta vreme cât ea însăși e necăsătorită și ar risca să ai un fiu cu pretenții mai întemeiate decât ale ei. Înțeleg la ce se gândesc cei din familia Seymour: e limpede că regina nu va dori un fiu Tudor-Seymour la curte înainte ca ea însăși să aibă un soț și un fiu. Seymourii nu vor să riște s-o jignească.

— Niciunul dintre voi nu o înțelege! strig. Ea nu gândește așa; ea nu face planuri în felul acesta! Ea nu se gândește

decât să fie în centrul atenției și să și-l țină pe Robert Dudley aproape.

— Eu cred că se gândește cu mare atenție, mă previne el. Cred că a pus să fii urmărită și cred că nu-și va asuma riscuri care să dea naștere unui moștenitor cu pretenții îndreptățite la tronul ei.

— Elisabeta nu mă urmărește!

— Dar o face William Cecil.

Îmi vede chipul uluit și ridică ușor din umeri.

— El urmărește pe toată lumea.

— Îmi spui că n-o să mă lase să mă căsătoresc până nu se căsătorește ea și nu dă naștere unui fiu moștenitor?

Încuviințează din cap.

— Mai mult ca sigur, spune el. Ar însemna să se nască un moștenitor cu pretenții mai întemeiate decât ale ei.

— Ar putea să dureze ani întregi.

— Știu. Dar nu cred că va putea să rabde să aibă un rival.

— O să mă ruineze, spun cu glas egal.

Sprâncenele nisipii i se împreunează într-o încruntare, cât se gândește la ce-am vrut să spun prin „a ruina”.

— Sper că nu, spune. Sper să ai fost grijulie și cu reputația ta, și cu regina.

Mă gândesc la umbrar, la momentul acela de durere ascuțită amestecată cu bucurie, mă gândesc la cum am plâns pe umărul lui, șoptind: „Sunt doar a ta”.

— Suntem logodiți! spun eu.

— Tradiția vă cere să aveți încuviințarea reginei, îmi amintește el cu blândețe. Așa era legea. Regina ar putea reinstaura legea. Dar, oricum, Seymourii spun că nu-i vor cere asta.

— Dar scrisoarea mamei, prin care îi cerea reginei aprobarea ca eu și Ned să ne căsătorim? I-o pot da eu Elisabetei, dacă nimeni altcineva nu are curajul să i-o înmâneze. Putem spune că am găsit-o printre hârtiile ei, că a fost ultima ei dorință pe patul de moarte?

Chipul lui obosit se întunecă.

— Scrisoarea aceea, spune el. Așa mi-am dat seama că ești

urmărită. Scrisoarea mamei tale a dispărut din dulapul ei. Mama ta a fost spionată și cineva i-a furat acea scrisoare. Pentru siguranța ta, Katherine, trebuie să uiți de lucrurile astea.

— Nu pot să fure, pur și simplu, o scrisoare adresată reginei! Nu pot să răscolească prin hârtiile noastre și să ia ce vor. Cine ar face așa ceva?

— Nu știu. Nu știu de ce. Dar, în orice caz, a dispărut și n-ai cum s-o mai iei înapoi. Nu cred că poți face altceva decât să ți-l scoți din gânduri și din suflet.

— Nu pot să uit! strig eu. Îl iubesc! I-am dat cuvântul meu! Suntem logodiți!

— Îmi pare rău, e tot ce spune el, apoi adaugă ceva și mai rău: și lui îi pare rău, știu asta. Mi-am dat seama. Îi părea tare rău că n-o să te mai vadă niciodată.

— Să nu mă mai vadă? șoptesc eu. A spus el asta?

— Asta a spus.

* * *

Ducem un trai foarte liniștit și plicticos la Sheen. Domnul Năsuc tremură de la curenții de aer rece care pătrund în casă pe la ușile care nu se închid bine, iar Ribbon, pisoiul, nu vrea să-și facă nevoile afară și să-și ude lăbuțele, așa că toată ziua strâng după el. Jo, cățelușa, începe să scheaune în clipa în care ies din cameră, ca și cum ar vrea să-mi spună că și ea se simte singură.

Cel puțin n-am pierdut un Crăciun fericit la curte. Janey îmi scrie și spune că e un loc la fel de sumbru ca pe vremea reginei Maria, fiindcă Elisabeta e bolnavă de teama de a trimite oștirea engleză ca să-i susțină pe nobilii protestanți din Scoția. Sigur că asta ar trebui să facă. Ar fi o lovitură plină de curaj, ar aduce învățătura Domnului la oameni care n-ar afla-o niciodată dacă n-ar trece ea la fapte. Dar Elisabeta nu vrea să urmeze calea cea dreaptă și se teme de regenta Scoției, Maria de Guise, mama reginei Maria a Scoției, acum noua regină a Franței. Francezii vor invada Scoția ca să-și ajute regina înrudită cu ei împotriva rebeliunii protestanților

scoțieni și, odată ajunși acolo, ce i-ar putea împiedica să mărșăluiască spre sud, către Elisabeta? Sora mea, Jane, ar fi trimis pe dată o oștire de sfinți pentru a-i ajuta pe nobilii credincioși să se răscoale împotriva unei regente papistașe. La fel ar face orice monarh puternic din Europa. Dar Elisabeta nu are credință în suflet și nu vrea să ducă un război în numele religiei. Cel mai rău e că William Cecil, un adept al religiei reformate la fel de neînduplecat ca toți cei din familia mea, a spus că, dacă ea nu vrea să-i accepte sfatul de a sprijini credința noastră în Scoția, atunci n-o să-l mai ofere, așa că a plecat de la curte și s-a dus acasă la soția lui, Mildred.

— Elisabeta nu mai are nicio speranță fără el, îi spun lui Mary, în timp ce-i citesc scrisoarea, pe când stăm amândouă în odaia mamei, cu ploaia înghețată scurgându-se pe ferestrele cu panouri de plumb. Aș spune chiar că își va pierde tronul dacă francezii pornesc la luptă împotriva ei.

— Vor năvăli în Scoția sigur, nu-i așa? Dacă le declară război în Scoția? Vor năvăli prin mările care leagă Anglia de continent, în sud, și vor veni și dinspre Scoția în același timp.

Aprob din cap, în timp ce deslușesc scrisul grăbit al lui Janey.

— Și nu are oștire, spun. Sau bani să strângă una. Atâta vreme cât nu-l trimite pe Ned la Edinburgh! spun eu. Aici scrie „Hertford”?

— Nu, spune Mary. Howard. Scrie că Elisabeta îl trimite pe vărul ei, Thomas Howard, la Edinburgh. Ned e în siguranță.

Îmi împreunez mâinile ca și cum aș începe să mă rog pe locul de la fereastră.

— O, Doamne, numai de-aș putea să mă întorc la curte și să fiu cu el! De-aș putea să-l văd!

— Dacă francezii invadează Anglia, o s-o facă pentru a o urca pe Maria, regina Scoției, pe tron, nu pe tine, subliniază Mary.

— Eu nu vreau tronul! spun cu năduf. De ce nu pricepe nimeni asta? Eu îl vreau doar pe Ned.

[34] Palatul Whitehall, Londra, primăvara anului 1560

Spun că nu-mi doresc tronul, dar nu pot să opresc valul de ambiție ce mă cuprinde când mă întorc la Whitehall și descopăr că sunt membru de onoare al curții, așa cum ar fi trebuit dintotdeauna.

Sfetnicul cel mai însemnat al reginei, William Cecil, a biruit în discuțiile despre sprijinirea protestanților scoțieni și, întors la locul lui, trebuie să se trimită oștirea engleză în Scoția, amintește că trebuie respectate privilegiile deja dobândite de protestanți – conștient de faptul că eu sunt moștenitoarea protestantă. Întotdeauna face o reverență și mă salută scurt, de parcă acum l-aș interesa, de parcă ar crede că o să vină vremea când va fi sfetnicul meu, iar Elisabeta se va face nevăzută.

Sunt favorita întregului palat. Sunt o prințesă iubită, nu mai sunt un vizitator demn de dispreț. Nu sunt ruda săracă, neglijată, ci moștenitoarea recunoscută a regatului. Am sentimentul straniu că mă aflu într-un palat pe care îl cunosc bine, dar totul e diferit, în spatele zâmbetelor false se ascunde o altă realitate, parcă am fi în actul al doilea al unei mascarade, iar actorii și-au schimbat chipurile în spatele scuturilor, iar aceiași oameni trebuie considerați a fi cu totul alții acum.

Verișoara mea, Margaret Douglas, i-a adus o ofensă gravă reginei. Un servitor de-al soțului ei, Matthew Stewart, a fost prins în timp ce-i reamintea ambasadorului francez că Margaret este ruda cea mai apropiată a verișoarei noastre, Maria, regina Franței și a Scoției, iar soțul ei, contele de Lennox, este moștenitorul tronului Scoției. Lucrul acesta este cât se poate de adevărat, dar oricine ar fi putut s-o prevină că un astfel de mesaj va fi imediat adus la cunoștința reginei, iar Elisabeta va fi speriată și furioasă. Margaret ar fi trebuit să profite de avantajul ei cel mai mare, acela de a fi foarte simplă și în vârstă, și poate că, după asta, Elisabeta ar fi

iertat-o pentru sângele ei regal. Oricum, întreaga curte se amuză copios fiindcă lui William Cecil i s-a cerut să scotocească prin documentele vechi, strânse în arhivă, ca să dovedească faptul că Margaret Douglas, fiica surorii lui Henric al VIII-lea, regina Scoției, este, de fapt, nelegitimă, așa că nici ea, nici fiul său cel frumușel, Henry Stuart, nu pot avea nicio pretenție la tronul Angliei. De parcă reputația ei ar putea fi mai rea decât a Elisabetei, a cărei mamă a fost decapitată pentru adulter cu cinci bărbați diferiți!

Îi mulțumesc lui Dumnezeu că mie nu-mi poate pune nimeni la îndoială obârșia. Sunt descendenta directă a surorii favorite a regelui Henric, regina Maria, căsătorită cu prietenul său cel mai bun, Charles Brandon, prin mama mea, Frances Brandon cea neîndoielnic de virtuoasă și urâcioasă, iar acum, că sunt din nou favorizată, asemănarea mea cu bunica de spiță regală e cât se poate de clară. Mulți oameni își spun unii altora că sunt la fel de frumoasă ca toate prințesele Tudor și-mi admiră tenul deschis la culoare al familiei York.

Robert Dudley, care intră și iese după plac din camera reginei și e primit fără ascunzișuri în dormitorul regal, se poartă curtenitor cu mine, ca o rudă. Familiile noastre se întâlnesc atât de des – a fost cumnatul surorii mele, Jane, și, prin urmare, mi-a fost și mie cumnat –, este cel mai favorizat dintre pretendenții verișoarei mele, regina, și acum e bucuros să-și amintească de rudenia noastră. Dintr-odată am prieteni acolo unde, înainte, trăiam printre străini. Aș putea chiar să cred că sunt foarte plăcută și admirată de mai toată lumea. Încep să spun „vara mea, regina”, așa cum făcea și mama, iar Mary râde de mine, ascunsă în spatele mâinii ei micuțe.

Dar nici întoarcerea mea triumfală la curte, nici descoperirea a numeroși prieteni noi, nici chiar favorurile reginei nu compensează pierderea lui Ned. Tânărul care, fără nicio constrângere și doar pentru că așa i-a fost voia, m-a luat drept iubită, care a cerut binecuvântarea mamei lui și îngăduința mamei mele, trece acum pe lângă mine de parcă nu m-ar vedea, iar când se întâmplă să ne găsim față în față îmi face o reverență ca și cum n-am fi mai mult decât niște

simple cunoștințe binevoitoare.

Prima dată când privirea lui calmă mă întâlnește și trece de mine cred că o să leșin de durere. Doar Mary, care e lângă mine, scundă de nu-mi ajunge nici la umăr, mă ține în picioare. Mă ciupește de braț atât de tare că mă învinețesc și-mi bolborosește în ureche:

— Capul sus! Bărbia sus!

O privesc uluită, iar ea îmi zâmbește larg și adaugă:

— Jos călcâiele! Ține-te bine! cum ne spunea tata când ne învăța să călărim, iar asta mă face să-mi vin în fire.

Merg ținându-mă cu mâna de umărul ei și abia reușesc să-mi conving picioarele să pășească unul înaintea celuilalt. Mergem împreună la capelă, iar ea mă sprijină de parcă aș fi bolnavă, iar atunci când îngenunchez în spatele reginei, îmi plec capul și-i cer lui Dumnezeu să mă elibereze de așa chin.

Sunt atât de nefericită când mă gândesc că Ned m-a abandonat ca să evite neplăcerile din partea unei regine care n-ar renunța în ruptul capului la propriile plăceri. Elisabeta își îngăduie să se bucure de ibovnicul ei, dar eu poate că nici n-o să mai vorbesc vreodată cu bărbatul pe care-l iubesc. O privesc când îi face semn lui Robert Dudley s-o ajute să coboare din șa sau să danseze cu ea seara, când merge alături de el cu capul aproape sprijinit de umărul lui, când îl cheamă în camera ei unde sunt lăsați singuri, împreună, și descopăr că o urăsc pentru egoismul ei, pentru că se gândește doar la plăcerile ei și niciodată la mine. O învinovățesc nespus pentru că am fost despărțită de omul pe care-l iubesc și că voi muri fată bătrână și singură, în timp ce ea dă frâu liber unei povești de dragoste adultere și nerușinate.

Acum declară public că se va căsători cu arhiducele Ferdinand de Habsburg de îndată ce acesta va sosi în Anglia – promite că va stabili o alianță puternică cu Spania pentru siguranța Angliei –, dar e clar pentru toată lumea că minte și că orice soț posibil ar fi încornorat încă dinainte să coboare ancora la Greenwich.

Spaniolii au aflat deja lucrul acesta. Noul ambasador e

jignit, iar alaiul său e morocănos. William Cecil e destul de neatent, încercând să mențină prietenia noastră cu marea putere care e Spania, pentru a echilibra marea amenințare care e Franța. Ambasadorul spaniol, Alvaro de la Quadra, merge alături de mine pe malul râului, când ne îndreptăm spre un umbrar iluminat să ascultăm niște poeme într-o seară și îmi spune că arhiducele a auzit cât sunt de frumoasă și ar fi mult mai încântat să se căsătorească cu mine, decât să treacă prin procesul atât de mult amânat și cu o reputație atât de proastă al curtării Elisabetei. Într-o bună zi aș putea deveni o mare regină a Angliei cu arhiducele alături și puterea spaniolă în spate. Între timp, aș putea fi o prețuită arhiducesă cu un loc de invidiat la curtea engleză, miezul ambițiilor papistașe.

— O, n-aș ști ce să zic, șoptesc eu.

Sunt îngrozită că a avut îndrăzneala să-mi spună așa ceva în față. Mulțumesc lui Dumnezeu că nu ne poate auzi nimeni și că nu ne-a văzut nimeni în afară de unul dintre oamenii lui William Cecil, care a trecut întâmplător pe lângă noi.

— Excelență, ce spuneți mă onorează foarte mult. Nu pot să ascult astfel de lucruri fără permisiunea verișoarei mele, regina.

— Nu-i nevoie să-i spuneți, răspunde el repede. V-am spus un secret ca să înțelegeți ce-ar putea să fie. Dacă ați dori.

— Chiar nu-mi doresc nimic, îl asigur.

E adevărat. Nu-mi mai doresc tronul. Vreau să fiu soție, nu o regină arțăgoasă, fără soț. Vreau un soț, și nu vreau altul decât pe Ned. N-aș putea răbda atingerea mâinii unui alt bărbat. Dacă trăiesc până o să fiu bătrână, dacă trăiesc până la cincizeci de ani și tot n-am să-mi doresc pe altul în afară de el. La ora cinei trecem unul pe lângă celălalt prin galerie, în drum spre capelă, într-o tăcere dureroasă. Știu că încă mă iubește. Îl văd cum mă privește când suntem în capelă, iar eu îmi țin chipul acoperit cu mâinile ca să nu vadă cum mă uit la el printre degete. Pare bolnav de dor, iar eu nu am voie să-l alin.

— Îți jur, te iubește la fel de mult ca întotdeauna, spune

Janey, îndurerată. Se ofilește, Katherine. Dar mama i-a interzis să-ți vorbească și l-a prevenit că regina va fi tare nemulțumită dacă ar afla așa ceva. Nu pot să rabd gândul că nu sunteți împreună. Îi spun că el e mai bolnav decât mine. Iar leacul lui e chiar aici! Tu ești leacul pentru boala lui.

— De-ar vorbi mama ta cu Elisabeta! spun eu.

Janey clatină din cap.

— Nu îndrăznește. Mi-a zis că membrii Consiliului i-au cerut Elisabetei să-ți găsească de îndată un soț care să nu-i pună în pericol. Cu oștirea engleză adunată și pregătită să lupte cu francezii în Scoția, le e teamă că te vei ridica împotriva ei sau chiar că vei părăsi țara. Le e teamă că te-ar putea lua spaniolii. Vor să te îngroape într-o căsătorie cu un englez de rând ca să fie în siguranță, cu unul care te va ține acasă și-ți va scădea șansele de a pretinde tronul.

— N-aș pleca în Spania! spun eu deznădăjduită. De ce-aș face-o? Unde m-aș duce? Singurul om din lume cu care m-aș căsători e chiar aici. Nu mă interesează arhiducele sau oricine altcineva. Și de ce să mă căsătoresc cu un englez de rând? De ce să fiu insultată?

Sunt îngrozită de bârfele pe care mi le povestește Janey, cum că vor să mă căsătorească cu un om simplu și să mă dea uitării, dar mi-e și mai groază când mi se spune că nobilii scoțieni au venit cu ideea ca eu să mă căsătoresc cu vărul meu, contele de Arran, unul dintre flirturile date uitării de Elisabeta, cu pretenții la tronul Scoției, astfel încât Anglia să poată să ofere o regină rivală, protestantă, ca răspuns la rebeliunea scoțienilor, iar ei se pot strânge în spatele lui Arran și al meu și să-i înfrângă pe francezi. Mă vor mărita cu Arran și mă vor face regina Scoției.

— Ce-o să mă fac? o întreb pe Janey. Au înnebunit cu toții? N-au de gând să înceteze cu încercările de a mă mărita cu un bărbat groaznic după altul? M-a recunoscut drept prințesă doar ca să mă vândă pentru o alianță? Trebuie să-i spui lui Ned că cineva o să mă răpească, dacă nu mă salvează.

Ned nu mă salvează; nu poate. Mama lui a interzis asta și nu e o femeie căreia să nu i te supui. Nu face mai mult decât

să mă privească cu dor și să se îndepărteze. Robert Dudley nu face nimic pentru mine. Nu se gândește decât la el și la Elisabeta. E alături de ea în fiecare zi în aceste vremuri primejdioase și cred că ea, dacă nu s-ar agăța de el, și-ar pierde mințile. Desigur, William Cecil cel atotștiutor e cel care-mi vorbește. Face o reverență adâncă după ce iese de la întâlnirea Consiliului și-mi oferă brațul să merg alături de el prin galerie, către apartamentele reginei. Îmi scutur puțin degetele ca și cum aș vrea să-mi dea drumul, dar el mă ține de braț cu blândețe, așa că intrăm împreună și, văzând zâmbetul schițat de buzele sulemenite ale Elisabetei, îmi dau seama că ei doi au căzut de acord că trebuie să fiu ținută sub supraveghere, așa că au inventat un mic dans pe care trebuie să-l joc.

— O, verișoara Katherine, spune ea întorcându-i spatele lui Robert Dudley, de parcă aș interesa-o mai mult decât el. Dragă verișoară.

Fac o reverență cât am curajul de mică.

— Verișoară Elisabeta, Maiestate, spun eu, de vreme ce părem să fim atât de strâns înrudite zilele astea.

— Vino și așază-te lângă mine, spune ea, făcând semn către un taburet de lângă scaunul ei. Nu te-am văzut mai deloc toată ziua.

Au fost nenumărate zile în care a putut foarte bine să-mi îndure absența și niciodată până acum nu m-a invitat să stau lângă ea.

Arunc o privire într-o parte, unde stă Ned și privește toată mascarada aceasta, iar chipul îi împietrește și-și pleacă privirea în pământ, de parcă n-ar îndrăzni nici măcar să-mi zâmbească. Se teme atât de mult de nemulțumirea Elisabetei, iar eu sunt prinsă ca un șoarece în ghearele unei pisici roșcate și grase.

— Ce cățeluș drăguț! exclamă Elisabeta.

Privesc în jos la Jo, care se lipește de picioarele mele de parcă i-ar fi teamă că o să mă apuc să urmez protocolul regal și am să i-o ofer reginei, care o privește fără niciun pic de căldură.

— O iubesc pe Katherine ca pe o fiică, spune regina, privind peste capul meu.

Chiar și ea, oricât ar fi de mincinoasă, nu are curajul să se uite în ochii mei. Toată lumea primește acest anunț surprinzător cu privirea goală de expresie. Văd chipul strălucitor și plin de interes al ambasadorului spaniol.

— Îmi este ca o fiică, repetă ea tare apoi, ca și cum abia ar fi priceput sensul vorbelor ei, își înmoaie glasul și-mi spune: Trebuie că ți-e tare dor de mama ta.

Îmi plec capul.

— Așa este, Maiestate, îmi fac eu datoria să recunosc. Ne-a fost cât se poate de devotată, mie și surorii mele, Mary.

— O, da, Mary, spune regina absentă.

Mary face un pas înainte din rândul domnișoarelor de onoare când își aude numele, iar regina îi face un semn din cap când ea face reverența. În mod clar, Mary nu va fi copleșită de afecțiunea reginei, ci doar eu.

Elisabeta se apleacă înainte.

— Trebuie să-mi spui oricând te simți singură sau nefericită, spune ea încet. Știu ce înseamnă să fii o fată fără mamă. Știu ce înseamnă să nu ai niciun prieten la o curte atât de mare.

Aș putea să-mi joc rolul în această mascaradă mult mai bine dacă aș ști ce Dumnezeu trebuie să fac. Regina își pune mâna încărcată de inele pe umărul meu; are degetele reci. Mă întreb cine trebuie să se bucure de foloasele acestui spectacol. Cu siguranță, nu eu.

— Nu sunt lipsită de prieteni la curte, atâta vreme cât sunt favorita Înălțimii Voastre, spun eu într-o doară, privind-o în ochii fără expresie.

Își apasă mâna pe umărul meu.

— Ești. Îmi ești tare dragă. Până la urmă, ești ruda mea cea mai apropiată.

Asta e! M-a numit ruda ei cea mai apropiată. Sunt moștenitoarea ei. Urmez la tron. A făcut-o și nu mai poate să dea înapoi. Ridic privirea și bag de seamă că William Cecil se uită la mine. A auzit totul. Cu siguranță, el e cel care a scris

scenariul și a regizat fiecare mișcare.

— Și vă pot cere o favoare? întreb, privind-o în ochii negri, ca niște mărgele.

Nu se vede niciun licăr de blândețe adevărată: ea face un târg cu mine, de parcă am fi două neveste de pescari care cântăresc un cod sărat pe cheiuri.

— Spune! zice ea cu un zâmbet fals. Cere-mi orice și ai să vezi ce fac eu pentru o verișoară credincioasă și iubitoare!

— Așa voi face, îi promit, îmi promit mie și îi promit lui Ned, în adâncul sufletului.

* * *

Robert Dudley îmi sărută mâna cu un zâmbet ascuns, ca de la un favorit la altul. William Cecil merge alături de mine în galerie și-mi spune cum merge războiul din Scoția, de parcă aș vrea să știu așa ceva. Îmi dau seama că mă învață arta guvernării, pe care el a studiat-o în timpul a patru domnii diferite. Vrea să știu că trebuie să-mi joc rolul de moștenitoare protestantă a unei regine protestante. E important să înțeleg că cine stă pe tron e sfătuit de nobili, iar nobilii împărtășesc ideile Parlamentului. Trebuie să înțeleg că poziția pe tron a Elisabetei nu este una sigură – jumătate din țară rămâne încă de convins cu privire la religia noastră, marile puteri ale Europei sunt dușmanii noștri, cum e de așteptat, iar Papa cere un război sfânt împotriva noastră. În calitate de moștenitoare a ei, voi atrage tentații, conspirații, promisiuni. Trebuie să i le raportez lui. Nu trebuie s-o pun niciodată în pericol pe Elisabeta. Trebuie să-mi fac datoria de succesor protestant într-o țară protestantă.

Lumea îmi face reverențe adânci atunci când trec, iar Mary și cu mine primim mai multe doamne de companie în serviciu. Dintr-odată, am nevoie de cineva să-mi ducă mănușile. Mary se mută din odăile domnișoarelor de onoare, unde se bucura de atmosfera prietenească, și amândouă locuim acum în apartamente mai fastuoase, împreună cu doamnele noastre, și formăm o curte în cadrul curții regale, amândouă suntem servite ca niște prințese. Îl îmbrac pe Domnul Năsuc într-o

livrea verde, culoarea familiei Tudor, iar Jo și Ribbon au gulerașe din mătase verde plisată. Ribbon poartă un clopoțel din argint și doarme pe o pernă de catifea verde.

Peste tot unde mă duc, mă aflu în mijlocul unei furtuni tăcute de curiozitate politicoasă. De la garderobă îmi sunt aduse rochii de catifea și stofă aurită. Importanța pe care am căpătat-o dintr-odată ridică atât de multe întrebări, dar nu am pe nimeni cu care să mă sfătuiesc în siguranță. Oare Elisabeta s-a hotărât să aștepte până Robert Dudley va fi liber să se căsătorească și m-a numit pe mine moștenitoare doar ca să câștige timp? Soția lui ar putea muri de cine știe ce boală sau de bătrânețe, iar ea ar putea să se căsătorească, în sfârșit, cu el. Sau, fiind Conducător Suprem al Bisericii, se va folosi de puterea ei ca să anuleze căsătoria ibovnicului ei și să se mărite chiar ea cu el? Nimeni nu se poate plânge de purtarea ei, atâta vreme cât a dat Angliei un moștenitor protestant legitim – pe mine.

Și, dacă lucrurile stau așa, n-ar fi înțelept din partea ei să mă lase să mă căsătoresc cu bărbatul pe care-l doresc, un nobil englez, aflat aproape de tron și reformat credincios? Să fim oare eu și Ned, dintr-odată, o binecuvântare pentru Elisabeta: de viță regală, protestanți convinși și, cu siguranță, roditori? Dacă aș așeza în leagănul regal un fiu Tudor legitim, oare Elisabeta s-ar simți liberă să-și satisfacă poftele? Va pune capăt tuturor discuțiilor adoptând pruncul meu și oferind astfel Angliei acel lucru atât de rar, un fiu Tudor sănătos? Să îndrăznesc să-l cer pe Ned drept favoarea promisă de ea? Să îndrăznesc să-l chem pe Ned în apartamentele mele și să-i vorbesc de față cu toată lumea?

Elisabeta continuă să mă copleșească, în ultimul timp, cu favoruri. Stau în capul mesei doamnelor de onoare în timpul cinei, iar Mary stă pe o pernuță care să o înalțe, la celălalt capăt. Doar eu îi duc evantaiul reginei seara, doar eu îi țin mănușile când mergem către grajduri. Am un cal nou; când mergem la vânătoare cu șoimi, am o pasăre doar a mea, care îmi stă pe mână. Joc cărți cu ea, iar la capelă îngenunchez în spatele ei să mă rog. Fără îndoială, sunt pregătită să

moștenesc tronul. Ambasadorul spaniol se retrage din discuțiile noastre secrete, dar reverențele lui sunt foarte respectuoase. Robert Dudley îmi trimite zâmbetul lui ascuns, seducător. Ned îmi întâlnește privirea în sala de primiri și știu că mă dorește. Nu-i așa că, de vreme ce îi pot cere verișoarei mele orice favoare, pot să-i spun că vreau să mă căsătoresc cu un nobil englez credincios, iar amândoi putem s-o slujim pentru tot restul vieții?

* * *

Janey spune:

— Am o surpriză pentru tine, vino în camera mea.

Mai e o oră până la cină, iar celelalte doamne sunt cu regina, privind cum slujnicele îi leagă șireturile rochiei, fiecare ținând ceva în mână: gluga ei aurie, cutia cu giuvaiere, evantaiul. Fiecare dintre ele își așteaptă rândul în acest ritual al îmbrăcării zeiței, astfel încât, după aceea, să poată merge la cină și să flirteze cu orice bărbat îndeajuns de norocos să-i atragă privirile jucăușe în seara respectivă. O dată la trei seri e rândul meu s-o servesc și, o dată la patru seri, surioara mea, Mary, îi ține giuvaierele. Din când în când, Janey se simte destul de bine cât să-i ofere gluga ei aurie, dar în seara aceasta suntem libere amândouă.

Ca niște fetișcane care pleacă pe furiș de la o mamă vitregă nesuferită, trecem pe lângă odaia fetelor, iar Janey deschide ușa dormitorului ei; intrăm și... Ned e acolo.

Mă opresc în prag; știu că-l privesc uimită de parcă nu-mi vine să cred că e chiar el acolo, așteptându-mă, de parcă ar fi ieșit drept din visele mele.

— Ned? zic nevenindu-mi să cred.

Traversează încăperea cu pași mari și mă ia în brațe.

— Iubirea mea, spune el. Iubirea mea, iartă-mă. Nu puteam să mai stau nicio clipă fără tine.

Nu șovăi deloc, nu mă oprește nici mândria, nici mânia, brațele mele se încolăcesc în jurul gâtului său, aplecându-i capul, lipindu-i gura de a mea, avem un moment de stângăcie, apoi ne sărutăm. Gustul lui, mirosul lui bine

cunoscut mă fac să tremur. Îmi vine să râd și să plâng deodată.

— Ned, e tot ce pot să îngaim.

Sărutul durează la nesfârșit. Aud, parcă de departe, fâșâitul ușii când Janey iese și o închide în urma ei. Îmi trece prin minte că ar trebui să fiu cumplit de furioasă pe Ned și să-l fac să mă implore să-l iert, dar îl strâng și mai tare în brațe. Nu pot îndura să-i dau drumul, nu cred că o să-i mai pot da drumul vreodată. Nu pot să gândesc, nu am gânduri deloc, tot ce simt este dorință.

Când își slăbește strânsoarea doar puțin, mă simt amețită și mă înmoi toată în brațele lui. Simt că am petrecut atât de multă vreme încercând să fiu puternică, iar acum pot să mă sprijin de bărbatul pe care-l iubesc. Mă ajută să merg până la locul de la fereastră. Vreau să mă întind acolo, să-i simt greutatea trupului peste mine și coapsele lui să mă apese; dar ne așezăm unul lângă altul, iar el își petrece brațul pe după mijlocul meu, ca și cum aș fi atât de prețioasă, că nu-mi poate da drumul.

— Te-ai întors la mine, e tot ce pot să spun. Apoi adaug: Te-ai întors la mine? Nu e doar... Te-ai întors la mine?

— Sigur că da, spune el. Ești iubirea vieții mele, singura mea iubire.

— Nu puteam să îndur să te văd în fiecare zi și să nu te ating...

— Nici eu! Mă uitam la tine în capelă.

— Știu, îl întrerup. Mă uitam și eu pe furiș la tine și am văzut că mă priveai. Am sperat atât de mult... M-am rugat...

— Pentru ce te-ai rugat?

— Pentru asta m-am rugat.

Îmi ia mâna și și-o duce la buze.

— Ai asta. Mă ai pe mine. Nu vom mai fi despărțiți niciodată.

— Mama ta...

— O să-i explic. Nu mă va opri.

— Dar regina...

— O să ne căsătorim, spune el cu glas hotărât.

Simt cum inima-mi sare din piept doar când îi văd buzele atât de ferme. Vreau să mă sărute din nou.

— O să-i cer...

— Ești favorita ei, a arătat asta în fața întregii lumi. Și nu e vorba doar de ea, nu e vreun capriciu de-al ei. Cecil a sfătuit-o să te țină aproape. De aceea se poartă atât de generos. E îngrozită că scoțienii sau spaniolii ar putea să te mărite și să te scoată din țară.

— O, Doamne, șoptesc eu. Nu-i lăsa să ne despartă.

— Niciodată. Așa că nu vom cere permisiunea nimănui, ca să nu fim refuzați. Ne vom căsători și-i vom spune după aceea. Le vom spune tuturor după aceea, și apoi, ce-o să mai poată face ea sau altcineva?

— Poate să fie furioasă, îi atrag eu atenția.

Curtea se teme de furia Tudorilor. Dacă regina Maria se cufunda în disperare, Elisabeta o să țipe și o să arunce cu lucruri. Singurul om care va putea s-o aline atunci e Robert Dudley. Singurul om care poate să o sfătuiască e William Cecil. La toți ceilalți țipă.

Ned, iubitul meu, viitorul meu soț, ridică din umeri, de parcă ar vrea să spună că nu-i e frică de ea.

— O să fie furioasă, dar o să-i treacă. Am văzut-o când era furioasă pe Kat Ashley; am văzut-o revărsându-și nervii pe William Cecil până când a plecat de la curte. Dar s-a întors, iar ea a făcut ce a sfătuit-o el. O să fie la fel și pentru noi. Ea se va înfuria, noi vom pleca, ea ne va ierta și ne va înapoia locul cuvenit în mai puțin de o lună. Mai mult, e în interesul ei să ne căsătorim, ca tu să fii în siguranță. Cecil o va sfătui în sensul acesta. Dudley îi va spune să fie blândă cu cei ce se iubesc.

— Vreau să fiu în siguranță, mă lipesc eu de el. Vreau să fiu în siguranță cu tine. O, Ned, am visat la asta.

— Și eu te-am visat, șoptește el. Ți-am scris un poem.

— Da?

Scotocește în buzunarul interior al jachetei.

— Îl port mereu la mine, spune el. L-am scris când purtai straiele de doliu și te vedeam, cu părul tău auriu și cu pielea

atât de albă. Erai ca un portret, ca o statuie de marmură învăluită în catifea, iar eu mă gândeam că n-am să te mai ating niciodată. Mă gândeam că suntem precum Troilus și Cresida, despărțiți la fel ca ei.

— Citește-l! șoptesc.

E cu adevărat la fel de frumos ca într-un roman cavaleresc.

S-a ridicat înveșmântată-n negru, mai zise Troilus,
Și cu privirea-i m-a rănit, a zis,
S-a ridicat înveșmântată-n negru, am adăugat,
Cu ochii sufletul mi-a spăimântat.

— Mi-l dai mie?

Nimeni nu mi-a mai scris vreodată un poem; nici măcar lui Jane nu i-a scris vreunul nimeni, chiar dacă ea a fost o învățată și regină. Lumea a scris predici pentru Jane, dar acest lucru e adevărat, un poem, un poem de dragoste de la un bărbat. Mai mult de-atât: un poem de dragoste de la un poet, un poet renumit. O predică nu se poate compara cu așa ceva, pur și simplu nu se poate. Ned îmi pune foaia în mână, iar eu o lipesc de inimă.

[35] Palatul Greenwich, vara anului 1560

Asta înseamnă viață, mă gândesc cu înfrigurare. Asta înseamnă să fii tânăr și frumos și viu, să nu fii acaparat de cine știe ce idei mohorâte care să te facă să înveți să mori și să nu te bucuri de viață. La asta am sperat când am ieșit din Turn și am lăsat-o pe sora mea acolo, să fie decapitată și înmormântată pe bucăți în capelă. Așa am crezut că trebuie să fie viața mea, iar acum chiar așa și e: însuflețită și plină de pasiune și mult mai minunată decât am visat vreodată.

Eu și Ned încă trecem unul pe lângă celălalt în tăcere, ferindu-ne privirile, dar la capelă îmi face cu ochiul și mă

strânge în brațe atât de plăcut când mă dă jos de pe cal. Acum, când pașii de dans ne aduc împreună, mâna lui e caldă și-mi strânge degetele. Când dansul ne aduce față în față, se apropie atât de mult, încât îi simt respirația caldă în ureche, mâna de pe mijlocul meu e hotărâtă când mă strânge aproape de el. Ne iubim în secret, la fel cum am fost despărțiți în secret odată și, când mă întorc și mă prefac că nu-l văd, îmi vine să chicotesc. Uit că înainte îmi venea să plâng.

Curtea e pusă pe distracții în vremea verii și nimic nu pare să aibă prea mare importanță. Parcă toate regulile stricte de conduită de la curte ar fi fost date deoparte, toate limitările impuse de credință, ridicate. Nu mai e niciun „învață să mori”, nu mai există moarte. Nu mai e nicio teamă pentru viitor, nici vreuna legată de cine o să fie moștenitorul, nici dacă regina va rămâne grea, nici de vreun război. Nu există nimic în afară de zilele însorite și de veșminte frumoase și zile plăcute. Toată nefericirea amară a curții reginei Maria e măturată precum ierburile aromate de pe podele, toate bănuielile pline de teamă din vremea regelui Edward sunt uitate. Toți cei care au complotat și au plănuit și au uneltit împotriva tronului și unii împotriva altora sunt morți, iar noi, copiii lor, am jurat să trăim de dragul vieții. Noi am învățat să trăim.

William Cecil a plecat la Edinburgh să facă pace între nobilii scoțieni și regina lor regentă, născută în Franța. Oștirea fără tragere de inimă a Elisabetei a făcut destul cât să ne câștige pacea, iar Elisabeta e cât se poate de nesăbuită când nu e supravegheată de Cecil, de parcă ar crede că, dacă el nu o urmărește, nimeni nu poate s-o vadă. Ea și Robert Dudley trăiesc fățiș ca ibovnici. El vine în camera ei de parcă i-ar fi soț, râde cu ea, o ia în brațe și e ascultat de parcă ar fi prințul consort.

În fiecare zi plecăm călare, cu câinii de vânătoare înaintea noastră. Robert Dudley îi aduce ibovnicei sale o mulțime de cai, unul mai frumos și mai aprig decât celălalt, iar cei doi călăresc alături, ca și cum nimic nu i-ar putea răni. În fiecare

zi, merg mai repede decât alaiul și se ascund în pădure, ieșind doar când e vremea cinei, servită în corturile frumoase pe care slujitorii le-au ridicat în luminiș, iar mesele sunt întinse, și vinul și apa, turnate în pahare. Pleacă la călărie împreună în văzul lumii; în chip rușinos, se întorc, cu chipurile luminate de o bucurie fără cuvinte. Toți ceilalți merg puțin în urma câinilor de vânătoare, apoi își duc caii la râu să-i adape, descalecă să stea la umbră sau merg undeva unde e liniște și adăpost să se sărute și să vorbească în șoaptă.

Soarele arde, dar luminișul e umbrit de frunzișul des al stejarilor și al fagilor, iar păsările cântă neîncetat, ca un cor în armonie cu muzicienii ierbii și al plantelor aromatice printre crengi. Mirosul de lemn ars și de carne friptă se amestecă cu parfumul bogat al ierburilor strivite, acolo unde servitorii au așternut covoare și perne, ca noi să ne putem tolăni în voie, să bem vin și să spunem povești și poeme. Uneori cântăm împreună cântece populare vechi, iar alteori Ned își citește poeziile, dar niciodată „S-a ridicat înveșmântată-n negru”, care este pentru mine și e doar a mea.

Noi, cei de la curte, suntem frumoși și tineri. Cei mai în vârstă și mai înțelepți nu au răbdare cu picnicurile noastre care durează ziua întreagă, de la care nu ne întoarcem până la lăsarea serii, ci mergem călare unii lângă alții, făcându-ne promisiuni șoptite. Ei au doar avertismente legate de munca migăloasă pe care o face William Cecil la Edinburgh și de cum o să se alegă praful de toate dacă Elisabeta nu-i dă Angliei un moștenitor care să ducă mai departe pacea. Dar ușurarea adusă de sfârșitul războiului cu Scoția o face pe Elisabeta de-a dreptul beată de bucurie. E triumfătoare; crede că, în fapt, câștigarea războiului o face să fie de neatins. E nesăbuită; crede că nu e nimic mai important pe lume decât iubirea. Chiar și atunci când Consiliul Mic avertizează că sunt nevoiți să le taie limba oamenilor în lungul și-n latul țării ca să nu mai spună că e târfa lui Robert Dudley, ea tot se apleacă pe fereastra dormitorului, dimineața, pe jumătate goală, și-l cheamă pe Robert Dudley la ea de îndată.

Toată lumea de la curte știe că au dormitoarele alăturate,

despărțite numai de o ușă. Se prea poate ca seara să intre fiecare în camera lui, dar toată lumea e de părere că valetul lui Robert Dudley stă toată noaptea la ușa lui fiindcă regina Angliei s-a strecurat pe ușa ascunsă și se află înăuntru. Chiar și oamenii de la țară, care n-ar trebui să știe ce se petrece la curte, spun că Elisabeta e înnebunită după frumosul ei comis, iar mulți cred că ei s-au căsătorit deja în secret și că biata lui soție, cum o fi chemând-o, va fi dată deoparte printr-un ordin al reginei, la fel cum tatăl ei, regele Henric, și-a dat soțiile deoparte ca să se căsătorească cu altcineva.

Apoi sosește vestea că regina regentă a Scoției, Maria de Guise, a murit, și puterea franceză din Scoția se prăbușește fără sprijinul ei. Cecil se întoarce acasă, la Londra. A făcut un tratat de pace triumfător; dar acum Robert Dudley jură că n-a avut nimic de câștigat, oricât ar fi umblat călare: de la Newcastle la Edinburgh și înapoi. Acum Elisabeta își dorește mai mult decât tratatul lui Cecil: vrea mii de lire drept compensație, vrea să i se înapoieze Calais și vrea ca Maria, regina Franței, să nu mai aibă voie să folosească blazonul regal pe farfuriile pentru cină – vrea totul, de la lucrurile cele mai serioase până la cele mai lipsite de importanță. Ea și Robert, precum o regină și soțul ei, stau unul lângă celălalt în fața întregii curți și-l întâmpină pe William Cecil cu un val de nemulțumiri.

Înfrângerea puterii franceze din Scoția ar fi trebuit tratată drept o victorie, însă William Cecil, a cărui pricepere a făcut acest lucru posibil, e zdrobit de lipsa de gratitudine a reginei față de el, neputându-și ascunde furia pricinuită de faptul că ea primește sfaturi de la Robert Dudley. Curtea se împarte în două tabere, cei care-l văd pe Dudley drept o stea aflată într-o ascensiune de neoprit – viitor soț și prinț consort – și cei care spun că William Cecil trebuie respectat, alături de nobilii în vârstă, iar Dudley e un neobrăzat dintr-un neam de trădători.

Elisabeta, care a declarat cu atâta afecțiune că-i sunt dragă ca o fiică, promițându-mi că o să-mi fie o a doua mamă, că mă va adopta după cum cere rânduiala, că mă va numi

moștenitoare, uită cu totul de mine în timpul acestei noi crize: când bărbatul care i-a fost ca un tată și cel care i-a fost ca un soț nu-și vorbesc și sunt îmbufnați. Întreaga curte e sigură că Cecil o va abandona, că Dudley o va duce la ruină. Se aud zvonuri despre comploturi pentru asasinarea lui; totul îi este potrivnic. Nu are curajul să recunoască faptul că o țară își poate alege moștenitorul. Dacă scoțienilor li se permite să-și respingă regina, pe Maria, de ce ar trebui ca englezii s-o accepte pe Elisabeta? Cuprinsă de neliniști legate de ibovnicul ei, de viitorul ei, de statutul de regină chiar, nu are timp pentru mine, nu are timp pentru nicio femeie.

— Dar mie-mi place când uită de mine, observă Mary, sora mea. Cred că sunt obișnuită cu asta, fiind tot timpul mai jos de ochii lumii. Dar asta înseamnă că poți să faci orice vrei.

— Și ce vrei tu să faci, micuțo? o întreb cu îngăduință, aplecându-mă să-i văd chipul frumos. Ești pusă pe pozne, la fel ca jumătate din curte? Ești îndrăgostită, Mary?

Janey râde răutăcios, de parcă nimeni n-ar putea s-o iubească pe Mary.

— Ți-l dau pe pretendentul meu, spune ea.

Pe Janey o pețește bătrânul nostru unchi, Henry Fitzalan, contele de Arundel. E vestit că le supraviețuiește soțiilor – prima dintre ele a fost mătușa mea, Katherine Grey. Acum e din nou liber și bogat, nerăbdător să pună un prunc cu sânge regal în leagănul aurit, în odaia copiilor cea bogată, în familia lui.

— N-am nevoie de resturile tale, îl dă Mary la o parte pe nobilul bogat printr-un simplu gest al mâinii ei mici. Am un admirator.

Nu mă surprinde. Mary e înzestrată cu farmecul Tudorilor și cu o natură blândă, pe care mulți bărbați s-ar bucura s-o regăsească la o soție. Ea ar fi o soție mai bună decât Janey Seymour, cu sănătatea ei șubredă și agitația ei nebunească. Mary e o bucurie în miniatură: când stă în picioare dinaintea unui cavaler în armură, poate să-și vadă chipul frumos, gâtul și umerii perfecți oglindite în platoșa lui. Dacă ar sta pe o pernă la masa cea mare, iar un bărbat ne-ar vedea doar

capetele și umerii, i-ar fi greu s-o aleagă pe cea mai frumoasă dintre noi. Doar când se ridică se vede dintr-odată că e tare mică, pe jumătate cât un om de rând. Când urcă în șa, călare, cred că e mai frumoasă decât mine. Stă destul de dreaptă, are deja probleme femeiești – ar putea să aibă un pețitor, ar putea chiar să se căsătorească.

— Toate doamnele de la curte flirtează. Eu nu sunt altfel, spune Mary. De ce-aș fi altfel?

— O, cine flirtează cu tine? o necăjește Janey.

— Nu-i treaba ta, spune surioara mea cea neînduplecată. Am treburile mele, la fel cum Katherine le are pe ale ei. Și eu nu te-aș lăsa să te amesteci, așa cum faci cu ea.

— Nu mă amestec, o sfătuiesc, spune Janey, simțindu-se împunsă. Sunt cea mai bună prietenă a ei.

— Ei bine, pe mine să nu mă sfătuiești, spune Mary. Eu am un prieten mai bun, mai bun decât voi amândouă la un loc.

[36] Castelul Windsor, toamna anului 1560

Îmi place Castelul Windsor, îmi plac plimbările călare până la luncile de pe malul râului, parcul uriaș cu turmele de căprioare care trec agale, foșnind printre copaci, și castelul cocoțat sus, deasupra satului micuț. Urmează să serbăm ziua de naștere a Elisabetei la fel de fastuos de parcă ar fi Crăciunul. Robert Dudley, în calitate de comis, numește un maestru de ceremonii și-i cere să tocmească actori și coruri, dansatori și artiști – jongleri și magicieni. Vor fi poeți care să închine imnuri pentru frumusețea Elisabetei; vor fi episcopi care să se roage pentru o domnie lungă și fericită. O să țină zile în șir sărbătoarea zilei de naștere a unei fete a cărei mamă a murit pe eșafod, acuzată de adulter, și al cărei tată nu a recunoscut-o drept fiică pentru cea mai mare parte a vieții ei. Aproape că aș putea să izbucnesc în râs s-o văd pe Elisabeta ordonând curții să-i sărbătorească nașterea, când

toți cei vârstnici își amintesc ce dezamăgire amară a fost faptul că s-a născut fată și cât de indiferentă a fost toată lumea față de ea pentru atât de multă vreme.

Robert Dudley e peste tot – regele curții, făurarul fericirii Elisabetei. William Cecil s-a retras într-o tăcere furioasă și sumbră. Tratatul atât de greu câștigat de el cu Franța urmează să fie respectat, dar el nu primește mulțumirile cuvenite. Nu e sărbătorit drept un triumf diplomatic, iar el consideră că de vină pentru judecata greșită a Elisabetei e dragostea ei nebună pentru Robert Dudley.

Maestrul de ceremonii inventează un dans frumos pe care toate tinerele de la curte trebuie să-l învețe. Fiecare dintre noi va reprezenta o virtute: eu voi fi „Datoria”, Janey va fi „Onoarea”. Ea se simte destul de bine cât să danseze, roșeața din obraji i-a dispărut, iar ochii, în sfârșit, nu-i mai strălucesc de febră. Mary va fi „Victoria” și va sta în vârful unui turn înalt, care-i va ascunde picioarele mici și o va face să pară o adevărată frumusețe. Străjerul reginei, cel care are în sarcină siguranța întregii curți, e un bărbat înalt și masiv, mai mare decât oricare altul, și chiar el este chemat să o ridice pe Mary în vârful turnului. Îi face o plecăciune elegantă; ea pare o zână la picioarele unui uriaș. E ca într-o piesă de teatru. Ea întinde mâna micuță, iar el i-o duce la buze, apoi o cuprinde cu mâinile pe după talia subțire și o ridică. Toată lumea aplaudă, e atât de drăguț totul, iar cineva spune că domnul Thomas Keyes, străjerul, trebuie să-și pună înlocuitorul la porți și să-și joace rolul în piesă. Domnul Keyes face o plecăciune, zâmbind chipeș în livreaua verde a Tudorilor, iar Mary, cu mânuța ei cuprinsă pe de-a întregul de laba lui uriașă, râde și face reverențe, cu chipul strălucitor.

Rolul lui Ned este „Încrederea” și face pereche cu Frances Mewtas, care joacă un rol al încrederii feminine, ce-o mai fi și asta – „Credulitatea”, probabil. Aș vrea să schimbe rolul cu mine, dar nu pot să-i cer asta fără să dezvălui faptul că vreau să dansez cu Ned, iar lui nu-i trece prin minte să-i sugereze că, poate, ar vrea să fie „Datoria”. Chiar pare să-i facă plăcere compania ei. După ce-și termină dansul, rămân împreună și,

când mergem cu toții afară să admirăm apusul și să bem un pahar cu bere slabă, ei ies împreună, ea își sprijină mâna de brațul lui, iar el îi toarnă în pahar.

Dansul merge de minune. Elisabeta, așezată pe tron, zâmbește când dansăm în fața ei, deși aș îndrăzni să spun că ar prefera să se afle în brațele lui Robert Dudley. Eu, una, știu că aș prefera să dansez cu Ned decât să mă uit la el. Frances Mewtas și-a sulemenit chipul, sunt sigură de asta. Arată ridicol și se lipește de Ned ca un melc de zid. Mă încrunt la el ca să înțeleagă că sunt nemulțumită, iar el mă privește fără nicio expresie, de parcă nu și-ar putea închipui că o altă fată care se ține de brațul lui și-i privește chipul frumos m-ar putea nemulțumi. E un tânăr atât de atrăgător, cu un zâmbet atât de încântător și ochi atât de strălucitori, nu pot îndura să văd că face pereche cu o fată așa de ștearsă precum Frances. Aș fi crezut că o s-o ducă mintea să-și dea seama că el tânjește să fie cu mine. N-ar trebui să vadă și ea că dansul ar fi mult mai frumos dacă aș fi eu perechea lui Ned?

Trebuie să stau lângă tronul Elisabetei când ambasadorul spaniol, de la Quadra, și ceilalți ambasadori vin să-i aducă darurile de ziua ei. Trebuie să arăt că suntem cele mai bune prietene, aflate în cele mai bune relații. Sunt recunoscută public drept moștenitoarea Elisabetei, iar tratatul lui Cecil dovedește că Maria, regina Scoției, a renunțat la pretențiile la tronul Angliei. Elisabeta își amintește să-și întoarcă capul și să-mi zâmbească, apoi îi face cu mâna surorii mele. Intimitatea prietenească dintre mine și Elisabeta e regizată, la fel ca dansurile. Eu mă aflu aici ca să demonstrez că Maria, regina Scoției, nu are pretenții la tronul Angliei, eu sunt moștenitoarea, iar Elisabeta mă va numi pe mine la următoarea întrunire a Parlamentului.

De la Quadra face o plecăciune adâncă și se apropie să vorbească cu regina, însă eu nu iau parte la treburile regatului; eu îl privesc pe Ned, care vorbește cu Frances Mewtas printre oamenii aflați în capătul sălii, unde lumânările fac umbre tainice, iar perechile care se curtează își trec timpul prin firide. Nu-l văd și nu îmi este îngăduit să merg să-l

caut. Trec prin adevărate chinuri, apoi aud, ca de la mare depărtare, cum Elisabeta îi spune ambasadorului spaniol că soția lui Robert Dudley a murit de la o cangrenă.

Sunt atât uluită când cuvintele ei reușesc să pătrundă dincolo de neliniștea pe care mi-o provoacă urmărirea a ceea ce se întâmplă în capătul celălalt al sălii, că renunț să-l mai caut pe Ned și mă uit fix la Elisabeta. Chiar a spus că lady Dudley a murit?

— Sau e ca și moartă, se corectează ea. Biata femeie.

De la Quadra pare la fel de uimit ca mine. Numai bunele maniere îl împiedică să țipe: *„Qué Qué?”*.

De ce ar spune Elisabeta un lucru atât de ieșit din comun? Ce femeie e moartă într-o clipă, iar apoi „ca și moartă”? Elisabeta chiar e surdă și oarbă când vine vorba de cea mai măruntă cuviință? Nu-și dă seama că nu se cade din partea unei ibovnice să dea vești despre moartea soției abandonate, ca și cum ar fi ceva vag interesant? Și apoi să spună că nu-i sigură dacă a murit sau nu? Și, dacă femeia a murit, de ce nu e Robert Dudley acasă la el, să comande straie de doliu și să-i pregătească înmormântarea? Sau, dacă ea e pe patul de moarte, de ce dansează Robert Dudley la petrecerea de ziua de naștere a Elisabetei și nu e acasă, alături de soția lui pe moarte?

Ard de nerăbdare să-l găsesc pe Ned și să-i povestesc această nemaipomenită conversație, însă, după ce sunt oferite darurile, toată lumea dansează, iar eu sunt în continuare forțată să rămân pe podium, în spatele Elisabetei, care acum vorbește în șoaptă cu Robert Dudley. Orice i-o fi spunând, când el zâmbește cu ochii ațintiți la buzele ei, sigur nu discută despre cangrene și paturi de moarte.

Ned nu se află printre perechile care dansează. Nu e nici printre bărbații care le privesc pe femei dansând. Nu-și croiește drum cu atenție către capătul încăperii, să vină mai aproape de mine. Nu-l văd pe nicăieri și nici pe Frances Mewtas n-o zăresc niciunde.

Sunt prinsă în capcană pe podium, cu Elisabeta, iar Ned nu vine lângă mine. Nu-l mai văd deloc toată seara, deși curtea

se retrage târziu fiindcă Elisabeta dansează iar și iar, bea în sănătatea ei și, în cele din urmă, ne conduce afară din sală. Ned e de negăsit printre bărbații care ne fac plecăciuni când ne retragem. Frances Mewtas o zbughește dinspre o galerie în ultima clipă, roșie la față, și se alătură alaiului doamnelor care pleacă din sală.

Mă culc plângând, sunt atât de furioasă și de îndurerată. Nu credeam că o să mă mai simt vreodată așa. E mult mai rău decât ultima oară când l-am pierdut pe Ned. De data aceasta i-am dat cuvântul meu, credeam că suntem ca și căsătoriți.

Mă întorc pe toate părțile în așternuturile fierbinți, iar doamna cu care împart patul bolborosește, somnoroasă:

— Vă simțiți rău, milady? Să vă aduc ceva?

Rămân nemișcată, ca un bolovan, dar simt cum inima mea rănită îmi bate cu putere în urechi. Aud cum ceasul bate ora exactă, de fiecare dată între miezul nopții și ora cinci și abia atunci, când începe să se lumineze și servitorii încep să facă gălăgie și să pună lemne pe focurile care stau să se stingă, reușesc și eu să adorm.

La capelă, Elisabeta pare să fi dormit la fel de prost ca mine. Nu știu ce i s-a întâmplat. Ei n-are ce să nu-i meargă bine. Ea e plină de speranță. Rivala ei e pe moarte sau a murit deja; ziua ei de naștere e sărbătorită în întregul regat ca și cum ar fi o regină mult-iubită; Robert Dudley e lângă ea, zâmbitor și liniștit ca un mire plin de încredere. Dar Elisabeta se retrage de lângă el. Trimite după Cecil. Pleacă împreună cu el, cu capul plecat spre el, discutând cu glasuri joase. El o încurajează să se țină tare, în timp ce ea tremură și se sprijină de el. Se întâmplă ceva grav, dar eu sunt atât de ocupată să-l caut pe Ned, că nu mă interesează Elisabeta și dispoziția ei schimbătoare.

Curtea merge în urma lui Cecil și a Elisabetei, care, e limpede, nu trebuie deranjați, până când Cecil face o plecăciune și se retrage, iar altcineva face un pas înainte ca să-i fie prezentat reginei și să ceară cine știe ce favoare. William Cecil se află lângă ambasadorul spaniol; eu și Mary mergem în urma lor, iar pasul lor lent e numai bun pentru

picioarele mici ale lui Mary. O iau de mână.

— Mă descurc, spunea ea, dându-mă la o parte.

— Știu. Voiam doar să mă alini. Sunt foarte nefericită.

— Taci, spune ea cu cruzime.

Trage cu urechea, fără ascunzișuri, la conversația celor din față. Aud frânturi din ce spune Cecil, printre zgomotul pe care-l face apa râului când se izbește de mal. Se plânge de Elisabeta – lucru pe care nu-l face niciodată, dar niciodată –, spunându-i ambasadorului spaniol că va pleca de la curte, că nu mai poate răbda nici măcar o zi. O ciupesc pe Mary de braț.

— Auzi la Cecil! spun eu uimită. Ce tot zice? Doar n-o să plece iar de la curte?

Mary îmi lasă mâna și se apropie puțin de cei doi, în timp ce eu rămân în urmă. Nimeni n-o bagă de seamă vreodată pe Mary: ar trebui să fie unul dintre mulții spioni ai lui Cecil. Poate să se strecoare printre oameni ca o mică cerșetoare, iar ei n-o văd niciodată. Merge în urma lor pentru o vreme, neobservată, apoi încetinește și așteaptă s-o prind din urmă, are ochii căscați de uimire, de parcă ar fi văzut cine știe ce orori.

— A spus că regina și sir Robert Dudley plănuiesc s-o ucidă pe Amy Dudley, iar Robert se va căsători cu regina, șoptește ea grăbit, aproape înghițind cuvintele. Chiar Cecil a spus asta! L-am auzit. Spune că vor anunța că ea are o cangrenă și regina se va căsători cu Dudley, dar că țara nu se va lăsa convinsă de așa ceva.

— Nu cred că i-a spus așa ceva lui de la Quadra!

Îmi văd uimirea oglindită pe chipul surorii mele.

— Ambasadorului spaniol? Când orice vorbă ar auzi o să ajungă direct în Spania! De ce i-ar spune Cecil așa ceva?

— I-a spus. N-aveam cum să înțeleg greșit.

Clatin din cap.

— N-are nicio noimă.

— Am auzit!

— Doamne, chiar o vor ucide pe Amy Dudley? N-ar trebui să-i împiedicăm?

Îmi văd surprinderea pe chipul lui Mary.

— Cui să spunem? Cum am putea să-i oprim? Dacă însuși Cecil știe și nu-i oprește.

— Dar regina nu poate, pur și simplu, să ucidă pe cineva, nici măcar un rival. Nu se poate întâmpla una ca asta.

— Cecil spune că asta îi va aduce pieirea. Spune că țara se va ridica împotriva ei mai repede decât să lase un ucigaș pe tron. Zice că el pleacă acasă.

Nu înțeleg nimic. Chiar ar părăsi-o Cecil pe Elisabeta? Regina urcată de el pe tron? Ar lăsa-o să înfăptuiască o crimă teribilă, pentru care să plătească cu sufletul și cu regatul? Și, dacă ar face asta – dacă *chiar face* asta – va veni apoi la mine și se va oferi să mă urce pe tron în locul ei?

— A spus că nu poate să îndure s-o sfătuiască, atâta vreme cât Robert Dudley îi șoptește la cealaltă ureche; a spus că țara nu va accepta un Dudley drept prinț-consort.

— Da, asta e adevărat, spun eu plină de resentiment, gândindu-mă la sora mea, Jane, care a refuzat să-l încoroneze pe fratele acestui om, soțul ei, Guildford, din cauza trădării bunicului său. Nimeni nu va mai accepta vreodată un Dudley în preajma tronului.

— Dar să i-o spună ambasadorului spaniol?

Mary e înspăimântată.

— I-a spus ambasadorului că nu are nicio influență, că țara e ruinată. Jur că a spus că ea și Robert Dudley o vor ucide pe lady Dudley. A spus-o. A spus-o, Katherine!

Își scutură capul cu un gest straniu, de parcă ar vrea să-și scoată apa din urechi.

— Nu-mi venea să cred că aud una ca asta. Cecil, denunțând-o pe regină – și încă spaniolilor?

— Nu are nicio noimă, spun eu.

Dar apoi nefericirea pricinuită de Ned mă copleșește.

— Nimic nu are niciun înțeles, spun cu amărăciune. Și curtea asta e o lume plină de minciună.

* * *

Mary trebuie să fi auzit bine, fiindcă Elisabeta este vădit

neliniștită. Îl evită pe Robert Dudley și-și petrece cât de mult timp poate în odăile ei, cu ușile închise pentru toată lumea, mai puțin pentru doamnele care o servesc în odaia de culcare. El obișnuia să intre și să iasă fără invitație, acum gărzile sunt în fața ușii și nimănui nu-i este îngăduit să intre. Ea anunță public că nu se simte bine, dar umblă de colo-colo prin cameră ca o femeie a cărei minte, și nu trup, e deranjată. Toată ziua de duminică e ca o pisică agitată, stând la pândă într-un loc, apoi în altul. Merge la culcare devreme, plângându-se că o doare capul, dar cred că durerea îi e provocată de conștiință. Dacă doar jumătate din ce a spus William Cecil e adevărat, atunci ea a poruncit cuiva să ucidă o femeie nevinovată. Acest lucru, cred, nu e cu putință; dar apoi îmi amintesc că mama ei a fost Anne Boleyn, despre care se spune că folosea otravă ca să scape de rivali. Oare Elisabeta își otrăvește rivala? Oare poate Elisabeta să se hotărască să ucidă un rival?

A doua zi sunt în serviciul ei, așa că trebuie s-o slujesc din nou. Pare palidă și nedormită, la fel ca mine. Nu pot să merg să-l caut pe Ned, fiindcă nu pot pleca din apartamentele reginei fără încuviințarea ei. Frances Mewtas nu e în serviciul ei azi și, după câte știu, ea și Ned se bucură de timpul liber împreună. Împreună și nesupravegheați. Acest gând mă doare atât de tare, că abia mai pot să stau în picioare, sprijinită de perete, cu mâinile strânse și privirea în podea, în timp ce Elisabeta merge de colo-colo prin odaia ei, douăzeci de pași până la o fereastră, încă douăzeci până la alta. Robert Dudley intră, iar ea îi spune că nu vrea să călărească; nu vrea să călărească dimineața și nici după-amiază, caii pot fi deșeuați și duși pe câmp, curtea nu iese astăzi.

Nu o întreabă de ce. Faptul că nu o înfruntă îmi spune că știe bine ce se petrece cu Elisabeta, că-i împărtășește vinovăția. Nu face decât o reverență și trimite un mesaj la grajduri. Când întoarce capul să-i spună servitorului, văd că trece cu privirea de el și de mine, până la un om care așteaptă la intrarea în cameră. Este unul dintre servitorii lui Robert Dudley, care înaintează, cu chipul nespus de grav și

îngenunchează în fața lui Dudley.

Stau în spatele reginei și tremur, ca și cum și eu aș aștepta vești proaste. Regina și sir Robert sunt amândoi în fața bărbatului. Mâinile lor sunt aproape și cred că i-ar plăcea să se agațe de el. Omul întinde o scrisoare și-i spune lui Robert Dudley, atât de încet, încât nimeni în afară de Dudley, de regină și de mine nu poate să audă, că îi pare rău să aducă vești proaste: lady Dudley a murit.

Reginei îi fuge sângele din obraji atât de repede, că aproape se îngălbenește. Cred că o să leșine. E la fel de țeapănă ca uriașul străjer de la porțile palatului. A rămas fără cuvinte. Și eu sunt uluită – nu o credeam în stare să facă așa ceva. N-aș fi crezut niciodată că Robert Dudley ar putea să facă asta.

Se clatină, de parcă n-ar mai avea genunchi. Fac un pas înainte și o iau de braț.

— Maiestate? șoptesc. Să vă aduc un pahar cu bere slabă?

Mă privește fără să mă vadă, iar eu dau înapoi când li zăresc privirea goală, bănuitoare. Mă gândesc că așa trebuie că arată chipul unui ucigaș. Să mă apere Dumnezeu de privirea ei neagră. Mă uit prin încăpere și observ că Ned, care a intrat în urma servitorului lui Dudley, îi privește pe cei doi, de asemenea. Îmi zâmbește ademenitor, cu chipul lui frumos puțin nedumerit, iar eu mă uit în altă parte. Tocmai într-un moment ca acesta și-a găsit să mă abandoneze.

Robert își apropie gura de urechea reginei și-i șoptește ceva. Ea încuviințează din cap și se întoarce anevoios, merge în sala de primiri și rămâne în picioare, sprijinindu-se cu o mână de tron. Aștept ca Robert să-i facă o plecăciune și apoi să se întoarcă către curte și să anunțe moartea soției lui, dar el nu spune nimic. Nici regina nu spune nimic. Se privesc unul pe celălalt, o privire stăruitoare, teribil de complice, în timp ce William Cecil îi privește în tăcere din celălalt capăt al încăperii. Am senzația înfiorătoare că există un scenariu pentru această piesă, dar nu-l cunosc.

Abia îmi dau seama cum trece ziua. Moartea doamnei Dudley încă nu este anunțată. Se servesc micul dejun și cina;

curtea joacă jocuri și ascultă muzică. Seara sunt spectacole cu măscărici, iar toți cei care nu cunosc groaznicul secret râd din toată inima și aplaudă. Elisabeta face toate aceste lucruri ca o păpușă, condusă doar de voință. Pe chipul ei nu se citește nimic; nu spune nicio vorbă. Eu merg în urma ei. Simt că lumea se prăbușește în jur și am pierdut singurul om în care puteam avea încredere.

Abia a doua zi, la trei zile după ce Elisabeta i-a spus ambasadorului spaniol că Amy Dudley a fost răpusă de cangrenă, vestea este anunțată. Elisabeta stă pe tronul din capelă, așezat în locul sacru, cu flamurile onorate ale cavalerilor din Ordinul Jartierei prinse de pereți, și anunță, destul de tare cât să poată auzi toată lumea, că, din nefericire, Amy Dudley a murit. Puținii oameni care auziseră doar că avea inima frântă din pricina faptului că soțul ei o părăsise, sau că se plângea de slăbiciune, rămân cu gura căscată la vestea morții sale. Doar eu, Mary și, probabil, William Cecil și ambasadorul spaniol am rămas să ne întrebăm de ce le-a luat atâta să facă anunțul.

Elisabeta și Cecil schimbă o privire care arată, pe chipurile lor lipsite de expresie, că sunt pregătiți pe de-a-ntregul pentru asta. Ea înclină capul să-și asculte ibovnicul. Chipul ei e ca de piatră. Dudley termină de vorbit, face o plecăciune și pășește în spate, îndepărtându-se de regină, cu capul plecat, ca și cum și-ar jeli soția abandonată.

— Suntem îndurerați de pierderea suferită, spune Elisabeta ca o regină. Curtea va ține doliu pentru lady Dudley.

Un mic gest al mâinii ei pline de inele le spune celor prezenți că le este îngăduit să vorbească, așa că se iscă un zumzet de conversație, mai degrabă entuziast decât trist. Foarte puțini oameni au cunoscut-o pe Amy Dudley: Robert, la fel ca alți soți favorizați, s-a asigurat întotdeauna că soția lui se ține departe de curte. Acum e liber, dintr-odată, minunat de liber. Lumea se apropie de Robert, oferindu-i condoleanțe, dar de fapt, felicitându-l pentru un așa noroc nemaipomenit. O soție neiubită să moară tocmai acum! Nimeni nu se îndoiește că el e noul prinț-consort. Toată lumea e de părere

că se vor căsători numaidecât. Ned vine spre mine. În spatele lui, îi văd pe Cecil, pe Dudley și pe Elisabeta, cu capetele apropiate, ca niște conspiratori. Robert Dudley pare bolnav, ceilalți doi, plini de hotărâre.

— Ce noroc pe Dudley, spune Ned. Acum sigur se vor căsători.

— *Ei*, da, spun eu, dar el nu aude cum pun accentul.

— Ce ciudat că regina a anunțat că ea murise înainte ca Robert să facă anunțul la curte, spune Janey, care ni se alătură. Ai auzit-o, nu-i așa, Katherine? A spus că are cangrenă, dar, mai apoi, biata femeie cade pe scări.

— Așa a zis? întreabă Ned.

— Eu l-am auzit pe Cecil spunând cu totul altceva, ni se alătură Mary, care vorbește atât de încet, că trebuie să ne aplecăm toți ca s-o auzim.

— Ce-a spus Cecil? îl întreabă Janey pe Ned.

— Ned n-a auzit, pentru că el mergea cu Frances Mewtas, nu cu noi. Nu avea ochi decât pentru ea, spun eu tăios. Eu mergeam cu Mary. Ned a preferat să nu fie cu mine.

Janey își mută privirea de la chipul meu palid la al lui.

— Katherine, suntem prieteni cu familia Mewtas de multă vreme. Mama lui Frances a slujit-o pe ruda noastră, regina Jane Seymour. Ne e bună prietenă amândurora.

Ridic din umeri.

— O, sunt sigură. Dar de ce ar dansa Ned cu ea și s-ar plimba cu ea și ar dispărea o seară întreagă cu ea, când eu aveam nevoie de el? Când aveam atâta nevoie de el.

— N-am făcut asta! spune el indignat. Am dansat cu ea, așa cum mi-a cerut maestrul de ceremonii. La fel ai făcut și tu cu partenerul tău.

— Eu nu m-am plimbat cu el după aceea și nu i-am turnat bere și nu mi-am petrecut seara ascunsă pe undeva cu el. N-am fugit după el și nu m-am făcut de râs nici în ochii mei, nici în ochii lumii, spun eu zăpăcită de indignare. Dumnezeu știe ce se petrece aici. Cred că întreaga curte a înnebunit, iar tu nu erai de găsit. Eu n-am uitat toate promisiunile pe care le-am făcut. N-am fost lipsită de onoare.

Culoarea i se scurge din obraji, iar ochii i se întunecă de mânie.

— Nici eu n-am fost. Îmi greșești, doamnă.

Faptul că mă numește „doamnă”, de parcă am fi bătrâni și lipsiți de suflet, mă face să-l atac.

— Cum ai putut, Ned? După tot ce mi-ai spus! După toate promisiunile pe care mi le-ai făcut. Iar eu eram prizonieră pe podium, alături de regină, și m-am uitat iar și iar după tine... Nu te-am văzut, nu te-am găsit și eram țintuită acolo și nu te-am văzut deloc înainte să ne retragem.

Spre stânjeneala mea, aud cum glasul începe să-mi tremure, apoi izbucnesc în plâns de față cu întreaga curte, unde mă poate vedea toată lumea.

Mary vine de îndată lângă mine, își petrece brațul pe după mijlocul meu și, împreună, îi înfruntăm pe cei doi Seymouri de parcă ne-ar fi dușmani.

— Acuză-mă!

E palid și furios.

— Acuză-mă cum dorești. N-am făcut nimic și ar trebui să ai încredere într-un bărbat care e pregătit să riște totul pentru tine.

— Nu riști nimic! strig la el. Eu am fost cea care i-a refuzat pe spanioli, apoi i-a refuzat pe scoțieni, așa că sunt prizonieră aici, cu regina, jurând că n-o să mă căsătoresc cu nimeni! Dumnezeu știe ce poate ea să facă, de ce e în stare, Dumnezeu știe ce-i poate face unui rival. Și lucrurile acestea le-am făcut pentru tine; tu n-ai făcut nimic pentru mine. Ești un mincinos!

— Nu e mincinos, spune Janey repede. Retrage-ți cuvintele, Katherine.

— Ba este, dacă zice ea! spune Mary, dintr-odată loială.

— Întreab-o pe Frances ce i-a spus, îi arunc lui Janey. Frances Mewtas, buna ta prietenă. Întreab-o ce minciuni îi spune ei – dacă o să-ți fie cumnată! Pentru că eu n-o să-ți fiu niciodată!

Mă smulg de lângă cei doi și fug până în apartamentele doamnelor, făcând o scurtă reverență către tron, din mers. Va

trebui să spun că sunt bolnavă și de aceea am plecat fără încuviințare. Va trebui să stau în pat. Tânjesc să mă întind în patul meu și să plâng toată ziua.

* * *

Sora mea cea mică, Mary, le spune tuturor că mă simt rău fiindcă am mâncat niște mere care nu fuseseră coapte destul și că ar fi cel mai bine să fiu lăsată în pace. Vine în camera mea din apartamentele doamnelor, urmată de un servitor cu un platou cu carne de la bucătărie și niște pâine de la brutărie.

— Nu pot să mănânc, spun eu ridicând capul de pe pernă.

— Știu, spune ea. Astea sunt pentru mine, toate. Dar poți să mănânci și tu puțin, dacă vrei.

Se cocoață pe un scaun de lângă pat și-mi dă un pahar cu vin și apă.

— Te-ai despărțit de Ned? întreabă ea. Umblă de colo-colo pe la curte cu o față ca un fund de porc.

— Nu fi atât de vulgară, spun eu, luând o înghițitură. Mama te-ar fi plesnit.

— Iar sora noastră, Jane, ar fi închis ochii și s-ar fi rugat pentru răbdare, chicotește Mary. Dar chiar așa arată. Nu pot să mint.

Rupe o bucățică de pâine aleasă și mi-o întinde. Încep s-o ronțăi.

— Îi face curte lui Frances Mewtas, spun eu. Știu că așa e. Cred că mi-a frânt inima.

Mary ridică sprâncenele perfect arcuite.

— Oricum nu te-ai fi putut căsători cu el, spune ea. N-ai fi primit niciodată încuviințarea. Iar de la Oxford au venit vești îngrozitoare. Pare că lady Dudley n-a fost bolnavă, până la urmă. A căzut pe scări și și-a frânt gâtul. Și, mai rău, moartea ei va fi cercetată!

— N-a fost bolnavă? Dar toată lumea a zis… Și regina a zis…

— A căzut pe scări și și-a rupt gâtul, repetă Mary.

— Doamne! Dar ce poate să arate o cercetare?

— Poate să descopere ce s-a întâmplat. Pentru că lumea spune că n-a căzut pe scări, ci a fost împinsă! spune Mary, cu gura plină de carne și pâine. Așa că sir Robert trebuie să se retragă de la curte și să intre în doliu de unul singur. O să plece acasă, la Kew, iar Elisabeta umblă prin camerele ei ca un lup înfometat. Nu poate să meargă să-l vadă; nu poate nici măcar să-i scrie. E bănuit de crimă; ea nu poate să aibă vreo legătură. Nu iese deloc, aproape s-a făcut singură prizonieră în camerele ei. Curtea stă la masă fără ea. Nimeni nu știe ce să facă. Iar el – el e pe jumătate ruinat. Toată lumea spune că și-a ucis soția ca să se căsătorească cu Elisabeta, iar unii spun că ea știa lucrul ăsta.

Sunt teribil de bucuroasă la gândul că Elisabeta l-a pierdut pe Robert Dudley, la fel cum și eu sunt despărțită de Ned.

— Știa! Cel puțin știa că Amy Dudley o să moară! Dar cine spune că a fost mâna Elisabetei?

— Însuși ambasadorul spaniol! îmi amintește Mary. Iar el a aflat de la Cecil. Le-a spus tuturor. N-o să mai poată să-l vadă pe Dudley niciodată. Toată lumea spune că regina știa că el o să-și ucidă soția. Și, dacă e găsit vinovat de crimă, îl vor executa, și așa-i trebuie.

— Nu-l vor decapita pe Robert Dudley! spun eu cu amărăciune. Nu-i va lăsa ea. Nu pe el. Nu pe preferatul ei.

— Nu are importanță cine e el, dacă și-a ucis soția, afirmă Mary. Nici măcar Elisabeta nu e mai presus de lege. Dacă cercetarea făcută de Oxfordshire îl declară ucigaș, atunci ea nu poate să-l grațieze. Și, oricum, nu e primul din familie care ar fi decapitat.

Îmi vede chipul când mă gândesc la sora noastră, care s-a semnat „Jane Dudley”. Întinde mâna.

— Nu mă refeream la ea. Nu mă gândesc niciodată la Jane ca la o Dudley.

Scutur din cap din cauza gândului neașteptat și viu la Jane și la băiatul Dudley cel răsfățat.

— Nu sunt buni de nimic, niciunul dintre ei, spun eu cu dușmănie. Dar Robert a fost cel mai bun dintre ei.

* * *

Din nou, eu și Ned suntem înstrăinați. Am crezut că o să vină la mine de îndată și o să-mi ceară iertare, dar nu face asta. Sunt tare nefericită fără el, însă nu mă pot îndemna să-i cer eu iertare, când n-am nicio vină. Îl văd cum se plimbă cu Frances Mewtas și dansează cu ea și, de fiecare dată, gelozia și nefericirea mea reînvie. Sunt hotărâtă să-l pedepsesc pentru că a fost necredincios, dar cred că nimeni în afară de mine nu suferă.

Curtea e supusă și neliniștită. Pare că nimeni nu e fericit în vreme ce zilele sunt din ce în ce mai scurte, iar frunzele își schimbă culoarea, iar vara, care părea să dureze la nesfârșit, se stinge câte puțin pe zi ce trece. Albastrul cerului piere, norii se fac cenușii și se pornește un vânt rece care bate de-a lungul văii Tamisei.

Elisabeta e pierdută fără Robert Dudley, care e încă departe de curte, ascuns în casa lui frumoasă de la Kew, îmbrăcat în negru din cap până-n picioare și acoperit de rușine. Așteaptă, la fel ca noi toți, hotărârea judecătorului de la Abingdon și judecata celor care se ocupă de anchetă. Se poate să se întoarcă la curte – până la urmă, e un Dudley: ei își revin după orice, mai puțin după decapitare –, dar acum nu se va mai putea căsători niciodată cu regina. Chiar dacă juriul decide că soția lui a murit în urma unei căderi întâmplătoare, toată lumea crede că a mituit juriul. Nu prea are importanță dacă e adevărat sau nu. Reputația lui este cea supusă judecății, iar aceasta e la fel de moartă ca biata lui soție. Lupta pentru regină s-a încheiat. Nici măcar Robert Dudley nu-și poate închipui că va fi vreodată acceptat drept sfetnic sau curtean de către țară, Consiliul Mic sau chiar de către regina însăși. S-a discreditat singur prin crima despre care a crezut că-l va ajuta să urce pe tron.

William Cecil se bucură de victorie în tăcere, în absența vechiului său rival. Reușește să fie, în același timp, plin de regrete și dominator: regina trebuie să se căsătorească cu un prinț protestant, Robert Dudley este dezonorat prin moartea soției sale. Regina, care era atât de îndrăgostită, e ca o

văduvă cu inima frântă fără bărbatul pe care-l iubește. Dar hotărârea ei de a rămâne regină o ține dreaptă, ca strânsă în menghină. Nu spune niciun cuvânt despre Robert, iar chipul ei mic și subțire e mereu întors către Cecil, capul îi e înclinat ca să-i asculte sfatul înțelept și face exact ce-i spune el. Nimeni nu se îndoiește că se va căsători cu cine consideră el de cuviință, de vreme ce încercarea ei de a se căsători din dragoste s-a sfârșit în moarte și dizgrație.

Eu sunt din nou favorită, dar n-aș spune că e vreo plăcere. Elisabeta bolește în tăcere de dorul bărbatului iubit; eu, cu un pas în urma ei, tânjesc după Ned.

Aproape că vreau să-i spun că-i înțeleg durerea, că simt ce simte și ea. Dar apoi îmi amintesc că e vina ei că eu și Ned suntem despărțiți. Noi nu am fost sortiți eșecului din cauza păcatului, noi eram liberi să ne căsătorim. E vina ei că sunt atât de îndurerată. Un singur cuvânt din partea ei m-ar readuce împreună cu singurul bărbat pe care-l voi iubi vreodată.

Dar ea nu vrea să spună acel cuvânt. Nu-l va rosti niciodată. Vrea ca toată lumea să fie la fel de singură și nefericită în dragoste ca ea.

[37] Castelul Windsor, octombrie, 1560

Vremea se răcește și nimeni nu mai face plimbări de plăcere cu barca. Curtea trebuie să se întoarcă la Londra.

Moartea lui Amy Dudley e declarată o întâmplare. Robert Dudley, a cărui lună de doliu s-a încheiat, al cărui nume e cât de curat mai poate fi, e primit înapoi la curte. Elisabeta, cu ochii întregii lumi ațintiți asupra ei și a ibovnicului ei, știind că toți îl consideră un criminal, îl întâmpină foarte discret, iar Robert se alătură curții cu o gravitate care nu-l caracterizează.

Trebuie să fie împreună, nu se pot abține; oricine poate

vedea acest lucru. Dar nu se va mai pune vreodată problema căsătoriei: William Cecil s-a asigurat că lucrurile vor sta chiar așa. El a fost cel care a împrăștiat zvonurile cum că Dudley își va ucide soția și el a fost cel care le-a spus tuturor că țara nu va tolera un Dudley drept rege. Nu are prea mare însemnătate dacă vreunul dintre aceste lucruri e adevărat sau nu: întreaga lume creștină crede că așa e, iar Elisabeta și Dudley sunt cocoșați de povara rușinii lor.

Vara mea, Margaret Douglas, biata femeie – urâtă, bătrână și papistașă – e chemată la curte în aceste vremuri tulburi.

Nu se află aici pentru a primi onoruri, ci pentru a fi supravegheată. Elisabeta, disperată să afle ceva adevărat în urma chestionării sfetnicilor nebuni ai lui Margaret – un dublu spion, un prezicător, un preot renegat – s-a hotărât s-o țină din scurt, la curte. Ei cunosc faptul că Margaret a abordat-o pe regina franceză a Scoției, dar nu știu ce a oferit aceasta.

Dintr-odată, lupta pentru întâietate reîncepe, fiindcă această femeie, papistașă renumită, care ar trebui să țină capul plecat de rușine, încearcă să treacă înaintea mea, moștenitoarea protestantă. Eu sufăr atât de tare din pricina pierderii lui Ned, că nu-mi pasă atât de mult încât să ripostez. E o adevărată ușurare când i se permite lui Margaret să se întoarcă acasă, în Yorkshire, în continuare bănuită, în continuare papistașă, în continuare bătrână și urâtă în continuare, desigur.

Mă hotărăsc să-i scriu lui Ned și să-i spun că, odată ce curtea se întoarce la Londra și-și reia viața obișnuită la oraș, nu vreau să-l mai văd. Știu că n-are niciun sens: nu avem cum să nu ne vedem, slujim aceeași regină, facem parte din aceeași curte. O să ne vedem unul pe celălalt zi de zi.

„Dar nu vreau să dansez cu tine sau să mă ajuți să încalec, sau să mă însoțești la capelă, sau să-mi dai orice fel de atenție”, îi scriu cu asprime. Îmi cade o lacrimă pe foaie și o șterg cu mâneca, să nu vadă că plâng din pricina asta. „Îți doresc toată fericirea din lume alături de Frances. Eu, una, nu mă voi căsători niciodată. Am fost dezamăgită teribil în dragoste.”

Cred că e ceva cât se poate de plin de demnitate.

Pun alături de scrisoare și poemul neprețuit pe care mi l-a scris. Nu-l voi uita niciodată. Știu fiecare vers pe dinafară. L-am păstrat într-un săculeț de pânză, lipit de inimă, ca pe o amuletă care mă ferea de deznădejde. Dar acum cred că i-l voi trimite înapoi și-l voi asigura că îl eliberez de orice promisiune de iubire, de logodna noastră plină de speranță, de a fi Troilus și Cresida.

Trimit un sol cu pachetul la casa lui Ned din Londra, în Cannon Row, spunându-i să nu aștepte un răspuns. Nu există răspuns la așa ceva.

Chiar a doua zi, când ne întoarcem de la capelă, Janey vine lângă mine cu o scrisoare cu sigiliul familiei Hertford.

— Am primit asta de la Ned, spune ea cu stângăcie. Solul lui a adus-o în zori. Cred că a stat treaz toată noaptea să-ți scrie. Mi-a cerut să ți-o dau numaidecât. Te rog, fii din nou prietena mea. Te rog, citește asta.

— Ce e? întreabă surioara mea, Mary, de undeva mai jos de cotul meu, cu ochii licărindu-i de curiozitate.

— Nu știu, spun, dar simt cum roșesc de încântare.

Trebuie că mă curtează. Mă curtează din nou. Un bărbat nu stă treaz toată noaptea să scrie o scrisoare prin care acceptă să fie respins și să trimită răspunsul în zori. Sigur mă iubește. Sigur mă vrea înapoi. Sigur încearcă să mă convingă.

— E de la Ned? întreabă Mary, trăgându-mi mâna în jos ca să poată vedea pecetea. Hopa!

— Nu mă lua cu „hopa!”, spun eu.

Mă retrag din rândurile alaiului, care o urmează pe regină în sala cea mare, pentru micul dejun.

— Nu poți să întârzii, mă previne Mary. E atât de acră, de zici c-a mâncat aguridă.

— Du-te tu, spune Janey. Dacă întreabă cineva, spune că nu mă simt bine, iar Katherine m-a dus în camera mea.

Mary își dă ochii peste cap cu neobrăzare și le urmează pe celelalte doamne. Eu și Janey ieșim pe poarta grădinii în curtea rece și pustie. Deschid scrisoarea.

— Ce zice? întreabă Janey, cu glasul înăbușit de mâneca cu

care-și acoperă gura, încercând să nu tușească în umezeala din apropierea râului.

Îmi ridic privirea încețoșată de pe scrisoare, dar n-o pot vedea, atât îmi sunt ochii de plini de lacrimi.

— Zice că se va căsători cu mine de îndată, șoptesc. Imediat ce curtea se întoarce la Londra. Spune că n-o să mai așteptăm deloc, că nu va asculta avertismentele lui William Cecil și nici pe ale altcuiva. Spune că Robert Dudley l-a sfătuit să aștepte, dar Robert Dudley n-a așteptat, iar acum e ruinat. Ned spune că nu va mai avea încredere și nu va mai aștepta.

Izbucnesc în lacrimi și o iau de mână.

— Janey! O să se căsătorească cu mine!

[38] Palatul Whitehall, Londra, toamna anului 1560

Micul Consiliu se întrunește, iar regina participă împreună cu două doamne, care stau în spatele ei, dar eu nu sunt chemată. Mă strecor în liniște din sala de primiri și pornesc în sus pe treptele care duc la camera domnișoarelor de onoare. Janey mă așteaptă și intrăm în camera ei, lipită de cea principală.

Se agită pe lângă mine, îmi scoate gluga, îmi piaptănă părul, apoi îmi prinde gluga la loc.

— A fost doar o ceartă între iubiți, spune ea. Nimic mai mult. Slavă Domnului că s-a terminat și o putem da uitării.

Mă trezesc zâmbind ca și cum, dintr-odată, nimic n-ar mai conta, până la urmă.

— A scris o scrisoare minunată.

— Este poet, răspunde ea. Își pune sufletul în cuvinte. Iar Frances Mewtas nu înseamnă nimic pentru el.

— N-ar fi trebuit s-o ia de mână după ce au terminat dansul, spun eu.

— Știe și el, încuviințează Janey.

— Și în seara următoare, a fost cu ea?

— Nici măcar n-a văzut-o. A jucat cărți cu alți cavaleri. Mi-a jurat că așa e și l-am văzut și eu. Ai fost tu geloasă.

— Eu nu sunt geloasă!

Janey mă privește cu capul înclinat.

— Nu?

Râd, dar parcă-mi stă ceva în gât.

— Janey, e din cauza locului ăstuia, plin de minciună. Și fiindcă sunt atât de șovăielnică și nu am permisiunea să mă căsătoresc și nu e niciodată momentul potrivit s-o cer! Și acum, că Elisabeta și Robert Dudley au fost despărțiți pentru totdeauna, că el s-a întors la curte, dar nu poate fi cu ea, că toată lumea îl disprețuiește pentru că și-a ucis soția, iar Elisabeta se teme chiar și să vorbească cu el… cum o să mai poată ea să fie fericită vreodată? N-o să putem niciodată să cerem încuviințarea să ne căsătorim! Elisabeta nu-i va da nimănui voie să fie fericit. Nu când și-a pierdut iubirea pentru totdeauna.

Drept răspuns, Janey se duce la ușă și face un gest, ca și cum ar chema pe cineva. Ned se strecoară înăuntru. Mă ridic.

— Ned, spun eu, nesigură.

De data aceasta, nu mă ia în brațe, nu mă ridică. Face o reverență foarte politicoasă, apoi spune, ca și cum ar avea un discurs gata pregătit în buzunar:

— Te-am plăcut pentru multă vreme și, ca să nu crezi că vreau să glumesc pe seama ta, sunt încântat, dacă dorești, să mă căsătoresc cu tine.

Mă ia de mână. Simt cum tremur. Scoate din buzunar un inel și mi-l pune pe al treilea deget de la mâna stângă, e un inel de logodnă. E un diamant, șlefuit până a devenit sclipitor, cu marginile ascuțite, potrivindu-se elegant cu degetul meu, de parcă ne-ar uni inimile prin focul lui viu.

— Ce zici? șoptește el. Ce părere ai despre mine? Ce părere ai despre propunerea pe care ți-o fac?

— Îmi plăceți și tu, și propunerea ta, sunt fericită să mă căsătoresc cu tine, spun eu solemn.

— Vrei să fii martoră la logodna noastră? o întreabă el scurt pe Janey

— O, da, spune ea cu răsuflarea tăiată.

Stă în fața noastră, mutându-și privirea de la unul la celălalt.

— Eu, Edward Seymour, te iau pe tine, Katherine Grey, să-mi fii soție *in futuro*, declară el. Și, drept dovadă, îți ofer acest inel și acest săculeț cu aur și cuvântul meu sfânt.

N-am fost niciodată martoră la o logodnă. Nu știu ce am de făcut. Privesc în sus, la chipul frumos al viitorului meu soț.

— Trebuie să spui același lucru, zice el.

— Eu, Katherine Grey, te iau pe tine, Edward Seymour, să-mi fii soț *in futuro*, repet jurământul lui. Și, drept dovadă, accept acest inel și săculețul cu aur și cuvântul tău sfânt.

— Iar eu sunt martoră, se oferă Janey.

Edward îmi pune în mână un săculeț cu monede, în semn că îmi oferă avuția lui spre păstrare, apoi mă prinde cu mâna de bărbie, îmi ridică chipul și mă sărută pe buze. Mă gândesc: nu voi mai fi niciodată singură sau nefericită.

— Când ne vom căsători în fața unui preot? șoptesc.

Din nou, Janey este cea care are planul gata făcut.

— Când regina o să meargă data viitoare la vânătoare, putem să venim la tine acasă, îi sugerează ea lui Ned. Găsesc eu un preot.

— Un predicator, specifică Ned.

Mă gândesc că sora mea, Jane, n-ar fi permis niciodată ca eu să mă căsătoresc în fața unui preot al religiei vechi și-i zâmbesc lui Ned.

— Sigur că da, spun eu. Dar nu unul care ne cunoaște.

— Un străin, e de acord Janey, ca să nu-i spună nimănui și să nu știe cine sunteți. Eu voi fi unul dintre martori. Cine o să fie celălalt? Sora ta?

Clatin din cap.

— Nu, pentru că, atunci când îi vom spune reginei, se va înfuria și nu vreau ca Mary să fie învinovățită din cauza mea. O să-mi aduc slujitoarea.

— În curând, atunci, spune Ned. De îndată ce regina pleacă la vânătoare. Dar și acum suntem la fel de căsătoriți cât vom fi mai târziu. Suntem soț și soție. Logodna aceasta ne leagă la

fel de strâns ca nunta.

Janey zâmbește.

— O să stau în camera domnișoarelor, se oferă ea. Nimeni nu va intra.

Ea iese, iar ușa se închide în urma sa. Ned o încuie și îmi pune cheia în mână.

— Sunt prizonierul tău, spune el. Poți să faci ce dorești cu mine.

Șovăi. Simt dorința, o aud în bubuitul inimii, în urechi.

— Sunt viitorul tău soț, spune el, zâmbind. Chiar poți să faci ce vrei cu mine.

Apuc șireturile cămășii lui de pânză, cele care o leagă la gât, și trag de ele.

— Vreau să-ți scoți asta, șoptesc.

— Mă vrei gol?

Sunt înfierbântată de parcă aș avea febră. Trebuie să-i văd umerii goi, pieptul, șireturile de la pantaloni. Tânjesc să-i văd coapsele, fesele suple. Simt să-mi arde fața când mi-o cuprinde cu mâinile și îmi spune:

— Slavă Domnului că mă dorești și tu așa cum te doresc eu.

Se dezbracă de cămașă și mi se taie puțin respirația când îi văd trupul mlădios, apoi mă aplec și-mi lipesc fața îmbujorată de pieptul său cald și gol.

Își scoate pantalonii și rămâne complet gol.

— Poruncește-mi, șoptește el.

— Întinde-te, îi spun, iar el se lungește pe spate, gol și nerușinat și eu mă las să alunec deasupra lui.

[39] Palatul Whitehall, Londra, noiembrie, 1560

Apoi trebuie să așteptăm, într-un delicios și parcă veșnic amestec de plăcere și durere. În fiecare dimineață sper că poate asta e ziua când Elisabeta va spune că pleacă la

Hamptopn Court sau la Windsor să vâneze sau la New Hall, sau la Beaulieu, sau oriunde – nu-mi pasă unde o mână capriciile ei ridicole, doar să plece! Dar, zi după zi, Ned se află la un capăt al sălii de primiri, iar eu la celălalt și suntem nevoiți să ne salutăm politicos, de parcă am fi prieteni și nu îndrăznim să ne vorbim până când dansurile de seară ne aduc împreună, iar acum, chiar dacă ne dorim unul pe celălalt mai mult, suntem și mai temători, așa că nu îndrăznim să ne ascundem prin colțurile încăperii ca să vorbim în șoaptă.

E o bucurie nespusă să-l văd, să fur o clipă împreună cu el. E dureros de plăcut să mă trezesc dimineața și să văd că e o zi potrivită pentru vânătoare: senină și luminoasă și rece, nu-i așa că Elisabeta o să plece azi? Apoi, când ea nu spune nimic, e un chin delicios să dansez cu Ned și să mă strecor undeva cu el pentru un sărut, fără să îndrăznim mai mult de-atât. Ne curtăm cu pasiune, iar acum cunosc bucuria pe care mi-o aduce atingerea lui. E voluptate prelungită, iubire amânată, nimic în lume nu e mai minunat decât să fiu în brațele lui, doar să știu că voi fi în brațele lui mai târziu... dar nu acum.

William Cecil, sfetnicul reginei, vine să se așeze lângă mine într-o seară, înainte de cină, în timp ce așteptăm în sala de primiri ca regina să-și încheie ritualul prelungit al îmbrăcatului, în camera ei.

— Ești mai frumoasă ca niciodată, îmi spune el. Spaniolii te vor cere iar de soție. Niciodată n-ai arătat atât de bine.

Îmi plec privirea. Nu sunt vreo neghioabă. Știu că îmi e prieten, dar mai știu și că pune pe primul loc credința, apoi Anglia, apoi regina și abia după acea vin ceilalți. L-am văzut triumfând în fața francezilor la Edinburgh și l-am văzut triumfând în fața lui Robert Dudley la curte și jur că nu voi face greșeala de a-l subestima pe William Cecil. Numai Dumnezeu și William Cecil știu de ce-ar fi în stare ca să păstreze o moștenitoare protestantă pe tronul Angliei.

— O, Milord, știți bine că nu doresc să plec în Spania sau oriunde altundeva, spun eu. Inima mea e în Anglia.

— Dar ți-o păstrezi cu grijă? mă necăjește el blând, glumind ca un unchi cu nepoata lui frumoasă.

— Cu siguranță n-aș arunca-o, răspund eu.

— Ei bine, e un tânăr chipeș și vă potriviți foarte bine, spune el cu un zâmbet atotștiutor.

Îmi înăbuș un mic țipăt. Sfetnicul cel tăcut, care pare să-și vadă de treburile de la curte fără să-i ia în seamă pe cei tineri și nechibzuiți, gândindu-se doar la treburile diplomatice, a observat ce nimeni altcineva în afară de Janey și Mary știu.

— Oi fi eu bătrân, dar nu sunt chiar orb, spune el blând. Dar, fiind moștenitoare, îți trebuie încuviințarea reginei ca să te căsătorești, nu uita asta.

„Prea târziu!”, mă gândesc veselă.

— Știu, răspund, ascultătoare. Îmi veți ține partea, sir William? Să-i cer încuviințarea acum?

— Toate la timpul lor, spune el, de parcă ar fi uitat cât de grabnică e dorința când ești tânăr. Acum, în sfârșit, înțelege că trebuie să se mărite în folosul țării, acum, în sfârșit, pricepe că trebuie să fie o căsătorie și o alianță – nu o problemă personală. Când va fi logodită, o să arate mai multă bunăvoință față de căsătoria ta și a celorlalte doamne de la curte.

— Ne e greu tuturor să așteptăm până când e ea pregătită, când durează atât de mult, observ eu.

Îmi zâmbește discret.

— Tuturor ne e greu să slujim o regină care-și face datoria atât de anevoie, spune el. Dar își va face datoria și se va căsători cu cine trebuie, iar tu ți-o vei face pe-a ta.

— Acum nu va mai putea niciodată să se căsătorească cu Robert Dudley.

Nu am idee ce-i trece prin minte în spatele zâmbetului blând.

— Așa este, spune el aproape cu regret. Iar acum, slavă Domnului, o știe și el la fel de bine ca noi toți. Așa că ea se va mărita cu un prinț al Spaniei sau al Franței, sau chiar al Suediei sau Germaniei, iar tu, eu și restul Angliei vom dormi mai liniștiți noaptea.

— O să plece la vânătoare curtea? întreb eu, gândindu-mă la nopți.

— O, da, la palatul Eltham, mâine.

— Cred că o să cer să mi se îngăduie să nu particip, spun. Mă doare măseaua.

El aprobă din cap. Oricâte lucruri ar înțelege el, a uitat că o tânără nu renunță la o zi de plimbare pentru o durere de măsea. E prea bătrân să bage de seamă că eu nu sufăr din pricina durerii de măsea, ci de dorință.

— Îi voi spune Maiestății sale, zice el blând. Să nu stai în curent.

[40] Cannon Row, Londra, decembrie, 1560

Eu și Janey ne împleticim pe malul râului, sprijinindu-ne una pe cealaltă prin noroiul alunecos. Am crezut că cea mai rapidă cale de a ajunge de la palat acasă la Ned, în Cannon Row, va fi pe țărm, fiindcă mareea e joasă și nu ne-ar vedea nimeni. Dar poteca e blocată de tot felul de resturi – grinzi rupte și rămășițe de bărci și o mulțime de gunoaie scârboase, pantofii mei sunt plini de noroi, iar Janey se ține cu mâna de șale și gâfâie când ajungem la zidurile grădinii lui Ned și la treptele stăvilarului. Suntem singure, doar noi două. N-am mai mers niciodată prin Londra fără gărzi și doamne de companie și slujnice și prieteni. Eu sunt încântată de o asemenea aventură, iar Janey dă pe dinafară de entuziasm. Nici măcar pe slujnica mea n-am mai adus-o drept martor. Pe Mary am trimis-o la vânătoare cu întreaga curte, fără să aibă idee despre ce fac eu. Ni s-a părut mai sigur să venim singure.

Ned e la zăgaz, trăgând cu ochiul printre gratiile porții ghilotină, pe care o ridică chiar el și mă ajută să urc treptele acoperite de ierburi verzi.

— Iubirea mea, e tot ce spune. Soția mea!

Janey urcă în urma noastră.

— Unde e preotul? spune Ned. Am crezut că vine cu voi.

— I-am spus că ne întâlnim aici. N-a ajuns?

— Nu! Aștept încă din zori. Aș fi auzit dacă ar fi ajuns devreme.

— Eu trebuie să mă întorc la palat înainte de cină, îi previn. O să-mi fie simțită lipsa dacă nu sunt acolo.

— Voi intrați, ne spune Janey. Eu mă duc să caut un preot.

— Dar unde o să găsești pe cineva? o întreb eu.

Ned își pune mâna pe spatele meu, îndemnându-mă să intru în clădirea mică.

— O să merg la o biserică – sau până la Crucea Sfântului Pavel, dacă trebuie, spune ea, râzând cu răsuflarea tăiată. Mă întorc cât pot de repede.

Ned a aranjat camera lui ca pentru un ospăț de nuntă. Pe bufet sunt feluri peste feluri de mâncare care așteaptă să fie mâncate, sunt carafe cu vin roșu și pocale din sticlă venețiană, este bere slabă și chiar apă. Tuturor servitorilor li s-a dat o zi liberă. Patul e făcut și văd că așternuturile brodate sunt întoarse, îmbietor. Vede la ce mă uit și spune:

— Cred că trebuie să așteptăm până vine Janey, nu-i așa?

— Dacă ar intra peste noi?

El râde.

— Atunci, să te servesc cu un pahar de vin, contesă?

Zâmbesc larg la auzul noului meu titlu, amintindu-mi cum am rugat-o pe sora mea, Jane, să se roage să capăt un duce. Probabil că așa a făcut, iar Dumnezeu a ascultat-o, fiindcă acum am un bărbat care e fiu de duce și al cărui titlu ar putea fi restituit prin bunăvoința Elisabetei, dacă va avea vreodată așa ceva. Atunci voi fi ducesă regală.

— Mulțumesc, Milord, soțul meu.

Îmi toarnă un pahar mie și unul pentru el. Ne așezăm pe locul de la fereastră și privim malurile noroioase, mareea în creștere și pescărușii care se ridică în zbor, apoi coboară. Mă așază cu spatele lipit de pieptul lui, rezemată de el și mă cuprinde cu brațele. Sunt îmbrățișată și strânsă la piept și nu m-am simțit niciodată atât de în siguranță și de alinată.

— N-am fost nicicând mai fericit, spune el. Parcă fiecare clipă pe care-o petrec împreună cu tine e un dar.

— Știu, spun eu. Te iubesc încă de când eram o copiliță și

credeam că Jane, sora mea, se va căsători cu tine.

— Dumnezeu s-o binecuvânteze! O să mă revanșez, promite el. Nu vei mai fi niciodată singură și speriată.

— Voi fi soția ta, spun eu. N-am cum să fiu singură și speriată dacă suntem un singur trup și suflet.

El caută ceva în buzunar.

— Ți-am comandat inelul acesta. L-am desenat eu pentru aurar, chiar după ce ne-am logodit.

Scot o mică exclamație de plăcere când îmi arată pumnul strâns, apoi îl deschide să văd darul. Este superb. Un arc ascuns deschide inelul lat și dă la iveală cinci zale de aur, care formează un inel la interior.

— Și ți-am scris un poem, îmi spune el.

Sunt vrăjită. Întorc inelul pe toate părțile, admirând opritorul minuscul și felul cum inelele îngemănate se deschid apoi se ascund la loc.

Precum cinci cercuri, prin firea lor unite, în ale văzului lumini ca unul se arată,

La fel devoțiunea-duce minți mânate de credință, în nod de tainică putere, laolaltă,

Iară putință n-are (poate decât hulpava moarte) nici om, nici duh pe veci ca s-o desfacă,

Așa cum timp și cum hrisoave-or dovedi-o; inelu-mi nu poate decât să tacă.

* * *

— Un nod de tainică putere, repet eu.

— Îți promit, spune el. Nimeni nu are puterea să ne despartă.

— Nimeni, spun eu, lăsându-mi mâna într-a lui.

Ușa se dă de perete pe neașteptate, iar Janey intră, înfierbântată și roșie-n obraji, împreună cu un bărbat roșcat cu chipul rozaliu, cu barbă, îmbrăcat precum unul dintre reformații suedezi, cu o pelerină neagră cu margini de blană.

— Iată-i, spune Janey, indicându-ne pe amândoi cu un gest amplu.

El râde scurt când ne vede mână-n mână lângă patul făcut, apoi ne face o plecăciune. Ned are cartea de rugăciuni la îndemână și așază verigheta mea – frumoasa mea verighetă care ascunde un inel secret – pe paginile deschise. Predicatorul rostește serviciul divin pentru nuntă, iar noi îl repetăm. Sunt uluită: nu seamănă deloc cu prima mea nuntă, la Durham House, cu un străin, cu sora mea, Jane, care s-a măritat înaintea mea cu Guildford Dudley, împotriva voinței ei și cu cele două zile de festin bogat. Abia aud cuvintele bolborosite cu accent străin; abia aud cum încuviințez. Totul se termină în câteva clipe, iar Janey îl invită pe preot afară din încăpere și aud zgomotul făcut de monedele care trec dintr-o mână într-alta.

Se întoarce într-o clipă.

— Beau în sănătatea voastră, spune ea. Fratele meu și soția lui. Dumnezeu să vă binecuvânteze!

— Dumnezeu să ne binecuvânteze pe toți, spune Ned.

Privește în jos la mine, cu ochi calzi, în timp ce eu îmi tot răsucesc verigheta pe deget.

— Îți vine bine? întreabă el.

— Îmi vine minunat, spun.

— Și ce copii o să aveți! ne prezice Janey. Și cât de aproape vor fi de moștenirea tronului! Tudor pe de o parte, Seymour pe cealaltă. Ce-ar fi să ai un băiat, care să fie regele Angliei?

— Ce-ar fi? spune Ned cu subînțeles. Cum o să facem asta?

— O! Nu-i nevoie să-mi dai de înțeles că trebuie să plec, am ieșit! spune Janey râzând. Eu o să citesc o carte sau o să cânt la virginal sau o să scriu un poem, ceva, nu vă faceți griji pentru mine. Dar trebuie să plecăm înainte de cină, nu uita. Vor băga de seamă dacă Katherine nu e la locul ei diseară.

Iese repede din încăpere, închizând ușa în urma ei. Suntem singuri, proaspătul meu soț și cu mine. Cu blândețe, îmi ia paharul de vin din mână.

— Draga mea? întreabă el curtenitor.

Ca într-un dans straniu și frumos, mă întorc cu spatele, iar el îmi dezleagă încet șireturile pieptarului, ca să-mi pot scoate corsajul și să rămân în fața lui în cămașă. El își desface

șireturile jachetei și acum suntem, amândoi în lenjeria albă brodată. Mă întorc iar cu spatele, și el îmi dezleagă panglicile din talia fustei și o lasă să cadă pe podea. Pășesc afară din ea și din jupă, lăsându-le acolo.

Zâmbindu-mi scurt, își descheie șireturile pantalonilor și se dezbracă, rămânând doar în cămașă; apucă de tivul acesteia și și-o trage peste cap, ca să-l pot vedea pe de-a întregul, tot trupul lui mlădios. Mă aude cum gem de dorință și râde, apucând de tivul cămășii mele și trecându-mi-o peste cap și, chiar dacă mă întorc și-mi acopăr pieptul cu brațele, dintr-odată sfioasă, el mă ia de mână și mă duce în pat. Se urcă întâi el, apoi mă trage alături, iar eu mă strecor în așternuturile reci și mă înfior, apoi mă trezesc cu el peste mine, mă sărută, iar eu uit de orice rușine și de așternuturile reci, și chiar de nuntă și de preot. Tot ce-mi trece prin minte e „Ned" și tot ce pot simți e bucuria pe care mi-o pricinuiește senzația, pentru prima dată în viață, a trupului său cald lipit de al meu, de la gura lui care-mi șoptește în păr, până la picioarele noastre înlănțuite.

* * *

Ne iubim, pe urmă ațipim, apoi ne trezim și suntem din nou cuprinși de dorință, de parcă nu vom mai dormi niciodată. Sunt amețită de plăcere când aud, parcă de la mare depărtare, o bătaie în ușă și vocea lui Janey, care mă strigă:

— Katherine, trebuie să plecăm! E târziu.

Uimit, Ned mă privește:

— Parcă au trecut doar câteva clipe, spune el. Cât e ceasul?

Mă uit la fereastră. Am venit aici în lumina puternică și rece a zorilor, iar acum văd lumina galbenă de la apus.

— Ned! Ned! E aproape asfințitul!

— Ce prostuți suntem, spune Ned cu indulgență. Haide, sus, contesa mea. O să trebuiască să-ți fiu slujnică.

— Grăbește-te, spun eu.

Îmi pun veșmintele, iar el îmi încheie șireturile, râzând de cât sunt de complicate legăturile. Părul mi-e despletit, iar eu aș vrea să-l acopăr cu basmaua de femeie măritată, dar el

spune că nu se poate; trebuie s-o păstrez, împreună cu cele două inele, aproape de inima mea până când vom putea să le spunem tuturor că deja ne-am căsătorit și ne-am iubit.

— Voi purta inelele pe un lanț, la gât, îi promit. O să mi le pun pe deget când sunt singură, noaptea, în pat, și o să visez că sunt cu tine.

El își trage pantalonii.

— Curând, îmi promite el. Știu că Robert Dudley e de partea mea. O să ne pună o vorbă bună.

— Și William Cecil este, spun eu. Mi-a spus el. Iar Elisabeta ne va ierta. Cum ar putea să n-o facă? Cum ar putea să spună cineva că am făcut ceva rău? Chiar mamele noastre ne-au dat încuviințarea.

— Ned! strigă Janey de dincolo de ușă.

Îi dau cheia, iar el deschide. Lui Janey îi sclipesc ochii și râde.

— Am adormit, țipă ea. Pe voi nu trebuie să vă întreb ce-ați făcut. Parcă ați murit și-ați ajuns în rai.

— Eu chiar așa am făcut, spune Ned încet.

Îmi pune pelerina pe umeri și ieșim pe poarta grădinii, printr-o grădină mai mică, până la zăgaz. Nivelul apei a crescut și acum se lovește cu zgomot de treptele care erau uscate când am venit, iar Ned strigă după o luntre, care se întoarce și se apropie de noi. Ned însuși deschide porțile zăgazului și apoi mă ajută să urc în barcă.

— Pe mâine, spune el înfocat. Ne vedem mâine, iar la noapte nu voi dormi, gândindu-mă la tine și la ziua de azi.

— Pe mâine, spun. Și apoi fiecare zi de mâine, pentru toată viața noastră.

* * *

Mă strecor în palat, făcând un salt ca să trec prin ușa micuță montată în enorma ușă dublă de la intrare, făcând un gest de scuze către uriașul străjer al reginei, domnul Thomas Keyes, pentru că n-am așteptat să-mi deschidă el ușa, cum e rânduiala.

— Am întârziat! strig către el și-l văd cum zâmbește cu

indulgență.

Janey se ține după mine, cu o mână pe piept, încercând să-și tragă răsuflarea. Sunt disperată să ajung să-mi schimb rochia și să ajung în apartamentele reginei înainte să plecăm la cină, dar apoi bag de seamă că ceva nu e în regulă și mă opresc să mă uit în jur. Lumea nu se grăbește să se îmbrace; nimeni nu a pornit spre sala de primiri a reginei. În schimb, toată lumea pare să sporovăiască pe la colțuri și pe la toate ferestrele.

Pentru o clipă îngrozitoare, mi se pare că vorbesc despre mine, că toată lumea a aflat. Schimb o privire înspăimântată cu Janey, apoi Mary se desprinde de un grup de doamne și vine spre mine.

— Unde-ai umblat? vrea ea să știe.

— Ce se întâmplă? întreb eu.

— Micul rege al Franței, spune ea. A fost bolnav, foarte bolnav, iar acum a murit.

— Nu! spun eu.

Lucrul acesta e atât de departe de goana mea vinovată pentru a ajunge la palat la timp pentru cină, atât de nepotrivit cu ziua mea înecată în voluptate. O privesc pe Mary și-mi dau seama că, pur și simplu, nu am înțeles ce-a spus.

— Ce?

Mă apucă de încheietura mâinii și mă scutură.

— Trezește-te! Regele Franței a murit. Așa că vara noastră, Maria, regina Franței, e acum regina-văduvă. Tronul nu mai e al ei. Nu mai are în spate oștirea franceză. Nu mai are un prinț în leagăn și nu mai e cea mai puternică femeie din lumea creștină. Totul s-a schimbat, din nou. Nu mai e regina Franței; e doar regina Scoției.

Arunc o privire către Janey, care stă sprijinită de o coloană din piatră, încercând să-și tragă răsuflarea.

— Atunci eu sunt moștenitoarea Elisabetei, fără rival, spun eu încet. Elisabeta nu mai are de ce să-se teamă de Maria, acum că e doar regină a Scoției, iar tratatul lui Cecil o exclude de la moștenirea tronului Angliei.

Văd licărul de ambiție din ochii lui Janey și-i zâmbesc.

— Ești moștenitoarea Elisabetei, încuviințează Mary. Alta nu mai există.

[41] Palatul Whitehall, Londra, decembrie, 1560

Trăiesc într-un vis. Palatul mi se pare un tărâm minunat de frumos, când sunt aduse crengile de brad și de pin pentru sărbătorile de iarnă, iar lumânările sunt aprinse mai devreme în fiecare zi. Este ridicată creanga sărutului – crenguțe de salcie împletite cu panglici verzi și o efigie cu pruncul Isus în centru. O leagă deasupra ușii de la intrarea în sala de primiri, iar eu și Ned reușim să ne întâlnim, ca din întâmplare, sub creangă, cel puțin de două ori pe zi, iar el mă ia de mâini și mă sărută pe buze, pentru a avea sărbători fericite. Doar el și eu știm că ne îmbată parfumul celuilalt, că buzele noastre sunt moi și delicate, că fiecare atingere e promisiunea unei întâlniri, mai târziu.

La ferestre sunt așezate ramuri verzi, luminate de lumânări, iar portocalele uscate răspândesc o mireasmă intensă, care se amestecă cu cea a sevei de pin, așa că mă simt ca într-o pădure, iarna. Repetăm dansuri în fiecare zi, iar maestrul de dans mă ceartă și zice că sunt îndrăgostită, pentru că greșesc pașii, iar toată lumea râde și râd și eu, de bucurie.

Tare-aș vrea să le pot spune tuturor că e adevărat. Sunt îndrăgostită și sunt iubită. Chiar mai bine: sunt căsătorită, sunt soție. Am făcut lumină în bezna teribilă pe care moartea lui Jane a lăsat-o în familia noastră, am scăpat de durere și de vinovăție, în sfârșit. Numele meu nu mai e Grey. Sunt Katherine Seymour, contesă de Hertford. Sunt soția unuia dintre cei mai frumoși și mai avuți tineri din Anglia și, când le vom spune tuturor despre căsătoria noastră secretă, vom deveni perechea cea mai de vază de la curte, moștenitorii proclamați, iar toată lumea ne va admira.

Ned mă trage pe furiș în camera lui Janey și ne agățăm de scurtele clipe împreună ca să ne iubim pe fugă. Nu-mi pasă dacă nu avem decât un minut. Sunt atât de înnebunită să mă strângă în brațe, că nu-mi pasă dacă mă ia ca pe o fată din Southwark, în picioare, lipiți de un perete, sau dacă nu are timp de altceva decât un sărut grăbit într-un colț întunecos.

Într-o zi, mă duce la o fereastră cu firidă mai liniștită, departe de curtea zgomotoasă, și îmi spune:

— Am ceva pentru tine.

— Aici? întreb eu ușuratică, iar el mă răsplătește cu un zâmbet cald.

— Aici, spune el iubitor. Ia asta.

Îmi pune în mână un document de pergament.

— Ce e asta?

Îl desfac și citesc. Este un act de danie. Îl parcurg repede cu privirea și văd că mi-a dăruit o avere în pământuri.

— Sunt pământurile pentru dota ta, spune el. N-am avut părinți sau tutori care să ne scrie contractul de căsătorie, așa că îți dăruiesc eu asta acum. Vezi unde e scris numele tău?

M-a numit soția lui mult iubită. Strâng documentul la piept.

— Îmi e drag fie și numai pentru asta. Pământul nu contează.

— Nimic nu contează, încuviințează el. Nici pământurile, nici avuțiile, nici titlurile. Nimic în afară de noi.

* * *

La curte nu mai sosește nicio veste din Franța. Tânăra regină-văduvă, vara mea, regina Maria, e cuprinsă de îndurerare la moartea soțului ei, dar lucrul acesta n-o salvează de la a fi exclusă din familia regală franceză. Nu se va căsători cu al doilea fiu și nici măcar nu va rămâne în Franța.

Elisabeta nu are niciun fel de compasiune pentru ea, chiar dacă frumoasa noastră verișoară și-a pierdut mama, iar acum tânărul ei soț a murit și el. Tot ce o interesează pe Elisabeta – din ce aud, stând în spatele ei în timp ce vorbește în șoaptă cu William Cecil – este cum vor fi influențați scoțienii, dacă

Maria se hotărăște să vină în Scoția. Se vor răscula împotriva noii regine, așa cum s-au răsculat împotriva mamei ei, sau o vor îndrăgi, mânați de simțiri ca niște sălbatici ce sunt?

Oricum ar sta lucrurile, eu am devenit foarte importantă pentru siguranța Angliei. Niciodată n-a fost mai limpede decât acum că Elisabeta trebuie să mă numească moștenitoarea ei în fața Parlamentului, pentru a o împiedica pe verișoara ei, Maria, să revendice tronul. Elisabeta se întoarce spre mine, zâmbind mai dulce decât de obicei. Nu vrea să-i dea nimănui vreun motiv să creadă că Maria, regina Scoției, ar putea deveni într-o bună zi Maria, regina Angliei.

— O verișoară îndepărtată, o numește ea, de parcă ar putea să rescrie arborele genealogic ce demonstrează că avem toate același grad de rudenie, iar Anglia nu va încorona vreodată o regină papistașă.

Cecil nu pare să fie la fel de sigur.

— E un moment prielnic să vă alegeți soțul, arată el. Pentru că nu încape îndoială că regina Maria se va recăsători și vă va părea rău să renunțați la un pretendent în favoarea ei.

Elisabeta face ochii mari.

— Vrei să spui că Erik al Suediei ar prefera-o pe Maria înaintea mea? îl provoacă ea. Chiar crezi asta?

E cea mai periculoasă întrebare din lume. Elisabeta e plină de temerile copilului care n-a fost favorit; trebuie să știe că e preferata tuturor.

— Vreau să spun că nu ne-ar conveni ca Maria, regina Scoției, să se căsătorească cu o mare putere, care să ne calce apoi pragul, spune Cecil cu înțelepciune. Mai ales dacă e vorba de un aliat pe care îl dorim de partea noastră. Trebuie să ne asigurăm că, dacă se întoarce în Scoția, n-o va face drept prințesă a Franței, a Spaniei sau chiar a Suediei. Dacă revine în Scoția, cel mai bine pentru noi ar fi să o facă drept văduvă, fără prieteni.

— E posibil așa ceva?

Cecil clatină din cap.

— Puțin probabil. Dar, cel puțin, ar trebui să fiți cea care alege prima unul dintre bărbații puternici ai lumii creștine. N-

ar trebui ca ea să pună mâna pe cineva înaintea Înălțimii Voastre doar pentru că s-a grăbit să aleagă.

— Poate că nu se va recăsători, spune Elisabeta.

— Nu se va da înapoi de la asta! Știe foarte bine că trebuie să aibă un moștenitor la tronul Scoției, spune Cecil apăsat. A fost crescută știind că trebuie să facă asta, orice altceva ar prefera ea. Are optsprezece ani, se spune că e frumoasă și sănătoasă, așa că e foarte probabil să fie fertilă. Orice regină știe că trebuie să dea țării sale un moștenitor. E datoria unui monarh față de Dumnezeu.

— Eu am moștenitor, spune Elisabeta, zâmbindu-mi peste umăr. O moștenitoare tânără și frumoasă a unei regine tinere și frumoase.

Fac o reverență și-i întorc zâmbetul.

— Nimeni nu-i poate tăgădui dreptul lui lady Katherine, spune Cecil, cu răbdarea lui nesfârșită. Dar țara ar prefera un băiat.

[42] Palatul Whitehall, Londra, primăvara anului 1561

Când vremea se mai încălzește, mă pot întâlni cu soțul meu afară și, în fiecare zi, ne plimbăm împreună prin grădinile mici din jurul palatului. Păsările de aici sunt atât de blânde, că stau pe ramurile înmugurite de deasupra capetelor noastre și cântă de parcă ar fi la fel de fericite ca noi. Îi pun pisoiului, lui Ribbon, un clopoțel la gât, ca să apăr cuiburile cu pui care vor apărea cât de curând în livadă, în gardurile vii și în copaci.

Uneori Ned se strecoară în camerele mele, iar servitorii se fac nevăzuți, lăsându-ne singuri. Alteori Janey merge cu mine până la casa cea mică din Cannon Row și moțăie în salonul însorit în timp ce eu și Ned ne petrecem întreaga după-amiază în patul lui. Nu mă pot gândi mai departe de viitoarea noastră întâlnire; când dorm, îl visez pe el. Descopăr că întreaga zi simt pe piele lenjeria mătăsoasă, delicatețea

minunată a dantelelor, sclipirea rochiei mele din brocart, de parcă întreaga lume e mai intensă datorită pasiunii mele pentru Ned.

— Asta simt și eu, îmi spune el când ne plimbăm pe malul râului și simțim mirosul sărat al vântului care bate dinspre mare. Scriu mai mult decât oricând, cu multă claritate și profunzime. Parcă totul e mai viu. Lumea e mai strălucitoare, lumina e mai aurită.

— Cât mă bucur că suntem căsătoriți și nu trebuie să fim ca ei, spun eu, făcând semn cu capul către regină și Robert Dudley, care merg agale în fața noastră, ea ținându-și mâna pe brațul lui, în timp ce el îi șoptește la ureche. N-aș putea îndura să știu că nu vom fi niciodată împreună.

— Mă îndoiesc că se despart vreodată. Întreaga țară bârfește pe seama ei și despre cum i-a spus ea Contelui de Arran că nu se căsătorește cu el, iar toată lumea știe că Dudley este motivul. N-aș putea să te văd niciodată acoperită de rușine, cum e ea. Pe continent, se spune că e târfa comisului ei.

Clatin din cap cu groaza unei soții.

— Dar cât de groaznic trebuie să fie să se căsătorească fără să iubească! spun eu. Eu nu m-aș fi căsătorit cu altcineva dacă aș fi fost despărțită e tine.

— Nici eu, șoptește el.

Nevăzut de nimeni, îmi strânge mâna.

— Ești în serviciul reginei în seara asta? Pot să vin în camera ta înainte de cină?

— Da, șoptesc. Am îmbrăcat-o ieri. Azi nu trebuie s-o servesc. O să las ușa descuiată.

* * *

Începe Postul mare, care nu este luat prea în serios la curtea Elisabetei, ce pare să fi renunțat la perioada de post odată cu toate sărbătorile papistașe. Așa cum se cuvine, nu mâncăm carne, dar bucătăria transformă orice masă de pește într-un adevărat festin și, se pare, pasărea și chiar vânatul nu sunt considerate carne de către prințesa protestantă. Nu știu

ce-ar fi crezut sora mea, Jane, despre asta. Cred că ar fi fost de părere că rânduielile privind mâncarea trebuie respectate cu strictețe și, cu siguranță, le-ar fi știut pe toate, până la ultima, chiar și lucrurile oprite de care n-a auzit nimeni vreodată. Tare aș vrea s-o pot întreba.

Chiar și acum, la șapte ani de la moartea ei, descopăr că aș vrea s-o întreb sau să-i spun ceva aproape în fiecare zi. În chip straniu, mi-e dor de ea mult mai mult decât de mama. Pot să îndur moartea mamei pentru că era ceva de așteptat, pentru că am avut timp să ne luăm rămas-bun, pentru că – să spun adevărul – nu a fost o femeie iubitoare sau blândă. Dar moartea lui Jane a fost atât de grăbită și de nedreaptă, iar ea mi-a fost luată înainte să apuc s-o întreb atât de multe și chiar înainte să apuc să devin femeia care sunt astăzi. Și, cu toate că a fost neclintită și aprigă în ce privește educația și credința, mi-a fost cu adevărat o soră, am fost tovarășe de joacă și fetișcane împreună. Cred că i-aș fi devenit un alt fel de soră decât copila răsfățată pe care a cunoscut-o cât a trăit. Cred că ar fi ajuns să mă placă dacă am fi crescut împreună. Am pierdut o soră în ziua aceea, la Tower Green, dar am pierdut și viitorul nostru.

Nu știu ce părere ar avea despre un soț și o soție care se culcă împreună în Postul mare, apoi încep să chicotesc când mă gândesc că aș întreba-o așa ceva. Doar întrebarea și ar fi uimită peste măsură! Dacă ar ști unde m-a adus iubirea; de-ar fi cunoscut și ea iubirea. Cuvintele „învață să mori!” mă fac să mi se rupă sufletul pentru ea și aș vrea să-i spun: „Nu! Nu! Am învățat să iubesc; și e ca o minune din altă lume, pe când moartea e așa de neînsemnata”. Fără sfaturi de la ea și convinsă cu ușurință de dorința care nu poate să aștepte și de pofta mea de viață, mă hotărăsc să mă culc cu soțul meu în zilele de post și de sărbătoare, chiar și duminica. Nu-mi pasă! Mă voi culca cu el în cele patruzeci de zile de post și voi considera că, alături de purgatoriu și de duhovnici, păcatul a dispărut și el.

— Dar tu nu mai ai probleme femeiești? mă întreabă Janey când îi povestesc despre luptele mele teologice cu

învățăturile vechi ale Bisericii și despre preferințele mele reformate.

— Nu, îi spun nehotărâtă. Cred că n-am mai avut din decembrie.

— Nu?

Devine, dintr-odată, atentă.

— Nu, nu cred.

— Dar e aproape martie! strigă ea.

— Știu, dar nici tu n-ai avut, spun eu. Știu pentru că am avut amândouă în același timp, chiar înainte de Crăciun, îți amintești?

Își flutură mâinile, ca și cum asta n-ar conta.

— Eu sunt bolnavă! Știi că sunt bolnavă și că adesea nu-mi vine sorocul. Dar la mine nu contează! E limpede că nu înseamnă nimic. Dar tu mănânci bine și ești sănătoasă și proaspăt căsătorită și acum nu-ți vine sorocul. Katherine! Nu înțelegi? S-ar putea să fii însărcinată!

O privesc de-a dreptul înfricoșată.

— Însărcinată?

— Cât de minunat! spune ea. Dacă e băiat, va fi următorul rege al Angliei! Gândește-te!

— Însărcinată? repet eu uimită.

— M-am rugat pentru asta, iar acum văd că se întâmplă! spune ea. Dă, Doamne, să trăiesc până atunci!

— De ce să nu trăiești până atunci?

Tot ce spune are darul de a mă tulbura și mai mult.

— Un copil s-ar naște anul acesta, nu-i așa? Sau anul viitor? Cum poți să știi?

— O, cui îi pasă? Trebuie să-i spui lui Ned.

— Trebuie, spun eu. Oare ce-o să spună?

— O să fie încântat, spune ea, sigură. Ce bărbat n-ar fi încântat dacă soția lui ar purta în pântece moștenitorul tronului?

Simt că totul se petrece prea repede pentru mine.

— Nu m-am gândit că o să am un copil atât de curând, cel puțin nu înainte ca toată lumea să afle că suntem căsătoriți.

— Dar ce credeai că o să se întâmple dacă te culci cu el de

câte ori ai ocazia?

Mă privește ca pe o netoată, iar eu mă simt tare neghioabă.

— Dar cum îți dai seama că s-a întâmplat?

— Știai foarte bine ce se întâmplă! izbucnește Janey într-un râs nerușinat.

Roșesc.

— Știam că suntem iubiți, sigur, dar nu credeam că o să-mi facă un copil așa repede. Mama nu ne-a avut decât pe noi trei și s-a culcat cu tata în fiecare noapte ani în șir.

— Slavă Domnului că ești roditoare, atunci, și nu din piatră ca restul Tudorilor.

Mă bucur pentru asta, dar aș prefera să mă gândesc la un moștenitor Tudor ca la ceva îndepărtat.

— Va trebui să le spunem tuturor că suntem căsătoriți, spun eu, neliniștită acum. Va trebui să afle toată lumea. Va trebui să le spunem de îndată. Înainte să îmi crească burta. Când se întâmplă asta?

— Vă vor ierta pentru secret dacă o să ai un băiat, prezice ea. Dacă poți să-i dai Elisabetei un băiat Tudor, moștenitor al tronului, atunci ți se va ierta totul. Doamne, Cecil o să-i fie naș! Ce ușurare pentru toată lumea! Un fiu și moștenitor pentru Elisabeta. Vei fi salvatoarea Angliei.

— Trebuie să-i spun lui Ned, zic.

— Diseară, spune ea. Vino în camera mea după cină, înainte de dans. O să-i spun să vină la mine atunci. O să spun că nu mă simt bine și n-o să vin la cină.

* * *

Janey ne-a pregătit patul ei și focul e aprins în vatră, iar o cină ușoară pentru doi oameni e așezată pe masa din fața focului. Din nou, este îngerul nostru păzitor. Ned intră în liniște, închide ușa după el și își plimbă privirea de la sora lui la mine, soția lui.

— Ce se petrece? întreabă el. Ce se întâmplă?

Tăcere.

— Katherine are ceva să-ți spună, arată Janey spre mine.

Încerc să zâmbesc, dar tremur toată.

— Cred că se poate să fiu însărcinată, spun eu. Ned, ești fericit, sper?

Tulburarea de pe chipul lui e vădită.

— Ești sigură?

— Deloc! Nu sunt sigură, spun eu, la fel de speriată ca el. Janey crede asta. S-ar putea să mă înșel.

— Fără îndoială că e sigură, spune Janey. Nu i-a venit sorocul din ianuarie.

— Dar uneori se întâmplă să nu vină câte o lună, spun. Și uit să socotesc. Așa că se poate să nu am o lună sau două.

— Deci nu ești sigură? repetă el.

— Nu ești bucuros?

Simt cum îmi tremură buzele. Aș vrea să fie și el încântat, pe cât a fost Janey. Pentru că mi-e teamă de ce-ar putea însemna lucrul acesta pentru noi și nu știu ce-o să ne facem.

El străbate camera cu pași mari și îmi cuprinde mâinile într-ale lui și îngenunchează la picioarele mele, ca și cum ar urma să-l numesc cavaler.

— Sigur că sunt bucuros, spune el, ferindu-și chipul. Sunt încântat. Nimic nu-mi doresc mai mult decât un copil al nostru și e minunat că se întâmplă atât de curând.

— Moștenitorul tronului, îi amintește Janey. Singurul băiat Tudor din generația aceasta. Nu-i pun la socoteală pe băieții lui Margaret Douglas.

— Dacă e băiat. Și dacă nu mă înșel de-a dreptul, le amintesc eu.

— Băiat sau fată, voi iubi pruncul acesta pentru frumoasa lui mamă, spune Ned.

Îmi sărută mâna, apoi se ridică și mă sărută pe gură. Janey se apropie cu diplomație de ușă, dar el îi face semn să rămână.

— Așteaptă, Janey, trebuie să vorbim. Și, oricum, nu putem să-ți folosim patul acum.

Îmi zâmbește, iar eu îmi dau seama că, dacă sunt însărcinată, nu mai putem să ne culcăm împreună până când sunt dusă la biserică, după naștere. Asta se va întâmpla după

multe luni.

— Nu sunt sigură, spun din nou.

Nu pot să îndur gândul că n-o să ne mai iubim când eu simt aceeași dorință arzătoare ca întotdeauna, când nu sunt nici măcar sigură că sunt grea. Nu cumva și aceasta e tot o credință învechită de care nu e nevoie să ținem seama?

— Sigur, spune Janey încântată. Și trebuie să ne facem planul.

— Va trebui să-i spunem reginei, zice Ned.

— Va trebui să-i spunem înainte să înceapă să mi se vadă burta, spun eu. Dar nu mai repede de atât. Nu-i nevoie să-i spunem mai repede, așa e?

— Poate ar trebui. Așa o să-i dăm timp ca să nu fie o surpriză prea mare pentru ea. Întâi, am putea să-i spunem că ne-am căsătorit, și mai târziu să-i spunem că ești însărcinată.

Nu spun nimic. Simt cum mi se face rău de teamă, la gândul de a-i spune Elisabetei că suntem căsătoriți.

— Ar trebui să fie mulțumită, spune Janey. O să fie liberă să rămână nemăritată toată viața, cu un băiat în leagănul regal.

— *Ar trebui* să fie mulțumită, spun eu cu prudență. Dar dacă nu e?

— O, care-i cel mai rău lucru pe care ar putea să-l facă? întreabă Janey fără ocolișuri. Să te facă să pleci de la curte o vreme? Oricum, o să te trimită de la curte, și dacă te trimite în exil, poți să mergi la Hanworth să naști, iar eu și Ned putem veni cu tine.

— Dacă o să fie furioasă...

— De ce să fie? mă întreabă Ned. N-am făcut decât să ne căsătorim fără îngăduința ei. Nu mai e ceva neîngăduit de când regina Maria a anulat hotărârea. Nu încape îndoială că ne-ar fi dat încuviințarea, dacă am fi cerut-o. Nu avea motive să refuze, așa că n-are motive să fie nemulțumită. Lumea ne va învinovăți că ne-am grăbit, dar nimeni nu ne poate învinovăți pentru iubirea onorabilă. Părinții noștri au fost de acord! Nu e loc de obiecție.

Îmi regăsesc curajul.

— O să-i spunem, încuviințez.

Pentru o clipă se lasă tăcerea.

— Când o să-i spunem?

— Va trebui să alegem momentul, spune Ned. Hai să nu spunem nimic până la sfârșitul postului. Poate la sărbătoarea de Paști, când curtea va fi din nou veselă. O să fie muzică și dansuri – o să fie și un bal mascat –, iar ei îi plac dansurile și balurile mascate. O să-i spunem când se distrează.

— Da, e o idee bună, spune Janey tușind ușor. În perioada dintre Paști și Înălțare.

Dacă n-aș fi fost atât de preocupată să-l studiez pe Ned ca să văd ce părere are cu adevărat despre vestea pe care i-am dat-o, încercând să văd, dincolo de bucuria atât de bine jucată, dacă îi e la fel de teamă ca și mie, aș fi băgat de seamă că Janey e mai palidă decât oricând. Tușește în mânecă și văd o mică pată roșie de sânge.

— Janey! spun eu îngrozită.

— Nu-i nimic, spune ea. E de la o bășică de pe buză.

A doua zi rămâne la pat și acum mă întâlnesc cu Ned în camera ei fără să ne mai prefacem. În fiecare zi, de la capelă, mergem să vedem cum se simte și acum, pentru prima dată, îmi dau seama că e foarte bolnavă și că ardoarea și entuziasmul au fost cele ale unei fete ieșite din minți din cauza febrei.

Doctorii spun că o să se simtă mai bine când se va încălzi vremea, dar eu nu înțeleg cum de sunt atât de optimiști, fiindcă soarele răsare tot mai devreme pe zi ce trece, iar păsările încep să cânte la fereastra ei, dar Janey nu se însănătoșește deloc. Într-o dimineață, mă duc în camera ei direct de la capelă, dar ușa e încuiată, și doamna ei de onoare stă așezată afară, cu ochii roșii de plâns.

— Doarme? întreb. Ce se petrece?

Doamna Thrift clatină din cap, cu ochii plini de lacrimi. O, milady!

— Janey! Doarme?

Ea înghite cu greutate.

— Nu, milady. S-a dus. Peste noapte. Am trimis după doctor și după fratele ei, iar el va trebui să-i spună reginei.

Nu înțeleg. Nu vreau să înțeleg.

— Ce vrei să spui?

— S-a dus, milady. A murit.

Mă prind de rama din piatră rece a ușii.

— Dar nu se poate să fi murit. Am văzut-o după cină, aseară, am plecat când s-a culcat. Avea febră; ea are mereu febră, dar nu e pe moarte.

Femeia clatină din cap.

— Ce păcat, biata femeie.

— N-are decât nouăsprezece ani! spun eu, de parcă asta ar însemna că nu poate muri.

Ar fi trebuit să știu mai bine: chiar sora mea a murit la șaisprezece ani, iar vărul meu, regele, la cincisprezece – bolnav, la fel ca Janey.

Schimb priviri goale cu doamna Thrift, de parcă niciuneia dintre noi nu i-ar veni să creadă că a murit.

— Ce-o să mă fac fără ea? spun eu, iar glasul meu sună ca al unui copil plângăcios. Cum o să pot înfrunta eu totul fără ea?

Ea pare speriată.

— Ce să înfruntați, milady?

Mă aplec și mă sprijin de ușa din lemn sculptat, de parcă nevoia de ea mi-ar putea-o aduce pe Janey înapoi. Mi-am pierdut sora, mi-am pierdut tatăl, mi-am pierdut mama, iar acum și cea mai bună prietenă.

— Nimic, șoptesc. Nimic.

* * *

Moartea surorii sale îi frânge inima lui Ned. Janey i-a fost cel mai bun sfetnic și cel mai plin de entuziasm admirator. A fost prima care i-a ascultat poemele; obișnuia să i le citească și să-i sugereze schimbări. Ea i-a spus că sunt îndrăgostită de el încă dinainte să-i fi spus eu ei. I-a fost prietenă și confidentă, la fel cum mi-a fost și mie.

— Ea a găsit preotul! spune el.

— Ea mi-a dat curaj, spun eu.

— Ea ne-a arătat că iubirea e neînfricată, încuviințează el.

Neînfricată.

— Nu știu ce-o să mă fac fără ea, spun eu, gândindu-mă la curtea aceasta, care dă pe dinafară de dușmani și de prieteni doar pe jumătate sau falși; cu Elisabeta, marea prefăcută, în fruntea tuturor, întorcându-și cele două fețe când într-o parte, când în cealaltă.

— William Cecil spune că e de părere că ar trebui să plec în Franța, observă Ned. Să particip la încoronarea noului rege. E o adevărată onoare pentru mine, dar nu vreau să mă duc.

— Nu mă părăsi! spun eu imediat. Iubirea mea, nu mă poți părăsi! Nu pot să stau aici fără niciunul dintre voi.

— Janey a spus că ar trebui să mă duc, spune el. Spunea că favorurile lui Cecil sunt la fel de bune ca o pensie. Prietenia cu el ne va fi de ajutor, Katherine. Îi va spune el reginei de căsătoria noastră.

— Da, cred că da, încuviințez eu, nesigură. Dar nu mă pot gândi la asta acum. Nu pot gândi ca un curtean acum, când Janey abia s-a dus.

— Va trebui să fac pregătirile pentru înmormântare, spune Ned trist. I-am trimis un mesaj mamei și o să vorbesc din nou cu fratele meu. Și-i voi spune lui William Cecil că o să merg dacă o să pot; o să-i spun că acum nu sunt sigur.

— O să vin la înmormântare, mă hotărăsc eu. Toată lumea știe că am iubit-o ca pe o soră.

— Ai fost sora ei, spune Ned. În toate felurile. Și ești sora ei prin căsătorie. A fost așa de fericită pentru asta!

* * *

Înmormântarea e impresionantă. Elisabeta comandă întregii curți să intre în doliu pentru Janey, recunoscând, la moartea ei, rudenia prin regele Edward, pe care a ignorat-o în timpul vieții. Mă gândesc cu amărăciune că Elisabeta nu dorește să aibă veri, nu dorește moștenitori, vrea ca toate legăturile ei să fie la fel de moarte ca mama ei. Dar îi place o înmormântare cu pompă. Își îngroapă rudele cu toate onorurile la care se zgârcește în timpul vieții lor.

Mama lui Ned participă la înmormântarea fiicei sale, deși îl

lasă acasă pe cel de-al doilea soț, un om de rând. Pentru o clipă de nebunie, mă gândesc că aș putea să vorbesc cu ea, că e o femeie care s-a măritat din dragoste, fără să-i fie îngăduit, cum am făcut și eu. Dar e împietrită de durere. Nu dă drumul unui șuvoi de lacrimi, nu mă privește ca pe nora care aș fi putut să fiu pentru ea, nu vorbește nici măcar cu fiii ei. Își ocupă locul în cadrul procesiunii și face ce trebuie să facă în timpul înmormântării, de parcă și-ar dori ca acele lucruri să nu se întâmple, apoi pleacă de la curte cât poate de repede.

Ned nu are timp de altceva în afară de pregătirile pentru înmormântare, de carul funerar, de repetițiile corului de la Westminster Abbey. Aproape trei sute de oameni îndoliați merg în urma sicriului, cu mine printre ei, și văd chipul palid și chinuit al lui Ned luminat de durere, în întunericul marii abații. Se întoarce spre mine de parcă ar simți privirea mea iubitoare asupra lui și îmi zâmbește scurt și trist. Apoi imnul măreț ales de el izbucnește dinspre locul unde se află corul, iar Janey este depusă întru odihna veșnică în cripta familiei, alături de a noastră. Mormintele lui Janey și al mamei sunt alăturate, ceea ce e o alinare, deși acum mă doare mai tare că sora mea, Jane, e îngropată departe, pe bucăți, în capela de la Turn.

Ned o însoțește pe mama lui la Hanworth timp de câteva săptămâni după înmormântare și, chiar dacă eu îi scriu, el îmi răspunde doar o dată. Spune că se roagă pentru sufletul lui Janey și că o ajută pe mama lui să adune veșmintele și cele câteva lucruri ale lui Janey. Îi scriu de îndată și-i spun că o să am eu grijă de cânepariii pe care-i avea la Hanworth. Dar nici la asta nu-mi răspunde.

[43] Palatul Whitehall, Londra, primăvara anului 1561

Cât aștept ca el să se întoarcă la curte, nimeni nu e

surprins de tristețea mea tăcută. Toată lumea știe că eu și Janey am fost prietene bune, nimeni nu bănuiește că îmi e dor și de Ned. Singurul lucru care se petrece este primirea veștii că vara mea, Margaret Douglas, l-a trimis pe frumosul ei fiu în Franța ca să prezinte condoleanțele familiei la moartea regelui francez. De parcă i-ar păsa cuiva ce face familia Lennox! Dar bârfele spun că i-a ordonat fiului său, Henry Stuart, să o ceară de soție pe regina rămasă văduvă. Dacă regina Scoției dorește alt băiat frumos al mamei să-l înlocuiască pe cel pe care tocmai l-a pierdut, atunci va avea unul la îndemână. Dar îmi imaginez că-și va dori un bărbat drept soț și nu o marionetă. Cu siguranță, toate verișoarele ei preferă bărbați demni de respect: Margaret Douglas și-a venerat soțul, pe Matthew Stewart, contele de Lennox; preferința Elisabetei pentru aventurieri e o rușine; iar eu nici n-aș putea să mă gândesc la un bărbat pe care să nu-l respect cu adevărat.

La câteva zile după înmormântare descopăr o pată de sânge pe cămașa de noapte și bănuiesc că e sorocul care a venit, în sfârșit, cu mare întârziere. Nu e mult sânge și nu am pe cine să întreb. Aș vrea ca Janey să fie aici. Ea ar număra zilele cu mine și ar încuviința că sorocul a întârziat și nu a fost vorba de niciun prunc. Mă simt atât de netoată pentru că nu sunt sigură și, cu toate astea, nu am nicio moașă sau vreo doamnă bătrână care să-mi spună ce trebuie să fac. Nu am prietene cu mulți copii și nu îndrăznesc să cer sfatul cuiva care ar putea să știe, cum ar fi doamnele în vârstă care se ocupă de rochii, la garderobă, fiindcă bârfa circulă repede la o curte care pentru bârfă trăiește.

E prima întrebare pe care mi-o pune Ned când se întoarce la curte. Îmi dă colivia cu cânepari, iar eu scot mici țipete de încântare și-i duc în camera mea și-i atârn de un cârlig aproape de fereastră, unde au parte de câteva raze de soare pe aripile lor pestrițe.

— Katherine, iubita mea, lasă-i în pace, mă imploră el. Trebuie să vorbesc cu tine.

— Mergem în grădină, spun eu.

Merg puțin înaintea lui și ne îndreptăm către grădinița noastră preferată, unde micile poteci cu pietriș dau ocol gardurilor vii joase. Dar grădina împrejmuită de ziduri e plină de grădinari, care greblează pietrișul și tund gardurile vii.

— Nu aici, spune Ned iritat. Hai să mergem în livadă.

Florile pomilor sunt roz și albe, atât de dese, încât crengile par să fie încovoiate sub greutatea zăpezii rozalii. Albinele zoresc ca niște lăptărese grăbite de la un mugur deschis la altul. Aud cântecul unui cuc și caut cu privirea penele lui cenușii. Iubesc cucii. Îi aud atât de des și îi văd atât de rar.

— Ascultă, spune Ned grăbit. Elisabeta mi-a dat procura să pot merge în Franța.

Îmi arată semnătura ei, cu „E”-ul afectat și restul liniilor spiralate.

— Dar n-o să mă duc dacă tu ești grea. Dacă există și cea mai mică posibilitate să porți în pântece pruncul nostru, atunci o să rămân aici și-i vom spune reginei împreună.

Groaza mea de-a o înfrunta pe Elisabeta fără sprijinul lui Janey aproape că o întrece pe aceea pricinuită de gândul că Ned ar putea pleca.

— Nu știu, spun eu, atentă la cucul care cântă atât de aproape, încât trebuie să fie chiar deasupra noastră, ascuns printre crengi. Nu cred. Nu pot să fiu sigură. Cred că am avut necazuri femeiești chiar după ce Janey a fost… nu pot rosti cuvântul „înmormântată”.

Ned mă strânge de mână.

— Nu voi pleca dacă nu-mi dai voie, spune el.

— Bănuiesc că vrei să pleci, spun eu țâfnoasă. Paris și Rheims și toate locurile acelea.

— Sigur că aș vrea să văd orașele acestea și să particip la încoronarea noului rege. Vreau să învăț despre lume, recunoaște el. Și nu ne-ar strica să-i arăt lui Cecil că sunt demn de încredere. Sigur că e o mare ocazie pentru mine. Dar n-o să mă duc dacă ești grea. Nu te voi părăsi. Îți promit. Sunt al tău, Katherine, sunt al tău până la moarte.

Clatin din cap. Îmi e așa de frică să-i mărturisesc Elisabetei și sunt sigură că Janey s-a înșelat și nu e niciun copil pe drum.

Simt că am pierdut totul primăvara asta plină de tristețe: Janey și șansa unui copil de la fratele ei, iar acum mai și pleacă.

— S-a dus, nici nu cred că a existat vreodată, îi spun.

— Se poate ca o femeie să nu-și dea seama de lucrurile astea?

— Nu știu ce-ar trebui să simt! strig eu. Nu simt decât că mor de frică și că mă doare teribil moartea lui Janey și că nu am curaj s-o înfrunt pe Elisabeta. Dar altceva nu simt. Nu m-am îngrășat sau altceva de felul acesta.

Mă privește de parcă ar trebui să cunosc astfel de mistere, de parcă toate fetele din lume ar ști lucrurile astea din instinct, iar eu sunt prostuță fiindcă nu le știu.

— De unde să știu? îl întreb. Dacă toată lumea ar ști că suntem căsătoriți, aș putea s-o întreb pe mama ta sau pe vreo moașă. Nu e vina mea.

— Sigur că nu e vina ta, spune el repede. Nici a mea. Doar că ar fi mult mai bine dacă am ști sigur. Dacă ai ști tu sigur.

Cucul cântă chiar deasupra capetelor noastre, iar eu privesc în sus și văd pentru o clipă penele frumos dungate de pe pieptul păsării.

— Tu asculți ce zic? întreabă el cu ardoare.

— Ai putea să te duci și să vii înapoi cât poți de repede, spun eu ursuză. Nu se vor schimba prea multe într-o lună, iar lumea va începe să-și pună întrebări dacă refuzi o asemenea ocazie.

— Dacă îmi trimiți vorbă, o să mă întorc de îndată, promite el. Pentru orice. În clipa în care trimiți după mine, mă întorc la tine. Oriunde aș fi. Am un slujitor nou, iar el se va ocupa de mesaje, de mesajele noastre, fără să spună nimănui. Îl cheamă Glynne, o să ții minte? Și o să ai încredere în el când vine la tine?

— O să țin minte, dar tu promiți să mergi la încoronare și să te întorci drept acasă? îl întreb. Să nu te ții după regina-văduvă precum un cățeluș, cum face Henry Stuart, fiul lui Margaret Douglas.

— Promit, spune el. N-o să fiu plecat mult, doar câteva

săptămâni.

— Bine, atunci, spun eu tristă. Du-te!

Scoate de la spate un mic document răsucit și o pungută cu aur.

— Pentru tine, spune el dulce. Iubita mea soție. Pentru orice cheltuieli ai avea cât sunt plecat. Iar aici e testamentul meu. Îți las pământuri în valoare de o mie de lire. O mie!

— O, nu mai spune asta!

Dintr-odată sunt din nou copleșită de lacrimi, cu gândul la Janey care a murit singură, în timpul nopții, fără să apuce să-și ia rămas-bun de la mine.

— Nu mai spune asta. Nu vreau să moștenesc nimic de la tine. Vreau doar să trăiesc cu tine, nu să murim. Toți pe care-i iubesc mor, iar acum tu pleci!

— Pune-l bine, oricum, spune el, împingându-mi-l în mână, iar eu mă voi întoarce în mai puțin de o lună să ți-l cer înapoi.

[44] Palatul Greenwich, vara anului 1561

Cei de la curte aproape nu bagă de seamă când Ned își ia rămas-bun de la regină, toată lumea e prea ocupată să se distreze. E anotimpul preferat al Elisabetei și în fiecare zi sunt baluri și vânători și picnicuri. Plecăm de la palatul Greenwich să vânăm în luncile aflate de-a lungul râului. Seara ne plimbăm prin grădini și privim lăstunii și rândunelele timpurii care dau ocol după ocol turnurilor înalte și coboară iute spre apă. Se scufundă după propria lor oglindire, lăsând în urmă vălurele după ce se dezlipesc de imaginea lor din apă.

Elisabeta e la fel de îndrăgostită de Robert Dudley ca întotdeauna, neputând să reziste mâinii lui întinse care o invită la dans sau să meargă alături de el, neputând să reziste la intimidările lui, când amenință că va pleca să trăiască în Spania dacă nu-l consultă ca pe un soț. Și-a recâștigat toată puterea asupra reginei, pierdută la moartea soției lui, deși la

curte nu va mai reuși niciodată acest lucru. Țara nu-l va accepta niciodată drept soțul ei, iar marele joc al vieții Elisabetei e să-i promită destul cât să-l păstreze lângă ea, fără să dezvăluie altcuiva ce-i jură lui. Cred că înșelătoria ei e mult mai lipsită de loialitate și mai rea decât a mea. Eu, cel puțin, nu-l mint pe Ned, deși trebuie să-i mint pe toți ceilalți.

William Cecil e mai atent și mai blând cu mine decât a fost vreodată, de parcă s-ar teme că Robert Dudley o va convinge pe regină să se mărite cu el, iar țara se va îndrepta către mine, drept moștenitoare. Lumea ar prefera să urc eu pe tron în locul oricărei femei căsătorite cu un Dudley.

— Sunteți foarte palidă, îmi spune William Cecil cu blândețe. Atât de mult vă lipsește?

Trebuie să-mi înăbuș un mic țipăt, gândindu-mă că vorbește despre Ned, dar el se referă la Janey.

— Mi-e tare dor de ea, reușesc să îngaim.

— Trebuie să vă rugați pentru ea, spune el. Nu am nicio îndoială că s-a dus drept în rai. Nu există niciun purgatoriu ca să te rogi să scape sufletele de acolo, dar tot e o alinare să te rogi pentru fericirea celor dragi ajunși în rai, iar Dumnezeu aude toate rugăciunile.

Nu-i spun cât de arzător mă rog să se întoarcă Ned repede. Doar îmi cobor privirea în pământ și sper că mă va lăsa să plec de lângă el și să mă duc în apartamentele regine. Acolo nimănui nu-i pasă cum arăt. De fapt, Elisabeta preferă să mă vadă palidă și tăcută.

— Și vă e dor și de fratele ei, contele de Hertford? mă întreabă Cecil cu viclenie.

Mi se pare așa de straniu un astfel de ton din partea unui om atât de serios, că risc să-mi ridic puțin privirea. El zâmbește către mine, iar ochii lui întunecați îmi caută chipul. Simt că roșesc, știu că el va băga de seamă și singur.

— Sigur, spun. Mi-e dor de amândoi.

— N-aveți nimic să-i spuneți reginei... sau mie? face el o aluzie ușoară.

Îi arunc o privire scurtă; n-am de gând să mă las necăjită cu privire la asta.

— Mi-ați spus să aștept momentul potrivit să-i vorbesc.

— E adevărat, recunoaște el. Și acum nu e momentul potrivit.

Îmi strâng buzele.

— Atunci îi voi vorbi când îmi spuneți că se poate, zic eu.

* * *

Îmi voi găsi curajul să vorbesc cu regina și-l voi chema pe Ned acasă de îndată ce William Cecil spune că a venit clipa potrivită. Până atunci, sunt mută de frica ei. Nu îndrăznesc să-i spun lui William Cecil cât de departe am mers fără permisiune de la el și fără sprijinul lui Robert Dudley. Desigur, Ned era sigur că atât William Cecil, cât și Robert Dudley știau ce punem la cale, și oricine ar fi putut pune rămășag că un tânăr frumos precum Ned și o prințesă încântătoare ca mine se vor îndrăgosti dacă li se îngăduie să-și petreacă fiecare zi împreună. Așa că, probabil, ar trebui să vorbesc curând, în speranța că William Cecil va veni în apărarea mea.

Dar dacă William Cecil nu mă invită să-i fac confidențe, ci, dimpotrivă, mă previne să nu mă căsătoresc cu Ned, prin tonul lui plin de aluzii? Aș vrea să-mi fi vorbit mai limpede înainte ca eu și Ned să ne căsătorim și să ne culcăm împreună, apoi el să plece.

Mai rău de-atât, încep să am grețuri dimineața și nu mai pot să mănânc carne, mai ales carne cu grăsime, până seara. Mi se întoarce stomacul pe dos, ceea ce e ciudat, fiindcă mie întotdeauna mi-a fost foame dimineața și am atacat micul dejun cu o foame de lup după capelă și post. Sora mea, Jane, îmi spunea că sunt lacomă, iar eu râdeam și spuneam... dar nu mai contează acum ce spuneam, de vreme ce n-o să-i mai spun niciodată, iar acum nu pot să văd decât pâine și lapte și, uneori, nici măcar atât. Jo, mopsul, îmi stă în poală la micul dejun și mănâncă mai toată porția mea. Cred că și sânii îmi sunt mai calzi și mă dor puțin. Nu știu sigur și tot nu am pe cine întreba, dar cred că acestea sunt semne că aș putea fi grea. Și apoi, ce-o să mă fac?

Lady Clinton, mătușa mea, Elisabeta Fitzgerald, o rudă de-a

mea care a iubit-o mult pe sora mea, Jane, mă oprește în galerie și observă că nu mai sunt așa de binedispusă în lipsa prietenilor mei din familia Seymour. Așteaptă de parcă ar trebui să-i răspund ceva. Lady Northampton, care vine în urma ei, îmi spune fără ocolișuri că, dacă sunt îndrăgostită de Ned Seymour, atunci aș face bine să-i spun reginei și s-o conving să-i ceară să mă facă o femeie cinstită. Stau una lângă cealaltă, prietenele Elisabetei, confidentele Elisabetei, o pereche de harpii, de parcă ele ar ști totul, de parcă micul meu secret prețios ar semăna cu groaznicele lor flirturi din timpul domniei dinainte, din anii premergători, cu multă vreme în urmă, când erau tinere și frumoase și slabe de înger.

Obrajii mi se aprind de rușine la gândul că vorbesc despre mine și Ned ca despre o pereche obișnuită, doi bufoni care se țin de mână prin cotloanele de la curte. N-au cum să știe, n-au cum să înțeleagă că noi ne iubim nespus și, oricum, suntem căsătoriți.

— Dacă ți-a promis să te ia de soție și te-a părăsit, ar trebui să-i spunem reginei, șoptește lady Clinton. Toată lumea a văzut că erați de nedespărțit, apoi, dintr-odată, el a plecat. O să vorbesc eu în numele tău.

Sunt îngrozită când mă gândesc că ar putea crede că am fost o femeie ușoară. Sunt furioasă că ele mă pot crede atât de neghioabă, cât să fiu părăsită de un ibovnic necredincios. Sunt moștenitoarea tronului Angliei! Sunt sora lui Jane Grey! Chiar aș putea eu să mă cobor într-atât cât să mă culc cu un bărbat care nu mi-e soț și să fiu nevoită să mă bizuiesc pe mătușile mele să-l aducă înapoi la mine? Dar nu le pot spune că suntem căsătoriți și că el a plecat cu încuviințarea mea. Și nu pot nici să am încredere în vreuna din cele două harpii (care au cel puțin treizeci de ani) și să le spun că sunt femeie măritată și însărcinată. Îmi înăbuș furia și nu fac decât să zâmbesc frumos și să le spun că îmi lipsește tare mult Janey, într-adevăr. Îmi iau lacrimile de furie drept durere și spun amândouă că era o fată minunată și că e o pierdere groaznică, așa că nimeni nu mai aduce vorba despre Ned.

* * *

Toată lumea pare să se bucure de vară, în afară de mine. Toată lumea e curtată, în afară de mine. Elisabeta și Robert Dudley se iubesc în văzul lumii: merg peste tot împreună, uneori chiar se țin de mână în văzul tuturor. Ea îl tratează ca pe un soț și un egal, iar toți știu că, dacă doresc bani, o pensie sau grațiere pentru cine știe ce fărădelege un cuvânt de la Robert Dudley e la fel de bun ca unul de la regină, de vreme ce ea îl ascultă de parcă n-ar avea de ales și n-ar avea gură decât ca să-i sărute lui buzele iubitoare.

E favorizat regește. Ea i-a oferit sume uriașe de bani și licențe pentru a încasa taxe profitabile. Doar că nu l-a făcut duce, dar îi mângâie obrazul și-i jură că familia lui se va ridica din nou. Nimeni nu-și mai amintește acum că soția lui a murit în împrejurări din cele mai nelămurite cu mai puțin de un an în urmă și că toată lumea l-a învinovățit pe el. Nimeni nu-și mai amintește că tatăl lui a fost executat pentru trădare, la fel ca tatăl acestuia, înaintea lui. Eu îmi amintesc, dar tatăl lui Robert Dudley a fost cel care a urcat-o pe sora mea cu forța pe tron, trimițând-o astfel la eșafod. Toți ceilalți de la curte aleg să se poarte ca și cum Dudley se trage din familia cea mai de vază și s-a bucurat întotdeauna de încredere și iubire.

Desigur, în țară lucrurile nu stau la fel. Primesc mesaje secrete de la oameni care mă asigură că, dacă va fi o revoltă împotriva Elisabetei și a ibovnicului ei vinovat de adulter, ei mă vor sprijini pe mine. Abia dacă le citesc. I le dau imediat lui William Cecil, care spune încet:

— Maiestatea Sa e binecuvântată cu o moștenitoare atât de loială. Vă iubește pentru asta.

Aș vrea să răspund obraznic: „Ei bine, nu prea o arată”. Sau aș vrea să întreb: „Mă iubește destul cât să-mi îngăduie să fiu fericită? Sau mă iubește doar cât să mă țină în starea asta de nesiguranță?”

Fiindcă, deși toată lumea știe că eu sunt moștenitoarea, ea nu mă declară astfel în Parlament, iar acum, că regina Maria a Scoției a anunțat că se întoarce în Scoția, multă lume spune că ar trebui s-o declare pe ea drept moștenitoare, ca să facă

pace cu ea și cu Scoția și Franța.

— Prietenul tău, Ned, e foarte bine primit la Paris și-mi scrie că Maria, regina Scoției, nu va contrasemna tratatul de pace și ține neapărat să se întoarcă în Scoția, să-și confirme pretențiile împotriva tronului englez, îmi spune William Cecil. A fost un minunat spion de-al meu la curtea franceză. L-au primit ca pe un prinț. El și fiul meu, Thomas, s-au întâlnit cu toți oamenii de vază din Franța, iar Ned mi-a spus multe secrete ale curții pe care nu le știam.

— Și când se întorc acasă? încerc eu să-mi fac glasul să sune cât mai voios.

— Curând, sper. N-am mai văzut tineri care să cheltuiască atât de mulți bani, grăiește Cecil, fără să-mi spună nimic.

Am nevoie să știu că se va întoarce curând. Îi scriu și, când nu primesc niciun răspuns, îmi fac griji că și-a uitat promisiunile față de mine, că s-a îndrăgostit de altcineva. Dau ordine ca Glynne, servitorul, să fie primit în apartamentul meu de îndată ce sosește, dar el nu vine. Îi scriu din nou lui Ned să-i spun că încă nu știu nimic sigur, dar că grețurile s-au domolit, ceea ce mă face să cred că au existat doar în mintea mea și n-au însemnat nimic. Nici la scrisoarea aceasta nu-mi răspunde. N-am mai avut probleme femeiești și, cu siguranță, m-am îngrășat. Îmi leg pieptarul din ce în ce mai larg și pot să jur că rotunjimea burții mele e mai mare pe zi ce trece. Dar nu pot să cred că e un prunc înăuntru. Par să fi trecut luni întregi de când Ned s-a culcat lângă mine și și-a trecut mâna lacomă peste șoldurile mele subțiri. A trecut o jumătate de an; cu siguranță, a trecut atât de multă vreme, încât nu pot să cred că există un copil, totuși nu pot să nu mă tem că este acolo.

Doamna mea de onoare, doamna Leigh, observă că am sânii mai mari și talia îngroșată, iar eu o întreb cum poate o femeie să știe că e grea și cât de repede vine un prunc după noaptea nunții. Ea e atât de îngrozită, că mă sperie, surpriza îi face ochii să se bulbuce și spune în șoaptă:

— Milady! Rușine, Milady!

O pun să jure că ține secretul. Îmi e doamnă de onoare de

ani întregi; ar trebui să știe că nu m-aș dezonora. Îi spun că sunt femeie măritată și-i arăt inelul și baticul de soție. Îi spun că am păstrat în siguranță scrisoarea prin care Ned mă cere în căsătorie, în cutia pentru giuvaiere, și că am și testamentul lui, în care mă numește soția lui. Îi explic că pruncul va fi moștenitorul tronului, iar ea îmi spune că o femeie poate să socotească timpul. Spune că durează zece luni de la ultimul soroc și că voi putea să-mi dau seama dacă e băiat sau fată după felul în care stă în burtă și dacă am poftă de dulce sau de sărat. Dacă am rău de mare în primele luni, pruncul nu va muri pe mare. Dacă-mi scot pisoii din cameră, o să fie un om de onoare. Cred că jumătate din spusele ei sunt prostii, dar e singurul ajutor pe care-l am la îndemână.

Trebuie să mă pot încrede în ea să mă ajute. Poate să socotească împreună cu mine momentul când se va naște copilul, dacă e într-adevăr unul acolo; mă poate ajuta să ascund că mă simt rău. Spune că lucrul acesta nu va fi deloc greu, dar că acum sora ei este bolnavă, acasă, iar familia are nevoie de ea. Îi dau îngăduința să plece pentru o săptămână ca să ajute la cositul fânului, apoi ea se face, pur și simplu, nevăzută.

Pur și simplu! Nu se mai întoarce la mine, deși m-a slujit ani de zile, iar lucrul acesta mă face să-mi dau seama că sunt cu adevărat în mare primejdie. Dacă doamna Leigh mă părăsește fără să mă prevină, pleacă de la curte și dintr-un serviciu profitabil din pricina secretului meu, atunci trebuie să fie vorba de o povară periculoasă. I-aș fi plătit o avere să rămână alături de mine și să mă ajute – i-aș fi dat toată punguța cu aur de la Ned –, dar ea preferă să fie undeva, departe. Trebuie că mă consideră fie teribil de dezonorată, fie în mare pericol și, oricum ar fi, nu vrea să aibă nimic de-a face cu mine, iar eu sunt din nou singură.

Dacă aș avea pe cineva care să mă ajute să mă hotărăsc încotro trebuie să apuc! Îi scriu din nou lui Ned, protejată de ambasadorul englez de la Paris, chiar dacă nici măcar nu știu dacă se mai află la Paris. Îi spun că păsările lui Janey se simt bine, iar Jo, mopsul, e foarte caraghios în credința față de

mine, de parcă ar ști că am nevoie de un prieten. A început să doarmă în patul meu și nu pot să fac vreo mișcare, că vine să-mi adulmece fața. Îi spun că regina și Robert Dudley se poartă ca un soț și o soție în primele luni amețitoare de după nuntă. Îi spun că doamna Leigh a fugit și că nu am pe nimeni să mă sfătuiască. Îi spun că nu știu sigur dacă sunt însărcinată, dar că mi-ar fi mult mai ușor dacă ar fi aici. Nu vreau să par demnă de milă, de parcă l-aș implora să se întoarcă, dar chiar mă simt singură cu grijile mele și fără un soț; și acum am atâta nevoie de el.

Nu primesc răspuns.

Știu că sunt zeci de motive să nu-mi răspundă, dar, desigur, eu mă tem că m-a uitat sau că s-a îndrăgostit de vreuna dintre papistașele franceze. Dacă frumoasa regină-văduvă, Maria, îl place și o să-l ia în Scoția drept prinț-consort, iar eu nu-l voi mai vedea niciodată la Londra? Îi scriu din nou și, chiar dacă aștept și tot aștept, nu primesc niciun răspuns.

— Băiatul meu și prietenul tău, Ned Hertford, pleacă în Italia, îmi spune William Cecil, de parcă ar aduce vești bune. Asta dacă nu-i chemăm înapoi acasă. Ce părere aveți, lady Katherine? Să le spunem să se întoarcă și să lase distracțiile deoparte?

Vreau să spun: poruncește-i să vină! În schimb, mă uit la fundele pantofilor pe deasupra netezimii pieptarului și simt cum burta mă mănâncă, strânsă tare cu balene.

— O, spuneți-le să se distreze! spun eu cu generozitate. Aici suntem fericiți cu toții, nu-i așa?

William Cecil nu e fericit aici. Îmi dau seama după șanțul adânc dintre sprâncenele lui, după cum îi sună glasul, de parcă ar minți, când se alătură sporovăielilor de la curte. Se teme de întoarcerea reginei Maria a Scoției în regatul ei. Se teme că Elisabeta, o regină, plănuiește să-i ofere regatul ei altei regine, de parcă în grădina Edenului n-ar fi fost Adam și Eva, de parcă o femeie ar putea să-și numească moștenitorul, de parcă moștenitorii lor trebuie să fie femei. Îi repugnă ideea unui moștenitor papistaș la tronul Angliei – ar nimici toată munca lui de-o viață, prin care a restabilit pacea în Anglia

protestantă –, dar Elisabeta e fermecată de gândul că o va avea atât de aproape pe frumoasa ei verișoară. Cecil bănuiește că Maria a Scoției – sau orice papistaș – este dușmanul lui religios, hotărât să distrugă munca lui de-o viață. Dar știe că a ajuns la capătul puterilor sale. Nu poate s-o convingă pe regină s-o considere pe verișoara ei, Maria, un inamic. Nu poate s-o convingă să se căsătorească cu un pretendent potrivit. Nu poate s-o forțeze să rămână grea. Ea nu va oferi țării un fiu. Iar mie mi-e atât de teamă că am s-o fac. Mi-e atât de teamă că sunt pe cale să-i ofer țării un fiu și un moștenitor regal și nimeni nu știe lucrul acesta în afară de mine. Iar eu nu sunt sigură.

Pentru o clipă, aproape cred că i-aș putea spune adevărul. Mă ține la distanță de celelalte doamne, cu o mână blândă așezată pe brațul meu.

— Să trimitem după contele de Hertford? mă întreabă el cu blândețe. Aveți nevoie de el acasă, lady Katherine?

Îmi dau capul pe spate și râd la fel de vesel ca Elisabeta, atunci când se preface a fi fără griji.

— Doamne, nu! îl liniștesc. N-am nevoie de niciun bărbat, cu atât mai puțin de conte!

Ne plimbăm pe râu cu barjele, Elisabeta stă pe tronul din barja regală, cu muzicienii alături, iar lumea privește de pe maluri. Robert Dudley se află lângă ea, ca întotdeauna, iar toate doamnele, eu printre ele, stau pe punte, frumoase și privilegiate. Nimeni nu-i simte lipsa lui Janey, nimănui nu-i e dor de ea, în afară de mine. Sora mea, Mary, e ca o păpușă mititică, așezată pe un scaun înalt. Îmi face cu ochiul; nimic nu pare s-o supere pe Mary vreodată. Mă gândesc că i-aș putea spune cât mi-e de teamă că sunt însărcinată și am fost părăsită de soțul meu, dar apoi îmi amintesc că e sora mea cea mică și că sora noastră mai mare a încercat întotdeauna să ne apere de nefericire și că a mers la eșafod fără să fi vorbit vreodată de îndoielile și temerile ei, scriindu-mi o scrisoare plină de sfaturi bune, cele mai bune pe care putea să mi le dea, în împrejurările acelea. Nu voi fi o soră mai

prejos de Jane. N-o voi împovăra pe Mary cu grijile mele.

Ambasadori, conți și nobili sunt așezați pe barja regală, bând vinurile cele mai alese și bârfind. Îl văd pe Robert Dudley cum își apleacă capul negricios către Elisabeta și-i șoptește la ureche și o văd pe ea că-și întoarce capul și zâmbește. Se iubesc atât de adânc, de puternic, încât uit deodată că e cea mai capricioasă dintre verișoarele mele și o văd ca pe o tânără îndrăgostită oarecare. Văd că tânjește după el de la felul cum întoarce capul, la modul în care strânge în palme brațele din lemn sculptat ale tronului ca să se împiedice să-l atingă. Mă gândesc – știu asta. Înțeleg asta. Am simțit și eu asta. Și îmi mut privirea înainte să-mi citească pe chip acest lucru periculos.

— Într-adevăr, e un spectacol dezgustător, îmi șoptește cineva la ureche, iar eu mă întorc și-l văd pe lordul Pembroke, cel care mi-a fost odată socru, iar acum stă lângă mine, studiindu-mă în timp ce o privesc pe Elisabeta.

— O, nu știu, spun eu, agățându-mă de renumele meu de fată inocentă și ignorantă, de parcă cele două lucruri ar fi unul și același.

— Dumnezeu să te binecuvânteze pentru asta, spune omul care m-a îmbrâncit afară din casa lui fără o binecuvântare, fără să-și ia rămas-bun.

Din locul unde stă cocoțată pe scaun, Mary îmi zâmbește și-mi face un semn din cap, de parcă m-ar sfătui să mă descurc cum pot cu un așa material care nu promite nimic.

— Ne-ai lipsit în familia Herbert, spune el cu pompă. Știu că fiul meu regretă că a fost despărțit de frumoasa lui soțioară.

Nu am ce să răspund la acest val de minciuni. Fac ochii mari și rămân tăcută, așteptând să văd încotro se îndreaptă.

— Și știu că și tu l-ai plăcut pe el, insinuează. Iubiți din copilărie, foarte drăguț. Poate că ar putea să-ți intre din nou în grații. Acum ești o mare doamnă, care, probabil, are un mare viitor, dar sigur n-ai uitat iubirea ta din copilărie.

Sunt atâtea de tăgăduit în ceea ce spune el, încât îmi pun mâna pe pieptar, unde burta apasă cu putere, și simt o mică mișcare, ca un clipocit. Îmi plec capul.

— Așa deci, iată-l pe fiul meu, Henry, la fel de amorezat ca întotdeauna, încheie tatăl său și face un pas într-o parte ca să-l arate, la fel cum un actor de mascaradă își arată partenerul de dans, pe Henry Herbert, mult mai zdravăn decât băiatul alb la chip din ziua nunții noastre, frumos, zâmbitor și, după câte se pare, foarte amorezat de mine.

— Nu mă așteptam la asta, îi spun eu când tatăl său își ia tălpășița să îngenuncheze dinaintea Elisabetei.

— Iartă-mă, spune Henry dintr-odată. Știi că n-am vrut niciodată să te părăsesc. Îți amintești cât de repede s-a petrecut totul și că nu se putea să-ți dai seama ce e bine, iar eu eram bolnav și trebuia să ascult de tatăl meu.

Închid ochii pentru o clipă. Îmi amintesc groaza și haosul, știind că Jane e pierdută și nimic nu mai poate s-o salveze.

— Îmi amintesc, spun cu încordare.

Îmi amintesc cât se poate de bine că s-au descotorosit de mine cât au putut de repede, de parcă le-aș fi ars degetele când m-au atins. Dar îmi amintesc și că niciunul dintre noi nu știa ce trebuie să facă, cu siguranță nu tânărul copilandru care îmi era soț.

— N-am crezut niciodată că ne vor despărți, spune el cu toată convingerea. Am crezut că jurămintele noastre sunt adevărate. Am crezut că suntem căsătoriți și că vom fi soț și soție. Habar nu aveam că putem fi despărțiți.

Îmi amintesc că l-am dorit în felul în care o fetiță își dorește ideea de soț. Îmi amintesc strălucirea minunată și frumusețea nunții, rochia mea lucrată cu migală și petrecerea care a durat două zile. Mi-l amintesc pe el, bolnav ca un câine, dar încercând să meargă alături de mine, în spatele lui Jane și al lui Guildford Dudley, către altar. Mi-o amintesc pe Jane, întinsă ca o coardă de lăută, neștiind ce trebuie să facă, dacă e voia nescrisă a Domnului, groaza ei față de tron, curajul ei când l-a înfruntat.

Zâmbesc, cu gândul la sora mea cea neînduplecată.

— Da, îmi amintesc toate astea.

— Acum ești moștenitoarea reginei... începe el.

Îmi observă zâmbetul și crede că e pentru el.

— Nu m-a numit în Parlament, îl previn, privind cu un ochi spre tronul unde Dudley aproape că s-a strecurat lângă ea, astfel că sunt aproape împletiți precum șerpii, iar ea aproape că-i stă în brațe.

— Ești singura moștenitoare protestantă, se corectează el. Și cea mai iubită de întreaga țară. Te-a numit moștenitoarea ei de față cu întreaga curte.

Îmi înclin capul.

— Dacă ne-am căsători, îmi spune el foarte încet, dacă ne-am căsători din nou, așa cum am făcut înainte, și am avea un fiu, atunci acel fiu ar fi regele Angliei.

Am un sentiment straniu când spune asta, de parcă mi s-ar fi întors stomacul pe dos într-un acces brusc de greață sau s-ar fi umplut de gaze. Mă gândesc – ar putea fi pruncul care a început să se miște la auzul locului măreț pe care-l va ocupa? Ca Elisabeta, nevasta lui Zaharia, din Biblie? Sfinți și păcătoși, izbăviți-mă, mă gândesc! Dacă ce-am simțit a fost pruncul mișcând, atunci trebuie să mă căsătoresc de îndată! Și Herbert e la fel de bun ca oricine altcineva. De fapt, mai bine Herbert decât altcineva, de vreme ce a venit el la mine, de vreme ce tatăl lui dorește să ne căsătorim din nou, iar Elisabeta nu prea poate să interzică asta, fiindcă am mai fost căsătoriți. A fost o partidă foarte bună atunci; e destul de bună și acum. El dorește asta, tatăl lui o dorește, regina nu poate s-o interzică... iar eu trebuie să mă căsătoresc cu cineva. Isus Cristos știe când o să se întoarcă Ned acasă. Doar mama Lui, Fecioara, știe de ce nu-mi răspunde la scrisori. Ea, la fel ca mine, a căutat un bărbat care să-i fie tată pruncului său. Ea, la fel ca mine, a știut că nu poate să fie prea pretențioasă. Trebuie să mă mărit cu cineva dacă am un prunc care a început să miște în burtă.

Zvâcnirea din burta mea e atât de puternică, încât nu-mi vine să cred că el n-o bagă de seamă. Mă întind spre el, iar el nu are ideea că îl prind de mână fiindcă am nevoie de sprijin.

— Într-adevăr, avem amintiri frumoase, spun eu la întâmplare.

Asud: sigur va observa broboanele de sudoare pe chipul

meu alb.

Mă ia de mână.

— Niciodată n-am considerat că nu suntem căsătoriți, spune el. Întotdeauna m-am gândit la tine ca la soția mea.

— Și eu, și eu, spun la întâmplare.

Mă întreb îngrozită dacă nu cumva pruncul e pe cale să se nască, dacă n-o să vină acum, de față cu toată lumea. Trebuie să ajung în partea din spate a barjei și să găsesc un loc unde pot să mă așez și să strâng din dinți și să încerc să îndur, rugându-mă ca această plimbare de plăcere să se termine mai repede, iar eu să pot ajunge în camera mea. Nu pot să-l las să vină aici. Nu pot să mă golesc, pur și simplu, dinaintea întregii curți. Pe barjă! Pe barja regală! În veșmintele cele mai alese!

Își pleacă capul și-mi arată ceva ce ține în mână. E vechea mea verighetă, din ziua atât de îndepărtată a nunții noastre.

— Vrei s-o primești înapoi, pentru logodna noastră? șoptește el.

— Da! Da! spun eu.

Aproape că i-o smulg din mână, cu atâta disperare îmi doresc să plece.

— Și îți voi trimite portretul meu.

— Da, da.

— Mi-l vei trimite și tu pe al tău?

— Da, sigur. Dar acum, te rog, iartă-mă…

— Suntem logodiți din nou.

— Așa e.

* * *

Sunt așa de netoată. Zvâcnirea aceea atât de puternică nu era nașterea, ci pruncul care mișca – dar cine era să știe că se simte așa de tare? Nu scrie nimic în Biblie care să te prevină că se simte ca și cum ai fi gata să mori. Dar acum, că mi s-a întâmplat mie, știu ce este. E clar sunt grea, nu mai pot să mă mint nici măcar pe mine. Acum am adesea senzația aceasta de spaimă care-mi întoarce stomacul. Pruncul se mișcă fără voia mea, așa că uneori, când sunt întinsă în par, burta mea

umflată tresaltă și zvâcnește dintr-odată și pot chiar să văd cum se mișcă, de parcă aș avea un pisoi ascuns sub cămașa de noapte. Dar nu e un pisoi – cu un pisoi aș ști ce să fac și nimeni n-ar avea nimic împotriva unui pisoi –, e un prunc și încă unul pe care nu am voie să-l zămislesc, să-l port în pântece și să-l nasc. Dar, indiferent dacă am voie sau nu, dacă vreau sau nu, acest prunc o să vină, ca o forță teribilă, de neoprit, ca un nor de ploaie care se abate asupra câmpului, negru și amenințător și de necontrolat.

— Te simți bine? mă întreabă Mary cu sinceritatea unei surori mai mici. Că ești la fel de umflată ca regina când e bolnavă și ești atât de prost dispusă zilele astea.

Tânjesc să-i spun că sunt îndrăgostită de Ned, dar nu am vești de la el. Că trebuia să plece pentru câteva săptămâni, dar au trecut luni întregi. Tânjesc să-i spun că ne-am căsătorit, dar el m-a părăsit, și acum sunt însărcinată și nu pot nici măcar să mă plâng de purtarea lui, de vreme ce nunta a fost secretă, iar pruncul e un secret și mai înfricoșător, iar eu nu mai pot răbda să-l păstrez. Și, în orice caz, într-o bună zi trebuie să se nască și atunci secretul meu va fi aflat, iar eu voi fi făcută de ocară ca o femeie stricată, trasă de car și biciuită.

— Mi-e rău, spun, amărâtă. Mi-e atât de rău. O, Mary, aș vrea să-ți pot spune cât îmi e de rău.

Se opintește să se urce pe locul de la fereastră lângă mine, cu picioarele ei mici atârnând.

— Ai febră?

— Nu, nu, nu sunt bolnavă, mă contrazic eu. Doar mi-e rău.

— Ți-e dor de Ned?

— Deloc.

Ea se încruntă la mine, cu fruntea sa mică încrețită, de parcă n-ar putea să mă înțeleagă deloc.

— Eu am un prieten, un prieten secret și nu-ți voi spune numele lui; dar nu m-aș lepăda de el niciodată.

Îmi oferă secretul ei în schimbul celui pe care-l am eu.

— Spune că mă iubește și știu că eu îl iubesc pe el. Nu-ți voi spune mai mult. Doar ca să-ți arăt că pot păstra un secret,

că sunt o femeie în toată firea, chiar dacă sunt foarte mică. Poți să-mi spui că-l iubești pe Ned, iar eu pot să pun secretul ăsta alături de celelalte. Poți să-mi împărtășești secretul tău.

Scot un mic geamăt de deznădejde la gândul că sora mea ar putea să ajungă în starea cumplită în care mă aflu eu acum.

— Nu mai vorbi despre el, îi spun. Oricine ar fi, prietenul ăsta secret al tău. Nu-l ține secret. Uită-l. Nici măcar nu-l visa. Și, dacă vrea să se căsătorească cu tine, spune-i că nu vei putea niciodată să te căsătorești fără încuviințarea reginei.

— N-o să mă lase niciodată să mă căsătoresc, îmi dă Mary la o parte sugestia cu o ridicare morocănoasă din umeri. I-ar fi prea teamă că o să-i aduc un moștenitor pitic pentru tron. Nu vrea un prinț Tudor înalt cât genunchiul broaștei.

Sunt atât de îngrozită să-mi închipui asta, că mi se taie răsuflarea.

— Dar n-ai putea să ai un copil de înălțime normală?

— Cine știe?

Ridică din nou din umerii ei rotunjiți, o fată cochetă în miniatură.

— Cine știe cum merg treburile astea? În tot cazul, o să mă asigur că-mi găsesc un iubit înalt ca să echilibreze balanța.

— Mary, nu poți să ai un iubit! Nici măcar în glumă să nu mai spui asta! Jură-mi că n-o să te întâlnești cu nimeni. Că o să uiți de secretul tău.

— Are legătură cu Ned? V-ați căsătorit în secret?

Îmi acopăr gura cu mâna și casc ochii la ea.

— Taci din gură, spun. Serios, Mary. Nu mai spune nicio vorbă. N-am niciun secret și nici tu nu trebuie să ai vreodată unul.

Îmi dă mâna la o parte.

— Ei, na, spunea ea cu indiferență. Nu sunt puricele din așternuturile tale. N-ai de ce să mă ciupești. Dar nici bârfitoare nu sunt. Secretul pe care nu-l ai e în siguranță la mine.

Se răsucește până la marginea divanului de la fereastră și face un mic salt ca să coboare.

— Dar Henry Herbert nu e potrivit pentru tine, ascultă-mă bine. Ăsta se schimbă după cum bate vântul: merge oriunde îl duce curentul. Face numai ce-i spune tatăl lui, iar tatăl lui nu se gândește decât la familie. Acum cred că tu vei fi numită moștenitoare în Parlament, mai degrabă decât regina Maria, și că o să urci pe tron când o să moară Elisabeta. De-asta se tot învârt în jurul tău ca și cum te-ar iubi. Să nu-ți închipui că e adevărat.

— Cred că nimeni nu mă iubește, spun eu cu tristețe.

Mary mă ia de mână și și-o lipește de obraz.

— Eu te iubesc, spune ea. Și am o inimă mare. Mai mare decât a lui Henry Herbert, oricum.

— El e singura mea speranță, spun eu cu tristețe.

— Chiar ai de gând să te măriți cu el? mă întreabă ea, nevenindu-i să creadă. Pentru că, te previn, umblă peste tot pe la curte și le arată tuturor portretul tău, spunând că sunteți logodiți. Lumea mă întreabă. Eu am spus că nu-i așa.

Pruncul meu se mișcă, ca și cum n-ar fi de acord.

— Nu îndrăznesc să-l refuz.

— Ți-a dat inel? întreabă Mary.

— Da. Verigheta mea veche, de la cealaltă nuntă. A păstrat-o. Și mi-a mai dat o brățară și un săculeț cu aur ca să-și dovedească sinceritatea. Tatăl lui mi-a dat o broșă de la mama lui.

— Cere-i reginei încuviințarea să te căsătorești cu el cât suntem în călătorie, mă sfătuiește Mary. E în toanele cele mai bune când curtea e plecată de la Londra, iar ea și Dudley stau împreună toată ziua – și toată noaptea. Sau de ce nu-i ceri lui Dudley să vorbească în numele tău? Și el joacă rolul de iubit vara asta; e de partea iubirii împotriva întregii lumi. Nu poate să te îndemne să fii cu băgare de seamă, chiar el o împinge pe ea la căsătorie cât poate de repede. Dacă asta vrei. Deși nu pot să pricep de ce-ai vrea asta.

Clipesc.

— Nici măcar nu mi-am strâns lucrurile, spun eu fără nicio legătură. Nu găsesc coșul pentru călătorie al Domnului Năsuc.

— Te ajut eu, spune surioara mea cea surprinzătoare. Nu

mai plânge. Ned o să se întoarcă acasă curând și o să te ceară înapoi sau o să te măriți cu Henry. Oricum ar fi, o să te alegi cu o casă și un soț. Cineva o să te iubească pentru ce ești. Eu te iubesc, măcar eu. Ce vrei mai mult de-atât?

[45] În voiaj: drumul către Wanstead, vara anului 1561

Plecăm de la Londra și, în prima noapte, ne oprim la palatul Wanstead, unde Lord Richard Rich, care a abandonat-o pe Jane cu atâta ușurință, ne întâmpină în calitate de mândru proprietar. Robert Dudley îl dă la o parte, o ajută pe regină să coboare de pe cal și o trece pragul în brațe, de parcă ar fi acasă la el, iar ea e mireasa lui. Elisabeta râde, încântată, iar Richard Rich reușește să zâmbească pieziș.

Servitorii ne-au scos din cufere veșmintele și giuvaierele, dar Wanstead e atât de plin de fast, încât folosim așternuturile lor și vasele lor de aur și argint. O văd pe Elisabeta că studiază parcul mănos din jurul palatului și știu că întreaga curte va merge la vânătoare mâine. Va trebui să găsesc o scuză; doar puțin mai mult de zece kilometri dacă merg călare, mă aleg cu un junghi așa de dureros, că abia mai pot sta în picioare când sunt ajutată să cobor de pe cal. Cu siguranță n-aș putea să merg în galop după câinii de vânătoare.

— O scrisoare pentru domnia voastră.

Unul dintre servitorii lui Rich, îmbrăcat în livrea, face o plecăciune și îmi întinde o scrisoare care poartă numele meu.

— O scrisoare?

Pentru o clipă, nici măcar nu i-o iau din mână. O privesc cu speranță crescândă, apoi, încet, nesigură, întind mâna. Mă simt de parcă cineva mi-ar oferi cheia cu care aș putea scăpa dintr-o închisoare a grijilor.

În sfârșit, mi-a scris Ned – în sfârșit. Poate mi-a scris când se afla pe coastă și s-a întors deja în Anglia, iar acum merge

călare spre nord să mă prindă din urmă. Sunt așa de bucuroasă să văd scrisoarea de la el, că aproape uit că sunt supărată fiindcă vine atât de târziu. Nu contează. Nimic nu contează. Dacă vine la mine acum, putem mărturisi; eu pot să rup logodna cu Henry Herbert și-i vom spune reginei, iar totul va fi bine. Cum spune micuța Mary, ce să vreau mai mult decât?

Dar apoi văd că nu e scrisul lui Ned și nici pecetea lui. De îndată ce pun mâna pe scrisoare, speranțele mele se năruie. Plec din curtea plină de forfotă a grajdurilor, unde servitorii iau caii de la curteni și le dau drumul pe pajiștea roditoare și trec în grădină, unde copacii își aștern umbra răcoroasă peste o bancă din piatră, iar eu pot să mă așez și să îmi odihnesc spinarea dureroasă și să citesc scrisoarea.

Dacă până acum am dus o viață cinstită, nu voi începe acum să-mi pierd onoarea și să-mi duc restul vieții alături de o târfă, despre care vorbește aproape toată lumea...

Aproape că o scap din mână. Cred că o să leșin; mi s-a tăiat răsuflarea de groază. O recitesc. Mă face târfă; zice că toată lumea vorbește despre mine. Simt cum inima îmi bate nebunește, iar pruncul din burtă nu mai mișcă, de parcă ar fi înghețat de groază auzind așa jignire la adresa mamei lui.

— Ned, șoptesc eu cu jale.

Nu-mi vine să cred că a plecat și a lăsat să mi se întâmple un lucru atât de îngrozitor. Nu-mi vine să cred că povestea noastră de dragoste se poate termina atât de dezastruos: cu un prunc în pântecele meu și Henry Herbert – tocmai Henry Herbert! – care mă acuză că sunt o târfă.

Ai căutat să mă prinzi în capcană cu momeala dulce a prieteniei, dar (slavă Domnului) sunt atât de curat, încât nu mă vei atinge mai mult de atât, cu excepția câtorva daruri, care, printr-o șiretenie nesocotită, au plecat din mâinile mele, ca să acopere ticăloșia ta și a lui, deopotrivă.

Știe că sunt însărcinată. Nu pomenește numele lui Ned, dar vor fi alții care se vor grăbi să-i strice buna reputație cu numele meu. Trebuie să-i înapoiez darurile lui Herbert și să-l implor să nu sufle o vorbă. Bineînțeles că e furios pe mine pentru că i-am întins o cursă și, ca să fiu sinceră, nu pot să spun că nu are dreptate, iar eu sunt nevinovată. Nu pot să-i condamn indignarea. M-aș fi măritat cu el și m-aș fi folosit de numele lui ca să-mi ascund rușinea cumplită. Și, desigur, în adâncul sufletului, am știut mereu că n-o să meargă. Aș fi putut să nasc înainte să ajungem la altar. Ar fi trebuit să-i spun totul imediat după nuntă și atunci s-ar fi înfuriat pe mine la fel de rău ca acum.

Dar atunci aș fi fost soția lui, iar copilul meu ar fi avut numele lui, iar eu mi-aș fi câștigat un adăpost, chiar dacă unul temporar. Și, oricum, ce altceva aș fi putut să fac? Am crezut că, dacă aș fi soția cuiva când aduc pe lume copilul, e de ajuns. Copilul meu ar avea un nume, eu aș avea un soț. Acum voi fi făcută de rușine fățiș odată cu nașterea copilului și numită târfă de către un bărbat pe care am încercat să-l iau de soț și să-l încornorez în același timp.

Îmi cuprind capul cu mâinile și încep să plâng deasupra aceste scrisori pline de cruzime.

Chiar nu știu ce-am să mă fac. Chiar nu am idee ce ar trebui să fac acum și, chiar în clipa aceasta, pruncul se întoarce și se trântește cu toată greutatea în pântecele meu, apăsându-mi pe burtă așa de tare, că trebuie să dau fuga la garderobă să mă ușurez din nou. Mă gândesc: Doamne, e o adevărată nenorocire. Mă gândesc: e cea mai mare nenorocire pe care mi-o pot închipui și mi se întâmplă tocmai mie. Am fost atât de fericită când eram soția lui Ned și prietena lui Janey, moștenitoarea reginei și sora sfintei, iar acum am căzut atât de jos. Foarte jos. Atât de jos, încât nu pot să văd cum m-aș mai putea ridica vreodată.

* * *

Nu e greu să le conving pe doamnele de onoare ale Elisabetei că nu mă simt bine. Durerea care mi se citește pe

chip mi-a șters frumusețea copilărească, iar noaptea nu pot să dorm, fiindcă pruncul începe să mă lovească și să mă apese în clipa când mă întind în pat. Am umbre întunecate sub ochi, iar pielea mea frumoasă și catifelată e urâțită de pete. Oricine ar fi de părere că am dizenterie. Sunt umflată de parcă sufăr de dropică și mă dor tot timpul spatele și burta.

Și, în fiecare zi, când sunt în serviciul reginei, trebuie să stau în picioare tot timpul, pe când ea stă jos și se plimbă și dansează. Trebuie să fac reverențe cu spatele drept, trebuie să zâmbesc. Cred că e un fel de tortură fără sfârșit, la fel de rea ca oricare instrument de tortură din Turn, și că ar fi mai bine dacă aș mărturisi și mi-aș primi sentința decât să-mi petrec fiecare zi rostind minciunile acestea și suportând durerile acestea. Dacă m-ar supune la cazne, și tot n-ar putea să fie mai rău de atât.

* * *

Voiajul continuă, de la o casă frumoasă la altă gazdă primitoare, iar Elisabeta e fericită ca un porc care a scăpat în trifoi, cu Robert Dudley alături toată ziua, dansând cu ea întreaga seară și dormind în camera alăturată noaptea. Parcă ar fi niște iubiți tineri, flirtează și râd, joacă jocuri de noroc și se plimbă călare alături. Sunt fericiți împreună, cum am fost eu și Ned – înainte ca ea să-l trimită la drum și să mă condamne pe mine la singurătate și rușine.

Îi scriu uneia dintre slujitoarele rămase la Westminster și-i cer să meargă la cufărul meu din sala tezaurului, să ia cutia mea de giuvaiere și să-mi trimită tot ce mi-a dăruit Henry Herbert. Trebuie să-i înapoiez prostia lui de portret și medalionul cu o șuviță din părul lui. Banii i-am cheltuit, așa că nu pot să-i înapoiez.

[46] Palatul Pirgo, Essex, vara anului 1561

Nu primesc niciun răspuns de la slujitoarea mea și mă tem că nu mi-a primit scrisoarea sau că nu găsește lucrurile mele sau că s-a ivit vreo încurcătură. Înainte să-i scriu din nou și să-i spun să se grăbească și să facă ce i-am cerut, ajungem la casa cea nouă a unchiului meu, John Grey, la Pirgo. E emoționant de mândru de casa lui, un conac regal, primit în dar de la regină. E de părere că un astfel de semn al grației reginei trebuie să se reverse și asupra mea. Îmi oferă roluri de seamă la distracțiile pentru regină; vrea să conduc eu dansurile. Nu poate să înțeleagă de ce mă feresc din calea ei.

— Și nu mai arăți chiar atât de bine, se plânge el. Ce-i cu tine, fătucă? Te-ai îngrășat. N-ai voie să mănânci prea mult până nu ești numită moștenitoare a tronului și declarată ca atare în Parlament. Regina nu are răbdare cu oamenii lacomi. Cu toții ne dorim o moștenitoare frumoasă, care să arate ca o femeie fertilă. Dar pari istovită.

— Știu. Îmi pare rău, spun eu scurt.

Pentru o clipă, mă întreb dacă i-aș putea spune că am căzut într-un păcat mult mai grav decât lăcomia, dar îi privesc chipul parcă cioplit în piatră și nu îndrăznesc să-i spun că încă o nepoată Grey s-a pus rău cu stăpânirea.

— Ce ai sub pelerină? mă întreabă el, dintr-odată.

— Pisica mea, pe nume Ribbon, spun eu.

Nu zâmbește când vede pisica albă, frumoasă.

— Ridicol, spune el. Să n-o vadă câinii mei de vânătoare; au s-o sfâșie.

— Scrisoare pentru lady Katherine, spune slujitorul lui, întinzându-mi o scrisoare cu blazonul Pembroke. Solul așteaptă răspuns.

— Chiar așa? se înveselește unchiul meu de îndată. Îți scrie Henry Herbert, nu-i așa? Am vorbit cu tatăl lui cu puțin timp în urmă. Spunea că se gândeau să vă reînnoiască logodna. Deschide-o, fătucă.

— Aș prefera s-o citesc mai târziu, spun eu.

Gura mi-e uscată.

El râde.

— O, nu mă lua în seamă, spune el, întorcându-se către

servitor și vorbindu-i despre pregătirile pentru cina reginei, în timp ce eu rup sigiliul și desfac scrisoarea de o pagină.

Fără întârziere, îți cer, doamnă, să-mi trimiți, prin acest sol, scrisorile și darurile și portretul pe care ți le-am trimis, căci altfel, să-ți spun fără ocoliș, am să te fac la fel de cunoscută întregii lumi, pe cât îmi e cunoscută preacurvia ta mie, mulțumesc lui Dumnezeu, și de mulți alții bănuită.

Cred că o să mi se facă rău. Citesc cuvintele iar și iar. Știe că sunt în voiaj – își închipuie că iau portretul lui cu mine peste tot? Biet neghiob: cred că da. Cât e de înfumurat, mă gândesc eu nebunește. Cât de prost! Cât de bucuroasă sunt că nu ne vom căsători, apoi mă gândesc: o, Doamne, dacă nu ne căsătorim, dacă o să spună că sunt o târfă, eu ce-am să mă fac?

— Toate bune? întreabă unchiul meu. Nu pari prea fericită. O ceartă între iubiți?

— E totul bine, răspund eu, înecându-mă cu minciuna.

Dacă Henry nu-și primește scrisorile înapoi și spune că sunt ibovnica lui Ned, atunci voi cădea în dizgrație și, împreună cu mine, și unchiul meu, și restul familiei. Mary va fi nevoită să plece de la curte și unde se va duce? Nu vom mai fi plătite ca doamne de companie ale reginei: nu vom mai primi daruri de la pretendenți și nici favorurile ei. Ruina mea va însemna ruina întregii familii. Și unde se va naște acest prunc și cine va plăti pentru traiul lui?

— E totul bine, îmi dezvelesc eu dinții într-un zâmbet lipsit de voioșie. Cât se poate de bine.

— Bine, bine, spune el vesel. Îi vom cere încuviințarea reginei pentru căsătoria ta cu Henry Herbert, poate chiar cât timp stă aici. Diseară, dacă totul merge cum trebuie și e binedispusă, ce zici? Ar trebui să vezi ce castel de marțipan mare am! Sper să reușească să-l aducă din bucătărie fără să-l scape! Îți spun, o să-mi stea inima-n gât! E vremea să te măriți, tânără Katherine!

— Încă nu, îmi înghit eu fierea. Nu vorbiți cu regina încă, vă

rog. Domnul meu Henry e supărat pe mine din pricina unui fleac. Trebuie să-i trimit un dar. Dacă aș putea să-mi trimit slujitoarea la Westminster, ea ar putea să-l găsească.

El râde.

— O, iubire de tineri! Iubire de tineri! Vă faceți viața atât de grea unii celorlalți! Trimite-i un trandafir presat din grădina mea și o să fie mai mult decât suficient, o să vezi. Iar eu voi vorbi cu regina în numele tău când va fi binedispusă, de îndată ce-mi dai tu încuviințarea.

— Așa voi face, spun eu prostește. Nu vorbiți până atunci. O să vă dau încuviințarea.

Mă bate pe umăr.

— Mergi de te schimbă în rochia cea mai frumoasă, spune el. O să-i oferim Maiestății sale o cină și distracții pe care și le va aduce aminte cât timp va domni.

— Mă duc, spun eu, ascultătoare. Mulțumesc, unchiule. Mulțumesc mult.

— Și du-ți toate animalele la grajduri, spune el. Nu vreau să facă murdărie în casa mea cea nouă.

Îl țin pe Ribbon în cușca pentru voiaj fiindcă e foarte umblăreț și o să plece la plimbare, dar îi strecor pe Jo, cățeaua, și pe Domnul Năsuc în apartamentul meu și îi las liberi în camera mea. Fie binecuvântați, sunt singurele făpturi cărora le pasă de mine. N-o să-i las în grajduri, orice-ar spune unchiul meu.

Toată seara mă simt ca un actor bătrân și obosit, jucând rolul nepoatei iubite a unchiului meu, a doua preferată între verișoarele reginei – după Maria, regina Scoției – moștenitoarea ei declarată, cu limpezimea unui somnambul. Nu știu ce pot să fac. Nu știu cine mă va ajuta. Nu-l pot opri pe Henry Herbert din a-i face cunoscută rușinea mea tatălui său, și apoi întregii curți. Chiar dacă aș putea găsi nenorocitele lui de suveniruri și i le-aș trimite la timp, mă îndoiesc că asta i-ar închide gura, căci mândria lui e atât de adânc rănită, iar înfumurarea atât de jignită. Așa că trebuie să mă gândesc – dacă vorbește și mă face de ocară, regina va afla de îndată, la fel și William Cecil și Robert Dudley și lady

Clinton și unchiul meu și Katherine Brandon, bunica mea vitregă și mătușa mea, Bess St. Loe; și toată lumea care mi-a promis bunăvoință în trecut mă va urî fiindcă am fost o desfrânată și o mincinoasă.

Mă gândesc: trebuie să-i spun cuiva care mi-ar putea fi prieten și ar sta între mine și regină. Trebuie să aleg pe cineva dintre acești curteni oportuniști, cu două fețe, cărora le pasă doar de folosul propriu. Trebuie să găsesc un om pe care să-l împovărez cu secretul meu îngrozitor și să sper că va rămâne lângă mine.

Aș putea să-i spun lui William Cecil – e cel mai bun sfetnic care ar putea să se descurce cu regina și mă sprijină drept prințesă protestantă și moștenitoare. Este împotriva oricărui papistaș, așa că mă va prefera întotdeauna pe mine reginei Maria a Scoției și lui Margaret Douglas. Sunt singura prințesă protestantă. Este fidel cauzei mele. Dar nu-i pot spune. Pur și simplu, nu pot. N-aș putea să-l privesc în ochii aceia căprui, plini de încredere și triști ca ai unui prepelicar, și să-i spun că l-am mințit luni în șir, că m-am căsătorit în secret și m-am culcat cu soțul meu, iar acum l-am pierdut, și el a plecat – cine știe unde, chiar cu fiul lui – lăsându-mă să înfrunt mânia reginei de una singură. E prea mult. Nu pot s-o spun. Nu-mi pot convinge gura să rostească aceste cuvinte. Sunt prea copleșită de rușine ca să mă confesez unui om cum e William Cecil.

— Te simți bine?

Mary, sora mea, e lângă mine, la înălțimea cotului, cu privirea ridicată spre chipul meu.

— Ești pământie.

— Mi-e greață, spun. Nu te uita la mine. Nu vreau să se uite nimeni la mine.

— Ce-i cu tine în ultima vreme? întreabă ea. Ești agitată peste poate.

Clipesc să-mi ascund lacrimile care mi-au umplut pe neașteptate ochii.

— Și plângi tot timpul! se vaită ea. Te-a părăsit Ned?

— Da, spun eu, iar cuvintele îmi cad din gură ca niște

bolovani când îmi dau seama că acesta e adevărul. A spus că o să-mi scrie; și nu mi-a scris. A spus că o să fie plecat câteva săptămâni; și e plecat de luni întregi. Nu-mi răspunde la scrisori; și nici măcar nu știu unde este. Până la urmă, chiar trebuie să recunosc că m-a părăsit. M-a părăsit demult. Și nu știu ce-o să mă fac fără el.

— Henry Herbert? sugerează ea.

— E furios pe mine fiindcă-l iubesc pe Ned. A aflat despre asta.

Își strânge buzele frumoase.

— Nu poți să fii fericită fără vreunul dintre ei?

— Eram logodiți, spun eu.

Nici măcar acum nu-i pot spune adevărul surorii mele.

— Mă simt pătată.

Mary râde de mine.

— Pentru Dumnezeu! Chiar sora noastră a murit pe eșafod pentru Cuvântul lui Dumnezeu. Asta înseamnă să fii compromis. A murit pentru că i-a dat cuvântul lui Dumnezeu și n-a vrut să și-l ia înapoi. Ai de gând să-ți ruinezi viața pentru o mică promisiune? De iubire? Pentru un bărbat? Uită de promisiune și gata! Încalc-o!

— N-are nicio legătură cu Jane, spun eu.

— Sigur! Trebuie să încercăm din răsputeri să nu semănăm cu Jane. Trebuie să trăim vesele și să căutăm plăcerile vieții. Singurul lucru de învățat în urma morții lui Jane e că viața e prețioasă și fiecare zi e un dar pe care trebuie să-l prețuim. Treci de partea dușmanului! Fii oportunistă! Ia-ți înapoi promisiunea!

— Nu asta a vrut ea să ne învețe, spun eu, cu gândul la „învață să mori”.

— Nu cred că a fost o profesoară bună și niciun exemplu bun, spune Mary cu obrăznicie.

Sunt la fel de surprinsă pe cât aș fi dacă Jo, mopsul, s-ar ridica pe picioarele din spate. N-aș fi crezut că surioara mea s-a gândit vreun pic la lucrurile astea. Mereu am crezut că era prea mică să înțeleagă ce s-a întâmplat cu Jane și – spre rușinea mea – am crezut că statura ei o împiedică să audă

toate discuțiile și certurile care se iscă atât de sus față de gluga ei frumoasă.

Ochii ei întunecați scânteiază de indignare, apoi zâmbește.

— O să-mi găsesc filosofia proprie și o să-mi trăiesc viața, îmi spune ea. Și n-o să mă tem de nimic.

Trece de mine, iar cineva o invită la dans. O văd cum se aliniază alături de celelalte fete, care sunt de două ori mai înalte decât ea, dar nici pe departe la fel de drăguțe și niciuna la fel de înțeleaptă ca ea. Mă gândesc la ea, că nu are mai mult de patru picioare înălțime, dar nu se teme de nimic și mă gândesc: nu-i pot spune reginei, nu pot îndura s-o ruinez pe Mary.

Cred că-i voi spune mătușii noastre Bess – Lady St. Loe. Nu e ea cea mai blândă femeie din lume, dar a iubit-o pe mama și a promis să-mi fie prietenă. A spus, la înmormântarea mamei, că pot apela la ea. E o femeie cu multă experiență, măritată de trei ori și am pierdut șirul copiilor pe care i-a avut. Ea sigur știe care sunt semnele când ești grea și când se va naște copilul. Ea trebuie să înțeleagă că iubirea te poate duce mai departe decât se cade, probabil, să fi mers. Și este prietena și confidenta Elisabetei. Dacă primește bine veștile mele, nu-i așa că poate să mărturisească ea pentru mine și să rezolve lucrurile?

* * *

Am luat hotărârea, dar nu găsesc momentul potrivit, nici măcar cuvintele potrivite. Nu îndrăznesc să vorbesc cât timp ne aflăm sub acoperișul unchiului meu: nu pot îndura să-l acopăr de rușine. Dacă Elisabeta se înfurie, va fi furioasă pe toată lumea și nu-l pot expune pe el la veninul pe care-l poate răspândi ea când crede că nu a fost tratată cum se cuvine. Așa că aștept, în timp ce voiajul ne duce încet către est, zi după zi, pe timp de ploaie și prin furtuni de vară – cu o furtună atât de puternică într-o noapte, încât hornurile se clatină pe acoperișuri și toți cred că a venit sfârșitul lumii – până când ajungem la Ipswich, apoi mă apucă o durere, una nouă, care se întinde dintre picioare până în coaste, iar eu mă

gândesc, o, Doamne, o să mă rup în două, și trebuie să-i spun mătușii Bess și să chemăm un doctor sau o să mor din pricina acestui secret în timp ce pruncul iese din pântecele meu.

[47] Casa domnului More, High Street, Ipswich, vara anului 1561

Aștept să se facă noapte, deși curtea e atât de voioasă și lipsită griji pe timp de vară, că regina nu merge la culcare până aproape de miezul nopții. Dar, când se face, în sfârșit, liniște, iar servitorii au adormit pe mesele așezate pe capre de lemn, din salonul casei, sau în fața vetrei, înfășurați în pelerine, o las pe Jo sforăind pe perna mea, pe Domnul Năsuc alături și pisica în coșul ei și mă strecor către camerele lui St. Loe, bat la ușă și, când o aud pe mătușa Bess întrebând „Cine e?”, intru în vârful picioarelor.

Stă pe pat, îmbrăcată în cămașă de noapte, citind din Biblie la lumina lumânării, cu o scufie legată sub bărbie. Slavă Domnului, doarme singură. Dacă ar fi fost cineva cu ea, n-aș fi putut scoate un cuvânt. Soțul ei a plecat înaintea celorlalți curteni. Este căpitanul gărzii reginei și maimarele majordomilor, așa că trebuie să se asigure că locul unde urmează să petrecem următoarea noapte se ridică la cerințele pretențioase ale reginei. Așa că Bess, soția lui de numai doi ani, e despărțită de soțul ei pentru ca Elisabeta să poată petrece împreună cu ibovnicul ei în cel mai mare lux pe care-l poate organiza William St. Loe. Ne învârtim toți în jurul acestei regine capricioase, de parcă n-ar fi crescut într-o casă mică, bucuroasă să primească veșminte vechi, fără nume, titluri sau prieteni.

— Cine e? întreabă Bess și, când mă vede, zâmbește. O, Katherine, draga mea. Ce s-a întâmplat? Nu te simți bine?

Închid ușa după mine și mă apropii de pat.

— Mătușă Bess... încep eu, apoi mă gândesc că nu pot să spun nimic.

Nu pot să-i spun nimic. Nu reușesc să spun niciun cuvânt.

— Ce s-a întâmplat, Katherine? Ce e, draga mea? întreabă ea.

Pare îngrijorată. Mă gândesc că dacă aș avea o mamă care să mă privească așa, aș putea să-i spun orice.

— Eu... eu...

Ochii i se îngustează.

— Ce e? întreabă ea. Ai necazuri?

Drept răspuns, îmi dau la o parte faldurile grele ale halatului de noapte. Sub el, cămașa de noapte din pânză albă mi se lipește de sânii măriți, de talia îngroșată. Îmi vede rotunjimea neîndoielnică a pântecelui umflat, buricul ieșit puțin în afară, în ciuda faptului că mi-am strâns tare corsetul.

Își duce amândouă mâinile la gură, iar deasupra degetelor, ochii căprui se măresc într-un țipăt mut.

— Doamne, Dumnezeule, ce-ai făcut? șoptește ea.

— Sunt măritată, spun eu cu disperare.

— Ce? Cu Henry Herbert?

— Nu, nu, lui i-am promis doar când eram cuprinsă de deznădejde, dar știe totul despre asta.

— Doamne, Dumnezeule!

— Sunt căsătorită cu Ned Seymour.

— Da?

— Da. Dar a plecat și nu-mi scrie.

— Se dezice de căsătorie?

— Nu știu. Sper că nu.

— Știe despre asta?

— Nu știu. Nu eram siguri. Janey știa.

— La ce folosește asta? întreabă lady Bess, furioasă. Ea e moartă, iar el e dispărut. Mai știe cineva? William Cecil?

— Nu, nu, n-am putut să-i spun lui. N-am putut să-i spun nici lui lady Clinton, iar eu...

— Și de ce naiba-mi spui mie? scuipă ea, ținându-și încă mâinile la gură. De ce naiba ai venit aici și mi-ai spus mie?

— Mă gândeam că o să mă ajuți?

— Niciodată! spune ea pe ton egal.

— Dar, lady St. Loe – mama mea – prietenia ta veche? Mi-ai

promis…

— Am iubit-o pe mama ta și ea a fost bună cu mine când m-am căsătorit cu al doilea soț la voi acasă, apoi din nou, când m-am căsătorit a treia oară. Ascultă bine, copilă: m-am căsătorit. M-am căsătorit în văzul lumii. Ea te-ar ucide mai repede decât să te vadă în starea asta, cu un soț care nu e de găsit. Nu mi-ar cere să te ajut; te-ar face pachet și te-ar trimite de la curte undeva la țară și s-ar ruga la Dumnezeu ca pruncul să se nască mort și tu să poți să-ți ascunzi rușinea.

— Lady Bess…

— N-am influență, spune ea fără nicio emoție, ca un bancher genovez ce refuză un împrumut. N-am influența necesară să te ajut să treci prin asta. Nimeni nu are. Nimeni nu e atât de puternic. Va trebui să pleci.

— N-am nevoie de bani…

— Ba da, spune ea disperată. Și de o casă și de un soț și de un sfătuitor care să-i explice reginei. Nu pot să-ți ofer niciunul dintre aceste lucruri și, chiar dacă aș putea, nu sunt sigură că mi-aș extinde toată influența pe care o pot avea pentru o fată neghioabă, atât de neghioabă ca tine.

Încep să plâng, încet.

— Dar n-am unde să mă duc…

Nici nu visam că o să se supere pe mine.

— Unde să mă duc? Mătușă Bess, te rog! Nu știi unde aș putea să mă duc? Nu pot să merg acasă la tine?

Își acoperă din nou gura cu mâna ca să-și înăbușe țipătul.

— Un moștenitor Tudor născut în casa mea? Un copil jumătate Tudor, jumătate Seymour? Nu-ți dai seama că o să privească asta drept un complot? Nu! Nu! Nu pricepi ce zic? Elisabeta m-ar da afară de la curte numai dacă ar ști că am vorbit cu tine, numai dacă ar ști că am aflat lucrurile astea. Pleacă. Pleacă acum și nu spune nimănui că ai vorbit cu mine, fiindcă eu, pur și simplu, n-o să recunosc.

— Dar ce să mă fac? o întreb.

Umbrele îi joacă pe chipul înspăimântat când se întinde după lumânarea de lângă pat.

— Du-te și ascunde-te undeva, naște copilul, dă-l cuiva –

aruncă-l, dacă trebuie – și întoarce-te la curte, prefăcându-te că nimic nu s-a întâmplat, mă sfătuiește ea. Și nu spune nimănui că ai vorbit cu mine. Poți să fii sigură că eu n-am să spun.

— Dragă mătușă Bess, te implor! Te rog, nu sufla în lumânare!

Se aude un pufăit, iar camera rămâne în beznă.

Nu-mi vine a crede, rămân în picioare pe întuneric, apoi bâjbâi, căutând drumul spre ușă.

* * *

Mă întorc în pat, dar nu adorm. Pruncul s-a răsucit din nou, cred că a coborât, fiindcă umflătura pântecelui meu nu mai e așa de sus. Mă gândesc pentru o clipă că poate a murit și acum se micșorează, ceea ce ar fi cel mai bun lucru pentru mine. Dar apoi se mișcă și mă lovește atât de puternic, încât nu pot să mă mai mint nici măcar o clipă că ar fi murit.

Mai mult, m-a cuprins dintr-odată un val de iubire pentru biata făptură. Nu vreau să moară. Nu pot să-mi doresc să moară. Când lady St. Loe a spus că ar fi bine să-mi doresc să se nască mort, mi s-a părut că e un monstru. Mi s-a părut că e mai mult decât crudă. N-o să abandonez această biată făptură. Nici în vis nu m-aș gând să-i pun o pernă peste fețișoară și să-l arunc într-un șanț. O să-mi amintesc cum a suflat în lumânare și bezna aceea cât voi trăi. Cum a putut? Dar nu are rost să plâng din pricina lui lady Bess când trebuie să mă gândesc ce am de făcut și unde să mă duc.

Îmi șterg lacrimile și mă ridic în capul oaselor. Trebuie să fac ceva fără întârziere: durerea îmi strânge pântecele ca o menghină; sigur se petrece ceva. Chiar dacă mătușa Bess a spus foarte clar că n-o să facă nimic pentru mine, mi-a dat o idee – ar trebui să plec de la curte și să nasc copilul în secret, poate să-l las cu o familie miloasă și să mă întorc la curte. Când Ned se întoarce acasă, dacă se mai întoarce vreodată, și dacă mă mai iubește, dacă totul nu a fost decât o greșeală cumplită, atunci vom putea cere încuviințarea să ne căsătorim, vom anunța că suntem soț și soție și vom aduce

copilul, noul moștenitor al tronului.

Robert Dudley, cel puțin, se va bucura de asta. I-ar oferi Elisabetei un moștenitor băiat pe care l-ar putea numi la succesiune; asta i-ar da libertatea să se căsătorească cu el. William Cecil ar fi fericit cu un moștenitor protestant în leagăn. Dar trebuie să găsesc un loc unde să mă retrag, undeva unde secretul meu ar fi în siguranță.

Tânjesc după vechea mea casă de la Bradgate, dar toată lumea mă cunoaște acolo, iar veștile ar ajunge înapoi la curte la fel de repede cât i-ar lua unui spion să meargă călare. Aș vrea să pot merge la Hanworth și să stau acasă la Ned; dar mama lui n-a vrut să ne încuviințeze căsătoria când i-am cerut asta, mă îndoiesc că m-ar primi pe mine, singură, iar Janey n-ar fi acolo, așa cum mi-a promis. Nu îndrăznesc să mă duc neinvitată și nu îndrăznesc să-i spun mamei lui Ned de ce am nevoie de un cămin. Nu-i pot spune unchiului meu, nu am puterea să-i spun adevărul și nu voi abate rușinea mea asupra noii sale case. Am nevoie de cineva care are pământuri multe și case multe, care-mi poate oferi o ascunzătoare până se naște copilul. Cineva care poate plăti o doică și poate plăti lumea să-mi păstreze secretul. Cineva care are curajul să mă ascundă de regină, cineva care și-ar asuma riscul ca ea să fie nemulțumită pentru a-i oferi un moștenitor protestant.

Cred că acesta nu poate fi decât William Cecil sau Robert Dudley; nimeni altcineva nu are ceea ce lady Bess numește „influență”, de parcă am fi cu toții niște avari care-și fac provizii de bun renume. Nu îndrăznesc să-i vorbesc lui William Cecil despre cum ne-am curtat și despre promisiuni secrete. Este în vârstă și atât de respectabil, îmi vorbește ca un unchi iubitor. Mai degrabă i-aș mărturisi unchiului Grey, cel adevărat, decât să-i spun lui William Cecil. Mai mult decât atât, el deja m-a întrebat și l-am mințit fățiș, pe toată durata aceste sarcini lungi, iar el nu va uita lucrul acesta. Dar Robert Dudley a fost întotdeauna binevoitor cu mine. S-a împrietenit cu Ned, înțelege importanța mea drept moștenitoare a tronului. Și-a recăpătat bunul nume după ce și-a ucis soția;

influența lui la curte e cea mai puternică din țară. Are zeci de case, primite în dar de la regină – nu-i așa că ar putea să mă ascundă într-una dintre ele? Mă hotărăsc să-i spun dimineață și mă întind din nou în pat, încercând să dorm.

Mă sucesc, mă răsucesc. Nu are rost să stau în pat. Mă întorc cu greu, ca o balenă eșuată, pe o parte, apoi pe cealaltă, dar nu izbutesc să găsesc tihnă, cu pruncul care ba mă apasă pe inimă de abia pot să respir, ba mi se sprijină de burtă de trebuie să mă dau iar jos din pat și să fac pipi în oala de noapte. Gândurile mi-o iau razna, iar inima îmi bubuie în urechi, ca atunci când mă aflu în pericol. N-o să pot să dorm înainte să-i mărturisesc lui Robert Dudley și el să-mi ofere un adăpost. O să doarmă până târziu, sunt sigură. Cred că o să mă duc la el de îndată și am să-i spun și o să-mi pun soarta în mâinile lui și destinul meu va depinde de mila lui.

Hotărârea mă conduce până la ușa lui, unde bat ușor. Se deschide repede, de parcă cineva ar fi stat de pază de partea cealaltă, iar servitorul lui Robert, Tamworth, își aruncă privirea în galerie.

— Lady Katherine! exclamă el încet, ieșind, luându-mă de mână și trăgându-mă înăuntru. Nu așteptați aici, ați putea fi văzută de cineva.

Închid ușa după mine și văd că cineva se mișcă în patul cu baldachin.

— O, bine ai venit, spune Dudley, chicotind ușor, apoi dă cuverturile la o parte și se ridică în picioare lângă pat, golpușcă, de parcă ar aștepta o ibovnică.

Când vede că sunt eu, se sperie de expresia mea uimită și apucă niște așternuturi de pe pat ca să și le lege în jurul mijlocului. Umerii lui goi sunt lați, iar pieptul e musculos și puternic. Nu pot să nu mă întreb pe cine aștepta gol în pat, brun și atrăgător, ațipind puțin până când ea putea să vină la el. Nu pot să nu bag de seamă că e bine făcut și cred că orice femeie ar fi bucuroasă ca Tamworth să o conducă în patul lui, cum se vede că e obișnuit să facă.

— Poți să pleci, Tamworth, spune Dudley scurt. Așteaptă afară, ai grijă la ușă.

Tamworth își aruncă pelerina peste cămașa de noapte și iese pe ușă. Aud cum scârțâie scaunul când se așază în galerie ca să ne păzească taina și îmi dau seama că știe exact ce are de făcut.

Robert aruncă o privire spre cealaltă ușă a dormitorului.

— Vorbește în șoaptă, spune el.

— E camera reginei?

Nu-mi vine să cred că până și în voiaj li se dau camere alăturate, deci toate bârfele trebuie să fie adevărate.

— Nu contează. Vorbește în șoaptă.

Se duce ușor spre ușă și trage un zăvor bine uns ca s-o încuie.

— Ce dorești, lady Katherine? N-ar trebui să fii aici.

— Am necazuri, am necazuri mari, îi spun.

El aprobă din cap.

— Ce e?

Nu știu de unde să încep.

— Eu și Ned Seymour ne-am logodit în secret, încep.

Ochii lui negri sunt ațintiți asupra mea.

— O prostie, spune el scurt.

— Apoi ne-am căsătorit în secret.

Ochii i se îngustează.

— O nebunie.

— Apoi el a plecat în Franța și acum e în Italia cu Thomas Cecil.

Acum nu mai zice nimic, doar mă privește.

— Iar eu sunt însărcinată.

Rămâne cu gura căscată.

— O, Doamne!

— Știu.

Glasul îmi tremură, dar, măcar acum, nu mai plâng. Cred că am rămas fără lacrimi. Am ajuns cât se putea de jos, mărturisindu-i secretul rușinos ibovnicului reginei, în dormitorul lui, după miezul nopții. Iar acesta e singurul fel în care cred că pot scăpa cu viață din acest șir nefericit de întâmplări.

— William Cecil știe?

Mă gândesc: asta e. Am ajuns un pion în jocul oamenilor importanți.

— Nu, am venit la tine. Doar la tine.

— Ei bine, nu trebuia să vii la mine, spune el fără menajamente. Nu cu o problemă ca asta.

— La cine, atunci? întreb eu. Pentru că nu am prieteni și sunt orfană.

Îi întâlnesc privirea acuzatoare.

— Nu am vreo soră mai mare care să mă sfătuiască, îi amintesc omului al cărui complot a dus la moartea ei. Nu am tată.

Tot din cauza ta, mă gândesc.

Face câțiva pași în cameră, ia o cămașă de pânză și și-o trage peste cap și o pereche de pantaloni de călărie, cu care-și acoperă goliciunea.

— Ar fi trebuit să mergi la regină cu mult timp în urmă.

— Da, dar nu pot să mă duc acum, protestez eu. Mă gândeam că ai putea să mă lași să stau într-una dintre casele tale mai mici, undeva departe, și să nasc acolo.

— Niciodată, spune el. Scandalul care s-ar isca din pricina ta ar întrece orice închipuire. Toată lumea ar crede că e copilul meu sau că tu ești regina care naște în secret bastardul meu. Ai ruina coroana. Te gândești că... se întrerupe, înjurând. Nu. Tu nu gândești, așa e?

Are dreptate. Nu mă gândisem la asta. Nu sunt în stare să gândesc.

— N-ai fi putut să-ți alegi un moment mai prost, spune el, ca pentru sine. Cu regina Scoției care se întoarce la Edinburgh, fără să fi semnat măcar tratatul de pace...

— Vine, spun eu, fără expresie. Chiar dacă regina Scoției urcă pe tron sau nu. Copilul o să se nască. Trebuie să merg undeva.

Își trece mâna prin părul negru și cârlionțat.

— Când?

Mă uit la el.

— Când, ce, sir Robert?

— Când trebuie să naști? Când o să se nască?

— Nu știu, spun. Nu știu sigur. Curând, cred.

— Pentru Dumnezeu! uită el de sine și ridică glasul. Trebuie să știi când te-ai măritat și când te-ai culcat cu el. Trebuie să ai, cât de cât, o idee.

— Ne-am căsătorit în decembrie, acasă la el, spun eu.

Zâmbesc când îmi amintesc cum am mers împreună cu Janey, alunecând și împiedicându-ne prin noroi, de-a lungul coastei, către casa lui Ned.

— Atunci, luna viitoare, spune Robert.

— Atunci o să fie?

— Cam așa. Durează cam nouă luni.

— Da?

— Nu știi? Pentru numele lui Dumnezeu! N-ai vorbit cu o moașă?

Nu-i pot mărturisi că ne-am culcat împreună înainte să ne căsătorim.

— Cum aș fi putut să vorbesc cu o moașă?

Supărarea îl părăsește dintr-odată când își dă seama cât sunt de singură. Nu am o mamă care să-mi dea sfaturi, sora mea e moartă și nu am găsit o prietenă care s-o înlocuiască pe Janey. Am ajuns atât de jos, că a trebuit să apelez la el.

— Da, așa e, spune el încet. Biată fetișcană.

— Am sperat să mă ajuți, spun eu cu modestie. De dragul surorii mele, Jane. S-a măritat cu fratele tău. A fost planul tatălui tău. Nimic nu ne-a mers bine de atunci.

Mă întrerupe cu un gest.

— Să nu mai aud o vorbă despre ea, spune el. Și nici nu se cuvine să-i rostești numele. Nu în starea în care te afli.

— Sunt femeie măritată, spun eu, neînduplecată. Ea nu m-ar fi învinovățit pentru că m-am căsătorit din dragoste.

— Atunci unde ți-e soțul?

Mă poticnesc.

— Știi doar că nu știu.

— N-ai primit nicio veste de la el?

Clatin din cap.

Robert Dudley se aruncă pe un scaun de lângă cămin, dar nu mă invită și pe mine să mă așez. Mă țin cu mâna de

spătarul înalt al celuilalt scaun și mă sprijin de el. El apucă un cuțit de pe o masă de la perete și îl întoarce pe toate părțile ca să oglindească lumina, în timp ce se gândește.

— Nu e nicio îndoială că Ned e tatăl, zice el. Spune-mi adevărul acum, neapărat.

— Nicio îndoială, spun eu, înghițind jignirea.

— Și când vine acasă o să-l recunoască?

— Nu poate tăgădui.

— Și ai dovada că v-ați căsătorit?

Drept răspuns, îi arăt lanțul pe care-l port la gât, inelul de logodnă cu diamant și verigheta cu cele cinci zale.

— Văd că ai un inel, spune el sec. Care au fost martorii?

— Janey, spun eu. Dar a murit.

— Dar a mai fost și altcineva?

— Doar preotul.

— Un preot adevărat, cu parohie?

— Unul pe care-l cunoștea Janey.

El încuviințează din cap.

— Și ai scrisori de la Seymour? Ți-a dat bani? Ți-a dat acte pentru pământuri?

— Am o scrisoare de logodnă și testamentul lui mă numește soția și moștenitoarea lui, spun eu cu mândrie.

Robert aprobă din cap.

— Am o poezie, spun eu.

Își pune mâna pe frunte și se freacă la ochi, ca și cum ar încerca să nu izbucnească în râs.

— Nu contează asta. Acum, ascultă-mă, Katherine. Nu pot să te ascund. Asta ar înrăutăți lucrurile pentru tine și le-ar face foarte rele pentru mine. Îi voi spune reginei ce mi-ai spus și va trebui s-o înfrunți. Va fi foarte furioasă. N-ar fi trebuit să vă căsătoriți fără îngăduința ei – fiind moștenitoarea tronului, soțul tău este foarte important pentru siguranța țării. Dar faptul e consumat și, slavă Domnului, ai fi putut să faci o alegere mult mai proastă. Nu e un spion spaniol sau un papistaș, nu are nicio pretenție la tronul Scoției. E de familie bună – un reformat, slavă Domnului, și încă unul iubit –, iar tu ești însărcinată și dacă o să ai un băiat atunci ea va scăpa de

o povară.

— Ar putea să se mărite cu cine vrea, dacă ar avea un moștenitor băiat, protestant, subliniez eu.

Ochii negri ai lui Dudley mă fulgeră.

— Așa e, încuviințează el. Dar nu e treaba ta să spui asta. Nu încerca să faci pe deșteapta. E foarte clar că nu ești. Așa că ai să te duci în camera ta și, mâine-dimineață, te speli pe față și te îmbraci și-ți aranjezi părul și aștepți să trimit după tine. Am s-o trezesc devreme pe regină și am să-i spun ce mi-ai zis.

Sunt gata să-i spun că nu poate s-o trezească pe regină, că nimeni nu are voie să intre în dormitorul ei dimineața, până când nu cere ea asta. Dar apoi îmi amintesc de ușa dintre camerele lor și îmi dau seama că Robert Dudley poate să intre și să iasă când dorește.

— Îi spui că-mi pare rău, tare, tare rău? spun eu încet. Eu și Ned ne-am îndrăgostit. Eu încă îl iubesc. N-o să iubesc niciodată pe altcineva în afară de el. N-am făcut asta ca s-o supăr. Nu m-am gândit la altceva decât la cât de mult îl iubesc.

— O să explic cât pot de bine, spune Robert scurt. Dar, îți spun de pe acum, ea nu va înțelege niciodată. Acum, pleacă.

* * *

Întreaga dimineață aștept în camera mea să fiu chemată la Elisabeta. Îmi e rău de frică. Mi-a fost rău dimineața luni în șir din pricina sarcinii; dar acum mi-e rău de frica reginei. Mă întreb dacă o să mă mai simt bine vreodată, dacă o să mai fiu fericită vreodată. Mă gândesc la biata mea soră și la cum a așteptat ea să primească vești de la sora reginei, dacă o să trăiască sau o să moară, și mă gândesc că e straniu și crud și de neînțeles ca Jane să fi murit pentru credința ei, iar eu să fiu speriată de moarte pentru iubire și că nu vom mai putea niciodată să vorbim despre asta. O să-i dau naștere nepotului ei, iar ea n-o să-l cunoască niciodată.

La prânz, una dintre doamne, Peggy, își ițește capul prin deschizătura ușii și spune:

— Întreabă de tine. Mergem cu barca. Ți-ai ales prost ziua să dispari.

— Mă cheamă?

M-am ridicat de pe scaun într-o clipă, fără să bag în seamă amețeala care-mi face capul să plutească.

— Vrea doar să știe unde ești. I-am spus că ai dormit prea mult. Dar ar fi bine să-ți arăți chipul.

Arunc o privire la felul cum arăt în oglinda mea mică de argint. Tonurile blânde ale reflexiei îmi arată o frumusețe: piele catifelată, păr auriu, ochi întunecați.

— Haide, spune Peggy pe un ton neplăcut. Chiar acum urcă în bărci.

— Vrea să vin la plimbare cu barca?

— Nu ți-am zis deja?

Mă grăbesc s-o prind din urmă și ajungem amândouă pe chei. Nu-mi vine să cred că Elisabeta o să mă descoasă în timp ce ne plimbăm cu barca. Credeam că o să trimită după mine imediat ce Robert Dudley a vorbit cu ea. Nu înțeleg ce se întâmplă. Elisabeta a fost supărată încă de când a ajuns la Ipswich. Orașul e foarte devotat credinței reformate, iar Elisabeta tânjește după rânduielile vechi ale bisericii. Preoții de aici au soții, iar Elisabetei îi e dor de clerul celibatar, îmbrăcat în cele mai bogate sutane. E o amestecătură atât de prostească de reformat cu papistaș; nu e serioasă în ce privește religia, cum era Jane. I-au promis o piesă de teatru pe apă, în bărci, ca să uite de nemulțumiri, iar noi trebuie să ne ocupăm locurile pe una dintre marile vase de negoț, să stăm la masă și să privim spectacolul pregătit pentru distracția Elisabetei.

Robert Dudley stă lângă ea și-mi răspunde la privirea neliniștită și întrebătoare fără nicio expresie. E limpede că nu trebuie să mă aștept la vreun ajutor din partea lui. Elisabeta înclină capul când fac reverența, dar nu mă cheamă lângă ea. Nu e nici furioasă, nici plină de compasiune, e la fel ca de obicei – de gheață. Parcă nu s-ar fi spus nimic despre starea în care mă aflu pentru o clipă, mă gândesc că nu se poate să-i fi spus, că l-a părăsit curajul în ultima clipă. Un mic gest

liniștitor al mâinii ei în spatele tronului pe care stă mă previne să nu spun nimic și să nu fac nimic, iar eu mai fac o reverență și mă retrag.

Vasul e ancorat, iar mareea în scădere îl face să-și plimbe odgonul și să se legene și să se răsucească. E o mișcare groaznică, atât dintr-o parte în cealaltă, cât și de sus în jos, în același timp. E mult mai rău decât pe o barjă cu vâsle. Simt cum fierea îmi vine înapoi, iar gura mi se umple de salivă sărată.

— Vom cina, spune Elisabeta, de parcă ar putea să citească pe chipul meu palid și ar ști că mi-e teamă că n-o să pot îndura până la sfârșitul serii fără să vomit. A, spune ea. Stridii!

Renumitele stridii de Colchester îi sunt oferite reginei, iar ea îl privește pe Robert Dudley și spune:

— E adevărat că stridiile stârnesc pofte trupești celor nesăbuiți?

— Nu numai celor nesăbuiți, răspunde el, iar cei doi încep să râdă.

— Poate că fecioarele, ca mine și Katherine, n-ar trebui să le guste? spune ea.

Servitorul, pricepând aluzia, îmi întinde imediat platoul uriaș al Elisabetei. Cu privirea ei întunecată ațintită asupra mea, trebuie neapărat să iau una.

— Depinde dacă-ți place gustul, explică Robert. Eu, unul, nu mă pot sătura.

Ea râde și-l plesnește peste mâna întinsă după încă o cochilie, dar mă privește pe mine. Nu pot să refuz să mănânc ceva oferit de pe platoul reginei, așa că-mi duc scoica la gură. Mirosul de alge și scoica lipicioasă o să fie prea mult pentru mine. Știu că n-o să pot niciodată s-o mănânc. Știu că o să mă fac de râs în fața întregii curți. Simt gustul sărat și fierbinte al fierii în gură, simt cum stomacul îmi ghiorăie și se întoarce pe dos.

— *Bon appétit!* îmi spune regina, cu ochii ageri ațintiți spre chipul meu pământiu.

— Și Înălțimii Voastre, Maiestate, spun deschizând gura,

răsturnând conținutul scoicii și dându-i drumul pe gât.

Închid gura ca pe o capcană și rămân așa.

Regina râde atât de tare, că trebuie să se țină de mâna lui Robert.

— Ce față a făcut! exclamă ea. Mai ia una! mă roagă. Mai ia.

* * *

Nu pot să vorbesc cu Robert Dudley între patru ochi până seara, după rugăciunea de la capelă. Reușesc să ajung lângă el în timp ce ne ocupăm locurile în sala cea mare.

— I-ai spus? îl întreb.

— I-am spus; dar n-o să vorbească despre asta până ne întoarcem la Londra, spune el.

Aruncă o privire în față, către masa cea mare, unde capul de culoarea bronzului al reginei se întoarce, în căutarea lui.

— Iartă-mă.

— Nu e furioasă? O să mă ierte?

— Nu știu, spune el. Zice că n-o să vorbească despre asta până la Londra. Tu ce crezi?

* * *

Nu știu ce să cred, mă gândesc doar că fiecare zi a voiajului mă aduce mai aproape de clipa când va trebui să mă retrag și că singurul om care are o părere despre asta – Robert Dudley (dintre toate moașele pe care le putea alege o tânără) – crede că lucrul acesta se va întâmpla în septembrie. Slavă Domnului că o să ne întoarcem la Londra până în septembrie, iar regina îmi va spune ce am de făcut. Nimic n-ar putea fi mai rău decât chinul acesta zilnic al călătoriei, decât aceste nopți jalnice de distracție și decât această spaimă de a fi descoperită, zi de zi.

[48] Palatul Whitehall, Londra, vara anului 1561

Mi se dă îngăduința să plec înaintea curții către Londra. Nimeni nu spune de ce, dar eu privesc asta drept o favoare pe care mi-a câștigat-o Robert Dudley, deși el nu spune nimic, iar regina e la fel de voioasă ca și cum el n-ar fi vorbit. Mă duc îndată în camera tezaurului ca să găsesc darurile pe care mi le-a făcut Henry Herbert drept angajament, dar cutia în care îmi țin documentele de preț – logodna cu Ned, testamentul lui prețuit și scrisorile de dragoste de la Herbert – nu e unde am lăsat-o.

— Le-ați luat cu domnia voastră, îmi spune slujitoarea. Pentru că ați spus că sunt valoroase. Așa că le-ați luat în voiaj.

— Dar i-am scris Tabithei să le găsească aici, iar ea a spus că au dispărut. Nu le-am avut la mine. Nu le-am luat.

Ea pare uimită.

— Sunt convinsă că le-am pus în bagaj. Sunt în siguranță giuvaierele?

— Giuvaierele mele n-au nicio legătură! strig eu. Îmi amintesc foarte bine că ți-am spus să-i dai cutia cu documente servitorului de la garderobă și să-i spui să le pună în sala tezaurului.

— O, cutia aceea! spune ea, luminându-se deodată la chip. Da, pe aceea am luat-o eu.

— Ei bine, du-te și găsește-o. De ce n-o aduci imediat?

Simțindu-mă dintr-odată sfârșită, mă trântesc pe pat, apoi se aud bubuituri în ușă. Sar în picioare și deschid chiar eu. În fața ei stă un dregător din gardă, cu două ajutoare în spatele lui.

— Lady Katherine Grey, spune el.

— Chiar ea, spun eu aspru. Cine mă caută?

— Sunteți arestată, spune el. Trebuie să veniți cu mine la Turnul Londrei.

— Ce?

Pur și simplu nu pricep ce spune.

— Sunteți arestată. Trebuie să veniți cu mine la Turn. Puteți să luați trei doamne să vă slujească. Vor veni cu noi și vor lua bunurile și veșmintele pe care doriți să le luați.

— Ce?

Intră în cameră fără să-mi răspundă și face o plecăciune, brațul lui întins făcându-mi semn că trebuie să ies pe ușa deschisă. Pruncul mi se întoarce în pântece, pe sub corsetul rigid. Mă duc unde-mi face semn dregătorul. Îmi pune mâna pe mijloc, iar eu tresar și mă îndepărtez. Nu suport să fiu atinsă. Nu vreau să-și pună mâna lui grea aproape de pântecele meu, unde pruncul a început dintr-odată să mă lovească, ceea ce mă face să scot un mic strigăt.

— Pe aici, spune el, crezând că o să izbucnesc în plâns. Și nu faceți o scenă, vă rog!

Sunt departe de a face o scenă, mă supun orbește, uluită precum o junincă lovită cu ciocanul între ochi, în timp ce iese de la abator, în drum spre măcelar. Doamnele mele s-au strâns precum un cârd de găini speriate la ușa camerei mele de primiri, privindu-mă îngrozite de parcă aș avea ciumă, iar ele vor să-și tragă fustele din calea mea ca să nu se molipsească; dar abia dacă le iau în seamă. Sunt orbită de uimire.

„La Turn?”, îmi spun, dar cuvintele nu au niciun înțeles pentru mine.

Dregătorul merge înaintea mea, iar oamenii lui în spate. Parcă e o scenă dintr-o piesă de teatru. Îl urmez. Nu știu ce altceva aș putea să fac. Dar chiar nu știu ce se întâmplă.

— Trebuie să-mi iau cânepariii, spune dintr-odată. Și cățelul. Și am o pisică, și am o maimuță, un animal foarte valoros.

— Doamnele dumneavoastră le vor aduce, spune el grav, privind peste umăr să se asigure că țin pasul cu el.

Merg în urma lui, iar el mă conduce afară din palat, prin grădini, către râu. Mă uit în jur, sperând să văd pe cineva cunoscut care ar putea să transmită un mesaj din partea mea, dar cine ar primi un mesaj? Și, oricum, ce-aș putea să spun?

— Are legătură cu spaniolii? întreb eu. Pentru că n-am vorbit cu ei și i-am spus lui William Cecil tot ce mi-au spus ei vreodată.

Ieșim în tăcere pe poartă și ne îndreptăm către chei. Străjerul reginei, Thomas Keyes, e la datorie. Ne ține poarta deschisă și se apleacă, de la înălțimea lui uriașă, până la mine.

— Milady, spune el respectuos.

— Domnule Keyes, spun eu deznădăjduită.

Dregătorul merge înainte către chei, unde așteaptă o barjă fără însemne. Îmi întinde mâna să mă ajute să cobor treptele, iar eu înaintez cu grijă, conștientă de pântecele umflat și de greutatea care mă trage înainte. Urc pasarela și îmi ocup locul la capătul barjei. O tendă mă ferește de soarele după-amiezii și de ochii oricui ar privi din palat. Mă întreb nebunește dacă William Cecil a căzut în dizgrație, așa cum cădeau sfetnicii regelui Henric, și dacă e o greșeală să-i rostesc numele.

— Îi raportez totul și lui Robert Dudley, spun eu. Niciodată nu i-am fost neloială reginei și credinței ei.

— Eu am primit ordin să vă însoțesc. Mai mult de atât nu știu, spune dregătorul.

Echipajul pleacă și ridică vâslele, apoi, când barja s-a desprins de chei, le cufundă în apă, toți deodată. Căpitanul bate o dată în tobă și toți trag în același timp, iar barja zvâcnește înainte, făcându-mă să mă legăn pe locul meu. Iar și iar, toba sună ușor, iar barja mă leagănă în ritmul ei. Oglindirea soarelui în apă e amețitoare, iar pruncul e greu în pântec. Mi-e tare frică și nu știu de ce trebuie să mă tem. Aș vrea ca Ned să fie aici. Îmi doresc din tot sufletul ca Ned să fie aici.

* * *

Pentru prima dată în viață, nu am nimic de spus, niciun strigăt de protest, nici măcar un val de lacrimi, nici măcar un cuvânt. Sunt atât de uimită, că am amuțit. Unde Elisabeta s-a prăbușit pe trepte și și-a plâns de milă și s-a asigurat că toată

lumea îi aude cuvintele, eu tac. Cobor de pe barjă, prind mâna întinsă ca să mă ajute să urc treptele. Merg în tăcere, ca un copil speriat, oriunde m-ar duce, în sus pe treptele de piatră și apoi pe poarta grădinii, până la ușa casei locotenentului, conacul micului sat înțesat, împrejmuit de ziduri, care e, în același timp, monetărie și armurărie, tezaur și palat, închisoare și loc de execuție.

Mă ajută să urc scările înguste până într-un dormitor destul de mare aflat pe latura din față a casei și, când mă prăbușesc pe un scaun, ies și închid ușa după ei în liniște. Apoi aud cum se răsucește cheia în broască. Nu e un sunet lung, un scârțâit îngrozitor – broasca e una bine unsă, care a fost folosită deseori. Nu sunt decât un alt prizonier.

[49] Casa Locotenentului, Turnul Londrei, vara anului 1561

Când mă trezesc dimineața și privesc pe fereastra mică cu ochiuri plumbuite, văd pajiștea pe care au construit eșafodul unde au decapitat-o pe sora mea. Dacă mijesc ochii și mă uit în partea stângă a curții, zăresc capela unde i-au îngropat capul retezat, alături de trupul fragil, scurtat. Dorm în patul care a fost al ei pe când era regină, plâng în pernele ei. Stau pe vechiul ei scaun. Tapiseriile de pe pereți sunt cele care erau în dormitorul ei.

De cealaltă parte a grădinilor Turnului, pe lângă Turnul Alb, ascuns vederii, sunt grajdurile unde ea a apucat hățurile calului tatei și l-a implorat să n-o părăsească. Aud scârțâitul porții care s-a deschis pentru el în ziua aceea. Acesta este locul unde sora mea a fost încoronată, trădată și ucisă. Și tatăl meu e înmormântat aici. Acesta este locul unde Elisabeta, dovedind o cruzime nespusă, a ales să mă țină prizonieră.

Nu s-a grăbit, fiindcă e o păpușă mecanică lipsită de inimă. Mi-a zâmbit cât eram în voiaj, le-a făcut cu mâna oamenilor

din mulțime, pe drum. M-a favorizat de față cu ambasadorii spanioli și francezi. N-a spus nimic, nici măcar lui Robert Dudley, când i-a dat veștile care i-au stârnit gelozia plină de ură. Le-a dat tuturor – chiar și mie – de înțeles că sunt încă moștenitoare, la fel cum fusesem înainte să-i mărturisesc, că sunt verișoara ei, doamna ei de companie, favorită, o fată pe care o consideră fiica ei. De fapt, s-a purtat ca și cum Robert Dudley nu spusese nimic, ca și cum nu auzise nimic. Parcă nu fusese făcută nicio mărturisire, iar Bess St. Loe și Robert Dudley nu spuseseră nici ei nimic.

Mi-a dat voie să mă întorc mai devreme la Londra și – când a putut să treacă la fapte repede și cu ușurință, în secret și fără să se opună cineva – m-a arestat și m-a închis în aceste trei camere, care dau înspre Turnul Verde, unde decapitarea surorii mele se întâmplă iar și iar în mintea mea, ori de câte ori privesc pe fereastră.

Desigur, pe mine nu mă va decapita. Nu sunt chiar așa de speriată cât să-mi închipui că lucrurile stau mai rău decât în realitate. E furioasă pe mine, dar n-am făcut nicio fărădelege. O să mă țină aici, unde e cât de cât tihnit, cu animalele mele și cu doamnele de companie, până se va naște copilul, până se întoarce Ned acasă, apoi îi vom cere amândoi iertare și voi fi eliberată, iar noi va trebui să trăim în liniște la Hanworth până mă iartă sau uită de mine. În cel mai rău caz, mă va trata și pe mine cum o tratează pe verișoara noastră, Margaret Douglas – cu suspiciune și ostilitate. La fel ca ea, eu îmi voi crește fiul Tudor și voi râde pe înfundate.

Că-i place sau nu, fiul meu va fi următorul rege al Angliei; va moșteni dreptul meu. Lucrul acesta ar putea să îmblânzească purtarea Elisabetei față de mine, fiindcă poate să-l crească drept moștenitor al ei, și apoi nimeni nu-i va mai putea cere să se mărite. Dar, de vreme ce ea e Elisabeta – o femeie Tudor stearpă, dintr-o viță de tirani – ar putea s-o facă și mai furioasă pe mine, verișoara mai frumoasă și mai tânără, care a făcut ce ea nu poate face. N-ai cum să știi cu Elisabeta. Nu pot să-mi dau seama ce-i trece prin minte. Nu mi-aș fi închipuit vreodată că o să întemnițeze o femeie care

mai are puțin până naște pentru că n-a făcut altceva decât să se căsătorească cu tânărul pe care-l iubește.

Pe măsură ce se instalează pe tron, eu și întreaga țară aflăm că e puternică și lipsită de scrupule. Cred cu tărie că e un tiran, la fel ca tatăl ei, dar nu mă tem că-mi va face ceva mai rău decât să mă țină în această temniță rușinoasă până la nașterea fiului meu. Vrea ca eu să fiu umilită, iar ea, triumfătoare. Într-adevăr, m-a coborât foarte jos.

— O, nu, are intenții mult mai rele de-atât, spune sora mea, Mary, cocoțându-se pe unul dintre scaunele înalte și sprijinindu-se de spătar, cu picioarele mici atârnându-i în față.

— Ce-ar putea să fie mai rău? întreb eu.

Mary este singura care mă vizitează, deși curtea s-a întors la Londra, și e însoțită de o femeie care, cu siguranță, ne spionează și raportează tot ce discutăm. Nimeni altcineva nu vine să mă viziteze. Doamnele au voie să mă slujească, rochiile mi-au fost trimise, împreună cu farfuriile cu blazonul familiei mele și cu tacâmurile mele de argint; cânepari de la Janey sunt în colivia lor. Am o jumătate de duzină de cățel de la Jo, în coșul lor, iar Jo îi veghează, în timp ce Ribbon, pisicuța, se uită la ea. Domnul Năsuc, maimuța, străbate zidurile și căminele celor trei camere iar și iar, de colo-colo, sărind de pe o tapiserie pe polița căminului, de pe masă pe podea și din nou sus. Îmi e mai milă de el decât de mine, fiindcă Domnul Năsuc adoră să stea într-o grădină însorită, iar odăile acestea sunt mereu întunecoase și neaerisite ziua și foarte reci noaptea.

— Regina a hotărât că a fost vorba de un complot, spune Mary încet. Crede că spaniolii ți-au aranjat căsătoria cu Ned și că o vor da jos de pe tron și te vor face pe tine regină și pe el prinț consort, iar fiul tău va fi crescut drept moștenitor, rivalul candidatului francez – regina Scoției.

Fac ochii mari la Mary.

— E o nebunie. Ned e protestant, unul de neclintit, la fel ca oricare altul din Anglia, iar eu sunt sora lui Jane Grey! Nimeni n-ar putea să creadă că ne-am face papistași doar pentru tronul Angliei. Nimeni n-ar putea să creadă că ne-am uni cu

spaniolii!

Se aude o bătaie în ușă, iar femeia care ne spionează nu mai e atentă la noi.

— Dar așa crede, șoptește Mary repede. Pentru că exact asta ar fi făcut ea. Ar fi făcut orice să ajungă regină. Nu-și dă seama că nu suntem toți la fel. Ea nu s-ar căsători niciodată din dragoste, așa că nu crede că tu ai făcut asta.

— Cineva trebuie să-i spună că n-am avut asemenea intenții! spun eu. Robert Dudley trebuie să-i spună. William Cecil o să-i spună că întotdeauna i-am raportat ce-mi spunea ambasadorul spaniol!

Mary clatină din căpșorul ei înțelept.

— O, Doamne, lucrurile merg mai rău la curte. Acum îi bănuiește pe amândoi, de asemenea. Pe Robert Dudley fiindcă știa de căsătoria ta…

— Pentru că i-am spus chiar eu! Iar el i-a spus ei a doua zi!

— Iar Ned e în Franța, iar de acolo are să pornească spre Roma. Ea crede că se duce să-i raporteze Papei.

— E însoțit de Thomas Cecil! William Cecil chiar crede că propriul lui fiu s-a făcut papistaș?

— Exact, ți-am spus, e îngrozitor la curte. Ea spune și repetă, de ce s-ar duce cei doi la Roma, dacă nu pentru a se întâlni cu Papa? Știa Cecil? E complotul lui? Nu-i a bună.

— Numai dacă tu crezi că e vorba de trădare.

Femeia care ne spionează se întoarce la locul ei și ne privește, mutându-și ochii de la una la cealaltă, de teamă că ar fi putut să piardă ceva. Noi îi zâmbim dulce, fără expresie.

Mary își strânge mânuțele în poală și mă privește fix.

— Exact asta crede, tot timpul. Mai ales despre verișoarele noastre.

Mă ridic și-mi întind rochia largă peste pântece, ca să vadă cât e de mare. De când am fost făcută de rușine, fiind arestată, am început să port rochii largi și toată lumea poate să bage de seamă că sorocul e aproape.

— Arăt eu ca o femeie care se pregătește să fugă în Spania? Arăt ca o femeie în stare să conducă o oștire trădătoare împotriva reginei Angliei?

— Nu, după mine, nu, spune Mary cu hotărâre. Și o să mă duc să vorbesc cu Cecil.

— Nu, nu face asta.

Mi-e atât de teamă să nu fie și Mary arestată pentru complot. Dacă sunt îndeajuns de nebuni să mă aresteze pe mine, atunci sunt destul de nebuni s-o acuze și pe ea.

— Nu face nimic. Stai doar liniștită la curte și slujește-o pe regină cât poți de bine. Încearcă să te porți după obicei. Și nu veni la mine prea curând.

— Nu vrei să mă vezi?

Îmi dau seama că se simte rănită.

— Nu vreau să te pun în pericol. Nu vreau să mai fie încă o fiică Grey în Turn. Două sunt de ajuns. Amândouă suntem la fel de nevinovate ca Jane. Nu vreau să fii și tu închisă aici, unde au ucis-o pe Jane și mă torturează pe mine.

Se împinge până pe marginea scaunului și sare ușor în picioare. Se duce la fereastră și se ridică pe vârfuri ca să vadă pajiștea unde a murit sora ei.

— Nu mă îndoiesc că e în rai, spune ea hotărâtă. Nu mă îndoiesc că tu te-ai căsătorit din dragoste și nu strategic. Nu mă îndoiesc că destinul nostru este să facem ceea ce credem că e bine pentru noi, indiferent ce spune lumea.

Închid ochii ca să nu mai văd pajiștea.

— Sunt sigură că e în rai, încuviințez. Iar eu chiar m-am căsătorit din dragoste și încă îl iubesc. Și, desigur, trebuie să trăim așa cum ne dictează conștiința; dar vreau ca tu să fii foarte, foarte atentă la felul cum arăți, la prietenii tăi și la credința ta.

— Sunt, spune Mary cea neînfricată. Am primit îngăduința să te vizitez de la William Cecil și trebuie să-i spun în ce stare te-am găsit. Sunt spionul lui, nu numai sora ta. Cred că toată lumea e spionul unuia sau al altuia.

— Poți să-i spui totul, zic eu. Nu am nimic de ascuns.

Întâlnesc privirea curioasă a femeii spion care a venit cu sora mea.

— Nu am nimic de ascuns, repet.

— Știu, spune Mary. O să-i spun lui William Cecil că ar

trebui să ți se dea drumul să pleci la Hanworth. Ar trebui să aduci pe lume pruncul Seymour acolo, în casa familiei lui Ned, și să fie botezat în propria lui capelă.

[50] Turnul Londrei, toamna anului 1561

E foarte cald și e nădușeală în casa cea mică a locotenentului, iar eu nu am voie să ies din odăile mele, nu îmi e permis să mă plimb prin grădină și nici pe acoperișul întins al Turnului unde, cel puțin, aș putea să respir puțin aer curat și să privesc apusul.

În fiecare zi, locotenentul Turnului, sir Edward Warner, vine la mine și mă întreabă cine știa că eu și Ned suntem îndrăgostiți și cine știa că ne-am căsătorit, cine a fost martor la logodnă și la nuntă și cine ne-a încurajat să facem lucrurile acestea și să le ținem în secret.

Pune la nesfârșit aceleași întrebări, în timp ce Domnul Năsuc râcâie zidurile de piatră și trage cu jale de marginile destrămate ale tapiseriei, legănându-se nefericit de marginea care atârnă de parcă ar fi o funie de clopot, iar el ar trage clopotele a jale.

Îi spun lui sir Edward iar și iar că n-am fost decât doi tineri îndrăgostiți, că martoră a fost Janey, că nimeni nu mai știa în afară, poate, de servitori și, desigur, de preot, iar el însemnează cu grijă tot ce spun și zice că preotul va fi căutat și că ar fi bine să sper că povestea lui se va potrivi cu a mea. Spun că cutia mea cu documente, care conține dovada spuselor mele, se află în sala giuvaierelor regale și că nu au decât să o caute și o vor găsi. Spun că deja i-am zis toate lucrurile acestea lui Robert Dudley, iar locotenentul spune că și-a însemnat asta. Întreabă ce i-am spus lui Bess St. Loe, iar eu mă bâlbâi, amintindu-mi bezna care a urmat după ce a suflet dintr-odată în lumânare.

— Bess St. Loe? repet eu cu glas slab.

— A fost arestată pentru a fi chestionată, spune el aspru. Chiar eu am i-am pus întrebări despre rolul ei în această conspirație.

— Doamne, Dumnezeule, e și ea aici?

El face semn că da.

— Bănuită de conspirație la trădare, alături de tine.

— Sir Edward! Greșiți! N-am făcut decât să-i spun că sunt grea și să o implor să mă ajute, fiindcă i-a fost prietenă mamei! Dumnezeu știe, n-a fost nicio conspirație. Ea a strigat că n-ar fi trebuit să vin la ea și m-a dat afară din odaie. Nici măcar n-a vrut să vorbească cu mine când aveam necazuri.

El scrie fără grabă ce-i spun, cuvânt cu cuvânt. Îmi mușc buza de nerăbdare.

— Sir Edward, vă jur, nu e decât o poveste de dragoste și, poate, de prostie, dar, când îl voi vedea pe Ned…

— Contele de Hertford e pe drumul de întoarcere din Franța, îmi spune el.

Mi se înmoaie dintr-odată genunchii și întind mâna în spate, în căutarea scaunului, unde mă las să cad.

— Trebuie să mă așez, șoptesc.

Mi se taie răsuflarea la gândul că-l voi vedea din nou. Uit că avem atât de multe necazuri. Nu mă pot gândi decât că se întoarce la mine.

— Vine acasă?

— I s-a poruncit să se întoarcă pentru a fi chestionat.

— Întrebați-l orice! spun eu triumfătoare. Va spune același lucru ca mine.

— Îl voi întreba, spune el, morocănos ca de obicei. Fiindcă vine aici. Este arestat și el.

* * *

Îl aduc pe Ned la asfințit, la adăpostul întunericului, iar eu aud zgomotul făcut de cizmele grele pe piatra de sub fereastra mea. Sunt mulți prizonieri care merg alături de el, înconjurați de gărzi, o femeie cu capul plecat care plânge, agățată de brațul altui bărbat, cineva care merge încet și protestează, la capătul șirului, un bărbat care ține pe cineva

pe după umeri cu brațul. Trebuie să fie vreo duzină, arestați împreună.

La început, nu pricep cine sunt acești oameni. Apoi îmi dau seama cu groază că Elisabeta a poruncit ca Ned să fie arestat împreună cu servitorii săi; cu fratele său; cu cumnata sa; cu tatăl meu vitreg, Adrian Stokes; cu servitorii mei; cu doamnele de companie care slujeau în apartamentele reginei; cu servitorii lui Bess St. Loe: toată lumea care mă cunoaște a fost arestată pentru a fi chestionată. Regina ne hăituiește așa cum tatăl ei i-a hăituit pe cei din familia Pole – până la ultimul băiețel. Sala tezaurului a fost scotocită în căutarea documentelor mele, camerele mele au fost golite și cercetate. Cuferele lui Ned din Franța au fost poprite, iar casa lui din Londra întoarsă pe dos din pod până în pivniță. Cu puterea uriașă pe care i-o oferă sistemul ei de spioni, Elisabeta a pus pe picioare o operațiune uriașă prin care să pună capăt unei conspirații întinse. Spionii lui Cecil caută o legătură între susținătorii surorii mele, Jane, aliații Spaniei, dușmanii Elisabetei și oricine ar prefera ca pe tron să fie un moștenitor legitim, în loc de o bastardă declarată. Regina s-a convins pe sine că e vorba de un complot, organizat de protestanți în Anglia și de spanioli în străinătate, menit să mă urce pe mine pe tronul Angliei și să o împiedice pe Maria a Scoției să devină vreodată regină și să-i ofere țara familiei ei franceze.

Gărzile din jurul lui Ned se opresc la poarta casei locotenentului, apoi intră și nu mai pot să-i văd. Crezând că îl aduc în camerele mele, să stea cu mine, mă reped la ușă de parcă aș putea s-o deschid, apoi îmi amintesc că sunt încuiată și mă îndepărtez. Trag de rochia mea largă; mi-e atât de teamă că va fi surprins de pântecele meu umflat. Îi plăcea linia curbă a taliei mele subțiri – oare o să mă considere urâtă în aceste ultime zile de sarcină? Îmi așez părul și-mi îndrept gluga. Mă duc să mă așez pe scaun, apoi mă ridic din nou și stau lângă cămin. Aproape că aș putea să dărâm ușa, atât sunt de nerăbdătoare să-l văd.

Apoi aud zgomotul cumplit al cizmelor lor, când urcă treptele de lângă camerele mele. Trec de ușa mea, nu se

opresc să intre, se duc sus, la camerele aflate la etajul de deasupra. Țip de dezamăgire și alerg la ușă să-mi lipesc fața de ea, încercând să-mi dau seama care sunt pașii lui Ned, încercând să-i recunosc respirația. Aud cum ușa de deasupra se deschide, îi aud intrând, zgomotul făcut de bagajele puse jos, de scaunele de lemn care zgârie pardoseala de piatră, apoi ușa se trântește și se aude cheia scrâșnind în broască, urmată de zgomotul pașilor care coboară treptele.

E deasupra mea. Dacă ar lovi cu călcâiul în podea, l-aș auzi. Dacă aș țipa cât mă țin plămânii, m-ar auzi. Rămân în picioare minute bune, cu capul dat pe spate, privind la tavan, iar puii de câine scâncesc ca și cum și lor le-ar fi dor de el, sperând să audă glasul soțului meu care, în sfârșit, s-a întors acasă.

* * *

Acum am în fiecare zi niște crampe stranii, iar pântecul mi-e atât de umflat și de tare, încât cred că pruncul nu mai are mult până să vină pe lume.

— Nu mai pot îndura în felul ăsta, îi spun deznădăjduită lui sir Edward. Vreți să mor la naștere, ca Jane Seymour?

El pare neliniștit.

— Dacă ai mărturisi, spune el. Dacă ai vrea să mărturisești, aș cere să fii trimisă la unchiul tău sau la Hanworth, iar moașele ar putea să vină.

— Nu pot mărturisi ceva ce nu am făcut, spun eu.

Plâng de durere și de mila mea. Mă aflu, cu adevărat, într-o situație imposibilă, fiindcă cine oare ar putea să-i dovedească unei regine Tudor că nu se află în pericol? Toți monarhii Tudor cred că sunt în pericol de moarte, adesea fără motiv. Regele Henric vedea dușmani închipuiți peste tot și teama l-a făcut să-și ucidă buni prieteni și sfetnici.

— M-am căsătorit cu un nobil din dragoste adevărată. Insist să-mi văd soțul. Trebuie, cel puțin, să-i spuneți că mă aflu aici, la etajul de dedesubt și că mi se apropie sorocul.

Se aude o bătaie în ușă. Desigur, inima îmi stă în loc, de parcă ar putea să fie Ned: liber dintr-odată, venit să mă salveze. Sir Edward mă privește bănuitor.

— Aștepți vreun mesaj? întreabă el.

— Nu aștept nimic. Doar sper la îndurare.

Îi face semn cu capul gărzii care stă lângă ușă, iar el descuie și o deschide. Este unul dintre servitorii locotenentului.

— Ce vrei, Jeffrey? întreabă el aspru.

Omul face o plecăciune. Are în mână un buchețel de trandafiri târzii, roșii.

— Pentru domnița, spune el. De la contele de Hertford.

Sunt de un roșu aprins, culoarea familiei Lancaster. Nimeni de la curte Tudor n-ar oferi vreodată un trandafir alb. Întind mâna, iar sir Edward îi scutură agitat, ca să nu fie vreun bilețel ascuns printre ei. Apoi desface buchetul, căutând un mesaj, și mă întreabă ce semnificație au trandafirii roșii pentru mine; dacă sunt vreun semn. Îi spun că înseamnă că Ned încă se gândește la mine, ținută prizonieră doar cu un etaj mai jos de el. Suntem din nou sub același acoperiș, cum n-am mai fost de luni întregi. Acum știe că eram grea când a plecat și cât de mult am suferit în lipsa lui. Îmi spune că mă iubește.

— Asta e tot, spun eu. E poet. Florile sunt precum cuvintele pentru el. Trandafirii roșii îmi spun că încă mă iubește. Trandafirii roșii sunt semnul iubirii adevărate.

Sir Edward, cât o fi el de temnicer și spion al Elisabetei, nu-și poate ascunde emoția.

— Ei bine, poți să-i păstrezi, spune el întinzându-mi-i, în sfârșit.

— Mulțumesc, spun eu ducându-mi-i la buze. Sunt cele mai de preț flori pe care le-am primit în viața mea. Vrei să-i spui cât de mult mă bucur că mi le-a trimis și cât sunt de fericită că suntem din nou împreună, chiar dacă aici, în temniță, unde au fost odinioară închiși tații noștri? Vrei să-i spui că încă îl iubesc și că nu regret – că nu voi regreta niciodată – că m-a iubit și s-a căsătorit cu mine? Spune-i că mă rog în fiecare zi să fim iar împreună, soț și soție, așa cum ne doream.

El clatină din cap.

— O să-i spun că-ți plac florile, spune el. Nu-mi amintesc

restul.

— Ai putea să scrii, spun eu, râzând de amândoi. Orice altceva aș spune, scrii. De ce n-ai scrie și asta?

Trandafirii de la Ned sunt în floare, legați cu panglica de la mijlocul meu îngroșat. Mi-i prind în păr, pun un boboc sub pernă, iar pe ultimul îl presez între paginile Bibliei, la Cântarea Cântărilor, Psalmul despre iubire. L-am iertat de parcă n-ar fi plecat niciodată. L-am iertat pentru locul acesta primejdios. Îl iubesc. El judecă drept. E soțul meu, iar noi nu am greșit cu nimic.

* * *

Mary mă vizitează din nou.

— Ești sigură că e înțelept să vii aici? spun eu, aplecându-mă peste burta mea mare ca s-o sărut pe obraz.

— Mi-au dat îngăduința să vin, vor să vorbesc cu tine, sperând că o să-mi spui ceva care să te învinovățească, spune Mary fără ranchiună, arătându-mi o servitoare, care face o reverență și stă în picioare lângă ușă, ascultând tot ce spunem.

— Dar cum ai ajuns aici?

— Am venit pe jos. Domnul Thomas Keyes, străjerul reginei, a venit cu noi. Așteaptă jos să mă ducă înapoi.

Nu-i dau atenție spioanei reginei. Toată lumea de la Turn raportează spusele mele, oricum; niciun cuvânt de-al meu nu rămâne nescris. Sunt chestionată zi de zi, îmi ascultă chiar și rugăciunile. Pot să asculte cât vor, nu vor auzi decât că-mi iubesc soțul, așa cum și trebuie.

— E sănătoasă Maiestatea Sa? Mă rog pentru sănătatea ei, spun.

— Regret să spun asta, dar nu e, răspunde Mary. E foarte obosită și îngrijorată. Nu poate să mănânce. Cred că este foarte abătută fiindcă se teme de o conspirație. E convinsă că a fost vorba de o mare conspirație împotriva ei. Iar ambasadorul scoțian a venit la Londra s-o împingă de la spate ca s-o numească pe regina lor, Maria, moștenitoare – în locul tău. Desigur, ar fi o greșeală gravă. Se simte încolțită.

Îmi plec capul.

— Trebuie să facă ce crede de cuviință, spune eu cu sfială prefăcută. Dar descendența noastră, de la sora regelui, numită moștenitoare a regelui, născută în Anglia și de religie reformată, are pretențiile cele mai întemeiate.

— Trebuie să facă așa cum dorește, încuviințează Mary. Dar i-a spus ambasadorului scoțian că a o numi pe ea moștenitoare ar însemna să i se întindă lințoliul dinaintea ochilor. A spus că prinții nu pot să-și placă propriii copii.

Mary se uită în ochii mei cu cea mai limpede privire. Rostesc fără glas: „Cu adevărat nebună!”, iar ea aprobă din cap.

— Aș vrea să-i pot cere iertare și să o liniștesc, fiindcă nu are a se teme de nimic din partea mea, spun eu pentru urechile femeii care ne ascultă.

Știm cu toții că nimeni nu ar putea spune ceva care să-i alunge Elisabetei bănuielile și teama.

— M-am pripit din dragoste. Ar trebui să mă privească, poate, drept o netoată, nu drept dușmanul ei.

— Se îndoiește de toată lumea, spune Mary. I-a întemnițat pe toți din familia Seymour și chiar și pe bietul nostru tată vitreg, Adrian, care nu răspunde de noi și nu avea idee ce faci tu la curte. Se teme chiar și că William Cecil a știut de căsătoria ta și a încurajat-o.

Sunt cu adevărat uimită că se poate îndoi de omul care a sfătuit-o încă de când era o copilă.

— Ar trebui să fie convinsă că William Cecil nu se gândește decât la ea. Sigur că n-a știut. L-ar fi trimis pe Ned în străinătate și m-ar fi lăsat pe mine pradă deznădejdii dacă ar fi sprijinit nunta noastră și ar fi vrut să avem un copil?

— Asta am spus și eu, zice Mary făcându-i semn din cap femeii, ca și cum ar invita-o să raporteze spusele ei. Și știe că nici eu nu am știut nimic.

— A fost un secret, spun eu, simplu. Am vrut o nuntă secretă, așa că n-a știut nimeni, în afară de Janey. Le tot spun asta.

— Obositor lucru, observă Mary. Te chestionează în fiecare

zi?

— În fiecare zi vin, iar eu trebuie să stau dinaintea lor și ei mă întreabă iar și iar ce am făcut și cum ne-am întâlnit și cine știa.

— Te fac să stai în picioare?

Îi zâmbesc pieziș.

— Nu pot să tortureze o doamnă aparținând nobilimii, dar pot, cu siguranță, să-mi provoace durere. Cel puțin, acum am o moașă care vine la mine, iar ea spune că totul e în regulă.

— Spune și când o să vină copilul?

— Nu știe precis. Nimeni nu știe. Crede că o să se întâmple curând.

Femeia de la ușă se foiește, iar Mary spune:

— Nu am voie să stau prea mult. Mi se îngăduie doar să vin și că mă asigur că te simți bine și că ai tot ce-ți trebuie.

— Trebuie să-mi văd soțul, îi spun eu. Trebuie s-o văd pe regină.

Mary își strânge buzele și ridică din umeri. Știm amândouă că aceste cuvinte sunt pentru urechile spioanei. Mary primește permisiunea să-mi aducă niște mere, dar nu libertatea.

— O să vin din nou săptămâna viitoare.

Se saltă de pe taburet și se uită în jur, la animalele mele.

— Plimbă cineva cățeii? Miroase îngrozitor.

— Nu miroase prea tare, spun eu. Oricum, mirosul vine de la șanțul cu apă. Și sper ca locotenentul să-mi dea voie să ies în grădină, iar atunci am să-i iau pe toți afară. Dacă nu mă lasă să trăiesc în tihnă, atunci va trebui să îndure mirosul.

* * *

Zilele sunt foarte lungi, iar în camera mea e foarte cald și nădușeală. Mă joc cu cățeii și le fluier câneparilor, îi las să zboare prin încăpere și-i chem înapoi, pe mâna mea. Domnul Năsuc râcâie cu durere la baza zidurilor de piatră, dar apoi se cocoață înapoi pe scaune și sare de pe un spătar sculptat pe altul. Sare pe tapiseria de pe perete și se prinde cu o lăbuță neagră, apoi îmi sare în brațe.

— Și ce-ai să faci cu un prunc? îl întreb. Trebuie să fii bun și să nu-l ciupești.

Ciulesc urechea spre camera lui Ned și uneori îi aud pașii pe podea. Îmi trimite mici daruri și în fiecare dimineață și seară bate cu călcâiul în podea ca să-mi trimită iubirea lui. Nu-i dau voie să-mi trimită nimic în scris și încă suntem chestionați amândoi zi de zi. Îi aud cum urcă scările spre odaia lui, apoi îi aud din nou cum coboară, peste o oră. Cred că speră să dovedească faptul că am conspirat împotriva reginei, dar, după o lună, lorzii pe care Cecil i-a trimis să ne descoasă par la fel de sătui de pus întrebări ca mine. Fără să uneltim, spunem aceeași poveste – simplul adevăr, iar ei trebuie să creadă că a fost o căsătorie din dragoste, că nu ne-a trecut deloc prin minte că regina ne-ar putea privi altfel decât ca pe doi iubiți tineri, incapabili să-și reziste unul altuia. Cu adevărat, acest lucru a fost limpede pentru toată lumea încă de la început. Numai Elisabeta cea temătoare a crezut că trebuie să fie o conspirație. Numai Elisabeta cea fără inimă ar căuta o explicație când toți ceilalți ar vedea doar primăvară și dorință tinerească și nesocotință.

[51] Turnul Londrei, toamna anului 1561

Bag de seamă că întrebările se schimbă. Nu mă mai întreabă cine ne cunoștea planurile, cine erau prietenii noștri la curte, cât de des mă întâlneam cu ambasadorul spaniol. Acum au altă țintă. Au început să fie interesați de cei care au fost prezenți la logodna noastră și de martorii de la nuntă. Întreabă despre servitori; cine a pregătit gustările reci care ne așteptau în camera lui Ned? Cine era preotul? întreabă despre Janey.

— Deci nu-l cunoșteai pe acest așa-zis preot? mă întreabă sir Edward.

Cei trei bărbați mi-au îngăduit să mă așez, fiindcă m-am

plâns că sunt istovită și sorocul e aproape și e seară, destul de târziu.

— Așa cum v-am spus când m-ați întrebat prima dată.

— Nu ținea de o biserică?

— Nu cred. Janey s-a dus fuga după el și l-a adus.

— De unde l-a adus?

Pare totul atât de greu de crezut când mă iau la întrebări în felul acesta.

— Nu știu. Cred că s-a dus în locul unde predică preoții, probabil la Crucea Sfântului Pavel. Ea doar a venit cu el, el ne-a citit slujba și ea l-a plătit cu zece lire.

Omul din capul mesei își ridică capul.

— De unde a luat cele zece lire?

— Nu știu! spun eu, pierzându-mi răbdarea. Probabil că erau banii ei, probabil că i-a dat Ned.

— De unde știi că era cu adevărat preot? întreabă sir Edward amenințător.

— Fiindcă era îmbrăcat într-un veșmânt cu margine de blană, ca un preot din Elveția? insinuez eu cu obrăznicie. Pentru că a venit cu Janey când ea s-a dus după un preot? Pentru că a adus o Biblie și a citit slujba de nuntă? Pentru că a spus că e preot? Cum altfel? Ar fi trebuit să-i cer o copie a titlului? De ce m-aș îndoi de el? De ce v-ați îndoi voi de el acum?

Ei schimbă priviri; sunt stânjeniți și ceva îmi spune că li s-a cerut să îmi pună întrebările acestea împotriva voinței lor.

— Dar inelul?

Mândră, întind mâna să le arăt, pe al treilea deget al mâinii stângi, inelul cu diamant ascuțit pe care Ned mi l-a dat la logodnă și verigheta cu cele cinci zale. Le-am purtat pe un lănțișor, la gât, din ziua nunții, iar acum le am pe deget.

— Inelele de la el, spun eu. Nu m-am despărțit de ele din ziua nunții.

Mi le lipesc de buze.

Expresiile lor aspre devin și mai abătute.

— Dar cererea în căsătorie scrisă a contelui și testamentul în care te-a numit soția lui, dinainte să plece în Franța? spune

sir Edward.

Știe că nu le am. Toți știm că documentele mele au dispărut. Neghioaba de servitoare crede că a dus cutia mea cu documente în sala tezaurului, împreună cu celelalte lucruri pe care le voiam în siguranță la Londra, când am plecat în voiaj cu regina. Dar, când s-a dus să o caute, dispăruse, apoi am fost arestată și nimeni nu mai poate s-o găsească.

— O aveam împreună cu celelalte documente, spun eu. Dacă aș putea să merg în odăile mele, sunt sigură că aș găsi-o.

— Odăile tale au fost cercetate, spune el, ca și cum aș fi vreun infractor. La fel și cutiile din sala tezaurului. Nimeni nu găsește niciun document care să demonstreze că te-ai căsătorit.

Fac un semn spre pântecele umflat.

— Cred că e clar pentru toată lumea că sunt căsătorită.

Sir Edward își drege glasul.

— Căsătoria ar putea fi scoasă în afara rânduielilor, spune el cu stângăcie. Dacă nu a fost făcută de un preot adevărat. Contele, împreună cu sora sa, ar fi putut să te păcălească să faci o căsătorie falsă, cu un preot fals, ceea ce te face să fii la fel de necăsătorită ca…

Se întrerupe, de parcă n-ar reuși să găsească un exemplu renumit de femeie necăsătorită deflorată – deși pot să pun pariu că la regină s-a gândit.

— Sir Edward, nu aveți dreptul să spuneți asta, zic eu, încet. Sigur că sunt căsătorită. Sunt lady Seymour, Contesă de Hertford, și ar trebui să-ți amintești că am sânge regal. Nimeni nu-mi poate pune la îndoială cuvântul.

Își pleacă capul; chestionarea e la fel de greu de îndurat pentru el, cât pentru mine.

— Îmi cer iertare, nu voiam să spun decât că ne lipsesc dovezile.

— Eu nu am nevoie de dovezi, fiindcă am fost acolo, insist eu. Prietena mea, Janey, nu m-ar fi păcălit niciodată în felul acesta. De ce ar fi făcut așa ceva, când dorea să ne știe căsătoriți? Fratele ei este soțul meu cu adevărat. El nu m-ar fi

trădat niciodată. De ce ar fi făcut asta? A vrut să se căsătorească cu mine onorabil, din dragoste. Asta am făcut. Întreabă-l și pe el.

— Îl întrebăm, spune ultimul dintre cei așezați la masă. Dar e singurul pe care putem să-l întrebăm. N-ați avut alt martor decât pe sora lui, iar ea a murit, și noi nu putem să dăm de preotul acesta al vostru și nu avem nicio dovadă scrisă.

— Atunci va trebui să ne credeți pe cuvânt, pe mine și pe contele de Hertford, spun eu cu mândrie. Iar lucrul acesta ar trebui să fie de ajuns pentru oricine în Anglia. O căsătorie între doi oameni în fața lui Dumnezeu e destul de bună pentru Dumnezeu și pentru lege. Știți la fel de bine ca mine. Nici măcar nu aveam nevoie de un preot ca să fie căsătoria adevărată, am ales noi să vină unul și să citească slujba de nuntă, dar căsătoria ar fi fost îngăduită și dacă ne-am fi citit unul celuilalt jurămintele în fața lui Dumnezeu. Nu aveam nevoie de martor, Dumnezeu a văzut că e o căsătorie curată. Asta am făcut. E un lucru îndeajuns de bun pentru mine și ar trebui să fie și pentru voi și pentru oricine v-a pus să mă descoaseți în felul acesta.

* * *

Sunt atât de istovită după întrebările acestea, încât, după ce pleacă bocănind pe scări și plângându-se că nu află nimic, mă întind în pat și dorm până dimineața, devreme. Doamna de companie îmi servește la micul dejun niște pâine și carne și bere slabă și niște prune, dar nu pot să mănânc nimic. Nu am liniște și mă plimb de la un capăt al odăii la celălalt, privind râul și pajiștea. Pruncul nu mișcă deloc și – sunt sigură – mi-a coborât mai mult în pântece, așa că mă simt și mai umflată și stângace.

Sunt nedumerită de acest nou șir de întrebări. Mă întreb dacă au hotărât să-mi anuleze căsătoria, de vreme ce nu pot dovedi că a existat o conspirație. Dar la ce le-ar folosi să mă facă de rușine? Și cine ar crede că un tânăr care ține atât de mult la onoarea lui ca Ned ar fi făcut una ca asta? Cine ar crede că o tânără, sora lui Jane Grey cea sfântă, nu s-ar

căsători în fața unui preot protestant?

Apoi, dintr-odată, în timp ce privesc pe fereastră la râu și la pescărușii care dau ocoluri, am senzația că măruntaiele mi se răsucesc, o senzație atât de puternică, încât cred că o să mor. Mă agăț de spătarul unui scaun și scot un mic icnet de durere. Mă doare atât de rău, că nici să țip nu pot. Doamna de companie se repede spre mine, apoi face un salt înapoi, fiindcă pe podeaua de piatră se revarsă o cascadă de apă roșiatică. Domnul Năsuc se repede la o tapiserie și se cațără pe ea, cățeii intră fuga în coșul lor și încep să scâncească. Ribbon, pisica, o adulmecă, apoi pleacă, scuturând dintr-o lăbuță.

— Doamne, se naște pruncul, spune doamna de companie. Ți s-a rupt apa și nici măcar nu te-ai retras încă!

Durerea trece la fel de brusc cum a apărut și aproape că îmi vine să râd când mă gândesc că nu ești considerată în izolare când ești întemnițată în Turn. Sigur, ar trebui să stau într-o cameră întunecată și să am două moașe cu mine, două doamne care să mă slujească, două servitoare, o doică și femei care să ia pruncul la legănat, un soț care să măsoare cu pasul drumul dintre capelă și sala pentru cină. Sigur că nimic nu e cum trebuie. Dar nimic nu-l va împiedica pe acest prunc să se nască.

— Spune-i locotenentului Turnului să trimită după moașă și vezi să-l anunțe cineva pe contele de Hertford, spun eu.

Îmi vine să plâng de groază că trebuie să trec prin chinul acesta fără mama, sora mea sau orice femeie cu suflet bun.

— Spune-i să se roage pentru mine și pentru pruncul nostru.

Ea bate cu pumnii în ușă și durează o veșnicie până auzim pașii greoi ai gărzii care urcă treptele.

— Lasă-mă să ies! Trebuie să merg la sir Edward, răspunde ea țipând după ce o întreabă șoptit ce vrea, de dincolo de ușă. Vine pruncul!

Reușesc să ajung în colțul unde un crucifix simplu e agățat pe perete, iar Biblia stă deschisă în fața lui. Reușesc să îngenunchez și să mă rog. Reușesc să aștept când durerea

revine și să mă rog pentru siguranța pruncului și a mea, și mă rog ca moașa să ajungă repede, fiindcă Dumnezeu mi-e martor că avem nevoie de o femeie care știe ce are de făcut aici.

Când moașa dă de perete ușa de la intrare și pornește în sus pe trepte, aud cum deasupra mea soțul meu, iubirea mea adevărată, Ned, bate în ușa lui încuiată.

— Ce se întâmplă? Ce se întâmplă? îl aud cum tună, chiar și prin ușa mea din lemn gros.

— Ned! Ned! Pruncul nostru se naște! strig eu în sus, către grinzile tavanului.

Domnul Năsuc se repede la patul nefăcut și-și îngroapă capul sub pernă. Aud pașii lui Ned traversând în grabă încăperea, apoi țipă, înăbușit, de parcă și-ar fi lipit gura de podeaua din piatră a temniței lui, disperată să-și facă cuvintele să ajungă la mine.

Nu înțeleg ce spune – pardoseala din încăperea lui e din romburi de piatră, reci și groase. Dar n-am nevoie să-l aud. Știu că mă iubește, știu că va fi cuprins de o neliniște dureroasă până când voi putea să-i trimit mesaj că sunt bine, iar pruncului îi merge de minune. Și, când moașa intră, iar ușa e trântită în urma ei și încuiată, îmi găsesc puțină fericire în gândul că, în timp ce eu îndur durerile aici, Ned e chiar la etajul de deasupra, în genunchi, cu fața lipită de podeaua de piatră, ascultând primul țipăt al copilului său și rugându-se pentru mine, soția lui.

* * *

E un chin lung, chiar dacă moașa spune că se petrece destul de repede pentru primul copil și că a stat cu femei care s-au chinuit așa zile în șir. Încerc să nu aud prezicerile ei sumbre și poveștile ei îngrozitoare despre femei care au murit la naștere și prunci născuți morți, iar doamna mea de onoare o întrerupe să-i spună:

— Dar doamna se simte foarte bine!

— Lady Katherine face tot ce poate, încuviințează vrăjitoarea bătrână.

Icnesc când mă slăbește durerea și o corectez:

— Lady Hertford, stărui. Sunt contesa de Hertford.

— Cum spuneți, milady, spune ea, mutându-și privirea de la mine, ceea ce mă face să mă întreb din nou dacă nu cumva cineva încearcă să dovedească faptul că nunta noastră nu a avut loc, iar ei i s-a cerut să nu mi se adreseze pe numele de după căsătorie.

Nu pot să gândesc, mintea mi-e atât de încețoșată de durere și spaimă în timp ce mă plimb de colo-colo între spasmele dureroase, apoi mă întind în pat să mă odihnesc puțin. Simt că mă rup în două, e o senzație cumplită, de parcă aș fi tăiată în patru fără să fi fost spânzurată înainte. Mă gândesc la Jane, care și-a înfruntat moartea la mai puțin de o aruncătură de băț de fereastra mea și mă gândesc la groaza pe care trebuie să fi simțit-o când a coborât securea, și mă gândesc că, probabil, o să mor și eu în Turn ca sora mea, ca tatăl meu și că tot ce pot să sper, când se va sfârși chinul acesta, e să-i văd în rai.

* * *

Moașa, care a stat cu ochii pe mine cât m-am plimbat de colo-colo și m-am oprit, sprijinindu-mă de un scaun și gemând de durere, își lasă dintr-odată fusul deoparte și spune:

— Vine acum. Ai face bine să te pregătești.

— Ce trebuie să fac? întreb înnebunită. Ce se întâmplă acum?

Ea râde scurt.

— Ar fi trebuit să întrebi mai demult, lady Katherine, spune ea.

— Lady Hertford, îi arunc eu, rostindu-mi numele de căsătorie cu ceea ce ar putea fi ultima suflare. Sunt soția contelui de Hertford.

Ea mă împinge cu brutalitate în patru labe și, ca o iapă în durerile facerii, eu gem și împing cum îmi cere și mă odihnesc când îmi poruncește, apoi simt cel mai ciudat lucru, o alunecare și o mișcare, apoi ea spune:

— Dumnezeu să te binecuvânteze și să te apere, e băiat.

* * *

Copilul meu, Vicontele Beauchamp, va fi botezat Edward, după tatăl său și înaintașii acestuia. Își poate urmări descendența până la regele Edward al III-lea și înaintea lui. Cu sânge regal din partea ambilor părinți, nașterea lui ar trebui întâmpinată cu sărbători, cu salve de tun și anunțuri în toată lumea creștină, dar eu sunt așezată în pat, cu el alături, fără să primesc vreo vizită măcar. Îl duc să fie botezat în capela Turnului, iar bietul meu prunc e creștinat în cristelnița care se află deasupra mormintelor familiei lui. Parcă locul de veci al trădătorilor din capela Turnului Londrei ar fi capela noastră de familie. Mătușa lui e îngropată sub cristelniță, la fel și bunicul Grey. Și bunicul Seymour e îngropat acolo. Nici măcar nu e botezat de un preot, ci de sir Edward, locotenentul Turnului, temnicerul lui, fiindcă Conducătoarea Supremă a Bisericii Anglicane, cea uitată de Dumnezeu, Elisabeta nu vrea să lase un preot hirotonisit să intre în temniță și să-i binecuvânteze sufletului verișorului ei nou-născut. Lucrul acesta mă face să plâng. E atât de josnic. Ea e atât de josnică. Să oprești un preot să binecuvânteze un prunc nevinovat. E mai mult decât josnică.

[52] Turnul Londrei, iarna 1561–1562

Nu pot să fiu nefericită când pruncul meu gângurește în leagăn și zâmbește când mă vede. E mai nostim decât orice animăluț de companie; e cu adevărat încântător. Chiar și Domnul Năsuc înțelege că lângă noi a venit un prinț, și-l slujește cu aceeași surprindere plină de încântare pe care o arată doamnele mele când dau fuga să aducă o bucată de pânză să-mi pună pe umăr când îi vine înapoi mâncarea sau când îi țin mâinile neastâmpărate sau piciorușele durdulii, atunci când îi schimb scutecele.

Îl alăptez chiar eu, ca o țărancă, și râd când mă gândesc că Elisabeta, în tirania ei, mi-a oferit cea mai mare bucurie pe care am cunoscut-o vreodată. Dacă l-aș fi născut pe micul viconte într-un palat regal, așa cum cere rangul lui, mi l-ar fi luat de alături în clipa în care s-ar fi născut și aș fi trăit separată de el. L-ar fi ținut în odaia regală a copiilor, iar eu aș fi fost la curte – oriunde s-ar fi aflat aceasta, chiar dacă ar fi însemnat să stau departe de el săptămâni în șir. Ar fi fost crescut ca un străin pentru mine, iar primul său zâmbet i-ar fi fost adresat doicii. Dar, de vreme ce eu sunt întemnițată, iar el – la fel de nevinovat ca mine – e ținut, de asemenea, prizonier, suntem ca două păsări în colivie, cântăm și ne dichisim împreună, fericiți precum câneparii mei. Se cuibărește lângă mine, și noaptea doarme în brațele mele. Învăț să mă trezesc și să-i ascult răsuflarea ușoară și iute. Uneori stă atât de nemișcat, că-mi pun urechea lângă năsucul lui ca un nasture să mă conving că e viu și se simte bine și că dimineața va deschide ochii, albaștri ca șopârlița, și-mi va zâmbi.

Mi se spune că e un prunc bun. Într-adevăr, nu plânge niciodată. Dar îmi spun că-l răsfăț, fiindcă îl iau în brațe imediat ce începe să se miște, pentru că-l plimb cu mine dintr-o cameră în alta, pentru că îl țin în poală când citesc sau scriu, pentru că-l pun la sânul meu rotofei de îndată ce-și apasă fața pe corsetul meu. Laptele iese cu ușurință; iubirea vine și ea. E o fericire pe care n-aș fi putut să mi-o închipui. Nu știam că e posibil să iubești un copil atât de mult încât nașterea lui să fie o încântare, iar viața lui un miracol și nimic, absolut nimic nu mă va face să regret că l-am adus pe lume.

Îi spunem Teddy. Agăț o panglică albastră la fereastră în fiecare dimineață pentru ca tatăl lui, când privește de la fereastra sa, să vadă că fiul lui se simte bine. Aș vrea să poată vedea ce băiat frumos o să se facă. Aș vrea să poată vedea cum noi amândoi, așa cum a zis Janey, am adus pe lume un copil nemaivăzut de frumos. Are părul meu blond și trăsături delicate; are trupul zvelt și suplu al lui Ned. Arată ca un prinț adevărat. Desigur, chiar e un prinț. Este moștenitorul

Elisabetei și urmează la tronul Angliei, indiferent dacă ea îl recunoaște sau nu.

Pruncul nu a primit niciun dar de Crăciun de la curtea peste care va domni. Mă vizitează doar Mary, care-mi aduce o cutiuță muzicală, pe care îmi amintesc că am văzut-o în sala de primiri de la Hampton Court.

— Am furat-o, îmi zice ea deschis, răsucind cheița și așezând-o dinaintea lui Teddy, care nu îi dă nicio atenție.

— Mary!

— N-o consider proprietara tezaurului regal, spune ea fără ocolișuri. Sunt mai mult ale tale, decât ale ei. Dacă o să fii înlăturată de la moștenire pentru că ai făcut un copil în afara căsătoriei, eu de ce aș sluji o regină despre care știe toată lumea că e târfa lui Dudley? Născută din târfa Boleyn?

Îmi întorc imediat privirea către ușă, dar astăzi nu mai așteaptă niciun spion.

— Exact, n-a venit nimeni cu mine, în afară de Thomas Keyes, străjerul, care a fost destul de binevoitor să mă însoțească. Așteaptă jos.

— Nu ascultă? întreb eu, neliniștită.

— Nu mă spionează. E un prieten adevărat, spune ea.

Se cațără pe unul dintre scaunele zdrențăroase și clatină din cap.

— Iar s-a schimbat totul. Nu mă mai spionează nimeni. Nu le mai pasă ce zici. Au acceptat faptul că ai făcut ce ai făcut din dragoste și că nu e vorba de niciun complot. Au renunțat să te mai chestioneze și au eliberat toți prizonierii, în afară de tine și de Ned.

Sunt atât de mulțumită, că-mi împreunez mâinile.

— Îmi acceptă căsătoria? Ne vor elibera?

— Nu, cred că planul e să o anuleze și să te facă de rușine.

Dezamăgirea nu mă surprinde. Cred că mi-am dat seama că asta urmează când au schimbat șirul întrebărilor, anul trecut. Dar, cu un prunc în brațe și cu soțul meu aflat sub același acoperiș, nu-mi pasă deloc ce spune lumea despre mine. Eu știu adevărul și știu ce înseamnă Ned pentru mine și eu pentru el și Dumnezeu știe. Cui îi pasă ce spune Elisabeta?

De îndată ce suntem eliberați, putem să ne recăsătorim și cui o să-i mai pese atunci?

— O să ne anuleze căsătoria, apoi o să mă lase să plec?

Niciuna dintre noi nu are nevoie să spună numele celei despre care e vorba. Elisabeta s-a transformat într-un monstru în mintea mea. O regină Tudor mi-a luat sora; cealaltă îmi va lua bunul nume.

Mary face un gest cu mâna, care vrea să însemne „poate că da, poate că nu”.

— Ar face orice să te țină închisă, dar nu prea mai are motive. Au adus la cunoștință tot ce i-au întrebat pe cei din familia Seymour, pe mătușa Bess, pe tine și pe Ned în Micul Consiliu și a fost limpede că v-ați căsătorit în secret din dragoste. L-au căutat pe preotul care v-a căsătorit, dar n-au putut să dea de el. Nu cred că au căutat prea mult. Dar, oricum, ați spus jurămintele și ai verigheta. E o căsătorie privată. Nici mama Elisabetei n-a avut parte de mult mai mult de-atât. Micul Consiliu o așteaptă de câteva zile să inventeze cine știe ce fărădelege sau să dea o lege pe care să pretindă că ai încălcat-o, dar ea nu zice nimic.

— De ce nu vorbește?

Chipul cel mic al lui Mary se încrețește de la râsul răutăcios.

— Pentru că-i e frică, șoptește ea. E îngrozită. Jumătate din țară ar prefera-o pe Maria a Scoției drept regină a Angliei fiindcă sunt papistași, iar cealaltă jumătate, protestanții, te-ar prefera pe tine, acum că te-ai căsătorit cu un englez și ai un fiu și moștenitor. Nimeni nu prea o vrea pe ea, o regină stearpă, mai ales una îndrăgostită de un ucigaș de soții.

Scot un mic țipăt la auzul descrierii răutăcioase pe care Mary le-o face Elisabetei și ibovnicului ei, Robert Dudley.

— Păi chiar nu vor, spune ea fără ocolișuri. Și cine poate să-i învinovățească? Țara nu e mai prosperă decât atunci când Maria era pe tron; nici mai pace nu e. Acum suntem amenințați atât de Franța, cât și de Spania, iar regina noastră nu vrea să se căsătorească pentru a ne aduce un aliat. Fiecare are preferința lui pentru un moștenitor și tot ce a spus Elisabeta e că noi nu putem moșteni fiindcă tatăl nostru a fost

executat pentru trădare, iar vara noastră, Margaret Douglas, nu poate moșteni fiindcă părinții ei nu au fost căsătoriți. Rămâne doar Maria, regina Scoției, iar pe ea nu vrea s-o numească! Lumea vrea să știe în ce ape se scaldă și cine va fi următorul rege și, dacă ea nu vrea să le spună, au să hotărască singuri.

Arunc o privire către leagăn.

— Teddy, spun eu simplu. Trebuie să fie Teddy. Eu urmez după Elisabeta, iar Teddy e fiul meu.

— Sigur, spune Mary. Toată lume știe asta. De aceea Micul Consiliu nu poate fi de acord ca ea să te țină în temniță fără motiv. După cât știu ei, tu ești mama următorului rege al Angliei. Îți aduci aminte cum a fost când regina Maria a venit la Londra și toată curte lui Jane a dat fuga la ea să-i spună că au greșit? râde ea aspru. Cât de mult, nespus de mult au regretat?

— Și eu am dat fuga, îi spun eu. Sau, cel puțin, socrul și soțul meu au făcut-o.

— Mama a dat fuga. Tata a dat fuga. Toată lumea a implorat iertarea. Am fost târâtă și eu să-mi fac reverența. De asta se teme Elisabeta. Toată lumea trebuie să fie prietenă cu moștenitorul, e la minte cocoșului. Așa că nimeni nu îndrăznește să facă ceva împotriva ta până când nu vor fi convinși că nu vei moșteni niciodată și nici ea nu va spune asta.

Își întoarce capul într-o parte.

— La fel, nimeni nu îndrăznește să-ți ia apărarea de teama furiei ei.

— Nu poate să mă dezmoștenească, spun eu.

— Nici măcar nu îndrăznește să încerce. Ne critică în privat, însă n-ar face-o niciodată în fața Parlamentului sau chiar a Micului Consiliu. Dar Teddy...

— Singurul mod în care ar putea să-l dezmoștenească pe Teddy ar fi să-l declare bastard, spun eu încet.

— Exact, spune Mary. Deci asta urmează să facă vrăjitoarea cea rea din neamul Tudor.

Se apleacă deasupra leagănului, ca o ursitoare bună care o

apără de ursitoarea rea din spusele noastre.

— O să încerce să facă în așa fel încât acest băiat nevinovat să fie declarat bastard și, prin urmare, nepotrivit pentru moștenire. E singurul mod în care poate tăgădui că el e moștenitorul – să-l declare bastard. Și asta vine din partea ei, o bastardă renumită.

* * *

Mary are dreptate. În februarie, când geamul e alb de la gheața care se formează pe el dimineața și e întuneric douăsprezece ore pe zi, sir Edward bate la ușa camerei mele și intră, făcând o plecăciune.

— Doamnă, spune el, evitând să-mi rostească atât numele de fată, cât și pe cel de după căsătorie.

— Sir Edward?

— Am venit să vă spun că vi s-a poruncit să mergeți la palatul Lambeth mâine, pentru a fi chestionată de însuși arhiepiscopul.

— Ce-o să mă întrebe?

Sir Edward pare stânjenit.

— Despre pretinsa căsătorie, spune el încet.

— Nu știu nimic despre nicio pretinsă căsătorie, spun eu cu răceală.

Face un semn spre documentul pe care-l are în mână. Văd pecetea regală și semnătura înflorită a Elisabetei.

— Aici scrie că e o pretinsă căsătorie, spune el.

Îi zâmbesc, invitându-l să înțeleagă gluma amară.

— Pare o anchetă cinstită, nu-i așa? spun.

Își pleacă capul.

— Trebuie să meargă și soțul dumneavoastră, spune el încet. Dar veți merge în bărci separate și nu vă veți vedea.

— Spune-i că-l iubesc, zic eu. Și spune-i că n-o să-l tăgăduiesc niciodată pe el, iubirea noastră sau pe fiul nostru.

— Iubirea, ziceți? îmi amintește el.

— Dragostea mea și căsătoria noastră, spun eu, istovită. Nimeni nu mă va păcăli să tăgăduiesc adevărul.

* * *

Matthew Parker – onorat acum cu titlul de arhiepiscop de Canterbury drept recompensă pentru că a fost unul dintre puținii clerici care au reușit să se convingă s-o sprijine pe Elisabeta – a fost printre cei care au urcat-o pe sora mea, Jane, pe tron, însă nu mă aștept să mă apere acum și s-o sfideze pe regină. El s-a căsătorit cu soția lui în clipa în care clericii au fost eliberați de jurământul de celibat, dar nu mă aștept nici să-mi apere căsătoria. A fost numit de Elisabeta și n-o va înfrunta niciodată. Nu voi găsi dreptatea în palatul arhiepiscopului de la Lambeth mai mult decât în Micul Consiliu.

Totuși locuitorii Londrei sunt de partea mea. Când barja mea pornește de la zăgaz într-un vârtej de ape întunecate și începe să vâslească în amonte, văd cum mulțimea se oprește pe maluri, privește spre barjă și apoi, încet, îi aud cum strigă peste apele reci și cenușii.

Momentul plecării mele a fost ales cu grijă tocmai pentru a evita lucrul acesta. Mareea e în creștere, iar barja alunecă repede, cu un vânt înghețat bătând din spate, dar nu e destul de iute cât să meargă mai repede decât vestea că lady Katherine, mireasa frumosului Ned Seymour, a ieșit în sfârșit din Turn și merge la Lambeth. Înainte ca vâslașii să răsucească vâslele ca să ne aducă lângă cheiul de la palat, toată lumea de pe vasul tras de cai s-a strâns în partea cea mai apropiată de barja mea și toată lumea de pe malul râului și de pe chei mă aclamă nebunește.

Mă ridic să mă vadă toți. Fac cu mâna.

— Milady, pe aici, vă rog, spune intendentul arhiepiscopului cu neliniște, dar nu mă poate împiedica să zâmbesc către mulțime și să răspund la binecuvântările pe care mi le strigă.

— Nu vă fie teamă de nimic! strigă cineva la mine.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, la fel și pe băiatul vostru mândru!

— Dumnezeu s-o apere pe regină! strigă altcineva, dar nu spune la cine se referă.

Fac cu mâna, ca și cum aș considera că binecuvântarea îmi

e adresată, și merg cât îndrăznesc de încet prin aleea acoperită întunecoasă a palatului, pentru ca toată lumea să observe că sunt o prizonieră care merge să fie chestionată, că sunt tânără – nu am decât douăzeci și unu de ani – că sunt frumoasă. Sunt – așa cum am fost mereu, așa cum voi fi mereu – moștenitoarea de drept a reginei Angliei, soră a sfintei regine Jane, iar acum toată lumea începe să creadă asta, de asemenea.

[53] Palatul Lambeth, Londra, iarna anului 1562

L-am cunoscut pe arhiepiscopul Parker pe când nu era decât capelanul socrului lui Jane, John Dudley. El și alți reformați se întâlneau adesea să discute teologia Biserici reformate a Angliei, iar Jane purta corespondență cu sfetnicii lor în materie de religie, îndrăznesc să spun că nu m-a observat niciodată, eram doar sora mai mică și neînsemnată, dar mi-l amintesc la curtea lui Jane când a fost încoronată și îmi amintesc cum a dispărut la fel de repede ca și ceilalți, trecând de la regina protestantă de partea celei papistașe – în ciuda tuturor promisiunilor. Pe atunci nu aveam o părere prea bună despre el ca sfetnic al unei sfinte, și nici acum, când e arhiepiscop, nu am o părere bună despre el.

Are neobrăzarea să mă lase să aștept în camera lui și, când intră, e însoțit de un copist cu chipul întunecat, care se așază la masă fără să-mi ceară încuviințarea, își înmoaie penița în călimară și așteaptă să noteze tot ce voi avea de spus. Dacă n-am băgat de seamă că au trimis după mine o barjă simplă, fără niciun însemn, dacă am trecut cu vederea anticamera friguroasă și felul rece în care m-a întâmpinat cel care odinioară a împărtășit aceeași religie și i-a fost prieten surorii mele, acum aș putea să-mi dau seama, din felul în care ține în echilibru penița copistul său, că aceasta nu este o discuție între un consilier spiritual și o tânără care a avut nenorocul să

supere o regină prost dispusă. Este o chestionare, iar lui i s-a spus exact de ce trebuie să dea seama. Necazul lui – deși el încă nu știe asta – este că eu nu am de gând să-mi reneg vreodată căsătoria cât se poate de onorabilă, să mă lepăd de bărbatul pe care-l iubesc sau să-l condamn pe fiul meu, vicontele, la noul titlu de bastard al lui Ned Seymour.

Arhiepiscopul Parker mă privește cu gravitate.

— Ai face bine să-mi spui totul despre această așa-zisă căsătorie a ta, spune el blând. Ai face bine să mărturisești, copilă.

Trag aer în piept ca să vorbesc și văd cum chipul i se umple de speranță. Dacă poate să se întoarcă la Elisabeta și să-i spună că am mărturisit că nu sunt căsătorită, că n-am fost niciodată căsătorită, atunci ea va fi mulțumită de el și va continua să treacă cu vederea prezența pe jumătate ascunsă a soției lui fidele, chiar dacă nu-i place deloc ideea clerului căsătorit. Dacă îi poate spune că am un mic bastard suferind la Turn, atunci ea nu ar mai fi nevoită să se simtă împinsă să se căsătorească și să aducă un copil pe lume. Dacă o asigură că reformații nu au un fiu și un moștenitor al tronului, atunci ea va putea să-i promită Mariei, regina Scoției, că moștenirea Angliei nu a fost încă hotărâtă și să-i fluture femeii dinaintea ochilor posibilitatea păcii și a moștenirii.

— Voi mărturisi, spun dulce și văd cum copistul înmoaie penița și așteaptă, cu răsuflarea aproape tăiată. Deși cred, Milord, că, împreună cu sora mea, Jane, ați căzut de acord că un suflet chinuit trebuie să mărturisească direct în fața lui Dumnezeu, nu-i așa?

Îl las o clipă să noteze lucrul acesta, apoi continui:

— Oricum ar sta lucrurile, mărturisesc că am iubit un tânăr nobil și că atât mama lui, cât și a mea știau că ne iubim și vrem să ne căsătorim. Urma ca ele să-i ceară reginei încuviințarea când mama mea a murit. Mărturisesc că ne-am logodit cu un martor, apoi ne-am căsătorit în prezența unui martor, cu un preot, dar fără permisiunea reginei. Mărturisesc că ne-am culcat împreună în patul conjugal și că el m-a folosit drept soție. Mărturisesc că avem un fiu minunat, cu părul la

fel de arămiu și la fel de îndărătnic ca orice Tudor. Mărturisesc că nu înțeleg de ce sunt întemnițată și nici de ce m-ați chemat să mărturisesc în fața voastră.

E un început promițător pentru un șir de întrebări care durează toată ziua, iar copistul mâzgălește pagină după pagină, în timp ce arhiepiscopul îmi pune aceleași întrebări la care am mai răspuns. E limpede că nu e nimic ilegal în ce am făcut. Singura lor speranță este ca eu să cedez și să mint pentru a-mi recăpăta libertatea. După o zi întreagă de pus întrebări, arhiepiscopul este cel tras la față și palid, iar eu sunt roșie în obraji și furioasă. El îmi cere să-mi calc un jurământ, iar eu refuz. Mai mult, îl disprețuiesc pentru că încearcă să mă forțeze, pe mine, o tânără care abia a născut, să-mi numesc fiul bastard, iar pe soțul meu, un ticălos.

— O să ne oprim pentru azi. Trebuie să merg la rugăciune, iar domnia voastră, doamnă – ar trebui să vă mai gândiți la încăpățânarea dumneavoastră, spune arhiepiscopul cu glas slab.

Îi fac un mic semn din cap, de parcă l-aș alunga, și mă întorc către ușă.

— Da, chiar să vă rugați, îl sfătuiesc.

— Ne vom vedea din nou poimâine și sper că atunci îmi veți povesti ce s-a întâmplat cu adevărat, spune arhiepiscopul.

Mă opresc la ușă în timp ce garda mi-o ține deschisă, iar el poate să audă ce zic și s-o repete în toată Londra, dacă dorește.

— V-am spus adevărul astăzi, zic răspicat. O să vă spun același lucru mâine sau oricând m-ați întreba. M-am căsătorit onorabil, iar fiul meu este Vicontele Beauchamp.

[54] Turnul Londrei,
iarna anului 1562

Dacă îmi lipesc obrazul de geamul rece și de plumbul și mai rece al ferestrei casei locotenentului, pot să văd treptele pe

care coboară de pe pajiște la zăgaz, așa că stau aici, cu obrazul din ce în ce mai înghețat, de la apus până la răsărit, când văd garda care intră pe ușa din față ca să-l ducă pe Ned la barjă.

Iubirea mea, singurul bărbat pe care-l voi iubi vreodată, se află între patru gărzi, două în față și două în spatele lui, de parcă ar crede că vrea să evadeze și să mă lase pe mine și pe fiul lui în temniță. Bănuiam că o să-l ducă la arhiepiscopul Parker astăzi, chiar a doua zi după ce am mărturisit și eu, așa că plec de la fereastră când nu-l mai văd și mă duc să-mi iau Biblia, și-mi lipesc obrazul înghețat de ea și mă rog ca el să-mi fie credincios.

Desigur, ar putea să fie credincios și să facă, oricum, o greșeală pe care arhiepiscopul ar putea s-o folosească împotriva noastră. Dacă Ned a uitat de sutana cu blană a preotului sau de accentul lui străin, atunci mărturisirea lui nu va fi la fel ca a mea. Dacă se gândește să-mi apere bunul nume și să tăgăduiască că ne-am iubit înainte de căsătorie, atunci îl vor considera mincinos. Dacă spunem altceva despre orice, atunci ei vor încerca să spună că a fost vorba de o căsătorie falsă și că noi am inventat o poveste ca să ne salvăm reputația.

Nu pot să nu mă tem de asta. S-a întâmplat cu atât de mult timp în urmă! A trecut un an, iar noi ne-am luptat să petrecem ceva timp împreună și am fost mereu atât de grăbiți! Am pierdut documentele, iar Ned nu a știut niciodată numele preotului. Am pierdut-o pe Janey, care a fost singurul martor și singurul nostru prieten. E atât de probabil ca Ned să uite ceva – a fost în Franța și Burgundia și Italia de anul trecut, apoi a trecut prin uimirea provocată de chemarea lui acasă. Dar am cele două inele de la el și am poemul de la el în suflet. Nimeni n-ar putea crede că lucrurile acestea au fost inventate. Dar nimănui nu-i pasă de adevăr. Tot ce-și doresc ei este ca fiul meu să fie declarat bastard, pentru ca Ned, eu și Teddy să putem fi aruncați undeva unde nu ne vede nimeni, acoperiți de rușine și uitați.

Îl țin pe Ned toată ziua. S-a întunecat de tot când îl aduc

înapoi și nu-l mai aduc în casa locotenentului. Îl aștept să intre pe poartă și am o lumânare la fereastră și vreau să-i fac cu mâna. Dar, la început, nu-l văd deloc, văd doar flăcările de la torțele gărzilor cum se mișcă în sus și în jos în timp ce-l conduc de la arcada întunecată către înaltul Turn Alb, care se înalță sumbrul pe cerul întunecat. Dar el se oprește când iese din arcadă, își scoate gluga și privește direct spre fereastra mea. Îmi scot lumânarea pe geam ca să vadă luminița și ceara care se scurge de la vânt și să știe că arde pentru el, că-i sunt credincioasă și sper că și el îmi e credincios mie.

Îi spun ceva și-l fac să plece, iar el ridică mâna către mine și trece de casa locotenentului, de ușa mea, prin grădină, către turnul care se conturează în noapte. Urcă treptele către ușa de la intrare, care se deschide când se apropie și se trântește în urma lui, iar eu îmi dau seama că a spus ceva sau că au inventat ei ceva care le permite să-l țină în temnițele regale, închis într-o celulă. Nu mai stă în casa locotenentului, ca un nobil onorabil ținut în arest în propriile apartamente. Acum se află în Turn, unde sunt ținuți trădătorii și unde sunt și torturați.

Timp de patru zile, mergem și ne întoarcem de la arhiepiscop și, de câte ori îl vede pe Ned, mă întreabă despre un alt amănunt: unele dintre ele sunt adevărate, altele născocite, sunt convinsă, și de altele chiar nu-mi pot aminti sau nu le-am știut niciodată. Mă simt din ce în ce mai îngrijorată, iar sfidarea mea de la început se transformă în teamă. Îl implor să înțeleagă că ne-am căsătorit, că am înfăptuit nunta cu credință, dinaintea lui Dumnezeu. Îl implor să înțeleagă că, dacă-l numesc pe Dumnezeu martor la nunta mea, nu aș putea să mint. Sunt sora lui Jane Grey – chiar aș putea să iau numele Domnului în deșert? Aud cum glasul meu devine, din arțăgos, implorator. Arhiepiscopul pare din ce în ce mai puțin agitat și arată din ce în ce mai mult ca un om care primește răspunsurile pe care le dorește. Copistul scrie din ce în ce mai repede. Nu îndrăznesc să mă gândesc la ce urmează să se întâmple.

[55] Turnul Londrei, vara anului 1562

Nu se întâmplă nimic. E dureros, dar nu se întâmplă absolut nimic. Trebuie doar să aștept. Mă gândesc la Jane, care stătea în casa familiei Partridge, așteptând și tot așteptând ca regina Maria s-o ierte și s-o elibereze, convinsă că Maiestatea Sa trebuie s-o ierte și s-o elibereze – apoi la preotul care a venit să-i spună că avea să moară în dimineața următoare. În unele nopți, mă trezesc plângând după ce am visat că sunt Jane și că așteptarea mea se apropie de sfârșit și că în zori va trebui să parcurg drumul scurt până la pajiște. Dar apoi mă întorc în pat și mă întind către pruncul meu din leagăn, îmbujorat de plâns, înfometat, dând din picioare de nerăbdare și mi-l pun la sân și simt cum suge și știu că viața puternică și nevinovată nu poate fi ucisă și că într-o bună dimineață, într-o bună zi o să iau pruncul acesta și o să-l conduc la libertate.

Surioara mea, Mary, vine în vizită și-mi aduce un coș plin cu sparanghel proaspăt.

— Cineva mi-a dat ăsta din grădina lui, spune ea nedeslușit, punând coșul pe masă. Mă gândeam că bucătarul locotenentului ar putea să ți-l pregătească la abur, cu puțin unt.

— O să-l pregătească, mulțumesc, spun eu.

Mă aplec s-o sărut, iar ea se cațără pe locul de la fereastră.

— Aceea e fereastra lui Ned? întreabă ea privind către Turnul Alb, unde o eșarfa albastră flutură, legată de o balama.

— Da. Pune dimineața o eșarfa ca să-mi arate că e teafăr, iar eu fac la fel, spun eu. Dacă nu s-ar simți bine, ar pune o eșarfa albă și, dacă e eliberat, nu mai pune nimic.

Ea dă din cap. Nu întreabă ce stindard s-ar scoate la fereastră dacă veștile ar fi rele. Nimeni din Turn nu vrea să se pregătească pentru vești rele. Doar sora mea, Jane, a avut curajul să-și aștepte moartea și să-mi scrie mie despre cum să învăț să mor.

— Curtenii vor pleca de la Londra, spune ea. Trebuie să

plec și eu. Nu se poartă rău. Ai crede că n-am nimic de-a face cu tine și nu aș fi înrudită cu ea în niciun fel. Mă tratează ca pe oricare dintre doamnele de companie. Le place pe toate mai mult decât pe mine, chiar și Thomasina, pitica, primește mai multă atenție decât mine. Merg peste tot împreună cu întreaga curte și iau cina împreună cu doamnele. Abia îmi vorbește și deseori nici nu observă că sunt prezentă. Dar pe altele le tratează mult mai rău.

— O, pe cine tratează mai rău? întreb eu, curioasă.

— Pe vara noastră, Margaret Douglas, cel puțin, spune Mary încet. E ținută în arest în propriile apartamente, la Charterhouse, în Sheen, bănuită de trădare.

Îmi înăbuș un țipăt cu mâna.

— Altă verișoară arestată? Și în fosta noastră casă?

— Se spune că a încercat să-l căsătorească pe fiul ei, Henry Stuart, cu Maria, regina Scoției.

— Așa a făcut?

— Aproape sigur; dar de ce n-ar face-o? Pentru el, ar fi o partidă minunată, iar pentru ea, una potrivită, iar un prinț consort englez în Scoția ar fi mai bun pentru noi decât un francez.

— Toată familia e arestată?

— Soțul ei e închis aici, cred, în Turn. Dar fiul ei a dispărut.

Îmi pun mâinile-n cap, ca și cum aș vrea să-mi smulg părul.

— Ce? E o nebunie.

— Știu, spune Mary sumbru. Elisabeta a înnebunit de spaimă, ca tatăl ei. Iar eu trebuie s-o slujesc. Și trebuie să merg unde are ea chef.

— Dacă ai putea pleca! șoptesc eu.

Mary scutură din cap.

— Ar folosi asta împotriva ta. Nu, voi pleca în voiaj și mă voi preface că-mi face plăcere.

Îmi pun mâna peste a ei.

— Unde mergeți anul acesta?

— În nord. O să stăm la Nottingham, iar ea a cerut o piesă de teatru. Toată lumea participă. Și eu. Joc rolul unui înger al păcii, într-un leagăn. Piesa se numește *Britania și Regele*.

Durează trei zile.

— Dumnezeule!

— Începe cu Pallas călare pe un inorog, spune ea. Elisabeta, bănuiesc. Urmează două femei călare, Chibzuință și Cumpătarea. A doua zi: Pacea. În ultima zi: Invidia este doborâtă și cântăm cu toții.

Nu pot să nu râd de expresia ei posomorâtă și de descrierea posacă.

— Sunt sigură că va fi frumos.

— O, da, vor fi lei și elefanți și mai știu eu ce. Dar ideea principală e cea a două femei unite, a prieteniei dintre două femei. Iar celălalt mesaj e că regii britanici moștenesc prin sânge, nu sunt aleși.

— Ce vrea să zică? îi trimite vreun mesaj Mariei, regina Scoției?

— Încearcă. Elisabeta îi spune reginei Maria că ele sunt monarhi britanici împreună, că pot conduce împreună: Maria în nord, Elisabeta în sud, iar Maria îi va fi o soră-regină și moștenitoare. Practic, îi promite tronul. Spune că e moștenit de către cea mai apropiată rudă. Nu ține de alegere, de religie și nici de voință.

Fac trei pași de-a latul camerei mici și mă opresc, fiindcă am ajuns lângă masă.

— În sfârșit, îndrăznește să mă dea deoparte în public.

— Încă nu te dă deoparte și încă nu în public, spune Mary furioasă. Piesa nu se va juca în fața publicului. Nimeni n-ar înțelege-o decât dacă ar fi primit o educație clasică – eu a trebuit să o explic pentru jumătate din doamnele de onoare. Nu are curajul să vorbească deschis. Ea te dă deoparte punându-l pe prepelicarul acela de arhiepiscop Parker să-i facă treaba; și anunță asta printr-o piesă de teatru. Vrea ca întreaga curte să știe că tu nu ești moștenitoarea ei, că ești făcută de rușine, că fiul tău e un bastard; dar nu are curajul să-i spună asta întregii țări.

— O, Doamne, Mary, a declarat arhiepiscopul căsătoria mea ca fiind în afara rânduielii?

— Da. Și l-a numit pe bietul prunc bastard.

Cu un aer sumbru, Mary face un semn către leagăn, unde fiul meu nevinovat doarme liniștit, fără să știe că i-a fost furat numele.

— Să-l ierte Dumnezeu. Ea speră că nimeni nu îi va ține partea unei femei mânate de pofte trupești și că nimeni nu va susține un bastard. Tu ești ruinată, iar el e dezmoștenit. Ned, desigur, este făcut să pară un ticălos.

Ridic unul dintre căței și-mi lipesc bărbia de el ca să mă liniștesc.

— Arhiepiscopul e un mincinos, e tot ce spun.

— Toată lumea știe asta, încuviințează Mary cu o mișcare a capului.

Pentru o clipă, rămânem într-o tăcere sumbră.

— Iar eu trebuie să dansez în blestemata ei de piesă, aruncă ea. Sunt în alaiul lui Pallas în prima zi și stau în leagăn, apoi dansez pentru Pace în ultima zi. Știe foarte bine ce face când mă pune să dansez ca să-i trimită un mesaj papistașei de Maria. Pe mine! Sora lui Jane Grey. Să-i trimită un mesaj de speranță unei moștenitoare papistașe a tronului Angliei!

— Știe ce face, încuviințez eu. S-a vindecat de teama pe care o avea față de noi. Tu nu vei avea niciodată un fiu, e sigură de asta. Și nimeni nu-l va sprijini pe fiul meu, numit bastard al unei mame desfrânate.

— O, a câștigat, spune Mary nepăsătoare. Noi nici măcar n-am conspirat împotriva ei, dar ea s-a întors împotriva noastră de parcă i-am fi fost cei mai înfocați vrăjmași. Margaret Douglas n-a făcut altceva decât să aibă ambiții pentru fiul său, dar a fost numită și ea trădătoare. Nu prea ține la rude regina noastră. Nu e nicio bucurie să te afli în preajma ei. Crezi că o să te elibereze acum, că te-a ruinat?

Mă ridic și merg la fereastră.

— Ce faci? întreabă ea, când vede că o deschid.

— Pun o panglică neagră, spun eu încet. Pentru vești rele. Pentru că nimeni nu va mai cere să fiu eliberată acum.

* * *

Curtea pleacă de la Londra, iar eu mă gândesc la Mary,

așezată în leagăn drept un înger al păcii, dansând pentru Elisabeta în piesa ei, care îi spune Mariei, regina Scoției că ea – o papistașă, o franțuzoaică – va fi moștenitoarea Elisabetei și că noi vom fi date uitării. Cred că e greu pentru mine să fiu închisă aici, în Turn, cu omul pe care-l iubesc la mai puțin de o sută de picioare de fereastra mea; dar, probabil, pentru sora mea, Mary, e mai greu să zâmbească slujind o femeie despre care știe că e dușmanul meu, dușmanul ei, dușmanul răzbunător al oricărei femei pe care o consideră rivală.

Vremea se încălzește, iar eu deschid fereastra noaptea și aud mierlele din livezi cântând dulce, din ce în ce mai târziu în fiecare seară, în timp ce se curtează și-și construiesc cuiburile. Îi pun lui Ribbon clopoței la gât ca să nu poată să vâneze puii și pun firimituri din pâinea de la micul dejun pe pervazul ferestrei în fiecare dimineață și privesc la măcăleandrul care coboară în zbor și se așază în fața geamului, arătându-și pieptul roșu și pretinzându-și locul.

Seara, studiez, citesc cărțile pe care Jane le-a lăsat aici, în biblioteca locotenentului, citesc Biblia pe care mi-a trimis-o ea, recitesc scrisoarea de la ea, cele pe care le-a scris prietenilor și profesorilor ei, și o văd atât ca pe o soră, cât și ca pe o eroină. Încerc să găsesc curajul pe care l-a avut ea, înțelegerea destinului, în sufletul meu. Ea a știut întotdeauna că se afla pe un drum sfânt, indiferent dacă acesta ducea la tron sau la eșafod; ea a știut întotdeauna că drumul ei ducea către Dumnezeu. Mă tem că pe mine trebuie să mă fi găsit foarte ușuratică și prostuță. Acum am mai multă minte și aș vrea să-i pot spune că acum am mai multă minte.

Lui Teddy îi merge de minune și nu se trezește decât o dată în timpul nopții ca să mănânce. Îl întreb pe locotenent dacă putem să ieșim la aerul cald de vară, ca să simtă și el soarele pe piele, iar el spune că doamna de companie poate să-l plimbe în grădină sau pe malul râului în fiecare zi.

— Nimeni nu mi-a spus că pruncul nevinovat e și el arestat, spune el, iar eu cred că simt o notă de nemulțumire în glasul lui și mă gândesc că asta înseamnă s-o slujești pe Elisabeta. Pornești la treabă plin de speranță, apoi descoperi că ea

merge dincolo de orice așteptări, mai departe decât poți să înduri.

Merg la culcare devreme și stau în pat la apus, când camera devine din ce în ce mai întunecoasă, întrebându-mă ce o să se întâmple atunci când Maria, regina Scoției, va răspunde la mesajul trimis de piesa Elisabetei. Oare pot cele două rivale declarate să facă pace? Vor fi – așa cum s-a oferit Maria odată – două regine pe aceeași insulă? Chiar se vor întâlni cu fast și vor deveni prietene? Oare se poate ca Elisabeta să fi găsit, în sfârșit, singurul om, un egal, în care să poată avea încredere?

Și, dacă se întâlnesc, se împrietenesc, se îndrăgostesc una de măreția celeilalte, oare eu o să fiu îndeajuns de uitată cât să ne elibereze, pe mine și pe Ned, din temniță? Oare cea mai mare ambiție pe care o am acum e să fiu uitată de toți cei care au spus că, într-o bună zi, eu ar trebui să fiu regină?

Se aude o bătaie la ușă, iar cheia se răsucește cu zgomot în broască. Mă ridic din pat, îmi arunc mantia pe umeri și merg să deschid. Slujnica mea doarme cu Teddy, iar doamna de onoare vine în fiecare zi. Nu are cine să deschidă ușa pe dinăuntru în afară de mine în timpul nopții. Nu e o greutate – nimeni nu vine noaptea, după ce a fost servită cina. Acum trebuie să fie o gardă care aduce un mesaj; nu îndrăznesc să sper că e vorba de grațiere.

— Cine e? întreb întru câtva neliniștită, dar nu reușesc să aud răspunsul în timp ce trag zăvorul și, când deschid ușa, văd o gardă și un bărbat mai înalt, care are gluga trasă atât de mult în față, că nu-i pot vedea chipul.

Dau să trântesc ușa, dar el întinde repede o mână.

— Nu mă mai cunoști? șoptește el. Nevastă?

Este Ned, este Ned, este Ned, soțul meu frumos și zâmbitor. Face un semn către gardă și deschide ușa. Mă ia în brațe și-mi sărută chipul, părul, pleoapele ude, buzele.

— Ned, spun cu răsuflarea tăiată.

Nu pot să respir.

— Iubirea mea. Soția mea.

— Ești liber?

— O, Doamne! Nu! Am mituit garda să mă lase să stau o oră cu tine. Kitty, te iubesc atât de mult. Niciodată n-am încetat să te iubesc. Să mă ierte Dumnezeu că te-am părăsit. N-ar fi trebuit să plec niciodată.

— O, știu! Știu! Ar fi trebuit să vorbesc mai clar. Dar știam că o să te întorci. N-ai primit scrisorile mele?

— Nu! N-am primit nicio scrisoare de la tine! N-am înțeles asta! Am primit doar una, prin care mi se cerea să mă întorc și mă anunțau că ești însărcinată și arestată. Nu știam ce să fac. Francezii mi-au spus că aș fi mai în siguranță dacă aș rămâne cu ei decât dacă m-aș întoarce s-o înfrunt pe Elisabeta. M-au implorat să nu plec de la ei, dar nu puteam să te abandonez aici.

— Nu ai primit scrisorile de la mine? Ți-am scris! Ți-am scris des, implorându-te să te întorci acasă. Nu se poate să se fi rătăcit.

Ne privim unul pe celălalt, pricepând adevărul, dându-ne seama că am fost mereu înconjurați de dușmani.

— Ned, ți-am scris atât de des, nu se poate să fi fost o întâmplare. Sigur au fost furate.

— Am fost înconjurați de spioni de la bun început, spune Ned, trăgându-mă către dormitor. Își scoate pelerina cu glugă, își smulge jacheta și-și trage cămașa peste cap. E mai slab de când e întemnițat, iar pielea lui e palidă și catifelată în lumina apusului. Dintr-odată mi se taie răsuflarea de o dorință la fel de aprinsă ca a lui.

— O, dar trebuie să-l vezi pe Teddy!

— O să-l văd, o să-l văd, dar înainte trebuie să te văd pe tine. Te visez de atâta vreme.

Am intrat pe ușă și am ajuns lângă patul meu. Nu șovăi nicio clipă. Dau la o parte plapuma și urc în pat. Ned se apleacă, gol până la brâu, și-mi trage cămașa de noapte peste cap. Eu ridic brațele, iar ea alunecă în valuri de pe mine.

— I-ai jurat arhiepiscopului că suntem căsătoriți?

— Da! Nu i-am dat voie să spună că nu suntem.

El râde scurt.

— Și eu la fel. Știam că nu mă vei trăda.

— Niciodată. N-o să mă lepăd niciodată de tine.

Mă întind după el, iar el își scoate pantalonii și se apropie de mine. Suntem grăbiți, plini de pasiune. Am fost despărțiți timp de mai mult de un an; pe atunci de-abia deveniserăm iubiți, nu ne mai săturam unul de celălalt. Am visat la clipa asta și am suferit după atingerea lui. Șovăie deasupra mea, privindu-mi chipul fermecat.

— Iubirea mea, îi șoptesc, iar el se lasă peste mine ca un vultur care se avântă după pradă.

* * *

Nu avem decât o oră împreună și, când se dă jos din patul meu, iar eu îl ajut să-și pună cămașa, îmi amintesc de ziua nunții noastre, când ne-am îmbrăcat unul pe celălalt, încurcându-ne în șireturi, iar eu și Janey a trebuit să ne grăbim să ne întoarcem acasă, la cină.

— Acum arată-mi-l pe fiul meu! spune el.

Îl conduc în camera slujitoarei, unde pruncul nostru doarme în leagăn, lângă patul ei. Mâna ei e încă întinsă ca să-l poată legăna când se mișcă. El doarme lin, întins pe spate, cu mânuțele făcute pumn deasupra capului, cu obrăjorii îmbujorați, cu o bășicuță rozalie unde și-a supt buza de sus.

— Doamne, e atât de frumos, șoptește soțul meu. Nu știam. Credeam că pruncii sunt urâți. Are toată frumusețea ta: e ca o mică păpușă minunată.

— E la fel de încăpățânat ca tine, spun eu. Nu mai e deloc o mică păpușă minunată când îl supără cineva. Țipă după mâncare ca un lord înfometat și nu poate să rabde nicio întârziere.

Cu grijă, ne întoarcem în vârful picioarelor în camera mea.

— Îl hrănești chiar tu?

— N-avea cine altcineva! râd eu de chipul lui uimit. Îl cresc ca o femeie săracă cu un prunc la sân. I-am dat laptele meu și iubirea mea, iar el înflorește de la ele.

Îmi sărută mâinile, buzele, fața, mă sărută ca un bărbat înfometat care ar vrea să guste din tot.

— Ești un înger. Ai fost mereu un înger pentru el și pentru mine. Mâine-seară am să vin din nou.

— Poți să vii din nou? spun eu, nevenindu-mi să cred. Cum?

Chicotește în felul lui adorabil, cum nu l-am mai auzit de atâta timp.

— De vreme ce suntem numiți public drept iubiți păcătoși, pare că avem voie să fim împreună, chiar dacă am fost despărțiți pe când eram soț și soție. Sir Edward mi-a dat încuviințarea, de parcă ar fi vrut să spună că, dacă tot suntem pedepsiți atât de aspru pentru păcatul nostru, am putea măcar să ne bucurăm de el. Îi strecor gărzii o monedă, iar el mă aduce la tine.

— Putem să fim împreună?

Nu-mi pasă dacă ne petrecem tot restul vieții în turn dacă putem să dormim unul în brațele celuilalt, iar el poate să-și vadă fiul.

— Nu așa speram să trăim, dar mai bine de atât nu se poate, deocamdată, spune el. Și încă am speranță. Elisabeta nu poate să-și înfrunte toți sfetnicii. Iar William Cecil și Robert Dudley știu că nu suntem vinovați decât pentru că ne iubim. Ne sunt prieteni. Vor un moștenitor protestant la tron, iar noi îl avem. Se vor opune reginei Maria a Scoției; n-o vor accepta niciodată. Nu disper, iubirea mea.

— Nici eu, spun eu, încurajată de cuvintele lui. Nu disper. Niciodată nu voi dispera, dacă pot să fiu cu tine.

[56] Turnul Londrei, vara anului 1562

În ciuda a toate, în ciuda răutății reginei, suntem fericiți. Mama lui Ned îi trimite ce-a strâns din simbrii și taxele pe pământuri, așa că e un prizonier bogat. Mituiește gărzile și face să ni se aducă tot ce dorim. Vine în odăile mele și luăm cina împreună în fiecare seară, ne jucăm cu pruncul și ne iubim. Ziua devine timp de așteptare, când studiez, am grijă

de copilul nostru și le scriu scrisori prietenilor de la curte. Sir Edward, locotenentul Turnului, îmi dă voie să mă plimb prin grădina lui, iar eu iau copilul cu mine și-l așez pe un șal pe iarba încălzită de soare, ca să poată să dea din picioare și să privească pescărușii care zboară în cercuri pe cer, deasupra lui.

Noaptea e momentul când viața mea adevărată începe, când garda îi permite lui Ned să intre în liniște în camera mea, iar noi vorbim și citim împreună. Mă privește cum îl hrănesc pe fiul nostru, cum îl înfăș pe scândură și i-l dau slujnicei să-l culce, apoi, la cină, mâncăm mâncăruri alese trimise de mama lui de la Hanworth și gustări aduse fără nicio plată la Turn, daruri din partea oamenilor din Londra.

În fiecare zi, eu sau Ned primim un bilețel sau o scrisoare de la cineva care ne promite să ne sprijine dacă vom cere să ni se schimbe sentința. Unii dintre ei ne promit că, dacă vom evada, vom găsi în casa lor un adăpost. Unul sau doi dintre ei chiar se oferă să strângă oștire și să ne elibereze. Le ardem pe toate de îndată și nici măcar nu aducem vorba despre ele. Elisabeta a decis că suntem păcătoși: nu trebuie să mai scornească vreo fărădelege și mai rea de care să ne acuze. N-o să-i oferim nicio scuză ca să ne judece pentru trădare.

Dar, în orice caz, nu ne acordă atenție în timpul verii. Probabil se gândește că a făcut tot ce putea ca să ne ruineze și acum se ocupă de alte certuri. A arestat-o pe buna ei prietenă și doamnă de companie, Kat Ashley, fiindcă i-a recomandat să-l aleagă drept soț pe Erik, prințul Suediei. Elisabeta se simte mai jignită acum, când Kat o sfătuiește să se căsătorească, decât atunci când Kat a prevenit-o că toată lumea o consideră o târfă. Cine poate să prevadă ce anume o să-i trezească temerile Elisabetei? Nimeni nu știe ce urmează să facă. A devenit atât de speriată și de crudă, încât și-a întemnițat guvernanta iubită, femeia despre care spune că i-a fost ca o mamă.

— De ce o învinuiește? îl întreb pe Ned.

— N-o învinuiește de nimic, răspunde el. Nu există învinuiri. Elisabeta nu respectă propriile legi. Kat Ashley a fost arestată

dintr-un capriciu. Dumnezeu știe ce-o să se aleagă de ea. Poate că Elisabeta va spune de ce fărădelege se face vinovată sau poate va fi ținută în temniță câteva zile și apoi va fi eliberată și i se vor înapoia favorurile. Poate că Elisabeta va porunci să fim și noi eliberați prin aceeași scrisoare.

Suntem mai mulți ținuți prizonieri fără temei, fără să fim acuzați de ceva, victimele mofturilor sau ale geloziei Elisabetei. Verișoara mea, Margaret Douglas, e supusă la interogatorii, acuzată de o duzină de rapoarte neclare ale unor spioni, ținută prizonieră în propriile apartamente. Soțul ei, Matthew Stewart, Conte de Lennox, e întemnițat aici, undeva în Turn. Nici nu l-am văzut vreodată, plimbându-se pe acoperiș sau măcar privind de la vreo fereastră. Mă tem că e întemnițat singur și știu că va ceda dacă e tratat în felul acesta. Nu a fost niciodată printre preferații reginei, iar soția lui este moștenitoare și rivală. Nu are forța de a îndura vrajba Elisabetei. Fiul lor, Henry Stuart, este, de asemenea, prea fragil să o înfrunte; mai bine că a reușit să fugă în Franța. Curtea zumzăie de la bârfele despre verișoara Margaret, care ar fi plătit vrăjitori și prezicători, ar fi prezis moartea Elisabetei, ar fi îndemnat-o pe Maria, regina Scoției, să se căsătorească cu Henry Stuart și să unească Anglia și Scoția sub domnia lui...

— Ce? îl întrerup pe Ned. Cum îngăduie Elisabeta așa ceva? Dacă Margaret a făcut lucrurile astea, de ce o ține la Sheen, ca și cum s-ar face vinovată doar de vreo nepolitețe neînsemnată, în timp ce noi suntem încuiați aici pentru mult mai puțin de atât?

— Dacă dovedesc că a plătit vrăjitori, ar putea s-o ardă pe rug, ca pe o vrăjitoare, spune el calm. Nu-i port pică pentru că e la Sheen, dacă se pregătesc să o acuze de așa ceva. Pot s-o ducă de la Charterhouse, din Sheen, la Smithfield fără măcar s-o judece dacă dovedesc că s-a folosit de o vrăjitoare pentru a prezice moartea reginei.

Pruncul se află în brațele mele, suge și ațipește. Se foiește când îl strâng mai tare.

— Oare e în stare Elisabeta să-și ucidă propria verișoară? îl

întreb foarte încet. E în stare să facă așa ceva?

El clatină din cap. Nu știe de ce e ea în stare. Niciunul dintre noi nu știe ce-ar putea să facă.

— Am vești pentru tine, spun rupând tăcerea. Am ceva să-ți spun în seara asta. Sper să te facă fericit.

Mă servește cu câteva căpșuni timpurii, un dar de la un prieten fără nume, de pe câmpiile din Kent.

— Spune-mi.

— Nu am avut sângerări femeiești și cred că sunt însărcinată.

Încerc să zâmbesc, dar îmi tremură buzele. Îmi e așa de teamă că se va înfuria, că lucrul acesta ne va aduce și mai multe necazuri. Dar el lasă lingura din mână, dă ocol mesei, îngenunchează lângă mine și mă ia în brațe. De data aceasta, bucuria lui e desăvârșită. Ne cuprinde pe mine și pe Teddy într-o îmbrățișare caldă.

— E cea mai bună, cea mai bună veste pe care aș fi putut s-o aud, spune el. Când mă gândesc că tu ești atât de sănătoasă și roditoare, iar eu așa de puternic, încât să facem un copil în locul acesta îngrozitor, care a văzut atâta moarte. Slavă Domnului, care a făcut lumină din întuneric. E ca un miracol. E ca și cum am da moartea la o parte să facem un copil între zidurile acestei temnițe.

— Chiar ești fericit? cer eu să-mi adeverească.

— Dumnezeu mi-e martor! Da! E o veste minunată.

— Să-i spunem lui sir Edward?

— Nu, hotărăște el. Nu vom spune nimănui. O să păstrăm secretul, așa cum ai mai făcut. Poți să te ascunzi de slujnică? De doamne?

— Dacă rămân la fel de slabă ca înainte, nimeni nu va ști până în ultimele luni, spune eu. Data trecută, abia se vedea.

— Hai să alegem când și unde o să spunem, zice el. E un secret important; hai să-l păstrăm și să-l folosim cât se poate de bine. O, iubirea mea, sunt atât de bucuros. Te simți bine? Crezi că e tot băiat?

Râd.

— Un alt moștenitor pentru Elisabeta? Crezi că o să se

bucure să aibă încă o rudă cu sânge regal?

Zâmbetul lui se asprește.

— Cred că n-o să poată să nu ne recunoască fiii și, dacă avem doi, cu atât mai mult.

— Și dacă o să avem o fată?

Îmi ia mâna și o sărută.

— Atunci o s-o botezăm Katherine-Jane, după mama ei cea frumoasă și după mătușa cea sfântă, binecuvântate de Dumnezeu să fiți toate trei, fiica mea, mama ei și mătușa ei, întemnițate toate pe nedrept aici.

[57] Turnul Londrei, vara anului 1562

În oraș e din ce în ce mai cald, iar eu mă tem de ciumă. Mereu apar boli pe timp de vară, de aceea curtea pleacă în voiaj – pentru ca palatele să fie curățate, iar Elisabeta să-și mute trupul ei sterp departe de orice boală. E primul an pe care-l petrec la Londra în timpul verii, iar duhoarea râului și a șanțului cu apă din jurul Turnului mă îngrozește. Nu trebuie să fii vreun doctor iscusit ca să recunoști mirosul molimei. Londra miroase a moarte, iar eu mă tem să trag în piept aerul ei.

Prietena din copilărie și doamna de companie a Elisabetei, Kat Ashley, e mutată din Turn pentru propria-i siguranță. Încă e în dizgrație, dar Elisabeta n-ar lăsa ca buna ei prietenă să se afle în vreun pericol. Însă noi suntem lăsați aici să ne asumăm riscurile cu aburii pestilențiali ai canalelor și cu râul. Îmi lasă pruncul aici – unde știe că e molimă.

— Să-i scriu lui William Cecil și să-i cer să ne mute? îl întreb pe Ned într-o seară.

Ține copilul în brațe și îi cântă un poem compus de el. Copilul gângurește fericit, ca și cum ar înțelege cuvintele care rimează, cu ochii albaștri ațintiți asupra chipului iubitor al tatălui său.

— Nu înainte să primim vești de la curte, spune el, ridicându-și privirea către mine. Se petrec schimbări mari, care ne vor afecta. Regina a încercat să facă o alianță cu regina Scoției, dar, în Franța, a avut loc un atac îngrozitor asupra reformaților. Protestanții s-au revoltat fățiș împotriva familiei Guise, care se află la cârma țării, și cer ajutor din partea Elisabetei. Ea plănuia să se întâlnească cu regina Maria, dar cred că acum nu mai poate. Nici măcar Elisabeta nu are curajul să se împrietenească în văzul lumii cu o femeie a cărei familie îi execută pe protestanții ei. Când Elisabeta se va întoarce la Londra la toamnă, predicatorii și Parlamentul o vor forța să încuviințeze faptul că nu se poate alia cu Franța, când aceasta s-a pătat cu sângele celor de-o credință cu noi. Chiar rudele Mariei, regina Scoției, cei din familia Guise, sunt cei care i-au trecut pe cei din Biserica noastră prin sabie și i-au ucis fără îndurare. Elisabeta nu poate să târască Anglia într-o alianță cu o fiică Guise. Nimeni n-ar accepta așa ceva.

— Dacă renunță la alianța cu Maria, atunci nu mai rămâne altcineva moștenitor, în afară de Margaret și de mine, subliniez eu.

— Și micul lord de aici, spune tatăl său. Dacă ești destul de bună să-i transferi dreptul tău. Lord Beauchamp este următorul moștenitor de parte bărbătească. Vezi cât de sever mă privește? O să fie un rege pe cinste.

— L-a declarat bastard, spun eu cu ranchiună.

— Toată lumea știe că e o minciună, spune tatăl lui și soțul meu. Nici măcar nu țin seama de ea.

[58] Turnul Londrei,
vara anului 1562

Curtea se întoarce la palatul de la Hampton Court la sfârșitul verii și hotărăște, fără tragere de inimă, că Anglia trebuie să-i sprijine pe protestanții din Franța. Elisabeta e disperată după o alianță cu Maria, regina Scoției, și-și adună

tot curajul ca să poruncească fortificarea orașului Le Havre pentru a proteja protestanții hughenoți de oștirea familiei Guise. Toată lumea se așteaptă ca Robert Dudley să fie în fruntea oștirii engleze și se iscă nenumărate nemulțumiri și acuzații de favoritism atunci când regina insistă ca el să rămână acasă și-l trimite pe fratele lui, Ambrose, în locul său. Robert Dudley e prea neprețuit pentru ea ca să-și asume riscuri, chiar și dacă e vorba de cauza sfântă a unui război care apără religia țării.

Acest război ar putea însemna salvarea noastră. Aproape sigur, Elisabeta îl va elibera pe Ned ca să conducă o oștire.

— Contele de Lennox ar fi și el tare bucuros să fie eliberat, îmi mărturisește sir Edward, temnicerul meu. Bietul om nu are firea care să-l ajute să rabde întemnițarea.

— Nu cred că-i face plăcere cuiva, spun eu enervată.

— Se plânge mult din pricina libertății de care are parte soțul tău și de faptul că puteți să vă întâlniți. Îi e dor și lui de soția sa, lady Margaret, chiar foarte mult. Plânge de singurătate noaptea, în camera lui.

— Atunci nu ar fi trebuit să conspire împotriva reginei, spun eu cu afectare.

— Dacă a făcut asta.

— Da, sigur. Dar ce-a pățit?

Locotenentul se apleacă spre mine, de parcă ar putea să-l audă altcineva, în afară de Domnul Năsuc, de pe umărul meu, și Teddi, din brațele mele.

— E destul de pierdut, bietul om. Zgârie pe la ușă și plânge după soția lui. Spune că pereții se strâng în jurul lui și mă imploră să deschid ferestrele.

— Înnebunește? întreb eu.

— Nu e-n toate mințile, încuviințează sir Edward. Unii oameni nu îndură asta, știi. Și nu toți prizonierii trăiesc așa de bine ca tine și domnul.

— Suntem foarte recunoscători, spun eu.

E adevărat. Suntem fericiți aidoma câneparilor din colivie – soțul meu, fiul lui și cu mine. Iar acum mă bucur și de pruncul care o să vină.

[59] Turnul Londrei, toamna anului 1562

Aștept vizita surorii mele, Mary, cu încredere crescândă că va veni și-mi va spune că urmează să fim eliberați, dar nu vine. Îmi trimite un bilețel prin care mă anunță că sunt încă la Hampton Court și că regina a căzut la pat, bolnavă; au fost chemați doctorii, dar nimeni nu știe ce e cu ea.

— Nu, e mai rău de atât, e pe patul de moarte, șoptește Ned, când intră în camera mea devreme, sărutându-și fiul și dându-i-l înapoi slujnicei. Vino, spun el, trăgându-mă către locul de la fereastră, unde putem să vorbim în liniște.

Domnul Năsuc face un salt și se așază solemn între noi.

— Pe patul de moarte? Credeam că suferă iar de dropică.

— Am prieteni la curte, care-mi aduc vești. E grav, e foarte grav. Kitty, regina a făcut vărsat. E adevărat: vărsat, și și-a pierdut cunoștința. Chiar acum, nu poate să vorbească sau să se miște. Din câte știm, e posibil să fi murit deja. Ar putea să fie moartă chiar acum. Micul Consiliu s-a întrunit în grabă. Primesc mesaje tot timpul. Încearcă să aleagă un succesor, dacă Elisabeta moare.

— Dacă moare?

Mă înec cu vorbele astea. A fost așa un blestem și o năpastă asupra vieții mele, că abia îmi pot închipui o lume în care ea nu există.

— Să moară? E posibil ca Elisabeta să moară?

— Da! Nu auzi ce-ți spun? Ar putea muri. Pare de neînchipuit, dar e mai mult decât probabil. Are vărsat și nu e prea zdravănă la trup. A căzut la pat și-i crește febra. Micul Consiliu s-a întrunit. Trebuie să aleagă un moștenitor, dacă ea nu va spune nimic. A amuțit din pricina febrei, aiurează. Îl propun pe Henry Hastings, o propun pe Maria, regina Scoției sau pe Margaret Douglas.

Se oprește; zâmbește, iar ochii îi strălucesc.

— Dar, cel mai mult, desigur, te propun pe tine.

Trag aer în piept. Mă gândesc la ziua în care lui Jane i s-a oferit coroana, iar ea știa că trebuie s-o primească.

— Pe mine, spun eu lipsită de expresie.

Mă gândesc la Jane și la primejdia uriașă a ambiției, mă gândesc la ispita coroanei și la ce se întrevede pentru fiul meu.

— Testamentul lui Henric al VIII-lea numește descendența mamei tale, după Elisabeta, spune el cu hotărâre. Nu pe mama lui Margaret Douglas, nu descendența scoțiană; mama ta, apoi tu. Elisabeta a spus că descendența trebuie să urmeze ordinea naturală, dar Micul Consiliu nu vrea să o facă pe Maria, regina Scoției, pe jumătate Guise, regină a Angliei, când noi suntem în război cu Franța și cu familia ei. Bătrânul rege Henric a numit familia ta în testament. Testamentul regelui Edward a numit-o pe Jane, apoi pe tine. Nu există decât un succesor Tudor protestant. Tu ești acela. Totul conduce către tine.

Mă gândesc. Trag aer în piept și mă gândesc la fiul meu și la pruncul care ar trebui să se nască prinț. Întemnițarea mi-a ascuțit ambițiile. Nu voi suferi pentru că sunt moștenitoare și pentru că nu-mi reclam tronul.

— Sunt pregătită, spun eu, deși glasul îmi tremură puțin. Sunt pregătită. Pot să port coroana surorii mele.

El răsuflă parcă ușurat că îmi cunosc datoria față de țară, că sunt pregătită să-mi ocup locul pe tron.

— Elisabeta ar putea fi moartă chiar acum, iar ei ar putea să-ți aducă coroana. Ar putea să fie deja pe barjă, plecând de la Hampton Court și îndreptându-se încoace odată cu mareea.

— Să vină la mine aici, în Turn?

— Aici, în Turn.

Mă gândesc că ar fi de rău augur să-mi încep domnia în locul în care Jane și-a început-o și și-a sfârșit-o pe a ei. Apoi mă gândesc că e o idee neînsemnată, proastă. Ar trebui să-mi pregătesc discursul pentru când vor veni să-mi spună că Elisabeta a murit.

— Ar putea să fie un război? întreb eu. Dacă aș urca pe

tron, papistașii s-ar răscula împotriva mea?

El se încruntă.

— Aproape sigur că nu. N-ar avea niciun sprijin. Maria, regina Scoției, nu poate invada cât timp Franța se află în plină revoltă, iar familia ei nu poate trimite oștirea franceză s-o sprijine. Margaret Douglas scrie o mulțime de scrisori, dar nu are nicio oștire și niciun sprijin în țară. E arestată și ea, iar soțul ei plânge la gratiile ferestrei, fără să-i poată fi de vreun folos. Henry Hastings face parte din vechea familie regală și nu e sprijinit de nimeni. Altcineva nu mai există. Acesta trebuie să fie momentul tău. Acesta trebuie să fie chiar momentul tău.

Face un semn cu capul către ușa închisă a slujnicei.

— Și al lui. Succesorul de drept.

Se aude o bătaie slabă în ușă, iar eu sar în picioare, lovind masa și vărsând vinul.

— A sosit momentul? întreb.

Simt cum inima îmi bubuie să-mi spargă pieptul și mă gândesc la prunc, în siguranță și tăcut în pântecele meu și la fratele lui din camera alăturată. Cred că noi suntem noua familie regală și că s-ar putea să mi se aducă coroana.

Ned străbate camera în doi pași și deschide ușa. În fața ei se află o gardă și încă un bărbat.

— Un sol, Milord, spune garda cu respect. Spune că trebuie să vă vadă.

— Ai făcut bine că l-ai adus la mine, spune Ned calm.

Garda se dă la o parte, iar omul intră în odaie.

Nu-mi pot lua ochii de la pergamentul din mâna lui. Poate că are sigiliul regal, poate că e din partea Micului Consiliu, care îmi aduce vestea morții Elisabetei și îmi spune că se îndreaptă încoace.

Ned întinde o mână hotărâtă. Solul îi dă pergamentul. E un mesaj scurt, mâzgălit.

— Scrie să am încredere în tine, îi spune Ned bărbatului. Ce vești ai?

— Regina l-a numit pe Robert Dudley.

— Ce?

Ned strigă atât de tare, e atât de uimit, încât îl aud pe Teddy plângând în camera slujnicei, iar ea deschide ușa să arunce o privire.

— Nimic! Nimic! îi ordon, făcându-i semn să se întoarcă la copil.

Mă întorc către sol:

— Trebuie să fi înțeles greșit. Nu se poate una ca asta.

— L-au numit Protector al Ținutului, iar Micul Consiliu a depus jurământ să-l sprijine.

Eu și Ned schimbăm o privire, nevenindu-ne să credem.

— Nu se poate, șoptesc eu.

— Ce spune stăpânul tău? întreabă Ned.

Bărbatul rânjește.

— Spune că n-au de gând să se certe cu o femeie pe moarte, dar că soția dumneavoastră ar trebui să fie pregătită.

Se întoarce înspre mine și face o plecăciune adâncă, destinată familiei regale.

— Spune că nu mai durează mult. Nimeni nu va sprijini un Dudley și nimeni nu vrea alt Protector. Regina și-a pierdut mințile din pricina febrei. Numindu-l pe Robert Dudley, i-a dat Micului Consiliu dreptul să încoroneze pe cine doresc. Și-a pierdut judecata; nu se pot înțelege cu ea. Nimeni nu-i va da lui coroana. Regina și-a abandonat propria descendență, și-a trădat propria coroană. Toată lumea știe că trebuie să fie lady Hertford.

Îmi face din nou o plecăciune.

Ned aprobă din cap, gânditor.

— Nu e nimic de făcut până când moare regina, Dumnezeu s-o binecuvânteze, spune el. Orice mișcare am face, nu poate să fie decât atunci. Suntem supușii ei atâta vreme cât respiră. Ne vom ruga pentru însănătoșirea ei.

— Da, spune bărbatul. Mă întorc la Hampton Court să-i spun stăpânului că înțelegeți. O să primiți alte vești de îndată ce le aveam.

— Trăim vremuri neobișnuite, spune Ned, ca pentru sine. Vremuri surprinzătoare.

* * *

Sigur că nu putem dormi. Nici măcar nu ne întindem în pat să ne sărutăm. Nu putem mânca. Nu suntem în stare, niciunul dintre noi, să facem nimic în afară de a merge agitați prin cele două odăi și de a ne uita pe fereastră către grădina întunecată să vedeam dacă nu cumva se apropie cineva cu o torță. Îmi schimb rochia ca să arăt cât se poate de bine când vor veni să-mi aducă coroana. Pun o bucată de pânză peste colivia câneparilor ca să se culce și să nu cânte. Cățeii stau liniștiți în culcușul lor, iar Domnul Năsuc e în cușcă. Fără o sală de primiri, fără curte, suntem cât putem fi de demni. Stau pe singurul scaun bun, iar Ned în picioare, în spatele meu. Nu putem să nu luăm o atitudine afectată, ca niște actori într-o piesă, jucând rolul maiestății chiar și când solii ar putea fi călare, în drum spre noi, să ne spună că scenariul e pregătit, iar acțiunea piesei s-a adeverit.

— O să-l răsplătesc pe locotenentul Turnului, spun eu.

— Nu mai spune nicio vorbă, mă previne Ned. Ne rugăm pentru însănătoșirea reginei, Dumnezeu s-o binecuvânteze.

— Da, încuviințez eu.

Mă întreb dacă e greșit ca, la suprafață, să te rogi pentru cineva, dar să speri în secret ca acel om să moară. Aș vrea s-o pot întreba pe Jane: e chiar genul de lucru pe care l-ar ști ea. Dar, serios, cum să-mi doresc ca Elisabeta să trăiască, dacă mi-a fost un dușman atât de crunt mie și fiului meu nevinovat?

— Mă rog pentru ea, îi spun lui Ned.

Cred că o să mă rog să meargă direct în rai și să nu existe purgatoriu; căci, dacă ar exista, n-ar mai scăpa niciodată de acolo.

Auzim primul tril de pasăre, care răsună tare în camera cufundată în tăcere, apoi, una câte una, își încep toate cântecul de dimineață. Un sturz scoate un tril, tare ca un flaut. Mă foiesc pe scaun și văd că Ned privește pe fereastră.

— Se luminează de ziuă, spune el. Trebuie să plec.

— Fără vreun mesaj!

— Orice sol ar veni o să mă găsească destul de ușor, spune

el cu falsitate. Nu plec nicăieri. O să fiu închis în celula mea din Turn. Și, dacă mesajul ajunge la tine, atunci vor trimite după mine imediat ce ți-au spus…

Se întrerupe.

— Amintește-ți, dacă întreabă cineva, te-ai rugat toată noaptea pentru însănătoșirea ei, spune el. Ai fost singură aici.

— Așa voi spune. Și chiar așa am și făcut, spun eu, cu degetele încrucișate la spate din pricina acestei jumătăți de minciună. O să vii mâine-seară?

Mă ia în brațe.

— Negreșit. Negreșit, iubita mea. Și-ți voi trimite orice veste primesc. Trimite-o pe doamna ta la mine la vremea cinei și-i voi șopti ei orice aș fi auzit de la Hampton Court.

Deschide ușa, apoi șovăie.

— Nu te lăsa păcălită de bârfe, spune el. Nu pleca din cameră până când nu vin la tine chiar cei din Micul Consiliu. Ar fi un dezastru să fii văzută acceptând coroana, iar apoi Elisabeta să se însănătoșească.

Mi-e atât de teamă de ea, că mă cuprinde un fior la gândul de a face o astfel de greșeală și, apoi, de a trebui s-o înfrunt când mă acuză pe drept de trădare.

— N-o să plec! N-o să plec! îi promit.

Îmi jur, în sinea mea, că nu voi fi regină timp de nouă zile, ca sora mea. Voi fi regină pentru tot restul vieții sau nu voi fi deloc. Nu pot să fac lucrul acesta să se întâmple, oricum ar fi. Totul depinde de vigoarea unei femei bolnave, de aproape treizeci de ani, care luptă împotriva uneia dintre cele mai periculoase boli din lume.

— Și roagă-te pentru sănătatea ei, spune Ned. Asigură-te că lumea te vede rugându-te pentru ea.

Auzim cum ușa de jos se deschide, iar garda șoptește tare în sus, pe scări:

— Milord?

— Vin, răspunde Ned.

Îmi sărută buzele.

— Pe diseară, îmi promite. Dacă nu se întâmplă ceva astăzi.

* * *

Trebuie să aștept toată ziua. Locotenentul Turnului, sir Edward, vine să mă vadă și mă găsește în genunchi, cu Biblia în față.

— Ai auzit că regina e bolnavă, spune el.

Mă ridic în picioare.

— M-am rugat pentru ea toată ziua. Dumnezeu s-o binecuvânteze și să-i dea putere, spun eu.

— Dumnezeu s-o binecuvânteze, repetă el, dar privirea pe jumătate ascunsă pe care mi-o aruncă îmi arată că amândoi știm că, dacă regina trece din boală direct în moarte, atunci va exista o nouă regină a Angliei, iar băiețelul din leagăn va fi prinț de Wales.

— Poate vrei să te plimbi în grădină, se oferă sir Edward.

Înclin capul.

— Mergem acum.

Nu pot sta locului și nu am voie să mă duc nicăieri. Nu mă pot concentra la citit și nu îndrăznesc să visez cu ochii deschiși.

— Lucy, adu mingea lui Teddy.

* * *

Aștept și aștept, tresărind de fiecare dată când aud zgomot la intrare, iar porțile masive scârțâie când se deschid, dar nu mai vine nicio veste de la Hampton Court. Elisabeta duce o luptă lungă, în tăcere, pentru viața ei, iar Micul Consiliu negociază alegerea moștenitorului tronului. Nimeni nu va fi de acord cu alegerea lui Robert Dudley drept Protector. Însuși Dudley – al cărui tată e îngropat în Turn, la capelă, decapitat pentru trădare – știe că nu se poate întâmpla asta, deși aș putea să jur că ambiția lui înfocată, ambiția celor din familia Dudley, trebuie să fi crescut nemăsurat când a auzit vestea.

El va favoriza preferatul familiei lui: pe Henry Hastings, care s-a căsătorit cu fata Dudley în seria de nunți în care am fost măritate și eu, și Janey, pentru a crește puterea familiei Dudley. Chiar și acum, la opt ani de la moartea lui Jane, vechiul complot pentru tron al familiei Dudley funcționează ca

o moară uriașă, imposibil de oprit, care pune în mișcare o roată, apoi alta, până la piatra de moară uriașă, care zguduie întreaga construcție. Complotul e pus în mișcare, apa curge, roata morii se învârte; dar nimeni nu-l va sprijini pe Dudley.

Nimeni n-o va sprijini fățiș pe Maria, regina Scoției. E o papistașă, iar rudele ei sunt în război cu protestanți hughenoți și strâng oștire să lupte împotriva soldaților englezi la Le Havre. A devenit peste noapte inamica Angliei și nu-și va recăpăta niciodată reputația de monarh care ne tolerează religia. Foarte puțini oameni sunt de partea lui Margaret Douglas. O avea ea sânge regal, dar e recunoscută drept papistașă, întemnițată pentru cele mai diabolice fărădelegi. Nimeni n-ar accepta o astfel de femeie drept regină a Angliei. Nu mai există nimeni cu sânge regal și de religie reformată, ca mine. Nimeni a cărui descendență să fi fost numită în testamentul regelui. Voi purta coroana surorii mele.

Toată ziua îmi răsună aceste cuvinte în minte, ca o cântare bisericească, în timp ce mă joc cu Teddy în grădină și-l ajut să stea în picioare și îl las să-mi sară în poală. Toată ziua aud iar și iar: „Voi purta coroana surorii mele, îi voi împlini visul. Voi duce la bun sfârșit misiunea începută de Jane, iar raiul se va bucura”.

La ora cinei, o trimit pe doamna de companie să-l servească pe soțul meu. Îi trimit în dar un coș cu piersici, iar ea le duce la masa lui. Se întoarce la mine cu buzele strânse, de parcă ar ține un secret.

— Milady, am un mesaj.

— Ce e?

Aud în mintea mea: „Voi purta coroana surorii mele, îi voi împlini visul”.

— Domnul a spus să vă zic – slavă Domnului – că regina s-a însănătoșit. Și-a revenit din leșin, iar petele au început să-i dispară de pe chip. A spus: Mulțumesc Domnului că se simte mai bine.

— Mulțumesc Domnului, repet eu tare. Rugăciunile noastre au fost ascultate. Dumnezeu s-o binecuvânteze.

Mă întorc și intru în casă, lăsându-l pe Teddy cu slujitoarea,

chiar dacă el strigă după mine și ridică mâinile să fie luat în brațe. Nu pot lăsa pe nimeni să-mi vadă amărăciunea de pe chip. Și-a revenit, această rubedenie falsă, această regină diabolică. Ea și-a revenit, iar eu încă mă aflu întemnițată aici și nimeni nu va veni să mă elibereze. Nimeni nu vine să mă încoroneze azi.

[60] Turnul Londrei, iarna anului 1562

Elisabeta își revine de parcă însuși diavolul ar avea grijă de ea, cu tandrețe satanică. Cumnata lui Jane, care s-a numit Mary Dudley, aproape că moare, molipsindu-se de vărsat de la Elisabeta, și rămâne fără renumita ei frumusețe. Nu mi-e milă de ea. Ea a fost cea care a dus-o pe Jane cu barja la Syon, în seara când au făcut-o regină. A fost o călătorie nesăbuită: și acum Jane e moartă, iar Mary își va petrece restul vieții ascunzându-și chipul pătat de lume, de parcă ambiția familiei Dudley ar fi stricat frumusețea fiicei lor.

Regina și-a revenit, dar țara e răvășită. Toată lumea știe că a fost cu un picior în groapă și nu a fost numit niciun moștenitor, iar acum veștile se răspândesc în grabă, din cele mai mari case din Londra în stradă, că ea a încercat să-l transforme pe fiul unui trădător, pe nepotul unui trădător, în Protector al regatului. Regina noastră a încercat să-l transforme pe ibovnicul ei într-un tiran ca Richard al III-lea. Lumea e îngrozită că nu și-a făcut datoria de a numi un moștenitor înainte de moarte și și-ar trăda apoi țara pentru un favorit. Lumea vorbește și despre alți favoriți ai reginei și de pericolele pe care le aduce un monarh nestatornic. Ned primește un val de mesaje de la prietenii lui și de la susținătorii mei, care sunt oaspeți la cine ținute cu fereală, în taină, oferite de nobilii protestanți, care jură că trebuie numit un moștenitor al tronului Angliei, iar acela trebuie să fiu eu.

— William Cecil e hotărât să te numească pe tine

moștenitoare, îmi promite Ned. Spune că nimeni nu are pretenții mai întemeiate, nici prin religie, nici prin descendență, că Elisabeta știe asta, că toată lumea știe asta. Spune că trebuie să fii eliberată. Toată lumea e de acord.

— Atunci de ce suntem încă aici? întreb eu.

Stăm împreună în camera mea, pe scaunul jerpelit care a fost odată tronul lui Jane. Suntem amândoi pe jumătate goi, înfierbântați fiindcă abia am ieșit din așternuturi, înveliți într-un pled în fața căminului, sătui de sărutări și atingeri.

— Trebuie să mărturisesc că am fost în locuri mult mai rele.

Mă strânge mai aproape de el.

— Mi-aș petrece fiecare seară, toată viața astfel, cu tine, spun eu, dar nu întemnițați. Elisabeta i-a eliberat pe Margaret Douglas și pe soțul ei, contele de Lennox. De ce nu și pe noi?

— Nu sunt liberi, mă corectează el. El a fost eliberat ca să stea cu ea, dar sunt încă arestați. Elisabeta a trebuit să-i dea voie să meargă la soția lui fiindcă nu poate îndura temnița.

— Nici eu nu pot îndura temnița! exclam. Poate că ne va lăsa să stăm în arest în propriile apartamente. Am putea cere asta, dacă nu vor să ne elibereze de tot. Aș putea să nasc sub acoperișul tău, la Hanworth.

— Când vom fi eliberați, n-o să mă mai întorc niciodată aici. Doar o dată pe an, să pun o floare pe mormintele celor din familia noastră, promite Ned.

— Nici măcar la încoronarea mea? Așa e tradiția.

— O să facem o tradiție nouă, spune el. Nu-mi mai aduc fiul între zidurile astea.

Îmi atinge cu blândețe pântecele rotunjit.

— Pe niciunul dintre ei.

— Cel mai mult îmi place castelul Windsor, spun eu somnoroasă.

— Hampton Court, declară Ned. Și poate că ar trebui să construim un castel nou.

— Un palat nou, îl corectez. Nu avem nevoie de un castel. Va fi pace în țară. Putem să construim palate frumoase și case și să trăim ca familia regală, în mijlocul poporului nostru.

— O pace dumnezeiască, în sfârșit, spune el.

— Amin.

Mă opresc o clipă, gândindu-mă la un nou palat pe care am putea să-l numim Seymour Court.

— Așa o să fie, e adevărat? întreb eu. Fiindcă am avut atâtea speranțe și atâtea necazuri.

El se gândește.

— Chiar cred că, de data asta, ar trebui să fie așa. Chiar nu are alt moștenitor mulțumitor și, de data asta, a mers prea departe până și pentru prietenii și sfetnicii ei.

[61] Turnul Londrei, iarna anului 1562

Eu și Ned ne petrecem Crăciunul ca doi prizonieri, cu daruri primite din oraș și crengi verzi din grădinile guvernatorului. Mâncăm regește. Locuitorii Londrei lasă daruri la zăgazul Turnului în fiecare zi: mâncare și mici fleacuri. Sunt atât de mișcată că îi trimit daruri lui Teddy. Un argintar din Londra îi trimite o lingură cu blazonul familiei noastre, cu aripi de înger gravate pe coadă; un fabricant de jucării îi trimite un căluț de lemn. Acesta e darul care-l încântă cel mai tare, chiar dacă încă nu merge destul de bine cât să-l poată ține între picioare. În schimb, îl împinge înaintea lui oriunde s-ar duce și-mi cere mie să spun „Dii!”. Tot ce poate să spună e „Hii”, iar tatăl său se plânge, spunând că primele lui cuvinte ar trebui să fie *„À Seymour!”*.

Cinăm singuri, fiecare în camera lui, dar Ned vine în camera mea de îndată ce masa a fost strânsă, iar servitorii au plecat la culcare. Garda îi dă voie să intre și ne culcăm în pat pentru săruturile de Crăciun. Nu ne-am mai iubit de când mi-a crescut pântecele, dar îmi lipesc chipul de pieptul lui gol, iar el mă dezbracă pentru a putea să-mi mângâie rotunjimile pântecelui.

— Nu-i face rău copilului dacă-ți legi corsetul așa de strâns? întreabă el.

— Nu cred, spun eu. Pe Teddy l-am ascuns până în ultimele luni.

— Mă bucur să fiu alături de tine de data asta.

Își îngroapă fața între sânii mei calzi.

— Cred că sunt cel mai fericit bărbat care a stat între zidurile astea.

Chicotesc.

— Nu scrijelești în piatră? Nu numeri zilele?

— Mă rog să fim eliberați, spune el serios. Și cred că se va întâmpla în curând. Regina trebuie să întrunească Parlamentul dacă vrea bani pentru oștirea din Franța. Iar Parlamentul nu-i va da o lețcaie dacă nu-și numește succesorul. Au prins-o în cursă. Toți nobilii din Micul Consiliu se întâlnesc în taină încă din A Douăsprezecea Noapte, iar cele mai puternice voci au cerut ca tu să fii numită moștenitoarea ei.

Oftez.

— Recunosc că suntem căsătoriți?

— Au știut-o dintotdeauna, mă asigură el. Doar că înainte n-au avut curajul s-o înfrunte. Și, oricum, ne-au făcut pe amândoi să jurăm pentru nunta noastră în fața arhiepiscopului de Canterbury, care a scris asta pentru regina Angliei. Arhiepiscopul de Canterbury ne-a auzit jurămintele de nuntă. N-am putea să fim mai căsătoriți de atât. Nimeni nu mai poate să tăgăduiască acum.

Râd tare.

— Nu mă gândisem la asta! Ce neghiobi sunt! Să se prindă singuri în capcană când sperau să ne prindă pe noi.

— Netoți, spune el cu încântarea adâncă a ibovnicului aflat în brațele iubitei.

Nimeni nu mai contează, nimeni nu mai are vreo valoare pentru noi doi, înlănțuiți în pat, cu lumina focului din vatră licărind pe trupurile noastre pe jumătate goale.

— Niște neghiobi într-o lume neghioabă, străini de o bucurie ca a noastră.

[62] Turnul Londrei, primăvara anului 1563

Mary vine să ne vadă, aducând niște pâinici proaspăt coapte în formă de omuleți, cu stafide drept ochi, de la brutăria regală, pentru Teddy, iar brațele-i sunt pline de mici daruri.

— Doamne, ce sunt astea? o întreb.

Ea râde, răsturnând darurile pe masă.

— Când treceam prin oraș, lumea m-a recunoscut și mi-a dat tot felul de lucruri pentru tine. Au dat năvală peste mine, doar că nu m-au omorât.

Garda îi arată locotenentului toate lucrurile pe care le-a adus, ca să se asigure că nu sunt bilețele ascunse printre ele.

— Daruri? întreb.

— Tot felul de jucărioare și fleacuri. Lumea te iubește. Toți îmi strigă că ar trebui să fii eliberată și lăsată să trăiești împreună cu soțul tău. Toată lumea din Anglia crede că nu ai greșit cu nimic și ar trebui să fii eliberată. Toată lumea – chiar toată lumea – de la doamnele de la curte până la târfele din Smithfield.

— Mă cer pe mine?

— Cred că ar porni în marș pentru tine.

Ne privim în tăcere pentru o clipă.

— Niciun marș, spun eu încet. Oricum – mulțumesc Domnului că nu te-ai molipsit de vărsat, spun eu sărutând-o.

Mi-e greu să mă aplec, iar ea își dă seama de îndată.

— De mine nici măcar vărsatul nu se prinde, observă ea. Tu ce-ai pățit? Te doare spatele de ești așa de țeapănă?

Aștept până când se urcă pe scaun, apoi îi acopăr gura cu degetul ca să nu țipe.

— Sunt însărcinată, îi șoptesc la ureche.

Rămâne cu ochii căscați în strânsoarea mea, până când îi dau drumul.

— Doamne, cum? întreabă ea.

Râd. Mary e întotdeauna așa de practică.

— De când ne-au anulat căsătoria, locotenentul i-a dat voie lui Ned să vină la mine în cele mai multe nopți, spun eu. Mituim gărzile și ne petrecem noaptea întreagă împreună.

— Când e sorocul?

— Nu sunt sigură. În curând, cred, peste vreo lună sau două.

Pare neliniștită.

— Katherine, trebuie să păstrezi secretul, fiindcă toată lumea vorbește despre tine la curte. Cei care cer să fii eliberată ar înnebuni dacă ar ști că ești însărcinată din nou aici. Ar da năvală în Turn să te elibereze, iar gărzile ar deschide porțile. Cred că Elisabeta va fi forțată să te numească moștenitoare, să vă recunoască nunta și pe fiul tău drept succesor de drept.

— Serios? Știu că lorzii o sfătuiesc să mă numească pe mine...

— A fost în Parlament și, la slujba de dinaintea întrunirii, chiar parohul i-a spus că trebuie să se căsătorească, în timpul predicii! Apoi i-au spus ambele Camere, una după cealaltă, să-și numească succesorul. Nu vor îngădui numirea lui Robert Dudley, pe patul de moarte. A mers prea departe de data asta. Și-a pierdut loialitatea nobililor și a Parlamentului după această greșeală. Le-a vorbit nobililor din consiliu foarte cinstit și le-a spus că trebuie să fie hotărârea ei, iar ei i-au spus direct că trebuie să se căsătorească și să dea naștere la un moștenitor sau să numească unul, că ei nu se vor lăsa conduși de poftele ei.

Scot un mic țipăt auzindu-i cuvintele.

— Nu se poate să-i fi spus asta!

— Nici nu știu de unde să încep să-ți descriu ce se petrece la curte. L-a chemat pe Henry Fitzalan, contele de Arundel, iar el i-a spus fără ocolișuri, de față cu noi, doamnele, că, dacă are de gând să se lase condusă de pofte, atunci el și ceilalți nobili o vor împiedica.

— A îndrăznit să-i spună una ca asta?

— Da. Și nu a fost singurul. Totul s-a schimbat de când cu boala ei. Nu pot să-ți spun cât de mult s-a schimbat. Cred că

simte că s-a trădat pe sine. Toată lumea a văzut cât de mult îl iubește pe Dudley. Îl pune mai presus de binele regatului. Nobilii și sfetnicii ei sunt de părere că și-a trădat țara. Nimeni nu mai are încredere în ea acum; nimeni nu credea că o să meargă atât de departe încât să-l numească pe Dudley în fruntea Angliei. Toată lumea crede că s-a făcut de rușine și că ne-a dezamăgit pe toți.

— Ce i-a spus lui Henry Fitzalan?

— A fost atât de furioasă, că a început să țipe, apoi a izbucnit în lacrimi. N-ai mai văzut așa ceva. Noi, doamnele, nu știam ce să facem. Amuțise din pricina lacrimilor, iar el doar s-a uitat la ea, a făcut o plecăciune și a ieșit, iar ea s-a dus fuga în camerele ei și a trântit ușa, ca un copil care are un acces de mânie. N-a mai ieșit toată ziua – dar nici n-a mai trimis după el.

O privesc pe Mary. Sunt de-a dreptul uimită de această descriere a Elisabetei purtându-se precum un copil mânios, în loc să fie o regină impunătoare.

— Doamne, și-a pierdut puterea, spun eu, pe gânduri. Dacă Fitzalan poate să o certe, și-a pierdut puterea asupra curții.

— Iar Robert Dudley nu are niciuna. Ți-am spus că, pe patul de moarte, i-a lăsat o avere valetului lui, prin testament?

— Lui Tamworth? întreb eu, amintindu-mi de bărbatul care s-a ridicat din pat și a mers să păzească ușa fără să fie surprins sau să pună întrebări, ca și cum ar mai fi făcut asta de multe ori.

— Pe patul de moarte, repetă Mary. Așa că acum toată lumea spune că asta dovedește că el a păzit ușa cât timp ea a fost cu Dudley. S-a făcut de rușine pe de-a-ntregul, la fel și Dudley.

— Nimeni nu-l sprijină drept Protector al regatului?

Mary capătă o expresie plină de dispreț.

— Nici măcar un om. Nici măcar el nu se apără. Spune că Henry Hastings ar trebui să moștenească, dar o spune doar pentru că sunt cumnați. Nici măcar Dudley nu are îndrăzneala să pretindă funcția de Protector. A fost vorba de un delir de la febră, iar asta demonstrează că singurul lucru la care se

gândește o regină pe moarte este să-i lase regatul ibovnicului ei și să-și ascundă secretul rușinos plătindu-l pe valetul lui.

— Iar Parlamentul o va forța să numească un moștenitor?

— Nu-i vor da banii pentru oștirea din Franța dacă n-o face. Au strâns-o în menghină. Trebuie să trimită bani pentru oștire, iar Parlamentul o să-i dea doar dacă își numește moștenitorul – dacă te numește pe tine.

— Nu poate numi pe altcineva?

— Nu există altcineva.

Lui Mary îi sclipesc ochii.

— Nu pot să-ți spun câți prieteni am acum la curte. Ai zice că sunt înaltă de trei picioare. Toată lumea mi-e prietenă și tuturor li s-a frânt inima pentru tine. Am zeci de mesaje pentru tine. Toată lumea e de părere că ar trebui să fii tu. Chiar și Elisabeta. Va trebui să facă anunțul cât de curând acum.

Mă opresc o clipă să-mi savurez victoria.

— E sigur, Mary? Nu cred că mai pot suporta încă o speranță falsă.

— E sigur, spune ea. Va trebui să te numească pe tine. Trebuie să numească pe cineva și nu mai există altcineva.

— Și să mă elibereze, spun eu.

— Sigur că trebuie să te elibereze, încuviințează sora mea.

— Și pe Ned, și să-l declare soțul meu.

— E nevoită. Nu poate să pună o toană de femeie înaintea voinței Parlamentului. A promis public că va accepta sfaturile și-și va numi moștenitorul și nimeni nu o sfătuiește să numească pe altcineva în afară de tine.

— I-au rămas semne multe de la vărsat? întreb eu, gândindu-mă la frivolitatea nebunească a Elisabetei.

— Face tot ce poate să uite de ele. Are doar câteva semne pe față și le sulemenește. I-au tăiat părul când avea febră, așa că acum poartă o perucă din păr roșu, de cal. Dar avea o înfățișare plăcută când s-a dus la Parlament, cu pelerina ei stacojie, cu blană de hermină. Vreo doi au spus că părea așa de tânără și sănătoasă, că ar putea să le dea moștenitorul anul viitor, dacă ar vrea să se căsătorească acum.

— Dar n-o să se căsătorească niciodată la cererea lor, prezic.

Mary clatină din cap.

— Aș jura că, dacă nu poate să-l aibă pe Robert Dudley, n-o să ia pe nimeni altcineva. Cei mai mulți sunt de părere că a arătat ea însăși asta, când l-a numit moștenitorul ei.

— Atunci de ce nu înțelege că eu a trebuit să mă căsătoresc din dragoste? întreb eu. Dacă ea e atât de îndrăgostită, că și-ar pune în pericol regatul? De ce nu are înțelegere pentru mine?

Mary clatină din cap când îmi aude tonul plângăreț.

— Pentru că ea nu e ca tine, afirmă ea. Tu n-o înțelegi. Toată lumea crede că e o femeie condusă de pasiune, că-și pune inima pe primul loc. Dar nu e așa. E o femeie care simte pasiunea, dar aceasta nu o schimbă. E hotărâtă și egoistă. Nu va renunța niciodată la Robert Dudley, dar nici nu se va căsători cu el. Iubește tronul mai mult decât pe el. El încă se gândește că ea nu va putea să-i reziste, dar cred că greșește. O să descopere că o să iasă cel mai rău din înțelegerea asta: mereu aproape de Elisabeta, dar niciodată pe tron.

— O faci să pară un tiran, șoptesc eu.

Mary ridică din sprâncenele arcuite.

— E o Tudor, spune ea. Toți sunt tirani.

Scot un țipăt și-mi pun mâna pe pântece, unde am simțit o mișcare puternică. Mă aplec, gâfâind de durere.

Mary devine dintr-odată grijulie. Sare de pe scaun și se întinde să-mi pună mâna pe spinarea îndoită.

— Ce e? Ce e?

— Ceva se mișcă, icnesc eu, așteptând ca durerea să revină.

Mă îndrept.

— O, doamne, ce încordare dureroasă.

— Vine pruncul? Ți-a venit sorocul?

— De unde să știu eu când trebuie să vină? spun, înnebunită. Nu am voie să văd o moașă sau un doctor.

Senzația reapare și, de data asta, mă țin de brațele scaunului vechi și gâfâi ca un câine, în timp ce durerea crește

și scade.

— Nu, îmi amintesc asta, spun eu, când reușesc să-mi recapăt răsuflarea. Vine acum.

— Ce pot să fac?

Mary își suflecă mânecile și se uită în jurul ei, prin încăpere.

— Nimic! Nu trebuie să faci nimic!

Mă simt destul de bine, cât să-mi dau seama că Mary nu trebuie să fie găsită aici, asistând la nașterea încă unui moștenitor al tronului Angliei.

— Trebuie să pleci și să nu spui o vorbă despre asta.

— Nu pot să te las așa, aici!

— Chiar acum! Și nu scoate o vorbă.

Îmi strâng pântecele cu mâinile, ca și cum aș putea să încetinesc mișcările copilului și durerile care vin și pleacă sunt de neoprit.

— Du-te, Mary! De îndată ce ai ajuns destul de departe, cât să fii în siguranță, o s-o trimit pe slujnica mea la locotenent, iar el îmi va face rost de o moașă. Dar tu nu trebuie să știi nimic despre naștere. Va trebui să aștepți veștile împreună cu restul curții, apoi să te prefaci surprinsă.

Aproape că țopăie pe loc de frustrare.

— Cum să te las? Sora mea? Fără niciun ajutor? Aici? Unde Jane… unde Jane…

— Ca să fii în siguranță, strig.

Durerea apare din nou. Simt cum chipul mi se acoperă de sudoare, la fel și pântecele.

— Îmi pasă tare mult de siguranța ta. Jur că așa e. Pleacă, Mary, și roagă-te pentru mine în secret.

Sunt aplecată deasupra scaunului, așa că ea se ridică în vârful picioarelor și mă sărută pe față.

— Dumnezeu să te binecuvânteze și să te apere, șoptește ea cu ardoare. Am plecat. Cheamă-ți slujnica de îndată. Trimite-mi vești negreșit.

Iese tiptil din odaie, iar garda îi deschide, apoi închide zăvoarele în urma ei. Aștept câteva clipe, trecând printr-un alt val de durere, apoi strig:

— Lucy! Vino la mine!

* * *

Se iscă o mare forfotă. Camerele sunt golite pentru naștere, iar gărzile Turnului pornesc în fugă prin oraș, în căutarea unei moașe care poate să vină de îndată și a unei doici cu lapte. Servitorii din Turn aduc un divan în odaia mea și leagă o frânghie de stâlpii patului ca să am de ce trage în timpul durerilor facerii, iar eu mă plimb de colo-colo prin camere și mă apuc strâns de spătarul unui scaun când încep durerile. Acum vin repede; abia reușesc să-mi revin între ele. Cățeii se încurcă printre picioarele noastre, iar Domnul Năsuc stă pe marginea de sus a oblonului din lemn și mă privește îngrijorat cu ochii lui căprui, sclipitori. Îi trimit mesaj lui Ned și, când arunc o privire pe fereastră în timp ce mă plimb înainte și înapoi, încercând să-mi alin durerea de spate care nu mă mai slăbește, văd că eșarfa de la fereastra lui a fost înlocuită. Acum a arborat flamura familiei Seymour, iar eu râd tare de bucuria lui și trebuie să mă liniștesc sprijinindu-mă de perete.

Doamna mea de companie, doamna Rother, intră, albă ca lenjeria de pe ea, și o femeie grasă și roșie la față o urmează.

— Milady, spune doamna Rother. N-am știut! Dacă mi-ai fi spus, am fi putut să ne pregătim. Ea e cea mai bună moașă pe care am reușit s-o găsim atât de grabnic.

— Nu mă băgați în seamă pe mine, protestează femeia, vorbind cu accentul puternic al celui născut și crescut în Londra.

— Nu mă deranjează, o liniștesc. Sper că vei avea grijă de mine și de pruncul meu. E a doua naștere a mea.

Ea îmi ia mâinile într-ale ei, într-o strânsoare liniștitoare și cărnoasă, în timp ce servitorii din spatele meu aștern de divan cu cârpe curate și aduc carafe cu apă fierbinte, scutece și cearșafuri și cârpe rupte fâșii pentru înfășat.

Lucy îl ține pe Teddy pe șold.

— Să-l scot de-aici? întreabă ea cu neliniște. Și n-ar trebui să dăm și câinii afară?

Dintr-odată, oboseala mă copleșește.

— Da. Faceți tot ce trebuie, le spun doamnei Rother și lui

Lucy. Eu vreau să mă întind.

Mă conduc până la divan și mă lasă să mă odihnesc între reprizele de durere.

— Spune-i domnului meu să mă simt bine, îi șoptesc lui Lucy. Spune-i că sunt bucuroasă.

* * *

Copilul se naște în seara aceea, un băiețel frumos, așa cum m-am rugat să fie. Îmi leagă părțile sângerânde cu mușchi și-mi înfășoară sânii cu pânză și mă las să stau întinsă în patul mare și zdrențăros. Au găsit o doică, iar ea stă lângă mine și-l hrănește. I-l arătăm lui Teddy, care arată cu degetul și spune „Hii”, ca și cum i-ar spune pruncului să încalece. Dar Ned nu are voie să vină la mine.

Locotenentul Turnului, sir Edward, șoptește prin ușa pe jumătate deschisă înspre sala de primiri:

— Am trimis vești despre tine la curte, lady Hertford. Mă tem că vor fi peste poate de surprinși.

— Mulțumesc, spun eu sprijinindu-mă de perne.

Sunt amețită fiindcă am băut berea caldă pentru naștere. Știu că întreaga curte va fi mai mult decât surprinsă. Cei care-și doresc o succesiune protestantă sigură vor fi încântați – adică aproape toată lumea. Cei care-mi măsoară dreptul la tron, vor vedea că acum e îndoit. Doar Elisabeta îmi va purta pică pentru acest prunc minunat și va fi geloasă pe fericirea mea. Va trebui să așteptăm și să vedem cum se va răzbuna.

* * *

Se mișcă repede, plină de răutate. Locotenentul Turnului, sir Edward, e închis în propria temniță, iar lui Ned i se poruncește să se prezinte la curtea de judecată și să răspundă acuzațiilor de a fi deflorat o fecioară de sânge regal în casa reginei, de a fi evadat din temniță și de-a o fi necinstit din nou pe prințesa regală.

Când pleacă de la Turn ca să apară în fața celor care-l acuză, arborez flamura familiei Seymour la fereastra mea ca să vadă că soția și pruncii săi sunt teferi, că ne onorăm

numele și că nu-l vom tăgădui niciodată.

Desigur, el nu ne abandonează. Dar nu știu ce spune și nici cum suportă întrebările la care e supus până nu primesc un bilețel nesemnat de la Mary, cu un scris pe care nu-l recunosc.

Micul Consiliu te-a anunțat drept moștenitoare chiar în ziua când au primit vestea că ești grea. S-a stârnit agitație, dar asta îți atestă căsătoria și-ți întărește dreptul la tron. Ned s-a descurcat bine la judecată și a jurat că sunteți soț și soție. O să fie amendat cu o sumă mai mare decât ar putea să plătească cineva – și va sta în temniță cine știe cât. Locuitorii Londrei cer eliberarea ta, cântând balade și comparându-te cu sora noastră, Jane. Cer să fie eliberați fiii tăi, îi numesc pe băieți prinții binecuvântați din Turn. Trimite-mi veste cum vă simțiți tu și copiii. Arde biletul ăsta.

[63] Turnul Londrei, vara anului 1563

Îmi botez copilul Thomas Seymour, dar nimeni nu are voie să vină la Turn pentru botez. Nași îi sunt două gărzi din Turn, care îi dau numele la cristelnița din capela Turnului, în timp ce doamna mea de companie îl ține în brațe. Mi-l aduc înapoi cu sufletelul salvat, dar nu e nimeni care să mă ducă pe mine în biserică. Mă gândesc că sigur sunt o bună protestantă, fiindcă acesta e doar un alt sacrament al vechii biserici pe care-l refuz. Mă ridic din pat și mă spăl și-mi schimb lenjeria și mă rog singură și gata.

Nu pot să primesc alte vești decât bârfele de la curte pe care mi le aduce doamna Rother. Îmi spune că vara mea, lady Margaret Douglas, și soțul său cel fragil, Matthew Stewart, trăiesc liniștiți acasă la ei, evitând să atragă atenția cu mânia Elisabetei dezlănțuită asupra lor. Acum că au fost eliberați – ei, care s-au făcut vinovați de atât de multe – locuitorii

Londrei sunt cu atât mai supărați din pricina întemnițării mele, și lumea începe să spună că sora mea, Jane, era grea când se afla în Turn, ca și mine, și că pruncul ei a fost ucis când a murit ea. Nu-mi place cum se folosesc de numele ei, dar sunt mișcată de faptul că și-o amintesc drept o martiră și spun că le-ar fi dat un fiu și moștenitor pentru Anglia. Spun că și eu sunt întemnițată pe nedrept. Chiar oamenii care au cerut ca „Elisabeta a noastră” să fie salvatoarea religiei reformate în Anglia jură acum că a devenit la fel de rea ca prigonitorii de odinioară. Spun că o torturează pe sora martirei lor protestante. Oștirea ei a fost înfrântă în Franța și nu a reușit să-i apere pe protestanți, și acum oștenii ei înfrânți se târăsc spre casă, răniți, neplătiți, jalnic de revoltați, cu rândurile decimate de o teribilă epidemie de ciumă.

Dar cea mai neobișnuită veste nu vine de la doamna Rother, ci de la mica mea slujnică, Lucy, care a aflat-o de la bietul bucătar al locotenentului, care a aflat-o de la unul dintre bucătarii casei regale, direct de la masa la care cinează regina. Într-o încercare de a schimba părerea tuturor și de-a face o alegere sigură în privința moștenirii, Elisabeta îi va cere lui Robert Dudley să se căsătorească cu Maria, regina Scoției.

* * *

Sunt destul de furioasă că nu pot să-i spun asta lui Ned, întemnițat în Turnul Alb și fără îngăduința de a veni la mine. Ar râde de n-ar mai putea împreună cu mine de această idee nebunească. Elisabeta trebuie că și-a pierdut mințile dacă se gândește să i-l propună drept soț altei regine pe ibovnicul ei acoperit de rușine, mai ales unei regine atât de mărețe și de demne. Lui Mary, regina Scoției, i-a fost propus Don Carlos, moștenitorul Spaniei. De ce ar lua în calcul unul dintre supușii Elisabetei? Și încă unul atât de pătat în urma scandalurilor? Dar Elisabeta e atât de disperată să evite pretenția mea îndreptățită la tron, încât a pus la cale acest complot imposibil pentru ca eu să fiu dată deoparte pentru un favorit acoperit de rușine și pentru o franțuzoaică papistașă, a cărei

familie tocmai a înfrânt oștirea noastră engleză.

Elisabeta merge încă mai departe. Propune ca, într-un fel sau altul, ea și Maria să locuiască împreună, ca ea și Dudley și Maria să trăiască împreună în vreun minunat palat. Vor fi două regine care împart aceeași curte, care împart aceeași insulă și, probabil, Robert ar fi și el împărțit. E o idee nemaiauzită, scandaloasă, nebunească, iar eu îmi imaginez Micul Consiliu, pe William Cecil și chiar pe Robert Dudley cum își smulg părul din cap.

Pare că Elisabeta îi scrie scrisori Mariei (orașul dă pe dinafară de bârfe): scrisori ușuratice, ca acelea scrise de un ibovnic către metresa lui. O să-i trimită un inel cu diamant, ca un inel de logodnă. Îi promite dragoste și prietenie eternă. Spune că, dacă Maria va fi vreodată în pericol sau va avea nevoie de ceva, s-o cheme pe puternica tovarășă și regină, iar Elisabeta va veni la ea – negreșit. Elisabeta face lucrul la care se pricepe cel mai bine – încurajează desfrâul pentru a-și atinge scopurile politice.

Și apoi – întocmai ca tatăl ei, care a favorizat pe cineva înaintea altcuiva, pentru ca cei doi să se urască unul pe celălalt – Elisabeta se întoarce la Margaret Douglas, vara noastră căzută în dizgrație, și-i arată întregii lumi că o preferă pe ea înaintea mea drept moștenitor născut în Anglia. Lady Margaret n-a trebuit să-și privească acuzatorii drept în față, cum am făcut eu. Mărturiile celor care au spus că s-a folosit de vrăjitori și prezicători pentru a prevesti moartea Elisabetei au fost respinse. A fost eliberată din temniță fără ca numele să-i fie pătat, iar acum apare la curte, întâmpinată cu favoruri, iar fiul ei, frumosul Henry Stuart, s-a întors din Franța și e tras după ea peste tot, în siajul ei puternic, precum o mică barcă cu pânze din spatele unei barje. Margaret Douglas le sugerează tuturor că Henry Stuart ar fi un soț potrivit pentru Maria, regina Scoției – chiar ideea care a stârnit nemulțumirea reginei înainte! –, dar acum cuvintele pot fi rostite, acum pot fi luate în considerare. Cât despre Robert Dudley, va fi în favoarea unei astfel de mezalianțe, fie doar și pentru a se salva pe sine.

E o nebunie să te întrebi la ce se gândește o femeie nebună. E o prostie să iei la întrebări un prost. Dar, serios – la ce se gândește această regină, că ar ierta un trădător, și-ar pune în pericol tronul, și-ar pierde iubitul și ar numi-o pe inamica ei moștenitoare – doar ca să mă împiedice pe mine să urc pe tron după moartea ei? Mereu am considerat-o inexplicabil de răzbunătoare; acum o găsesc complet nebună. De ce ar risca totul ca să nu fiu eu onorată? De ce e atât de important pentru ea să mă umilească și să mă pedepsească?

Nu-mi vine să cred decât că i-a revenit boala geloziei din copilărie, când a trăit într-o permanentă stare de neliniște legată de cine era preferata tatălui său. Mai întâi, a domnit asupra surorii ei vitrege, Maria Tudor, care a fost forțată s-o slujească pe când era doar o fetiță, apoi Elisabeta a fost peste poate de jignită când roata s-a întors, iar Maria a devenit favorită. A văzut cum sora vitregă pe care o disprețuia a urcat pe tron, ovaționată de toată lumea în primele luni de domnie. Elisabeta le-a considerat întotdeauna rivale pe celelalte femei: îmi imaginez că și-a urât mamele vitrege, apoi sora vitregă, apoi pe biata Amy Dudley, iar acum, pe mine. Trebuie că mă urăște adânc dacă l-ar sacrifica pe Robert Dudley și i l-ar da de soț altei femei, doar ca să mă împiedice pe mine să primesc un titlu. Încep să cred că e la fel de nebună precum tatăl ei.

Dar lucrul acesta mă face să mă tem și mai tare de ea și aș vrea să pot vorbi cu Ned despre grijile mele din ce în ce mai mari. Nu mai e o chestiune de politică, de strategie. Nu e vorba despre o regină care evită o moștenitoare care se teme că ar îndrepta atenția curții departe de tron; e vorba de o femeie care ar face orice ca să-și înfrunte rivala. E pregătită să piardă iubirea vieții ei și să numească inamicul țării drept moștenitor ca să mă facă să pierd orice șansă la tron și ca să mă împiedice să trăiesc fericită alături de Ned și copiii noștri. Cât trebuie să mă urască pentru a merge atât de departe! Cât trebuie să urască ideea unei căsnicii fericite, cu fii iubiți, dacă s-ar ruina pe sine doar ca să-mi distrugă mie viața. Și cât de departe ar putea merge ca să se răzbune pe mine pentru că

sunt mai tânără, mai frumoasă, mai fericită și o moștenitoare mai bună decât a fost ea?

Nu uit nici că am văzut răutatea ei abătută și asupra surorii vitrege, Maria. A privit-o cum moare și a chinuit-o când murea, flirtând cu soțul ei și refuzând s-o aline în vreun fel. Nu uit că Amy Dudley a murit singură acasă și că ucigașul ei n-a fost numit niciodată, dar Elisabeta știa că o să moară dinainte să se anunțe lucrul acesta. Rivalitatea Elisabetei e lucru de temut pentru o femeie. Mă gândesc la verișoara mea, Mary, regina Scoției și mă rog să nu cadă și ea pradă puterii Elisabetei, cum am făcut eu. Mă gândesc la Margaret Douglas și cred că e o minune că a fost eliberată. Încep să mă întreb dacă nu cumva Elisabeta e la fel de fatală pentru rudele ei cum a fost tatăl ei pentru ale sale.

[64] Turnul Londrei, miezul verii anului 1563

Vremea devine cumplit de fierbinte, iar soarele bate pe zidurile din piatră ale Turnului până când nu le mai poți privi și devin fierbinți când le atingi. Șanțul de apărare este o mocirlă puturoasă plină de bălegar și resturi, iar mareea nu-l curăță, ci doar agită mizeria, apoi se retrage, lăsând în urmă alge putrezite și pești morți. Seara, simt mirosul de putreziciune al râului și mirosul groaznic, de boală, al orașului.

Nobilii cer ca eu, Ned și copiii să fim eliberați din Turn și să fim lăsați să locuim la țară. În fiecare vară, în Londra izbucnește o molimă, iar anul acesta se poate să fie vorba de ciumă. Oștenii care s-au întors din Franța, săraci și înfrânți, sunt foarte bolnavi și nu se iau niciun fel de măsuri pentru ei. Stau pe străzi și cerșesc, tușind și scuipând în scurgerile deschise care trec prin mijlocul fiecărei străzi, care se scurg încet din pricina gunoaielor care le astupă. Vremea e uscată, zilele sunt lungi și fără aer, așa că nu avem parte de ploaie

care să spele mizeria pestilențială și nici de vânt care să ducă departe miasmele bolnăvicioase ale străzilor.

Lucy vine la mine, albă la față ca hârtia și-mi spune că mama ei, care trăiește afară din Turn și-mi spală veșmintele, a căzut la pat. Are niște umflături îngrozitoare la subsuori și buboane la vintre, care sunt semne de ciumă. Lucy tremură de frică.

— Doar ieri v-a spălat lenjeria, spune ea. Eu am adus-o. Am îmbrăcat pruncul cu ea.

Tremură de teamă.

— Să ne ajute Dumnezeu, doamnă. N-aș fi făcut una ca asta! N-am știut! Dacă se molipsește pruncul de ciumă?

Casa lui Lucy e închisă și bătută în cuie, însemnată cu o cruce roșie pe ușă. Lucy nu are voie să o vadă pe mama ei; toată lumea e ținută afară din casă. Femeia bolnavă se răsucește în așternuturi, singură în casă. Va trăi sau va muri de una singură; dar știe că e mai probabil să moară și că fiica ei nu poate nici măcar să-i aducă o cană cu apă curată. Cei care suferă de ciumă se roagă să moară când febra le crește, iar umflăturile de pe trup îi fac să plângă de durere, dar nimeni nu poate să meargă la ei.

— Nu l-am văzut pe fratele meu, spune Lucy în grabă. E în slujba ducelui de Norfolk.

— Atunci poate nu e în oraș, e plecat împreună cu întreaga curte, spun eu, neputincioasă. Poate că sunt în siguranță la Windsor, cu regina.

— Să-i scot veșmintele copilului din nou? Și să le spăl din nou?

Pruncul meu nou născut a stat îmbrăcat cu hăinuțele aduse dintr-o casă ciumată timp de o jumătate de zi.

— Da, fă-o, spun eu nesigură. Și arde ierburi, Lucy, la ușă și la ferestre.

Elisabeta, regina fără inimă, nu riscă nimic când vine vorba de sănătatea ei, dar mă lasă pe mine și pe băieții mei în inima orașului pestilențial. Ea se încuie în castelul Windsor și nimeni nu are voie să vină de la Londra la curtea ei. A ridicat chiar o spânzurătoare la marginea orașului ca să-i spânzure pe cei

care au îndrăzneala să se apropie. O poartă și uriașul ei străjer nu sunt de ajuns pentru Elisabeta – trebuie să fie păzită de o spânzurătoare –, dar pe mine și pe pruncii mei ne lasă aici, în inima molimei din Anglia.

Cel mai rău e că nu poți ști niciodată de ce un om se molipsește, iar altul e cruțat. Într-un an bun, o stradă întreagă poate să fie teafără și un om, poate chiar în căsuța aflată la mijlocul străzii, va muri. Dar, într-un an rău, întreaga stradă va fi în întuneric și o singură casă, înconjurată de moarte, va aprinde o lumânare și va folosi orice mijloace de prevenire se pot cumpăra. Cum căldura lunii august pare să nu se mai sfârșească, devine limpede că acesta e un an rău, unul dintre cei mai răi. Parohiile sunt nevoite să trimită care pentru a aduce și a îngropa morții în fiecare noapte, și se anunță că probabil mor până la o mie de oameni în fiecare săptămână.

Cu fiecare zi care trece, mă tem mai mult pentru mine și băieții mei și pentru Ned, care se află în Turn.

— Stați departe de băieți, le spun cu neliniște doamnei Rother și lui Lucy, oricui intră în Turn din orașul cuprins de molimă. O să am eu grijă de ei azi. Și aruncați toată lenjeria care a venit de la spălătoarele de pe Tamisa. Și faceți curat în cameră, măturați podelele și puneți ierburi aromate.

Lucy mă privește cu indignare posacă. Durerea pentru moartea mamei sale a făcut-o morocănoasă.

— Fiul dumneavoastră, Thomas, a dormit cu doica, spune ea. Scutecul pe care-l poartă a fost tivit de mama mea moartă. Dacă credeți că te molipsești de ciumă prin atingere, atunci băieții probabil că deja au luat-o.

Gem de teamă. Cred că dacă mi-aș pierde vreunul dintre copii aș muri de durere. Mă gândesc: la asta a sperat Elisabeta. S-a rugat să mor eu, să moară fiii mei pentru ca nimeni să nu poată da vina pe ea. Voi fi la fel ca Amy Dudley, victima ei, de care a uitat toată lumea.

* * *

Pun la fereastră o eșarfă albastră pentru ca Ned să vadă că suntem teferi și stau la fereastră până când văd răspunsul lui,

în forma unei fluturări albastre pe zidul său. Știu că măsoară podeaua cu pașii de furie, scriindu-le tuturor prietenilor noștri de la curte. Un an în care ciuma lovește rău înseamnă o condamnare la moarte pentru cei întemnițați în Turn. Aici, chiar în inima orașului, înconjurați de un șanț infect, fiecare veșmânt pe care îl purtăm și tot ce mâncăm vine din orașul îmbolnăvit și e atins de o jumătate de duzină de oameni înainte de a ajunge la noi.

Îi scriu lui William Cecil chiar eu și-l implor să ne scoată pe Ned și pe mine și pe fiii noștri din Turn și să ne trimită la țară. Niciodată în viața mea nu mi-am petrecut vara de bunăvoie la Londra. Îndrăznesc să jur că nici ea. Nimeni dintre cei care au o casă la țară, măcar una mică, nu stă în oraș pe timpul lunilor de ciumă.

Aștept întreaga zi un răspuns; dar nu sosește niciunul. Cred că Cecil trebuie să fi plecat deja din oraș, la noua și frumoasa lui casă de la Burghley, sau poate că e în siguranță la castelul Windsor, alături de curte, ascunzându-se în spatele gărzilor de la intrarea în oraș, cu spânzurătoarea care așteaptă pe oricine caută să se adăpostească alături de cei puțini și privilegiați. Cum să supraviețuiesc eu vara asta, dacă toată lumea pleacă și uită de mine? Ce fericită ar fi Elisabeta să se întoarcă la Londra la toamnă și să afle că am murit și am fost îngropată într-un mormânt de ciumați, cu trupușoarele înfășate al pruncilor mei alături.

Nu știu dacă să închid ferestrele ca să mă apăr de miasmele periculoase care vin dinspre râu sau să le deschid larg ca să răcoresc odăile fără aer. Seara, când copiii dorm, îmi înfășor capul și umerii într-un șal și mă plimb în grădina locotenentului. Cel nou numit, sir Richard Blount, care l-a înlocuit pe bietul sir Edward, mă privește de la fereastra lui. O gardă stă la poartă. Mă simt grozav de obosită și mă întreb dacă nu e vreun semn că m-am molipsit de ciumă. Dacă istoveala și presimțirile rele se umflă înainte să apară buboanele, e posibil să nu mai fiu în viață în zori.

Sunt pe punctul de-a mă întoarce și a intra înapoi în casă când aud un zăngănit. Nu e clopotul de alarmă, e un sunet

mai grav, mai spart, parcă făcut de o mână nervoasă. Aud scârțâiturile roților carelor apropiindu-se, de parcă un car, sunând din clopot în timp ce înaintează, a intrat pe poartă și-și croiește drum pe lângă turnul de pază, spre sătucul din Turn, unde locuiesc servitorii. Clopotul bate iar și iar, apoi aud strigătul dintre bătăile de clopot.

— Scoateți morții! Scoateți morții!

Să ne apere Dumnezeu, carul pentru ciumați a intrat chiar în Turn. Trebuie să fi apărut ciuma în colibele servitorilor sau printre slujitorii de la grajduri. Îmi pun șalul la gură și intru repede și zăvorăsc ușa, de parcă o încuietoare ar putea să țină afară moartea.

* * *

Primesc un răvaș de la Mary, e umed de la oțet. Cineva l-a stropit cu vin acrit, sperând să împiedice ciuma să se lipească de hârtie.

Suntem la Windsor; dar n-au uitat de tine. Nobilii stăruie să nu fii ținută în Turn într-un an cu ciumă. Îi spun Elisabetei că asta e o condamnare la moarte ascunsă. Ține-i pe toți la distanță și nu lăsa pe nimeni să se atingă de băieți în afară de tine. Cred că vei fi eliberată peste câteva zile.

Spăl albiturile copiilor cu mâna mea. Îl scot pe Teddy la joacă dimineața, devreme: soarele fierbinte de la miezul zilei e periculos pentru un Tudor ca el, cu pielea albă și părul arămiu, iar pâcla serii aduce cu sine boala. Spăl chiar eu vasele, dar apa vine din puțul Turnului, uneori văd că e tulbure, și nu pot să fac nimic în privința mâncării care vine din bucătăria locotenentului. Pruncul suge de la o femeie al cărei lapte ar putea fi molipsit. Nu am cum să știu, dar nu îndrăznesc să-l înfometez, alungând-o acum. Lucy se simte bine în continuare și o urmăresc în căutarea celui mai mic semn de slăbiciune sau febră și o conving să nu umble prea mult înainte și înapoi. Doamna Rother trimite mesaj că sora ei e bolnavă și că o să meargă cu ea, la țară. Spune că-i pare

rău să mă abandoneze, dar nu are curaj să amâne. Satele din jurul Londrei își închid porțile pentru oricine ar veni din oraș și, dacă nu pleacă acum, va fi nevoită să doarmă în dependințe, alături de oamenii bolnavi care fug din calea molimei.

Privesc fereastra lui Ned și, în fiecare zi, flutură batista albastră, care înseamnă că e teafăr. Îi dau uneia dintre gărzi o monedă de argint de un penny ca să-i spună lui Ned că niciunul dintre noi nu s-a îmbolnăvit și că sperăm să fim eliberați. El îmi trimite înapoi un poem:

Iubirea nu mi-e ucisă de boală
Și nici de soare nu-i arsă
Iubirea mi-e pururi statornică
Până ne-ntoarcem acasă.

O presar cu pudră înainte s-o iau din mâna gărzii și o citesc de la distanță, cu brațul întins. Cuvintele le păstrez în inimă. Hârtia o ard.

[65] Turnul Londrei, vara anului 1563

Dimineața devreme, când e încă răcoare, aud zgomot de pași urcând scările către camera mea, ceea ce înseamnă o vizită din partea lui sir Richard, noul locotenent al Turnului. Stau în picioare lângă tronul meu jerpelit, cu Domnul Năsuc pe umăr, cu Thomas în brațe și cu Teddy lângă mine, ținându-l de mână. Lucy stă în spatele meu. Cred că părem mai degrabă o familie săracă de cerșetori loviți de ciumă decât moștenitorii regali din coșmarurile Elisabetei.

Ușa se deschide și sir Richard intră și face o plecăciune.

— Iertați-mă, spun eu, dar gărzile trebuie să rămână afară. Mă tem de ciumă.

— Desigur, spune el.

Le face un semn, iar ei se dau înapoi.

— Mă bucur să vă spun că nu trebuie să vă mai temeți. Veți fi eliberați.

Sunt atât de copleșită de bucurie, că nu pot să-l aud.

— Ce?

El încuviințează din cap.

— Da, milady. Veți fi eliberați din Turn. Puteți pleca astăzi. Puteți pleca în această dimineață.

— Eliberați?

— Da, încuviințează el. Slavă Domnului – și milostivei noastre suverane, regina.

— Dumnezeu s-o binecuvânteze, șoptesc. Pot să plec când vreau?

— V-am pregătit caii și un car pentru lucruri.

Fac un semn către masa zgâriată și scaunele jerpelite.

— N-am nimic care merită luat. Lucy poate să ne strângă veșmintele într-o clipă.

El face o plecăciune.

— Aștept porunca domniei voastre, spune. Ar trebui să plecați cât mai repede, înainte să se facă prea cald.

— Și contele de Hertford vine cu mine? întreb eu, când el se îndreaptă spre ușă.

Face o nouă plecăciune.

— Și domnul e eliberat.

— Slavă Domnului, spun eu. Îi mulțumesc Domnului cel milos că mi-a răspuns la rugăciuni.

* * *

Avem lucrurile strânse și suntem gata de plecare în mai puțin de o jumătate de ceas. Nu voi lăsa nimic să mă întârzie. Mobila uzată poate să vină cu carul, după noi, împreună cu cufărul cu veșminte. Cânepariii vor călători în colivie, acoperiți cu un șal, iar Jo, cățeaua mops, va merge împreună cu moștenitorii ei într-un coș, acoperită cu o plasă ca să fie în siguranță în căruța deschisă. Domnul Năsuc va merge în cușca lui, la umbră. O să-l iau pe Teddy în fața mea, pe șa, iar doica îl va duce pe Thomas, legat în fața ei. Lucy va merge pe locul din spatele unei gărzi și, dacă Teddy obosește, poate să-

l ia în brațe.

Îmi imaginez cum ajungem la Hanworth, mă gândesc la casa curată, la strălucirea soarelui, la aerul dulce, la mama lui Ned, lady Anne, care așteaptă pe treptele casei să-și întâmpine nepotul, băiatul Tudor-Seymour, moștenitorul tronului Angliei.

Sir Richard se află în curtea Turnului, cu carul încărcat și o gardă. Când văd că mă apropii, încalecă, apoi îl văd pe soțul meu, Ned, ieșind din arcada de la grajduri, înconjurat de gărzile lui. Străbate curtea din câțiva pași mari. Înainte ca cineva să-l poată opri, îmi ia mâinile și mi le sărută, privindu-mi chipul în căutarea îmbujorării provocate de dorință, apoi mă ia în brațe și mă sărută pe gură. Simt un val de iubire pentru el. Îl înconjor cu brațele și mă lipesc de el. Slavă domnului că suntem, în sfârșit, împreună, iar în seara asta vom dormi în același pat. Aș putea să plâng de ușurare și-i mulțumesc lui Dumnezeu că grijile noastre au luat sfârșit.

Chipul lui radiază la fel ca al meu.

— Iubirea mea, spune el. Am scăpat de ciumă și suntem împreună. Slavă Domnului.

— Nu ne vom mai despărți niciodată, îi promit. Jură.

— Niciodată despărțiți, îmi promite el.

— Acum trebuie să-ți vezi băieții înainte să plecăm.

Teddy își amintește de tatăl lui, în ciuda lungilor zile în care au fost despărțiți, și face un salt către el, cu brațele întinse. Ned își ia fiul în brațe și observ cât e de mic băiatul meu în brațele tatălui său cel înalt, la pieptul lui lat. Teddy își pune brațul în jurul gâtului tatălui său și-și lipește fața de obrazul lui. Thomas îi zâmbește fără dinți, așa cum face cu toată lumea, și flutură din mânuța lipicioasă.

— Ce frumoși sunt, ce sănătoși par! Cine ar fi crezut că o să scoatem așa flori frumoase dintr-un asemenea loc întunecos? spune Ned. E o adevărată minune.

— Așa e, spun eu. Iar acum o să ne începem viața de oameni căsătoriți cu doi băieți, doi fii și moștenitori, în casa familiei noastre. Mergem la Hanworth, nu-i așa?

— Da. Mamei trebuie să-i mulțumim pentru eliberare. Știu

că i-a scris mereu lui William Cecil despre noi. Vrea să venim acasă.

Locotenentul vine lângă mine.

— Milady, trebuie să plecăm acum, dacă vrem ca drumul să nu-i obosească prea mult pe copii. O să se facă foarte cald mai târziu.

— Sigur, spun eu.

Îl apuc pe Teddy de funduleţul dolofan, dar el se agaţă mai tare de tatăl său şi stăruie:

— Teddy – Dada! Dada!

— Vrea să meargă cu mine Teddy? întreabă Ned. Nu cred că o să-l dezlipim de mine fără sforţări.

— Vrei să mergi cu dada al tău, pe calul cel mare? îl întreb.

Teddy îşi dezlipeşte chipul surâzător de gâtul tatălui său şi face semn că da.

— Teddy – Dada. Hai sus.

— Teddy poate să meargă în faţa tatălui său şi, când are nevoie să se odihnească, poate să-l ducă Lucy pe locul din spate, sugerez eu.

— Calul domniei voastre a pierdut o potcoavă, îi spune locotenentul lui Ned. Potcovarul i-o schimbă chiar acum. O să mai dureze câteva minute. Mai bine o lăsaţi pe doamna să pornească, pentru a se putea odihni când doreşte. O veţi prinde din urmă pe drum; carul va merge foarte încet.

— Prea bine. Teddy poate să aştepte cu mine şi vă vom prinde din urmă. O să-l ţin bine, îmi promite Ned.

Mă sărută din nou, pe deasupra capului fiului nostru. Am un moment de bucurie rară când îmi îmbrăţişez soţul şi fiul mai mare împreună, cu o mână pe umărul soţului meu şi cu cealaltă în jurul băieţelului meu.

— Ne vedem pe drum, spun, cuprinzându-i obrazul fiului meu în palmă. Să te porţi bine cu tatăl tău şi să nu-ţi scoţi pălăria.

— Ta, spune fiul meu, ascultător, ţinându-se bine de gâtul tatălui său.

— Mă sufocă, zâmbeşte soţul meu. Să nu-ţi faci griji că o să cadă. Se ţine de mine ca Domnul Năsuc.

Îl sărut din nou, apoi urc pe scăunelul pentru încălecat și mă așez în șa. Toți sunt deja călare și mă așteaptă. Le fac cu mâna lui Ned și fiului meu, apoi pornesc în urma gărzilor și ieșim din curtea grajdurilor.

— Ne vedem curând! strig. Ne vedem repede.

* * *

Copitele cailor fac gălăgie pe piatra de la intrarea principală. Trecem pe sub arcadă și, când umbra cade asupra mea, zgomotul devine asurzitor. Dincolo de poartă, gărzile Turnului s-au aliniat pe marginea aleii, iar podul de peste șanțul cu apă e plin de servitori din Turn. Când trece prin dreptul lor, gărzile prezintă armele și salută, ca și cum aș fi regina care iese să-și revendice tronul, iar eu ies la soare întâmpinată de vuiet de urale, când servitorii își aruncă pălăriile în sus, iar femeile fac reverențe și-și sărută mâinile în direcția mea. Sunt, în sfârșit, liberă; simt asta după mireasma brizei și după strigătele bucuroase ale pescărușilor.

Zâmbesc și le fac cu mâna servitorilor Turnului, apoi observă că, dincolo de pod și de cea mai îndepărtată poartă, locuitorii Londrei au aflat cumva că am fost eliberați, iar lumea e împinsă la o parte din drum de către gărzi, în timp ce ovaționează și chiar flutură în aer trandafiri pentru mine. Trec printre ei de parcă aș conduce o procesiune regală. Încă mă tem de ciumă, așa că nu mă opresc să iau nicio floare și, oricum, gărzile mele, cu chipuri severe, își croiesc drum prin mulțimea care se desparte în fața lor. Dar vânzătoarele de pește și negustoresele, ucenicele și fetele bătrâne și berăresele, îmbrăcate în șorțurile lor aspre de muncă, sfidează gărzile și aruncă cu flori și frunze înaintea mea, așa încât calul meu merge pe o potecă de flori, iar eu știu că femeile din Londra sunt de partea mea.

Cotim pe lângă Dealul Turnului și pe lângă eșafodul ridicat acolo, unde tatăl meu și-a găsit sfârșitul, îmi plec capul în amintirea lui și-mi amintesc de lupta lui neajutorată împotriva reginei Maria. Mă gândesc cât s-ar bucura să-și vadă măcar una dintre fiice ieșind din Turn, călare, către libertate, cu

pruncul alături și soțul și moștenitorul ei venind în urma lor. Mă umplu de amărăciune gândindu-mă la el și la moartea pe care i-a adus-o lui Jane, așa că mă întorc către doică, aflată pe șaua din spate cu Thomas legat de ea, și-i fac semn să vină să meargă alături de mine ca să-mi pot vedea băiatul și să simt speranța pentru viitor.

Atunci bag de seamă că ne îndreptăm spre nord, și nu spre vest, așa că-i spun dregătorului care merge înaintea mea:

— Acesta nu e drumul către Hanworth.

— Nu, milady, spune el politicos, încetinindu-și calul. Îmi pare rău. Nu mi-am dat seama că nu vi s-a spus. Am primit ordin să vă duc la Pirgo.

— La unchiul meu?

— Da, lady Hertford.

Sunt atât de bucuroasă să aud asta. Mă voi simți mult mai plăcut cu unchiul meu, în casa lui nouă și frumoasă, decât acasă la Ned, la Hanworth. I-o fi scris mama lui lui Cecil în numele fiului ei, poate chiar a convins-o pe regină să ne elibereze, dar mie nu mi-a trimis niciun gând bun, nici măcar după ce i-am dat doi nepoți. Aș prefera să stăm cu unchiul meu, în casa familiei, decât cu ea, dacă el m-a iertat pentru că a trebuit să-l amăgesc.

— M-a invitat el? întreb. A trimis vreun mesaj să mă cheme?

Tânărul pleacă capul.

— Nu știu, doamnă. Eu am primit ordin să vă duc la Pirgo în siguranță, mai mult nu știu.

— Dar Ned știe că trebuie să vină după noi? Credea că mergem la Hanworth.

— Știe unde mergeți, milady.

* * *

Călărim timp de vreo două ceasuri, prin sate cu ușile caselor închise și hanuri cu obloanele zăvorâte. Nimeni nu vrea să aibă de-a face cu niște călători care vin din Londra. Toți cei aflați pe drumul acesta fug de molimă și, când trecem pe lângă oameni care merg pe jos, se lipesc de gardurile vii

ca să nu-i atingă nici măcar caii noștri. Le e la fel de teamă de noi cât ne e nouă de ei. Mă holbez la ei, încercând să văd dacă dau vreun semn că ar avea ciumă, iar doica îl strânge pe Thomas mai tare și-i acoperă fața cu șalul.

Când soarele ajunge deasupra capetelor noastre, bătându-ne în creștet, se face prea cald să ne continuăm drumul. Comandantul gărzilor ne propune să ne oprim și să ne odihnim la umbră, în pădure. Doica îl ia pe Thomas și-l hrănește, iar restul, noi ceilalți, mâncăm pâine și carne rece și bem bere slabă. Am adus totul din bucătăriile Turnului, trebuie să mă rog ca mâncarea să nu fie infectată.

— Trebuie să mă odihnesc, spun.

Mă gândesc că, dacă Ned a plecat la scurt timp după noi, ar trebui să ne prindă din urmă, așa că o să pot să trag un pui de somn cu el la umbra copacilor și, pentru prima dată în viața noastră, o să putem fi împreună fără să mințim. O să dorm în brațele lui și o să mă trezesc privindu-i zâmbetul.

— Aveți grijă ca cineva să se uite după soțul meu, care trebuie să vină, îl previn pe comandantul gărzilor.

— Am pus străji, spune el. Și o să vă vadă flamura din drum.

Întind covoare și șaluri pe jos, în pădure, iar eu îmi pun pelerina de călătorie drept pernă, sub cap. Mă întind și închid ochii, gândindu-mă că o să mă odihnesc o clipă, apoi îl voi auzi pe Ned venind călare către noi, împreună cu gărzile lui. Zâmbesc somnoros, gândindu-mă cât de încântat trebuie să fie Teddy să călărească pe un cal de curse, cu tatăl său, dincolo de zidurile Turnului, pentru prima dată în viața lui. Mă gândesc la cum se ține el strâns de gâtul tatălui său și la tandrețea pe care a arătat-o Ned când l-a luat în brațe.

Apoi adorm. Sunt atât de ușurată că am scăpat din orașul lovit de molimă, că grijile mi se destramă. E prima dată când dorm în libertate după doi ani lungi și mă gândesc că aerul e mai dulce atunci când nu trece printre gratii. Visez că sunt cu Ned și copiii într-o casă care nu e nici Hanworth, nici Pirgo, apoi mă gândesc că e o prevestire, că o să trăim fericiți în propria noastră casă, palatul pe care spuneam că o să-l

ridicăm când voi fi regină. Dorm până când doamna Farelow, doica, mă atinge ușor pe umăr și mă trezește, iar eu îmi dau seama că nu e un vis, că sunt liberă.

— Ar trebui să pornim, spune ea.

Zâmbesc și mă ridic în capul oaselor.

— A ajuns Ned?

— Nu, spune ea. Încă nu. Dar s-a răcorit nițel.

Sunt câțiva nori împrăștiați în jurul discului soarelui și bate un vânticel răcoros dinspre dealuri.

— Slavă Domnului, spun eu, privind-o pe doică. A mâncat bine? Putem să mergem mai departe?

— O, da, doamnă, spune ea ridicându-se. Vreți să-l țineți?

Îmi iau băiețelul iubit în brațe, iar el zâmbește larg când mă vede.

— Parcă e mai greu decât azi-dimineață, îi spun. Mănâncă bine.

— Un adevărat mâncău din Londra, încuviințează ea.

Gărzile aduc calul, iar comandantul trebuie să mă ridice în șa.

Cred că Ned mă va ajuta să cobor la Pirgo – sigur o să ne prindă din urmă până acolo –, așa că iau hățurile și pornim la drum.

* * *

Lumina apusului este perlată când trecem prin parc, către palatul mare, cu fronton triunghiular, de la Pirgo. Unchiul meu iese pe ușa imensă de la intrare să ne întâmpine, cu toți ai casei, slujitorii, slugi și însoțitorii aliniați pe scări. E o primire călduroasă, dar el nu zâmbește; pare neliniștit.

— Milord, unchiule!

Sper că m-a iertat pentru că l-am mințit în față; sigur își dă seama că nu puteam să fac altfel.

Mă ajută să cobor de pe cal și mă sărută călduros, așa cum a făcut întotdeauna. Fac un semn către doică și Thomas.

— Iar aceasta e ruda ta cea mai nouă. Fratele lui princiar, vicontele Lord Beauchamp, vine în urma noastră cu tatăl său. Mă mir că nu ne-au prins din urmă, dar calul lui a pierdut o

potcoavă când trebuia să plecăm, așa că a trebuit să întârzie.

Aruncă doar o privire scurtă către pruncul meu, apoi își întoarce atenția asupra mea.

— Ar fi bine să intri, e tot ce spune.

Îmi prinde mâna în îndoitura brațului și mă conduce prin ușile mari, întărite, de la intrare într-o sală de primiri fastuoasă. Soția lui nu e nicăieri, ceea ce e straniu, fiindcă mă așteptasem să mă întâmpine și ea. Până la urmă, sunt contesă și, acum, și moștenitoarea declarată a tronului Angliei.

— Unde e lady Grey? întreb, pe un ton puțin aspru.

El pare chinuit.

— Îți trimite salutări și va veni la tine mai târziu. Intră, intră, doamna mea.

Mă conduce la etaj, printr-o sală de primiri impresionantă, apoi printr-o încăpere mai mică, până într-o odaie cu un dormitor destul de mare alăturat. Cunosc aceste încăperi, nu sunt cele mai bune. Elisabeta a stat aici într-un apartament mai bun. Cred că voi cere camerele cele mai bune, dar, înainte să pot spune ceva, el închide ușa și mă face să mă așez pe un scaun.

— Ce s-a întâmplat? îl întreb.

Am o presimțire neplăcută, din ce în ce mai puternică, dar nu știu exact ce înseamnă. De obicei, e atât de stăpân pe sine, dar acum pare atât de șovăitor cu privire la ce trebuie să spună. Are o fire afectată, dar acum pare să nu-și găsească cuvintele.

— Milord, unchiule, s-a întâmplat ceva rău?

— Ți-au spus că Lord Hertford vine încoace? întreabă el.

— Da, sigur. Călărește chiar în urma noastră, răspund eu.

— Nu cred. Am primit vestea că trebuie să fii găzduită aici singură.

— Nu, nu, îl contrazic eu. Trebuie să plecăm de la Turn împreună azi-dimineață. El a întârziat doar pentru că îi potcoveau calul. Vine în urma noastră și îl aduce pe Teddy – fiul nostru, micul Lord Beauchamp. Teddy a insistat să meargă cu tatăl lui. L-a așezat pe șa, în fața lui. Cred că

durează atât de mult fiindcă Teddy vrea să țină hățurile.

Din nou, el șovăie, apoi îmi prinde amândouă mâinile într-o strânsoare rece și spune:

— Draga mea Katherine, îmi pare nespus de rău să-ți spun că necazurile tale nu au luat sfârșit. Nu ai fost eliberată și nici Lord Hertford nu e liber. Nu veți locui împreună. Pe el îl duc la Hanworth, unde mama lui va fi răspunzătoare de întemnițarea lui, iar tu ai fost trimisă aici, unde mi s-a poruncit să te țin prizonieră.

Sunt atât de uimită de spusele lui, că nu sunt în stare să scot niciun cuvânt. Doar îl privesc pe unchiul meu și simt că am rămas cu gura căscată.

— Nu, spun eu simplu.

El nici nu clipește.

— Mă tem că da.

— Dar ea m-a eliberat, la cererea tuturor, ca să pot pleca din oraș din pricina ciumei!

Niciunul dintre noi nu trebuie să spună cine este „ea”.

— Nu, n-a făcut asta. S-a lăsat convinsă de cei de la curte că nu poți fi lăsată în Turn, în asemenea pericol, dar nu te-a grațiat, nici nu te-a iertat și, cu siguranță, nu te-a eliberat. Trebuie să fii ținută aici, de mine, la fel de prizonieră ca în Turn, păzită de gărzi. Am primit poruncă să nu te las să vezi pe nimeni și să nu comunici cu nimeni, în afară de servitorii din casa mea, iar ei trebuie să te împiedice să pleci.

Face o pauză.

— Sau să ieși din casă.

— Unchiule, nu se poate să fi fost de acord cu așa ceva, nu-i așa? Să fii temnicerul meu?

Mă privește neajutorat.

— Ar fi fost mai bine să refuz și să te las să mori de ciumă în Turn?

— Mă iei prizonieră? Propria ta nepoată?

— Ce-aș putea să fac dacă ea a poruncit asta? Ar fi mai bine dacă m-ar închide și pe mine în Turn, cu tine?

— Dar Ned? Soțul meu?

— Mama lui a promis să-l țină în două camere din casa ei.

Nici el nu e grațiat sau iertat. Propria lui mamă îl păzește.

— Fiul meu! spun, cuprinsă dintr-odată de panică. O, Doamne! Unchiule! Băiețelul nostru, Teddy. L-am lăsat să meargă cu Ned, gândindu-mă că vin după noi. Unde e Teddy? Vine aici? Mi-l trimit aici?

Unchiul meu, alb la față de durere, clatină din cap.

— O să stea cu tatăl și cu bunica lui la Hanworth, spune el.

— Nu cu mine? șoptesc.

— Nu.

— Nu! țip eu.

Alerg la ușă și scutur clanța, dar când apăs pe ea și ușa nu se deschide, îmi dau seama că servitorii propriului meu unchi m-au încuiat deja aici. Lovesc cu amândoi pumnii în plăcile de lemn.

— Dați-mi drumul! Trebuie să-mi iau fiul! Trebuie să-mi iau fiul!

Mă întorc și-l apuc de braț pe unchiul meu. Mă dă la o parte, palid la față.

— Unchiule, trebuie să-i faci să mi-l trimită pe Teddy, bolborosesc. Nu are nici doi ani! N-a fost niciodată despărțit de mine. Nu e ca un prinț, care și-a petrecut toată viața cu servitorii: noi n-am fost despărțiți niciodată! Sunt singura lui companie, am fost mama lui zi și noapte. O să moară fără mine! Nu pot să fiu despărțită de el.

— Ai pruncul, spune el cu glas slab.

— Am doi copii! insist. Am născut doi copii, trebuie să am doi copii! Nu poți lua unul dintre ei de lângă mine. Nu-i poți permite să-mi ia fiul de lângă mine! O să mor din cauza asta; e mai rău decât moartea pentru mine. Trebuie să fiu cu băiatul meu.

Mă împinge din nou pe scaunul de lemn.

— Liniștește-te, potolește-te. O să-i scriu lui William Cecil. El rămâne prietenul tău. Micul Consiliu încearcă să-ți obțină eliberarea: se poate să dureze doar câteva zile. Toată lumea știe că ești moștenitoarea de drept, prin sânge și numită ca atare de Micul Consiliu. Toată lumea știe că nu poți fi ținută prizonieră la nesfârșit.

Nu spun nimic, iar el privește cum mă întorc pe scaun, ascunzându-mă de privirea lui plină de neliniște, și-mi lipesc fața de spătarul din lemn al scaunului.

— Mi-a luat soțul și acum îmi ia și fiul? șoptesc cu glas spart. De ce m-ar salva de la moarte, dacă îmi face viața mai rea decât moartea? Trebuie să fiu cu băiatul meu. E mic – încă n-a împlinit doi ani. El trebuie să fie cu mine. Trebuie să-l am cu mine. Cum o să se descurce fără mine? Cine o să-l ducă la culcare?

Îmi ridic capul și privesc chipul unchiului meu, chinuit de durere.

— O, Doamne, strig. O să creadă că l-am abandonat. O să creadă că l-am părăsit. O să i se frângă inimioara. Trebuie să fie cu mine. Nu pot să trăiesc fără el. Jur, o să mor dacă mă despart de el.

— Știu, spune unchiul meu. Poate că o să cedeze. Sigur, trebuie să cedeze.

Ridic capul.

— E mai mult decât cruzime, spun. Aș fi preferat să mor de ciumă în Turn decât să-mi pierd fiul.

— Știu.

[66] Palatul Pirgo, Essex, toamna anului 1563

Eu și unchiul meu îi scriem reginei. Vine la mine în fiecare zi și face mici modificări la scrisoare. Ea e învățată; îi place scrisul meșteșugit. Nu este cărturar, cum era Jane, sora mea, dar o frază bine ticluită o să-i atragă întotdeauna atenția.

Îi trimitem o primă variantă lui William Cecil ca s-o examineze și se întoarce la noi cu însemnările lui pe margini, iar noi o rescriem. Trebuie să fie fără cusur. Trebuie s-o convingă că regret cu adevărat că m-am căsătorit fără îngăduință. Trebuie s-o convingă – fără să aibă un ton arțăgos – că eu susțin în continuare că sunt căsătorită cu soțul meu și

că cei doi fii ai noștri sunt moștenitori legitimi. Trebuie s-o asigure că – deși eu sunt moștenitoarea mamei și strănepoata lui Henric al VII-lea – niciodată n-o voi contesta pe Elisabeta în timpul vieții ei, nici nu voi pretinde tronul la moartea ei fără ca ea să fi permis lucrul acesta. Dacă s-ar putea s-o asigurăm și că n-o să-și piardă niciodată frumusețea, că nu va îmbătrâni și nu va muri niciodată, am adăuga un paragraf în care să jurăm și asta.

Trebuie s-o conving cumva că sunt exact opusul ei. Ea e atât de înfumurată, încât nu-și poate imagina că cineva ar putea fi altfel decât ea. Eu îmi las inima să conducă, pe când ea e întotdeauna chibzuită. Eu m-am căsătorit din dragoste, în timp ce ea îl vinde pe bărbatul iubit, dorind să-l căsătorească cu Maria, regina Scoției. Eu am doi băieți frumoși, ea e stearpă. Și cea mai mare diferență dintre noi e că eu nu vreau tronul Angliei, nu vreau nici măcar să fiu numită moștenitoare, dacă am de plătit prețul acesta – pe când, pentru ea, e singurul lucru dorit încă din copilărie, când a fost declarată bastardă și exclusă de la moștenire, iar acum tot numai de asta îi pasă.

Nu îndrăznesc să presupun, Maiestate plină de îndurare, că aș putea căuta iertare pentru căsătoria mea grăbită și nesupusă, înfăptuită fără îngăduința Înălțimii Voastre; nu pot decât, cu umilință, să vă cer să fiți la fel de milostivă cu mine. Recunosc singură că nu sunt o făptură demnă de favorurile pe care le-ați pogorât asupra mea. Suferința pe care o merit și durerea neîncetată îmi arată zi de zi cât de mare mi-e vina, iar îndurarea Înălțimii princiare îmi sporește tristețea pricinuită de uitarea datoriei mele față de Maiestatea Voastră. Din pricina aceasta, mintea mea se chinuiește. Prin urmare, Maiestate Supremă, vă implor să-mi îngăduiți să vă fiu cel mai umil supus, să continuați să-mi acordați favorurile și mila binecunoscută a Maiestății Voastre, pe care le cer în genunchi, în cel mai umil chip, rugându-mă la Dumnezeu zi de zi să vă păstreze și să vă apere domnia asupra noastră.

De la Pirgo, 6 noiembrie, 1563.

Cel mai umil, îndatorat și supus slujitor
al Maiestății Voastre.

În sfârșit, eu și unchiul meu îi trimitem scrisoarea încheiată lui Robert Dudley, în calitate de prieten al nostru și sfetnic principal al reginei. În mod straniu, și soarta lui e la fel de delicată ca a mea. Se poate regăsi în poziția extraordinară de ibovnic al reginei Angliei și de soț al reginei Scoției; ar putea fi prinț consort, așa cum aproape că a fost fratele lui. Numai un Dudley ar putea să spere la un așa rezultat al ambiției și al poftei trupești: numai o Elisabeta ar putea să și-l închipuie.

Ceea ce nu știm este ce-și poate imagina regina Maria. Trebuie să așteptăm cu toții să vedem dacă rușinea de a-l lua pe ibovnicul abandonat al verișoarei sale drept soț e un preț pe care merită să-l plătească pentru a fi numită moștenitoare a tronului Angliei. Așteptăm cu toții să vedem dacă Elisabeta poate îndura să-l ridice pe Dudley la rangul de conte de Leicester, ca să se poată căsători cu cineva de sânge regal și apoi să-l trimită departe. Așteptăm cu toții să vedem dacă Micul Consiliu va cere ca Elisabeta să mă numească pe mine moștenitoare, fiindcă le-a promis că o să le urmeze sfatul. Robert Dudley promite să ne înainteze scrisoarea la momentul potrivit, când ea e pregătită să asculte. Știm cu toții că numai Robert Dudley poate să scoată la iveală buna dispoziție în regină, doar Robert Dudley poate s-o seducă până la fericire; dar are destulă putere încât să-i impună să fie generoasă? Poate el s-o facă pe Elisabeta – Conducătoarea Supremă a Bisericii – să ierte precum un bun creștin?

Nu poate. Probabil acesta e primul lucru pe care i-l refuză. Am crezut cu toții că nu-i poate rezista, că nu-i poate refuza nimic. Dar acest lucru neînsemnat, această iertare dreaptă, miloasă, de la sine înțeleasă, e prea mult pentru ea. Știe că mi se frânge inima, despărțită de soțul și fiul meu, ținută izolată în casa unchiului meu, forțată să depind de el, care-mi plătește mâncarea și veșmintele. Pruncul meu e întemnițat împreună cu mine fără să aibă vreo vină, fiul meu e smuls de lângă mine, iar soțul meu e ținut prizonier de propria mamă.

Elisabeta știe că dă dovadă de cruzime față de două familii nobile și că aduce o ofensă legii și dreptății. Ar trebui să ne elibereze – nu suntem o amenințare pentru ea și nu vrem altceva decât să ne iubim și să fim împreună – și nu vrea s-o facă.

Pare că voi trăi și voi muri în temniță pentru că am comis fărădelegea de-a mă căsători cu iubitul meu, fiindcă Elisabeta Tudor n-a putut să se căsătorească cu al ei. Aceasta e gelozie dusă nemaivăzut de departe. E o răutate fatală și, când primesc refuzul ei, mă tem că doar moartea mă mai poate elibera. La fel ca toți cei din neamul Tudor, ea invocă moartea. Sora ei a ucis-o pe sora mea. Ea mă va ucide pe mine. Nu se poate sfârși decât în moarte: a mea sau a ei.

Cartea a III-a
MARY

[67] Castelul Windsor, toamna anului 1563

Elisabeta, veselă ca o mierlă într-un măceș, pornește călare dimineața devreme, iar toate doamnele trebuie s-o urmeze, vesele sau nu, că le place sau nu. Eu sunt sus, în șaua unui cal de vânătoare mare, și călăresc neînfricată, așa cum fac de când eram doar o copilă, la Bradgate. Tata mă punea întotdeauna pe un cal obișnuit și-mi spunea că, dacă țin bine frâiele și mă asigur că-i arăt calului cine comandă, nu mai contează că stau puțin strâmb în șa, din pricina spinării strâmbe și, dacă-i vorbesc clar și ferm, atunci n-o să mai conteze că sunt mică și ușoară. Mi-a spus că prezența mea poate fi impunătoare, chiar dacă sunt scundă.

În timp ce Jane, sora mea mai mare, voia să stea în casă, cu cărțile ei, iar Katherine voia mereu să se joace cu menajeria ei de animale în grădină sau în cameră, eu eram mereu la grajduri, stând în picioare pe un ciubăr răsturnat și îngrijind caii cei mari sau cocoțându-mă pe scaunul pentru încălecat să stau pe spinarea lor caldă, neînșeuată.

— Nu poți lăsa ca faptul că te-ai născut mică și puțin strâmbă să-ți stea în cale, îmi spune tata. Nimeni nu e

perfect, iar tu nu ești mai beteagă decât regele Richard al III-lea, iar el a mers călare la jumătate de duzină de bătălii și a fost ucis într-un atac al cavaleriei – nimeni nu i-a spus *lui* că nu poate călări.

— Dar el a fost un om tare rău, spun eu cu judecata severă a unui copil de șapte ani.

— Tare rău, încuviințează tata. Dar acela era sufletul lui, nu trupul. Tu poți să fii o femeie bună cu un trup care e puțin scund și cu o spinare puțin răsucită. Poți învăța să stai dreaptă precum un străjer și poți fi o femeie frumoasă și mică. Dacă n-o să te căsătorești niciodată, atunci poți să fii o soră bună pentru Jane și Katherine și o mătușă bună pentru copiii lor. Dar nu văd de ce nu te-ai mărita și n-ai face o căsătorie bună la timpul potrivit. Obârșia ți-e la fel de bună ca a oricui din regat, mai bună decât a oricui, în afară de copiii regelui. Dacă e să spun adevărul, nu contează că spinarea ți-e un pic strâmbă, căci inima nu-ți e așa.

Mă bucur că a crezut în mine și m-a învățat să călăresc la fel de bine ca oricine. A fost primul care mi-a cerut să stau dreaptă, iar eu m-am străduit să fac asta. Am călărit zile în șir, în urma Elisabetei și a comisului ei cel ridicol, fără ca cineva să fie nevoit să se uite în urmă să vadă dacă țin pasul sau dacă am obosit. Merg călare la fel de departe și de repede ca orice doamnă de la curte și sunt mai curajoasă decât cele mai multe dintre ele. Nu cad niciodată din șa și nu mă strâmb când mă doare spatele după o zi lungă. Nu-l privesc niciodată pe Robert Dudley cu înțeles că ar putea să-i ceară Maiestății Sale să ne întoarcem acasă. Nu mă aștept la niciun ajutor din partea vreunuia dintre ei, așa că nu sunt niciodată dezamăgită.

Nu călăria mă istovește, dar Dumnezeu știe că sunt sătulă până peste cap de Elisabeta, și când ajungem în ropotul copitelor la poarta uriașă a castelului Windsor și străjerul, Thomas Keyes, își ridică ochii căprui și îngrijorați spre mine, îi fac semn din cap și-i zâmbesc ca să-i arăt că sunt istovită doar din pricina acestei regine, că nu am dureri de la călărie, ci mă doare inima.

În aceste vremuri de veselie, când căldura verii se topește și lasă loc toamnei, când Elisabeta își petrece diminețile la vânătoare, după-amiezile la picnicuri sau plimbări cu barca, iar serile cu piese de teatru și dansuri și baluri mascate, sora mea e întemnițată de către unchiul nostru, închisă în trei odăi împreună cu pruncul ei, smulsă de lângă fiul iubit și furată de lângă soțul ei.

Nimic n-o supără pe vara noastră cu sânge regal! Toate îi fac plăcere Elisabetei. Ea chefuiește pe o vreme plăcută, pe când Londra se înăbușă de căldură și ciuma se întinde în regat. Fiecare sat de-a lungul fiecărui drum care pornește dinspre Londra are o casă cu o cruce pe ușă și cineva care moare înăuntru. Fiecare casă de pe mal, de-a lungul Tamisei, și-a încuiat și zăvorât zăgazurile, ca să nu poată intra vreo barjă care vine de la Londra. Fiecare oraș din regat sapă o groapă pentru leșurile ciumaților și fiecare parohie se roagă pentru credincioșii lor – să fie cruțați de ciumă. Fiecare familie sănătoasă își închide ușile pentru călători, toți sunt cu inima de piatră din pricina fricii. Dar nimic din toate acestea n-o tulbură pe Elisabeta. Ea flirtează cu Dudley la căldura zilei și se strecoară în dormitorul lui în orice noapte dorește, în timp ce sora mea plânge până adoarme și visează la libertate.

Thomas Keyes trebuie să stea de veghe la poarta castelului și nu poate să mă ajute să cobor din șa, dar mereu unul dintre tinerii de la curte vine repede lângă mine să mă coboare. Știu că sora mea și cei doi băieți ai ei sunt moștenitorii tronului; știu că rangul meu e recunoscut de regină. Niciunul dintre ei nu știe cât de puternică e influența mea și ce aș putea face pentru ei dacă îmi fac pe plac. Abia dacă-i iau în seamă. Zâmbetul meu e doar pentru Thomas Keyes, străjerul reginei; e singurul bărbat în care aș avea încredere în groapa asta plină cu șerpi fățarnici și rivali. Thomas îmi face un semn secret când trec pe lângă el, iar eu știu că-l voi vedea mai târziu, când pe Elisabeta o s-o distreze altcineva și o să uite să mă caute.

— Unde e lady Mary? întreabă ea, imediat ce coboară de pe cal, de parcă m-ar iubi nespus și i-ar fi fost dor de mine toată

ziua, iar eu fac un pas în față ca să iau mănușile din piele cu broderie delicată.

Altcineva îi ia biciul, iar ea îi întinde mâna albă lui Robert Dudley, care o conduce de la soare la răcoarea întunecoasă a castelului Windsor, unde micul dejun e servit în sala cea mare, iar ambasadorul spaniol așteaptă s-o salute.

Duc mănușile la garderoba regală, presar pe ele niște pulbere parfumată și le înfășor în mătase, apoi mă întorc în sală să-mi ocup locul la masa doamnelor de onoare.

Elisabeta stă la masa înălțată, cu ambasadorul spaniol de o parte, și Robert Dudley de cealaltă. Eu stau în capul mesei doamnelor; sunt verișoara ei, sunt fiica unei prințese regale. Ne plecăm capetele pentru rugăciune, care Elisabeta insistă să fie spusă în latină, arătându-și mai mult știința de carte decât credința, apoi servitorii aduc ulcioarele și cupele să ne spălăm pe mâini. Apoi aduc o mâncare minunată după alta. Toată lumea e înfometată după ce și-a petrecut dimineața în șa, iar bucățile de carne mari și pâinile proaspăt coapte sunt servite la fiecare masă.

— Ai vești de la sora ta? mă întreabă în șoaptă Bess St. Loe.

— Îi scriu, dar nu-mi răspunde, spun eu. Are voie să primească scrisorile mele, chiar dacă unchiul meu trebuie să le citească înainte, dar nu răspunde.

— Ce-a pățit? O! Nu e ciuma?

— Nu, slavă Domnului, nu a ajuns la Pirgo. Unchiul meu spune că nu vrea să mănânce și că nu se oprește din plâns.

Mătușa Bess pare impresionată.

— O, draga de ea!

— Da, spun eu încordată. Când i-a luat copilul, cred că regina i-a frânt inima lui Katherine.

— Dar o va ierta și-i va lăsa să fie iar împreună. E milostivă. Iar Katherine e singura moștenitoare de credința noastră. Elisabeta trebuie să se întoarcă la ea.

— Știu, spun eu. Știu că o va face, cu timpul. Dar, cât așteptăm, sunt momente grele pentru sora mea. Și e o cruzime și față de cei doi băiețel ai ei, care au trăit mereu

întemnițați. Vrei să vorbești cu regina?

— Poate că măcar ei ar putea fi eliberați... începe Bess, apoi se oprește când regina se ridică de la masă și spune că se va plimba cu ambasadorul spaniol și cu Robert Dudley în grădina împrejmuită de ziduri.

Trei doamne trebuie să meargă în urma ei, iar restul suntem libere timp de o oră sau două. Ne ridicăm și o urmăm afară din sală și facem reverențe când iese pe ușa care dă în grădină, în timp de Robert Dudley îi ofer brațul dintr-o parte, iar Alvaro de la Quadra, din cealaltă. Elisabeta e chiar acolo unde îi place să fie – în centrul atenției, având alături un bărbat de fiecare parte. Cred că, dacă nu ar fi regină, precis ar fi târfă. După ce ies, iar ușa e închisă în urma lor de către gardă, mă strecor în direcție opusă, către intrarea principală. Poarta e zăvorâtă de teama ciumei, dar înăuntru se află o gardă frumoasă, la datorie în dreptul porții celei mici. Când mă apropii, el face o plecăciune și îmi oferă mâna ca să mă ajute să trec prin arcada îngustă.

Thomas stă de pază pe dinafara porții zăvorâte, cu mâinile încrucișate peste pieptul lat, un bărbat masiv în uniforma Tudor, străjerul reginei. Simt cum zâmbesc pentru prima oară pe ziua de azi doar când îl văd.

— Lady Mary, spune el când ajung lângă cotul lui.

Se lasă pe un genunchi ca să ajungă cu fața la înălțimea mea, iar ochii lui căprui sunt iubitori.

— Ești liberă mult timp? Vrei să stai în casa porții?

— Am o oră, spun eu. Ea se plimbă în grădină.

Thomas îi poruncește unei gărzi să-i țină locul și mă conduce în casa porții, unde se uită cum mă cațăr pe scaunul lui mare, de lângă masă. Îmi toarnă un pahar de bere slabă din carafa din cămara cea mică și se așază pe taburetul mic din apropiere, ca să fim la aceeași înălțime.

— Ai vești de la sora ta? întreabă el.

— Nimic nou. L-am întrebat pe Robert Dudley dacă n-ar vrea să vorbească din nou cu regina și zice că n-are niciun rost, că n-ar face decât s-o înfurie și mai tare.

— Trebuie să așteptați?

— Trebuie să așteptăm, încuviințez.

— Atunci, bănuiesc că și treaba noastră trebuie să aștepte, spune el cu blândețe.

Pun mâna pe umărul lui lat și pipăi trandafirul Tudor de pe gulerul lui.

— Știi că m-aș căsători cu tine mâine, dacă aș putea. Dar nu-i pot cere nimic Elisabetei acum, nu înainte s-o grațieze pe Katherine. Libertatea surorii mele trebuie să fie prima.

— De ce-ar deranja-o? se întreabă el. De ce-i pasă așa de mult de sora ta unei regine mărețe cum e ea? Nu e ceva ce-o privește numai pe sora ta? Contele de Hertford poartă un nume onorabil, de ce nu îi este îngăduit surorii tale să-i fie soție?

Șovăi. Thomas are ideile simple ale unui om cinstit. Stă de gardă la poartă în fiecare zi și are în răspundere siguranța celei mai contradictorii regine. Sunt cei care o iubesc pe Elisabeta și ar muri pentru ea, care imploră să fie lăsați să intre în castelele ei s-o vadă, ca și cum ar fi o sfântă, ca să poată apoi să meargă acasă și să le spună copiilor lor că au văzut cea mai măreață femeie din lumea creștină, acoperită cu giuvaiere prețioase, stând maiestuos la masă, la cină. Apoi sunt cei care o urăsc atât de mult fiindcă a dus țara tot mai departe de biserica de la Roma, ei o numesc eretică și ar otrăvi-o sau ar înjunghia-o sau ar prinde-o în capcană. Unii vizitatori o disprețuiesc pentru depravare, unii o bănuiesc de adulter și alții chiar o învinuiesc de vrăjitorie, de malformații, de ascunderea unui bastard, de a fi bărbat. Fiecare bărbat și fiecare femeie care are orice părere trece pe sub privirea gânditoare a lui Thomas, și el tot stăruie să aibă o părere bună despre ei, să se încreadă în ei, atât cât îi îngăduie siguranța, îi îndrumă către casă dacă e de părere că sunt vreun pericol, și crede că oamenii sunt, în mare parte, la fel de buni și blânzi ca el.

— Nu știu de ce Elisabeta nu poate să îngăduie căsătoria lui Katherine, spun eu, măsurându-mi cuvintele. Știu că se teme că, dacă sora mea va fi numită succesoare, toată lumea o va părăsi, iar Katherine va complota împotriva ei, la fel cum face

Margaret Douglas, altă verișoară de-a noastră. Dar, mai mult, nu e vorba doar de Katherine – Elisabetei nu-i place să se căsătorească nimeni; îi place să primească doar ea toată atenția. Niciuna dintre noi, doamnele de onoare, nu se așteaptă să primească permisiunea de-a se căsători. Nu ne permite nici măcar să vorbim despre asta. Toată lumea de la curte trebuie să fie îndrăgostită de ea.

Thomas chicotește indulgent.

— Ei bine, ea e regina, recunoaște el. Bănuiesc că poate avea o curte pe gustul ei. Să vin diseară, după ce încui poarta?

— Ne vedem în grădină, îi promit.

Îmi ia mâna mea cea mică în palma lui uriașă și mi-o sărută cu blândețe.

— Sunt onorat, spune el încet. Mă gândesc la tine întreaga zi, știi, și te privesc cum intri și ieși pe poarta mea. Ador să te văd trecând călare, atât de înaltă pe calul tău și de frumoasă în rochiile tale.

Îmi lipesc obrazul de capul lui când și-l pleacă să-mi sărute mâna. Are părul des și cârlionțat și miroase a aer curat. Cred că, în lumea aceasta primejdioasă și nestatornică, am găsit singurul om în care pot să mă încred. Mă gândesc că el nu știe cât de neprețuit e lucrul acesta pentru mine.

— Când te-ai uitat prima dată la mine? șoptesc eu.

El își ridică capul și zâmbește pentru că sunt atât de copilăroasă, dorindu-mi să spună din nou povestea.

— Te-am văzut când ai venit pentru prima dată la curte, nu aveai nici zece ani, erai o fetiță tare mică. Îmi amintesc că te-am văzut pe calul tău mare și mi-a fost teamă pentru tine. Apoi am văzut cum îl struneai și mi-am dat seama că ești o domniță strașnică.

— Erai cel mai mare om pe care-l văzusem, îi spun eu. Străjerul reginei, atât de frumos în uniforma ta și înalt cât un copac, spătos ca un trunchi, ca un stejar măreț.

— Apoi, când ai fost numită doamnă de onoare, te vedeam cum vii și pleci împreună cu toată curtea și mă gândeam că, dintre toți, tu ești cea mai veselă și dulce doamnă, spune el.

Când sora ta s-a strecurat pe poarta mea, cu gluga trasă peste părul blond, și mi-am dat seama că se vedea cu un ibovnic, aproape am vrut să te previn; dar erai atât de tânără și atât de frumoasă, că n-am putut să fiu eu cel care să-ți aducă grijile în viață. N-am îndrăznit să-ți vorbesc deloc până când ai început să-mi dai bună dimineața. Așteptam cu nerăbdare asta – „Bună dimineața, Căpitane Keyes”, îmi spuneai. Iar eu mă fâstâceam ca un neghiob și nu puteam să scot o vorbă drept răspuns.

— Așa mi-am dat seama că mă placi, îi spun eu. Vorbeai cât se poate de clar cu toți ceilalți, dar, cu mine, amuțeai ca un băiețel. Și roșeai! Doamne! Un bărbat atât de mare să roșească precum un copil!

— Cine eram eu să vorbesc cu o asemenea doamnă? întreabă el.

— Cel mai bun om de la curte, îi spun. Am fost atât de bucuroasă când te-ai oferit să mergi cu mine, când m-am dus s-o vizitez pe Katherine la Turn. Când ai spus că o să mă însoțești, că străzile nu sunt sigure. M-am bucurat atât de mult să te am lângă mine. Parcă mergeam pe lângă un cal din rasa Shire, mare și calm: ești atât de mare, că toată lumea se dă, pur și simplu, la o parte. Și când o vedeam, iar ea era atât de îndurerată, că izbucneam în lacrimi alături de ea și apoi ieșeam, iar tu mă așteptai, iar eu mă liniștеam doar pentru că erai acolo, ca un munte. Simțeam că am un aliat. Un aliat mare cât un castel. Un prieten puternic.

— Unul înalt, cu siguranță, spune el. Aș face orice pentru tine, mica mea doamnă.

— Iubește-mă mereu așa cum o faci acum, șoptesc.

— Jur că așa voi face.

Tace pentru o clipă.

— Nu te stingherește că am mai fost căsătorit? întreabă el încet. Nu te supără că am copii? Ei stau cu mătușa lor la Sandgate, dar m-aș bucura să le ofer o mamă vitregă iubitoare.

— Nu m-ar socoti inferioară? spun eu cu stângăcie.

El clatină din cap.

— Ar vedea că ești o mare doamnă chiar și când s-ar apleca mult ca să-ți sărute mâna.

— Mi-ar plăcea să avem copii, spun eu sfioasă. La început, o să am grijă de ai tăi, apoi, poate, și de câțiva ai noștri.

Îmi ia mâna și și-o lipește de obrazul cald.

— A, Mary, o să fim fericiți.

Rămânem amândoi tăcuți pentru o clipă, apoi spun:

— Știi, acum trebuie să plec.

Se ridică de pe taburet, iar capul îi atinge tavanul. E înalt, are vreo șapte picioare, de la cizmele uriașe până la creștetul cârlionțat. Când stau lângă el, capul îmi ajunge până la cureaua lui din piele lustruită. Îmi deschide ușa, iar eu merg până la poarta uriașă, zăvorâtă, iar el deschide una mică tăiată în ea.

— Pe diseară, șoptește el și o închide cu grijă în urma mea.

[68] Castelul Windsor, Crăciunul anului 1563

Iubitul meu îmi dă un inel de aur cu un rubin mic de culoarea iubirii adevărate, un roșu aprins. Eu îi dau o curea din piele groasă, care să-i cuprindă mijlocul gros. Chiar eu am lucrat-o cu o sulă de cizmar și mi-am inscripționat numele și blazonul familiei mele în pielea groasă. Poate s-o poarte pe dos, ca să nu afle nimeni în afară de noi. Când i-o ofer și o scoate din săculețul de mătase pe care l-am cusut pentru ea, roșește până-n vârful urechilor, ca un băiețel.

Îmi place atât de mult inelul pe care mi l-a dat. Mi se potrivește pe deget ca o verighetă, iar el spune că trebuie să-l port pe degetul inelar când sunt singură, fiindcă e mărturia iubirii lui pentru mine și pentru că suntem logodiți.

— Aș vrea să ne putem căsători și să trăim împreună chiar acum, îi șoptesc.

Stau în poala lui, cu brațele-i uriașe în jurul meu. Mă ține atât de tandru, parcă aș fi un copil, cu toate astea simt că

inima-i bate tare fiindcă mă dorește ca femeie atunci când îi ating încheietura puternică cu degetele.

— Și eu aș vrea, spune el. În clipa în care spui, o să trimit după un preot și martori și o să ne căsătorim. Sau putem să mergem la o biserică. Nu vreau să fii niciodată nevoită să fii chestionată ca sora ta. O să avem martori și o să avem scrisoarea de logodnă.

— Nu le pasă de mine, spun eu posacă. Sunt atât de mică în ochii Elisabetei, că nici măcar nu se teme de mine. Nu sunt ca sora mea, căreia-i face curte jumătate din Europa, în timp ce țese planuri secrete. Căsătoria mea e un lucru care mă privește: ar trebui să fie egal pentru ea dacă sunt căsătorită sau singură, dacă am o mulțime de copii sau te iubesc doar pe tine.

— Atunci ar trebui să ne căsătorim în secret? întreabă el, plin de speranțe. Ai curajul?

— Poate la anul, spune eu, prevăzătoare. Nu vreau să-i amintesc reginei de furia pentru Katherine. Sper că Micul Consiliu o va convinge s-o elibereze pe sora mea luna aceasta. Câțiva învățați caută să scoată la iveală că ea e moștenitoarea și că nunta ei e validă și, prin urmare, fiii ei sunt legitimi. Nu mă pot gândi la altceva până când nu se încheie socoteala asta.

Thomas aprobă din cap. Are un mare respect pentru știința de carte a familiei mele, mai ales de când Jane e recunoscută drept teolog, iar scrierile ei sunt citite pretutindeni.

— Scrii și tu la carte? întreabă el.

— O, nu, spun eu. O face un copist în vârstă pe nume John Hales. El a văzut testamentul regelui în original și spune că scrie clar că a numit-o pe mama și descendența ei moștenitoare după prințul Edward și prințese. Hales a dovedit căsătoria bunicii noastre drept validă, așa că descendența noastră e legitimă, născută în Anglia și protestantă. Acum, soțul lui Katherine, Ned Seymour, îi plătește pe clericii de pe continent să arate că și căsătoria lui cu Katherine e validă, cu jurăminte spuse în taină, iar fiii lor sunt legitimi. Când toate dovezile vor fi puse la un loc, John Hales o să le tipărească, iar

țara va vedea că sora mea se dovedește moștenitoarea reginei: născută legitim și căsătorită legitim.

Thomas șovăie. Nu e un om cu prea multă carte, dar cunoaște bine lumea și s-a ocupat de siguranța palatului și a reginei încă de când a urcat Elisabeta pe tron.

— Frumoasa mea, eu nu sunt nici nobil, nici copist, dar nu sunt sigur că e o idee prea înțeleaptă. Regina nu e o femeie care să se simtă obligată să facă ce cred toți ceilalți. Chiar dacă întreaga țară are aceeași părere, ea va face tot ce crede ea de cuviință. Îți amintești vremea când ea era singura prințesă protestantă care își apăra credința, când sora ei era regina Angliei? Nu s-a răzgândit atunci, chiar dacă întreaga țară părea să fie împotriva ei, de la regină și spanioli până la oamenii de rând. O să fie nevoie de mai mult decât o carte s-o convingă, cred eu.

— S-a supus, spune eu cu încăpățânare. Îmi amintesc că am văzut-o chiar eu când mergea la liturghie și se văicărea de asta.

— Pleca devreme de la liturghie, îmi amintește el. Plângându-se că nu se simte bine. Și arătându-le tuturor că nu poate să îndure așa ceva.

— Da, dar William Cecil sprijină cartea aceasta, insist eu. Și Robert Dudley. Ce gândește William Cecil azi, regina anunță mâine. Până la urmă, îi va asculta sfatul. Iar el și cumnatul său și toți sfetnicii lui au comandat această carte și vor avea grijă să fie publicată. Regina va fi nevoită s-o numească pe Katherine moștenitor când toți cei din Micul Consiliu vor spune că ea e moștenitoarea.

Auzim bătaia ceasului.

— Trebuie să plec, spun, abia mișcându-mă în îmbrățișarea lui caldă.

Mă coboară din brațele lui și, aplecându-se, îmi netezește rochia și-mi pune în ordine pliurile mânecilor. E blând ca slujnica unei doamne. Îmi potrivește gluga și-mi așază gulerul.

— Gata, spune el. Cea mai frumoasă doamnă de la curte.

Aștept să deschidă ușa camerei paznicului și să se uite

afară.

— Cale liberă, spune el și se dă la o parte să mă lase să ies.

Când străbat curtea, de la intrarea principală către treptele grădinii, înfășurată în pelerină să mă apere de cei câțiva fulgi de zăpadă, am ghinionul s-o întâlnesc pe însăși regina, care se întoarce după ce a jucat popice pe pajiștea înghețată. Are gluga de catifea roșie, tivită cu hermină, trasă peste urechi. Îl ține de braț pe Robert Dudley, are obrajii îmbujorați de la frig, iar ochii îi sclipesc.

Fac un pas înapoi și o reverență, în timp ce-mi strecor inelul de pe deget în buzunarul pelerinei înainte ca privirea ei întunecată să-l zărească.

— Maiestate.

Thomasina, pitica reginei, merge în urma lor și face o strâmbătură caraghioasă spre mine, ca și cum m-ar întreba pe unde am umblat. Nu-i dau nicio atenție. Nu are niciun drept să arate curiozitate față de mine. Nu trebuie să răspund în fața ei și, dacă o provoacă pe regină să mă ia la întrebări, o s-o găsesc mai târziu și o să-i spun să-și vadă de micile ei treburi.

— Lady Mary, spune regina pe un ton neplăcut.

Nu-mi dau seama ce am făcut s-o supăr, dar e limpede că e nemulțumită.

— Mă onorezi cu prezența când mă îmbrac pentru cină diseară?

Simt, mai degrabă decât văd, zâmbetul liniștitor al lui Robert Dudley. Nu îndrăznesc să mă uit în altă parte, decât în ochii întunecați și strălucitori ai Elisabetei.

— Desigur, Maiestate, spun eu cu sfială. Iar onoarea e de partea mea.

— Atunci, să nu uiți, spune ea morocănos și trece pe lângă mine.

Fac o reverență și, când îmi ridic capul, zăresc un zâmbet iute și compătimitor din partea lui Robert Dudley, iar obraznica de Thomasina îmi face cu ochiul. El o urmează pe regină. Ea rămâne în urmă.

— Cineva scrie o carte despre sora ta, mă informează ea.

De-asta e supărată pe tine. Tocmai a aflat. Pare că o să scrie că sora ta e următoarea regină a Angliei. Vei fi sora reginei și mătușa următorului rege. Cum ar fi ca o pitică așa ca mine să fie atât de aproape de tron!

— Eu nu semăn deloc cu tine, spun cu răceală.

— O, crezi că o să fii mai înaltă dacă sora ta o să aibă o coroană măreață pe cap? întreabă ea zâmbind. Preamărirea ei o să te facă să crești? O să fii mai înaltă dacă te face ducesă?

— Nu știu despre ce vorbești.

Mă întorc, iar ea mă prinde de fustă cu mâna ei pătrățoasă, atât de asemănătoare cu a mea.

— Ce vrei? spun supărată. Lasă-mă să plec. Crezi că o să ne batem în curte, precum pajii?

— Știu pe câțiva care ar plăti bine să vadă una ca asta, spune ea, veselă. Dar eu mi-am câștigat mereu existența ca o doamnă în miniatură, nu ca un pitic glumeț.

— Iar eu nu mi-am câștigat-o niciodată, spun cu mare îngâmfare. Iar înălțimea mea n-are nicio legătură cu nimic. Aș fi foarte mulțumită dacă mi-ai da drumul la rochie.

Îmi dă drumul, dar nu-și șterge zâmbetul obraznic de pe chip.

— Chiar există cartea asta, lady Mary, spune ea scurt. Cărturarii lucrează la ea, bucățică cu bucățică. O pagină furată de la cancelarie pentru a dovedi că familia ta a fost numită de Henric al VIII-lea, dovezi privind căsătoria ca să arate că descendența ta e legitimă, dovezi că voi trei, lady Jane, lady Katherine și tu sunteți născute în Anglia, protestante și aveți sânge regal.

— Nu pomeni numele lui Jane, o previn.

— Îngropată într-un sicriu cât unul pentru copii, spune ea batjocoritor, iar eu mă întorc și plec, dar o aud mergând în urma mea, apoi se strecoară pe lângă mine și-mi apare înainte, oprindu-mă.

— O să vrei să auzi și restul, îmi spune. Ascultă, pentru binele tău. Dările de seamă primite de cărturari, din Franța și Spania, o numesc toate pe sora ta, Katherine, drept

moștenitoare de drept. Regina e furioasă. Dacă tu ai fost cea care a cerut darea de seamă, ai face bine să-ți previi copiștii s-o ia din loc. Ai putea să-i spui unchiului tău să facă o călătorie în Franța ca să aibă grijă de sănătatea lui. Ai face bine să-ți ții capul plecat și să nu mai dat fuga să te săruți cu străjerul.

Îmi înăbuș un strigăt de uimire.

— Văd multe, adaugă ea repede. Știi cum. Nimeni nu ne dă nicio atenție nouă.

— Și de ce m-ai preveni? întreb. Când trăiești în umbra ei?

— Pentru că suntem pitice amândouă, spune ea fără ocolișuri. Suntem amândouă niște femei mici într-o lume mare și foarte primejdioasă. Faptul că suntem scunde ne face să fim un fel de surori, chiar dacă tu vrei să tăgăduiești asta. Așa că-ți spun – n-o supăra. E și-așa destul de furioasă pe familia ta.

Îmi face un semn nerușinat din cap, ca și cum mi-ar spune să-mi bag mințile-n cap, apoi se întoarce și pornește țopăind prin curte, arătând ca o fetiță care aleargă în urma unui tutore, apoi văd ușa scării Elisabetei cum se trântește în urma ei.

[69] Castelul Windsor, primăvara anului 1564

O slujesc pe Elisabeta toată primăvara friguroasă cu o politețe atentă și, chiar dacă pocnește din degete la mine când vrea evantaiul și se plânge că o zgârii pe gât când îi leg șiragul de safire, nu găsește altceva să-mi reproșeze.

Nici măcar nu arunc vreo privire către pitica Thomasina ca să-i mulțumesc că m-a prevenit și, când pașii de dans ne aduc una lângă cealaltă, îmi schimb locul dacă am ocazia. Nu pot recunoaște că picioarele mici ne fac să semănăm. Nu sunt de acord că faptul că suntem mici ne face să fim surori. Sigur că-mi recunosc propriile trăsături la Thomasina, în mersul ei

legănat pe picioarele scurte, în felul cum se uită mereu în sus ca să poată urmări conversația care se poartă mult deasupra capului ei. Cred că o doare spatele la fel ca pe mine după o zi lungă în șa și că pe amândouă ne supără că lumea ne vorbește ca unor copii, confundând statura cu vârsta sau înțelepciunea. Dar nu voi lăsa niciodată de înțeles că noi două suntem făcute pe același calapod. Se întâmplă să arătăm la fel, dar asta e tot. Oare Elisabeta ar trebui să le considere verișoare pe toate femeile cu păr roșcat? Oare lady Margaret Douglas ar trebui să fie soră cu un cal? Înfățișarea nu are nicio însemnătate în comparație cu educația. Eu am sânge regal și nu sunt pitică; sunt o Grey și nu o jucărie drăgălașă. Sunt una dintre moștenitoarele tronului Angliei, iar Thomasina nu moștenește nimic mai important decât oasele scurte.

Dar, într-o seară, primăvara devreme, mergem la cină și bag de seamă că William Cecil e absent, ceea ce e un lucru neobișnuit, iar lingușelile și buna dispoziție ale lui Robert Dudley sunt puțin forțate. Elisabeta se zburlește ca o pisică udată de apa dintr-un lighean vărsat de la o fereastră; toată lumea vede că e agitată. Nimeni în afară de Thomasina nu pare să știe cine a fost destul de nesăbuit cât s-o supere pe Elisabeta, iar eu nu îndrăznesc s-o întreb.

Când se strâng mesele, Robert Dudley se apleacă să-i sărute mâna reginei, iar eu văd cum ea îi face semn din cap copistului ei, care îi dă lui Dudley un pachet de documente. El face o plecăciune și le ia și dă să iasă din încăpere. Eu pornesc cu pas sfielnic, lipită de pereți, neobservată de nimeni, fiindcă creștetul meu dispare printre scaunele cu spătar înalt și mă întâlnesc cu el chiar în fața ușilor mari și mă strecor afară când i se deschide.

— Lady Mary, spune el, făcându-mi o plecăciune.

Ușile se închid în urma noastră, ascunzându-ne de ochii curții.

— S-a întâmplat ceva? îl întreb direct.

Se apleacă adânc, pentru a putea vorbi în șoaptă cu mine.

— Da. Cineva – îmi imaginez că ambasadorul francez – i-a pus reginei în mână o carte care sprijină pretențiile la tron ale

surorii tale, lady Katherine.

— Lady Hertford, spun eu, rostindu-i titlul de după căsătorie.

El se încruntă la mine.

— Lady Katherine, repetă el. Nu e momentul să susții o căsătorie pe care regina a declarat-o în afara rânduielilor.

Îl privesc drept în față pe bărbatul a cărui căsătorie ar fi fost declarată în afara rânduielilor, dacă cineva nu i-ar fi ucis, în cel mai convenabil mod, soția.

— Noi știm adevărul, spun eu cu hotărâre.

— Iar autorii au publicat ceea ce ei consideră a fi adevărul, răspunde el pe același ton.

— Nu tu ai cerut să fie scrisă cartea? întreb eu, știind bine că așa a făcut.

— Nu, minte el. Iar cei care au vreo legătură cu ea vor avea de suferit. Regina a cerut ca unchiul tău, John Grey, să fie arestat; la fel și John Hales, autorul; și Robert Beale, copistul lui; și tatăl vitreg al lui Edward Seymour, Francisc Newdigate. Chiar și Nicholas Bacon, Păstrătorul Sigiliului, care s-a arătat în favoarea surorii tale.

Îngheț de uimire.

— Unchiul meu, arestat? Păstrătorul Sigiliului, arestat? Dar Katherine? întreb agățându-mă de mâneca lui. O, sir Robert! N-o duc înapoi în Turn, nu-i așa?

— Nu.

— Dar unde o să plece dacă unchiul meu n-o să mai fie acasă? O s-o lase acolo, cu lady Grey? Sau o eliberează? O, sir Robert, o eliberează?

— Nu.

Se ridică.

— Lady Mary, trebuie să mă ocup de treburile Maiestății Sale. Trebuie să trimit gărzile să-i aresteze pe acești oameni pentru a fi luați la întrebări.

Îl privesc, înalt și frumos cum e.

— Tu, să-i arestezi? Tu, care n-ai avut nimic de-a face cu cartea, îi arestezi pe ei acum?

— Da, spune el scurt. Așa cum îmi poruncește regina.

Nu are rost să mă plâng că el face mereu ce vrea regina, că nu o înfruntă niciodată. Nu ai cum să fii printre preferați la curtea unui tiran fără să-ți decapitezi principiile zi de zi. Tot ce pot să fac este să încerc să-l țin de partea lui Katherine.

— Sir Robert, e o cruzime față de sora mea și de băiețeii ei. N-au făcut nimic. Ea n-a făcut nimic. Altcineva a cerut cartea aceasta – poate chiar prieteni de-ai voștri – dar nu a fost ea. Cineva a scris-o – dar nu ea. Cineva a publicat-o – dar nu ea. Nu poți cere eliberarea ei? Chiar dacă trebuie să-i arestezi pe ceilalți?

Își clatină capul brun.

— Regina n-o să mă asculte în privința asta, spune el. N-o să asculte pe nimeni. Are dreptul de a acorda grațieri doar atunci când dorește ea.

— Margaret Douglas, vara noastră, a fost iertată pentru mult mai mult!

— E hotărârea Maiestății Sale. Are această putere.

— Știu! spun. Este...

Ridică mâna ca să-mi atragă atenția că nu poate auzi nicio critică la adresa femeii care ne conduce pe amândoi.

— Este hotărâtă, continui eu și, când el dă să plece, șoptesc pentru mine: hotărâtă să fie mârșavă.

Sunt în casa porții străjerului cu Thomas Keyes, care privește poarta și garda care e de rând de la mica fereastră când aud zgomot de copite, iar Thomas spune:

— E susținătorul surorii tale, arestat, bietul om.

Mă ridică pe un taburet ca să pot privi pe geam fără să fiu văzută. Hales merge călare pe un cal slăbănog și în spatele lui văd alt om, cu privirea în pământ, înconjurat de gărzi înarmate.

— Dumnezeule! Acela e unchiul meu, John Grey. John Grey, la care stătea sora mea!

Thomas mă lasă singură, după ce își ia sceptrul cel negru, care-i arată funcția. Aud cum cere parola, apoi le deschide poarta, îi lasă să intre și se întoarce la mine, punând sceptrul la loc în colț și lărgindu-și cingătoarea de piele neagră.

— Dar ce au făcut? mă întreabă el, cu uimire pe chipul

blând. E doar pentru că au scris cartea?

— Da, spun eu cu amărăciune. Știi că unchiul meu n-ar face niciodată ceva care s-o supere pe Elisabeta. I-a fost credincios dintotdeauna. Iar John Hales spune că tot ce a încercat să facă a fost să susțină o moștenitoare protestantă. Nu a cerut ca sora mea să-i ia locul Elisabetei, ci doar să fie numită moștenitoare dacă Elisabeta ar muri fără să aibă un fiu.

— Micul Consiliu va înțelege asta, spune Thomas, plin de speranță.

— Dacă nu închid ochii strâns, spun eu cu amărăciune.

[70] Palatul Greenwich, vara anului 1564

Elisabeta mă cheamă în dormitorul ei când se îmbracă pentru cină. E așezată la masă; oglinda venețiană e în fața ei, peruca roșie stă pe suport, sunt lumânări de jur-împrejurul ei, în timp ce doamnele, cu mare grijă și migală, îi pictează fața cu alb de plumb. Ea stă nemișcată, ca o statuie de marmură, în timp ce amestecul de plumb alb și oțet îi este întins perfect pe chip, de la frunte până la gât și apoi până la sâni. Nici măcar răsuflarea cuiva nu se aude. Rămân și eu neclintită, la fel ca statuile celelalte din cameră, până când deschide ochii, mă vede în oglindă și spune, fără să-și miște buzele, fiindcă vopseaua încă nu s-a uscat:

— Lady Mary, privește asta.

Luându-mă după privirea ei coborâtă, fac un pas înainte și, când clipește ca să-mi dea permisiunea, iau cărticica deschisă din fața ei.

Titlul este *Monas Hieroglyphica*, iar cel care a scris-o, John Dee. Pare să-i fie dedicată Sfântului Împărat Roman, iar lunga precuvântare îi cere cititorului să ia seama că simbolurile planetelor au o semnificație de sine stătătoare și pot fi citite precum o limbă sau un cod.

Ridic privirea și întâlnesc ochii întunecați ai Elisabetei în

oglindă.

— Răsfoiește-o, îmi cerea ea, printre buzele strânse. Ce părere ai?

Întorc paginile mici. Sunt pline de modele și semne astronomice și litere mărunte care explică ce înseamnă fiecare și cum se potrivesc între ele. Văd și câteva pagini cu numere, care demonstrează legătura dintre semne și altele care par mai degrabă filosofice sau de alchimie.

— N-o înțeleg la prima vedere, spun eu deschis. Ar trebui s-o studiez multe zile ca s-o înțeleg. Îmi pare rău, Maiestate.

— Nici eu n-o înțeleg, spune Elisabeta, suflând un nor de pudră albă înspre oglindă. Dar mi se pare o lucrare extraordinară. Pune laolaltă semnele vechi și studiile musulmanilor – vorbește despre o lume universală care există pe lângă aceasta, în spatele acesteia, pe care o putem simți, dar rareori o vedem. Dar el crede că aceste semne o descriu și că e o limbă care poate fi învățată.

Clatin din cap cu uimire.

— Aș putea s-o citesc pe îndelete, dacă doriți, și să scriu un rezumat, mă ofer eu.

Zâmbește doar puțin, ca să nu-i crape vopseaua.

— O voi citi împreună cu cel care a scris-o, spune ea. E la ordinele mele. Dar tu poți să stai și să asculți conversația noastră savantă, dacă vrei. Voiam doar să văd ce înțelegi din ea, la prima vedere.

— Nu am avut privilegiul învățăturii dumneavoastră, spun eu cu diplomație. Dar m-aș bucura să aflu mai multe. Dacă aș putea să vă ascult, sunt convinsă că aș înțelege mai bine.

— Dar aud din toate părțile că sora ta, Jane, a fost o mare învățată, spune ea. Aud că Roger Asham le spune tuturor că a fost cea mai mare învățată la timpul ei. Scrie o carte în memoria ei. Toată lumea pare să vrea să tipărească ceva în ultima vreme – n-au altceva mai bun de făcut?

— A întâlnit-o doar o dată sau de două ori, spun eu, înghițindu-mi dorința de-a o apăra pe Jane de această veche gelozie. Abia dacă o cunoștea.

— Și eu am studiat cu regina Kateryn Parr, amintește-ți,

spune Elisabeta, gândindu-se la rivalitățile din trecut.

— Și eu, spune lady Margaret Douglas din capătul celălalt al încăperii, nerăbdătoare să se alăture și să-i amintească Elisabetei de rudenia lor.

Elisabeta nici măcar nu întoarce capul.

— Sunt sigură că n-a citit nimic care să semene cu cartea aceasta scrisă de John Dee, spun eu, încercând s-o readuc pe Elisabeta în prezent.

— Da, încuviințează ea. Îndrăznesc să spun că n-ar fi înțeles-o.

Îi vopsesc buzele și-i înnegresc genele și sprâncenele. Îi picură beladonă în ochi ca să-i facă întunecoși și sclipitori. Eu stau în picioare, cu cartea în mână, așteptând să văd dacă mi se permite să plec. Nu e seara când trebuie s-o slujesc; nu e rândul meu s-o pictez pe această fățarnică regină bătrână. În seara aceasta ar trebui să fiu liberă să fac ce poftesc; dar ea mă ține aici în timp ce-și face griji dacă sunt destul de instruită să înțeleg ceva ce ei nu-i e clar, măcinându-se că sora mea demult moartă a fost mai învățată decât ea.

— Oricum, nu ești de părere că e o erezie?

Se ridică de la masă și doamnele îi țin fusta la picioare ca să poată păși în ea, apoi i-o ridică până în talie și i-o leagă.

— N-aș putea să mă pronunț, spun eu prevăzătoare. Maiestatea Voastră ar putea s-o spună cel mai bine. Dar am auzit doar vorbe bune despre John Dee de la dumneavoastră.

— Așa e, încuviințează ea. Și mă bucur că s-a întors în Anglia cu asemenea învățături! O să încep să-i citesc cartea mâine. Poți să ni te alături.

Fac o reverență, ca și cum aș fi nespus de recunoscătoare.

— Mulțumesc, Maiestate. Abia aștept să învăț de la amândoi.

* * *

John Dee, cu ochi negri, îmbrăcat într-o robă neagră de învățat, e înconjurat de hârtii. Pe fiecare e mâzgălit un semn, una trimite la alta, fiecare e mărginită cu o duzină de însemnări. Văd că desenează mânuțe care arată, cu un deget

acuzator, paragrafele la care dorește să fim mai atenți. Elisabeta, cu cartea deschisă în poală, stă în mijlocul acestei furtuni de învățăminte, cu ochii sclipindu-i de atenție. Thomasina, ca un cățel de buzunar înveșmântat cu veșminte alese, stă în genunchi la picioarele ei. Eu stau pe un taburet, într-o parte; eu n-o să mă înjosesc niciodată stând pe podea, în timp ce Elisabeta stă pe scaun. John Dee vorbește despre semnele stelelor; ce se arată pe cer se potrivește cu ce se întâmplă pe pământ.

— Cum e sus, așa și jos, spune el.

— Deci poți să prezici căsătoriile princiare? întreabă Elisabeta.

— Cu mare exactitate, dacă aș cunoaște data, ora și locul nașterii lor, ceea ce mi-ar dezvălui casa lor astrală, răspunde Dee.

— Nu e astrologie asta? îl întreb, prevenitoare.

El face un semn aprobator din cap auzind avertismentul meu.

— Nu, fiindcă nu caut să prevestesc rele, spune el. E oprit să prevezi moartea unui prinț, dar nu faci niciun rău dacă le prevezi fericirea.

Își întoarce privirea vie către Elisabeta.

— Pot să aleg ziua potrivită pentru căsătoria dumneavoastră, așa cum am făcut pentru încoronare?

Elisabeta râde afectat.

— Nu pentru a mea, bunule filosof. Știi că nu am înclinație către asta. Tocmai am fost nevoită să-l dezamăgesc pe arhiducele Ferdinand. I-am spus că aș prefera să fiu o lăptăreasă nemăritată decât o regină căsătorită!

— Celibatul e o chemare, răspunde John Dee, iar eu încerc să nu râd gândindu-mă la Elisabeta în postura de călugăriță.

Nu îndrăznesc să mă uit la Thomasina, care-și ține capul plecat.

La mică distanță de cercul nostru magie, doamnele de onoare oftează de plictiseală și se tot foiesc schimbând poziția. Curtenii stau pe lângă pereți, vorbind între ei, iar unul sau doi se sprijină de lambriuri, obosiți. Nimeni nu are voie să

se așeze, chiar dacă John Dee citește din cartea lui de două ore.

John Dee ia altă pagină și i-o arată reginei, în timp ce William Cecil intră în încăpere în liniște și face o plecăciune.

— Iertare că vă întrerup studiul, spune el încet. Dar ați vrut să vă anunț imediat ce regina Scoției i-a dat îngăduința soțului lui Margaret Douglas să intre în Scoția.

Băiatul frumos și înrudit cu mine, Henry Stuart, care cască într-un colț, aude numele șoptit al mamei sale și-și ridică privirea, dar Elisabeta și Cecil vorbesc în șoaptă, unul lângă celălalt.

— Regina Maria n-a fost de acord? exclamă ea, ascunzându-și zâmbetul larg în spatele unui evantai pictat.

Cecil se pleacă.

— Ba da.

Ea îl ia de mânecă și-l trage mai aproape. Doar eu și Thomasina putem auzi conversația lor șoptită.

— Dar eu am întrebat numai pentru că eram sigură că o să refuze să-l primească în Scoția lui, șoptește ea. Am întrebat doar ca s-o distrag și s-o neliniștesc pe Mary, în timp ce negocia cu Don Carlos al Spaniei.

— Atunci ați câștigat mai mult decât ați sperat, spune Cecil calm. Ați fost mai șireată decât ea. Fiindcă ea le-a dat îngăduința atât contelui de Lennox, cât și fiului său să intre în Scoția și, fiind papistași, sigur o vor despărți de sfetnicii ei protestanți. Să se ducă, sau ar fi mai sigur ca tânărul să rămână aici?

Elisabeta îi face semn să vină lui Henry Stuart, Lord Darnley, un băiat blond, frumos ca o fată. E văr cu mine, de vreme ce e fiul lui Margaret Douglas, dar n-aș putea spune că ne simțim înrudiți. Nu mi-a plăcut niciodată mama lui, care se bucură de faptul că Elisabeta e nedreaptă – ea e liberă, în timp ce sora mea e în temniță; capitalul ei crește, în timp ce al surorii mele se prăbușește. Jur să se crede moștenitoarea tronului, în vreme ce toată lumea știe că aceasta ar trebui să fie Katherine.

Henry Stuart însuși s-a întors din Franța ca să slujească

precum o păsărică în colivia curții: face triluri ca s-o mulțumească pe regină, dar ușa coliviei nu se deschide niciodată. Mama lui l-ar pune oriunde ar putea să atragă atenția: îl crede fermecător. E un secret cunoscut că a sperat ca el să se căsătorească cu Maria, regina Scoției, dar regina a reușit să țină piept promisiunilor făcute de buzele lui rozalii în primele zile ale văduviei. Acum se pleacă adânc în fața Elisabetei și-mi face un semn din cap mie; dar niciunul dintre noi nu-și pierde prea mult timp cu celălalt. E un tânăr ușuratic, care nu arată prea mult interes față de vreo femeie, orice înălțime ar avea aceasta. Ce se pricepe el să facă fără cusur e să mulțumească femei indulgente, mai în vârstă, care se bucură de compania unui băiat frumos – de pildă, mama lui sau regina. Tot ce-i place să facă e să se îmbete și să umble prin oraș, căutând necazurile cu lumânarea, împreună cu alți băieți frumoși. Oricum, nu-i atrag atenția, așa că nu-mi acordă nicio fărâmă din ea.

— Îi poți spune tatălui tău că a primit pașaportul de la regina Scoției, la cererea mea, îi spune Elisabeta lui Henry Stuart.

El roșește ca o fată și pune un genunchi jos. Elisabeta îi zâmbește.

— O să vrei să mergi și tu în Scoția, cu el? întreabă ea.

— Nu vă abandonez! exclamă el, ca și cum i s-ar frânge inima. Vreau să spun, iertare, am vorbit prea repede. Voi face orice-mi porunciți, orice-mi poruncește tatăl meu. Dar nu vreau să părăsesc această curte pentru alta. Cine pleacă de pe soare pe lună?

— Va trebui să mergi, dacă tatăl tău are nevoie de tine, declară Elisabeta.

Ochii îi strălucesc atunci când își dă o șuviță mai lungă la o parte; e adorabil ca un pui de spaniel auriu.

— N-aș putea să rămân?

Elisabeta se întinde către el și-i dă șuvițele blonde la o parte de pe chipul rozaliu.

— Ba da, spune ea cu indulgență. Nu mă pot lipsi de tine. Tatăl tău, Lord Lennox, va merge să-și rezolve treburile pe

pământurile lui, iar tu vei sta cu mine, în siguranță, ca un pui de pasăre în cuib.

Cecil ridică din sprâncene la auzul tonului drăgăstos al reginei, dar nu spune nimic. Henry Stuart are îndrăzneala să-i ia mâna reginei și să i-o sărute. Elisabeta zâmbește și-i îngăduie această libertate.

— Nu vă voi părăsi niciodată, jură el. N-aș putea îndura asta.

Cu siguranță, știu că n-o s-o facă, fiindcă Thomas Keyes are poruncă să nu-i dea voi să iasă pe poartă. Dar așa cere mascarada care este iubirea de la curte, ceea ce e mai important decât orice adevăr.

— Știu că n-o vei face, toarce Elisabeta, ca o pisică grasă care se bucură de atenția lui.

— Eu nu sunt ca Robert Dudley! El nu merge în Scoția să se căsătorească cu regina? întreabă Darnley, picurând otravă peste căpățâna de zahăr.

Chipul Elisabetei se crispează sub stratul de vopsea.

— Merge din dragoste pentru mine, declară ea.

[71] Palatul Whitehall, Londra, toamna anului 1564

James Melville, un scoțian fermecător cu limbă dulce, trimis de Maria, regina lui, s-o îmbrobodească pe Elisabeta s-o numească pe ea moștenitoare, sosește la curte la sfârșitul verii. Zilele sunt calde, dar nopțile au început să fie mai răcoroase; frunzele își schimbă culoarea și încep să capete tonuri de bronz și aur și roșu. Elisabeta, căreia îi plac zilele fierbinți, se agață de plăcerile ei de vară și insistă să mergem cu barja regală să vedem apusul pe râu, chiar dacă amurgul aduce un vânt rece de-a lungul văii.

Regina îl cheamă pe diplomatul scoțian să stea lângă tronul ei, în mijlocul barjei. Eu stau într-o parte, iar Kat Ashley, revenită în grațiile reginei, în cealaltă. Thomasina, pitica, stă

pe o cutie la prova ca să poată vedea apa curgătoare, argintie, din fața ei. Îmi întorc privirea de la ea. Nu-mi place s-o văd stând ca un copil și făcându-le cu mâna pescarilor sau vâslașilor de pe bărci.

Elisabeta vorbește între patru ochi cu sfetnicul scoțian. Orice-ar spune, speră să rămână secret. Dar eu pot citi zâmbetul lui discret la fel de bine cum sora mea, Jane, putea să citească în greacă. Știu exact ce îi spune – îi spune că trebuie s-o convingă pe Maria, regina Scoției, să se căsătorească cu Robert Dudley și, drept recompensă, ea va primi dreptul surorii mele, Katherine: va fi numită moștenitoarea Elisabetei. Îi promite că sora mea va fi ținută prizonieră în casă până în ziua aceea, că orice campanie în favoarea ei va fi înăbușită, că orice tipăritură va fi interzisă. Elisabeta o susține pe Maria, regina Scoției, drept moștenitoare, iar sora mea va fi ignorată de toată lumea până când se cade de acord asupra acestui lucru.

Nu îndrăznesc să mă uit în partea cealaltă, la Kat Ashley, care sigur nu e de acord cu această nebunie, la fel ca Melville, la fel ca William Cecil, la fel ca mirele fără voie, însuși Robert Dudley. Nu îndrăznesc să mă uit la niciuna dintre doamne, de teamă să nu-mi facă cineva cu ochiul. Nimeni dintre noi nu crede că, atunci când va sosi clipa ca el să plece, Elisabeta o să aibă puterea să renunțe la ibovnicul ei. Niciuna dintre noi nu crede că Maria va fi recunoscătoare pentru ei. Niciuna dintre noi nu crede că Robert Dudley – chiar așa, nespus de ambițios cum este – ar îndrăzni să se întindă atât de sus, până la o regină care nu e deja compromisă fiindcă s-a iubit cu el. Dar Elisabeta pare foarte hotărâtă și-i tot șoptește, cu toată seriozitatea, ambasadorului scoțian până când, în cele din urmă, încuviințează din cap, face o plecăciune și se îndepărtează.

Elisabeta se sprijină de spătarul scaunului și-i zâmbește iubitei ei Kat.

— O s-o facă, e tot ce spune. O s-o convingă. Iar ea îl va lua pe Dudley.

— Înțeleg de ce ar încerca Melville – pentru marea

recompensă de a-și vedea regina drept moștenitoare a tronului Angliei. Dar Dudley o va face? Tu o vei face?

Elisabeta întoarce capul.

— Nu am încredere decât în Robert când vine vorba de ea, spune cu jumătate de gură. Iar în ea n-am încredere decât cu el. Dacă s-ar mărita cu Don Carlos al Spaniei sau cu ducele francez, atunci am avea un dușman la ușa din spate și preoți papistași venind în valuri pe râul Tweed. El se va căsători cu ea și o va conduce.

— Dar va trebui să-l lași să plece, spune Kat cu blândețe. Va trebui să-l trimiți în brațele altei femei.

— Poate că n-o să se întâmple prea curând, spune Elisabeta nedeslușit. Nu-i așa că o să dureze ceva vreme pregătirile? Și poate o să stăm toți împreună uneori. Am putea avea o curte în nord, la York sau la Newcastle sau la Carlisle, în fiecare vară, toată vara. Am putea avea Consiliul Nordului, pe care l-ar conduce Robert. Desigur, imediat ce ea ar rămâne grea, el ar putea să se întoarcă acasă, în Anglia.

— Grea, repetă Katherine, cu ochii ațintiți la chipul reginei. E tânără și roditoare. Se spune că plânge noaptea, în pat, după un soț. Dacă se îndrăgostește de sir Robert și fac un copil din dragoste? Te-ai gândit cum o să te simți când o să afli că-i poartă copilul în pântece? Cum crezi că o să se simtă el când soția lui îl va purta în pântece pe moștenitorul Dudley al tronului Scoției și al Angliei? Nu ți-e teamă că, atunci, o s-o iubească? Nu și-ar iubi orice bărbat soția, atunci?

Văd cum Elisabeta se albește la față pe sub vopsea. Cred că stomacul i se întoarce pe dos de gelozie.

— Ar trebui să fie tatăl unui prinț, își apără ea ideea. E un bărbat cât se poate de potrivit să aibă un regat. Și probabil o să dureze așa de mult, că ea va fi trecut de vârsta la care poate avea copii până se căsătoresc.

— Are douăzeci și unu de ani, spune Kat pe ton egal. Cât de mult crezi că poți să amâni?

Elisabeta își acoperă umerii cu o blană și se uită furioasă spre mine. Tresar când îi văd privirea întunecată.

— Orice e mai bine decât sora ei, spune ea dintr-odată,

făcând semn cu capu-i roșcat spre mine. Nu vreau să am o rivală sub ochi. Nu voi lăsa ca moștenitoarea mea să trăiască împreună cu un Seymour, să-și facă un blazon regal scartelat, în timp ce toată lumea se adună de partea ei. Nu voi accepta o tânără precum Katherine Grey la curtea mea și nici pe cineva care-i seamănă.

[72] Palatul Whitehall, Londra, toamna anului 1564

Nimeni nu crede că regina intenționează să se despartă de Robert Dudley. Dar ea îl convinge pe James Melville că asta îi e intenția, iar William Cecil face pregătiri pentru o întâlnire a împuterniciților englezi și scoțieni la Berwick, pentru a semna un acord de căsătorie și o alianță. Thomasina, pitica, mă privește cu un zâmbet ascuns, de parcă noi două, care o vedem pe Elisabeta când nu se fălește în fața ambasadorului scoțian cu dansurile, muzica și știința ei de carte, am ști mai multe decât acești bărbați care sunt obligați să o admire. Pentru a-l preschimba pe favoritul ei într-un pretendent demn de luat în seamă, decide că trebuie să fie conte de Leicester și Baron Denbigh, iar întreaga curte se strânge în sala cea mare să-l privească pe Robert Dudley, fiul unui trădător și nepotul unui trădător, cum îngenunchează dinaintea reginei și, când se ridică, e conte. Regina Maria trebuie să fie sigură că Elisabeta îl iubește pe Robert Dudley ca pe un frate și-l respectă ca pe un nobil din Camera Lorzilor. Dar Elisabeta nu poate să ducă la bun sfârșit nici măcar această șaradă fără să strice scena. Când el îngenunchează ca să-i aducă omagiile, ea îl mângâie pe ceafă. Ambasadorul scoțian o vede; toți o vedem. Ar putea, la fel de bine, să anunțe lumea întreagă că îl iubește și că e la cheremul ei. E imposibil: Maria, regina Scoției, nu va accepta niciodată resturile Elisabetei, când ea nici măcar nu le dă deoparte, pe marginea farfuriei. Parcă ar fi încă acoperite de saliva Elisabetei.

[73] Palatul Whitehall, Londra, iarna anului 1564

Mă grăbesc să mă întorc la curte într-o seară de noiembrie, când se ridică o ceață rece dinspre râu și burnița se vede la lumina torțelor din curte, când Thomas apare din umbra arcadei de la intrare, de parcă m-ar fi așteptat.

— Thomas! strig. Ce faci aici? Nu pot să mă opresc. Trebuie să ajung în sala cea mare.

Chipul lui mare e încruntat, își ține boneta mototolită în mâna uriașă.

— Trebuia să te văd.

— Ce s-a întâmplat?

— Necazuri pentru tine, spune el cu mâhnire. O, Mary, Dumnezeu mi-e martor că aș vrea să te cruț.

Îmi înghit teama.

— Ce e? Spune-mi că nu e vorba despre Katherine? Sau despre vreunul dintre băieții ei?

Se lasă pe un genunchi, ca să ajungă la înălțimea mea.

— Nu, slavă Domnului, ea e în siguranță ca o păsărică în colivie. E vorba de unchiul tău. A murit.

— L-a decapitat? îmi șoptesc teama cea mai mare.

— Nu, nu. Nu e chiar atât de rău. Se spune că a murit de inimă rea.

Simt cum rămân nemișcată și tăcută. Nu a fost niciodată o rudă iubitoare, dar a răbdat temnița pentru că a sprijinit-o pe Katherine și a fost un protector bun pentru ea. Acum, că el a murit, ea și-a pierdut protectorul. Și încă unul din familia noastră a murit pentru că a supărat un Tudor. Sunt, cu adevărat, niște stăpâni greu de slujit, imposibil de iubit.

— Dumnezeu să-i salveze sufletul, spun eu, fără să gândesc.

— Amin, spune Thomas cucernic.

— Dar Katherine? O, Thomas, crezi că regina o s-o elibereze

acum? Nu poate să rămână la Pirgo fără el.

Îmi ia mâna și o ține între palmele lui late.

— Nu, frumoaso. Asta e încă o veste rea, peste cea dinainte. O trimit la William Petre. Chiar eu am văzut când a plecat garda s-o aducă, de parcă ar fi o prizonieră gata să fugă. N-o eliberează, o mută și o vor ține și mai aproape.

Mă încrunt.

— Sir William Petre? Mai trăiește? Credeam că e bolnav. Trebuie să aibă o sută doi ani, pe puțin.

El clatină din cap.

— Nu are nici șaizeci de ani, dar îl împovărează greu. Cred că a fost singurul care n-a avut priceperea de a scăpa de treaba asta.

Mă privește, cu chipul schimonosit de îngrijorare.

— S-ar putea să fie bine. Are o casă frumoasă; ei s-ar putea să-i placă acolo. Băiețelul ei ar putea avea voie să se joace în grădină.

— Unde? Unde stă?

— La Ingatestone Hall, în Essex. Ai fost acolo, îți amintești? E la jumătatea drumului către New Hall.

— Trebuie s-o văd, spun eu, simțindu-mă dintr-odată hotărâtă. Trebuie să merg s-o văd. Nu mai îndur.

* * *

Aștept până când Elisabeta și-a terminat cina și a dansat cu noul conte, Robert Dudley. El se străduiește s-o farmece pe Elisabeta și o face să râdă și toată lumea continuă să-i felicite pentru rangul lui înalt și pentru judecata ei nemaipomenită care a făcut-o să recunoască meritele extraordinare ale acestui om. Dar a făcut destul cât să o convingă pe Maria să-l ia? Baron sau nu, conte sau nu, Maria, regina Scoției, nu va primi resturile Elisabetei fără o promisiune fermă că va primi drepturile surorii mele, iar întrunirea de la Berwick dintre sfetnicii englezi și scoțieni se străduiește să ajungă la o înțelegere. Elisabeta e hotărâtă că Mary trebuie să se căsătorească cu Robert Dudley și să fie numită moștenitoarea ei. Maria insistă ca moștenirea să vină înaintea căsătoriei.

Nimeni nu întreabă cum pot două regine care au atât de puțină încredere una în cealaltă să facă o înțelegere care să dureze. Dar, cel puțin, Elisabeta e binedispusă în seara asta. Îi întind cămașa de noapte din satin, încălzită lângă foc, în timp ce altcineva servește dulciuri și o a treia doamnă de onoare îi aduce vin dulce, în timp ce slujitorii de la camera de culcare înfig cuțite în saltea și se uită sub ea după dușmani, ca și cum am crede cu adevărat că ea o să-și petreacă mai mult de zece minute în pat, odată ce ușa e închisă. Aștept până se instalează pe scaunul de lângă foc și are tot ce i-ar putea fi de folos, apoi mă apropii de ea și îngenunchez.

— Nu te coborî mai jos, Mary, să nu cazi sub coșul pentru lemne, spune ea și toată lumea râde.

Simt privirea stăruitoare a Thomasinei pe chipul meu în timp ce sunt jignită de față cu toată lumea. Mă ridic, cât sunt de înaltă. Chiar și acum, abia ajung la nivelul ochilor ostili ai Elisabetei.

— Maiestate, vă cer o favoare mare, spun eu, încet.

— Te-ai gândit bine? întreabă ea. Înainte să-mi ceri o favoare mare?

— Da.

Ochii îi dansează, veseli.

— *Cine dintre voi, chiar îngrijorându-se, poate să adauge măcar un cot la înălțimea lui?*

Simt că mă fac roșie ca focul, în timp ce toată lumea râde lingușitor la gluma reginei.

— Vreau să adaug ceva la renumele dumneavoastră de îndurătoare, nu la înălțimea mea, spun eu încet.

Simt ochii Thomasinei pe fața mea, parcă mă ard.

Buna dispoziție piere de pe chipul reginei de parcă ar fi șters plumbul alb cu un burete.

— Nu mă pot gândi la nimeni care să merite îndurarea mea, observă ea.

— Sora mea, Katherine, spune eu foarte încet. L-am pierdut pe unchiul nostru, temnicerul ei. Tocmai am aflat că a murit de inimă rea pentru că v-a supărat, Maiestate. Faptul că v-ați întors chipul frumos de la el l-a ucis. Știu că sora mea,

Katherine, nu mănâncă și plânge toată ziua. Suferă și ea, căzută în dizgrația reginei ei mărețe. Mă tem că nu are curajul să trăiască fără bunăvoința dumneavoastră. Vă implor, măcar dați-mi permisiunea s-o vizitez.

Durează doar o clipă să se gândească la cererea mea. Văd că Thomasina își ține răsuflarea. Doamnele așteaptă. Eu aștept.

— Nu, spune ea.

Pot doar să-i scriu lui Katherine.

Draga mea soră,

Nădăjduiesc că ai un trai plăcut la Ingatestone și că băiețelul tău îți aduce bucurii. Știu că trebuie să fi primit vești liniștitoare de la Hanworth. Băiatul tău cel mare și contele, tatăl lui, o duc bine amândoi și le e dor să fie din nou împreună cu tine.

Eu mă simt bine la curte, iar Maiestatea Sa îmi arată îndurare și tandrețe, împarte cu atâta dreptate puterea ei măreață, că nu mă îndoiesc că vei fi iertată într-o bună zi, curând. Eu îi cer asta pentru tine.

O, Katherine, îmi e atât de dor de tine.

Cu dragoste

Sora ta,

Mary.

[74] Palatul Whitehall, Londra, iarna anului 1564

În timp ce aștept un răspuns, William Cecil vine lângă mine în galerie într-o zi, încetinindu-și pasul pentru a-l potrivi cu al meu și aplecându-se să-mi poată vedea chipul.

— Aud că i-ai scris surorii tale?

Îmi închipui că a citit scrisoarea în clipa în care i-am dat-o pajului meu și i-am cerut s-o ducă la Katherine, la Ingatestone. Într-adevăr, ultimul paragraf a fost scris pentru

ochii reginei.

— Da, spun eu cu precauție. Nimeni nu mi-a spus că nu am permisiunea să-i scriu. Întrebam cum se simte și o asiguram de dragostea mea de soră.

— Scrisoarea a fost cât se poate de acceptabilă, mă liniștește el.

Se oprește și, înclinând ușor capul, mă invită să mă așez lângă el pe un loc de la fereastră, unde poate să îmi vadă fața fără să se aplece. Îmi aduc un taburet mic, pe care-l folosesc să mă urc pe scaun. Știe că nu vreau să mă ajute și, când m-am instalat, se așază lângă mine.

— Îți aduc vești triste despre cumnatul tău, Lord Hertford, spune el.

Primul meu gând este că a murit. Cred că vestea îi va aduce sfârșitul surorii mele. Strâng din dinți și nu spun nimic. Ridic ochii să-l privesc în față și aștept să vorbească el.

— A fost luat din grija mamei sale și trimis să stea cu sir John Mason în casa lui din Londra, spune William Cecil.

— De ce?

Bătrânul curtean ridică din umeri, ca și cum ar vrea să-mi spună că nu știe și, oricum, știu și eu la fel de bine ca el că n-are cum să fie un motiv întemeiat. Elisabeta nu are niciun motiv să-i dușmănească pe Ned și pe băiețelul lui, fiul surorii mele, decât acela că se afla la curtea ei și s-a îndrăgostit de altă femeie.

— Îmi pare rău, spune el cu gravitate.

— Dar, Teddy, băiețelul, va merge cu tatăl lui?

Cecil pleacă capul.

— Nu.

Abia mai pot să vorbesc de durere.

— Unde l-a dus pe băiatul lui Katherine?

— A rămas cu bunica lui, la Hanworth. Poate să trăiască mai liber cu ea, în casa familiei.

— Crescut ca un orfan?

— În casa familiei, de către bunica lui. Va fi în siguranță în grija ei.

— Doamne, lui Katherine i se va frânge inima!

Sfetnicul Elisabetei știe tot ce se poate ști despre inimi frânte. Face doar un semn de încuviințare din cap.

Mă liniștesc.

— Putem să facem ceva? spun încet. Orice? Putem să facem ceva să-i aducem din nou împreună?

— Încă nu, spune el cu blândețe. Dar am ceva speranțe.

— Care?

— Dacă se renunță la căsătoria din Scoția dintre regină și Robert Dudley, atunci regina Scoției nu va fi numită niciodată moștenitoarea Angliei. Regina noastră va înțelege că nu are alt moștenitor în afară de lady Katherine.

— Și se renunță la căsătoria dintre regina Scoției și Robert Dudley? întreb eu.

Cecil își alege cu grijă cuvintele.

— Scoțienii joacă la cacealma, spune el încet. Au spus că îl vor accepta, cu condiția ca regina să fie declarată moștenitoarea Angliei. L-au invitat la Edinburgh, dar acum, că s-a ajuns la asta, nu cred că Maiestatea Sa îl va lăsa să plece. Nu putem să-l ducem noi pe Robert Dudley. El va rămâne în Anglia.

Ce-mi spune William Cecil în șoaptă e o veste mare. Din nou, nu mai e alt moștenitor protestant în afară de sora mea. Trag aer în piept tremurând și văd că William Cecil mă privește.

— Cum dorește Maiestatea Sa, spun eu cu modestie.

William Cecil aprobă din cap.

— Sunt convins că va judeca drept.

Scoate o scrisoare din buzunarul interior al jachetei de catifea neagră.

— Asta a ajuns întâi la mine, așa cum e porunca. Dar e pentru tine. Îmi pare rău că nu sunt vești bune.

Privesc pecetea ruptă. E de la Katherine. Zâmbesc când îi văd actul de sfidare. Folosește pecetea familiei Seymour, cu aripi de înger, pentru scrisoarea împăturită. Pecetea a fost ruptă, iar scrisoarea citită. Spionii lui sir William văd tot. El se ridică, îmi face o plecăciune și mă lasă să citesc scrisoarea de la sora mea.

Mult iubită Mary, îți mulțumesc pentru scrisoare și pentru gândurile bune. Mă tem că vin prea târziu pentru mine. Cred că inima mea s-a frânt când am fost despărțită de soțul meu și de iubitul meu băiat, așa că nu pot nici să mănânc, nici să dorm. Căsătoria mea, care a început cu un ospăț în pat, se termină cu înfometare și nopți lungi, fără somn.

Știu că tu și toți prietenii noștri ați făcut tot ce-ați putut să-i explicați Maiestății Sale că n-am avut intenții rele și că toate jignirile mele au fost făcute pentru dragoste, și nu pentru câștig. Sper că voi fi eliberată, la fel și copiii mei. Dacă o să mor, Mary, te rog să ai grijă de ei și să le spui cât de mult i-am iubit pe ei și pe tatăl lor. Sper că o să poți găsi fericirea și, poate, și iubirea. Dacă ai vreo șansă la una dintre ele, sper că poți să profiți de ea.

Adio, buna mea soră,

Katherine.

[75] Palatul Whitehall, Londra, primăvara anului 1565

Băiatul cel frumos, Henry Stuart, Lord Darnley, primește documente să-l însoțească pe tatăl său în Scoția, iar regina îi îngăduie să meargă. Călătoria lui e propusă cu entuziasm de cei doi sfetnici ai reginei, Robert Dudley și William Cecil, din temeiuri personale și egoiste. Robert Dudley l-ar trimite pe însuși diavolul în Scoția să se căsătorească cu regina, dacă asta ar însemna că el rămâne acasă, în siguranță, iar Cecil e de părere că Henry – care vorbește franceza, e cult, are purtări elegante, e vărul care i s-a tot împins sub nas reginei, încă de când a rămas văduvă, de către vara noastră, Margaret Douglas – o va distrage pe regină de la scopul ei de a uni și a conduce poporul ei. Prevestește că Henry Stuart va crea numeroase necazuri.

Nimeni în afară de mama lui nu crede că regina Scoției îl va

lua în serios pe tânărul arătos; Elisabeta n-ar face-o. Dar Cecil crede că Henry Stuart și tatăl său, contele de Lennox, după ce se vor împrieteni cu toți nobilii scoțieni, îl vor agasa pe puternicul predicator John Knox, vor reînvia vechi rivalități și-și vor cere pământurile familiei Douglas, ale soției, vor încurca lucrurile atât de tare la Edinburgh, încât Maria nu le va mai putea face față. Nobilii scoțieni, protestanți convinși, îl vor urî pe papistașul englez vorbitor de franceză și lipsit de bărbăție, așa că vor conspira împotriva lui, distrugând sprijinul fragil pe care și l-a câștigat Maria.

Robert Dudley, pe de altă parte, e deznădăjduit să nu fie trimis în Scoția și căsătorit cu o femeie care trebuie să-l disprețuiască, văzându-l drept soț vinovat de adulter și ucigaș al soției sale. Știe că, orice ar spune acum, Elisabeta nu-l va ierta niciodată dacă se căsătorește cu altă femeie. Își pune toate speranțele în faptul că ea nu-l va putea lăsa să plece. Or, asta înseamnă să-l trimită pe Henry Stuart în locul lui, drept o diversiune la curtea Mariei – nimic mai mult.

Nimeni nu dă de înțeles că frumosul Henry Stuart, Lord Darnley, ar fi un soț și un sfetnic potrivit pentru regina Maria, că ar putea să-i mențină loialitatea față de Anglia și că ar putea servi drept bun ambasador al Angliei și sfetnic înțelept. Nu a împlinit încă douăzeci de ani și și-a petrecut toată viața sub papucul greu al mamei sale papistașe, făcându-i-se pe plac și fiind certat, la răstimpuri, de ea. A fost crescut să fie curtean; e încântător și plăcut și amuzant și e o companie bună. Dar nimeni nu crede că ar putea fi un diplomat iscusit, credincios în primul rând Angliei. Toată lumea crede că nu e altceva decât o nebunie și o pierdere de timp.

Cred că îl subestimează. Cred că chipul lui dulce ascunde o inimă lacomă, iar frumusețea lui blondă o poate vrăji pe regina singuratică, fiind înconjurat de oameni de acțiune zeloși, care-și cer drepturile. Nu suntem toți Elisabeta: să ne dorim un bărbat care arată mai degrabă a hoț de cai decât a nobil. Dar nici Cecil (deși a studiat lucrurile care-i plac și pe cele care nu-i plac încă de când era doar o copilă), nici Robert cel brun (care este preferatul ei de atâta vreme) nu pot

merge atât de departe, cât să-și închipuie că altă femeie ar putea considera un bărbat cu totul diferit mult superior. Cred că tânărul Henry este încântător, dacă îți plac păpușile frumoase, dar, fiind și eu un fel de păpușă frumoasă, nu e un lucru surprinzător.

Nici măcar eu nu pot spune că sunt o admiratoare a Lordului Darnley, așa că privesc fără regrete cum pleacă de la curte. E atât de bucuros de libertate, încât uită de rivalitatea dintre mamele noastre și-mi zâmbește pentru prima dată.

— Când se va ridica steaua mea, îmi voi aminti de sora ta, spune el cu dulceață. Cine se poate îndoi de bunăvoința pe care regina o arată pentru ramura familiei din care facem parte? Tu și sora ta nu veți mai fi de seamă, iar eu voi vorbi în numele vostru.

— Avem mare nevoie de prieteni, spun eu cu hotărâre. Dar ne punem toată nădejdea în Maiestatea Sa.

El face cu mâna înspre curtea care s-a strâns să-l conducă. Face plecăciuni elegante, ca un dansator și face un salt în șa. Calul său se ridică pe picioarele din spate; el ține frâiele cu putere și se ține drept în șa când calul se ridică. Își scoate pălăria și își sărută mâna către Elisabeta, iar ea îi zâmbește grațios. Chiar e frumos ca un înger călare. Mă întreb cât de repede, după ce dispare de sub ochii ei, o să regrete că i-a dat voie să plece.

* * *

Mai puțin de o lună, acesta e răspunsul! Aș râde dacă n-aș sta în picioare, dreaptă ca bradul, înaltă ca un paloș, în timp ce ea se plimbă agitată de colo-colo, prin camera ei. Sir William Maitland, sfetnicul reginei Scoției, sosește de la Edinburgh, aducând cu sine cererea neobișnuită a reginei Maria de a se căsători cu supusul nobil al Elisabetei – Henry Stuart, Lordul Darnley. Elisabeta se albește de furie și se retrage în camerele ei. Cecil și Dudley intră și ies agitați, ca niște omuleți pe arcuri. Înăuntru: ca să asculte cum Elisabeta țipă furioasă că Henry Stuart e la fel de fățarnic ca mama lui, Margaret Douglas, ca tatăl lui, Matthew Stuart, contele de

Lennox, și că Maria e o neghioabă, iar el o să-i frângă inima și o să-i distrugă orice șansă de a fi numită moștenitoarea Angliei. Afară: ca să se întâlnească cu nobilii din Micul Consiliu și să vadă dacă există vreun vicleșug îngăduit de lege, vreo relație interzisă, orice mijloc prin care ar putea refuza îngăduința pentru căsătorie sau – dacă deja a avut loc – pentru a o scoate în afara rânduielilor. Pentru mine, e ca la o piesă de teatru – una teribil de comică – să mă uit cum acești oameni importanți uneltesc pentru a distruge dorința nevinovată a unei femei. Nu se gândesc decât la avantajul lor, la victoria politicii proprii. Nu-i interesează deloc o femeie îndrăgostită, o femeie tânără, fără sfetnici, o tânără singură căreia i-au aruncat un tânăr frumos, la o curte plină de mânie și fără nimeni la care să apeleze.

— Nici măcar nu e vreun tânăr admirabil, îi spun lui Thomas Keyes.

E o după-amiază rece, iar noi stăm lângă foc în camera de deasupra zăgazului. Unul dintre ofițerii lui e de serviciu la poarta principală. Mecanismul porții-ghilotină a zăgazului se află de partea cealaltă a zidului și nimeni nu o poate ridica fără permisiunea lui Thomas. A pus niște vin într-o oală și, în timp ce-l privesc, el ia cu delicatețe vătraiul dintre cărbunii încinși și îl cufundă în vin. Sfârâitul licorii care fierbe și mirosul vinului încălzit umplu încăperea. Îmi toarnă o cupă și își ia și el una.

— Un mic nobil grațios, spune el. Dar mă tem că nu unul care urmează calea Domnului.

E o condamnare teribilă, venind din partea lui Thomas – Thomas al meu, care nu vorbește niciodată pe nimeni de rău. Mă uit la el peste marginea cupei.

— De ce, ce știi despre el?

El îmi zâmbește.

— Eu păzesc poarta, îmi amintește el. Nu intră nimeni fără să-l văd. Știu cine-l vizitează – și nu-i chiar un om de ispravă. Și îl văd des. Vine să-mi viziteze oștenii, spune el scurt. Să bea cu ei – când sunt liberi. N-o să spun mai mult de-atât; nu se cade.

Am rămas cu gura căscată la subînțelesul lui scandalos.

— Nu mi-ai mai spus niciodată așa ceva.

— Nu se cade să vorbesc despre asta, spune el. Nici ca tu să auzi. Logodnica mea nu se îndeletnicește cu bârfa.

Îi zâmbesc larg.

— Ai o părere foarte bună despre mine, Thomas. Moneda de schimb de la curte e bârfa. Tocmai mi-ai oferit o avere în scandaluri dacă mă hotărăsc s-o vând.

El încuviințează din cap.

— O, știu toate scandalurile. Nu crezi că las lumea să intre și să iasă la orice oră? Aud totul, dar nu spun mai departe.

— Mă bucur, spun eu. Pentru că n-aș putea fi aici dacă aș crede că pârăști.

El clatină din cap.

— Eu, nu.

— A venit vreun mesaj de la sir William Petre? Sau ai auzit ceva vești despre sora mea? îl întreb.

— Știu doar ce știi și tu: că e îndurerată, că el e o gazdă rea, un bătrân obosit și bolnav. I s-a poruncit să stea cu ochii pe ea și să nu cheltuiască cu ea. E o casă tristă.

Gândul la Katherine, care a fost mereu atât de veselă și jucăușă, cufundată acum în durere într-o casă săracă, mă face să-mi cobor privirea înspre tăciunii roșii, ca și cum aș putea vedea un viitor mai fericit pentru ea acolo. Simt tristețea ei ca pe o greutate pe umerii mei, junghiul ei de foame îl simt în burta mea.

— Trebuie să vină și vremuri mai bune, spune Thomas încurajator. Iar noi... nu ne putem căsători, chiar și în secret, ca să fim împreună? Nu-i așa că nu avem cum să-i înrăutățim situația surorii tale sau a copiilor ei? Iar regina e atentă la treburile ei cu cealaltă regină: n-o să-și bată capul cu noi, așa e?

Îi privesc chipul mare și cinstit, cald la lumina focului. M-am săturat să-l refuz, m-am săturat să fiu prevenitoare și nefericită. M-am săturat atât de tare să fiu sora mică și disprețuită a sfintei din Turn și a martirei de la Ingatestone, că întind mâna spre el.

— Da, spun. Hai să fim măcar noi fericiți.

[76] Palatul Whitehall, Londra, vara anului 1565

Prind curaj să fiu îndrăzneață pentru că lumea începe să mă vadă cu ochi buni la curte, fiindcă Elisabeta e din ce în ce mai supărată pe cealaltă verișoară, verișoara papistașă, verișoara de credința greșită, verișoara cu două fețe, verișoara bătrână, verișoara enervantă, verișoara ambițioasă, verișoara ipocrită Margaret Douglas, care și-a câștigat toate aceste epitete pentru că și-a trimis soțul în Scoția, cu permisiunea Elisabetei, iar fiul lor frumos l-a urmat și ei doi l-au ridicat până aproape de tronul Scoției, pe care e pregătit să-l ocupe.

După zile întregi de vorbe supărate și disprețuitoare, Elisabeta îi spune lui Margaret Douglas că trebuie să rămână în apartamentul ei de la curte și să nu primească pe nimeni și, după o săptămână în care o tratează cu asemenea răceală, semnează o hârtie de întemnițare a ei. Lady Margaret nu va fi ținută, de data aceasta, într-o casă frumoasă și plăcută, ci va face drumul scurt, cu barja, până la Turnul Londrei. Nu se face vinovată de altceva în afară de a avea un fiu frumos care a plecat în Scoția și acum refuză să se întoarcă. Nu i se aduc acuzații, nici nu se poate: nu a trădat și nici altă fărădelege nu a făcut. O întemnițează în Turn doar ca să-l sperie pe băiatul ei să se întoarcă în grabă la mama lui. O țin drept momeală pentru fiul ei.

Dar nu are vreun rezultat. Familia Elisabetei e construită dintr-o materie mai trainică decât își imaginează chiar ea. Sora mea, despărțită de soțul și fiul ei, nu-l va face pe unul ticălos și pe celălalt bastard. Margaret Douglas, întemnițată în Turn, nu-i va porunci fiului ei să vină acasă ca să fie întemnițat împreună cu ea. Se instalează în Turn și așteaptă vești bune din Scoția. Nu-i așa că regina Scoției nu va permite

ca viitoarea ei soacră să fie întemnițată? Nu-i așa că ambasadorii Franței și Spaniei nu vor permite ca o papistașă atât de cunoscută să fie persecutată? Margaret Douglas, un cal de război mai vânjos decât soțul ei sensibil și fiul ca un fluturaș, se pregătește să treacă peste persecuția din partea Elisabetei.

* * *

Regina e poftită alături de întreaga curte la una dintre cele mai mari nunți ale anului: căsătoria dintre Henry Knollys, fiul lui Catherine Carey, vara Elisabetei, și prima doamnă de companie. E prietenă bună cu bunica mea vitregă, Catherine Brandon, de vreme ce amândouă sunt protestante convinse și au preferat să fugă pe continent decât să trăiască sub domnia reginei Maria. S-au întors în același timp la curtea Elisabetei și au fost întâmpinate de ea cu brațele deschise. Desigur, din pricina religiei lor, o idolatrizează pe sora mea, Jane, iar eu mă consider mereu a fi o versiune mai mică și inferioară a marii martire protestante. Dar, în ciuda acestei preferințe, le consider prietene, mai ales pe bunica mea vitregă, Catherine Brandon, ducesa de Suffolk.

Acum fiul lui Catherine Carey, Henry, urmează să se căsătorească cu Margaret Cave, cea renumit de bogată, la Durham House, iar Elisabeta insistă de câteva săptămâni să facem paradă cu cele mai bune rochii ale ei ca să o aleagă pe cea mai bogată, sperând să fie mai strălucitoare decât mireasa și toți ceilalți.

Pasiunea Elisabetei pentru Maria, regina Scoției, s-a transformat în ură, întreținută în tăcere de William Cecil, care remarcă cu o insistență deosebită că, acum, Maria nu va mai putea moșteni vreodată tronul Angliei: s-a dovedit nesupusă, nestatornică și a făcut nazuri la Robert Dudley.

Tânărul cel frumos, Henry Stuart, Lord Darnley, căruia i s-a poruncit să revină acasă, în Anglia, își neagă devotamentul față de Elisabeta și o sfidează, refuzând să se întoarcă. Elisabeta își iese din minți în fața nesupunerii, lipsei de loialitate și – mai presus de toate, după mine – în fața

preferinței lui atât de supărătoare. Tânărul preferă iubirea adevărată a unei regine frumoase în vârstă de douăzeci și doi de ani capriciilor nesfârșite și istovitoare ale verișoarei ei, în vârstă de treizeci și unu de ani. Nimeni nu e surprins de acest lucru în afară de Elisabeta. Furioasă, Elisabeta jură că titlul de moștenitor nu îi va fi acordat niciodată reginei papistașe, că verișoara ei papistașă, Margaret Douglas, este acum inamica ei și că soțul și fiul ei sunt mai mult decât niște trădători.

Îi arăt o pereche de mâneci bogat brodate, apoi alta. Nu-i place niciuna. Le pun jos și îi mai arăt o pereche. Asta ar putea să dureze ziua întreagă. Garderoba regală e plină cu rochii ornate, mâneci și fuste. Elisabeta poruncește să i se facă altele noi în fiecare anotimp și nimic nu se aruncă niciodată. Fiecare rochie e pudrată și îndesată cu săculeți de lavandă, apoi agățată într-un sac de pânză, să nu facă molii. Ar putea să facă să-i etaleze câteva sute în dorința ei de-a strica fericirea unei mirese în ziua nunții. Îmbrăcatul e mai ușor pentru doamnele de onoare: noi trebuie să purtăm fie negru, fie alb. Doar regina are voie să fie o explozie de culoare printre noi, numai ea trebuie să fie admirată.

Dar nu-mi pasă ce rochie se alege, nici ce mi se poruncește să port, fiindcă nu voi fi acolo. Ziua nunții dintre Henry Knollys și Margaret Cave va fi și ziua nunții mele și sunt mai sigură de fericirea mea decât de a lor. Eu mă căsătoresc cu un bărbat pe care-l cunosc și-l iubesc și în care pot să mă încred; căsătoria lor e aranjată de părinți și încuviințată de regină, care n-ar permite-o dacă ar crede că e vorba de vreun pic de iubire sau de pasiune, întreaga admirație trebuie să îi fie adresată ei, nu altei femei.

În sfârșit, regina își alege mânecile și vine rândul altei doamne să deschidă cutiile cu giuvaiere ca să-și poată alege colierele, lanțurile, cerceii și broșele. Numai după ce totul a fost etalat și fiecare bijuterie comparată cu celelalte, numai după ce cădem toate de acord că va fi cea mai fastuoasă, cea mai bine îmbrăcată, cea mai frumoasă femeie dintre cele de la nuntă, începem s-o pregătim de îmbrăcat.

Părul ei, care a început să se rărească, e periat cu grijă și

strâns în vârful capului într-un coc sfrijit. Mary Radcliffe, domnișoara de onoare care are mâna cea mai sigură, se apropie cu un vas de alb de plumb proaspăt preparat, iar Elisabeta stă neclintită, închide ochii, în timp ce Mary îi întinde amestecul de plumb alb și oțet de la fruntea jupuită până pe sâni cu mișcări atente și blânde. E ceva care durează. Gâtul reginei și umerii trebuie vopsite, de asemenea; rochia pe care a ales-o are decolteu, așa că nu trebuie să se vadă nicio cicatrice urâtă de la vărsat prin vopseaua albă, strălucitoare.

Când obrajii reginei s-au uscat, Thomasina se ridică pe un taburet și îi dă cu pomadă roșu pe obrajii supți și cu carmin pe buzele subțiri. Mătușa Bess se apropie cu un cărbune cafeniu și-i desenează două sprâncene arcuite.

— Doamne! Ce nu fac eu pentru frumusețe! exclamă regina, iar noi toate râdem alături de ea, de parcă lucrul acesta ar fi nostim și chibzuit și nu o corvoadă zilnică și fără sens pentru noi.

Cu o grijă nemaipomenită, Bess St. Loe așază peruca mare și roșie peste părul care începe să încărunțească al Elisabetei, în timp ce Elisabeta ține de ea pe frunte, apoi se uită în oglindă să vadă dacă arată cum trebuie.

Își scoate roba și rămâne pe scaun, goală cu excepția cămășii ei cu broderii bogate și întinde un picior ca să-i fie pus ciorapul de mătase.

Dorothy Stafford se apleacă și îi rulează cu grijă până la genunchi, apoi leagă jartiera.

— Știi ce avere o să aducă Margaret Cave în familie? o întreabă Elisabeta.

— Lady Catherine mi-a spus că va moșteni toate pământurile tatălui său de la Kingsbury, Warwickshire, răspunde Dorothy.

Elisabeta face o mică strâmbătură de parcă s-ar gândi ce ar fi făcut ea dacă ar fi fost o astfel de moștenitoare, în loc să fie o bastardă dată la o parte în favoarea moștenitoarei adevărate. În spatele zâmbetului vopsit, chipul îi e acru.

Regina stă în picioare în timp ce doamnele îi lipesc corsetul

de burtă, apoi trec în spatele ei și încep să treacă șnururile prin găuri, strângându-le cu putere. Regina se ține de stâlpul patului ca să rămână pe loc când ele trag.

— Mai strâns, spune ea. Niciuna dintre voi nu-l strânge mai bine decât Kat.

Fosta guvernantă a Elisabetei, Kat Ashley, lipsește pentru prima dată din slujba reginei. A căzut la pat, plângându-se că nu poate să respire și e obosită. Elisabeta o vizitează în fiecare dimineață, dar îi e cu adevărat dor de ea numai când i se strânge corsetul. Numai Kat trage de șireturi atât de tare, că pieptarul Elisabetei stă perfect turtit pe burta ei goală și stearpă.

Dorothy Stafford ține crinolina pentru ca Elisabeta să poată păși în ea, apoi o trece peste șoldurile ei înguste și i-o leagă în talie și așază un colan de satin deasupra.

— Vă vine bine, Maiestate? întreabă ea, iar Elisabeta face o strâmbătură de parcă ar vrea să spună că suferă pentru binele Angliei.

Fac un pas înainte, întinzându-i mânecile alese, în timp ce Elisabeta pășește în fustă. În timp ce una dintre doamne îi leagă fusta la spate, eu ridic mânecile, iar Elisabeta își trece un braț, apoi pe celălalt prin ele. Apoi râde, ca întotdeauna, și spune:

— Lady Bess, leagă-mi tu mânecile. Lady Mary n-are cum să ajungă.

Zâmbesc, de parcă n-aș fi auzit lucrul acesta de o sută de ori, iar mătușa Bess leagă mânecile de corset în timp ce Dorothy o ajută pe regină să intre în rochie.

Parcă suntem o armată de furnici care încearcă să mute un iepure mort. Ne strângem în jurul ei, trăgând pânza cu care sunt căptușite mânecile prin crestăturile cu broderii ornamentale, închizându-i moșii și babele, așezând rochia peste crinolină și colan în așa fel încât să-i stea ridicată în jurul șoldurilor. Când ne dăm deoparte, ea spune:

— Pantofii.

Iar tânăra Jennie îngenunchează să lege fundele de la pantofii cei mai buni ai Maiestății Sale.

Stă în picioare în timp ce o acoperim cu giuvaiere și le prindem cu grijă la locul lor. Spune că va purta o pelerină pe deasupra ca să meargă cu barca, în aval, la Durham House, așa că îi aranjăm gluga peste peruca roșie, înaltă. E foarte înaltă pe lângă mine, o privesc ca pe un monstru creat de mâna omului, pe jumătate păr de cal și satin, perle de mare și plumb alb. Mă gândesc: azi e ultima zi în care-mi va fi teamă de tine. O să fac ce dorește inima mea, cum a făcut și sora mea, poate cum au făcut amândouă surorile mele, cum tu nu ai curajul să faci. Să dea Dumnezeu să fiu chiar așa de mică încât tu să nu te cobori până la a mă observa. Să dea Domnul ca, de vreme ce nu-ți sunt rivală în ce privește frumusețea și nici nu sunt vreo amenințare la moștenire, să pot să mă mărit cu un nimeni, cum a făcut mama, cum a făcut și bunica mea vitregă și să-mi ascund numele sub al lui. La fel ca bunica vitregă, care a fost Catherine Brandon, dar acum e Catherine Bertie, o să scap de marele nume Grey și mă voi numi Mary Keyes.

Elisabeta se îndreaptă către ușa camerei private. Noi, doamnele, trebuie să o urmăm fără întârziere ca să ne uităm în oglindă sau să ne aranjăm rochiile. Eu merg în spatele ei, așa cum cere rangul. În absența lui Margaret Douglas, căzută în dizgrație, sunt prima la curte. Am de gând să mă strecor și să plec atunci când toată lumea se va urca pe barjă.

Trecem prin grădina privată în drum spre chei și acolo îl vedem pe tatăl miresei, care discută aprins cu noul ambasador spaniol, Don Diego Guzmán de Silva. Se îndepărtează unul de celălalt când o văd pe Elisabeta, apoi sir Ambrose Cave explică faptul că ambasadorul francez a luat cina cu el înainte de nuntă și acum refuză să plece. Nu vrea să cedeze în fața ambasadorului spaniol. Cu siguranță, regina nu poate să ia parte la o ceartă diplomatică – mai ales când toată lumea știe că Franța și Spania se întrec în a o sprijini pe regina Scoției împotriva verișoarei ei iubitoare din Anglia.

Pentru o clipă, cred că Elisabeta o să aibă una dintre ieșirile ei nervoase și n-o să mai meargă nimeni la nuntă, iar eu va trebui să trimit pe cineva la Thomas și să-i spun că nici nunta

noastră nu va mai avea loc. Dar apoi îl văd, cu un cap mai înalt decât oricine de la curte, la poarta grădinii private, așteptând să se asigure că regina s-a îmbarcat în siguranță pe barja regală. Privirea lui caldă și întunecată se oprește asupra mea, apoi trece mai departe, fără nicio expresie. Sunt atât de ușurată că el știe, că înțelege, că el nu va face un lucru pripit din pricina furiei sau a dezamăgirii, așa cum fac acești ambasadori necugetați.

William Cecil e însărcinat să se îngrijească de bunul mers al lucrurilor. El și sir Nicholas Throckmorton, ambasadorul reginei în Scoția, pleacă împreună la Durham House ca să-i netezească reginei calea. Thomas al meu trebuie să meargă cu ei. Îi văd ieșind pe poartă, iar Thomas le-o ține deschisă celor doi nobili, apoi îi urmează cu respect tăcut.

Regina e neobișnuit de răbdătoare. Așa îmi dau seama că e hotărâtă să meargă la nunta lui Henry Knollys. Elisabeta își dorește lucrul acesta și e dispusă să lase de la ea ca să fie sigură că nu e supărată. Se așază, iar cineva aduce muzicienii, care se revarsă din palat, crezând că și-au terminat treaba pe ziua cu pricina și îi cântă reginei, în timp ce întreaga curte stă și sporovăiește, atentă la ea, neliniștită precum caii care așteaptă. În mai puțin de o jumătate de ceas, poarta grădinii se deschide din nou, iar Thomas al meu îi invită înăuntru pe sir William și pe sir Nicholas, care zâmbesc.

— Vă rog, o invită Cecil pe regină. Vă rog să urcați pe barjă. Ambasadorul francez a plecat de la cină ca să vă facă pe plac tuturor, așa că puteți să vă faceți intrarea la nuntă.

Nici că ar putea fi mai bine pentru mine. Toată lumea e așa de nerăbdătoare să plece după această întârziere, că nu mă bagă de seamă nimeni.

O ating pe Mary Radcliffe pe braț.

— Nu pot să vin. Mă doare așa de tare burta, că n-aș îndura să stau în capelă, spun eu.

— O să ceri îngăduința?

— Nu-i pasă, spun eu, sigură. Nu mai alerg după ea s-o întârzii și mai mult. Dacă întreabă de mine, spune-i că nu m-

am simțit la îndemână și am rugat-o să mă scuze.

Curtea se îndreaptă către chei, se aude strigătul vâslașilor, când prezintă vâslele.

— Du-te, spun. N-o face să aștepte acum!

Mary o ia la fugă, iar eu rămân în grădina goală. Mă întorc și intru înapoi în palat și, fără a sta pe gânduri, trec din nou prin camera privată și intru în dormitorul reginei.

În mod straniu, mă simt ispitită să-mi bag nasul în treburile ei. Sunt atât de multe lucruri frumoase împrăștiate peste tot – vasele și vopselurile de pe masă, giuvaierele din cutii, panglicile și șnururile, ca niște jucării în camera prea plină a unui copil răsfățat. Servitorii vor intra curând să deretice și să pună totul în ordine, dar, între timp, nu mă deranjează nimeni. Iau vasul gol de alb de plumb și-mi dau puțin pe sub ochi. Îl șterg numaidecât. E un alb atât de strălucitor, mă face să par un actor mascat. Nu mă ajută deloc să arăt mai bine; eu nu am riduri și cicatrice de ascuns.

Îmi scot gluga și-mi despletesc părul, apoi îl perii cu grijă, încet, cu peria din aur a reginei. Peria îmi alunecă prin părul blond, care mi se răspândește pe umeri. Las peria și-l împletesc cu grijă, folosindu-mă de ace de păr să-l răsucesc și să-l prind strâns pe cap, ca să-mi pot pune gluga peste el. Cred că în seara asta Thomas Keyes o să-mi scoată gluga și o să-mi desfacă părul, așa că-l stropesc cu puțin ulei de trandafir de pe masa Elisabetei și adulmec parfumul cald și dulce.

Am grijă să îmi adun firele de păr blond din peria ei, unde strălucesc pe lângă perii ei subțiri și cărunți, apoi o pun la loc, exact unde a lăsat-o doamna ei de companie. Îmi dau cu o urmă carmin pe buze și admir efectul; îmi dau cu un strop de pomadă în obraji. Iau cărbunele Elisabetei și-mi colorez sprâncenele, așa cum face ea. E prea mult, așa că-l șterg din nou cu podul palmei. Mă simt grozav de neastâmpărată, ca un copil care se joacă cu obiectele de pe masa de toaletă a mamei bogate.

Îmi dau seama după liniștea din toate încăperile că întreaga curte aplecat la Durham House, așa că mă ridic de la

masă și îmi zâmbesc în oglinda de argint. Bijuteriile reginei se află în cutii prin toată încăperea, dar nu-mi dă prin minte să fur ceva. Sunt sora lui Jane Grey, sunt sora lui Katherine Grey: ea e moștenitoarea de drept a tuturor acestor obiecte. Toate acestea sunt ale noastre; nu mă îndoiesc că voi avea dreptul să stau aici într-o bună zi.

* * *

Am invitat trei femei, rude, să cineze cu mine: pe Margaret Willoughby, verișoara mea preferată și pe cele două surori Stafford. Pot avea încredere că ele îmi vor păstra secretul; dar nu voi risca să fie învinuite pentru nunta mea luându-le drept martori. În schimb, trimit după slujitoarea mea, care a folosit absența curții drept scuză să-și ia zi liberă, iar ea vine în apartamentul meu degrabă și agitată, întrebându-se ce vreau de la ea. Îi spun să aștepte, că va vedea. Apoi se aude o bătaie în ușă și ea se grăbește să deschidă și, în cadrul ușii, umplându-l, aplecat sub pragul de sus, apare iubirea mea, marea mea iubire.

— E ora nouă, spune el, apoi auzim cum bate ceasul ca să arate că-și ține cuvântul. Ești pregătită, draga mea?

Mă ridic și întind mâna către el.

— Sunt pregătită.

— Nu te-ai răzgândit? mă întreabă el blând. Ești sigură?

Îi zâmbesc. Nu am nevoie de pomadă ca să par că roșesc de dorință.

— Sunt sigură, spun. Te iubesc de atâta vreme, Thomas. Voi fi mândră să devin soția ta.

El pleacă capul și mă ia de mână și pornim înainte, urmați de cele trei prietene ale mele și de slujnică, Frances, prin palatul pustiu până la apartamentul lui Thomas, aflat deasupra zăgazului.

Camerele lui sunt înghesuite: fratele lui se află aici, la fel și câțiva prieteni. Thomas a tocmit un preot, care așteaptă cu cartea de rugăciuni deschisă. Mă întorc și le spun domnișoarelor de onoare:

— Voi trebuie să plecați și să așteptați afară. Dacă vă

întreabă cineva vreodată, puteți spune că nu ați fost martore, că erați afară.

Toți suntem tulburați din pricina agitației. Ele râd în timp ce ies și chicotesc și eu. Apoi mă întorc către Thomas, dându-mi seama că facem un lucru cât se poate de serios.

— Dar tu ești sigur? îl întreb și eu pe el. Fiindcă regina s-a certat cu toți ceilalți moștenitorii. Dintre rudele ei, sunt singura care mai e la curte. Se poate să ne accepte drept familie sau să ne urască. S-ar putea să se bucure că mi-am pierdut numele nobil; dar se poate și să mă urască pentru că sunt fericită. Nu am cum să știu ce va face.

— Sunt sigur, spune el. Fie ce-o fi. Sunt sigur că vreau să mă căsătoresc cu tine.

— Atunci, să începem, spune preotul.

Începe să rostească slujba de nuntă, pe care nu credeam s-o aud citită pentru mine. Îi întinde cartea de rugăciuni lui Thomas, care pune o verighetă de aur pe ea, destul de mică să se potrivească pe degetul meu, iar eu și Thomas ne promitem să ne iubim și să fim soți credincioși până când moartea ne va despărți.

Desigur, mă gândesc la sora mea. Nu mi-a cerut să-i fiu martor la nuntă; mă proteja, așa cum îmi protejez și eu rudele, punându-le să stea afară. Dar am citit toate dovezile de la procesul nunții lor și de la interogatoriile soțului ei și știu despre camera lui Ned, cu vinurile și mâncarea pe masă și despre Janey Seymour, care le-a fost singurul martor, și despre cum, după ce a plecat preotul, s-au dus împreună în pat și au adormit și a trebuit să sară și să se ajute unul pe celălalt la îmbrăcat, iar ea a trebuit să se întoarcă în fugă la curte. Știu cât de mult l-a iubit și că nimic n-ar fi putut s-o împiedice să se căsătorească cu el. Știu ce preț a plătit și știu că fac alegerea pe care a făcut-o și ea – să mă căsătoresc din dragoste, să trăiesc viața din plin și să mă descurc cum pot cu răutatea Elisabetei. Pentru că eu nu voi învăța să mor și nici nu-mi voi trăi viața ca și cum aș fi doar pe jumătate vie. Vreau să fiu soție și, poate, mamă. Îl vreau pe Thomas drept soț mai mult decât îmi doresc să-mi trec zilele la curtea aceasta fără

viață și întunecoasă. Am douăzeci de ani. Sunt pregătită pentru viață. Vreau iubire, vreau o viață adevărată, vreau un soț.

Cinăm împreună, familia lui Thomas cu a mea. Thomas ni-l prezintă cu mândrie pe primul lui născut, din prima căsătorie, iar eu îl salut, ca noua lui mamă. Thomas ni-i prezintă pe fratele lui și pe prietenul său cel mai bun, care a stăruit să ne fie martor și pe încă un prieten vechi de-al lui, aflat în serviciul episcopului de Gloucester. Sunt puțin uimiți de mine și de verișoarele mele nobile, dar, adunați într-o cameră mică, sărbătorind împreună, în secret, la un ospăț cu vin, sfiala se topește, iar Thomas e atât de calm și de cald și de respectuos, că nimeni nu se simte stingher. După puțin timp, discutăm cu înflăcărare, râdem și spunem: „Șșș, șșș!”, deși curtenii sunt plecați, sărbătorind o nuntă mai fastuoasă, deși, îndrăznesc să spun, nu una care are parte de mai multă iubire.

Prietenul lui cel mai bun îmi spune:

— Nu l-am văzut niciodată atât de fericit. Nu credeam că o să mai fie vreodată fericit după moartea primei lui soții. Mă bucur mult pentru el. Ești, cu adevărat, o binecuvântare.

Fiul lui îmi spune:

— Sunt bucuros, toți suntem bucuroși că tata e fericit din nou.

Thomas îmi spune:

— Ești a mea.

Atenți la oră și dându-ne seama că regina s-ar putea întoarce, nu mai rămân după ce au mâncat și au închinat în sănătatea noastră. Thomas îi conduce afară pe poartă, iar ai lui sunt surprinși că nu păzește poarta până se întoarce regina.

— Nu în seara asta, spune el încet și nimeni nu-l mai întreabă nimic.

În timp ce își conduce oaspeții la poartă și pe rudele mele înapoi în camerele lor, eu încui ușa și mă dezbrac. Nu știu dacă să-mi las cămașa sau s-o scot. Mi-am adus o cămașă de noapte pentru seara aceasta, una destul de fină, dar nu știu

dacă s-o îmbrac și să stau lângă foc sau să mă urc în pat goală. Râd singură că mă îngrijorez pentru așa ceva, când m-am căsătorit cu bărbatul iubit fără permisiunea unei regine renumite pentru gelozie, așa că am mult mai multe lucruri pentru care să-mi fac griji decât asta; totuși, sunt mireasă și e noaptea nunții mele. E natural să mă neliniștească astfel de amănunte. Vreau să-i fiu pe plac, să i se taie răsuflarea când mă vede în mătase brodată lângă cămin sau pe jumătate goală în pat. Vreau să ne bucurăm unul de celălalt.

Sunt pe jumătate urcată în pat când el încearcă ușa, așa că trebuie să mă îmbrac cu roba mea din mătase roșie ca cireașa și să mă grăbesc să-i deschid, așa că, atunci când intră, nu sunt nici întinsă cu nerușinare în patul lui, nici nu am un aer regal, stând lângă foc, dar roșesc și mă fâstâcesc și nu sunt pregătită.

El aduce o tavă cu vin și niște prăjituri mici.

— Nu mai pot să aud de mâncare! spun eu.

— Nu sunt un om mic, spune el, zâmbind. Trebuie să-mi păstrez puterile.

— Îmi placi așa cum ești, spun eu. Dumnezeu știe că-mi ești de ajuns așa cum ești. Nu mă stingherește să fii slăbit de foame.

— Gustă asta, mă roagă el și este cel mai dulce aluat de migdale din bucătăriile reginei, pregătit pentru noi drept o favoare de către unul dintre cofetarii ei.

— E delicios, spun eu, cu gura plină. Dar bucătarul știe cu ce ocazie le-a pregătit?

— I-am spus că iau cina cu cea mai frumoasă fată pe care am văzut-o vreodată, spune Thomas. El s-a oferit să-i facă o prăjiturică.

Sorb din vin. Thomas mă privește.

— Să mă bag în pat și vii tu la mine? întreabă el cu blândețe. Facem așa cum poruncești.

Îmi dau seama că am fost neliniștită. Îmi dau seama că m-am luptat să fiu curajoasă. Îmi dau seama că m-am speriat singură pentru nimic, că el e un om care mă iubește cu adevărat. Că și eu îl iubesc pe el cu adevărat. Orice s-ar

întâmpla după nunta aceasta și după ce ne vom iubi, vom înfrunta împreună, cu iubire adevărată.

— Vin, spun eu și îmi deznod centura din talia cămășii de noapte, dându-i drumul, fără teamă, să cadă pe podea. Văd cum ochii lui îmi măsoară sânii rotunjiți, talia subțire, spinarea ușor răsucită, care îmi face un umăr să stea mai în față decât celălalt. În afară de răsucirea asta, sunt fără cusur, o frumusețe în miniatură.

Îmi scutur capul, iar părul îmi cade în valuri, acoperindu-mi chipul îmbujorat, mirosind a trandafiri.

— Vino numaidecât, răspunde el și își scoate pantalonii, își trage cămașa peste cap și întinde mâinile către mine. Mă ridică, așa, goală cum mă aflu în patul mare și înalt. Vine și se rostogolește până lângă mine ca un copac tăiat, mă ia în brațe și mă strânge la pieptul lui mare.

— Draga mea, spune tandru. Iubirea mea.

* * *

Nu rămân cu soțul meu toată noaptea. Sunt înapoi în apartamentul meu când curtea se întoarce acasă, iar doamnele mă dezbracă și mă culcă fără să-și dea seama că abia m-am întors la curte când au venit și ele. Frances, slujnica, îmi ia pantofii fără a i se citi nimic pe chip. Cred că voi sta trează, nu voi putea să dorm de bucurie, dar, imediat ce pun capul pe pernă, adorm și nu mă mai trezesc până nu intră fata în cameră cu lemnele pentru foc.

E rândul meu în dimineața aceasta s-o slujesc pe Elisabeta, așa că mă spăl și mă îmbrac, apoi mă grăbesc spre apartamentul regal și, abia la jumătatea drumului, mă trezesc și mă gândesc: mă iubește. M-a ținut în brațe aseară ca un bărbat care s-a înecat în cea mai adâncă iubire. Mă iubește. Sunt soția lui.

E ca un cântec care-mi răsună neîncetat în minte întreaga zi. În timp ce Elisabeta se întâlnește cu ambasadori, pleacă să călărească cu Robert Dudley, se întoarce înfometată la micul dejun, flirtează cu ambasadorul spaniol sperând să-l convingă că are gânduri serioase de măritiș, apoi câștigă bani la cărți

înainte să conducă întreaga curte la cină, eu mă gândesc doar la asta: mă iubește. M-a ținut în brațe aseară ca un bărbat care s-a înecat în cea mai adâncă iubire. S-a căsătorit cu mine. Mă iubește. Sunt soția lui.

* * *

Când curtea a terminat de mâncat și se deretică în sală pentru dans și o trupă de acrobați, mă duc până la poartă și-l văd pe Thomas, înalt ca un copac, primind locuitorii din Londra veniți să vadă dansurile.

— Ziua bună, lady Mary, spune el cu glas tare. Bună ziua, doamnă Keyes, îmi spune în șoaptă.

— Ziua bună, soțul meu, spun, privind în sus la el și zâmbind. Am venit să văd dacă ar trebui să vin în camera ta în secret, când întreaga curte doarme.

— Mai întrebi? spune el, prefăcându-se jignit. Chiar te aștept. Mă aștept ca soția mea să fie supusă.

— Așa voi face, îi promit.

Văd că unul dintre oamenii lui Cecil se apropie de poartă, așa că îi zâmbesc lui Thomas și plec.

— Ți-am dat cuvântul meu.

În prima noapte, dormim fără să fim deranjați până în zori, îmbrățișați. Când capul lui stă pe pernă, lângă al meu, suntem egali, cu fruntea lui mare lipită de a mea, mică, sărutul lui blând pe buzele mele zâmbitoare. Picioarele lui lungi ajung până la marginea patului, iar tălpile îi atârnă peste ea, iar eu ocup doar jumătatea de sus a patului, dar, unul lângă celălalt, cu draperiile trase în jurul nostru, suntem egali, suntem unul.

În a doua noapte, mă trezesc la miezul nopții fiindcă aud clopotele de la Westminster Abbey bătând neîncetat, cu nota joasă și dătătoare de fiori care spune că cineva a murit. „Elisabeta” șoptesc în clipa în care deschid ochii, cu dorința venită înaintea cuvintelor, înaintea gândurilor. Sunt bucuroasă căci pe jumătate încă visez, pe jumătate cred că se anunță moartea Elisabetei, iar sora mea va fi regina Angliei.

Thomas aude și el clopotul de doliu, așa că sare din pat și-și pleacă fruntea să nu se lovească de grinzile tavanului.

— Trebuie să plec, spune el și se îmbracă în grabă.

Mă ridic și eu din pat, trăgând cămașa pe mine.

— Să-ți leg șireturile? se întoarce el, deja la jumătatea drumului către ușă.

— Mă descurc. Tu du-te, îi spun scurt.

Știu că e nerăbdător să meargă la datorie, să păzească poarta de cine știe ce vești rele vor sosi.

Pleacă în fugă din cameră, iar eu îmi arunc un șal pe cap ca o femeie sărmană și cobor treptele, pornind de-a latul curții. Cred că o să ajung în apartamentul meu nevăzută de nimeni, dar, ieșind din camerele doamnelor, apare Thomasina. Dintr-o singură privire, îmi măsoară veșmintele în neorânduială și părul zburlit. Dar nu are timp să spună ceva.

— E pentru Kat Ashley, spune ea în timp ce clopotele bat neîncetat. Dumnezeu s-o binecuvânteze. Am pierdut-o.

— Am pierdut-o? spun eu prostește.

— A murit. S-a stins repede. Regina are inima frântă, spune Thomasina. A plecat de la dans și a poruncit să fie trase clopotele, iar curtea să intre în doliu. Spune că i-a fost ca o mamă Kat.

— Așa e, încuviințez eu cu seriozitate; dar mă gândesc: și nici măcar devotamentul de fiică n-a împiedicat-o pe Elisabeta să o aresteze pe Kat și să o țină închisă în Turn.

Dau buzna în camera mea să-mi pun gluga, apoi fug în apartamentul reginei și găsesc sala de primiri în întuneric, cu obloanele trase, iar toată lumea discută veștile în șoaptă. În camerele private, curtenii favoriți schimbă replici cu glas scăzut. Multora le va fi dor de Kat Ashley; dar toată lumea știe că va rămâne un loc liber între doamnele Elisabetei, loc pe care o femeie ambițioasă l-ar putea ocupa, și un loc între sfetnicii ei, de care va profita cineva.

Mă duc la ușa dormitorului. Mătușa Bess, cu un aer obosit, iese în timp ce eu aștept afară.

— Vrei să-mi ții locul un ceas? spune ea. Vrea ca două dintre noi să stăm cu ea tot timpul și să bocim.

Fac semn că da și intru.

Obloanele sunt trase și focul e aprins, e întuneric și nu e

aer. Elisabeta e întinsă pe pat cu așternuturile trase până la bărbie, îmbrăcată complet, doar pantofii și i-a scos din picioare. Gulerul i s-a boțit în jurul gâtului, are vopseaua întinsă pe la ochi, albul de plumb e întins pe toată perna și pe peruca ei roșie, care stă strâmb. Dar, îndurerată, pare aproape un copil. Suferința ei e la fel de neajutorată ca a unui orfan de pe stradă. Elisabeta e mereu singură, chiar dacă-și umple curtea cu lingușitori și oameni slugarnici; și acum, la moartea femeii care i-a fost alături încă de când era o copilă, își dă din nou seama de lucrul acesta. Kat Ashley a venit la ea când și-a pierdut locul în lume. Fusese o prințesă mult iubită, fiica unei soții adorate, apoi a fost dată la o parte, uitată, despuiată de nume și de titlu. Când Kat Ashley a venit prima dată la fetiță, a găsit un copil aproape distrus. I-a redat mândria, a învățat-o să iubească știința de carte și credința. A învățat-o să rămână în viață și să fie șireată, să nu se încreadă în nimeni. Kat a fost singura femeie din lume care a iubit-o pe Elisabeta atunci, iar acum s-a dus. Elisabeta își ascunde fața în pernă ca să-și înăbușe hohotele care-i scutură trupul și cred că – da – acum chiar e singură, acum poate va înțelege ce înseamnă să iubești cu adevărat pe cineva și omul acela să fie luat de lângă tine. Acum poate va avea milă de Katherine, o orfană, despărțită de soțul și fiul ei.

* * *

William Cecil însuși vine în apartamentele Elisabetei, așteaptă să ies în camera privată și îmi cere să-i duc un mesaj reginei aflate în pat.

Șovăi.

— Nu vrea să primească pe nimeni, spun eu. Iar Blanche Parry va fi prima doamnă de onoare.

El se apleacă pentru a-mi putea șopti la ureche.

— Ar fi bine să audă asta de la tine mai întâi, spune el. De vreme ce eu nu pot intra.

— Nu sunt cea mai potrivită să aduc vești rele, spun eu, fără tragere de inimă.

Simt cum stomacul începe să mi se întoarcă pe dos de

groază, deși nu cred că s-ar fi putut întâmpla ceva cu sora mea: William Cecil nu m-ar chinui așa dacă Katherine ar fi bolnavă.

— Ce se întâmplă?

— Henry Stuart, Lord Darnley, s-a căsătorit cu regina Scoției, spune Cecil încet. Nu ridica vocea.

Nu trebuie să mă prevină să nu țip. Știu cât de dezastruos e lucrul acesta pentru Anglia. Îmi păstrez și eu expresia liniștită.

— Henry Stuart?

— Da. Iar ea l-a făcut rege.

Acum, chipul mi-e înghețat ca o mască. Maria, regina Scoției, trebuie să fie îndrăgostită nebunește sau să fie, pur și simplu, nebună să-i dea coroana și tronul unui tânăr care ar putea fi cumpărat pentru un suveran. Bănuiesc că își dorea atât de tare să fie soția unui rege încă o dată, că s-a gândit să plămădească ea unul, alegând să nu dea atenție la faptul că Henry s-a născut curtean, fără să aibă nimic regal.

William Cecil îmi admiră calmul și îi dă înainte:

— S-a pus în situația de a nu mai putea moșteni sub nicio formă tronul Angliei – e papistașă, iar acum are și un soț slab. Nu e nicio amenințare pentru noi. Nu l-am fi acceptat niciodată pe Dudley drept rege al Angliei, alături de ea; cu siguranță nu-l vom primi pe Darnley. Nu vom avea un rege și o regină papistași și nici măcar francezii n-o vor sprijini, căsătorită cu un bărbat ca el.

— Asta îi va aduce sfârșitul, șoptesc. Și-a aruncat viitorul pentru un băiat.

— Da, încuviințează Cecil. E limpede că a fost convinsă că el și tatăl lui îi pot înfrânge dușmanii. Deja au convins-o să strângă oștire ca să pornească la război cu propriii ei oameni, nobilii protestanți: poporul ei, care are religia noastră. A devenit de bunăvoie inamicul nostru. Așa că, pentru Anglia, a rămas un singur moștenitor posibil. Maria, regina Scoției, e inamicul declarat al religiei noastre, Margaret Douglas e soacra ei, sora ta rămâne singura moștenitoare. Regina va înțelege lucrul acesta acum, așa că du-i chiar tu vestea și stai dinaintea ei când i-o spui, ca să știe ce familie credincioasă

are.

* * *

Furia Elisabetei față de regina rivală îi înlocuiește pe dată durerea. Se ridică din pat, poruncește să i se facă o înmormântare privată lui Kat Ashley, apoi dă buzna în Micul Consiliu, cerând să declare război Scoției.

În Scoția are loc o revoltă. Fratele vitreg al reginei, contele de Moray, s-a întors împotriva ei. Deși a primit-o cu brațele deschise în Scoția și a sfătuit-o mai demult, el este un protestant convins și nu poate tolera o regină papistașă cu regele ei papistaș apărut în grabă lângă ea. Chiar dacă Elisabeta nu are niciun interes clar în lupta pentru religie, se hotărăște să-l sprijine pe bastardul James Stewart, conte de Moray, împotriva reginei lui de drept, care îi este și soră vitregă. Îi trimite o avere în aur ca să-și plătească adepții și toți solii ne aduc vești despre trădarea lui și cererile lui de ajutor repetate. Oamenii din Micul Consiliu se întreabă unii pe alții, ba chiar ne întreabă pe noi, doamnele, ce face regina, de ce sprijină un rebel împotriva unei regine încoronate, trimițându-i bani, dar nu oștire, făcând destul cât să-l încurajeze, dar nu îndeajuns cât să-i asigure victoria. Ambasadorul francez sosește la curte furios și spune că, dacă Elisabeta sprijină rebelii protestanți împotriva unei regine papistașe, pe jumătate franțuzoaică, vor interveni și ei, și, dintr-odată, Elisabeta își pierde interesul pentru cauza protestantă și bastardul rebel; dintr-odată își amintește de loialitatea ei față de o altă regină. Dacă răstorni o femeie aflată la putere, atunci amenințí toate femeile aflate la putere. Dintr-odată, Elisabeta devine aliat.

Oricum, cele mai multe vești pe care le primim din Scoția vorbesc despre triumful tinerei regine, iar Elisabeta detestă să fie de partea care pierde. Regina Maria strânge oștire, pe care o conduce ea însăși; îl urmărește pe fratele ei vitreg într-o serie de bătălii pe fugă și, în cele din urmă, îl alungă peste graniță. Din citadela noastră de la Newcastle-upon-Tyne el cere întăriri, iar Elisabeta îl uimește certându-l aprig pentru că

nu i-a fost credincios reginei și surorii lui vitrege. Eu și Thomasina schimbăm o privire lipsită de expresie când Elisabeta îl lasă pe Moray, și cauza protestanților din Scoția în ruine și curtea nedumerită în legătură cu ce vrea ea cu adevărat.

Pe mine nu mă surprinde. Pentru că nu există nicio judecată în purtarea ei față de mine sau față de Katherine și băieții ei. Elisabeta e mânată de frică, așa că ia hotărâri pripite, cu neliniște, apoi se răzgândește. Maria, regina Scoției, nu va mai moșteni tronul Angliei acum, dar Elisabeta tot n-o recunoaște pe sora mea, fiindu-i la fel de teamă de o femeie neajutorată, aflată în temniță, ca de un rival înarmat de la graniță. Nu vrea s-o elibereze pe sora mea, care ar putea să moară în arest dacă nu va fi din nou împreună cu soțul și băiețelul ei. Curtea, Micul Consiliu, aliații reginei, chiar și inamicii ei caută în van să dea de urma unei strategii solide la Elisabeta. Ei nu înțeleg că dușmănia, și nu strategia, o mână pe ea împotriva verișoarelor ei: sora mea și regina Maria. Rivalitatea, și nu politica, o convinge pe ea. Eu știu asta, fiindcă toate verișoarele ei suferă de pe urma dușmăniei și rivalității ei: și eu.

[77] Palatul Whitehall, Londra, vara anului 1565

Stau culcată în brațele lui Thomas, ascultându-i răsuflarea potolită, privind, prin fereastra de dincolo de patul lui, cum cerul se preschimbă din întunecat în palid, apoi se îmbujorează cu nuanțele de roz și gălbui ale răsăritului. Nu mă mișc, nu vreau să-l trezesc; nu vreau să se termine niciodată clipa aceasta. Mă simt atât de împăcată și bucuroasă cu acest om masiv alături, în brațele lui, simțindu-i respirația caldă pe ceafa.

Se aude un ciocănit scurt și puternic în ușă, iar eu devin dintr-odată atentă și speriată. Nimeni nu știe că mă aflu aici;

nu trebuie să fiu găsită aici. Mă ridic în capul oaselor, iar Thomas e în picioare într-o clipă. Doarme ca un iepure – e întotdeauna gata să se trezească. Se mișcă precum o pisică mare, picioarele-i uriașe nu fac gălăgie, iar eu apuc cearșaful și-mi acopăr goliciunea, apoi sar din patul înalt. Mă retrag spre capătul camerei ca să nu fiu văzută din ușă. Thomas își trage pantalonii, aruncă o privire să vadă dacă m-am ascuns, îmi face semn să nu scot niciun sunet, apoi spune, către ușa zăvorâtă:

— Cine-i acolo?

— Thomasina, pitica reginei! sâsâie ea pe dată. Deschide, Thomas Keyes, netrebnicule.

El își ascunde un zâmbet și deschide ușa, blocând-o cu brațul. Ea nu trebuie să se aplece să intre în cameră și mă vede imediat.

— Știam că o să fii aici, spune ea, cu răsuflarea tăiată. Atunci, e adevărat. V-ați căsătorit. Ai face bine să te îmbraci și să vii chiar acum. Știe.

Rămân cu gura căscată.

— Cum?

Ea clatină din capul ei mititel.

— Nu știu. A întrebat de tine în clipa când s-a trezit azi-dimineață, Dumnezeu știe de ce, apoi au descoperit că nu ești în patul tău.

— Pot să născocesc ceva.

Îmi trag rochia, înnebunită, iar Thomas îmi leagă șnururile.

— Pot să spun că-mi vizitam o prietenă bolnavă.

— Dă-te la o parte, las-mă pe mine, spune Thomasina, împingându-l. Mocofanule. Trebuie să pleci. Nu poți să fii descoperit cu două ca noi în camera ta, Thomas Keyes! Ăsta chiar ar fi un scandal pe cinste!

Pentru prima dată, n-o contrazic. Nu-i spun că nu suntem două de același fel, că suntem o prințesă și o pitică și nu suntem egale. Nu fac pauză când îmi îndes picioarele în pantofii mici și ciorapii în buzunarul pelerinei. Ea a venit să mă prevină pentru că e convinsă de legătura noastră, e o femeie scundă care o ajută pe alta într-o lume periculoasă. N-

o să mai neg niciodată asemănarea cu ea. Chiar acum mi-a fost prietenă și soră.

— Cine i-a spus? o întreb.

Îmi strâng părul lung și-l acopăr cu gluga. Thomasina se descurcă de minune și iute să mi-o potrivească folosindu-se de două ace de păr.

— Una dintre slujnice, spune ea. N-a îndrăznit să spună altceva. A zis doar că nu erai în pat. N-a spus unde ești. Dar știam cu toții că voi vă curtați de luni întregi. Sunteți căsătoriți?

— Da.

— Fără îngăduința reginei?

— Nu e nicio lege care să interzică asta, spun eu atotștiutoare. *A fost* o lege, dar a fost anulată.

Ea râde de mine.

— Regina n-are nevoie de o lege ca să-și arate nemulțumirea, spune ea. Întreab-o pe Margaret Douglas. Întreab-o pe sora ta. Dumnezeu să te apere!

Iese în fugă pe ușă.

— Grăbește-te! aud că-mi strigă în timp ce picioarele-i răpăie pe scări.

Thomas ridică din umeri pe sub cămașa largă și se întinde după livrea.

— Ce-ar trebui să facem? mă întreabă el. Să vin cu tine la regină?

— Nu. Oricum nu poți să intri dacă e în dormitor.

— Am slujit-o cu credință de când a urcat pe tron, spune el. Știe că sunt loial.

Îmi strâng buzele ca să nu spun cu glas tare ce cred eu despre considerația pe care o are Elisabeta față de slujitorii cinstiți. Întrebați-l pe Robert Dudley care e răsplata pentru cine o slujește cu credință, întrebați-l pe William Cecil.

— O să-i amintesc asta, dacă zice ceva, îi promit.

Mă ridic pe vârfuri, iar el se apleacă pentru un sărut. Nu e un sărut care să poarte noroc sau unul la repezeală, pe obraz. Mă ia în brațe și mă ține strâns. Mă sărută cu pasiune, ca și cum ar fi ultima dată.

— Te iubesc, spune el încet. Vino la mine, la poartă, imediat ce poți, ca să-mi spui că totul e bine. Sau trimite-mi veste că totul e bine.

Îi ofer un zâmbet curajos.

— O să vin de îndată ce pot, spun. Așteaptă-mă. Așteaptă-mă.

* * *

Mă duc într-o fugă în camera de primiri a reginei. Deja se umple cu solicitanți și vizitatori care speră să le acorde o clipă de atenție în timp ce trece pe acolo, în drum spre capelă. Jumătate dintre ei vor cere clemență sau grațierea pentru bărbați sau femei întemnițați pentru erezie, trădare sau bănuieli. Temnițele sunt pline cu bănuiți, iar curțile de judecată, cu familiile lor. Micul Consiliu e de părere că papistașii se vor răscula împotriva Elisabetei, ca s-o sprijine pe Maria, regina Scoției. Ei cred că vara mea, Margaret Douglas, a complotat cu Franța și Spania ca să-i urce pe tron pe fiul ei papistaș și pe regina papistașă. Țara a devenit temătoare, bănuitoare, iar acum și eu mă tem și sunt bănuită.

Trec prin mulțime și ajung la ușa camerei ei private. Lumea îmi face loc – știu că sunt una dintre surorile Grey. Văd priviri pline de milă din partea unor oameni ale căror vieți sunt puse în asemenea primejdie, că au venit la curte să ceară ajutor. Oamenii aflați în umbra eșafodului îmi arată compasiune. La ușa camerei private a Elisabetei se află două gărzi. Îmi deschid ușile, iar eu intru.

Cea mai mare parte a doamnelor de onoare și câteva dintre domnișoare sunt deja acolo și e limpede că vorbesc despre mine.

Se lasă o tăcere îngrozitoare când intru în încăpere și privesc înspre aceste femei care mi-au fost tovarășe și prietene timp de unsprezece ani. Nimeni nu scoate o vorbă.

— Unde e Blanche Parry? întreb.

E vorba de noua primă doamnă de onoare care slujește la camera de somn a reginei; ea sigur știe cât de mare e necazul în care mă aflu. Lady Clinton face semn cu capul

către ușa închisă.

— E cu Maiestatea Sa. E foarte nemulțumită.

Se aude zumzet de vorbă, dar nimeni nu-mi vorbește direct. Parcă le-ar fi teamă să mi se adreseze ca să nu se molipsească de trădare. Nimeni nu vrea să fie cunoscut drept prieten de-al meu, chiar dacă mulți dintre ei au fost mândri să se numească prietenii mei într-un moment sau altul.

— E adevărat? Sunteți căsătorită, lady Mary? izbucnește una dintre domnișoarele mai tinere, făcând o reverență și roșind până în vârful urechilor. Să-mi fie cu iertare, șoptește ea.

Nu trebuie să-i răspund, dar n-am de gând să tăgăduiesc acum. N-o să mă dezic niciodată de căsătoria mea cu omul pe care-l iubesc. O parte din mine se gândește – e lipsit de sens! O soră de-a mea a fost executată pentru că a pretins tronul, iar altă soră e întemnițată pentru că s-a îndrăgostit – și totuși iată-mă, cu o verighetă în buzunar și o căsătorie secretă, fără să am pretenții la tron și fără să mă fi căsătorit cu un nobil.

— E furioasă tare? întreb.

Cineva fluieră ușor, parcă a furtună.

— Trebuie să intru?

— Trebuie să aștepți aici, spune lady Clinton. O să trimită după tine.

— Mă duc în camera mea să-mi schimb gluga, spun eu.

Nimeni nu spune că nu am voie să plec, așa că ies din nou pe ușă, trec prin sala de primiri și printre privirile furișe ale oamenilor, apoi o iau în sus pe treptele înguste, spre apartamentul meu. Slujnica mea, albă ca varul, îmi perie părul și îmi potrivește gluga fără să scoată o vorbă. Nici eu nu-i vorbesc.

Până mă întorc în camera privată, cineva l-a chemat pe William Cecil, care stă pe locul de la fereastră și vorbește cu bunica mea vitregă, Catherine Brandon, și cu Blanche Parry. Toți ceilalți așteaptă politicos la distanță, făcând urechea pâlnie să audă ce vorbesc, dar neîndrăznind să facă un pas mai aproape. Când intru în încăpere, sir William ridică privirea

și mă vede. Îmi zâmbește obosit, iar eu străbat camera și privesc în sus spre el. Bunica mea vitregă stă în spatele meu, ca și cum mi-ar lua apărarea.

— Să vezi acum zarvă, spune William Cecil blând, iar eu mă gândesc – slavă Domnului, în sfârșit cineva înțelege că e vorba de o căsătorie din dragoste, care nu înseamnă nimic decât pentru noi, care ne iubim. Regina va fi ofensată, fiindcă orice iubire în afară de jocurile ei lipsite de inimă o ofensează. Dar iată un om cu judecată, care știe că nu are nicio însemnătate în lumea largă.

— Îmi pare rău că nu am cerut încuviințarea, spun eu șoptit.

— Ești căsătorită? încuviințează el.

— Da, cu domnul Thomas Keyes.

O umbră de zâmbet trece pe chipul bătrânului diplomat.

— Cred că e cel mai mare domn de la curte, iar tu ești cea mai mică dintre doamne.

— John Dee ar spune că opusurile formează un întreg, subliniez eu.

— Jignirea e foarte mare, spune sir William, făcând semn spre ușa închisă a camerei.

— Jignirea e foarte mică. Se poate ca Maiestatea Sa să se simtă ofensată, dar nu are motiv.

El pleacă capul auzindu-mi răstălmăcirea.

— Trebuie să intru? Pot să-i explic că n-a fost vorba decât de o chestiune privată.

— Aș duce-o eu înăuntru... se oferă bunica mea vitregă.

Blanche clatină din cap.

— Nu vrea să te primească, spune ea scurt. E foarte furioasă, lady Mary. Și asta, pe lângă toate celelalte...

— Asta nu înseamnă nimic, spun eu neclintită. Și nici toate celelalte – dacă te referi la căsătoria surorii mele cu un tânăr nobil – n-au fost vreun motiv să se simtă jignită. Căsătoria Mariei, regina Scoției, e o problemă care privește întreaga țară, dar nu are nicio legătură cu noi. Eu și sora mea am făcut lucruri care ne privesc doar pe noi.

Arunc o privire prin încăpere, către celelalte doamne de

onoare.

— Niciuna dintre noi nu trebuie să se căsătorească?

William Cecil își drege glasul.

— Trebuie să mergi la Windsor, spune el. În timp ce Maiestatea Sa face cercetări.

— Voi vorbi pentru tine, spune bunica mea vitregă.

— Cercetări pentru ce? întreb eu. A avut loc o căsătorie, oficiată în taină. Au fost martori. Familia lui a fost prezentă, iar o slujnică a fost martora mea. A fost și un preot, care va confirma că nunta e valabilă. Nu e nevoie de nicio anchetă pentru a afla totul. Vă spun eu totul. Domnul Keyes vă spune totul.

William Cecil arată obosit.

— Se poate. Dar Maiestatea Sa dorește să mergi la Windsor în timp ce face ancheta.

Îl iau de mână și-mi ridic privirea spre el.

— Sir William, ne spuneți că spaniolii conspiră ca s-o sprijine cu bani pe regina Scoției. Regina Scoției s-a căsătorit cu moștenitorul tronului Scoției și i-a înfrânt pe protestanții care se răsculaseră împotriva ei. Chiar e momentul potrivit ca voi și Micul Consiliu să vă faceți griji pentru mine?

— Pentru micuța de mine? sugerează el cu un zâmbet.

— N-aș putea fi mai mică de-atât la curte. Problemele mele sufletești n-ar putea fi mai lipsite de importanță.

— Ea insistă, spune el blând. Pregătește-ți lucrurile.

* * *

Aș merge direct la poartă, la Thomas, dar două doamne mă însoțesc ca să mă ajute să-mi strâng cărțile, documentele, veșmintele și giuvaierele. Apoi, când sunt gata de plecare, la ușă sunt două gărzi care mă conduc pe scara privată către zăgaz. Mă uit după Thomas înspre poarta mare a palatului, dar nu e acolo, iar cel ce-i ține locul lui nu ridică privirea, așa că nu-i pot face semn. Camera de deasupra zăgazului, unde am trăit împreună drept soț și soție, nu are ferestrele luminate; obloanele sunt trase. Ori e acolo, arestat în întuneric, ori l-au dus deja în altă parte.

— Vreau să-mi văd soțul, pe Thomas Keyes, îi spun gărzii de lângă mine. Insist.

— Am primit poruncă să vă duc cu barja la Windsor, spune el.

— Străjerul, îi amintesc. Cu grad militar și onoare neștirbită. Insist să-mi dai voie să-l văd.

Își pleacă capul spre mine.

— L-au dus în oraș, spune el în șoaptă. A plecat deja, milady.

[78] Castelul Windsor, vara anului 1565

Sunt ținută în trei camere bune, care dau spre pavilionul superior al castelului Windsor. Ușa care dă afară e încuiată noaptea, dar ziua e păzită de o gardă care merge cu mine dacă vreau să mă plimb prin grădina regală. Am voie să merg oriunde între zidurile castelului, dar nu am voie să ies. Camerele sunt încăpătoare și le am pe cele două doamne de companie și trei slujnice. Sunt camere mai bune decât cele pe care le avea Katherine în casa locotenentului Turnului și am mai multă libertate decât a avut Jane acolo. Mă bucur mult că nu mă țin în Turn – ar fi de neîndurat. N-aș putea să-i calc pe urme surorii mele întemnițate, n-aș putea să mă trezesc și să văd pajiștea pe care sora mea martiră a fost ucisă. Cel puțin, aici e mai bine.

Trăiesc în tihnă, merg la capela castelului de două ori pe zi, cu gărzi în fața și-n spatele meu. Citesc, studiez, cos și cânt. Nu am nimic de făcut, dar măcar nu stau în genunchi dinaintea unui tiran care mă urăște.

Îi scriu surorii mele, Katherine, că și eu m-am căsătorit din iubire și nici eu n-am vrut altceva decât să fiu fericită împreună cu un om bun. Îi scriu că și eu am jignit-o pe regină făcând asta, dar că sper că mă va ierta și o va ierta pe Katherine, de asemenea, îi dau scrisoarea comandantului

castelului, dar nu știu dacă va trece de spionii lui Cecil ca să ajungă la sora mea.

Îi scriu lui Thomas Keyes. Această scrisoare e greu de scris. El nu e vreun poet, ca bietul Ned Seymour. Cât ne-am curtat, n-am schimbat vorbe și ziceri meșteșugite. Așa că-i scriu puțin și nu mă aștept să-i ducă cineva scrisoarea. Dacă scriu doar pentru ochii spionilor, nu contează. Thomas nu are nevoie să-l asigur de iubirea mea, cum nici eu nu trebuie să fiu asigurată de a lui. Ne iubim, suntem căsătoriți, știm ce e-n inima celuilalt. Oricât ar fi de scurtă scrisoarea, el știe că-l iubesc la fel de pătimaș și de adânc ca un mare poet, în ciuda versurilor scurte.

Iubitul meu soț,

Sunt ținută la Castelul Windsor după bunul plac al Maiestății Sale. Sper că ne va ierta pe amândoi curând, de îndată ce va afla că nu am avut intenții rele căsătorindu-ne și nu ne-am dorit decât să fim fericiți.

Îmi e tare dor de tine. Te iubesc nespus. Nu regret căsătoria noastră (doar faptul că a nemulțumit-o pe regină). Ești inima acestei lumi lipsite de inimă.

Soția ta, Mary

Copacii din parc sunt la fel de strălucitori ca lanțurile de bronz, aramă și aur ale reginei, iar florile din grădină își pierd culoarea și petalele, transformându-se în niște bețe cu o măciulie jumulită în vârf. Vara se încheie cu zile lungi și călduroase și, în fiecare zi, urc scara șerpuitoare care duce în vârful turnului, de unde pot privi râul și bărcile care se mișcă încolo și-ncoace. Chiar dacă mă uit după ea la asfințit, barja regală nu vine niciodată după mine.

Comandantul castelului mă oprește într-o seară, pe când mă întorc în camera mea, și-mi spune că trebuie să-mi strâng lucrurile și să plec a doua zi dimineață.

— Mă eliberează? îl întreb.

Își pleacă capul ca să-și ascundă stinghereala, așa că-mi dau seama că nu.

— O să stați cu Sir William Hawtrey, spune el încet. Pentru puțină vreme, din câte înțeleg.

— De ce? întreb eu fără ocolișuri.

El face o altă plecăciune.

— Milady, nu mi-au spus.

— Dar de ce cu sir William Hawtrey?

Face un mic gest neajutorat.

— Nu știu altceva decât că trebuie să vă însoțesc acasă la el.

— Pare că nici eu nu trebuie să știu nimic.

[79] Chequers, Buckinghamshire, toamna anului 1565

Drumul călare durează întreaga zi, de la Windsor, peste Chiltern Hills, iar eu redevin fericită de îndată ce urc în șa și privesc pajiștea verde care se întinde până la orizont, căpițele de fân de pe câmp și sătucele îngrijite unde oamenii ies să se uite la gărzi și la mine, la rândașul care călărește alături de mine și la slujnica mea, care merge în spatele meu, în șaua uneia dintre gărzi.

Nu avem flamură, așa că nimeni nu știe că sunt prizoniera reginei. E un al semn că Elisabeta se teme. Nu vrea să știe toată țara că a arestat-o pe încă una dintre verișoarele ei, fără motiv. De când a fost întemnițată Katherine, lumea a cerut să fie eliberată și s-a plâns că Margaret Douglas nu poate fi ținută prizonieră pentru că fiul ei s-a căsătorit cu una dintre rivalele reginei. Dar nu mă aștept ca cineva să-mi strige numele, așa cum au făcut pentru Katherine, cum au făcut pentru Jane. Nimeni n-ar veni călare să mă salveze: toți prietenii mei sunt la curtea Elisabetei, ea are putere asupra lor. Nu mai am familie. Cel mai de preț și de încredere aliat e soțul meu, dar nu știu unde se află și nici cum aș putea face să-i trimit o scrisoare.

Sir William Hawtrey, un bătrân blând de aproape patruzeci

și cinci de ani, și soția sa cea tânără și bogată aflată în spatele lui, mă întâmpină la ușa casei lui frumoase din Chequers și mă ia de mână să mă conducă înăuntru. Mă tratează cu un amestec straniu de politețe – fiindcă sunt sora singurei moștenitoare a tronului – și neliniște – fiindcă a fost constrâns să mă țină prizonieră.

— Pe aici, spune el pe-un ton plăcut, conducându-mă în sus pe scări către aripa din nord-est.

Deschide ușa unei încăperi mici, în care nu încap decât un pat, o masă și un scaun. Dintr-odată, dau înapoi.

— Unde sunt camerele mele? îl întreb. Nu pot să stau aici.

— Regina a poruncit așa, spune el stingherit. Cred că veți sta doar pentru o noapte sau două. Nu există altă cameră sigură...

Glasul i se stinge.

— Sir William, spun eu cu seriozitate, n-am greșit cu nimic.

— Sunt convins, spune el blând. Așa că sigur veți fi iertată și rechemată la curte. E doar pentru puțin timp, o noapte sau două.

Privesc în jur. Slujnica mea a rămas în pragul ușii; nici n-are loc să mă servească.

— Slujnica va fi găzduită în apropiere și va sta cu voi pe timpul zilei și vă va servi masa, spune sir William. Puteți să vă plimbați prin grădină după bunul plac, pentru sănătate.

— Nu pot trăi așa, spun eu.

— Nici nu va fi nevoie! mă liniștește el. E doar o ședere scurtă. Nu mă îndoiesc că o să vă ierte și vă veți întoarce la curte.

Face din nou un gest, îndemnându-mă să intru în cameră, iar eu intru. Mi-e groază că ar putea să mă atingă. Nu pot îndura să fiu împinsă sau ridicată pe sus. Nimeni nu trebuie vreodată să creadă că poate, pur și simplu, să mă ia pe sus și să mă așeze unde vrea fără încuviințarea mea. Mă duc la fereastra mică și îmi trag un taburet ca să mă pot înălța destul cât să arunc o privire la parc. E frumos, ca la Bradgate, ca acasă la mine. O, Doamne, parcă au trecut ani și ani de când eu și Katherine și Jane eram copii, la noi acasă.

* * *

Văd apusul prin ochiurile mici și pătrate ale ferestrei mele înalte. E o seară frumoasă, soarele apune, iar luna răsare. Îmi pun o dorință la lună, așa cum fac de când eram o copilă, iar sora mea, Jane, îmi spunea că sunt niște prostii păgâne și că ar trebui să mă rog pentru dorințele mele, și nu să îmi arunc gândurile pe dorințe deșarte la lună. Luceafărul stă ca un diamant la orizont, iar eu îmi pun încă o dată o dorință, să fiu eliberată, când văd steaua, iar pentru Thomas îmi pun dorințe la toate stelele de pe cer.

Ciocănitul urmat de hârșâitul ușii care se deschide mă fac să mă întorc. E bietul sir William, care arată obosit și îngrijorat.

— Am venit să mă asigur că aveți tot ce vă trebuie.

Încuviințez din cap, fără să spun nimic. Cina a fost sărăcăcioasă, iar el știe asta. Cuiva cu sânge regal ar trebui să i se servească douăzeci de feluri. În seara aceasta am mâncat ca o femeie săracă.

— Îi voi scrie reginei și-i voi cere să mă elibereze, spun eu. Vreți să-mi luați scrisoarea și să vă asigurați că o primește?

— Da, spune el. Și voi adăuga și o cerere din partea mea. Trebuie să vă arate îndurare, la fel și surorii și verișoarei voastre, lady Margaret. Și fiului mai mic al lui lady Margaret.

Sunt îngrijorată pentru băiețel.

— Doar nu vă referiți la Charles Stuart? N-a fost arestat, nu-i așa? E doar un copil.

Încuviințează, trist.

— E ținut prizonier într-o casă din nord.

— Nu are decât zece ani! strig. Mama lui e în Turnul Londrei, tatăl și fratele lui sunt în Scoția – de ce nu-l lasă regina acasă, cu servitorii și prietenii lui? Nu are putere și e singur pe lume. Nu e o amenințare pentru nimeni. Trebuie să se simtă singur și înfricoșat și așa, singur acasă. De ce să-l ducă într-o casă străină și să-l declare prizonier?

Tăcere. Știm amândoi de ce. Drept avertisment pentru noi toți că nemulțumirea reginei va cădea asupra noastră și chiar

asupra copiilor noștri, chiar dacă nu sunt decât niște prunci nevinovați. Drept avertisment pentru toți că ea e un Irod. Nu iubește pe nimeni din neamul ei până nu moare, iar ea îl poate onora cu o înmormântare. Nu-i place ca vreuna dintre verișoarele ei să fie în altă parte decât în temniță. Îi iubește când sunt în mormânt.

Sir William clatină din cap.

— Chiar mă rog să le elibereze curând pe toate verișoarele ei.

* * *

Îi scriu lui William Cecil, cerându-i să-i aducă la cunoștință Maiestății Sale faptul că eu și Katherine nu am conspirat niciodată împotriva ei, că – spre deosebire de regina Scoției sau de lady Margaret – noi nu am vorbit despre cât de aproape suntem de tron. Amândouă ne-am îndrăgostit, dar aceasta nu e o fărădelege. Ne-am căsătorit fără permisiunea ei, dar acesta nu e un lucru în afara rânduielilor.

Primesc un răvaș scurt, fără semnătură, drept răspuns, în care scrie că sora mea și băiețelul ei se simt bine la Ingatestone, că fiul ei mai mare se află la Hanworth cu bunica lui, iar soțul ei este încă întemnițat la Londra. Soțul meu, Thomas Keyes, se află în temnița Fleet. Autorul anonim al răvașului spune că reginei i se va cere să ne mute pe toți în locuri mai tihnite – mai ales pe Thomas Keyes, care e cel mai izolat. Chestiunea îi va fi pusă în vedere reginei „de îndată ce momentul e potrivit”.

Stau în camera mea cu capătul de hârtie în mână pentru mult timp înainte să-mi revin în simțiri și să îl arunc în foc. Înțeleg că regina e încă atât de prost dispusă, încât nimeni nu îndrăznește să-i aducă în vedere ceva, nici măcar William Cecil. Și mai știu ceva – cea ce știam deja – că nu are urmă de bunătate sau mărinimie pentru mine sau sora mea. Și acum știu că Thomas suferă pentru mine. Mă întreb ce vrea să spună cel care a scris răvașul prin „cel mai închis”. Mă tem că l-au pus pe Thomas într-o încăpere mică. Sunt niște beciuri joase și umede la temnița Fleet. Șobolanii trec în fugă de-a

latul podelelor. L-au închis pe frumosul și marele meu soț într-o cușcă?

Sunt convinsă că se simte acoperit de rușine să fie închis la Fleet – temnița pentru nelegiuiții de rând, falsificatori și bețivi. Când vine sir William, a doua zi, înainte să-mi fie servită cina sărăcăcioasă, îl întreb dacă a primit vreo veste despre Thomas Keyes.

Acum îi recunosc căutătura neliniștită. Privirea îi coboară în podea, chipul i se încrețește de îngrijorare, își netezește părul cărunt-argintiu.

— Nu am vești, am auzit doar bârfe, începe el.

— Te rog, spune-mi, zic.

Simt un val de durere cum mi se întinde din burtă până în gât și-mi dau seama că e de mâhnire și dor. Îl iubesc pe Thomas, iar eu am fost cea care i-a adus pieirea. Nu credeam să ajung să-mi doresc să nu ne fi căsătorit, dar voi învăța să mi-o doresc, dacă el suferă de dragul meu.

— Te rog, spune-mi tot ce știi, sir William.

— L-au dus la temnița Fleet, spune el. Dar măcar vine iarna și s-a terminat cu ciuma.

Deci scrisoarea spune adevărul, știam eu. Temnița unde e Thomas se află pe râul Fleet, cel mai murdar râu din Londra. E umezeală și un ger de crapă pietrele pe timp de iarnă. Prizonierii trebuie să-și plătească singuri lemnul de foc și păturile. Dacă familia lui Thomas nu-i trimite bani și mâncare, o să moară de foame. Nu e tânăr; o să se îmbolnăvească, dacă e ținut închis acolo.

— L-au închis într-o încăpere foarte mică, spune sir William foarte încet.

Privește de jur-împrejurul camerei, la locul strâmt de pe ambele laturi ale patului, la masa și scaunul înghesuite în colț, la fereastra mică și înaltă și la interiorul aglomerat.

— Sigur, și el e mare.

Mă gândesc la Thomas, așa cum l-am văzut prima dată, stând în picioare cât e de lung în fața porții de la intrarea în palatul Whitehall, cu degetele mari înfipte în centura de piele, cu umerii lați și colțuroși, o prezență impunătoare, grațioasă.

Pentru un om atât de mare, umblă cu ușurință și gândește iute. Îmi amintesc cum zâmbește când mă vede, cum se lasă pe un genunchi să vorbească cu mine.

— Cât de mică e camera lui?

Nu pot să-mi imaginez ce-mi zice sir William.

— Cât e mică, exact?

Își drege glasul.

— Nu poate să stea în picioare în ea, spune el, fără tragere de inimă. Trebuie să se aplece. Și e și prea lung pentru ea. Nu poate să stea în pat cu picioarele întinse. Trebuie să se ghemuiască.

Îmi amintesc cum picioarele lui Thomas treceau peste marginea patului său. Are șapte picioare. Nu l-au întemnițat; îl strivesc.

— Sigur are dureri, spun eu fără nicio expresie.

— Și nu-i dau mâncare, spune el sfios. Vânează animale mici și păsări cu o praștie de la fereastra celulei ca să aibă ceva carne de mâncat.

Îmi duc mâna la gură să-mi acopăr icnetul.

— E o condamnare la moarte, spun eu încet.

Sir William încuviințează.

— Îmi pare atât de rău, milady.

* * *

Așadar, a câștigat. N-o să-mi recunosc căsătoria și-i voi cere să mă ierte, precum o sclavă. Poate să mă ia pe mine drept pitica de la curte, drept eunuc. Dacă îl eliberează pe Thomas înainte să ajungă olog, o să fiu de acord să nu-l mai văd niciodată și să nu-i mai rostesc niciodată numele. Îi scriu o scrisoare lui William Cecil, umilindu-mă cât se poate de mult. Implor să fiu iertată ca o păcătoasă vinovată de cele mai mari rele. Spun că aș prefera să mor decât s-o supăr. Mă semnez cu numele de fată, fostul meu nume, Mary Grey. Nu pomenesc de Thomas. Arăt că el nu înseamnă nimic pentru mine, că l-am uitat, că nunta noastră n-a existat. Apoi trebuie să aștept. Trebuie să aștept să văd dacă ea e mărinimoasă când are parte de o victorie completă, chiar dacă n-a fost

niciodată mărinimoasă.

[80] Chequers, Buckinghamshire, iarna anului 1565

Agnes Hawtrey nu-mi arată prea multă bunătate, de vreme ce supravegherea mea nu intră în atribuțiile ei, iar vecinii ei, care o vizitează pentru a sărbători Crăciunul, nu au voie să mă vadă. Nu câștigă nimic pentru că mă ține în casa ei; nu poate nici măcar să mă expună. Dar, fiindcă sunt singurul om în afară de bătrâna ei mătușă și de verișoara ei care ar aprecia bârfele pe care le aude despre ce se întâmplă la Londra, trebuie să vină la mine, fiindcă arde de nerăbdare să vorbească.

— Trebuie să-ți spun, zice. Trebuie să-i spun cuiva – dar nu trebuie să-i spui niciodată soțului meu sau altcuiva că am vorbit cu tine despre regină.

— Nu vreau să aud nimic legat de trădare, spun eu repede. Nu pot să ascult.

— Nu e vorba de trădare și știe toată lumea, răspunde ea degrabă. Lord Robert Dudley a cerut-o de soție pe regină și ea a fost de acord să se căsătorească cu el de Întâmpinarea Domnului.

— Nu! spun eu. Trebuie să fi înțeles greșit. Aș fi putut să jur că nu se va căsători niciodată cu el sau cu altcineva.

— Ba da! Ba da! Urmează să se căsătorească la Întâmpinarea Domnului.

— Unde ai auzit asta? întreb eu, încă sceptică.

— Știe toată lumea, spune ea. Chiar sir William mi-a spus, dar am auzit și de la o prietenă de-a mea care are o verișoară în slujba ducelui de Norfolk, că a jurat că nunta nu trebuie să aibă loc, dar nu poate face nimic s-o împiedice. O! tresare ea când își dă seama. Dar cu tine cum rămâne? Dacă se căsătorește, o să te elibereze?

— Nu văd de ce nu m-ar elibera, spun eu. Nu mă iau la

întrecere cu ea pentru afecțiunea lui sir Robert. Dar, cu siguranță, dacă s-ar căsători și ar avea un fiu, ar avea și mai puține motive să mă țină închisă, la fel și pe sora mea. Dacă se căsătorește ea, poate că le va permite și doamnelor ei de onoare să se căsătorească.

— Ce nuntă o să fie! exclamă ea. Nu e nicio îndoială că va grația prizonierii cu ocazia nunții.

— Întâmpinarea Domnului, spun eu, cu gândul la Thomas, înghesuit în celula friguroasă, întins pe podeaua udă, înfometat. E abia în februarie.

[81] Chequers, Buckinghamshire, primăvara anului 1566

Nu sărbătoresc Crăciunul la Chequers. Mă tem că nici sora mea nu are parte de vreo bucurie la Ingatestone, nici soțul ei la Londra, în casa lui sir John Mason. Poate că Teddy, la Hanworth, primește ceva de la bunica lui de Crăciun, poate o figurină din marțipan; dar de-acum sigur știe că nu va primi binecuvântarea de Crăciun de la mama sau tatăl său. Știu că soțul meu, Thomas, trebuie să înghețe de frig și să fie înfometat. Când vremea se răcește și începe să ningă în ianuarie, mă gândesc la el, aplecată pe fereastra mică, uitându-se afară să vadă dacă poate să prindă vreo vrabie ca să mănânce o îmbucătură de carne de pe oasele ei mici. Bănuiesc că prinde șobolani în capcană ca să-i mănânce. Mă gândesc la cum stă lângă un foc de vreascuri și încearcă să se încălzească. Mă gândesc la el, ghemuit în pat noaptea, și la chinul nespus de a nu se putea întinde, la cum stă ziua întreagă cu umerii gârboviți și doarme cu genunchii la gură.

Aud că nici la curtea de la Londra nu e mare bucurie. Elisabeta a înnebunit de gelozie când a auzit vești de la Edinburgh care spun că regina, rivala ei, a rămas grea. Maria, regina Scoției, și tânărul ei soț, Henry, Lord Darnley, sunt pe cale să-i ofere Scoției un moștenitor regal, iar Angliei încă un

copil cu pretenții la tronul Elisabetei. Când îmi spune sir William lucrul acesta, mă bucur, cum rar mi se întâmplă, că nu mă aflu la curte. Nici nu pot să-mi închipui la ce chinuri le va supune Elisabeta pe doamnele de companie dacă regina Maria va avea un fiu. Aș vrea atât de mult să fiu alături de Katherine și să o aud cum chicotește la gândul acesta. Cu cât se dezice Elisabeta mai rapid de moștenitori, cu atât mai repede aducem noi alții pe lume. Ar fi hazliu dacă n-ar fi atât de amar.

Robert Dudley nu-și pierde încrederea că Elisabeta se va căsători cu el la Întâmpinarea Domnului, așa cum și-a dat cuvântul; dar ianuarie vine și trece, apoi trece și Întâmpinarea Domnului, fără încuviințarea Elisabetei. Nu știu cum îl amână – probabil cu o altă promisiune sau o altă întârziere convingătoare –, dar capelanul ei ține o predică în care declară că Întâmpinarea Domnului nu mai există, că acum e o erezie, așa că, probabil, ziua logodnei lui Robert dispare odată cu tradiția cea veche.

Rivalitatea plină de furie a Elisabetei se transformă în teamă atunci când regina Maria anunță că e regina de drept a Angliei. Numirea moștenitorului Elisabetei devine dintr-odată lipsită de însemnătate când regina Maria o declară pe Elisabeta uzurpatoare. Are parte de sprijinul Papei Pius al V-lea când spune asta, așa că toată Europa se întoarce împotriva Elisabetei. Spaniolii o sprijină pe regina Maria pentru credința ei; francezii o sprijină din pricina legăturilor de familie; iar jumătate din oamenii de pe continent ar fi de partea ei dacă s-ar arăta la hotar în fruntea unei oștiri papistașe. Ar putea duce un război sfânt în inima Angliei și ar câștiga tronul pe drept și cu binecuvântarea bisericii papistașe. Desigur, când mi se îngăduie să mă plimb prin grădina înghețată timp de o jumătate de oră, eu nu mă gândesc decât că jignirea adusă de mine și de Katherine nu fac decât să se micșoreze în comparație cu declarația de război din partea reginei Maria. Dar știu că vestea trebuie s-o fi aruncat pe Elisabeta într-o stare de gelozie cumplită. Sigur nu se mai poate gândi la altceva. Sigur nu va mai vorbi

despre altceva. Nu va avea milă față de nimeni.

Îi scriu lui William Cecil, amintindu-i că eu și Katherine n-am făcut nimic să ne întărim pretențiile la moștenirea Elisabetei, că nu ne vom cere niciodată drepturile. Că suntem protestante, de aceeași religie cu el și cu regina, că, dacă ea e amenințată de verișoarele papistașe, poate să se încreadă în prietenia noastră; le poate arăta tuturor că sprijină religia noastră comună. Putem să stăm alături de ea, înaintea curții. Putem s-o sprijinim la tron în toată țara. La sfârșit, scriu că îl implor – nici mai mult, nici mai puțin – să permită mutarea lui Thomas Keyes într-o celulă mai mare și să se plimbe în aer liber.

Renunț la el, scriu. *Să ne fie anulată căsătoria, ca și cum n-ar fi existat. Nu-l voi mai vedea niciodată dacă sunteți buni să-l eliberați*.

Din nou, mă semnez Mary Grey, lepădându-mă de iubirea mea, tăgăduindu-mi căsătoria, tăgăduindu-mă pe mine însămi. Din nou, aștept vești.

* * *

Mă simt ca o neghioabă că nu mi-am dat seama ce are să se întâmple. Spionii lui William Cecil se joacă cu Lordul Darnley de parcă ar fi un cățeluș de buzunar, ca Jo, mopsul surorii mele. Îl dresează, îl învață giumbușlucuri. Mai întâi, îi iau în derâdere bărbăția fragilă, spunându-i că nu e un rege adevărat dacă ascultă de soția sa, iar acum ea îi retrage titlul de rege. Ei jură că ea nu depinde de el, bărbatul pus de Dumnezeu deasupra ei, ci de sfetnicul ei, secretarul ei, David Rizzio. Ei dau de înțeles că ea îl ascultă pe italian, că-l preferă pe el în fața tânărului său soț, chiar că împart patul; probabil că pruncul pe care-l poartă în pântece e al lui, și nu e un Stuart. Îi alimentează mintea tânără, beată și coruptă cu fantezii despre desfrânare și trădare, așa că el dă buzna în camera ei de culcare cu un pistol încărcat, pe care-l ațintește către pântecele ei umflat, cerând să i-l dea pe Rizzio. Desigur,

lui Cecil și Elisabetei nu le-ar păsa dacă arma s-ar descărca și i-ar ucide pe regină și pe pruncul ei într-o întâmplare nefericită și neprevăzută. Darnley, băiatul frumos, însoțit de o jumătate de duzină de tovarăși, îl târăște pe secretarul reginei din camera ei privată, în timp ce acesta cere îndurare și se agață de rochia ei, apoi îl înjunghie pe scara privată a reginei. O moarte groaznică, un complot groaznic. Așa se ocupă Elisabeta și sfătuitorul ei de chestiunile politice grave. Ar trebui să mă bucur că eu și sora mea suntem doar întemnițate.

* * *

Sper ca Ned Seymour, cumnatul meu, să fie eliberat. Temnicerul lui, sir John Mason, care l-a urât atât de mult, a murit, iar consiliul nu poate găsi un înlocuitor. Nimeni nu vrea să-l păzească pe unul dintre nobilii Angliei fără ca acesta să fie acuzat și fără să existe vreun motiv. O întreb pe lady Hawtrey dacă prietena ei de la curte crede că regina ar putea să-l trimită pe Ned să fie întemnițat împreună cu Katherine. Captivitatea ei ar fi cu totul altfel dacă ar fi cu el. Aud lună de lună că e din ce în ce mai adâncită în singurătate și durere. Agnes spune că nu – Elisabeta nu și-ar lua răspunderea pericolului de a mai apărea încă un fiu Seymour, încă un moștenitor al tronului ei. Dar cred că greșește. Nu-i așa că, după toate veștile din Scoția, Elisabeta trebuie să-l elibereze pe Ned și pe noi, ceilalți? Trebuie să dovedească pentru țară că sprijină cauza protestantă în fața pretențiilor papistașilor.

Fiindcă regina Maria și-a întărit cauza și a întors complotul în favoarea sa. L-a răsucit cu iscusință pe soțul ei, pe Darnley, băiatul cel slab, până l-a făcut cerc. Și-a înfrânat groaza că ar putea s-o atace și să-l ucidă pe sfetnicul ei credincios și l-a smuls din îmbrățișarea înecată în băutură a prietenilor săi trădători. Acum el s-a întors împotriva lor, și nu recunoaște că a avut vreun rol în atacul asupra soției sale și în uciderea sfătuitorului ei. Însăși regina Maria pornește călare împotriva trădătorilor și-și recâștigă sprijinul nobililor protestanți din Scoția. E iute și curajoasă, așa că-și înfrânge dușmanii și-și

face noi prieteni. Elisabeta, în încercarea de a nu greși pașii în acest dans dificil, le spune acum tuturor că e îndurerată de întâmplările cumplite din Scoția și se teme pentru siguranța iubitei sale verișoare. Lasă pe toată lumea să audă că, o îndeamnă pe Maria să fie cu băgare de seamă, mai ales cât e însărcinată.

Desigur, lucrul acesta nu amăgește pe nimeni; dar îi face pe toți să se întrebe dacă Maria, regina Scoției, va avea curajul să-și aducă oștirea victorioasă spre sud și să ne invadeze, trecând hotarul. A numit-o pe Elisabeta bastardă și uzurpatoare. A văzut că Elisabeta e inamica ei, care obține ce vrea prin asasinat și sfaturi viclene. Regina Maria a învățat și care e puterea ei. Ce are să facă mai departe?

Nu pot să nu mă întreb dacă va porni în marș spre Anglia și papistașii se vor ridica s-o întâmpine drept eliberatoarea și salvatoarea lor. Și, dacă ar veni, și dacă ar câștiga, și-ar elibera celelalte verișoare? Mai întâi, ar elibera-o pe soacra ei, Margaret Douglas, dar apoi – de ce nu și pe Katherine și pe mine? Oare ea, având un prunc al ei, ar arăta milă față de nepoțeii mei? Mi se taie răsuflarea la gândul că o regină papistașă le-ar putea elibera pe surorile Grey. Cu siguranță, n-ar putea fi o regină și o verișoară mai rea pentru noi decât e Elisabeta.

[82] Chequers, Buckinghamshire, vara anului 1566

În fiecare zi se luminează mai devreme, iar eu privesc de la fereastră cum copacii se acoperă de cel mai crud verde care, încet, se transformă într-o explozie de frunze de primăvară. Când mă plimb prin grădină, port pe umeri un șal în loc de pelerina grea, iar păsările cântă asurzitor în jur. Într-o dimineață, aud un cântec de cuc atât de tare și de clar că, pentru o clipă, sunt înapoi la Bradgate, iar Katherine mă trage de mână și sare peste făgașele câmpului proaspăt arat,

spunând: „Vino! Vino! Poate îl vedem. Cucul aduce noroc”.

Mi-e așa dor să fiu liberă în acest anotimp. Văd iepurii pe sub gardurile vii înverzite și iepurii de câmp sărind prin pâcla de deasupra terenului de popice dimineața devreme. Aud cum țipă vulpile, iar bufnițele își strigă cântece de dragoste de la un horn la altul. Simt atât de adânc că sunt tânără și proaspătă în acest anotimp al vieții care îmbobocește. Nu pot dormi noaptea de cât de tare-l doresc pe Thomas. Am avut atât de puțin timp să fim împreună, dar pielea mea își amintește fiecare atingere a lui. Vreau să-mi iubesc soțul. Vreau să stau întinsă, lipită de trupul lui mare. Nu-mi pasă unde stăm, nu-mi pasă dacă suntem săraci, nu-mi pasă dacă vom cădea în dizgrație. Dacă aș putea fi liberă, cu el, aș fi fericită.

Apoi primesc o veste bună, poate începutul bucuriei mele, ușor și diafan precum copacii care înverzesc și încep să înfrunzească. Temnicerul lui Katherine, sir William Petre de la Ingatestone, e prea bolnav ca s-o mai poată ține la el acasă. Poate că Dumnezeu n-a uitat de noi, moștenitoarele. Ned a rămas fără temnicer, iar acum și Katherine. Chiar cred că e posibil ca sora mea să vină la mine sau ca noi toți să fim eliberați și să fim ținuți împreună în arest într-o casă. Nu-i așa că ar fi mai ieftin și mai simplu să fim ținuți toți în aceeași casă? îi scriu lui William Cecil să-i spun că aș fi mult mai fericită dacă am fi întemnițați împreună. Că, în mod sigur, ar fi mai la îndemână pentru Maiestatea Sa dacă am fi toți la un loc, că sora mea ar avea nevoie de mai puțini slujitori, fiindcă aș avea eu grijă de băiețelul ei, m-aș asigura că mănâncă, i-aș ține companie.

Și mai puțină risipă, scriu eu victorioasă. *Fiindcă am putea împărți focurile și servitorii*. Îl întreb dacă îi va cere acest lucru Maiestății Sale și, pe lângă asta, dacă l-ar putea elibera pe Thomas Keyes ca să meargă să stea cu copiii lui, în Kent. *Mă angajez să nu-l mai văd niciodată, iar el va promite să nu mă mai vadă pe mine. Dar să ții un om ca Thomas într-o încăpere mică e mai crud decât să hăituiești un urs. Nu e*

dovadă de mărinimie creștinească. Niciun bou mare n-ai ține închis într-un țarc atât de mic. N-a făcut altceva decât să mă iubească și n-ar fi vorbit niciodată dacă nu l-aș fi încurajat eu.

* * *

Primesc unul dintre rarele răspunsuri de la William Cecil. Îmi scrie că sora mea, Katherine, urmează să fie păzită de un alt curtean credincios, dezgropat de cine știe unde, cu un picior în groapă de bătrân ce e. Sir John Wentworth, care locuiește la Gosfield Hall. Ea va sta în aripa de vest, va fi slujită de doamnele ei. Fiul ei, Thomas, care n-a trăit decât în temniță, care n-a văzut cerul liber niciodată în cei trei ani de când e pe lume, va rămâne cu ea.

Cât despre domnul Keyes, îi va fi permis să iasă în curte și să-și întindă picioarele, scrie William Cecil cu un licăr al umorului lui de pe vremuri. *Regina e hotărâtă să-i arate îndurare și sunt mulți care cer iertarea pentru tine și lady Katherine în aceste vremuri tulburi. Eu sunt primul dintre ei.*

* * *

Nu-mi este prea clar ce vrea Cecil să spună cu „vremuri tulburi”, fiindcă numai astfel de vremuri am cunoscut de când protejata lui a urcat pe tron, dar, în iunie, aud că s-a întâmplat, în sfârșit, cel mai rău lucru care i se putea întâmpla Elisabetei: regina Maria a Scoției a adus pe lume un prunc. Chiar mai rău pentru Elisabeta, care l-a împins pe soțul Mariei să-i descarce pistolul în pântece, femeia a rămas în viață după naștere. Și, cel mai rău pentru Elisabeta: a născut un băiat. Verișoara papistașă, la fel ca verișoara protestantă, are un fiu sănătos, moștenitor al tronului Angliei. Elisabeta, care are treizeci și doi de ani, e necăsătorită, neiubită, are acum două verișoare cu fii în leagăn. Nu poate să-i nu-i recunoască.

* * *

Ea face, desigur, ce face întotdeauna. Fuge și se preface că aceste lucruri nu se întâmplă. Bucătarul de la Chequers e apropiatul unui slujitor regal, așa că auzim totul despre

sărbătorile frumoase de la Kenilworth, când Robert Dudley își pune soarta la picioarele reginei și ibovnicei celei mai înșelătoare. Se zice că se construiește o nouă aripă doar cu prilejul vizitei ei, și se organizează mascarade, vânători și o piesă de teatru special pentru ea și focuri de artificii. După dezamăgirea de la Îîntâmpinarea Domnului, el face o nouă încercare să o cucerească. Anul acesta a plecat de două ori de la curte, furios sau deznădăjduit și, de fiecare dată, ea s-a umilit să-l implore să se întoarcă. E limpede pentru toată lumea că nu poate trăi fără el. Mai mult ca sigur, el se întreabă dacă e limpede și pentru ea.

Stau în camera mea mică și mă gândesc la Elisabeta, verișoara mea, care admiră oglindirea artificiilor în lacul uriaș de la Kenilworth, dar încerc să-mi domolesc furia amară. Nu sunt o prizonieră cuprinsă de deznădejde, ca sora mea, Katherine, nu mă las copleșită de durere. N-o pot ierta pe Elisabeta pentru felul nebunesc în care se poartă cu noi. O consider o femeie rea și nebună și, când scriu una dintre scrisorile obișnuite prin care cer iertarea și promit credință negreșită, mint la fel ca orice curtean. Și-a făcut o curte de mincinoși, iar eu sunt cea mai rea dintre ei.

[83] Chequers, Buckinghamshire, toamna anului 1566

Aud că, din nou, îl ține pe Robert Dudley într-o stare de nesiguranță; dar nici nu mă așteptam la altceva. Cred că va fi mereu în pragul căsătoriei cu ea, dar nu va putea niciodată să-l treacă. Cred că ea nu se va căsători niciodată cu nimeni. Am jurat că așa e cu ani în urmă, aș jura și acum. Îl va ține mereu îndeajuns de aproape cât să-i distrugă viața, dar niciodată destul de aproape cât să și-o distrugă pe a ei. Se întoarce la Londra de la Kenilworth, iar acum trebuie să întrunească Parlamentul. Are nevoie de bani. Cheltuiește o avere ca să provoace necazuri în Scoția: spionajul și răscoala

nu sunt niciodată ieftine. Dar Parlamentul nu-i va da susținere decât în schimbul unei promisiuni legate de succesiune. Înțeleg că au șansa să-i poruncească. Parlamentul protestant dorește un singur moștenitor – pe sora mea, Katherine, cu fiul ei Seymour care să-i urmeze.

Într-o zi, când mă plimb prin grădină, admirând culorile arzătoare ale copacilor din parc și vârtejul de frunze aurii de la picioare, văd un pătrat alb pe poteca din fața mea. Îl ridic și-l desfac.

Prietenii tăi vor vorbi pentru tine și pentru sora ta. Niciuna dintre voi nu a fost uitată. Anglia își cunoaște moștenitorii.

Îl îndes în buzunar și, când ajung în cameră, îl ard în căminul gol și împrăștii cenușa cu un vătrai. Îmi dau seama că zâmbesc. Poate că în curând o să pot să mă mișc printr-o cameră care are mai mult de douăsprezece picioare lățime. Poate că la primăvară o să pot să aud un cuc norocos la Bradgate Park.

Gazda mea înnegurată vine în camera cea mică. Poartă pantaloni și cizme de călărie, are o pelerină groasă pe braț și o pălărie în mână; nu e rușinat, zâmbește larg. Îmi face o plecăciune adâncă, lângă singurul scaun din încăpere, pe care stau, în fața ferestrei deschise. Dintr-odată, devin atentă ca o căprioară care adulmecă vântul pentru a simți mirosul câinilor de vânătoare. Ce se mai întâmplă?

— Să vezi, plec. Plec la Londra, spune el.

Încuviințez din cap, păstrându-mi o expresie calmă și interesată, în timp ce gândurile mi-o iau razna.

— Te implor să stai liniștită în casă cât sunt plecat, spune el. Dacă ai profita de ocazie ca să încerci să plec, nemulțumirea reginei s-ar abate cu asprime asupra mea și a soției mele. Nu aș putea îndura asta. Înțelegi.

— Nu am unde să plec și nici cu cine să mă întâlnesc; și nu v-aș expune pe voi sau pe sora mea la asemenea necazuri, îi promit. Nu mă îndoiesc că regina i-ar pedepsi pe sora sau pe

nepoții mei dacă eu aș evada.

Se pleacă din nou.

— În plus, sper să mă întorc cu vești bune pentru domnia ta și pentru sora domniei tale regale, lady Hertford, spune el.

Bag de seamă că îi recunoaște titlul regal lui Katherine, la fel și numele de căsătorie.

— Chiar așa?

Privește peste mine ca să fie sigur că nu e cineva lângă ușa deschisă. Închid fereastra și mă întorc către el. Dintr-odată, suntem conspiratori, ne păzim de spioni.

— Am fost chemat la Parlament, spune el. O să stăruim ca regina să-și numească moștenitorul. Doar Parlamentul poate să strângă biruri pentru ea, iar noi putem să punem condiții. În sfârșit, suntem toți de acord, nu mai suntem împărțiți de sfetnicii de la curte și suntem uniți cu Camera Lorzilor. O să stăruim să numească moștenitorul, iar acesta va fi sora domniei tale, lady Hertford, cu fiul său.

Îmi vine să sar în sus și să bat din palme; dar stau pe scaun ca o prințesă ce sunt și-mi plec capul.

— Mă bucur să aud asta, e tot ce spun.

— Când vei fi eliberată – spune „când" și nu „dacă" – sper că-i veți spune surorii dumneavoastră, lady Hertford, că am fost o gazdă atât de bună cât mi s-a permis să fiu.

— Îi voi spune, zic eu imparțial. Și-i voi spune că ai mers la Londra când ai fost chemat și că ai făcut totul să te unești cu ceilalți pentru a o convinge pe regină să o numească pe sora mea drept moștenitoare.

Face o plecăciune ca pentru un membru al familiei regale.

— Și, adaug, ți-aș rămâne îndatorată dacă l-ai vizita pe domnul Thomas Keyes la închisoarea Fleet și ai stărui să fie eliberat.

— Voi vorbi despre asta în Parlament, promite el. Sigur că nimeni nu ar trebui să fie ținut în temniță fără acuzații.

Așteaptă să vadă dacă mai am să-i dau instrucțiuni.

— Să vorbesc cu cineva de la curte în numele domniei tale?

Îi zâmbesc. Nu am de gând să le rostesc numele celor câțiva prieteni sau rude. Nu voi condamna pe nimeni.

— Să fie făcut totul la vedere, spun eu. Vorbește-le despre mine și sora mea tuturor.

* * *

În absența paznicului meu, mi se dă voie să mă plimb și să stau în grădină. Studiez și scriu, citesc Biblia și desenez. Încerc chiar să pictez niște fresce pe pereții camerei mele, amintindu-mi de sculpturile făcute de băieții Dudley în hornul de piatră din Turn, cu mulți ani în urmă. Cred că, dacă eu și Katherine vom fi eliberate, iar ea e numită moștenitoare și ni se va înapoia casa, atunci această poveste lungă și dureroasă a lipsei de credință față de familie va lua sfârșit, iar copiii nevinovați vor fi eliberați. Mă gândesc la nepoțeii mei și mă rog să crească în casa frumoasă a tatălui lor, în grija ambilor părinți, știind că sunt moștenitorii de drept ai tronului, siguri că-și vor ocupa locul cuvenit. Cred că Katherine va fi o regină bună pentru Anglia: nu va abuza de puterea ei și nu se va folosi de spioni și tortură ca să obțină ce vrea. Băiatul ei, care urmează după ea, va fi un rege protestant plin de onoare, un rege Seymour Tudor, ca bietul meu văr, regele Edward.

După o săptămână, lady Hawtrey primește o scrisoare de la soțul ei și o aduce în camera mea mică. Bate la ușă și vine înăuntru când răspund:

— Intră!

— Soțul meu mi-a trimis o scrisoare de la Londra să-mi spună cum merg lucrurile, spune ea, făcând o reverență adâncă. M-am gândit că vreți să aflați veștile.

— Vreau, spun. Luați loc, vă rog.

Își trage un taburet lângă foc, iar eu stau pe scaunul pe care-l folosesc la cină, așa că suntem la aceeași înălțime. Despăturește scrisoarea și se uită peste rânduri.

— Spune că s-a unit Camera Comunelor cu Camera Lorzilor ca să protesteze împotriva reginei și că au avut loc scene pline de mânie, spune ea. Ambele Camere au căzut de acord că lady Katherine trebuie să fie numită moștenitoarea reginei. Micul Consiliu e de acord cu Parlamentul. Regina s-a certat cu ducele de Norfolk, cu Robert Dudley și cu contele de

Pembroke.

Ascult cu atenție. Aceștia sunt sfetnicii de frunte și prietenii reginei; contele de Pembroke e fostul socru al lui Katherine. N-aș fi crezut că va risca vreodată să se certe cu regina în legătură cu Katherine. Niciunul dintre acești bărbați nu are nimic de câștigat de pe urma recunoașterii lui Katherine. Elisabeta trebuie să înțeleagă că fac asta pentru binele țării. Niciunul dintre ei nu i s-ar împotrivi reginei dacă nu ar fi sigur de succes.

— Acum le-a interzis să mai vină în sala ei de primiri, citește lady Hawtrey, apoi se uită la mine: E ceva nemaivăzut, nu-i așa?

— Da, spun eu răspicat.

— A convocat treizeci de membri ai Camerei Comunelor și nu i-a permis crainicului să vină la ea, citește lady Hawtrey. Soțul meu spune că a țipat la ei.

Întorc capul să-mi ascund zâmbetul. Îmi imaginez că membrii din provincie ai Parlamentului au fost înspăimântați aflându-se dinaintea reginei, care i-ar putea aresta fără să-i prevină și i-ar putea ține în temniță fără judecată. Dar ei n-au cedat. Au stăruit că au dreptul s-o sfătuiască, iar sfatul lor e că trebuie să se căsătorească și să aibă un moștenitor, care trebuie numit acum.

Lady Hawtrey apucă ultima pagină.

— Se întoarce acasă, spune ea. Zice că a terminat treaba. Zice că sunt victorioși.

— A numit-o pe Katherine? șoptesc, fără a-mi veni a crede.

E singurul lucru pe care-l putea face Elisabeta dacă ambele Camere s-au unit împotriva ei.

— A numit-o?

Lady Hawtrey împăturește scrisoarea și mi-o întinde.

— Vezi cu ochii tăi. A jurat. Ei i-au aprobat cererea de bani, iar ea a promis că ei vor hotărî moștenitorul.

Mă privește.

— Au convins-o să cadă la înțelegere, spune ea. Ai fi crezut asta?

Râd tremurat.

— N-am îndrăznit să sper, n-am putut decât să mă rog pentru asta. Ei au fost curajoși, iar ea a fost, în sfârșit, convinsă să facă ce trebuie.

Ea clatină din cap a uimire.

— E o femeie extraordinară, nu dă socoteală nimănui.

— Îi dă socoteală lui Dumnezeu, spun eu cu hotărâre. Iar El o va întreba de Katherine și de băieții ei, Teddy și Thomas, de soțul ei, Ned, chiar și de Margaret Douglas și de băiețelul ei, Charles, de mine și de Thomas Keyes. Dumnezeu, care ne-a promis că nicio vrabie nu cade fără știrea Lui[1], o va întreba pe regina Angliei unde sunt verișoarele ei în seara aceasta.

[84] Chequers, Buckinghamshire, iarna anului 1566

Regina Maria a Scoției a căzut și e bolnavă de moarte în regatul ei, după o criză de fiere. Și-a pierdut cunoștința de câteva ceasuri; i se încălzește trupul rece. Dumnezeu știe ce-o să se întâmple. Fiul și moștenitorul ei e încă un prunc – dacă ea moare, nu are cine să-l apere. Se spune că, a cerut, cu ultimele cuvinte, ca Elisabeta să fie Protectorul lui.

Ar putea, la fel de bine, să-i ceară unui cuc să apere ouăle din cuib. Ar putea, la fel de bine, să-i ceară unei bufnițe să apere un șoarece. Dar înțeleg vicleșugul ei; chiar și pe patul de moarte, Maria e mai șireată decât Elisabeta, prinzând-o în cursă cu momeala unui copil cu sânge regal. Dacă Elisabeta e de acord să fie Protectoarea moștenitorului Scoției, își recunoaște rudenia. Elisabeta, care-și dorește cu lăcomie să aibă influență în Scoția, încă sfâșiată între dragoste și ură pentru regina rivală mai tânără și mai frumoasă, nu se poate abține. Primesc un răvaș scurt, nesemnat, cu un scris necunoscut, așa că ajung la concluzia că e de la William Cecil.

Regina va fi nașa prințului James al Scoției.

[1] Matei 10:29.

Atât; dar asta îmi ucide orice speranță. Elisabeta și-a încălcat promisiunea, jurământul față de Parlament și nobili. A ales-o pe Maria în favoarea lui Katherine, o papistașă înaintea unei protestante. Crede că a avut o șansă, pe care i-a fluturat-o pe sub nas Maria, care poate să fie pe patul de moarte, dar are mai multă șiretenie în degetul mic decât Elisabeta, cu toată viclenia ei. Regina Maria și-a oferit pruncul drept momeală, iar Elisabeta a sărit drept în capcană. Sperând ca Maria să moară, ea îl va revendica pentru sine pe pruncul orfan. Va fi fiul ei adoptiv și următorul rege al Angliei.

Îi trimit lui Katherine o scrisoare de Crăciun, dar n-am ce să-i ofer în dar. Drept răspuns, îmi scrie și îmi trimite un lanț de aur.

Îl am, la fel ca multe alte lucruri, de la soțul meu, care îmi trimite iubirea lui prin scrisori și mici daruri. Băiețelul nostru, Thomas, e sănătos și crește. Fiul nostru mai mare, Teddy, e cu bunica lui la Hanworth, iar ea îi spune lui Ned că e bine și puternic, că e un copil fericit și fără griji. Ne rugăm cu toții pentru libertatea noastră și a ta. Stau cu oameni buni, care fac tot ce pot să mă aline, la început de an nou, al șaselea de captivitate. Lucrul acesta m-a istovit, sunt tristă, dar cred că în anul ce vine, anul nou, poate vom fi iertați și eliberați. Aud că regina Scoției și buna noastră regină vor cădea la înțelegere, ceea ce ne va face pe mine și pe tine supusele lor și verișoare credincioase. Mi-e dor să te văd, sora mea.

Adio.

Recitesc scrisoarea până o învăț pe dinafară, apoi o ard în micul șemineu din camera mea. Port la gât lanțul de aur de la ea și cred că acest mic dar vine de la o femeie care are dreptul la tezaurul Angliei.

Nu e singurul dar de Crăciun pe care-l primesc. Gazdele mele îmi dau niște panglici și slujnica mea îmi face o bordură de dantelă la una dintre cămăși. Îi dau lui lady Hawtrey o

schiță a grădinii văzute de la fereastra mea. Dacă aș putea vedea mai multe, aș desena mai multe, dar până și vederea mi-e întemnițată.

[85] Chequers, Buckinghamshire, primăvara anului 1567

Lord Darnley, fiul cel grozav de depravat al verișoarei mele, Margaret Douglas, a murit. Băiatul despre care nimeni n-a crezut că o să facă ceva în viață a avut un sfârșit groaznic, spânzurat gol în grădină, în spatele ruinelor casei lui. Cineva – și toată lumea zice că e vorba de nobilii protestanți – i-a aruncat în aer casa, Kirk o'Field, cu praf de pușcă, iar pe el l-a prins în timp ce încerca să fugă. Nu a fost un tânăr care să moară în patul lui – un ucigaș care și-a amenințat fiul nenăscut și soția, un copil pervertit, stricat de ambiția mamei sale –, dar toată lumea e zguduită de moartea de care a avut parte și îngrozită de ce înseamnă lucrul acesta pentru regina Scoției, care abia și-a revenit după boală și acum e bănuită că și-a ucis soțul.

Elisabeta, care abia-și ascunde încântarea pe care i-o provoacă dezastrul care a dizolvat înțelegerea dintre ea și regina Scoției, imediat după ce Kirk o'Field a fost aruncată în aer, este acum plină de milă, fățiș, pentru mama îndurerată a băiatului depravat. Verișoara noastră, Margaret Douglas, e eliberată din Turn și i se permite să stea cu Thomas Sackville la Sackville Place. Fiul ei cel mic, Charles, i se alătură să o aline după pierderea cumplită pe care a suferit-o. Moartea ucigașului sifilitic care i-a fost fiu scuză cumva trădarea ei. Lady Margaret e eliberată; eu și Katherine, nevinovate, suntem întemnițate. Elisabeta nu se poate gândi la altceva decât la cum să-i răspundă verișoarei noastre, regina Maria.

În timp ce predicatorii scoțieni cei turbați declară că nicio femeie nu poate deține puterea, Elisabeta e împinsă să-și susțină verișoara. Dar nu poate s-o facă din toată inima. Face

publice sfaturile ei pentru regina Scoției, stăruind asupra diferenței dintre ea – regina celibatară – și regina cea scandaloasă, recent văduvită, căsătorită de două ori. O copie a acestei scrisori ajunge până și la mine, la Chequers, iar eu o citesc, minunându-mă că regina o numește verișoară și prietenă credincioasă, spunându-i că îi pare mai rău de pericolul în care se află decât de moartea lui Darnley și că ar face mai bine să-și apere onoarea decât să se uite printre degete la cei care i-au făcut favoarea de a-l ucide pe soțul ei, „cum spune mai toată lumea”.

Nu știu dacă „mai toată lumea” a spus că Maria a fost cea care l-a ucis pe Darnley înainte de apărarea incriminatoare a Elisabetei, dar sunt sigură că acum o vor face. Văd mâna lui William Cecil în toată povestea aceasta: crima pe timp de noapte, în grădină, mânjirea reputației reginei papistașe, trecerea bruscă a Elisabetei la încredere și milă prefăcută. Moartea lui Darnley a ruinat-o pe Maria, așa cum a ruinat-o și căsătoria cu el. A nimicit înțelegerea pe care o făcuse cu Elisabeta, după cum a plănuit William Cecil.

Aceasta nu a fost o crimă comisă pe tăcute, pe niște scări lăturalnice, cu un juriu măsluit care să dea verdictul de moarte accidentală. A fost o explozie uriașă în inima orașului Edinburgh, în miez de noapte, după ce regina a refuzat să doarmă cu soțul ei în casa blestemată, chiar în seara dinainte. Ca și cum știa, zice lumea. Ca și cum praful de pușcă ar fi fost pus de cineva cunoscut ei.

Chiar dacă sunt închisă în camera mea și nu am voie decât în grădină, zvonurile ajung la mine. Bucătăria de la Chequers sfârâie de la bârfe, băieții de la grajduri sunt mari susținători ai lordului scoțian: James Hepburn, conte de Bothwell, care a luptat mereu pentru cauza protestantă, ale cărui metode sunt simple, directe și violente. Slujnicele de la spălătorie sunt copleșite de mila Lordului Darnley, aruncat în aer pe când se afla în pat sau strangulat de barbarii lorzi scoțieni la porunca soției lui celei haine. Cât ține primăvara, scandalul crește tot mai mult până în aprilie, când auzim că Maria, regina Scoției, a fugit din capitală, apoi în mai auzim că s-a căsătorit cu omul

care i-a ucis soțul: James Hepburn, contele de Bothwell.

[86] Chequers, Buckinghamshire, vara anului 1567

Prin comparație cu noua căsătorie dezastruoasă a reginei Scoției, unirea mea din dragoste cu Thomas Keyes și chiar a lui Katherine cu Ned Seymour devin doar niște mici imprudențe. Noi ne-am îndrăgostit de oameni onorabili, liberi să se căsătorească. Nimeni nu știe măcar dacă Bothwell are o soție. Dar regina Maria se căsătorește cu el fără să dea vreun semn că i-ar fi rușine, îmbrăcată cu veșmânt de doliu distinse: o rochie de catifea neagră și brocată, brodată peste tot cu fir de aur și argint. Îi cer lui lady Hawtrey să se asigure că află totul despre rochie și chiar e vorba de catifea neagră foarte scumpă, brodată cu aur adevărat și cu o jupă purpurie. Este mireasă și văduvă deopotrivă. Se poate să fie o ucigașă; cu siguranță, se căsătorește cu un ucigaș. În ochii lumii, e ruinată: în fața francezilor, a spaniolilor și a englezilor; a papistașilor și a protestanților. S-a distrus pe sine. E limpede că nu poate fi moștenitoarea Angliei.

Aștept ca sir William să vină să-mi spună că sunt liberă. Campania de lungă durată a lui William Cecil împotriva reginei Scoției, planul lui secret pentru succesiunea noastră, a fost, în cele din urmă, dus la bun sfârșit. Nu mai poate exista niciun motiv ca eu și sora mea să fim ținute în captivitate. Sir William îmi spune că fratele lui Robert Dudley, Ambrose, l-a vizitat pe Ned Seymour, sfidând ordinul prin care cumnatului meu i se interzice să primească vizitatori; l-a asigurat că sora mea, Katherine, va fi numită moștenitoare, iar familia Dudley o va sprijini.

Nu-mi găsesc liniștea în camera cu aer închis. Deschid amândouă ferestrele și mă uit afară. Când ies să-mi fac plimbarea, măsor cu pasul întreaga grădină frumoasă, în

miezul verii, dând ocol după ocol pe poteca de la margine, ca un dihor domesticit în cușcă. De câte ori aud ropot de copite, mă gândesc că trebuie să fie solul reginei, venit să mă elibereze. Nu mai poate să dureze mult.

Lady Hawtrey îmi spune bârfele venite de la Londra. Soțul lui lady Margaret Douglas, tatăl cel fricos al Lordului Darnley, a fugit din Scoția și i s-a permis să intre în Anglia. E invitat la curte, iar lady Margaret e liberă să i se alăture. El povestește despre o Scoție în plină răscoală. Lorzii scoțieni sunt împotriva lui Bothwell și împotriva reginei lor. Regina Maria – victima lui Bothwell, soția lui Bothwell – nu-și poate păstra autoritatea de regină. Așa cum s-a temut întotdeauna Elisabeta, o regină căsătorită e redusă la statutul soțului ei. Maria a venit în Scoția drept văduvă franțuzoaică, într-o rochie de un alb strălucitor. Nu poate ține țara drept soția lui Bothwell, îmbrăcată într-un negru seducător, cu jupoane roșii. La vedere, o tratează cu respect, dar o întemnițează în castelul Lochleven, pe insulă. Rivala surorii mele, care a fost atât de liberă și puternică, este acum prizonieră, ca și noi.

Și, ca și noi, verișoara noastră întemnițată este la cheremul bunăvoinței Elisabetei. Nimeni altcineva nu le poate porunci lorzilor scoțieni să-și respecte monarhul. Nimeni altcineva nu are o oștire la graniță, spioni bine plasați și o mare parte din nobili plătiți ca s-o slujească. Dar, în loc să poruncească readucerea pe tron a unei regine ca și ea, Elisabeta ascultă de cealaltă vară de-a noastră, Margaret Douglas, care cere dreptate pentru moartea fiului ei: vrea să fie executată nora ei și să-i fie dat nepotul ei, micul moștenitor. Toate aceste pretenții îndreptățite care s-o umilească pe regina Scoției sunt foarte atrăgătoare pentru Elisabeta, dar nu le poate da curs.

Mai mult decât orice, Elisabeta crede că legea statului nu se aplică pentru regine. Vrea ca toată lumea să creadă că o regină poate să facă greșeli – poate să facă greșeli fatale în viața ei privată – și să fie încă bună de conducător. Dacă lumea spune că o regină nu poate să fi îndrăgostită de un bărbat căsătorit, cum ar rămâne cu Elisabeta și Robert

Dudley? Dacă lumea spune că un soț sau o soție nedorită nu poate fi ucis fără milă, atunci ce schimbări ar trebui făcute la hotărârea celui care a stabilit adevărul și care a spus că moartea lui Amy Dudley a fost una întâmplătoare? Elisabeta ar vrea tutela pruncului Stuart, ar vrea ca moartea tatălui său să fie răzbunată; dar siguranța mamei lui, ca regină, e sacrosanctă. Nimic nu contează mai mult pentru Elisabeta, fiica unei regine decapitate, decât ca toată lumea să înțeleagă că reginele nu pot fi decapitate. Nicio regină nu mai poate fi decapitată vreodată în Anglia.

[87] Chequers, Buckinghamshire, vara anului 1567

Nobilii scoțieni sunt cei care pun capăt acestei situații fără ieșire; n-o înțeleg pe regina Angliei și își ruinează cauza din greșeală. Ei anunță că regina lor, Maria, cu voința ei regală frântă din pricină că a pierdut sarcina cu băieți gemeni în temnița ei de pe insulă, a fost de acord să renunțe la dreptul la tron. Au făcut-o să abdice în favoarea fiului ei, iar ea a fost de acord să rămână o nimeni, o prizonieră fără titluri. Ei cred că e o victorie, dar lucrul acesta o face pe Elisabeta să se întoarcă împotriva lor într-o clipă. Acum refuză să-l recunoască pe micul prinț James drept regele James al VI-lea al Scoției. Spune că nu poate fi folosit ca s-o dea la o parte pe mama lui, că băiețelul nu poate uzurpa tronul mamei sale, că o regină nu poate fi dată jos de pe tron de către lorzi. Niciodată, dar niciodată nu poate fi pus un moștenitor în locul reginei – e cea mai mare teamă din viața ei. Îl blamează pe Cecil, jură că detronarea reginei Maria nu va fi permisă. Reginele trebuie să fie tratate cu respect, nu pot fi judecate și găsite nepotrivit. Va purta Anglia în război ca s-o apere pe regina Maria, tovarășa ei.

Acum Elisabeta se întoarce către Margaret Douglas, verișoara cea proaspăt repusă în drepturi, dificilă și cu glas

puternic. Lady Margaret insistă ca nora ei, Maria, regina Scoției, să fie întemnițată pentru totdeauna sau dusă la judecată și executată pentru crima oribilă de a-și fi ucis soțul. Nu are prea mare importanță pentru ea, atâta timp cât pruncul este adus la Londra, iar lady Margaret se poate intitula bunica unui rege și poate vedea că el moștenește tronurile Scoției și Angliei.

William Cecil își joacă jocul său cu bătaie lungă; nu spune nimic. În văzul lumii, se arată de acord cu regina și anume că nu se poate purta un atac asupra unei regine, dar insistă că invadarea Scoției i-ar face, probabil, pe lorzii scoțieni s-o asasineze pe regină imediat. S-ar precipita, spune el calm, privind chipul înspăimântat al Elisabetei. Ar fi mult mai bine pentru Anglia să se împotrivească dând dovadă de cumpătare, să negocieze cu regentul autoproclamat, Lord Moray, fratele vitreg necredincios al Mariei, și să încerce să-l convingă să trimită pruncul în sud la momentul potrivit.

Desigur, lorzii protestanți ai Scoției nu-și vor trimite niciodată prințul la o papistașă înrăită cum e Margaret Douglas. Desigur, lui lady Margaret, după ce și-a ruinat un fiu, nu ar trebui să-i mai fie încredințat altul. Elisabeta e înciudată, în urma celor întâmplate, că nu vrea să vorbească cu sfetnicul ei sau cu iubita ei verișoară; iar eu am mai multe motive decât oricând să cred că va da fuga la noi. Trebuie să se întoarcă spre noi. Ce altă familie i-a rămas?

[88] Chequers, Buckinghamshire, vara anului 1567

Iat-o pe Katherine, întemnițată la Gosfield Hall, fără să fi făcut vreo fărădelege, iubită de jumătate din englezi, cu fiul ei crescut ca un Seymour regal pe ascuns. Iat-o pe Maria, întemnițată la Lochleven, probabil ucigașă, cu siguranță adulteră, urâtă de jumătate din englezi și o oroare pentru cei de aceeași religie cu ea, cu fiul ei sub tutela fratelui său vitreg

și cu soțul fugar. Care e alegerea mai bună pentru moștenire? Care e alegerea mai bună pentru Anglia? Desigur, în perversitatea ei monstruoasă, Elisabeta o susține pe Maria și cere eliberarea ei.

Scoțienii îi iau banii, dar nu avansează în lucrarea lor, iar Cecil împiedică cu ușurință orice speranțe ca Anglia să invadeze Scoția. Hotărârea Elisabetei se clatină. Cecil îi sugerează să plece în călătorie, Robert Dudley îi promite o vară idilică – de ce n-ar fi fericită? Elisabeta dă deoparte dezastrul în care se află verișoara ei și pornește călare alături de ibovnic, fugind din nou de necazuri.

[89] Chequers, Buckinghamshire, vara anului 1567

Rândunelele sosesc în grădina de la Chequers, iar seara zboară jos. Aud privighetoarea cântând în pădure pe înserat. Vara e cel mai greu să fii întemnițat. Mă simt de parcă toate vietățile ar fi libere și și-ar trăi viața, cântând când se lasă seara, în afară de mine. Mă simt de parcă toate ființele și-ar căuta jumătatea și ar găsi bucurie – totul, toți – în afară de mine și de sora mea.

În seara asta sunt foarte tristă. De obicei, încerc să citesc sau îmi decorez pereții camerei înghesuite cu desene sau studiez Biblia sau scrierile surorii mele, Jane, dar în seara asta stau în picioare pe un scaun în fața ferestrei deschise și-mi reazem bărbia în mâini, privind la orizontul care se întunecă, spre locul unde steaua solitară răsare ca un ac de argint pe o rochie de mătase albastru închis și știu că sunt departe de familia mea și de prietenii mei și că n-o să-l mai văd niciodată pe omul iubit. Niciodată, în toată viața.

Îmi simt chipul ud de lacrimi și-mi dau seama că nu trebuie să-mi petrec seara astfel. N-o să mă simt mai bine dimineața dacă voi face așa, nu voi avea nimic de învățat dacă mă las cuprinsă de tristețe. Nu sunt dintre acele femei care spun că

se simt mai bine după un plâns zdravăn. Chiar disprețuiesc o astfel de femeie. De obicei, mă țin ocupată cu treburi și mă feresc de clipele de durere pricinuite de pierderea libertății și a surorilor mele și a necazului groaznic căzut asupra familiei noastre fiindcă ne-am născut în neamul Tudor. Îmi șterg fața cu mâneca și caut în sufletul meu siguranța sfântă a lui Jane, sau chiar hotărârea de neclintit a mamei mele. Nu pot să fiu slabă de înger precum Katherine ca să nu fiu cuprinsă, pur și simplu, de deznădejde, ca ea.

Sunt pe punctul de a închide fereastra și a mă urca în pat ca să încerc să dorm și să scap de încă o zi, de orele acestea lungi și singuratice ale nopții. Mă întind și apuc zăvorul ferestrei, apoi aud ropot de copite apropiindu-se pe drum, mai mulți cai, poate șase, o ceată de oameni care vin la Chequers pe drumul dinspre Londra. Acesta e ropotul de copite pe care-l așteptam. Îmi încordez auzul. Da, hotărât lucru, nu au trecut mai departe. Cotesc spre casă, iar acum mă aplec pe fereastră, uitându-mă în lumina slabă a asfințitului să văd dacă au vreo flamură înainte și al cui blazon se apropie în trap grăbit la ora aceasta a serii.

Dacă cineva a venit după mine, la vremea unui apus de vară, cineva hotărât să ne elibereze, cineva care-și asumă un risc când Elisabeta călătorește, iar Cecil fură o săptămână pentru sine, în noua lui casă, voi merge cu el, oricine ar fi. Dacă mă duce la o viață săracă în Franța sau în Spania, dacă mă face părtașă la pericole și la răscoale, voi merge cu el. Nu voi mai petrece încă o vară aici, în colivie, precum cânepari lui Katherine. Nu mai stau. Nu-mi pasă dacă murim în drum spre coastă sau dacă vasul nostru e capturat și scufundat în mare. Aș prefera să mă înec decât să mai petrec o noapte în patul acesta mic, privind tavanul alb și desenele mele scrijelite pe pereți. Aș prefera să mor în seara asta decât să mai trăiesc încă o zi în temniță.

Călăreții cotesc pe drum și acum pot să-i văd. Flamura familiei Tudor vine înaintea lor. Nu e niciun proscris, ci un mesaj de la Elisabeta. E adus de un nobil, care merge călare însoțit de gărzile lui, făcând treaba reginei. În sfârșit, în

sfârșit, trebuie să fie vorba de eliberarea mea. Dacă ar fi vorba de orice altceva, ar fi venit un sol singur, în pas domol. În sfârșit, mulțumesc Domnului, mulțumesc Domnului pentru asta, mă eliberează și o să plec din casa asta blestemată și nu voi mai călca niciodată în ea.

Trântesc geamul și sar de pe taburet. O scutur pe slujnica mea, care doarme pe un scaun.

— Piaptănă-mi părul, îi poruncesc. Dă-mi gluga cea mai bună. Sir William trebuie să bată la ușă dintr-o clipă într-alta. Deschide-i. Vine să îmi spună că suntem eliberate.

Deschide cufărul și îmi scoate gluga, iar eu stau în picioare, cu inima bătându-mi nebunește, în timp ce ea-mi pune în ordine părul blond, apoi îmi aranjează gluga deasupra. Îmi scot verigheta de pe deget, o sărut, o pun pe un lanț și-i spun să mi-l prindă la gât. Îmi strânge șnururile rochiei, la mâneci și la partea dinspre fustă, iar eu întind brațele ca o păpușă ca să-mi poată potrivi corsetul și, chiar când spune „Perfect, doamnă”, se aude o bătaie în ușă și privirile ni se întâlnesc, zâmbesc și spun:

— În sfârșit. Slavă Domnului. În sfârșit.

Mă așez pe scaun și ea deschide ușa, îi face o reverență lui sir William și se dă la o parte să mi-l prezinte. El intră și face o plecăciune până în pământ. În spatele lui îl văd pe căpitanul care a mers în fruntea oamenilor săi către ușa de la intrare, cu bereta în mână; face o plecăciune când mă vede, iar eu îl salut printr-o înclinare a capului.

— Lady Mary, spune sir William cu o plecăciune. A apărut o schimbare neanunțată.

Nu pot să nu zâmbesc.

— Am auzit caii, spun.

— Au venit să vă ia de la noi, spune sir William, agitat. Fără să ne anunțe, desigur. Dar ne va părea rău că plecați, doamnă.

Mă mișc până ajung la marginea scaunului și sar în picioare, întind mâna către el, iar el se lasă pe un genunchi să mi-o sărute.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, spune el cu glas

răgușit. Slavă Domnului că sunteți liberă.

— Ați fost o gazdă bună, spun eu. Dar, desigur, mă bucur să plec.

— Trebuie să vă strângeți lucrurile și să plecați dimineață, spune el. Sper că vă este pe plac.

Aș pleca de aici și aș lăsa patul vechi, scaunul, masa cea mică, cu taburetul vârât dedesubt. Mi-aș lăsa veșmintele și aș pleca desculță, în cămașă, dacă aș putea să merg la Bradgate în seara asta.

— Perfect, spun.

Comandantul gărzilor, din spatele lui sir William, face o plecăciune și spune:

— Vom pleca după micul dejun, doamnă. La ora șapte, vă este pe plac?

Încuviințez din cap.

— Perfect, spun din nou.

Sir William șovăie.

— Nu întrebați unde mergeți?

Râd scurt. Nu mă gândisem decât la libertatea mea. Visez de atâta vreme să scap de aici, că nici nu m-am gândit încotro. Nu m-am gândit decât că o să ies călare prin arcada de piatră de la intrare și că o să pot merge oriunde. O să vreau să merg la Londra să-mi vizitez soțul, pe Thomas, dacă e încă întemnițat. Dacă a fost eliberat, o să merg oriunde e el – în Kent, bănuiesc. Nici că-mi pasă. Tot ce vreau e să fiu liberă. Vreau să fiu pe drum, nu-mi pasă unde duce acesta.

— Sigur, ar fi trebuit să întreb. Unde merg?

— La bunica dumneavoastră vitregă, ducesa de Suffolk, spune el. La casa ei din Londra. Eu vă voi însoți.

Nu are nicio importanță pentru mine. Vreau să ajung la Londra să-l eliberez pe Thomas, iar bunica mea, lady Catherine, e unul dintre puținii membri ai familiei mele încă în viață. Mi-a plăcut întotdeauna de ea și este deprinsă cu tainele vieții – favorita unui rege ale cărui favoruri au fost mortale. Chiar se cade să merg la ea și, când sora mea va fi eliberată, ar trebui să ni se alăture.

— Dar sora mea?

— Nu știu ce s-a propus pentru doamna, spune sir William. Dar putem spera.

Bag de seamă că acum putem spera în văzul lumii. Bag de seamă că el speră. Voi merge la bunica mea, îmi voi elibera soțul. Nu mă îndoiesc că-l voi vedea pe Robert Dudley sau pe fratele lui, Ambrose, de vreme ce acum îi preocupă libertatea noastră. O să-l văd pe William Cecil; o să-i vizitez pe Katherine și pe nepoțelul meu și am să le dobândesc eliberarea. În sfârșit Elisabeta a judecat drept și a învățat că nu poate s-o sprijine pe Maria, regina Scoției, trecând peste mine și sora mea. Ne vom reocupa locurile în lume. Vom fi libere; vom fi din nou împreună. Poate că o să fim chiar fericite. De ce nu? Eu și Katherine am avut mereu o fire veselă. Vom fi din nou libere să fim fericite.

[90] Drumul de la Chequers către Londra, vara anului 1567

Plecăm în lumina perlată a dimineții de vară englezești, cel mai frumos moment al unei zile din cel mai frumos anotimp în Anglia. Soarele a răsărit în spatele unul pâlc de nori palizi care stau ca niște panglici de culoarea untului deasupra dealurilor Chiltern, iar noi pornim călare către răsărit, în lumina aurie, pe vechiul drum roman drept ca o sabie, Akeman Street.

Suntem o procesiune mică: avangarda, apoi o mică pauză ca să nu merg în praful ridicat de ei, apoi eu și sir William și comandantul gărzilor și, în urma noastră, ceilalți. Ne oprim după vreo două ore să adăpăm caii și să mâncăm, iar sir William mă întreabă dacă am obosit.

— Nu, spun eu. Mă simt bine.

E o minciună. Deja mă doare spatele, iar picioarele mi-au înțepenit de la mersul în șa, fiindcă eu călăresc așa cum m-a învățat tatăl meu: nu merg pe locul din spate, cu cine știe ce neghiob. Eu merg călare pe calul meu și-mi țin spatele drept

ca să stau mândră în șa; dar am fost ținută într-o cameră mică atâta vreme, că mi-am pierdut puterile și vigoarea. Dar nu mi-am pierdut voința de-a trăi și nici dorința arzătoare de libertate. Aș prefera să mor de durere, cocoțată în șa, decât să mărturisesc că am obosit, de teamă că, în cele din urmă, comandantul va spune că trebuie să ne întoarcem la Chequers și să călătorim când vom găsi o lectică. Nimic nu mă va duce înapoi în temniță. O să călăresc cu mâinile crăpate și cu picioarele sângerânde înainte să mă întorc în cămăruța aceea și să mai văd pătratul de cer de la fereastră.

Parcă m-aș fi născut din nou, cu cerul arcuit deasupra mea și vântul care-mi mângâie blând obrazul, cu soarele în față. Nu iau în seamă durerea de spate și din fiecare oscior. Simt mirosul florilor de caprifoi și de fasole sălbatică din gardurile vii. Când trecem dealurile înalte unde pasc oile, aud o cântecul unei privighetori care zboară sus, deasupra mea, un cântec sacadat, în ritmul bătăilor aripilor ei mici. Rândunelele vin în picaj și dau ocoluri deasupra heleșteielor din sate, lumea se uită și ne face cu mâna de pe câmpuri, câinii aleargă și se reped la picioarele cailor. Când trecem pe lângă un negustor ambulant pe drum, își lasă jos bocceaua și mă roagă să mă opresc și să arunc o privire. Sunt amețită de priveliștile și zgomotele vieții de zi cu zi: nu credeam să le mai văd vreodată.

Ne oprim să mâncăm la amiază, iar la ora patru comandantul își aduce calul lângă al meu și-mi spune:

— Vom înnopta la Headstone Manor, în satul Pinner. Suntem așteptați.

Mă neliniștesc imediat.

— Nu vreau să fiu închisă, spun.

— Nu, zice el. Sunteți liberă. Veți avea propria cameră de culcare și o cameră privată și veți cina în sală împreună cu gazdele, dacă doriți. Nu e o nouă închisoare.

— Nu am de gând să mă las păcălită, spun eu, cu gândul la Katherine care a plecat de la Turn să stea la unchiul ei, crezând că soțul ei o va prinde din urmă.

— Jur că trebuie să vă duc la ducesa de Suffolk, mă asigură

comandantul. Dar nu putem face călătoria într-o singură zi. O să mai călărim încă o jumătate de zi mâine-dimineață.

— Prea bine, spun.

* * *

Gazda mea, Roger Lord North, mă tratează cu tot respectul. E limpede că sora moștenitoarei tronului Angliei e binevenită. Soția lui, Winifred, se încurcă în reverențe, aplecându-se foarte mult, încercând să arate respectul cuvenit cuiva cu sânge regal, încercând să se aplece cât mai mult, ca să fie la același nivel cu mine, dar eu râd, așa că mă conduce în camera de somn. Două slujnice ale casei mi-au turnat apă fierbinte pentru spălat, iar slujnica mea îmi scoate o rochie curată din mica desagă cu lucrurile mele.

Prefer să cinez singură în cameră, decât în sala mare, la masa principală. Mă simt sfioasă după atâta vreme – aproape doi ani! – de stat întemnițată. Și bănuiesc că trebuie să fie și spioni, pe lângă oamenii binevoitori din sală. Nu sunt pregătită pentru agitația și rumoarea unei săli mari. Am fost singură atâta vreme, că nu mă pot deprinde cu zumzetul de glasuri care vorbesc toate deodată.

Ne trezim, mergem la capelă și luăm micul dejun dimineața devreme și, la ora nouă, arătată de ceasul de la grajduri, pornim din nou la drum. Calul meu s-a odihnit și, chiar dacă picioarele-mi sunt țepene și pline de vânătăi, sunt atât de încântată să fiu liberă, că-i zâmbesc larg comandantului gărzilor și, când ajungem pe o porțiune de drum drept, îi spun lui sir William că putem merge în galop.

Simt că zbor, atât de repede merg. Mă aplec în față și strunesc calul, iar tunetul copitelor, noroiul pe care-l ridică și vântul din față mă fac să simt că aș putea să cânt de bucurie. Sunt liberă, știu că sunt liberă. Sunt, în sfârșit, liberă.

Sătucurile aflate mai aproape de Londra sunt obișnuite cu călătorii care circulă pe Watling Street, așa că se uită după flamură și, când văd stindardul regal, mă recunosc și-mi strigă numele. Comandantul se apropie de mine.

— Ni s-a spus să nu atragem atenția asupra noastră, spune

el cerându-și iertare. Sunteți bună să vă acoperiți capul cu gluga pelerinei, doamnă? Nu are rost să strângem o mulțime de oameni în jur.

Îmi trag gluga fără o vorbă de împotrivire și mă gândesc că bunăvoința față de regină trebuie să fie ceva rar, dacă o verișoară atât de lipsită de importanță ca mine poate deveni un pericol, dacă e văzută pe drum.

— Unde e sora voastră? Unde sunt lady Katherine și băieții săi mândri? strigă cineva în timp ce ne îndreptăm către intrarea de la răsărit a orașului.

— Unde sunt micii prinți? întreabă cineva, iar eu observ o grimasă pe chipul comandantului.

Îmi trag gluga și mai mult peste față și merg aproape de el.

— Și eu mă întreb lucrul acesta, îi spun sec lui sir William.

— E o întrebare căreia eu nu-i pot da glas, îmi spune el.

[91] The Minories, Londra, vara anului 1567

Ne îndreptăm în ropot de copite către casa bunicii mele vitrege, la Minories. Chiar a fost, la un moment dat, casa noastră. Îmi amintesc că tata ne spunea că a fost un dar pentru noi, din partea tânărului rege Edward, și îmi amintesc cum dădeam înapoi în fața ușii din lemn masiv, închis la culoare și a galeriilor din piatră, cu ecou, ale fostei mănăstiri. Am pierdut-o atunci când Jane a fost ucisă, desigur – când am pierdut totul.

Bunica mea vitregă, Catherine, o femeie senină și frumoasă în vârstă de aproape cincizeci de ani, iese din sală, îmbrăcată cu pelerina de călătorie. Tresare când ne vede, călare pe caii asudați, la ușa casei ei din Londra.

— Mary! Draga mea! Credeam că vii luna viitoare! Mi s-a spus că o să vii luna viitoare.

Îi face semn să se apropie unuia dintre slujitori și spune:

— Ajut-o pe lady Mary să coboare de pe cal, Thomas.

Omul mă ajută să cobor din șa, iar bunica mea îngenunchează și mă sărută călduros.

— Mă bucur atât de tare că ai fost eliberată și adusă în grija mea, spune ea. Bine ai venit, copilă. Ești palidă. Nici nu e de mirare.

Își ridică privirea către sir William.

— Cum se poate una ca asta? Mi-au spus că o să mi-o aduci peste vreo lună. Acum plec la Greenwich.

Sir William sare din șa și face o reverență.

— Gărzile au venit după ea fără să anunțe, alaltăieri, spune el. Așa am primit ordin. Dar doamna era nerăbdătoare să fie liberă tot anul ce a trecut, continuă el. Ar fi fost o barbarie s-o mai ținem chiar și o zi în plus. Nici nu cred că aș fi reușit s-o mai țin încă o zi, ca să spun adevărul. Și-a câștigat libertatea, Dumnezeu știe.

O umbră trece pe chipul bunicii mele vitrege. Se întoarce către mine.

— Dar știi că nu ești liberă, nu-i așa?

— Ce?

Se întoarce către sir William.

— Nu e liberă, spune ea din nou. E în grija mea. Mi-a fost trimisă mie s-o supraveghez.

Sir William aruncă ocări și se întoarce spre cal ca să-și înăbușe cuvintele necuvenite. Se întoarce din nou către noi, roșu la chip de furie, cu lacrimi în ochi.

— Nu e liberă? repetă el. La a cui poruncă s-a...

Își reține cuvintele care ar putea fi considerate trădare.

— Credeam că vine la voi fiindcă sunteți bunica sa, apoi va putea să meargă unde dorește. Credeam că o primiți și o duceți înapoi la curte.

— Intrați, spune bunica mea, luând seama la servitorii care așteaptă și la lumea care s-a oprit în stradă.

Ne conduce în sala cea mare, apoi ne duce în camera portarului, ca să putem fi singuri. Acolo e o masă, un scaun și un pupitru pentru scris mesaje și calcule. Mă sprijin de masă, istovită dintr-odată.

— Draga mea, ia loc, îmi spune ea cu blândețe. Sir William.

Doriți un pahar cu bere slabă? Sau vin?

Nu pot să mă așez. Simt că, dacă m-aș așeza, ei ar trânti ușa și nu mi-ar mai da drumul niciodată. Stau în picioare, stângace, spatele mă doare de la stat în șa timp de două zile și simt cum mă cuprinde o teamă dureroasă.

— Nu sunt liberă? abia pot să vorbesc, îmi simt buzele umflate și țepene, ca și cum cineva m-ar fi lovit cu putere peste față. Credeam că sun liberă.

Ea clatină din cap.

— Ești în grija mea, cum e bietul tău nepoțel în grija bunicii lui, la Hanworth. Dar regina nu te eliberează. A trebuit să promit să te țin închisă.

— Nu pot, izbucnesc.

Simt cum îmi țâșnesc lacrimile și îmi scapă un hohot de plâns care mă scutură toată.

— Bunico, nu pot să stau închisă. Trebuie să pot ieși. Nu pot îndura să fiu ținută într-o cameră mică, ca o păpușă în cufăr. Nu pot îndura, bunico. Am să mor. Jur că am să mor dacă nu pot călări, nu mă pot plimba la aer și nu pot fi liberă.

Ea încuviințează din cap, palidă. Îi aruncă o privire lui sir William și spune:

— Ați ținut-o într-o odaie prea mică?

El ridică din umeri, furios.

— Ce puteam să fac? Mi s-a poruncit să o las să se plimbe în grădină doar atât cât să nu se îmbolnăvească. Dar am lăsat-o să iasă toată ziua, în fiecare zi, cât am putut de mult. Au poruncit să aibă doar o odaie, una mică, și o slujnică și să nu primească mesaje sau vizite sau prieteni. Nu ar fi trebuit să vorbească nici măcar cu servitorii mei. Nici eu nu trebuia să-i vorbesc deloc.

Bunica mea se întoarce către mine.

— Nu plânge, Mary, spune ea cu glas hotărât. O să facem tot ce putem. Cel puțin, ești în grija mea și poți să stai cu mine și copiii mei: Susan și Peregrine. Și o să putem să vorbim liber, să studiem, să scriem și să gândim.

— Trebuie să fiu liberă, șoptesc. Trebuie să fiu liberă.

Bunica vitregă se uită la sir William.

— Chiar acum plecam la Greenwich, repetă ea. Lady Mary poate să vină cu mine. Vine vreun car cu lucrurile ei din urmă? Sau trimiteți totul la Greenwich?

— Nu are mai nimic, izbucnește sir William. A venit la mine cu mâna goală, aproape. Câteva tapiserii, o pernă sau două.

Bunica mea cugetă la cele auzite, mutându-și privirea de la mine la el.

— Deci unde sunt lucrurile ei? Unde e moștenirea ei? Mama ei a fost prințesă de sânge, a avut un palat plin cu averi. E o familie bogată. Au avut case și pământuri și concesionări și privilegii. Unde sunt rochiile și giuvaierele ei de la curte?

Sir William clatină din cap.

— Tot ce știu e că la mine a venit ca o femeie săracă și nu au trimis nimic în urma ei. O să vă trimit toate lucrurile pe care le are. Îmi pare rău că nu sunt mai multe, milady.

Face un semn din cap către mine.

— Vă voi da orice vă face trebuință de la Chequers, se oferă el. Trebuie doar să cereți.

— Nu vreau nimic, spun, clătinând din cap. Nu vreau nimic, în afară de libertate. Credeam că sunt liberă.

— O să mănânci ceva, apoi vom porni în josul râului, către Greenwich, declară bunica. Apoi o să vedem de camerele, mobila și veșmintele tale. Maiestatea Sa ne va da ce lipsește, iar eu voi vorbi cu William Cecil însuși despre averea și libertatea ta. Nu-ți fie teamă. Vei fi liberă, draga mea, îți jur: tu, sora ta și băieții ei, de asemenea.

O privesc pe femeia care a fost exilată și persecutată pentru credința ei, pe femeia care s-a căsătorit cu cineva de rang inferior ca să poată iubi liber și trăi liber.

— Te rog, ajută-ne, bunico, spun în șoaptă. Îi voi promite orice reginei dacă mă eliberează. Și pe Katherine, biata mea soră.

* * *

Când urc pe barja Suffolk simt că mă întorc în trecut, când mergeam în josul râului, la Greenwich, împreună cu întreaga curte, sau când priveam pajiștile care ni se perindau prin fața

ochilor când mergeam în amonte, către Richmond. E o zi foarte călduroasă și în fierbințeala asta nu adie nicio boare pe deasupra orașului urât mirositor, dar e plăcut să te afli în mijlocul apei, cu tenda din mătase fluturând în briza răcoritoare care bate în susul râului, dinspre mare. Pescărușii țipă deasupra capetelor noastre și toate clopotele Londrei bat ora, ca și cum ar sărbători libertatea mea. Mă bine dispun când trecem pe lângă zidurile de piatră binecunoscute ale Turnului și pe lângă intrarea dinspre apă, cu poarta-ghilotină de la zăgaz. Cel puțin, nu trebuie să fac drumul anevoios către încăperile din temniță. Sunt în grija bunicii mele vitrege, dar mă îndrept către un palat regal pe barja ei, iar soarele-mi scaldă chipul și vântul sărat îmi adie prin păr și pot să văd mai mult decât un pătrățel de cer.

Râul se lărgește pe măsură ce ne apropiem de Greenwich, apoi văd palatul preferat al neamului Tudor – palatul nostru preferat – ca un țărm din vis, ca și cum ar pluti pe apă, cu cheiurile aurii de la soare, cu ușile masive deschise. Pare atât de bogat, prietenos și liniștit, încât nu pot să cred că o să semene cu o temniță – nu acest palat frumos cu ușile larg deschise către grădini, pajiști și livezi.

Elisabeta nu se află aici. E în voiaj, la castelul Farnham, la Guildford, și doar câțiva servitori sunt la datorie, ocupați cu înmiresmarea încăperilor, curățarea ierburilor aromatice vechi și prăfuite și aranjatul de frunze și ierburi verzi prin toate încăperile publice. Servitorii bunicii o așteaptă și se aliniază lângă apartamentele ei din palat, făcându-mi și mie reverențe când intru, alături de ea. Aproape că uitasem de câți servitori e nevoie să se ocupe de câteva camere și de o femeie pretențioasă. Sunt atât de obișnuită cu odaia mea aglomerată și cu singura mea slujnică, sunt atât de obișnuită cu o singură fereastră care-mi permite să văd un mic pătrat de cer și cu tăcerea. Bunica merge înainte către sala ei privată, se așază pe scaunul de pe piedestal și-mi face semn să stau lângă ea. Suntem spălați pe mâini cu apă dintr-o carafa și un ulcior de argint și ne sunt aduse bere slabă rece și un platou de fructe și carne, iar intendentul de la Greenwich îi dă raportul bunicii

despre cum e administrat apartamentul ei de aici, despre absența fără permisiune a unui servitor și despre creșterea prețului vinului.

Nu mi-e foame. Ochii ei ageri mă privesc în timp ce ascultă spusele intendentului și, când el termină, face o plecăciune și se retrage, îmi spune:

— Trebuie să mănânci, draga mea.

— Nu mi-e foame, spun.

— Trebuie să-ți fie, insistă ea. Ai făcut drum lung călare, apoi drumul cu barja. Vei învinge doar dacă supraviețuiești și înflorești. Dacă te înfometezi și te prăbușești, faci doar munca inamicilor tăi.

— Eu n-am inamici, spun cu hotărâre. Nu mi-am făcut niciunul cât am fost în slujba reginei și m-am măritat din iubire cu un bărbat care era liber să mă iubească. Nu am rivali și nici dușmani și tot sunt întemnițată de doi ani. Nimeni nu m-a acuzat de nimic, nimeni n-a depus mărturie împotriva mea. Nimeni nu are vreun motiv să mă urască.

Ea încuviințează.

— Știu. Nu putem vorbi despre asta aici. Dar, oricum, trebuie să mănânci. Trebuie să-ți pui în minte să supraviețuiești…

Nu spune „și să trăiești mai mult decât Elisabeta”, dar știm amândouă că la asta se gândește.

— Așa voi face, spun.

Îi zâmbesc scurt. Hotărârea ei – voința unui supraviețuitor – trebuie să fie un model pentru mine.

— Tu așa ai făcut.

Face un gest straniu, o ridicare din umeri moștenită de la mama ei spaniolă, vestit de frumoasă.

— Un curtean trebuie să știe să supraviețuiască. M-am născut și am crescut la curte și sper să mor în așternuturi de mătase, în favorurile curții.

— Eu pot să fiu sigură doar de o înmormântare plină de fast, spun cu amărăciune. Oriunde aș muri. Reginei îi place să-i onoreze pe cei din familie după ce mor și e ea în siguranță.

Scoate un hohot scurt de râs.

— Taci, spune ea. Dacă poți să râzi, atunci poți și să mănânci. Mi se spune că sora ta e cuprinsă de durere și nu mănâncă. Nu așa se obține o victorie. O să-i scriu și o să-i dau și ei sfatul acesta. E lucrul pe care prietena mea, regina Kateryn, îl știa; e un lucru pe care și mama ta îl știa. O femeie înțeleaptă trăiește mult și speră la o schimbare.

[92] Palatul Greenwich, toamna anului 1567

Camerele mele de la Greenwich sunt mobilate cum trebuie și însăși regina îmi trimite niște vase de argint pentru berea slabă și vin, după ce bunica mea vitregă îi trimite lui William Cecil o listă cu lucrurile de care aveam nevoie. Cred că-i spune fără ocolișuri cât de săracă sunt. Cred că-l asigură cu hotărâre că ne pricepem foarte bine să ne ocupăm de o casă. Bunica mea vitregă a pierdut toate lucrurile de preț în anii de exil petrecuți pe continent, când a fost mereu cu un pas înaintea spionilor papistași, care ar fi târât-o înapoi în Anglia la un proces pentru erezie. Acum e hotărâtă ca nimeni din familia ei să nu mai sufere. Are parte de toate favorurile la curtea Elisabetei, așa că așteaptă întoarcerea curtenilor la Greenwich ca să ceară eliberarea mea. E convinsă că voi fi grațiată, că Ned va putea să se întoarcă la Hanworth, că sora mea, Katherine și Thomas li se vor alătura lui și lui Teddy, că familia va fi liberă și din nou împreună. Crede că devotamentul adevărat al Elisabetei pentru credința protestantă va fi mai puternic decât iubirea ce i-o poartă verișoarei papistașe, decât loialitatea ei față de Maria, regina Scoției, decât apărarea ei temătoare a drepturilor reginelor, chiar și ale uneia care a făcut atât de puțin să le merite.

— Fii curajoasă! îmi spune ducesa când mă vede că mă plimb îngândurată prin grădină, privind către râul unde vasele își întind pânzele și dau drumul la parâme, arătând ca și cum

s-ar pregăti să-și ia zborul, libere ca păsările care zboară în jurul catargelor. Fii curajoasă! O să mergi unde poftești la primăvară, jur. O să vorbesc pentru soțul tău, pentru sora ta, pentru cumnatul tău și pentru cei doi băieței nevinovați. Viața ta nu se va sfârși în temniță, ca aceea a bietei tale surori, Jane. Vei fi liberă, crede-mă!

O cred. Soțul ei, Richard Bertie, face o plecăciune, îmi sărută mâna și-mi spune că vor veni timpuri mai bune. Toți suferă în această lume tulbure, dar Dumnezeu îi răsplătește pe cei ce îi sunt credincioși. Îmi amintește că bunica mea vitregă a fost chemată acasă când religia ei a devenit credința Angliei și, peste noapte, nu a mai fost o eretică damnată, ci una dintre cei aleși.

— Mai mult, îmi spune bunica, Elisabeta nu poate strânge oștire pentru Maria, regina Scoției. Le-a dat celor din neamul Hamilton o mulțime de bani, dar ei nu vor să strângă oștire pentru Maria. A cerut ca nicio țară de pe continent să nu mai pună nimic la dispoziția Scoției. Dar nici măcar francezii, fosta familie a Mariei, nu vor să sprijine blocada asupra Scoției. Fără sprijinul Spaniei, fără Franța, Elisabeta nu poate face nimic pentru verișoara ei: nu poate să acționeze de una singură.

— Sau, în orice caz, nu are curajul, adaugă Richard Bertie cu glas scăzut.

Bunica mea râde și-l plesnește pe soțul ei peste mână.

— Nu e în interesul Angliei să o urce înapoi pe tron pe regina papistașă, spune ea. Regina, regina noastră, nu va face niciodată ceva împotriva intereselor țării protestante. Oriunde tânjește inima ei să fie, mâna îi e întotdeauna sigură. Poți să fii sigur de asta.

— Pot să fiu sigur de William Cecil, spune Richard Bertie. Inima lui nu tânjește după o papistață la ananghie.

— Și, între timp, întreb eu, ce se întâmplă cu Maria, fosta regină a Scoției?

Bunica ridică din umeri, ca și cum ar spune: „Cui îi pasă?”.

— E în temniță, spune ea. Trebuie să-i fie dor de fiul la care a renunțat; trebuie să fie îndurerată pentru pruncii pe care i-a

pierdut. Trebuie că și-a dat seama că a fost o netoată. Dumnezeule, trebuie să regrete din tot sufletul că s-a căsătorit cu băiatul acela depravat și apoi a permis să fie ucis, apoi s-a căsătorit cu ucigașul lui.

— Nu știu să existe dovezi că l-a ucis pe Lord Darnley, spun eu.

Bunica ridică din sprâncene.

— Atunci, cine a făcut-o? întreabă ea. Cine ar avea foloase de pe urma morții acelui tânăr bun de nimic, dacă nu soția lui asuprită și ibovnicul ei?

Deschid gura să mă împotrivesc, dar nu mai zic nimic. Nu cunosc adevărul despre această chestiune, nu știu ce ar fi putut și ce nu ar fi putut să facă verișoara mea cea periculoasă și frumoasă. Dar știu că ea, la fel ca mine și Katherine, își va urî temnița, va lovi în gratii ca o pasăre speriată. Știu că va fi ca noi, hotărâtă să fie liberă. Știu că ea, la fel ca noi, va face orice pentru libertate, în asta stă singura noastră putere. Prin asta, suntem un pericol pentru noi însene.

* * *

Cred că eu și Katherine avem o șansă. Ghinionul care s-a abătut asupra noastră încă de când Jane a pornit în susul râului către Syon, pe barja familiei Dudley, și nu li s-a opus când i-au pus coroana pe capul mititel, s-a risipit în sfârșit. Sora mea e eliberată, dintr-odată, prin moartea bătrânului ei paznic și temnicer. Acest lucru îi surprinde doar pe cei care au sperat s-o închidă pe sora mea și să nu se mai gândească niciodată la ea. Bietul Wentworth avea mai bine de șaptezeci de ani: s-a supărat că trebuie să cheltuie prea mult cu ea, s-a rugat să nu se aștepte nimeni s-o facă, iar acum a scăpat de datorie, trecând la odihna veșnică.

Sunt atât de obișnuită cu veștile rele, că mă cuprinde spaima când o văd pe bunica mea că se îndreaptă către mine, pe aleea cu pietriș greblat, la început de septembrie, ducând în mână o singură foaie de hârtie. Dintr-odată, simt că ceva nu e în regulă. Primul meu gând e la Thomas Keyes, soțul

meu, întemnițat la Fleet, apoi mă gândesc la sora mea, Katherine și la băiețelul ei.

Alerg către ea, iar ghetele mele mici fac zgomot pe pietrișul aleii.

— Bunico! Sunt vești rele?

Ea încearcă să zâmbească.

— O, Mary! Tu citești gândurile, precum piticii de la bâlci?

— Spune-mi! îi zic.

— Draga mea, așază-te.

Îmi e din ce în ce mai teamă. Mergem spre o băncuță de piatră așezată într-un umbrar, al cărui gard viu e plin de frunze aurii. Mă cațăr pe bancă s-o mulțumesc, apoi mă întorc spre ea:

— Spune-mi!

Ea desface scrisoarea.

— E vorba de sora ta. E vorba de biata ta soră dragă.

E o scrisoare de la executorul testamentului bătrânului, un om fără importanță, prins în mijlocul unor evenimente importante. Îi scrie lui William Cecil să-i spună că văduva Wentworth nu-și poate lua sarcina de a-i ține pe Katherine și pe fiul ei, chiar dacă o iubește ca pe o fiică. Domnul Roke Green mai spune, într-o doară, că nu a primit instrucțiuni în legătură cu locul unde trebuie să meargă Katherine sau cu ce dorește regina pentru ea. El însuși e mult prea sărac, traiul lui modest nu-i permite să găzduiască o doamnă atât de importantă. Și el este văduv, dar, dacă ar fi avut o soție, ar fi putut să-i ofere un refugiu sărăcăcios. Desigur, nimeni nu i-ar permite să vină cu el fără o doamnă de-a casei care s-o slujească, iar casa lui e mică și înghesuită și el însuși e un om sărac. Și totuși – totuși – aceasta e a treia scrisoare pe care o trimite, fără ca cineva să-i spună ce are de făcut! În timp ce următoarea destinație a lui Katherine e hotărâtă de către nobilii de la curte, în timp ce Katherine nu are, pur și simplu, unde să se ducă – ar trebui s-o invite la el acasă? Nu spune asta ca să ceară compasiune sau să aducă vreun prejudiciu cauzei ei sau pretențiilor ei. Dar e tânără și fragilă, frumoasă și nespus de slabă, se înfometează, disperată că nu-și va mai

vedea soțul și fiul vreodată. Abia dacă se dă jos din pat și foarte rar se oprește din plâns. I se permite domnului Roke Green să-i ofere un adăpost cât regina, în înțelepciunea ei, se hotărăște ce e de făcut cu această biată doamnă slăbită? Pentru că nu poate să rămână unde se află acum și va muri dacă e neglijată în continuare.

Îi întind scrisoarea bunicii mele.

— Nu are unde să se ducă, spun eu pe ton egal.

Chipul ei se luminează.

— Așa zice.

— Dar pari mulțumită.

— Da, pentru că asta e șansa noastră s-o eliberăm, cred.

Simt cum inima începe să-mi bată cu putere.

— Crezi că ar permită așa ceva? O s-o inviți aici?

Îmi zâmbește.

— De ce nu? După cum am fost preveniți, nu are unde să se ducă.

* * *

Bunica mea îi scrie reginei, îi scrie lui William Cecil, îi scrie lui Robert Dudley. Curtea se află la castelul Windsor. Își amână întoarcerea la Londra, vremea e atât de frumoasă, nimeni nu dorește să se întoarcă și să înfrunte problema susținerii reginei Scoției – o verișoară! un monarh! – fără să se opună lorzilor scoțieni, cei de aceeași religie cu noi. Elisabeta nu știe ce să facă și preferă să tărăgăneze lucrurile rămânând la Windsor și flirtând cu Robert Dudley. Bunica mea trebuie să scrie scrisori pentru o curte care nu e dispusă să se ocupe de probleme spinoase. Așa că le oferă o soluție, o soluție simplă: Katherine poate să vină să stea cu bunica ei și să-l aducă și pe băiețelul ei cu ea. Ned poate fi lăsat în grija mamei lui, la Hanworth. Thomas Keyes va fi trimis la familia lui în Kent. Ne vom angaja cu toții să nu cauzăm neplăceri, să nu trimitem scrisori, să nu ținem legătura cu nicio putere sau facțiune; vom trăi ca niște oameni simpli și – de vreme ce n-am comis nicio fărădelege – ar trebui să fim liberi.

Trimite scrisorile: lui William Cecil, la casa lui cea nouă și

iubită, Burghley house; lui Robert Dudley, care o slujește în pas de dans pe regină, la Windsor; și chiar reginei aflate în voiaj, apoi așteptăm, plini de speranță, un răspuns.

* * *

Răspunsul lui William Cecil sosește imediat. Cei doi amanți secreți, Dudley și Elisabeta, trebuie să fi hotărât să-l lase pe el să ne răspundă. Fericirea lor, libertatea de care se bucură pe câmpurile aurii ale Angliei, după strânsul recoltei, nu trebuie deranjate. Vremea e bună, vânătoarea merge bine, niciunul dintre ei nu are poftă să se ocupe de treburile statului. Elisabeta sărbătorește încă un an în care l-a ținut pe Dudley în sclavie. Știu că Robert Dudley va fi în favoarea eliberării lui Katherine, dar numai când va simți că poate s-o facă fără să iște necazuri. Nu va lăsa ca fericirea reginei să fie umbrită de nimic, atunci când e fericită cu el.

William Cecil scris răspunsul cu mâna lui, spunând că sora mea, Katherine, încă nu poate să vină la noi. Scrie „încă” și subliniază. Fiindcă în acest anotimp urmează să fie găzduită la un om bun și credincios, sir Owen Hopton, la Cockfield Hall, în Suffolk.

— Dumnezeule, cine e? întreabă bunica mea cu năduf. De unde îi tot scot pe acești neica-nimeni, buni de nimic?

— La Cockfield Hall, în Suffolk, spun eu, citind scrisoarea peste umărul ei. Privește…

Îi arăt o frază scurtă:

Maiestatea Sa stăruie ca lady Katherine și fiul ei să fie ținuți complet izolați. Niciunul nu primește scrisori, daruri, oaspeți, vizitatori sau soli din partea vreunei puteri străine.

Bunica se uită la mine.

— Ce-și închipuie că ar face? Mă întreabă. Nu știu că e atât de îndurerată, că abia mai vorbește? Că mănâncă atât de puțin, că și-a pierdut puterile? Că abia se ridică din pat, că plânge tot timpul?

Îmi înghit durerea la gândul că sora mea, singură din nou, e

mutată încă mai departe de mine.

— Le-ai spus?

— Sigur că le-am spus. Și, oricum, Cecil știe tot.

— Ce vrea regina de la noi? întreb. Vrea doar să murim în temniță, în tăcere, în vreun loc uitat de lume, unde nimeni nu se va plânge dacă murim de tristețe?

Bunica vitregă nu-mi răspunde. Mă privește fără expresie, de parcă n-ar avea nimic de zis. Îmi dau seama că, în izbucnirea mea, am spus adevărul, iar ea nu vrea să-l tăgăduiască.

Curtea se întoarce la Hampton Court, dar bunica mea nu e chemată.

— Nu vreau să cazi în dizgrație din cauza mea, îi spun. Știu că trebuie să te gândești la copiii tăi, Peregrine și Susan; știu că trebuie să fie în siguranță. Nu poți să abați asupra casei tale dizgrația care le urmărește pe verișoarele Elisabetei.

Ea își înclină capul și-mi zâmbește în felul ei greu de deslușit.

— Am avut necazuri mai mari, știi, spune ea. Am slujit-o pe regina care a învățat-o pe Elisabeta toată cartea cu care se fălește acum atât de mult. Am slujit-o pe regina care i-a arătat Elisabetei cum să conducă. Am slujit-o pe regina care a scris cartea de rugăciuni și a învățat-o pe Elisabeta – și pe sora ta, Jane – teologia. Am slujit-o când a fost acuzată de erezie și trădare. N-o uit niciodată pe Kateryn Parr și nu am de gând să mă tem de Elisabeta acum.

— Eu mă tem de ea, mărturisesc și, dintr-odată, simt o eliberare stranie de sfidarea care m-a însoțit de-a lungul întregii vieți, încă de când am fost folosită drept pion în alianțele familiei mele, când eram doar o fetiță, prea mică să încuviințeze, la care s-a renunțat pentru o alianță cu Arthur Grey. N-o să mă prefac curajoasă. Mi-e teamă de ea. Cred că ea îmi va aduce sfârșitul. Cred că deja mi l-a adus. Cred că îmi dorește moartea, la fel și lui Katherine, și că asta și-a dorit mereu.

Bunica mea cea neclintită îmi oferă cel mai strălucitor

zâmbet al ei.

— Supravieţuieşte, îmi aminteşte ea. Supravieţuieşte şi speră la vremuri mai bune.

* * *

Acestea nu sunt vremuri mai bune pentru cei de aceeaşi religie cu noi, din Franţa. Regele, dominat de familia sa – familia Guise – îi persecută pe cei de credinţa noastră până când aceştia se revoltă şi pornesc o răscoală sfântă. Desigur, Anglia, cea mai mare putere protestantă, ar trebui să le trimită hughenoţilor arme şi bani, ar trebui să le trimită o oştire ca să-i dea jos de pe tron pe conducătorii papistaşi. Dar Elisabeta, ca întotdeauna, nu poate face o treabă decât pe jumătate. Ştie că ar trebui să-i împiedice pe conducătorii papistaşi ai Franţei de la a-i ucide şi a-i distruge pe cei de aceeaşi religie cu ea. Dar protestanţii din Scoţia au răsturnat-o pe verişoara ei, regina franţuzoaică Guise, iar ea nu poate să tolereze o astfel de ameninţare la adresa puterii regale. Ştie că ar trebui să fie duşmanul Papei, care – se spune – o va anatemiza: va fi demnă de dispreţ, va putea fi ucisă în licit. Dar unul dintre conducătorii protestanţi din Scoţia, John Knox, e cel care le numeşte pe ea şi pe regina Maria a Scoţiei „o liotă de femei monstruoase” care nu au priceperea de a conduce şi îi îndeamnă pe toţi bărbaţii cu judecată dreaptă să se răscoale împotriva lor. Elisabeta e atât de mâniată de această lipsă de respect, are judecata atât de încurcată, că îl urăşte pe John Knox mai tare decât pe Papă şi e de părere că trebuie să stea alături de Maria, regina Scoţiei, o regină ca şi ea, şi să i se împotrivească lui.

* * *

Îi trimit un răvaş surorii mele, pe care-l duce slujitorul cel mai credincios al lui Richard Bertie, ascuns în talpa ciorapului. Nu mă îndoiesc că, până va ajunge la Katherine, o să miroasă puternic a sudoare. Nu ştiu dacă va putea să-mi răspundă. Nu ştiu nici măcar dacă o să mai fie în viaţă când o să ajungă la ea. Nu ştiu cum se simte.

Draga mea soră,

Mă rog pentru tine, draga mea Katherine, în aceste clipe de necaz. Eu trăiesc bine și bunica noastră vitregă, ducesa de Suffolk, se poartă bine cu mine aici, la Greenwich. Stau în apartamentele ei și am voie să mă plimb în grădină și pe malul râului. Nu pot să primesc vizite, dar mă bucur de compania lui Peregrine și a lui Susan.

Le scriu mereu atât reginei Elisabeta, cât și nobililor de la curte, cerând să fim eliberate, noi și Ned Seymour și bietul meu soț, Thomas Keyes. Te rog, nu-mi reproșa, nici măcar în gând, că m-am căsătorit cu el. E un om atât de bun, Katherine, și mă iubește atât de mult. Căsătoria noastră a însemnat un dezastru pentru el. Aș anula-o, dacă asta l-ar scăpa din temniță. Dar nu pentru alt motiv.

Aud că ești plăpândă și slăbită. Te rog, te rog, luptă pentru viață. Mănâncă, plimbă-te, joacă-te cu fiul tău. Trebuie să trăim, Katherine. Jane a spus „învață să mori”, dar asta a fost doar când fusese condamnată la moarte și nu mai avea cale de scăpare. A greșit. Nu trebuie să învățăm să murim. Eu vreau să trăiesc. Vreau ca tu să trăiești. Eu voi trăi. Mă rog la Dumnezeu, care ne aude toate rugăciunile și pentru care suntem mai însemnați decât micile vrăbii care cad, ca tu și cu mine să trăim și să fim împreună într-o bună zi. Când văd vrăbiile de pe gardurile vii din jurul luncilor de lângă palatul Greenwich, mă gândesc la cânepari lui Janey și la dragostea ta pentru sălbăticiuni și mă rog să fim la fel de libere ca păsările într-o zi. Nu-ți mai scriu. Adio, dragă soră fiindcă mă rog să te văd curând și să fim amândouă sănătoase și fericite.

M.

Omul lui Bertie îmi spune că scrisoarea a ajuns în dormitorul ei între lemnele pentru foc, dar nu are cum să știe dacă ea a citit-o, iar eu nu primesc răspuns.

[93] Palatul Greenwich, iarna anului 1567

Nu suntem chemați la curte, la Westminster, nici bunica mea, nici copiii ei, nici eu, dar bârfele își croiesc drum în josul râului, de la un servitor la altul, aduse de negustori ambulanți, de vânzători de lumânări și răspândite de lăptărese. Toți locuitorii Londrei, printre care și noi, știu că Elisabeta se pregătește să se căsătorească, în sfârșit, și că l-a ales pe Charles al II-lea, arhiducele de Austria, fiul răposatului Ferdinand, Sfântul Împărat Roman.

Va fi o alianță solidă, care va uni Anglia cu marea putere europeană, Habsburgii. Ne va feri de invazia oricărei puteri de pe continent, ne va face invulnerabili în fața ostilității Papei. Va însemna repunerea noastră în drepturi în rândurile lumii creștine, nu vom mai fi străinii eretici pentru credincioșii de pe continent. Putem s-o ajutăm pe Maria, regina Scoției, sau nu, după cum dorim. Căderea sau preamărirea ei nu vor fi o amenințare pentru noi când îi vom avea pe habsburgi drept aliați.

Vom primi acest lucru fără a plăti mai nimic. Elisabeta nu va fi nevoită să-și schimbe religia, țara nu-și va schimba religia. Ea nu va trebui să-l considere pe el, fiindu-i soț, superiorul ei. Nu va fi prinț consort. El e al doilea născut între fii, așa că e obișnuit să fie pe locul al doilea. Și, poate lucrul cel mai bun, arhiducele nu-și va schimba religia, își va practica credința în taină, va fi o capelă la fiecare palat regal, iar un preot va călători împreună cu el. Acesta va ține liturghia, dar nu va forța pe nimeni să ia parte la ea. Noi vom arăta, cum și trebuie, în această țară care a fost papistașă, apoi protestantă, apoi papistașă, apoi iar protestantă, schimbându-se iar și iar după conducătorul ei, că putem să trăim în armonie. Că există doar un Dumnezeu, dar mai multe feluri de a vorbi. Că voia lui Dumnezeu este să ne iubim unii pe alții. Nicăieri nu spune Isus că trebuie să ne persecutăm unii pe alții până la moarte. Niciun pasaj din Biblie nu cerea

moartea lui Jane; nicio lege a oamenilor și nici Dumnezeu nu cere să fim întemnițați.

Dar eu nu mă las ispitită de perspectiva strălucitoare pe care o oferă verișoara mea, Elisabeta. Dacă aș fi liberă, nu mi-aș pierde nicio clipă cu asta. Elisabeta convinge Consiliul că are de gând să se căsătorească cu arhiducele. Pe mine nu m-ar convinge în ruptul capului că va pune un alt bărbat în locul lui Robert Dudley; dar membrii Micului Consiliu sunt teribil de ușurați de această soluție pentru moștenire, și apoi, ca să-i amăgească mai mult, ea le cere părerea și sfatul.

Face lucrul acesta mai mult ca să-i mulțumească pe nobili și pe cei din Camera Comunelor, care i-au cerut anul trecut să numească un succesor și au stăruit ca acesta să fie un protestant legitim – sora mea, Katherine. Iar acum Elisabeta, ca un șarlatan de la bâlci, care face monedele de aramă să iasă din buzunarele celor creduli, spune că le-a ascultat sfatul de-a se căsători, că are de gând să se mărite cu un papistaș habsburg, că perechea fericită (fără îndoială) va aduce pe lume un prunc la bătrânețe, așa că ea nu trebuie să o numească nici pe Maria, regina Scoției – prizonieră pe insula ei –, și nici pe Katherine – închisă cu sir Owen. Dar Elisabeta poate să promită că o să aibă un copil, un frumos fiu, care va fi nepotul Sfântului Împărat Roman și al lui Henric al VIII-lea și toată lumea poate să se bucure că iubirea a putut, acolo unde ura n-a reușit, să-i facă pe papistași și pe protestanți să trăiască din nou în armonie, iar toată lumea poate să fie fericită – mai puțin, desigur, eu, Katherine și Maria, regina Scoției. Noi trei vom rămâne în temniță pentru totdeauna și vom fi (cu toată speranța) uitate.

Crâmpeiele și vorbele cu iz de bârfă vin de la Londra și pleacă mai departe – în întregul regat. Chiar dacă Elisabeta, regina, pare să fie pregătită și doritoare să se mărite de dragul țării, chiar dacă l-a convins pe Sfântul Împărat Roman că îl va lua de soț pe fratele lui, consiliul e împărțit și, folosindu-se de nesiguranța lor drept scut, Elisabeta își ascunde hotărârea de a trăi și a muri necăsătorită. Vărul ei,

Thomas Howard, ducele de Norfolk, spune că nu ar fi niciun pericol pentru regat, ci doar câștiguri în urma căsătoriei cu prințul cel puternic, iar credința lui nu e o piedică. Arhiducele a făcut atâtea oferte și a promis atât de multe, încât putem să trecem cu vederea că soțul reginei e un papistaș, care asistă la liturghie în privat. Lucrurile nu stau chiar așa, spun ceilalți din Consiliu: Francies Knollys, protestantul neclintit, Robert Dudley, susținătorul neclintit al neamului Dudley. Nobilii protestanți, sir William Herbert, conte de Pembroke și sir William Parr, marchiz de Northampton, își unesc glasurile, avertizând-o pe regină că țara nu va tolera un soț papistaș, nu va bea în sănătatea fiului pe jumătate papistaș din leagăn. Robert Dudley lasă să se înțeleagă și că un moștenitor străin nu e o idee prea atrăgătoare. Cineva îi spune reginei că e urât, că toți habsburgii au bărbia teribil de ascuțită; chiar vrea să se căsătorească cu un bărbat care seamănă cu o veveriță?

Chiar înainte de Crăciun, Elisabeta îi trimite mesaj Sfântului Împărat Roman, spunându-i, în sfârșit, că nu se poate căsători cu fratele lui, arhiducele Charles. Desigur, întregul neam habsburg e peste măsură de jignit, și întreaga lume papistașă o privește pe Elisabeta drept neclintită și pe veci eretică. Ar fi fost mai bine pentru noi toți dacă nu s-ar fi angajat în această șaradă, pretinzând că dorește să se căsătorească. Acum ne consideră perfizi. Francezii, care persecută orice protestant din regatul lor, sunt printre cei mai jigniți, iar Elisabeta, din nou, nu are moștenitor, cu excepția reginei Mary cea deposedată de tron și întemnițată și a bietei mele surori, aflate tot în temniță. Ne-am întors în punctul unde părem să fim tot timpul – la joaca cu moștenirea tronului, astfel încât Elisabeta să rămână liberă să-l iubească pe Robert Dudley.

[94] Palatul Greenwich, primăvara anului 1568

Sir Owen Hopton, noul temnicer al lui Katherine, îi scrie lui

William Cecil, implorându-l să trimită un doctor de la Londra la Suffolk. Sora mea, care e pe zi ce trece mai slăbită din pricina înfometării, este grav bolnavă acum.

Dr. Symondes a fost trimis s-o vadă pe doamna, scrie Cecil cu diplomație, fără să menționeze cine a luat hotărârea costisitoare de a-l trimite pe cel mai bun doctor din Londra la sora mea. *Dar aceasta nu este prima lui vizită și nu trage prea mari speranțe. Ar trebui să ne rugăm pentru sufletul ei*.

— Trebuie să merg la ea, îi spun bunicii vitrege. Trebuie să-i scrii lui Cecil și să-i ceri permisiunea să-i fiu alături. Nu va refuza. Știe că nu se poate să moară singură. Trebuie să merg.

Ea e palidă de neliniște.

— Știu. Știu. O să-i scriu, poți să-i scrii și tu și trimitem de îndată scrisorile.

— Pot să pornesc fără îngăduința lui? Pot să plec acum?

Ea își frânge mâinile.

— Nu îndrăznim, spune. Dacă regina aude că ți-am dat voie să pleci din casa mea fără știrea ei, o să te ia de lângă mine și cine știe unde o să te ducă?

— E pe moarte! spun cu glas egal. Nu îmi este îngăduit să-mi iau adio de la sora mea, care e pe moarte? Ultima din familia mea?

Îmi întinde o foaie de hârtie.

— Scrie, spune ea răspicat. Și vom pleca de îndată ce ni se îngăduie.

Nu ni se îngăduie. Primim o legătură de scrisori, venite din oficiul lui William Cecil. Deasupra, a pus un răvaș scris cu o mână sigură. *Mă tem că, și dacă ați fi pornit de îndată, ați fi ajuns prea târziu. Lady Katherine a murit*.

Mă uit la bunica mea vitregă de parcă nu-mi vine să cred că o astfel de veste poate fi dată atât de scurt. Niciun cuvânt compătimitor, niciun cuvânt care să recunoască tragedia pierderii unei tinere, de doar douăzeci și șapte de ani. Sora mea. Sora mea cea frumoasă, veselă, iubitoare, cu sânge

regal.

Bunica mea desface panglica cu care sunt legate hârtiile și spune:

— E o descriere a ultimelor ore din viața ei. Dumnezeu s-o binecuvânteze, copil frumos. Vrei să ți-o citesc?

Mă cațăr pe locul de la fereastra camerei ei.

— Te rog, spun fără vlagă.

Mă mir că nu plâng, apoi îmi dau seama că mi-am petrecut întreaga viață la umbra eșafodului. Nu m-am așteptat vreodată ca vreuna dintre noi să supraviețuiască sub conducerea neamului Tudor. Bunica mea netezește hârtia de pe genunchi și-și drege glasul:

— Spune că s-a pregătit să moară, în timp ce toți din casă o implorau să lupte pentru viața ei. Nu a fost singură, Mary, lady Hopton, a fost cu ea și i-a spus că, cu îndurarea Domnului, va trăi. Dar ea a zis că Domnul nu mai vrea să trăiască și că trebuie îndeplinită voia Lui, nu a ei.

Aruncă o privire spre mine, ca să vadă dacă nu cumva găsesc toate lucrurile acestea de neîndurat. Știu că par calmă; nu simt altceva decât o deznădejde care mă îngheață.

— Dimineața devreme, când abia se lumina de ziuă, a trimis după sir Owen Hopton și l-a rugat să preia niște mesaje din partea ei. A rugat-o pe regină să o ierte că s-a căsătorit fără permisiune, a spus: *Fiți îndurătoare cu copiii mei și nu-i blamați pentru greșeala mea*.

Bunica își ridică din nou privirea către mine. Îi fac semn să continue.

— I-a cerut reginei să fie îndurătoare cu Lord Hertford, soțul ei, și a zis: *Știu că moartea mea va fi o veste cumplită pentru el*. A cerut să fie eliberat și i-a trimis inelul ei de logodnă, un diamant ascuțit și o verighetă cu cinci zale.

— Mi-o amintesc, o întrerup eu. Mi-a arătat-o. A ținut-o mereu la ea.

— I-a fost înapoiată, împreună cu un inel de doliu.

Glasul bunicii se sparge.

— Biata fată. Biata fată dulce și frumoasă. Ce tragedie! Scrie aici că l-a rugat să fie – *așa cum i-am fost eu lui o soție*

iubitoare și credincioasă, să le fie el un tată bun și iubitor copiilor mei. Scrie aici că a cerut să fie făcut inelul de doliu cu portretul ei cu câteva luni în urmă – știa că e pe moarte. L-a gravat pentru el.

Acum m-am aplecat, pe scaun, cu chipul sprijinit de genunchi, ghemuită ca un copil îndurerat, acoperindu-mi ochii cu mâinile. Aproape că mi-aș acoperi și urechile să nu mai aud ultimele cuvinte iubitoare ale surorii mele. Simt că mă cufund adânc în durere.

— Ce scrie? întreb. Ce scrie pe inel?

— *Cât am fost în viață – a ta*.

— Atât? întreb.

Cred că am ajuns la fundul oceanului de tristețe. Apele par să se fi închis deasupra mea.

— Scrie că au tras clopotele pentru ea și că sătenii s-au rugat pentru însănătoșirea ei.

— Mie mi-a lăsat ceva scris?

— A spus: *Adio, soră dragă*.

Aud cuvintele pe care Jane i le-a spus lui Katherine, pe care Katherine mi le spune mie acum. Dar eu nu mai am pe cine să binecuvântez. Acum, că s-a dus Katherine, nu mai am nicio soră. Sunt orfană și singură.

— Apoi a spus: *Doamne, Isuse, primește duhul meu*, și-a închis ochii cu mâna ei și ne-a părăsit.

— Nu știu cum pot să îndur asta, spun încet.

Mă împing către marginea scaunului și cobor pe podea.

— Chiar nu știu cum să îndur asta.

Bunica îmi ia mâinile într-ale ei, dar nu mă strânge în brațe. Știe că durerea pe care o simt este mult, mult peste aceea care poate fi alinată atât de ușor.

— Domnul a dat și Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvântat, îmi spune ea.

* * *

Desigur, verișoara noastră, regina, îi oferă lui Katherine o înmormântare magnifică. Tare mult îi plac înmormântările, mai ales când e vorba despre familia ei! Katherine e

îngropată la biserica din sat, la Yoxford, departe de casă, departe de locul unde odihnește mama ei, departe de capela familiei soțului ei; dar Elisabeta poruncește curții să poarte doliu și reușește să-și pună pe chipul fals o expresie îndurerată. Șaptezeci și șapte de oficiali îndoliați participă, din partea curții, împreună cu un crainic și servitori de la curte; blazonul lui Katherine e expus în biserică pe flamuri, fanioane și banderole. Orice poate înflăcăra o prințesă Tudor se înfăptuiește pentru ea. Katherine, după moarte, e recunoscută și onorată, pe cât a fost de persecutată și ignorată cât timp a fost în viață.

Elisabeta nu-mi îngăduie să particip la înmormântare. Sigur că nu. Își iubește moștenitorii doar când mor înaintea ei. Ultimul lucru pe care-l dorește e ca cineva să arate că, dacă sora mea Katherine a fost prințesă Tudor, atunci și sora ei cea mică este – și e și ultima din neam. Ultimul lucru pe care-l dorește e o verișoară în viață, mai ales când ea o bocește, în văzul lumii, pe una care tocmai a murit în cel mai convenabil mod cu putință. Bunica mea vitregă primește permisiunea să-și ia adio de la Katherine acum, când e moartă, după ce nu i s-a permis acest lucru cât a fost în viață, iar ea pleacă și se întoarce posomorâtă și spune că tragedia vieții ei e să îngroape copii.

Eu stau în camera mea, copleșită de durere. Abia pot să respir de îndurerată ce sunt de pierderea surorii mele și din ură pentru regină. Abia mănânc: cei din casă trebuie să mă convingă să pun ceva în gură, măcar o dată pe zi. Cred că n-ar conta deloc dacă aș muri, fiindcă nu am putut să-mi iau adio de la sora mea și nu pot nici să îngrijesc de copiii ei. Nu pot să fiu cu soțul meu și nici să îngrijesc de copiii lui. Elisabeta m-a făcut la fel de singură ca ea, un copil singur ca și ea, orfană ca și ea. Cred că inima ei trebuie să fie la fel de mică pe cât e a mea, imaginația ei trebuie să se fi oprit la vârsta pe care o avea când a murit mama ei și nimeni nu știa cine e ea. Se poate să fiu mică, dar nu sunt – așa cum e ea – meschină până la moarte.

Cred că nici n-o să mă dau jos din pat până când bunica

bate la ușă și spune:

— Avem un vizitator. Nu vrei să vii în sala de primiri și să vezi cine a venit la tine?

— Cine? întreb morocănoasă, fără să ridic capul de pe pernă.

Bagă capul pe ușă cu un mic zâmbet, primul pe care-l văd de o lună întreagă.

— Sir Owen Hopton, paznicul lui Katherine, a venit să te vadă. L-a dus pe băiatul lui Katherine, Thomas Seymour, la fratele și bunica lui, la Hanworth. I-a dus verighetele și mesajele lui Ned Seymour. Iar acum a venit să te vadă pe tine.

Dau așternuturile deoparte și sar din pat. Slujnica mea intră prin spatele bunicii cu rochia mea cea mică, mânecile și gluga.

— Spune-i să aștepte, vin, zic eu.

Bunica mă lasă să mă îmbrac în grabă și s-o urmez în sala de primiri. Un bărbat înalt, care arată obosit, stă în fața ei, cu bereta într-o mână și un pahar cu vin în cealaltă. Pe podea, lângă ușă, se află un cufăr și o cușcă înaltă, învelită. El lasă paharul cu vin și bereta din mână și face o plecăciune când intru, cu mâna pe inimă.

— Lady Mary, spune el. E o onoare.

Mă dau înapoi când îngenunchează în fața mea, de parcă aș fi regină.

— Vă rog, ridicați-vă, spun.

— Îmi pare rău pentru veștile pe care vi le aduc, spune el ridicându-se, dar rămânând plecat, ca să-mi poată vedea chipul. Am învățat s-o iubesc și s-o respect pe sora voastră în scurtul timp cât casa mi-a fost binecuvântată cu prezența sa. Atât eu, cât și soția mea am fost foarte îndurerați de moartea ei. Am fi făcut orice pentru ea. Orice.

Văd că am dat deoparte propria durere ca să-i răspund. Moartea unei prințese nu e același lucru cu o pierdere personală.

— Înțeleg, spun. Știu că nu puteați face nimic s-o salvați.

— Am făcut tot ce ne-a stat în putere, spune el. Ne-am

asigurat că poate să mănânce. Nu avea poftă de mâncare, dar noi i-am servit bucate din propria bucătărie, chiar dacă nu ni s-au dat bani de bunătăți pentru ea.

Aproape că scrâșnesc din dinți la gândul zgârceniei Elisabetei, dar îi zâmbesc.

— Sunt convinsă că ultima casă în care a stat a fost una bună pentru ea, spun. Și, dacă o să ajung vreodată să trăiesc vremuri mai bune, nu voi uita cât ați fost de mărinimoși cu sora mea.

El clatină din cap.

— Nu, nu caut recompensă, spune el. N-am venit pentru mulțumiri. Când am cunoscut-o pe Katherine, am cunoscut o mare doamnă. A fost un privilegiu.

E o glumă amară să mă gândesc ce-ar fi făcut Katherine dacă ar fi ajuns să aibă însemnătate. Doar ea ar putea să înțeleagă o astfel de glumă posacă. Nu pot decât să dau din cap.

— V-am adus câteva din lucrurile ei, spune el. Soțul ei, contele de Hertford, a spus să vă aduc câteva cărți de-ale ei, o Biblie și niște gramatici. Contele a spus că ar trebui să primiți gramatica italiană, care i-a fost dedicată chiar de cel care-a scris-o surorii voastre mai mari, lady Jane Grey.

— Mulțumesc, spun eu.

— Și v-am adus asta, spune el, ceva mai sfios.

Văd cum privirea bunicii se îndreaptă către cușca din capătul încăperii.

— Doar nu e maimuța! spune ea.

Pentru prima dată după mai multe săptămâni, simt că-mi vine să râd, chiar dacă nu se cuvine în împrejurările de față. Când toată lumea își va aminti de tragedia morții surorii mele, eu îmi voi aminti și de firea ei jucăușă și de farmecul ei. Faptul că executorul ei a umblat trist prin toată Anglia cu o cutie de cărți și un animal de companie într-o cușcă este tipic pentru tânăra care a fost un amestec de mare pasiune și capricii caraghioase.

— Ce ai pentru mine?

— Chiar *este* maimuța, spune el, cu un ochi la bunica mea

vitregă, care spune destul de tare cât să poată fi auzită:

— Nici gând!

— Chiar nu putem s-o ținem la noi, iar ducesa de Somerset a spus că nu vrea s-o țină la Hanworth.

— Iar eu n-o vreau aici! insistă bunica.

El dă la o parte învelitoarea de pe cușcă și iată-l pe Domnul Năsuc, cu chipul lui trist, ca întotdeauna, așezat într-un colț, ca un mic zeu păgân, tremurând din cauza întâmpinării glaciale. Jur că mă recunoaște când mă vede și vine plin de speranță la ușă, făcând un mic gest cu degetele lui negre la vârfuri, ca și cum ar răsuci o cheie.

— Ia uite, vă cunoaște. N-a mai vrut să iasă de când a murit stăpâna lui, spune sir Owen încurajator. Se stinge de dorul ei ca un creștin.

— Prostii, se aude dinspre tronul pe care stă bunica, dar nu-mi interzice să deschid cușca, iar Domnul Năsuc – un Domn Năsuc mai bătrân și, cred, mai trist – face un salt afară și-mi sare în brațe.

— Aș putea să-l păstrez? mă întorc eu către ea.

— Voi, fetele! spune ea, ca și cum Jane, Katherine și cu mine am fi copii încă și ne-am ruga să primim animale de companie nepotrivite.

— Te rog! spun eu, auzind glasul lui Katherine în vocea mea. Te rog, n-o să deranjeze, îmi dau cuvântul.

Îmi amintesc de o zi însorită, în dormitorul lui Jane, când Katherine a refuzat să-l dea afară și a mințit în legătură cu păduchii lui.

— Bine, păstrează-l, spune ea cu indulgență. Dar să nu rupă ceva sau să facă murdărie în apartamentul meu.

— O să-l țin curat și îngrijit, îi promit eu.

Simt cum îmi strânge tare degetul mare în mânuța lui, ca și cum am bate palma în semn de înțelegere.

— L-a iubit tare mult.

— Avea o inimă iubitoare, spune sir Owen. Avea o inimă tare iubitoare.

Cineva i-a tivit jacheta cu o panglică neagră, așa că și el ține doliu după femeia care l-a iubit. Ochii lui triști mă privesc,

iar eu îl strâng în îndoitura brațului.

— Ce s-a ales de pisica și câinele ei?

Capul lui plecat se apleacă și mai mult.

— Pisica e bătrână acum și trăiește în curtea grajdurilor, la noi. Nu sunt credincioase, știți asta. Nici nu m-am gândit s-o prind și s-o aduc.

— Nu, spune repede bunica. Chiar că nu. Nu ne trebuie încă o pisică.

— Iar mopsul, micuța Jo... șovăie el.

— N-ați adus-o și pe ea?

— Din păcate, n-am putut, spune el.

— De ce? întreb, dar cred că știu răspunsul.

— N-a plecat de lângă patul lui lady Katherine în ultimele ei zile. Nu s-a dezlipit de ea, n-a mâncat. A fost o mică minune. Doamna a spus să punem carnea pentru ea pe podea, în camera ei. A văzut cățelușa; n-a uitat de ea, nici măcar atunci când se pregătea să se întâlnească cu Domnul.

— Continuă, spun.

— A dormit la picioarele patului și, când doamna și-a închis singură ochii, a scos un mic sunet, ca un scâncet, și și-a pus capul pe picioarele doamnei.

Bunica mea își drege glasul, ca și cum n-ar mai putea răbda scena sentimentală.

— Chiar așa? întreb eu.

— Chiar așa, spune sir Owen. A trebuit să luăm trupul, înțelegeți, apoi să-l îmbălsămăm și să-l punem în sicriu de plumb. Totul a fost făcut așa cum i se cuvine unei prințese, știți.

Știu. Cine să știe mai bine decât mine?

— Cățelușa a venit în urma trupului, ca o rudă îndoliată, iar noi eram prea îndurerați s-o alungăm, sincer să fiu. Nu am vrut să fim lipsiți de respect, nu față de lady Katherine, Dumnezeu știe. Dar ea întotdeauna îi permitea cățelușei să alerge după ea peste tot, așa că am lăsat-o să vină, chiar dacă stăpâna ei murise, în ziua înmormântării, dricul era frumos, demn, acoperit cu pânză neagră și aurie, așa cum se cade, iar crainicul mergea înainte și în spate veneau șaptezeci

și șapte de curteni îndoliați, toți cei din casa mea și mulți, mulți localnici și mici nobili de mai departe. Și doamna era acolo; totul a fost făcut foarte frumos, face el o plecăciune către bunica mea. Toată lumea a mers în urma dricului până la capelă, iar cățelușa a venit și ea, chiar dacă nimeni n-a băgat-o de seamă atunci, în mulțimea de oameni, cu crainicul, cu flamurile, cu onorurile de la curte și toate celelalte. N-aș fi permis asta dacă aș fi observat, dar, să vă spun adevărul, eram atât de îndurerat ca și cum mi-ar fi fost fiică – fără să fiu lipsit de respect – n-am uitat de rangul ei. Dar a fost cea mai frumoasă doamnă pe care am slujit-o vreodată. Nu mă aștept să mai văd vreuna ca ea.

— Da, da, spune bunica mea vitregă.

— A fost depusă întru odihnă în capelă, iar pe mormânt i-a fost pusă o piatră funerară frumoasă, iar flamurile și fanioanele au fost expuse de jur-împrejur, apoi toată lumea a plecat acasă după ce s-au spus rugăciunile și au binecuvântat-o. Nimeni nu s-a rugat pentru sufletul ei, precizează el, cu un ochi la ruda protestantă neclintită. Acum știm cu toții că nu există purgatoriu. Dar ne-am rugat toți să ajungă în rai și să nu mai sufere, apoi am plecat acasă. Dar cățelușa nu s-a întors cu noi. A rămas singură în capelă, mititica. Și nimeni, nici măcar băiatul de la grajduri care o îndrăgea mult, n-a putut s-o clintească de acolo. I-am întins o bucată de pâine ca să vină, chiar și carne. Nu a vrut să mănânce nimic. I-am legat o bucată de sfoară în jurul gâtului și am tras-o de acolo, dar ea și-a scos-o de la gât și s-a întors în capelă să doarmă pe piatra de mormânt, așa că am lăsat-o. A închis ochii și și-a ascuns nasul cu laba, ca și cum jelea. Iar dimineața, sărăcuța, era nemișcată și rece, ca și cum ar fi ales să nu trăiască fără stăpâna ei.

Mă uit la bunica și văd că își strâmbă gura în felul în care știu că o fac și eu. Îmi mușc buzele pe dinăuntru ca să nu plâng moartea bietei cățelușe, ca să nu plâng moartea surorii mele, ca să nu plâng ruina casei mele, toate fără niciun motiv, fără cel mai mic motiv.

Rămânem cu toții în tăcere o clipă, apoi sir Owen spune:

— Dar cânéparii urmează să ajungă, sunt în car, spune el, dintr-odată vesel.

— Nu și cânéparii lui Janey Seymour!

— Copiii lor sau, poate, copiii copiilor lor, spune el. I-a lăsat să-și facă cuib și să se înmulțească, așa că a trebuit să dăm câțiva, dar am și păstrat unii, așa cum a cerut ea. Dar am o colivie frumoasă plină de cânepari cântători pentru dumneavoastră, vine după mine, în car.

[95] The Minories, Londra, primăvara anului 1568

Bess St. Loe, prietena familiei noastre și, ocazional, aliată, a obținut o victorie anul trecut, ceea ce mă face să zâmbesc ori de câte ori mă gândesc la ea. Mătușa Bess și-a îngropat cel de-al treilea soț și a pășit, în postura de mare moștenitoare, pentru a patra oară către altar – dar, de data asta, s-a depășit pe sine – prinzându-l în plasă pe George Talbot, conte de Shrewsbury, iar acum e cea mai bogată femeie din Anglia, depășită doar de regină, stăpână peste aproape întreaga regiune Midlands a Angliei.

Ar fi nevoie de o femeie scundă mai tristă decât mine ca să nu râdă în gura mare de prefacerea pe care a suferit-o mătușa Bess. Odinioară era o prietenă și un fel de parazit la Bradgate, iar acum e contesă. Mătușa Bess, născută săracă și rămasă văduvă de tânără, bucurându-se de favorurile mamei, a devenit acum o femeie importantă, cu ajutorul simțului ei ascuțit pentru pricopseală și al căsătoriei. Desigur, mă gândesc că norocul ei mi-ar putea fi de ajutor. O proprietară de pământuri cum e mătușa Bess, cu mii de case la ordinele ei și acri întregi de ferme și sate, ar putea să mă găzduiască într-una dintre ele cu mare ușurință. Regina are încredere în ea; ar putea să garanteze că nu voi fugi și nu voi complota cu spaniolii și nu aș face niciunul dintre lucrurile de care regina pretinde că se teme ca să mă țină prizonieră. Dacă mătușa

Bess ar pune o singură vorbă pentru mine (deși nu uit că nu a spus nimic pentru sora mea, Katherine), atunci aș putea să devin o chiriașă liberă aproape de Wingfield manor, castelul Tutbury sau Chatsworth House sau oricare alta dintre jumătatea de duzină de case aflate în proprietatea ei. Dacă mi-ar fi proprietăreasă, nu aș avea nevoie de paznic, aș elibera-o pe bunica mea vitregă de datorii și de dizgrația mânioasă a Elisabetei, eu aș fi departe de Londra și aproape uitată și aș putea să fiu liberă.

Îi spun bunicii vitrege că mă gândesc că Bess ar putea să-i vorbească reginei despre mine și ar putea să se ofere să mă găzduiască, iar ea mă încurajează să-i scriu noii contese și să-i cer să se folosească de influența ei asupra reginei – fiindcă e încă doamnă de onoare, chiar dacă acum are un rang mult mai înalt. Cred că o casă, o căsuță cât de mică într-un sat mic, ar fi un izvor de fericire pentru mine. Aș putea să-i aduc pe copiii lui Thomas Keyes să stea cu mine, chiar dacă n-aș putea să-l văd niciodată pe el. Iar Domnului Năsuc i-ar plăcea mult o livadă, sunt sigură.

[96] Castelul Grimsthorpe, Lincolnshire, vara anului 1568

Elisabeta, verișoara noastră, face față atât de bine la pierderea surorii mele, încât curtea iese din doliu după o lună, iar sărbătorile pricinuite de ziua de 1 mai sunt dintre cele mai vesele din câte s-au organizat vreodată. Își revine atât de bine după neliniștea provocată de verișoara ei, Maria, regina Scoției, care este încă întemnițată, că începe să facă schimb de scrisori cu cel care o ține prizonieră și îl păzește pe băiețelul ei, Lord Moray – fratele vitreg trădător al reginei Scoției. Când Elisabeta aude că a deschis tezaurul regal și vinde faimoasele giuvaiere ale Mariei celui care oferă mai mult, trece peste prețioasa-i neliniște și face o ofertă. Trădarea lui nemaivăzută și furtul de la sora sa vitregă, regina

numită, n-o mai neliniștesc pe Elisabeta, care plătește mai mult decât oricine ca să câștige licitația pentru un colier cu șase rânduri de perle. Mă gândesc la Maria, întemnițată la castelul Lochleven, așa cum sunt și eu ținută în casa bunicii mele la Grimsthorpe, și mă gândesc ce gust amar trebuie să simtă când află că verișoara despre care credea că o s-o salveze a făcut o înțelegere cu temnicerul ei și acum îi poartă perlele.

Dar verișoara mea, Maria, nu-și pierde vremea gândindu-se la probleme și jelind pruncii pierduți. Mai târziu, în luna mai, aflăm că a evadat din temniță, a evadat ca o femeie mânată de cel mai disperat curaj, iar eu mă gândesc – aș vrea să am curajul și banii și prietenii care să mă ajute să fac la fel. Maria vâslește pe lac, îmbrăcată în paj, strânge oștire și îl provoacă la luptă pe fratele ei vitreg ipocrit. Elisabeta ar trebui să îi trimită o oștire ca s-o ajute – așa cum a promis în gura mare că va face – dar nu-i trimite decât urări de bine, care nu au efect. Regina Scoției e înfrântă. A fost ultima ei încercare, iar acum a fugit și nimeni nu știe unde se află.

Trebuie să fie undeva, în sălbăticie, prin Scoția. Bătălia s-a purtat lângă Glasgow, în vest, într-un loc pe care ea nu-l cunoaște și unde nu are prieteni. Soțul și cel mai mare aliat al ei, Bothwell, a dispărut. Verișoara ei, Elisabeta, nu face nimic s-o ajute. Maria e singură. Nu primim nicio veste zile în șir, apoi am auzit că a străbătut aproape cincizeci de kilometri călare după înfrângere, cincizeci de kilometri, noaptea, prin hârtoape, în întuneric. A găsit o ascunzătoare sigură, o abație unde regina și credința ei sunt iubite. Dacă englezii i-ar veni acum în ajutor, lucrurile s-ar putea încă schimba într-o clipă. Maria și-ar putea recâștiga tronul; Elisabeta ar putea avea o verișoară frumoasă drept regină vecină din nou.

Noi știm lucrul acesta, chiar și bunica mea vitregă și familia ei și eu, exilați de la curte, în casa bunicii de la Grimsthorpe, în Lincolnshire, știm asta, fiindcă întreaga țară știe că Maria a cerut sprijinul Elisabetei și i-a trimis un dar. E un obiect atât de puternic, încât Elisabeta nu poate refuza. Este vorba de inel, inelul cu diamant pe care Elisabeta i l-a dăruit cu cinci

ani în urmă, când i-a jurat iubire și prietenie eternă și a spus că Maria trebuie să trimită după ea la nevoie și că niciodată nu-i va greși.

Urmăresc această poveste – toată lumea urmărește această poveste – ca și cum ar fi un basm care-ți taie răsuflarea, tipărit pe hârtie și vândut de cântăreții de balade. E o poveste irezistibilă, despre o regină măreață, care jură s-o ajute negreșit pe alta ca ea, iar acum promisiunea e invocată. Abia aștept să aud unde e Maria. Abia aștept să aud ce urmează să facă.

Cred că Elisabeta trebuie să-i trimită ajutoare. Ar fi trebuit să-i trimită o oștire care s-o susțină încă de când a fugit din temniță. Dar acum, vara noastră e liberă și lipsită de apărare, acum îi trimite Elisabetei inelul care îi va aduce negreșit ajutorul. Elisabeta trebuie să-și respecte promisiunea făcută în văzul tuturor, trebuie s-o salveze pe verișoara noastră, regina.

Nu se aude nicio veste despre vreun ajutor special trimis Scoției. Dar, desigur, Elisabeta ar putea să trimită bani în secret, fără să spună cuiva. Cu siguranță, nu se adună oștire, căci am fi aflat despre asta, chiar și aici, la țară. Cred că se poate ca Elisabeta să întrunească Micul Consiliu și să-i convingă că trebuie s-o sprijine pe regina Scoției, astfel încât Maiestatea Sa, regina, să nu fie cumva amenințată. Cred că se poate să întrunească Parlamentul și s-o numească pe Maria moștenitoare – să facă, în sfârșit, pasul acesta – astfel încât scoțienii să vadă că n-au voie s-o atace pe ruda și moștenitoarea Elisabetei, că e în interesul lor s-o urce înapoi pe tron, astfel încât Maria să-i poată trece titlul fiului său, iar tronurile Angliei și Scoției să fie, în sfârșit, reunite.

Se aud zvonuri că francezii o vor răpi de pe coasta Scoției. E ruda lor și e deznădăjduită. Și, dacă o salvează ei înaintea noastră, iar regina Scoției se află pe mâini franceze, cum o să mai fie Anglia ferită de atac? Nu se va căsători ea din nou cu un mare prinț și-și va recâștiga regatul, amintindu-și că verișoara ei, Elisabeta, a fost necredincioasă și nu și-a respectat jurământul, a fost un aliat pe care nu te poți baza, o

rudă trădătoare? Nu-i va considera pe englezi drept inamici necredincioși? Nu va lua tronul cu forța, dacă nu i-a fost oferit de drept?

Totul e în favoarea salvării verișoarei noastre de către Elisabeta și a repunerii sale pe tron. Motivele pentru care ar face asta sunt puternice. Nu există argumente serioase pentru alte acțiuni. În calitate de rudă, de regină, după ce și-a dat cuvântul sfânt, Elisabeta trebuie s-o ajute pe Maria. Nu poate să refuze.

Dar tot nu auzim nimic. Îi scriu mătușii Bess de capul meu, întrebând-o dacă, la momentul potrivit, n-ar vrea s-o întrebe pe regină dacă aș putea fi eliberată și lăsată să trăiesc într-una dintre casele ei. Îi cer asta în numele iubirii pe care știu că i-a purtat-o mamei și pe care i-a promis-o surorii mele. Și-i cer și vești. Știe ce se întâmplă cu verișoara mea, regina Scoției, o să fie salvată? Are vreo noutate?

Înainte să primesc un răspuns la scrisoare, bunica mea vitregă intră în camera mea, unde citesc în latină cu o doamnă de onoare, spunându-mi:

— N-o să ghicești ce s-a mai întâmplat.

Sar de pe scaun, speriată dintr-odată. Nu m-am așteptat niciodată la vești bune în viața pe care am trăit-o.

— Ce e?

— Maria, regina Scoției, a traversat Solway Firth, a plecat din Scoția, a ajuns în Anglia și i-a scris o scrisoare deschisă Elisabetei, spunând că se așteaptă să fie dusă înapoi în Scoția de îndată, cu o oștire engleză care s-o ajute.

Cred că ar trebui să fiu încântată. E încă o mișcare curajoasă, sclipitoare. Maria îi forțează mâna Elisabetei. Elisabeta nu se poate eschiva, ca întotdeauna, când verișoara noastră e atât de hotărâtă. Dar nu mă simt exaltată; mi-e groază.

— I-a răspuns regina?

Bunica e veselă.

— Soțul meu, Richard, e la Greenwich, la curte, și spune că Elisabeta și Cecil stabilesc termenii. Elisabeta zice că Maria trebuie să se întoarcă în Scoția cu o oștire puternică. Scoțienii

trebuie să știe (toată lumea trebuie să știe) că nu pot da o regină jos de pe tron. William Cecil e de acord, deci Micul Consiliu va fi de acord. Nimeni nu va îngădui ca o regină să fie detronată de cineva ca John Knox, chiar la ușa noastră. Parlamentul va trebui să aprobe ajutorul și va trebui strânsă oștire. Regina Maria va fi trimisă acasă, la Edinburgh, iar Elisabeta va trebui să trimită oștire să lupte pentru ea.

— Va face asta?

— A mai făcut-o și altă dată. A trimis oștire în Scoția, împotriva regentului catolic. A câștigat acea bătălie. Știe că poate fi făcut acest lucru.

Bunica mea vitregă cade pe gânduri.

— Și, oricum, nu se va ajunge la asta. Lorzii scoțieni nu-și doresc o bătălie cu Anglia. Jumătate dintre ei sunt plătiți de noi, oricum. Dacă Elisabeta și Cecil strâng oștire, scoțienii vor ști că trebuie să-și primească regina înapoi și să facă pace cu ea. Pe Bothwell nu puteau ei să-l tolereze; mulți dintre ei chiar o iubesc cu adevărat pe regina Maria.

— Mi-ar plăcea s-o știu liberă, spun. Știu că e papistașă și, probabil, păcătoasă, dar mă bucur că a scăpat de la castelul Lochleven și e liberă, orice s-ar întâmpla de acum înainte. Mă gândesc adesea la ea: la fel de frumoasă ca sora mea, Katherine, apropiată de vârsta ei și-mi place să cred că măcar ea, dintre toate verișoarele, e liberă.

* * *

Există o verișoară Tudor care nu se bucură de libertatea reginei Maria. Verișoara noastră, Margaret Douglas, răzbunătoare ca o harpie, se grăbește la curte, împreună cu soțul ei, contele de Lennox, amândoi în straie de doliu, negru complet, după fiul lor, acel pierde-vară Henry Stuart, Lord Darnley, ca să se arunce la picioarele Elisabetei, în lacrimi: trebuie să se facă dreptate pentru fiul lor. Regina Maria e ucigașa lui, trebuie să fie trimisă înapoi în Scoția încătușată, trebuie judecată pentru crimă. Elisabeta trebuie s-o aresteze, trebuie arsă pentru crima de a-și fi ucis soțul.

Regina nu are răbdare cu vara ei. Darnley a plecat în Scoția

când i-a cerut mama lui și a refuzat să se întoarcă în Anglia când Elisabeta i-a poruncit; ea nu va uita niciodată asta. A ridicat armele împotriva soției lui; am auzit cu toții că a ațintit un pistol încărcat spre pântecele ei, când era grea. El a fost, cu siguranță, victima lorzilor scoțieni, care-l urau; dar nu există nicio dovadă clară că regina Mary a fost implicată în complot. Și, oricum, verișoara Margaret ar trebui să fi învățat până acum că Elisabeta are o conștiință maleabilă. Oare cum își imaginează că a murit Amy Dudley?

Elisabeta îi explică, destul de blând, că scoțienii nu-și pot judeca regina, nimeni nu-și poate trimite regina unsă la judecată. La fel, nici Elisabeta nu are vreo putere asupra Mariei. Sunt regine amândouă, iar Elisabeta nu poate s-o aresteze sau s-o întemnițeze pe Maria. Reginele fac legea, așa că sunt deasupra ei. E convinsă că Maria va putea să explice totul când o va întâlni pe soacra ei. Este o chestiune personală, între ele două. Pe scurt, nimănui nu-i pasă prea mult ce crede Margaret Douglas. Sincer, nu i-a păsat nimănui, niciodată.

Dar eu încep să mă simt tulburată, pe măsură ce zilele trec, fără vreun răspuns de la mătușa Bess, contesa de Shrewsbury, cu titlul de-acum și fără vreo veste de la curte cum că ar urma să fiu mutată în altă parte. Mă simt tulburată că încă sunt prizonieră, ținută de bunica vitregă și, în același timp, regina Maria se află sub protecția lui sir Francisc Knollys, la castelul Carlisle. Elisabeta nu pare să aibă vreo acuzație la adresa vreuneia dintre noi, verișoarele ei; cu toate acestea, suntem amândouă întemnițate încă. Crede că poate să ne țină pe amândouă închise până murim de disperare, cum i s-a întâmplat lui Katherine?

Elisabeta îi trimite Mariei niște veșminte; nu are decât costumul de călărie pe care-l purta când a evadat. Dar, când deschide pachetul, găsește aproape niște zdrențe; două cămăși rupte, două bucăți de catifea neagră, două perechi de pantofi, nimic mai mult.

— De ce ar jigni-o pe verișoara ei, regina Scoției? mă întreabă bunica. De ce s-o trateze atât de disprețuitor?

Privim amândouă taburetul pentru picioare zdrențăros și cele două tapiserii destrămate, care sunt bunurile mele de atâta vreme, cupa uzată pe care mi-a trimis-o Elisabeta.

— Ca s-o avertizeze, spun eu încet. Cum a avertizat-o pe Katherine, cum mă avertizează și pe mine. Că, lipsite de favorurile ei, suntem sărace, suntem prizoniere. Se prea poate să spună că nu poate aresta altă regină, dar, dacă regina Maria e oaspetele lui Francisc Knollys și nu poate să plece, atunci ce este, dacă nu prizoniera Elisabetei? Crezi că verișoara Maria înțelege acest mesaj? Că e prizonieră, la fel ca mine?

[97] Castelul Grimsthorpe, Lincolnshire, vara anului 1568

Micul Consiliu se întrunește la palatul Greenwich și anunță că Maria, regina Scoției, va fi supusă la judecată. Nu poate fi trimisă înapoi în Scoția, cu oștirea engleză, fără să i se dovedească nevinovăția. Trebuie să fie acuzată de uciderea soțului său, iar pedeapsa pentru uciderea unui soț – un act de mică trădare, de vreme ce înseamnă întoarcerea împotriva ordinii naturale și crimă, deopotrivă – este moartea prin ardere pe rug. În mod uimitor, Elisabeta nu-i ceartă pe cei din Consiliu fiindcă nu sunt de acord cu ea – semn că sunt crainicii ei că spun ce nu îndrăznește ea să spună. Dar Elisabeta declară că Maria nu trebuie să vină la curte și să-și explice faptele, de la o regină la alta. Spune că ea și Maria nu se pot întâlni, că reputația reginei Scoției e mânjită de zvonuri. Ideea că o femeie care se face vinovată de adulter nu-și are locul la curtea Elisabetei ar fi hazlie, dacă n-ar fi atât de groaznică, fiindcă o privește pe ruda noastră, Maria. Cum să aibă parte de o audiere corectă, dacă nu are voie să vorbească? Și dacă Micul Consiliu, acel cor inspirat de Elisabeta și Cecil, spune că trebuie judecată pentru crimă fără să i se permită să se apere, atunci cei doi sigur au hotărât că

e vinovată și trebuie să moară.

Dar Maria e prea isteață pentru ei. Respinge bucățile de catifea zdrențuită și pantofii vechi, le numește „o ofertă nesolicitată”, iar sir Francisc, stânjenit, cu brațele pline de zdrențe, spune că a fost vreo greșeală prostească a servitorilor de la garderobă. Maria spune că e regină: ea poartă hermină, are sânge regal. Nimeni n-ar trebui să-i trimită veșminte demne de un rang inferior celui de regină. Și – la fel de important – nimeni nu poate s-o judece, e un monarh uns: doar Dumnezeu o poate judeca.

Elisabeta dă înapoi, repede și cu grabă, cum doar Elisabeta poate. Îi scrie verișoarei ei că nu va fi un proces, fiindcă – desigur! – o regină nu poate fi dusă la judecată. E vorba de o investigație legată de purtarea fratelui vitreg al reginei Scoției, Lord Moray. Nu ea e acuzată, ci el. Vor cerceta să afle dacă se face vinovat de trădare, apoi o vor repune pe tron. O vor reabilita, apoi o vor urca înapoi pe tron. Va scăpa de scandaluri și va putea să-și recapete fiul.

— Va fi liberă, spun eu. Slavă Domnului că va fi, cel puțin, liberă.

În iulie, primesc, în sfârșit, un răspuns de la mătușa Bess. Îmi scrie folosindu-și pecetea cea nouă, un leu ridicat pe picioarele din spate. O privesc și zâmbesc, apoi rup sigiliul. Îmi place să mă gândesc la mătușa Bess având un leu ridicat în două picioare drept blazon, i se potrivește.

Draga mea Mary, îmi pare rău că nu-ți pot oferi un răspuns mai bun, fiindcă mi-ar plăcea să te găzduiesc în casa mea (în oricare dintre multele mele case!), pentru iubirea ce i-o port mamei tale și ție, dragă Mary. Dar, înainte s-o întreb pe regină dacă aș putea să te găzduiesc, mi-a cerut să mă ocup de un lucru mai important decât să te țin pe tine. Soțul meu, contele, și cu mine trebuie să primim un oaspete – poate că ghicești pe cine? Și trebuie s-o ținem în siguranță, departe de dușmani și să-i urmărim scrisorile și să raportăm tot ce face. Ne va fi oaspete, dar nu va pleca până nu o vom duce noi înapoi în Scoția. Va fi oaspete, dar noi vom citi orice scrisoare

din caseta ei și vom descoperi tot ceea ce putem, apoi vom judeca după cum considerăm că e drept.

Vei fi ghicit de-acum pe cine voi avea sub supraveghere și de ce nu te pot invita! Regina se încrede în soțul meu, contele, și în mine s-o ținem pe Mary, regina Scoției, în siguranță sub supravegherea noastră până când regina va fi pregătită s-o ducă înapoi în Scoția. Vom face lucrul acesta fără să greșim și imaginează-ți ce onoare și cât de profitabil va fi pentru noi s-o găzduim pe regina Scoției și s-o urcăm înapoi pe tron. După ce va pleca înapoi în Scoția, o voi întreba cu plăcere pe regină dacă poți fi eliberată și lăsată să stai într-una dintre căsuțele noastre.

Arunc scrisoarea pe podea. Mă simt rău, ca în ziua în care Katherine a fost dusă în Turn, iar Elisabeta m-a pus să-i dau mănușile.

— Nu va scăpa niciodată, prevestesc eu. Maria, regina Scoției, nu va scăpa niciodată. Elisabeta a prins-o în plasa ei, la fel ca pe mine. Amândouă vom muri în temniță.

[98] Castelul Grimsthorpe, Lincolnshire, Crăciunul anului 1568

Crăciunul, la Grimsthorpe, e strălucitor și geros, iar bunica mea vitregă se află la curte, așa că-l sărbătorim în liniște, în absența ei. Am voie să mă plimb în grădină, până la grajduri și prin toată curtea castelului frumos, dar, când fulgii încep să cadă și aleile se înzăpezesc, nu pot merge prea departe. Nu mă deranjează să fiu prizoniera furtunilor de zăpadă, știu că va veni și dezghețul.

Bunica îmi trimite o scrisoare cu vești și un dar de Crăciun, o cupă de aur. Scrie cu mare grijă, astfel încât niciun spion să nu poată spună că ar conspira cu mine.

Am vești bune despre Ned Seymour, contele de Hertford,

scrie ea, evitând să menționeze vreo pretenție că ar fi cumnatul meu. *A fost eliberat din închisoare și poate să trăiască liber în casa lui din Wiltshire, Wulf Hall. Fiii lui, Teddy și Thomas, rămân la bunica lor, la Hanworth, dar îi pot scrie tatălui lor și pot să-ți scrie și să primească scrisori de la tine. Știu că lucrul acesta te va bucura mult*.

Mă opresc din citit și mă gândesc la nepoțeii mei, băieții lui Katherine, și la tatăl lor, care e încă despărțit de ei, dar acum pot, cel puțin, să-și scrie. Elisabeta a devenit, cu adevărat, o regină monstruos de puternică. Stăm cu toții doar acolo unde ne permite ea să stăm.

Bunica îmi scrie cât se poate de clar că procesul care trebuia să investigheze trădarea fratelui vitreg al reginei Scoției a luat o cu totul altă întorsătură. Lord Moray a trimis, pentru cercetare, o casetă plină cu scrisori despre care se spune că dovedesc că regina și-a ucis soțul și a fost ibovnica adulteră a lui Bothwell. Nu fratele trădător e la proces, ci regina însăși – ceea ce Elisabeta a jurat că nu se va întâmpla niciodată.

Scrisorile nu par să fie scrise de mâna ei, îmi explică bunica cu diplomație. *Așa că lumea se îndoiește că ar fi ale ei*.

Eu sunt foarte sigură de asta. Îmi închipui că spionii lui William Cecil taie și desfac scrisori, ca niște școlari silitori, aplecați asupra cărților de școală, disperați să falsifice totul. Dar, în orice caz, Elisabeta nu are curajul să tragă o concluzie hotărâtă, așa că intrăm în noul an cu mine și regina Scoției încă întemnițate, fiecare în închisoarea ei, eu la Grimsthorpe, ea la castelul Bolton, îmbrăcată în straiele ei regale fine, după ce a insistat să-i fie trimise de la Lochleven, amândouă sperând să ne recăpătăm libertatea odată cu venirea primăverii.

Ea face mai mult decât să spere: îi scrie lui Filip al II-lea al Spaniei, pretinzând că e ținută prizonieră, fără motiv, de către Elisabeta. Lucrul acesta i-ar putea aduce libertatea, dar, cu

siguranță, îi va câștiga dușmănia lui William Cecil și a protestanților. Spre deosebire de ea, eu nu am cui să-i scriu. Singura mea rudă cu sânge regal e și singurul meu dușman: Elisabeta.

[99] Castelul Grimsthorpe, Lincolnshire, primăvara anului 1569

Nu-mi vine să cred că a venit și ziua aceasta, dar e primăvară, pământul s-a dezghețat după iarnă, pâraiele curg pe lângă alei și atât eu, cât și verișoara mea întemnițată, Maria, regina Scoției, urmează să fim eliberate. Anotimpul care m-a chemat mereu cu glas de păsări cântătoare e cel în care voi putea păși în libertate. Regina Maria urmează să se întoarcă în Scoția și să-și reia tronul. Ancheta ei a fost dată uitării, iar Elisabeta știe că nu poate să țină o regină, care îi e și verișoară, întemnițată fără un motiv întemeiat. Nici măcar pe mine nu mă va mai ține în temniță, iar eu nu-l am pe Filip al II-lea sau pe regii catolici care să vorbească în numele meu. Parcă Elisabeta și-a dat seama de lucrul groaznic pe care-l făcea, parcă a văzut calea pe care o apucase. Dacă i-ar fi dovedit vinovăția Mariei, ar fi trebuit s-o execute. Dacă ar fi continuat să mă țină pe mine în temniță, la nesfârșit, ce ar fi însemnat dacă nu o condamnare la moarte? Schimbătoare, temătoare, Elisabeta se răzgândește și nu-și mai ține moștenitorii în temniță, ci îi eliberează, în speranța că Maria, aflată la Edinburgh și eu, aflată departe, o vom deranja mai puțin decât dacă ne-ar ține închise.

— Vei merge la sir Thomas Gresham, îmi spune bunica vitregă. O să-mi fie dor de tine, draga mea, dar mă voi bucura să te știu la Londra și, când va fi un loc liber la curte, o să devii doamnă de onoare. Te vei întoarce la locul tău dinainte.

— Crede că o să mă întorc s-o slujesc? întreb eu, nevenindu-mi a crede.

Bunica râde.

— O să te întorci. E cel mai bun mod de a-i demonstra că nu ești un pericol pentru ea, că nu-i ești rivală. Amintește-ți că propria ei soră a aruncat-o în temniță, apoi a chemat-o la curte. Crede că poate să facă la fel cu tine.

— Dar voi fi liberă?

— Vei fi liberă.

Îi iau mâinile într-ale mele.

— Nu voi uita niciodată că m-ai luat la tine, îi spun.

— Asta nu-i nimic, spune ea încurcată. Nu uita că am luat și blestemata aceea de maimuță.

[100] Gresham House, Bishopsgate, Londra, vara anului 1569

Pornesc călare spre Londra prin cele mai bogate câmpii ale Angliei. De amândouă părțile drumului, pășunile au fost cosite de curând și simt parfumul amețitor al fânului proaspăt. Pe dealurile de dincolo de câmpii, oile stau împreună cu mieii grași, sub supravegherea ciobănașilor lipsiți de griji. În lunca de la marginea râului, vacile pasc iarba grasă și, când trecem pe lângă ele, la ceas de seară, vedem cum se apropie fetele cu gălețile pe cobilițe și cu scăunelele pentru muls.

Sunt atât de fericită să fiu în șa, că nu vreau să se termine călătoria, dar, în curând, trecem prin Bishopsgate și vedem casa mare și frumoasă construită de sir Thomas din averea câștigată sfătuindu-i pe cei din neamul meu, Tudor, cum să se pricopsească. Sir Thomas a fost cel care a prevenit-o pe regină să retragă banii nepotriviți și să facă alții, sir Thomas a fost cel care a stat la Antwerp și a apărat interesele negustorilor englezi în fața celui mai important asociat în negoț și tot el a fost cel care a recomandat construcția unei săli uriașe în Londra, unde negustorii se pot întâlni să facă schimb de noutăți, să-și ateste licențele și monopolurile și să se asocieze.

Ne oprim lângă casa lui frumoasă din Londra, aproape la fel

de mare cât un palat, iar servitorii lui în uniformă deschid ușile duble și eu intru. Nu mă întâmpină decât intendentul, care îmi face o plecăciune și se oferă să mă conducă în apartamentul meu.

— Unde este sir Thomas? întreb eu, în timp ce-mi scot mănușile de călărie și i le dau doamnei de companie. Și lady Gresham?

— Sir Thomas e bolnav, e în camerele lui, iar lady Gresham a ieșit, spune el, vădit încurcat de faptul că ei și-au neglijat îndatoririle și nu-mi arată respectul cuvenit.

— Atunci ar fi bine să mă conduci în apartamentul meu și să-i spui lui lady Gresham că poate să vină la mine de îndată ce se întoarce, spun eu cu răceală.

Îl urmez pe scările late, iar el mă conduce pe lângă câteva uși duble, până la una simplă, aflată în colțul clădirii. O deschide. Intru. Nu e o cutie, cum a trebuit să îndur la Chequers, dar nu e nicio cameră mare și frumoasă, potrivită pentru o astfel de casă. E o cameră privată, fără sală de primiri și mi-e limpede că nu voi trăi aici ca o prințesă, cu mica mea curte.

În spatele ei se află o cameră de culcare, cu un pat destul de mare și un bovindou deasupra străzii zgomotoase, de unde pot să mă uit afară, ca o nevastă băgăcioasă de negustor și să-i văd pe negutătorii lui sir Thomas venind și plecând și pe copiști intrând la datorie.

— Ni s-a spus că nu e vorba de prea mult timp, spune intendentul, cu scuze în glas. Ni s-a spus că o să mergeți la curte.

— Cred că da, deci e mulțumitor pentru moment, dacă nu aveți ceva mai bun, spun eu cu răceală. Te rog, condu-le pe doamna mea de companie și pe slujnică în camerele lor. Și poți să aduci niște vin, apă și ceva de mâncat. Le poți servi în camera de alături, camera mea.

Face o plecăciune și iese, iar eu privesc în jur. E destul de plăcut – Dumnezeu știe, e de o mie de ori mai bine decât în Turn – și destul de bine până mă întorc la curte.

Cel mai fericit, cel mai bun lucru care mi se putea întâmpla s-a petrecut: un lucru bun în sine și o prevestire a fericirii ce va veni. Nici nu pot să mă gândesc la el fără să simt nevoia să îngenunchez și să-mi mulțumesc lui Dumnezeu pentru îndurare. Soțul meu, iubitul meu soț, Thomas Keyes, a supraviețuit frigului și foametei și celulei înghesuite din cea mai rea închisoare din Anglia și, în sfârșit, a fost eliberat. Primesc vestea printr-un răvaș de la el, chiar de la el, primul pe care-l primesc de când am fost despărțiți cu un sărut, cu sărutul nostru de adio. E primul răvaș pe care mi l-a scris vreodată. Știu că nu e vreun învățat și că nu-i e ușor să se exprime în scris, așa că prețuiesc și mai mult bucățica de hârtie și scrisul atent. E mai bun decât o poezie, mai bun decât o baladă, sunt cuvintele din inimă ale unui om cinstit, omul meu cinstit.

Trebuie să merg la castelul Sandgate, în ținutul meu natal, Kent, unde am fost odinioară căpitan, așa că știu că e un loc sigur și mă bucur din toată inima să fiu liber. Mă rog pentru tine și pentru libertatea ta în fiecare zi și mă rog să vrei să te întorci la mine, căci te iubesc la fel de mult ca în prima zi când te-am văzut, când erai doar o păpușică de nici zece ani, pe un cal prea mare pentru tine. Vino când poți – te voi aștepta. Pentru că sunt și mereu voi fi soțul tău iubitor și statornic.

TK

Nu pot să ard răvașul, chiar dacă am ars toate scrisorile pe care le-am primit. Îl pun în Biblia franceză de la Katherine, unde Ned Hertford a scris datele de naștere ale fiilor săi, nepoții mei, între copertă și prima filă. Îl strecor între pagini și mă uit la el zi de zi.

Primul lucru pe care-l fac e să-i scriu bunicii la curte și să-i cer să o întrebe pe regină când urmează să încep s-o slujesc.

Nu mă plâng de camerele mele, dar eram mai fericită la tine. Și, mai mult, sir Thomas e pe jumătate orb de la cât și-a

studiat cărțile despre pricopseală și pierderi, șchiop de la o rană mai veche, iar soția lui e tare urâcioasă. Nu e o casă veselă. Nu vreau să stau aici mai mult decât e nevoie. E limpede că nu mă vor. Nu au copii, iar locul acesta e la fel de delicat ca fabrica de bani unde-și petrece tot timpul.

Nu mi-o plăcea mie noua casă, dar măcar e o schimbare de peisaj și un semn că sunt pe cale să-mi recapăt libertatea. În această privință, sunt mai norocoasă decât Maria, regina Scoției, care, până la urmă, nu se află în drum spre Scoția – fratele ei vitreg și-a retras promisiunea de-a o primi înapoi și nici lorzii protestanți nu au încredere în ea. Va sta în continuare cu mătușa Bess la Wingfield Manor, până când se va cădea de acord asupra întoarcerii ei. Se află într-o casă dintre cele mai frumoase și va fi slujită regește, dar n-o invidiez. La fel ca mine, se află într-un loc de trecere, văzându-și libertatea, dar, cumva, nu tocmai liberă. Amândouă trebuie să așteptăm mărinimia Elisabetei, care nu ia niciodată forma unui val uriaș.

[101] Gresham House, Bishopsgate, Londra, vara anului 1569

Curtea se află în voiaj când primim, la Londra, cea mai neașteptată veste. Pare că verișoara noastră, Maria, regina Scoției, a fost mai iute de minte decât gazda ei, mătușa Bess, și a jignit, cum a jignit și Katherine, cum am jignit și eu. În mod absurd, deși e căsătorită cu contele de Bothwell, care e dispărut, s-a logodit și – dacă lucrul acesta nu era destul de îngrozitor pentru regina celibatară – a ales un mare nobil englez. Toată lumea spune că s-a logodit cu Thomas Howard, ducele de Norfolk – rudă cu Elisabeta din partea familiei Boleyn –, iar el a fugit de la curtea Elisabetei și nimeni nu știe unde se află.

Sir Thomas iese în fugă din casă la primele ore ale dimineții

și nu se întoarce până la miezul nopții. Negustorii nu urăsc nimic mai mult decât nesiguranța, iar dacă Elisabeta trebuie să trimită o oștire întreagă împotriva familiei mamei sale, Howard, atunci va trebui să se lupte cu întregul Norfolk și nu se știe cum se va sfârși lucrul acesta. O să reînceapă Războiul Verișoarelor. Va fi un război la fel de rău ca acela din Franța – un război religios. Vor fi două verișoare care se bat pentru viitorul Angliei. Va fi un dezastru pentru țara mea și pentru tronul surorii mele.

Elisabeta își abandonează voiajul de vară și poruncește curții să se întoarcă degrabă la castelul Windsor și să se pregătească de asediu. Și-a petrecut viața în spaimă, așteptând acest eveniment; iar acum l-a atras singură asupra sa. Mereu i-a fost teamă că moștenitoarea ei s-ar putea căsători cu un supus puternic și că, împreună, s-ar putea ridica împotriva ei, iar acum crede că Thomas Howard va ridica toată partea de răsărit a țării împotriva curții regale, iar nobilii din nord își vor chema oștenii căliți în luptă s-o salveze pe regina Scoției. Amândouă regiunile sunt cunoscute drept papistașe; niciuna dintre ele nu-i iubește pe cei din neamul Tudor.

Aud cum grupurile de oameni și de ucenici se pregătesc să apere Londra. Deschid fereastra să mă uit și văd cum defilează cu cozi de mătură pe umăr, în loc de sulițe.

Se spune că ducele de Norfolk va porni în marș către Windsor, se spune că nobilii din nord vor porni în marș către casa mătușii Bess și că-i vor lua oaspetele cu forța. Mătușa Bess și soțul ei, contele de Shrewsbury, care erau atât de mândri să găzduiască o regină, trebuie s-o trimită pachet de la Wingfield Manor la castelul Tutbury și să se pregătească pentru asediu. Anglia se desparte din nou în două tabere – cum a mai făcut –, iar jocul de lungă durată al Elisabetei, de a întoarce o religie împotriva celeilalte, un aliat împotriva celuilalt, o verișoară împotriva celeilalte, s-a prăbușit și a dat naștere la panică.

Nobilii din nord mărșăluiesc sub o flamură pe care apar

cele cinci răni ale lui Cristos. Transformă războiul într-unul religios și toți papistașii din țară îi vor susține. Este un nou Pelerinaj al Grației Divine, la fel ca acela care aproape că l-a dat jos de pe tron pe bătrânul rege Henric al VIII-lea, iar parohiile trădătoare din nord sună clopotele invers în toate bisericile, semn că se răscoală pentru vechea religie și pentru tânăra regină a Scoției.

Biata mătușă Bess! Primesc vești despre ea de la gazda mea, sir Thomas, care-mi spune câteva cuvinte văzându-mă în trecere prin sala mare, către grădină. Îmi spune că a fugit spre sud, călărește în viteză cu o mică oștire, încercând să fugă din calea oștirii din nord, care mătură totul în cale, prin Anglia. Mătușa Bess a primit poruncă s-o aducă pe regina Mary între zidurile castelului Coventry înainte să fie prinsă de nobilii din nord, împreună cu slujitorii ei, și să fie masacrați cu toții. Elisabeta a strâns oștire din rândurile neguțătorilor și ucenicilor din Londra, sir Thomas i-a trimis pe oamenii lui, care au pornit marșul spre miazănoapte, dar nu vor reuși să facă nimic dacă toate satele vor fi împotriva lor și toate bisericile vor ține Liturghia și se vor declara în favoarea eliberării reginei Maria a Scoției. Mai mult ca sigur vor ajunge prea târziu. Consiliul din nord al Elisabetei e blocat la York, înconjurat de oștirea nobililor nordici. Și încă nu a venit nicio veste despre oștirea din Horfolk și nici de la Thomas Howard, din fruntea ei, mărșăluind spre Coventry să-și salveze mireasa, sau spre Londra, să-i pretindă tronul.

[102] Gresham House, Bishopsgate, Londra, iarna anului 1569

Sir Thomas îmi spune că o armada spaniolă s-a înarmat și așteaptă să ridice ancora din Țările de Jos aflate sub stăpânire spaniolă, pentru a sprijini oștirea din nord și a o elibera pe Maria, regina Scoției. Spune că s-ar putea face pace cu

spaniolii – care, probabil, ar fi de acord ca Maria să se întoarcă pe tronul Scoției și să fie declarată moștenitoarea Elisabetei – dar că nobilii din nord n-ar fi atât de dornici să cadă de acord.

— Credeți că ducele de Norfolk și spaniolii și nobilii din nord pot fi făcuți să se trădeze unii pe alții? întreb eu.

Pe chip i se așterne o expresie, aceea de cămătar, de negustor de aur, care cântărește riscurile.

— Trădarea e întotdeauna o posibilitate, e tot ce spune. E tot ce ne-a rămas.

* * *

Elisabeta are noroc, Elisabeta a avut întotdeauna noroc, iar acum soarta îi surâde din nou. Thomas Howard, ducele de Norfolk, e primul care cedează – se supune autorității ei. Nu strânge oștire, ci capitulează în fața ei și, drept răsplată, ea îl ia prizonier și îl închide în Turn. Spaniolii nu mai ridică ancora, căci se îndoiesc că oștirea nordicilor li se va alătura; oștirea nordicilor renunță și ei se întorc în ținuturile lor deluroase și friguroase fiindcă, fără sprijinul spaniolilor, nu îndrăznesc s-o înfrunte pe Elisabeta; iar Elisabeta, care n-a făcut altceva decât să se ascundă în spatele zidurilor solide ale castelului Windsor, intră triumfătoare în Londra și se declară victorioasă în numele lui Dumnezeu.

[103] Gresham House, Bishopsgate, Londra, primăvara anului 1570

Biata mea mătușă Bess și-a pierdut cel de-al patrulea soț, zice lumea. Dar, de data asta, nu moartea i l-a răpit, ca să rămână cu o moștenire frumoasă: iubirea a fost cea care i l-a furat, iubirea scandaloasă și adulteră, fiindcă toată lumea spune că el s-a îndrăgostit de verișoara mea, Maria, regina Scoției, și că de aceea n-a reușit s-o păzească sau să anunțe că se pregătește o revoltă.

Faptul că o admiră pe Maria e suficient ca Elisabeta să-l urască pe el și pe biata mătușă Bess – dând vina pe ea pentru farmecul irezistibil al frumoasei regine. Bess cade în dizgrația reginei, iar favorurile din partea ei sunt un lucru pe care s-a chinuit toată viața să-l obțină. Chiar mai rău pentru mătușa Bess, ea și soțul ei nefericit nu pot să stea în frumoasa lor casă (îmi amintesc că mi-a scris despre *multele* ei case) fiindcă regina Scoției trebuie ținută sub atentă supraveghere, așa că urmează să fie închisă în castelul Tutbury cel umed și mohorât. Maria e întemnițată în chip jalnic, la fel cum și eu sunt întemnițată în casa frumoasă de la Bishopsgate, iar cei care îmi sunt gazde fără voie sunt întemnițați împreună cu mine.

Dar nimic nu poate fi prevăzut. Sir Thomas, gazda mea, îmi spune că vremurile schimbătoare nu sunt favorabile pentru bani, așa că acum nu are idee cât valorează un șiling față de un sou[2]. Când îl întreb ce s-a mai întâmplat de data asta, îmi spune că Lord Moray – fratele vitreg trădător al reginei și regent al Scoției – a fost împușcat, iar acum nobilii scoțieni cer întoarcerea reginei. Vara trecută n-au vrut să o primească, atunci când Elisabeta avea de gând să le-o înapoieze, acum o vor înapoi, dar Elisabeta a învățat să se teamă de ea. În loc de regina de drept, Elisabeta îl trimite pe soțul verișoarei Margaret Douglas drept regent.

Chiar și eu îmi dau seama că nu e o alegere care să aibă succes; chiar o să aducă el pacea într-o țară ruptă în două? O s-o întâmpine el cu brațele deschise pe nora pe care o urăște, când aceasta se va întoarce în regatul ei? O să facă el altceva decât să-i urmărească pe nobilii scoțieni, pe care-i învinuiește că i-au ucis fiul, pornind astfel din nou luptele lor?

[104] Gresham House, Bishopsgate, Londra, vara anului 1570

[2] Veche monedă franceză.

Țin în mână un lucru rar și neprețuit, o scrisoare de la soțul meu, Thomas. A ajuns la mine ascunsă în rufele spălate, așa că cineva trebuie să fi plătit pe una dintre spălătorese să mi-o aducă. Hârtia e de calitate – trebuie să fi mers la copiștii de la castelul Sandgate să cumpere o coală – și scrie cu o mână sigură și clară, nu ca un școlar, un scris care ar putea fi citit de oricine, un stil potrivit pentru un ordin scurt către un portar aflat destul de departe cât să nu audă dacă strigi.

Iubirea mea, eu sunt mult prea departe să te aud dacă strigi. Dar te aud. Dumnezeu știe că te voi asculta întotdeauna, întotdeauna.

Dragă soție,

Am vorbit cu arhiepiscopul Parker (despre care știu că e un om bun) despre necazul nostru și l-am întrebat dacă nu e adevărat că oamenii căsătoriți nu pot fi despărțiți de nimeni. O să ne fie mijlocitor la regină și-i va cere îndurare, rugând-o să-mi îngăduie să trăiesc cu soția mea. Aș merge oriunde să fiu cu tine, aș veni lângă tine în orice temniță și aș spera să-ți fac zilele de captivitate mai ușoare, așa cum m-a ajutat pe mine gândul la tine. Voi rămâne soțul tău credincios și statornic, în faptă și în gând.

TK.

Ar trebui să fie o veste bună pentru mine faptul că Thomas Howard, ruda reginei, e eliberat din Turn fără să i se aducă acuzații și stă la Londra, închis într-o casă. Dacă el, un văr de-al doilea, vinovat că s-a logodit cu o regină rivală, poate fi eliberat, dacă ea poate să fie dusă înapoi în Scoția, atunci nu are niciun rost să mă țină pe mine închisă.

— Am cerut să fiți eliberată, îmi spune sir Thomas scorțos când se arată la ușa camerei mele, pentru o vizită de curtoazie. Am fost asigurat că veți fi eliberată anul viitor.

Îi scriu lui Thomas:

Dragul meu soț, am primit atâtea făgăduieli că voi fi eliberată, încât am învățat să nu mă mai încred în nimic, dar,

dacă voi putea veni la tine, așa voi face. Mă rog pentru tine în fiecare zi și mă gândesc la tine cu atâta iubire. Sunt atât de bucuroasă că ești liber și singura mea dorință e să fiu cu tine și să le fiu o mamă bună copiilor tăi. Soția ta statornică și iubitoare.

MK.

Mă semnez cu „MK”, Mary Keyes. Nu-mi tăgăduiesc iubirea pentru el și nici căsătoria cu el și sărut hârtia împăturită, apoi topesc ceara pentru sigiliu, o picur și pun pecetea familiei mele. El o să știe că trebuie să ridice pecetea și să-și primească sărutul.

[105] Gresham House, Bishopsgate, Londra, primăvara anului 1571

Sir Thomas nu-și mai încape în piele de bucurie, iar soția lui cea morocănoasă are parte, în sfârșit, de o bucurie în viață. Elisabeta vine să viziteze sala negustorilor și magazinele pe care le-a construit el, apoi va lua cina în casa lui. În mod nesperat, vor ține un banchet pentru regină în sălile aflate sub camerele mele, dar eu nu voi fi acolo. Chiar dacă mă aflu în casă la ordinele ei, nu trebuie să fiu văzută.

— Să n-o văd? întreb, fără expresie.

Pentru o clipă, mă gândisem că o să mă alătur alaiului de doamne de onoare când acestea intră, iar ea se va folosi de această vizită ca să mă readucă în slujba ei, fără vreo scuză pentru arestarea mea, fără vreun comentariu. Elisabeta se poartă atât de straniu și e atât de rece, încât chiar o credeam în stare să mă primească înapoi la curte fără să spună vreo vorbă.

— Nu, spune lady Gresham supărată. I-am cerut soțului meu să-i explice lordului Burghley că ar fi mai bine să nu te afli deloc în casa noastră, de teama vreunei situații stânjenitoare, dar el spune că vei sta în camera ta și că nu e

nicio stânjeneală pentru nimeni.

— Lord Burghley? întreb.

— Noul titlu al lui sir William Cecil.

Încuviințez din cap. Văd că vechiul meu prieten a fost răsplătit pentru dușmănia nesfârșită pe care i-o poartă reginei Scoției.

— Trebuie să stai în camerele tale, întărește ea.

— Cum ați spus.

— Și să nu faci gălăgie.

Fac ochii mari când îi aud cuvintele nepoliticoase.

— Nu aveam de gând să dansez, spun eu. Sau să cânt.

— Nu trebuie să încerci să-i atragi atenția, precizează ea.

— Dragă lady Gresham, spun eu pe un ton superior, chiar dacă creștetul îmi ajunge doar până la subsuoara ei, mi-am petrecut viața întreagă încercând să nu atrag atenția verișoarei mele, regina, e prea puțin probabil să mă apuc să urlu la ea când e la un banchet, în casa voastră. Sper doar să poți face totul pe gustul ei. Nu ai fost prea mult pe la curte, așa e? Fiind soție de orășean, nu? Și nu de origine nobilă?

Scoate un strigăt de furie înăbușit și pleacă în grabă din cameră, iar eu rămân râzând. S-o chinuiesc pe lady Gresham e principala mea distracție. Și o vizită din partea reginei o să-mi ofere nenumărate ocazii.

De fapt, lucrurile merg cât se poate de bine. Elisabeta ia cina în sala de festivități a familiei Gresham și vede o piesă de teatru în care sunt preamărite maiestatea și însemnătatea ei. Apoi se plimbă prin nebunia de sală a negustorilor a lui sir Thomas. Negustorii nu se strâng aici, așa cum fac la Bourse, în Bruges. Aurarii și bijutierii și vânzătorii de mărfuri de toate felurile nu s-au mutat în micile lui magazine, preferând tarabele lor tradiționale sau camerele din față ale propriilor case, aflate pe străzile aglomerate ale orașului. Sir Thomas și-a implorat toți chiriașii să-și aducă mărfurile ca să le vadă regina și-i oferă daruri din fiecare magazin. Elisabeta primește cu lăcomie darurile și măgulirile ca o pisică roșcată și grasă și cheamă un crainic care să anunțe că, de-acum înainte, sala se va numi Royal Exchange, iar sir Thomas va face, în sfârșit,

bani aici și emblema lui cu un greiere va putea să sară prin toată Londra.

— Iar tu vei fi eliberată, spune lady Gresham, vârându-și chipul nesuferit prin ușa întredeschisă a camerei mele, la sfârșitul zilei.

E roșie la față de la victoria repurtată și de la vin.

— Sir Thomas a întrebat-o pe regină, care a spus că poți să pleci.

— Bucuroasă, spun, păstrându-mi glasul egal în fața acestui sol nesuferit, aducător de vești bune, cel mai nepotrivit crainic al îngerilor. Pot să merg la soțul meu?

— Nu știu, spune ea, neputând să mă necăjească cu un refuz. Dar, cu siguranță, o să pleci.

[106] Gresham House, Bishopsgate, Londra, toamna anului 1571

Aștept poruncă să-mi strâng cărțile în cufere și să-l bag pe Domnul Năsuc în cușcă, dar aceasta nu vine. Apoi aflu că William Cecil a fost ocupat cu alte chestiuni. A demascat un mare complot, care urmărea capturarea reginei Elisabeta. Thomas Howard e acuzat că a complotat cu spaniolii să strângă oștire și s-o urce pe Maria pe tron, în locul ei. Curtea e cuprinsă de teamă și nimeni nu va elibera altă moștenitoare, chiar dacă nu e vorba decât de mine și toată lumea știe că eu nu am făcut nimic. Thomas Howard e dus înapoi în Turn, sunt puși mai mulți străjeri să păzească casa mătușii Bess și, din nou, Elisabeta ține trei veri în temniță.

Îi scriu lui Thomas:

Credeam că o să vin la tine, dar lucrurile se amână. Mă rog să nu fie vorba decât despre o amânare. Sunt lângă tine în fiecare zi în gânduri și în rugăciuni. Soția ta iubitoare și statornică.

MK

Nu primesc răspuns de la el, dar lucrul acesta nu mă tulbură, poate că n-a primit încă scrisoarea sau nu-mi poate trimite un răvaș secret. Stau la fereastra care dă înspre strada din Londra când văd că vine doctorul, care e primit pe ușa din față, chiar sub fereastra mea. Nu m-am plâns de vreo boală, așa că mă întreb cine l-a chemat și dacă pe lady Gresham a otrăvit-o fierea.

Sir Thomas însuși deschide ușa, iar Dr. Smith intră în cameră. Deci pe mine a venit să mă vadă. Mă ridic, neliniștită peste poate. Dacă e vorba să fiu eliberată, de ce l-au trimis pe doctorul meu? De ce sunt amândoi atât de sobri?

Nu aștept să fie anunțat sau să-și facă plecăciunea.

— Vă rog, spuneți-mi, zic repede. Spuneți-mi de îndată lucrul pe care ați venit să mi-l spuneți. Vă rog să-mi spuneți de îndată.

Cei doi schimbă o privire și, în clipa aceea, îmi dau seama că am pierdut iubirea vieții mele.

— E Thomas? întreb.

— Da, milady, spune doctorul în șoaptă. Îmi pare rău să vă spun că a murit.

— Soțul meu? spun. Thomas al meu, Thomas Keyes? Străjerul reginei, cel mai mare bărbat de la curte? Care s-a căsătorit cu mine?

Gândurile mi-o iau razna, trebuie să fie o greșeală. Nu se poate ca Thomas al meu să fi supraviețuit iernii în închisoarea Fleet, să se fi întors în Kent, să-mi scrie că va veni la mine și apoi să moară înainte să ne revedem. Nu se poate ca povestea noastră de iubire, o poveste atât de stranie, aproape imposibilă, să se termine atât de trist. Mă tot gândesc, e vorba de alt Thomas, nu de Thomas al meu, înalt ca bradul, cu umerii lui drepți și ochii care-i cercetează pe toți cei care vin la poarta lui.

— Da, milady, spune doctorul din nou. Mă tem că a murit.

[107] Osterley Park, Middlesex, primăvara anului 1572

Mai târziu, mult mai târziu, mi-au spus că am leșinat la auzul acelor vorbe, că m-am albit la față și că au crezut că n-o să mai deschid ochii. Nu vorbeam și au crezut că vestea m-a ucis. Când m-am trezit, în pat, am întrebat dacă e adevărat și, când mi-au spus: „Da, da, Thomas Keyes a murit”, am închis ochii la loc și m-am întors cu spatele la încăpere. Cu fața la perete, am așteptat să vină moartea și să mă ia. Atunci am avut sentimentul că i-am pierdut pe toți cei pe care i-am iubit vreodată, pe toți ai mei, că viața mea nu are niciun rost, e o pierdere de vreme, că n-a folosit decât la a o supăra mai tare pe regină, că a devenit un monstru, o cârtiță, ca tatăl ei, o bestie feroce care trăiește în măruntaiele Angliei și-i devorează pe cei mai frumoși copii ai țării.

Faptul că răutatea Elisabetei i-a frânt inima celui mai mare om din Anglia, a omului cu cel mai mare suflet nu dovedește că e puternică, ci că răul e puternic atunci când o femeie nu se gândește decât la sine. Puterea Elisabetei stă în frivolitatea ei. Oricine îi sugerează că preferă altă femeie trebuie să moară. Orice bărbat care preferă altă femeie decât ea trebuie exilat. Chiar și cineva ca Thomas, care a slujit-o cu credință și care a preferat o femeie atât de scundă că-i ajungea doar până la cingătoarea lată, nici măcar pe Thomas n-a îndurat să-l lase să trăiască fericit, odată ce și-a luat ochii de la Elisabeta și i-a îndreptat către altcineva – către mine.

Mă mută la Osterley Park, casa de la țară a lui sir Thomas Gresham, ca și cum ar muta un cadavru. Sunt de părere că o să mor singură, la țară, și astfel deranjul va lua sfârșit. Și chiar aceasta e dorința mea nerostită. Trebuie să fie voia Domnului și nu am de gând să-L hulesc, luându-mi viața singură; dar nu mănânc și nu vorbesc. Stau întinsă, cu ochii închiși, iar perna de sub capul meu e mereu udă de la lacrimile care mi se preling neîncetat pe sub pleoapele închise pe când plâng după soțul meu, Thomas, trează sau în

somn.

Zilele se scurtează, iar camera mea de culcare e întunecoasă ca noaptea de la ora trei după-amiaza apoi, încet-încet, lumina aurie începe să se arate pe pereții albi și aud cântecul păsărilor la fereastră dimineața, iar cerul se luminează tot mai devreme și cred că soțul meu, iubitul meu soț, nu m-ar sfătui niciodată să renunț. M-a iubit atunci când eram o fetiță scundă pe un cal prea mare pentru ea. Mi-a iubit curajul; mi-a iubit spiritul de neînfrânt. Poate să-mi regăsesc acel curaj și spiritul, din dragoste pentru el.

Și mă gândesc ca, mai presus de toate, să nu-i ofer Elisabetei victoria morții tuturor verișoarelor ei. Mă gândesc la Mary, regina Scoției, așteptându-și întoarcerea în țară, hotărâtă să-și recapete tronul și fiul. Mă gândesc la Thomas, ducele de Norfolk, care-și pregătește apărarea în Turnul Londrei. Mă gândesc la vara mea, Margaret Douglas, care a rămas văduvă după ce soțul i-a fost ucis într-o încăierare în Scoția, dar niciodată n-a încetat să ceară dreptatea, niciodată n-a încetat să reclame tronul pentru nepotul ei scoțian și să fiu afurisită dacă am s-o scutesc pe Elisabeta de să înfrunte trei moștenitori aflați în viață. Să fiu afurisită dacă o să-i fac pe plac Elisabetei, oferindu-i încă o ieșire în tăcere a unei rivale. Sunt sora lui Jane Grey – care e numită prima martiră protestantă – nu am de gând să dispar în tăcere; ea n-a făcut asta. „Învață să mori!” nu înseamnă să te întinzi pe jos, precum Jo, cățelușa mops, cu laba pe bot și să renunți. „Învață să mori!” înseamnă să te gândești că moartea are un rost, la fel cum viața are un rost.

* * *

Prin urmare, la sfârșitul perioadei de doliu tăcut, mă ridic pentru că-mi iubesc soțul și-mi voi trăi restul vieții ca să dovedesc asta și, pentru că o disprețuiesc pe Elisabeta, îmi voi trăi restul vieții ca s-o supăr pe ea. Când vine primăvara, mă ridic. Așa, pur și simplu. Mă ridic și-mi pieptăn părul, în care au apărut fire argintii pe lângă cele blonde, cum i se potrivește unei văduve, comand stofa neagră de la

magazinele lui sir Thomas de la Londra și mă cert cu lady Gresham în legătură cu cantitatea de material de care am nevoie să-mi fac o rochie de doliu. Vreau să aibă falduri bogate și să fie lucrată frumos. Apoi aud că neghiobul, *atât de neghiobul* ei soț (căci omul e un nătărău care se pricepe la altceva decât la pricopseală) s-a dus la William Cecil să-l întrebe dacă am cu adevărat dreptul să port straie de văduvă. De parcă ar avea vreo importanță pentru el, parcă ar conta pentru ei! De parcă ar trebui să conteze pentru o regină dacă o văduvă se îmbracă în negru după iubirea vieții ei. De parcă o regină ar trebui să se coboare atât de jos, încât să-și facă griji pentru jupele negre ale celei mai scunde supuse, de parcă cineva ar trebui să-mi refuze veșmintele negre când eu duc în suflet cea mai mare iubire.

Îmi câștig straiele negre și-mi câștig libertatea. Am voie să mă plimb în grădină la Osterley și chiar să urc în șa și să călăresc prin parc. Domnului Năsuc îi place livada lui Thomas Gresham și, când fructele timpurii se coc, e adesea prins culegând zmeură și cireșe primăvăratice. Își alege fructele și bănuiesc că îi face mare plăcere să o necăjească pe gazda noastră. De mai multe ori, când sir Thomas a trimis vorbă de la Londra că vrea piersici din seră, anunțându-i pe servitori că organizează o cină importantă, descoperim că Domnul Năsuc i-a luat-o înainte. Știe să descuie ușa serei, așa că intră primul și mănâncă cele mai bune fructe. Uneori, nu face decât să ronțăie câte puțin din fiecare. Ai crede că sir Thomas admiră modalitatea Domnului Năsuc de a crește prețurile; dar n-o face.

Îi scriu lui William Cecil și-i spun că, de vreme ce căsătoria mea a fost recunoscută drept legală, ar trebui să merg să locuiesc unde a locuit soțul meu, la Sandgate, în Kent și să-i cresc copiii din prima căsătorie ca și cum ar fi ai mei. Acum sunt orfani, iar eu sunt văduvă; ar fi un serviciu pentru parohie și o bucurie pentru mine dacă mi-ar fi dați în grijă.

Durează mult să-mi răspundă, dar știu că are multe pe cap. Thomas Howard, ducele de Norfolk, a fost dus la judecată, cu mai multe acuzații, dar una singură care pare adevărată – și e

și cea mai incriminatoare. A preferat-o pe regina Maria, nu pe regina Elisabeta, a plănuit să se căsătorească cu femeia frumoasă și mai tânără, iar regina va avea grijă ca el să moară pentru asta. A știut de existența unui complot menit să o elibereze pe regina Scoției și e posibil să fi ajutat și el cu ceva bani. Mai multe n-a făcut. Nu a participat la complot, i s-a supus reginei și i-a cerut grațierea. Ea nu a acceptat scuza lui, că e logodit cu regina Scoției și îi datorează acesteia sprijinul. Aceasta e ultima scuză pe care să i-o adresezi unei femei ca Elisabeta, care nu poate îndura să i se acorde atenție alteia. Așa că Thomas Howard a fost acuzat și găsit vinovat, iar regina poate alege dacă îl grațiază sau nu. Între timp, el așteaptă în Turnul Londrei, așa cum a așteptat sora mea, Jane, așa cum a așteptat Katherine, așa cum aștept eu aici, la Osterley, mărinimia reginei.

Și chiar acum, când Thomas Howard e găsit vinovat de trădare fiindcă a cerut-o în căsătorie, când soțul lui Bess e disprețuit fiindcă s-a îndrăgostit de ea, reputația reginei Maria a Scoției este, dintr-odată, distrusă. Micul Consiliu permite tipărirea tuturor scrisorilor ei, renumitele scrisori din caseta din argint – falsificate și mincinoase. William Cecil a avut treabă, și scrisorile, care la un moment dat erau atât de secrete, că nu puteau fi văzute nici de sfetnicii regali, sunt tipărite și scoase la vânzare acum la un preț atât de mic, încât orice băiat sau fată care lucrează în bucătărie în Londra poate să cumpere o copie și să afle că Maria, regina Scoției, nu este o regină legitimă, fiindcă a preacurvit cu Bothwell și și-a ucis soțul într-o explozie.

Șocat de acest lucru și speriat de multe alte avertismente din partea lui Cecil, Parlamentul cere ca Maria să fie judecată și executată. Încă oaspete nedorit, aducător de ruină, în casa mătușii Bess, regina Scoției trebuie să aștepte să vadă ce va face Elisabeta. Părerea mea e că Elisabeta își va ține toate verișoarele – pe noi, toate – prizoniere la nesfârșit, până când frumusețea Mariei se trece, până când oștirea credincioasă a lui Thomas uită de el, până când vor muri de inimă rea. Dar pe mine nu mă poate micșora: eu sunt deja mică. Nu-mi

poate frânge inima: e deja îngropată alături de soțul meu, Thomas Keyes.

Când primesc, în sfârșit, răspuns din partea lui Cecil, îmi refuză cererea. Regina încă nu vrea ca eu să-mi reiau viața obișnuită. Nu am voie să am grijă de copiii mei vitregi; nu am voie să-i cresc copiii lui Thomas, așa cum mi-a cerut el. Dar nu trebuie să creadă că voi muri în tăcere ca să-i fac pe plac. Nici pentru asta, nici pentru altceva.

[108] St. Botholps-Without-Aldgate, Londra, primăvara anului 1573

Și, în sfârșit... am câștigat. Atât e de simplu și de frumos. Am supraviețuit răutății Elisabetei și geloziei ei.

Am privit cum o lasă pe sora mea să moară de ciumă, apoi cum o lasă să moară de deznădejde. Am privit cum îi așază pe nepoțeii mei în calea bolii și a neglijenței. Am privit cum îl execută pe vărul ei, Thomas Howard, și cum o întemnițează pe verișoara ei, o regină – și cine ar crede că poți s-o întemnițezi pe regina Scoției, care mai e și din familia regală franceză? Dar eu am văzut cum Elisabeta face toate lucrurile acestea. Și, în cele din urmă, am văzut cum rea-voința ei față de mine se stinge de prea mare istovire. Nu eu am fost cea care s-a săturat și a renunțat, ci Elisabeta. În sfârșit, mă eliberează.

La început, îmi dă voie să stau cu tatăl meu vitreg, Adrian Stokes, la Beaumanor, deci mă întorc în casa familiei mele. Apoi, ca și cum s-ar fi plictisit de anii lungi în care m-a persecutat, mă eliberează și promite să-mi redea plata. Nu are mai multe motive să mă elibereze decât a avut să mă întemnițeze. Nu sunt un pericol pentru ea acum, n-am fost un pericol nici înainte. Nu e vorba de altceva decât de toanele unei regine.

Dar nu-mi pasă, nu cer să se facă dreptate, nici nu mă

plâng că ar fi putut să mă elibereze acum șapte ani, că n-ar fi trebuit să-mi aresteze soțul mult iubit, că ar fi putut s-o elibereze pe Katherine, că nu era nevoie să moară. Știu că noi suntem frica și nebunia Elisabetei. Dar nu mă plâng. Îmi plătește alocație, mă eliberează. Îmi permit să trăiesc singură, așa că-i sărut pe tatăl meu vitreg și pe noua lui soție și pe copiii lor încântători, îmi cumpăr o casă și mă instalez în ea, ca o proprietăreasă din Londra, la fel de mândră și liberă ca lady Gresham, dar mult mai fericită.

Londra e frumoasă pe timp de primăvară. E cel mai frumos anotimp dintre toate. Satele de lângă zidurile orașului sunt albe de ghiocei și poartă strai de sărbătoare galben de la narcisele legănate de vânt. Domnul Năsuc, bătrân de-acum, știe că am ajuns, în sfârșit, acasă și-și petrece timpul pe o pernă de catifea roșie așezată pe un scaun cu spătar înalt, în sala de unde poate să-i urmărească pe servitorii mei intrând și ieșind, ca un mic străjer. Îi dau în dar o curea din piele groasă, incrustată, și o uniformă verde de Tudor, în amintirea străjerului reginei, pe care nu-l voi uita niciodată.

Mă văd cu copiii soțului meu, așa cum i-am promis că voi face. Fiica lui, Jane Merrick, mă vizitează frecvent și-mi cere să-i fiu nașă fiicei ei, pe care o botează Mary, după mine. Primesc și alți oaspeți. Am prieteni din vremea când eram la curte, domnișoarele de onoare de la nunta mea și Blanche Parry, prima doamnă din slujba reginei, vine din când în când să vorbim despre vremurile trecute. Dacă vreau să mă întorc s-o slujesc pe Elisabeta, știu că Blanche îmi va pune o vorbă bună și-mi vine să mă iau singură în brațe la gândul că aș putea să mă gândesc la una ca asta. Locul meu potrivit e la curte, dar o urăsc pe Elisabeta așa de tare, că prefer să fiu exilată de acolo. Încă nu sunt sigură. Mă voi hotărî. Sunt liberă să aleg.

Am și alți vizitatori. Bunica vitregă și copii ei vin la mine de câte ori sunt la Londra și, adesea, iau cina cu ei și rămân peste noapte. Cumnatul meu, Ned, îmi scrie ca să-mi dea vești despre nepoți, iar eu îi voi vizita la Hanworth la vară. Cel

mai mic, Thomas, e cărturar, ca sora mea, Jane, poet ca tatăl său. Îi trimit cărți recomandate de predicatorii care mă vizitează să studiem și să vorbim despre noua teologie care cere ca biserica pe jumătate papistașă a Elisabetei să continue reforma și purificarea. Cumpăr cărțile cele noi și merg să ascult predicile și mi se aduc la cunoștință noutățile apărute în discuții.

Mătușa Bess, prietena oportunistă a familiei mele, mă vizitează când e la Londra. Nu are puterea să vorbească despre schisma din familia ei, dar toată lumea știe că „soțul meu, contele” și-a irosit averea distrând și protejând oaspetele său regal, care încă-i golește sipetele, fiindcă Elisabeta nici n-o trimite pe regină înapoi în Scoția cu onoare, nici n-o aruncă în Franța, în dizgrație. Bess trăiește separat de soțul ei cât poate de mult, dar averea n-a putut s-o salveze și asta e probabil cea mai mare durere a ei.

Vorbește cu afecțiune despre copiii ei și despre planurile mărețe de construcție a unei case. Speră să salveze averea de la datoriile contelui și să păstreze destui bani pentru ea cât să construiască o uriașă casă nouă lângă uriașa casă veche, Hardwick Hall, și să fondeze o dinastie. Contele ei se prea poate s-o fi părăsit; dar ambiția n-o va părăsi niciodată. Numai Dumnezeu știe pe cine va alege drept soț pentru biata ei fiică.

— Ce părere ai despre Charles Stuart pentru Elisabeta a mea? întreabă ea. E rudă cu regina însăși și fratele fostului rege al Scoției.

O privesc uluită.

— Crezi că vei primi permisiunea Elisabetei pentru o astfel de căsătorie?

Pufăie scurt, ca și cum ar stinge o lumânare, lucru care, nu știu de ce, mă face să înghet.

— O, nu, poate că nu, spune. Dar ia spune-mi, cu cât îți plătești intendentul-șef aici? Nu sunt teribil de scumpi slujitorii la Londra?

O las să îndrepte conversația în altă direcție și îmi permit să uit că a adus vorba despre așa ceva. Mătușa Bess a fost

foarte bine reprezentată când pe blazonul ei era un leu ridicat pe picioarele din spate. Nimeni nu știe unde vor sfârși ea și familia ei.

Înainte să plece, îi arăt toată casa mea micuță, de la dormitoarele servitorilor din pod, până la camera mea privată și dormitorul meu de dedesubt. Îmi admiră biblioteca plină de cărți, îmi scutură patul cu baldachin.

— Totul de calitate, îmi spune ea, ca de la o femeie care a pornit de jos la alta, care a pierdut totul, apoi l-a recâștigat.

Îi arăt sala cea mare și argintăria din dulap. Douăzeci de oameni pot lua cina din vase de argint la masa mea și o sută de oameni încap în sala mare de jos. Uneori ofer cine grandioase și invit pe cine vreau. Domnul Năsuc privește în tăcere cum admirăm comorile mele.

O duc prin bucătărie și-i arăt frigările din cămin și tava de ars cărbuni pentru sosuri, cuptoarele de pâine și depozitele din spatele lor, bucătăria pentru carne, cea pentru dulciuri alese, lăptăria, pivnița, distileria de bere și cămara.

— E o casă în toată puterea cuvântului, spune ea, ca și cum ar fi crezut că o femeie scundă ar avea nevoie doar de o casă pentru păpuși.

— Așa e, spun. E casa mea și am așteptat foarte mult timp să ajung aici.

Am un grajd în spatele casei și merg să călăresc de câte ori vreau. Merg cât de departe vreau și unde vreau. Nimeni n-o să-mi mai spună vreodată că pot să mă plimb doar până la poartă și că pot privi cerul doar printr-un pătrat de sticlă. Mă gândesc la sora mea, Katherine, la dulceața și copilăria ei, la iubirea ei credincioasă și statornică pentru soțul ei și la felul curajos în care l-a aparat pe el și pe fiii ei. Mă gândesc la soțul meu, Thomas Keyes, și la felul cum l-au ținut închis, în capcană, ca pe ursul de la Bradgate, o bestie uriașă și frumoasă, înghesuită de cruzimea temnicerilor săi. Mă gândesc la Jane și la hotărârea ei de a vorbi în numele lui Dumnezeu, când ar fi putut atât de ușor să nu scoată o vorbă și să-și salveze viața și cred că și-a ales destinul, iar eu l-am ales pe al meu.

Mă bucur că nu am ales să mor ca o martiră, cum a făcut Jane, și mă bucur că nu mi s-a frânt inima, cum a pățit Katherine. Mă bucur că l-am iubit pe Thomas și că știu că încă îl iubesc. Mă bucur că Elisabeta nu m-a distrus, că am sfidat-o și nu am regretat niciodată lucrul acesta, că mica mea viață, de om scund, a fost o viață măreață pentru mine.

Îmi netezesc rochia neagră. Mă îmbrac întotdeauna în negru, ca o văduvă onorabilă și bogată. Îmi amintesc că lumea îmi spunea că Maria, regina Scoției, s-a îmbrăcat în negru brodat cu fir de argint și aur la nunta ei și mă gândesc – asta înseamnă să fii o văduvă elegantă! Asta înseamnă să fii regină. Pe sub rochia de brocart negru port un jupon stacojiu, cum a făcut și ea, care aruncă flăcări colorate în timp ce merg prin casa mea frumoasă sau când ies pe stradă. Roșul e culoarea sfidării, roșul e culoarea vieții, roșul e culoarea iubirii, deci e culoarea mea. O să-mi port rochia neagră brodată și juponul roșu până în ziua când voi muri și, oricând se va întâmpla asta, dacă Elisabeta, acea biată făptură lipsită de iubire, mai e pe tron, atunci voi ști, în sfârșit, că îmi va oferi o înmormântare magnifică, potrivită pentru ultima prințesă din neamul Tudor.

— Sfârșit —

Nota autoarei

Această carte poartă titlul *Ultimul dintre Tudori* și e posibil să fie ultimul roman despre o femeie Tudor pe care îl scriu. Încep o nouă serie de romane și nu știu când mă voi întoarce asupra acestei minunate epoci, care mi-a stârnit interesul într-o atât de mare măsură timp de mulți ani.

Am început să lucrez la epoca Tudor cu povestea unei femei aproape necunoscute, Mary Boleyn, soră a mult mai cunoscutei Anne, iar titlul ei a ridicat întrebarea: care este cea mai importantă dintre surorile Boleyn și care este cealaltă? – *The Other Boleyn Girl*. Lucrul acesta a generat o chestionare a istoriei lor și, cu adevărat, a istoriei femeilor, cele relativ necunoscute, pe lângă cele glorificate și controversate.

Și în acest nou roman se regăsește o soră renumită, una dintre cele mai cunoscute femei din dinastia Tudor, lady Jane Grey – condamnată pentru încercările repetate și nereușite ale tatălui său de a o trăda pe regina Maria I – care a ales să moară mai degrabă decât să renunțe la credința ei. Surorile sale nu sunt aproape deloc amintite în istoriile vremii, dar ele au fost lipsite de noroc fiindcă sora lor a sfidat religia catolică a Tudorilor, fără să le fi câștigat favorurile moștenitoarei protestante. Povestea lui Katherine Grey este cea a unei femei care face parte din familia Tudor, dar nu beneficiază de favorurile Tudorilor. Sora ei mai mică, Mary Grey, e aproape necunoscută, dar eu o consider foarte interesantă – de statură foarte mică, se spune că avea în jur de patru picioare înălțime, nu apare nici în istoriile de specialitate despre oamenii scunzi. A fost o femeie de un curaj rar, dovedind un puternic instinct de supraviețuire, spre deosebire de surorile ei; și, în vreme ce acest roman care îi povestește viața este o operă de ficțiune, căsătoria ei, datele și locurile unde a fost închisă sunt corecte din punct de vedere istoric, la fel și supraviețuirea ei și juponul ei roșu sfidător!

Numele date celor care au reformat religia variază în această perioadă și acum au sensuri foarte diferite, așa că m-am referit la toți cu numele cuprinzător de „protestanți” și „reformați”, pentru confortul cititorului – sper că teologii mă vor ierta. Citatele din scrisorile originale și din poezii sunt scrise cu caractere italice.

Celălalt element din această carte care amintește de *Surorile Boleyn* este tema surorilor. Pare că am scris despre surori în multe dintre cărțile mele – legătura e una plină de înțelesuri pentru o femeie născută fără prea mulți aliați naturali într-o lume dificilă și e un concept puternic pentru o feministă: ar trebui ca toate să fim surori. Prin urmare, aceasta este cartea pe care i-o dedic propriei mele surori, cu dragoste.

Bibliografie

Ablon, Joan, *Little People in America: The Social Dimensions of Dwarfism*. New York, Praeger, 1984.

Amt, Emilie, editor, *Women's Lives in Medieval Europe: A Sourcebook*. New York și Londra, Routledge, 1993.

Baldwin, David, *Henry VIII's Last Love: The Extraordinary Life of Katherine Willoughby, Lady-in-Waiting to the Tudors*. Stroud, Marea Britanie, Amberley, 2015.

Borman, Tracy, *Elizabeth's Women: The Hidden Story of the Virgin Queen*. Londra, Jonathan Cape, 2009.

Cole, Mary Hill, *The Portable Queen: Elizabeth I and the Politics of Ceremony*. Amherst, University of Massachusetts Press, 1999.

de Lisle, Leanda, *The Sisters Who Would Be Queen: The Tragedy of Mary, Katherine, and Lady Jane Grey*, Londra, Harperpress, 2008.

Doran, Susan, *Elizabeth I and Her Circle*. Oxford, Marea Britanie, Oxford University Press, 2015.

Goldring, Elizabeth, Faith Eales, Elizabeth Clarke și Jayne Elisabeth Archer, editori, *John Nichols's The Progresses and Public Processions of Queen Elizabeth I: A New Edition of the Early Modern Sources*. Vol. 1, *de la 1533 până la 1571*. Oxford, Oxford University Press, 2014. Prima ediție, 1823.

Guy, John, *My Heart is My Own: The Life of Mary Queen of Scots*, Londra, Fourth Estate, 2004.

Hobgood, Allison P., și David Houston Wood, editori, *Recovering Disability in Early Modern England*. Columbus, Ohio State University Press, 2013.

Ives, Eric, *Lady Jane Grey: A Tudor Mystery*. Chichester, Marea Britanie, Wiley-Blackwell, 2009.

Mackie, J. D. *The Earlier Tudors: 1485–1558*. Oxford, Clarendon, 1952.

Marshall, Rosalind K., *Mary I*. Londra: Her Majesty's Stationery

Office, 1993.
Plowden, Alison, *Lady Jane Grey and the House of Suffolk*. Londra, Sidgwick & Jackson, 1985.
— *Lady Jane Grey: Nine Days Queen*. Stroud, Marea Britanie, Sutton, 2004.
Somerset, Anne, *Elizabeth I*. Londra, Fontana, 1992.
Southworth, John, *Fools and Jesters at the English Court*. Stroud, Marea Britanie, History Press, 1998.
Streitberger, W. R., *The Masters of the Revels and Elizabeth I's Court Theatre*. Oxford, Marea Britanie, Oxford University Press, 2016.
Strickland, Agnes, *Lives of the Tudor and Stuart Princesses*. Londra, George Bell & Sons, 1888.
Warnicke, Retha M. *Mary, Queen of Scots*. Abingdon, Marea Britanie, Routledge, 2006.
Weir, Alison, *Children of England: The Heirs of King Henry VIII, 1547–1558*. Londra, Jonathan Cape, 1996.
— *Elizabeth the Queen*. 1998. Ediție nouă, Londra, Vintage, 2009.
— *The Lost Tudor Princess: A Life of Margaret Douglas, Countess of Lennox*. 2015. Ediție nouă, Londra, Vintage, 2016.
Whitelock, Anna, *Elizabeth's Bedfellows: An Intimate History of the Queens Court*. Londra, Bloomsbury, 2013.

Surse online:
Calendar of State Papers Foreign: Elizabeth, volumele 1–23. BHO: British History Online, http://www.british-history.ac.uk/search/ series/cal-state-papers—foreign.
Lady Jane Grey Reference Guide, http://www.ladyjanegrey.info/.
The Oxford Dictionary of Național Biography, http://www.oxfor-ddnb.com.

Alte surse:
Merton, C. I. *Women Who Served Queen Mary and Queen*

Elizabeth: Ladies, Gentlewomen and Maids of the Privy Chamber, 1553–1603. Teză de doctorat nepublicată, 1992.